

ΒΕΡΟΙΑΣ

16.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΒΕΡΟΙΑΣ

Αριθ. 3816/63

ΑΡΧΗ

Κατάλογος
Βιβλίου

514.00475

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΚΟΡΑΣΙΑ

Ἐγκριθὲν ὑπὸ τοῦ Ἑπουργεῖου τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν
καὶ συστηθὲν ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχεῖου Κωνσταντινουπόλεως

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΕΤΟΣ Β'. 1880

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Ὁδὸς Ἑρμοῦ, 72, πρὸ τῆς Καπνικαρέας.

1880

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βερόιας

Πρὸς τοὺς φίλους «τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων.»

Κατὰ πόσον τὰς ὑποσχέσεις ἡμῶν ἐτηρήσαμεν καὶ οἷους κατεβάλομεν μόχθους πρὸς βελτίωσιν «τῆς Διαπλάσεως» μαρτυρεῖ ἀπλῆ σύγκρισις τοῦ πρώτου πρὸς τὸν δεύτερον τοῦτον τόμον καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὰ τελευταῖα αὐτοῦ φυλλάδια.

«Ἡ Διάπλασις τῶν Παίδων» φέρουσα ἤδη, ὡς διπλώματα αὐτῆς πολύτιμα, τὸ κύρος τῆς ἐγκρίσεως καὶ συστάσεως τῶν ὁσὺ ἐκπαιδευτικῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ κέντρων, τοῦ ὑπουργείου δηλονότι τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, καὶ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς καὶ τὴν θερμοτάτην ὑποδοχὴν, ἥς καὶ κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος ἔτυχεν ἀνά τε τὴν ἐλευθέραν καὶ δούλην Ἑλλάδα καὶ ἀπανταχοῦ γῆς ὅπου ἑλληνικαὶ κοινότητες ὑπάρχουσιν, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πιστεύῃ ὅτι ἐκπληροῖ τὸν προορισμὸν τῆς δι' ὃ θαρραλέα μέλλει νὰ εἰσελθῇ ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Ἰανουαρίου εἰς τὸ τρίτον αὐτῆς ἔτος, ἀδιάσειστον ἔχουσα πεποιθῆσιν ὅτι τῶν φίλων αὐτῆς αἱ ἐνέργειαι θὰ ἐπιταθῶσι πρὸς ὅσον οἷόν τε εὐρυτέραν αὐτῆς διάδοσιν καὶ αποτελεσματικωτέραν τοῦ σκοποῦ αὐτῆς ἐπίτευξιν.

Καθῆκον δ' ἡμῶν ὑπολαμβάνομεν νὰ ἐκφράσωμεν τὰς θερμὰς ἡμῶν εὐχαριστίας πρὸς τοὺς εὐγενῶς συντελέσαντας ὑπὲρ τῆς διαδόσεως «τῆς Διαπλάσεως», καθὼς καὶ πρὸς τοὺς ἐπιτυχῶς καὶ ἀφιλοκερδῶς συνεργαζομένους ἡμῖν φίλους. Μετὰ χάρας δὲ δυνάμεθα ν' ἀναγγείλωμεν πρὸς τοὺς φίλους «τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων» ὅτι κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος θὰ ἔχωμεν τὴν συνεργασίαν καὶ ἄλλων λογίων εὐφυῶν καὶ ἐξεχόντων ἐν τῇ συγχρόνῳ φιλολογίᾳ.

Οὐτε μόχθων δὲ οὔτε δαπανῶν θέλομεν φεισθῆ, ὅπως ὑπὸ πάσας τὰς ἐπόψεις βελτιώσωμεν καὶ αὖθις «τὴν Διάπλασιν» καὶ ὅσον οἷόν τε κάλλιον πρὸς τὸν ἐθνικὸν αὐτῆς σκοπὸν ἀνταποκρινομένην καταστήσωμεν. Διότι «ἡ Διάπλασις τῶν Παίδων» ἐκ τῶν σπλάγχχνων τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐξερχομένη, μὲ ἑλληνικὴν καρδίαν πρὸς Ἑλληνοπαῖδας ὁμιλοῦσα, ἐξυπηρετοῦσα καθ' ὅσον δύναται τὴν Πατρίδα τῆς καὶ τὸν ἐθνισμὸν τῆς, εὐρυτέραν ὁσημέραι προώριστα νὰ λάβῃ διάδοσιν, υἱοθετούμενη παρὰ πάσης ἑλληνικῆς οἰκογενείας.

Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον ἀπεφασίσταμεν δις τοῦ μηνὸς νὰ ἐκδίδωμεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους καὶ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΝ, ἃν οἱ συνδρομηταὶ μας πενταπλασιάσωσι. Δὲν ἠθελήσαμεν δὲ νὰ διπλασιάσωμεν τὴν συνδρομήν, ὡς τινες, δυσκατόρθωτον νομίζοντες τὴν πενταπλασίωσιν τῶν συνδρομητῶν, παρεκίνησαν ἡμᾶς· διότι ἡμεῖς τοῦναντίον νομίζομεν εὐκόλως κατορθωτὸν τοῦτο, ἐὰν οἱ μεριμνῶντες περὶ τῆς διαπλάσεως τῶν τέκνων τῶν καταβάλλωσι μικρὰν προσπάθειαν, καὶ διότι, ἂν οἱ πλούσιοι εὐκόλως δύνανται νὰ πληρῶνσι διπλασίαν τὴν συνδρομήν, οἱ πτωχοὶ ὅμως, μὴ δυνάμενοι, θὰ ἠναγκάζοντο καὶ ἄκοντες ἐτι, νὰ στερηθῶσι «τῆς Διαπλάσεως.» Ἡμεῖς δέ, ὡς εἶπομεν, θέλομεν «τὴν Διάπλασιν» κοινὸν τῶν Ἑλληνοπαίδων ἀνάγνωσμα, θέλομεν αὐτὴν διαπλάττουσαν, διαμορφοῦσαν πανταχοῦ γῆς ὅπου ὑπάρχει ἑλληνικὴ οἰκογένεια· καὶ, ἂν τῇ ἀνοίγηται πρόθυμον τὸ μέγαρον τοῦ πλουσίου, νὰ δύναται νὰ τῇ ἀνοίγεται καὶ τοῦ χωρικοῦ ἢ καλύβη.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

Τιμή έκαστου φύλλου λεπτά 20.

Ἐκδίδεται κατὰ μῆνα.

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Ἐγκριθεὶσα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν διὰ τὴν παιδαγωγικὴν ἡλικίαν.

Ἔτος Β'.

ΑΘΗΝΑΙΣ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1880

ΑΡΙΘ. 1

Ὁ Πιπίκος ἤρχισε νὰ φωνάζῃ: Κλέπται! κλέπται! κλέπται!

[24 σελ. 6.]

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ «ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ».

«Ἡ Διάπλασις τῶν παίδων» ἐπεσκέφθη κατὰ τὸ πρῶτον αὐτῆς ἔτος ὑπὲρ τοὺς τρισχιλίους συνδρομητάς.

Ἡ σχετικῶς εὐρυτάτη αὕτη ἐξάπλωσις τοῦ περιοδικοῦ μας ὀφείλεται βεβαίως εἰς τὴν εὐγενῆ ὑμῶν ὑποστήριξιν καὶ εἰς τὴν πατρικὴν ἀντίληψιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ἐκδόντος τὴν γνωστὴν ὑμῖν ὑπὲρ «τῆς Διαπλάσεως» ἐγκύκλιον.

Ἡ τόσον ἐνθουσιώδης ὑποδοχὴ μας ἐπιτρέπει, νομίζομεν, νὰ πιστεῦωμεν ὅτι «Ἡ Διάπλασις τῶν παίδων» ἐκρίθη παρ' ὑμῶν ἀνταξία καὶ τοῦ ὀνόματός της καὶ τοῦ προορισμοῦ της, ὥστε νὰ δύναται καὶ κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος νὰ ἐλπίζῃ εἰς τὰς δραστηρίας ὑμῶν ἐνεργείας ὑπὲρ εὐρυτέρας ἔτι διαδόσεως αὐτῆς.

Ἐὰν τοιοῦτον εἶνε καὶ τὸ γενικὸν φρόνημα τῶν ἀναγνωστῶν μας, ὁ ἔπαινος βεβαίως ὀφείλεται κυρίως πρὸς τοὺς ἀφιλοκερδῶς καὶ τοσοῦτον ἐπιτυχῶς συνεργαζομένους μεθ' ἡμῶν εὐγενεῖς φίλους, πρὸς οὓς καὶ ἄλλοι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἐπίσης λόγιοι καὶ περὶ τὴν παιδαγωγίαν ἐντριβεῖς πάνυ φιλοτίμως ὑπεσχέθησαν ἡμῖν νὰ προστεθῶσι κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος.

Μηδόλως ἀγνοοῦντες ὅτι ἐκ τῆς πείρας πηγάζουσιν αἱ θαυμαστότεραι τελειότητες, ὑπισχνούμεθα ὅτι κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος λίαν ἐπαισθητῶς θέλωμεν βελτιώσει τὸ περιοδικόν μας ἐπὶ τὸ ἀποτελεσματικώτερον ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, μὴτε μόχθων μὴτε δαπανῶν πρὸς τοῦτο φειδόμενοι.

Ἀποβλέποντες δὲ εἰς τὴν υἱοθέτησιν «τῆς Διαπλάσεως τῶν παίδων» ὑπὸ πάσης ἐλληνικῆς οἰκογενείας κεκτημένης παιδᾶς καὶ κοράσια, θέλωμεν διατηρήσει ἐξαεὶ ἀναύξητον τὴν τόσῳ ἐλαχίστην ἐτησίαν συνδρομὴν, ὥστε πάντες οἱ ἐλληνοπαῖδες, εἴτε πλουσίων εἴτε πενήτων τυγχάνουσι τέχνα, νὰ δύνανται ν' ἀποκτήσωσιν αὐτήν, ἀποσκορακίζοντες συνάμα τὰ ὑποῦλα προσηλυτικὰ ὄργανα τῶν ἑτεροδόξων ἱεραποστόλων, δι' ὧν πρὸ πολλοῦ λυμαίνονται οὗτοι τὴν ἐλληνικὴν κοινωνίαν.

Ὁ Διευθυντὴς — Ἀρχισυντάκτης

Ν. Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Ὑδραῖος.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΑΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ.

Ἐρχομαι, μικροί μου, πάλιν
Με ψυχῆς χαρὰν μεγάλην
Καὶ καρδίαν ἰλαράν,
Καὶ σὰς εὐχομαι υὔειαν
Σταθεράν εὐδαιμονίαν
Καὶ διηνεκὴν χαράν.

Εἶθε τὴν παράκλησίν μου
Καὶ τὴν ἀσθενὴ φωνήν μου
Ὁ Θεὸς ν' ἀκροασθῇ
Κ' εἰς ὑμᾶς ἐν ἄφθονίᾳ
Πᾶσα δάσις οὐρανία
Παρ' Αὐτοῦ νὰ χαρισθῇ.

ΛΑ. ΚΑΤΑΚΟΙΤΗΣΗ.

ΠΑΙΔΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Ἀχ! μικροί μου φίλοι, πόσον διεσκεδά-
ζομεν εἰς τῆς θείας μου! Ὅποια πανήγυ-
ρις ἦτο δι' ἡμᾶς, ὅτε τὰς Κυριακὰς μᾶς
ἔστελλον εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νὰ διέλθωμεν
τὴν ἡμέραν μᾶς!

Φαντάσθητε ἓνα κῆπον μέγιστον καὶ
μίαν οἰκίαν ἀπέραντον, ἐξ ἐκείνων τῶν πα-
λαιῶν οἰκιῶν αἱ ὅποιαι ἔχουν διαμᾶτια καὶ
παραδωμάτια, ἀναριθμήτους κλίμακας καὶ
τόσας ἄλλας εὐρυχωρίας!... Πάντα δὲ
ταῦτα νὰ ἔχωμεν ἀπόλυτον ἄδειαν νὰ τὰ
διατρέχωμεν! Νὰ κάμνωμεν σχεδὸν ὅ,τι
μᾶς ἐπῆρχετο εἰς τὴν παιδικήν μας φαν-
τασίαν! Συνηθροίζομεθα ἐκεῖ ἡμεῖς τέσσα-
ρες ἀδελφοί καὶ πέντ' ἐξ ἄλλοι συμμα-
θηταί μας! κρίνατε τώρα σεῖς τί θόρυβος ἐ-
γίνετο!

Ἡ κυρ' Ἀνδριάννα, ἡ γραῖα ὑπηρετρία,
ἐμάλωνεν ἐνίοτε διὰ τὴν ἀναστάτωση τὴν
ὅποιαν ἐφέρομεν πανταχοῦ τῆς οἰκίας; ἄλλ'
ὅμως, ἐπειδὴ δὲν ἤμεθα οὔτε κκαὶ οὔτε
κακοανατεθραμμένοι, ἀλλὰ μόνον εὐθυμοί,
μᾶς ἐλάτρευε καὶ μᾶς ἐσυγχώρει τὰς πε-
ρισσότερας φρονίας; ὅταν ὅμως ἡ ταραχὴ ὑ-
περέβαινε τὰ ὅρια, τότε ἡ Ἀνδριάννα ἔχα-
γε τὴν ὑπομονὴν καὶ ἔκαμνε τὰ παράπονά
τῆς πρὸς τὴν θεῖαν μου: «Κακὴ ποῦ μ'εὔ-
ρε, κυρία μου!» ἔλεγε· «δὲν εἴμπορῶ νὰ
οἰκονομῶ αὐτὰ τὰ ζαγάρικ' ἔκαμναι τὸ
σπίτι ἀνω-κάτω, ὥς νὰ ἔχωμεν ἀληθινὴν
ἐπανάστασιν». Ἡ δὲ συνήθης ἀπάντησις
τῆς θείας μου, ἥτις καὶ τὴν κατεπαύενεν
ὀλίγον, ἦτο: «Δὲν πειράζει, κυρ' Ἀνδριάννα
μου, συγυρίζεις πάλιν. Τί θελεῖς νὰ κά-
μωμεν! μήπως καὶ ἡμεῖς δὲν ἐκάμαμεν τὰ
ἴδια ὅταν ἤμεθα μικραί;» Ἐπειτα δὲ ἀπὸ

ὀλίγον προσέθετε χωρὶς οὐδὲλως νὰ ταρα-
χθῇ.—Ἐν τούτοις προσπάθησαν ὅσον δύ-
νασαι νὰ τὰ καθουχάσῃς; παιδιὰ εἶνε.»

Ἦτο τόσον καλὴ καὶ τόσον ἐπισεικῆς ἡ
θεῖα μου! Εἰς αὐτὴν τὴν ἀγανθὴ οἰκίαν, ἐν-
τὸς τῆς ὁποίας εἶχε καὶ γεννηθῇ, κατῴκει
μετὰ τῆς ὑπηρετρίας τῆς καὶ τοῦ κηπου-
ροῦ τῆς. Ὅταν ἦτο καλοκαιρία, ἡ κυρ' Ἀν-
δριάννα ἤνοιγε καὶ τὰ δύο φύλλα τῆς θύ-
ρας, ἥτις ἔφερεν εἰς τὸν κῆπον, καὶ ἡ καλὴ
μου θεῖα ἐξήρχετο πρὸ τῆς θύρας καὶ ἐκά-
θητο ἐπὶ τῆς καθέδρας τῆς, περικυκλουμέ-
νη, ὡς συνήθως, ὑπὸ πλήθους κανίστρων
τῆς ἐργασίας. Ἀπ' ἐκεῖ μᾶς ἐθεώρει παί-
ζοντας καὶ τρέχοντας ἐντὸς τοῦ κήπου καὶ
ὑψοφαινέτο βλέπουσα ἡμᾶς ζωηροῦς καὶ
εὐθόμους. Ἐνίοτε μάλιστα κατήρχετο εἰς
τὸν κῆπον «διὰ νὰ ἀκούσῃ καὶ τοὺς γέλω-
τάς μας;» καθὼς ἔλεγε, διότι ἦτο ὀλίγον
κωφὴ καὶ νομίζω ὅτι τοῦτο ἦτο εἰς ἐκ τῶν
λόγων δι' οὗς αἱ φωναὶ μᾶς δὲν τὴν ἠνό-
χλουν.

Ὅταν λέγω ὅτι ἡ θεῖα μου, ὁ κηπουρὸς
καὶ ἡ Ἀνδριάννα ἀπετέλουν ὅλον τὸ προση-
πικὸν τῆς οἰκίας αὐτῆς, ὁμιλῶ μόνον περὶ τῶν
λογικῶν ἀνθρώπων, ἄλλως ἔπρεπε νὰ σὰς
ἀναφέρω μετὰ αὐτῶν καὶ ἕτερα ἄτομα
διὰ τὰ ὅποια πρὸ πάντων ἡμεῖς ἐνδιεφερό-
μεθα πάρα πολύ. Οἱ κύριοι αὐτοὶ εἶχον συ-
νήθη κατοικίαν ἐν εὐχωρότατον διαμᾶτιον,
τὸ ὅποιον τὸ θέρος ἐχρησίμευεν ὡς ἐστιατό-
ριον. Πάντοτε, ὅσῃκις διηρχόμεθα ἐξωθεν
τοῦ διαμᾶτιου ἐκείνου τοῦς ἠκούομεν συν-
διαλεγομένους καὶ γελῶντας ἄνευ αἰτίας.
Ἠγάπων πολὺ τὰς ὁμιλίας, βλέπετε! Κακὴ
συνήθεια αὕτη, το ὁμολογῶ· ἀλλὰ τί ἄλλο
νὰ κάμουν ἐκεῖ μέσα περιορισμένοι ὅλην τὴν

ἡμέραν; Μόνον ὅταν ἦτο ὠραῖος καιρὸς τοὺς μετέφερον εἰς τὸν κῆπον χάριν τῆς ὑγείας των. . . Ἦσαν τρεῖς *Ψιττακοί*· ἐλησημόνησα νὰ σᾶς τὸ εἶπω. Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ὠνομάζετο *Παππαγάλος*, καθὼς ὅλοι οἱ *ψιττακοί* τοῦ κόσμου, ὁ ἄλλος *Κόκω* καὶ ὁ τρίτος Ἄρης.

Ἦσαν ὅλοι πολύτιμοι *ψιττακοί*, καὶ πολλὸ καλῶς ἀνατεθραμμένοι. . . ὡς *Ψιττακοί*. Ὅταν ἐκουραζόμεθα παίζοντες, εἰσηρχόμεθα εἰς τὸ δωμάτιόν των. «Εἰσθε καλά ὅλοι;» ἠρωτῶμεν αὐτούς. «Πολὺ καλά, εὐχαριστῶ» σεῖς δέ;» ἀπεκρίνοντο ὅλοι ὁμοῦ. Ἄλλοτε ὅμως ἀντὶ ἀπαντήσεως ἐφώναζον καὶ οἱ τρεῖς: «Φέρτε. . . ἄρμ! . . .» Ἡμεῖς δὲ γνωρίζοντες τί δηλοῖ ἡ προσταγὴ αὕτη τοὺς ἐδίδομεν ὅ,τι εἰχομεν εἰς χεῖρας, καρδία λόγου χάριν, σάκχαρον, ἢ ἄλλο τι· τότε ὅμως οἱ ἀχάριστοι οὐδεμίαν προσοχὴν ἐδίδον εἰς ἡμᾶς πλέον, ἔτρωγον μὲ ἀπληστίαν ὅ,τι τοῖς εἰχομεν δώσει, ἢ ἔπινον τὸν οἶνον τὸν ὅποιον τοῖς προσεφέρομεν διὰ νὰ τοὺς μεθύσωμεν. Μετὰ τοῦτο ἤρχιζεν ἡ κωμωδία! Ὁ *Παππαγάλος* ἦτο ὁ εὐφυέστερος ὄλων. Ὅταν ἐμέθυσεν οὗτος ἔτραγωδοῦσε μὲ φωνὴν ὑποτρέμουσαν καὶ ὑπόρρινον-ἥσματα ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ πατοῦ μου, τὰ ὅποια συνῴδευε μὲ διαφόρους μορφασμοὺς καὶ κινήσεις συγγέων πολλάκις τὸ ἐν ἄσμα μὲ τὸ ἄλλο καὶ μηδέποτε θυνάμενος νὰ φθάσῃ εἰς τὸν τρίτον στίχον. Τότε ἡμεῖς πῶς νὰ κρατηθῶμεν ἀπὸ τοῦ νὰ γελάσωμεν σπασμωδικῶς! καὶ αὐτὸς ὅμως χωρὶς οὐδόλως νὰ χολωθῇ, ὡς *Παππαγάλος*, διέκοπτε τὴν μονωδίαν του καὶ ἐγέλα· μαζὺ μας.

Ὁ *Κόκω* ἐπίσης καὶ αὐτὸς ἦτο νόστιμος, διότι ἤξευρε νὰ μιμῆται τὴν φωνὴν τῆς θείας μου καὶ ἐφώναζεν ἐνίοτε μὲ τρόπον σοβαρόν: «κυρ' Ἀνδριάννα!» Ἐπειτα ἀλλάσσων τόνον φωνῆς ἀπεκρίνετο ὁ ἴδιος: «Ἐφθάσα, κυρία· τί ἀγαπάτε;» Πολλάκις ἡ κυρ' Ἀνδριάννα ἐξηπατάτο καὶ ἔτρεχε πρὸς τὴν φωνήν: — «Λυποῦμαι, διότι ἐλάβετε τὸν κόπον!» τῆς ἔλεγε τότε ὁ *Κόκω*. Ἡ κυρ' Ἀνδριάννα ἄμα ἠνύθει τὴν ἀπάτην ἀ-

πέρχετο μουρμουρίζουσα μὲ γεροντικὴν ἀγανάκτησιν: «Γρηὰ γυναῖκα ἐγὼ τώρα! δὲν μὲ φθάνουν ἡ δουλειαίς μου παρὰ ἔχω καὶ τῆς κοροειδίαις σου, κατεργάρη.»

Ὁ δὲ Ἄρης—ὁ ὅποιος ὠνομάζετο οὕτω, διότι μὲ τὸν λοφίαν τὸν στολίζοντα τὴν κεφαλὴν του ὠμοιάζε πρὸς στρατηγὸν ἐν στολῇ—εἶχε καὶ αὐτὸς τὰ προτερήματά του διὰ τῶν ὁποίων μᾶς διεσκέδαζεν· οὗτος ἐμιμῆτο ἀπαραλλάκτως τὸν τριγμὸν τῆς πρίνος κομπούσης ξύλον, ἐγαύγιζεν ὡς ὁ μικρὸς κύων τῆς θείας μου, ἐσύριζεν ὡς κόσσυφος· ἐβηχε καθὼς ὁ γέρον κηπουρὸς καὶ ἐμιμῆτο μὲ μεγίστην ὁμοιότητα τὴν φωνὴν του, διὰ νὰ ἐξαπατᾷ καὶ οὗτος τὴν εὐπιτον γρατὴν ὑπηρετρίαν: «Ἐ! κυρ' Ἀνδριάννα», ἐφώναζε, προσποιούμενος τὴν φωνὴν τοῦ κηπουροῦ «φέρε λίγα νερὸ γιὰ τοὺς παππαγάλους!» Ὅταν δὲ ἡ ὑπηρετρία ἐνεφανίζετο κρατοῦσα τὴν λάγνηνον πλήρη ὕδατος, ὁ Ἄρης ἐλάμβανεν ὕφος σοβαρόν, ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ ἐνὸς μόνον ποδός, ἔκλειε τοὺς ὀφθαλμούς του. . . καὶ *ἔπαιζε τὸν αὐλόν!* Τότε ἤκουες μελωδικούς ἤχους λεπτοὺς καὶ γλυκεῖς· ἐνόμιζέ τις ὅτι ἤκούετο μακρόθεν ἡ φλογέρα τοῦ ποιμένου. Ὁμολογῶ ὅτι τοῦτο μὲ ἐξέπληττε περισσότερο, διότι δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐννοήσω πῶς ἐξ αὐτοῦ τοῦ χονδροειδεστάτου ῥάμφους, τὸ ὅποιον πρὸ ὀλίγου μᾶς ἐξάλιζε μὲ τόσας ἀξέστους φωνάς, πῶς, λέγω, ἠδύναντο νὰ ἐξέρχωνται ἐξ αὐτοῦ τόσον λεπτοὶ καὶ ἁρμονικοὶ συριγμοί.

Ἡμεῖς τότε ἐγνωρίζομεν πολὺ καλὰ ὅτι οἱ *ψιττακοί* δὲν ἔχουν κρίσιν, οὐδὲ αἰσθάνονται τὴν σημασίαν τῶν λόγων καὶ τῶν πράξεών των· καὶ ὅμως μερικαὶ λέξεις των, μερικοὶ μορφασμοὶ των μᾶς ἐξέπληττον τόσον πολὺ ὥστε δὲν ἤξεύραμεν καὶ ἡμεῖς τί νὰ πιστεύσωμεν. Μάλιστα ὁ μικρὸς φίλος μου *Χαρίδημος*, ὁ ὅποιος πολὺ σπανίως ἤρχετο εἰς τῆς θείας μου μετὰ τῆς ἀδελφῆς του Ἑλπινίκης, ἔλαβεν ἐν καλὸν μάθημα μίαν ἡμέραν.

Ἦτο ἡ παραμονὴ τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν γίνονται τὰ δῶρα

Ὁ Ἀνδροκλῆς καὶ ὁ λέων ἐν τῇ Ἀρφιδάτῃ.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

τῆς πρώτης τοῦ ἔτους, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ θεία μου εἶχε λάθει δῶρον ἀπὸ τινος συγγενῆ τῆς, ἕνα νέον ψιττακὸν μὲ πολὺ μακρὰν οὐρὰν, ὀνομαζόμενον *Πιπίκον*. Ἄμα τοῦτο μοὶ ἔγεινε γνωστόν, ἔσπευσα νὰ ὑπάγω εἰς τῆς θείας μου συμπαραλαβὼν καὶ τὸν Χαρίδημον μετὰ τῆς Ἑλπινίκης, οἵτινες κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἦσαν εἰς τὴν οἰκίαν μας. Ἐπειδὴ ἦτο ὥραία ἡμέρα, ἡ κυρ' Ἀνδριάννα εἶχε μεταφέρει ὅλους τοὺς ψιττακοὺς εἰς τὸν κῆπον διὰ νὰ ἡλιασθοῦν. Πρὶν ἐγὼ ἐπισκεφθῶ τὸν νέον Πιπίκον εἰσηλθὼν εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς θείας μου διὰ μιὰν ὑπόθεσιν τῆς μητρὸς μου, ὁ δὲ Χαρίδημος καὶ ἡ ἀδελφή του μὲ ἐπερίμεναν εἰς τὸ ἐστιατόριον, ὅπου ἡ κυρ' Ἀνδριάννα εἶχεν ἀφήσει ἐπὶ τῆς τραπέζης διάφορα γλυκίσματα. Τί νὰ σὰς εἶπω λοιπόν! σατανικὴ ἰδέα ἐπῆλθεν εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Χαριδήμου: νὰ κλέψῃ ὀλίγα ἀπ' αὐτὰ τὰ γλυκίσματα. Κακὸν αὐτό! Ἀρπάζει ὁ φίλος τρία τεμάχια *μπακλαβὰ* καὶ ἐξέρχεται τεταραγμένος. Ὁ Χαρίλαος δὲν ἦτο κακὸν παιδίον, ἀλλὰ ἡ *λαιμαργία*! . . . Πόσους ἀπὸ σὰς, μικροὶ μου φίλοι, δὲν ἠνάγκασεν ἡ λαιμαργία νὰ φανῇτε κακοί, ἐνῶ ἐπ' ἐναντίας ἔχετε πολὺ ἀγαθὴν καρδίαν! Ὅτι ὁ Χαρίλαος δὲν ἦτο κακὸς ὅλ' ἀποδειχθῇ κατόπιν.

Ἐξῆλθον λοιπὸν ἐκ τοῦ ἐστιατορίου καὶ κατευθύνοντο πρὸς τὸν κῆπον. Εἰς τὴν θύραν ἐκάθητο ἡ κυρ' Ἀνδριάννα «Εἰπέ του, κυρ' Ἀνδριάννα νὰ μὰς εὔρῃ εἰς τοὺς παπαγάλους, ἐκεῖ τὸν περιμένομεν» τῇ εἶπον φεύγοντες δρομαίως. Ἄμα ἔφθασαν εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἦσαν οἱ ψιττακοί, ἐμοιράσθησαν τὰ γλυκίσματα καὶ ἤρχισαν νὰ τρώγουν· καθὼς τοὺς παρετήρησεν ὁ Παππαγάλος «Καλὴ ὄρεξι, κυρία» φωνάζει συνοδεύων τοὺς λόγους τούτους μὲ σπασμωδικοὺς γέλωτας, διότι οὕτω ἦτο συνεισμένος νὰ λέγῃ ὅταν ἔβλεπε τὴν θείαν μου τρώγουσαν. Ὁ Χαρίδημος οὐδόλως νύχα-ριστήθη ἐκ τῆς εὐχῆς ταύτης· ἐγνώριζεν ὅτι ἡ πράξις του ἦτο κακὴ καὶ ἐνόμισεν

ὅτι ὁ Παππαγάλος τὸν εἰρωνεύετο. Καὶ αὐτὸς καὶ ἡ Ἑλπινίκη ἤθελον προτιμῆσαι νὰ μὴ τοὺς ἔβλεπεν ὁ Παππαγάλος: Οἱ ἔνοχοι τὰ πάντα φοβοῦνται, καὶ αὐτὰ τὰ πτηνὰ τοὺς τρομάζουν.

Ἄμα ἐτελείωσαν τὸ κλοπιμαῖον πρόγευμα των, ἐπλησίασαν νὰ παρατηρήσωσι τὸν θαυμάσιον ἐκείνον νέον ψιττακὸν, τὸν Πιπίκον. Οὗτος ὅμως ἰδὼν αὐτοὺς νὰ τὸν πλησιάζωσιν, ἤνοιξε τὰ ὠρὰτα πτερὰ του καὶ ἐξαγριωθεὶς ἤρχισε νὰ φωνάζῃ «Κλέπται! κλέπται! κλέπται!» Ὁ δὲ Παππαγάλος ἐξηκολούθει νὰ γελά.

Οἱ δυστυχεῖς φίλοι μου δὲν ἤξευρον ἐὰν ἔπρεπε νὰ γελάσουν καὶ αὐτοί. Ἐνόμισαν ὅτι τὸ ἐγκλημα των ἦτο γνωστόν καὶ ὅτι οἱ ψιττακοὶ ἦσαν δαίμονες μεταμορφωμένοι. Ἐν τούτοις ἤρχισαν νὰ συνέρχωνται καὶ νὰ καθαρίζωσι τὰς χεῖράς των, αἵτινες ἦσαν ἀλειμμέναι ὑπὸ μέλιτος. Μετ' ὀλίγον ἔφθασα καὶ ἐγὼ μετὰ τῆς θείας μου, ἥτις ἤρχετο ἐξαιρετικῶς ἕως ἐκεῖ ὅταν ἦσαν οἱ ψιττακοί. Ἐπλησιάσαμεν τὸν Πιπίκον καὶ ἡ θεία μου ἤρχιεν νὰ τῷ ἀποτείνῃ διαφόρους ἐρωτήσεις. Ὁ Χαρίλαος ἐπλησίασεν ἐπίσης καὶ, εἴτε διότι ἐλησμονήσῃ τὸ πρὸ ὀλίγου συμβῆναι, εἴτε διότι ἤθελε νὰ φανῇ φαιδρὸς καὶ αὐτός, ἔλαβε τὴν τόλμην νὰ ἀπευθύνῃ πρὸς τὸν Πιπίκον τὴν ἐρώτησιν: «Πεινᾷς, Πιπίκο;» «Ὁχι!» ἀποκρίνεται αὐτὸς «σὺ πεινᾷς;» Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἤρχισε νὰ γελά.

Τὸ ἀτυχὲς παιδίον ἠρυθρίασε, καὶ ἤρχισε νὰ τρέμῃ, ὥστε ἡ θεία μου ἰδοῦσα τοῦτο ἠρώτησε: «Τί ἔχει ὁ μικρὸς αὐτός; μήπως εἶνε ἀσθενής;» «Ὁχι. . . δὲν εἶνε ἀσθενής», εἶπεν ἡ Ἑλπινίκη καταβιβάζουσα τὰς χεῖράς του δι' ὧν ἐκάλυπτε τὸ πρόσωπον. Εὐτυχῶς ὁ Χαρίδημος, ὡς σὰς εἶπον, δὲν ἦτο συνεισμένος εἰς τὸ κακόν· διὸ, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς πλήρως δακρύων καὶ μύλις δυνάμενος νὰ ὁμιλήσῃ, ὠμαλόγησε τὸ σφάλμά του: «Εἶχον. . .» ἔλεγεν, εἶχον. . . ὦ! τὸ γνωρίζετε πλέον, σὰς τὸ εἶπεν ὁ Πιπίκος. Εἶχον πάρει μερικά . . . μερικά γλυκίσματα ἀπὸ μέσα!»

Ἡ θεία μου εἰς τυχύτας περιστάσεις ἦτο αὐστηρά, ἀλλ' ὅμως τότε δὲν ἤδυνήθη νὰ κρατήσῃ τοὺς γέλωτας, νοήσασα ὅτι ὁ Χαρίδημος εἶχε τὴν ιδέαν ὅτι ὁ ψιττακὸς τὸν ἐπρόδωκε. « Δὲν σὲ ἐπρόδωκεν ὁ Πιπίκος, τέκνον μου, εἶπεν αὕτη μὲ ὕφος σοβαρόν, ἀλλὰ ἡ συνείδησίς σου. Ὁ ψιττακὸς αὐτὸς ἔχει κακομάθει νὰ φωνάζει κλέπτας ὅσους βλέπει διὰ πρῶτην φοράν. Τοῦτο ἐπραξε καὶ πρὸς σά; » ἄλλως τε οἱ ψιττακοὶ δὲν ἔχουν κρίσιν, ὥστε νὰ ἐκτιμῶσι τὰς πράξεις μας καὶ νὰ τὰς καταγγέλλουν. Ὁμιλοῦν χωρὶς νὰ ἐννοοῦν τί λέγουν. Οὐδέποτε θὰ σοὶ ἐπῆρχετο ὅμως ἡ ιδέα ὅτι σὲ ἐπρόδωκεν ὁ Πιπίκος, ἐὰν ἡ καρδιά σου δὲν ἤσθανετο ὅτι ἡ πράξις σου ἦτο κακὴ. Τώρα, μικρέ μου, ἐπειδὴ σὲ βλέπω τόσον πολὺ λυπημένον, σὲ συγχωρῶ· ἀλλὰ μὴ λησμονήσῃς ποτὲ ὅτι ὁ μάρτυς καὶ ὁ κριτὴς ἀπὸ τὸν ὁποῖον δὲν δυνάμεθα νὰ διαφύγωμεν εἶνε ἡ συνείδησίς μας.

Περὶ ἡλθον ἔκτοτε πολλὰ ἔτη, καὶ ὁ Χαρίδημος ὁ ὁποῖος εἶνε φίλος μου εἰλικρινής, οὐδέποτε ὑπέπεσεν εἰς τὸ αὐτὸ ἀμάρτημα.

ΚΡΙΤΩΝ.

Ο ΑΝΔΡΟΚΛΗΣ ΚΑΙ Ο ΛΕΩΝ

Ὁ Ἀνδροκλῆς ἦτο δοῦλος Ῥωμαίου τινος ὑπάτου ἐν Ἀφρικῇ, ὁ ὁποῖος τὸν μετεχειρίζετο μετὰ σκληρότητος θηριώδους· μὴ δυνάμενος δὲ πλέον νὰ ὑποφέρῃ τὰς βασάνους τοῦ κυρίου του, ἐδραπέτευσεν εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἐκρύβη εἰς τι σπήλαιον. Ἐνῶ δὲ αὐτὸς, ὕστερον ἀπὸ τήσιν κούρασιν καὶ τόσους φόβους, ἀνεπαύετο ἐκεῖ μέσα, βλέπει λέοντα ὁ ὁποῖος ἐκ τῆς ἐκφράσεως τῶν φθαλμῶν του ἐφαίνετο ὅτι ὑπέφερε πόνους ὀρμιυτάτους, καὶ ὁ ὁποῖος ἅμα εἰσῆλθεν εἰς τὸ σπήλαιον καὶ εἶδε τὸν Ἀνδροκλῆν, ἀντὶ νὰ ἐπιτεθῇ κατ' αὐτοῦ καὶ νὰ τὸν κατακερματίσῃ, τὸν ἐπλησίχσεν ἡσύχως καὶ ἀνεσῆκωσε τὸν πόδα ὁ ὁποῖος εἶχε διατρυπηθῇ ὑπὸ μεγάλης τινος ἀκάνθης. Ὁ δυστυχὴς δραπέτης συνελθὼν ἐκ τοῦ τρόμου τὸν ὁποῖον τῷ ἐπραξένησεν ἡ ἐμφάνισις τοῦ θηρίου, ἀπέσπασε τὴν ἀκαν-

θον ἀπὸ τοῦ ποδὸς τοῦ λέοντος· ὅτε δὲ ὁ πόνος ἐθεραπεύθη, ὁ δοῦλος καὶ ὁ λέων συνέζησαν ἐν τῷ αὐτῷ σπηλαίῳ ἔφ' ἱκανὸν χρόνον. Ὁ λέων ἔφερε κατ' ἐκάστην τροφήν καὶ δι' ἀμφοτέρους ἀρκετήν, ἀλλ' ὁ Ἀνδροκλῆς ἐβαρύνθη τὴν ἀγρίαν αὐτὴν ζωὴν καὶ ἀπῆλθε τοῦ σπηλαίου ἐγκαταλιπὼν καὶ τὸν τριχωτὸν φίλον του. Μετ' ὀλίγον ὅμως συνελήφθη ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν καὶ ἐπατάλη αἰχμάλωτος εἰς Ῥώμην, ὅπου κατεδικάσθη νὰ ριφθῇ εἰς τοὺς λέοντας ἐν τῷ Ἀμφιθεάτρῳ, ὡς δραπέτης δοῦλος. Ὅταν δὲ οἱ ἐνοχοὶ κατεδικάζοντο « εἰς τοὺς λέοντας » οὐδὲν ὄπλον τοῖς ἐδίδοτο, ἀλλ' ἐξετίθεντο ἀοπλοὶ καὶ καθολοκληρίαν ἀνυπεράσπιστοι εἰς τὴν μακρίαν τῶν ἀγρίων αὐτῶν θηρίων, ἵνα διαμελισθῶσι πρὸς διασκέδασιν τῶν θεατῶν, οἵτινες σπανίως τότε ἦσαν ἐλιγώτερον ἀνήμεροι τῶν θηρίων. Ὁ δυστυχὴς Ἀνδροκλῆς ἴστατο λοιπὸν μόνος ἐν τῷ εὐρυχωροτάτῳ ἀμφιθεάτρῳ τῆς Ῥώμης, μηδὲν ἔλπιζων εἰς ἀνθρωπίνην βοήθειαν, ὅποταν ὁ λέων ἀρέθῃ ἐλευθερὸς ἵνα ἐφορμήσῃ κατ' αὐτοῦ. Φαντάσθητε ὅμως πόσον ἐξεπλάγησαν οἱ θεαταί, ὅταν ὁ λέων, ἀντὶ νὰ ἐπιπέσῃ ἀγρίως κατὰ τοῦ δοῦλου, ὅπως τὸν καταξέσχισῃ, ἐβημάτισε πρὸς αὐτὸν μὲ ἡμερότητα καὶ ἤρχισε νὰ τοῦ γλύφῃ τοὺς πόδας! Ἦτο ὁ λέων τοῦ ὁποῖου ὁ Ἀνδροκλῆς εἶχε θεραπεύσει τὴν πληγὴν, καὶ ὁ ὁποῖος εὗρε τὴν περίστασιν νὰ ἀποδείξῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὸν εὐεργέτην του καὶ παλαιὸν σύντροφον ἐν τῷ σπηλαίῳ τῆς Ἀφρικῆς. Ὅτε ὁ Ἀνδροκλῆς διηγήθη τὴν ἱστορίαν του, ὁ λαὸς ἐθαύμασε καὶ ἐζήτησε τὴν σωτηρίαν καὶ ἀπελευθέρωσιν τοῦ δοῦλου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐχαρίσθη καὶ ὁ λέων μετὰ τῆς ζωῆς. Πολλὰκις δὲ παρετηρήθη ὁ Ἀνδροκλῆς περιερόμενος ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῆς Ῥώμης μετὰ τοῦ λέοντος, ὁ ὁποῖος ἦτο καθολοκληρίαν ἡμερὸς καὶ προσηνής.

Τὸ ἄξιον θαυμασμοῦ εἰς τὴν ἱστορίαν ταύτην δὲν εἶνε τὸ πῶς ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀνδροκλέους εὐεργετηθεὶς λέων εὗρεθῃ ἐνώπιόν του ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ, ἀλλ' ὅτι τὸ αἰσθη-

μα τῆς εὐγνωμοσύνης εἶνε μεγαλείτερον ἐνίοτε εἰς τὰς καρδίαις καὶ αὐτῶν τῶν ἀγριωτέρων θηρίων, παρ' ὅσον δὲν εἶνε ἀνεπτυγμένον εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν ἀνθρώπων.

ΦΙΛΟΣΤΟΡΓΙΑ

Πεῖρε, περιστερᾶκι,
Ἐτὸν κῆπον στήν αὐλή.
Δὲν βλέπεις τὸ γεράκι
Τὸ ἄγριο πουλί;

Νομίζω πῶς δὲν εἶσαι
Πολὺ προσεκτικὸ
Πεῖρε καὶ δὲν φοβεῖσαι
Θὰ σ' ἐπύρη τὸ κακὸ!

— Φοβοῦμαι καὶ προσέχω
Πλὴν μὴ κρατῶ δουλειά.
Πουλᾶκια δύο ἔχω
Μικρὰ εἰς τὴ φωλιά.

Ἀνοίγω τὰ πιερά μου
Καὶ πρόθυμον πετῶ
Καὶ φέρνω ἑτὰ μικρά μου
Νερὸ καὶ φαγητό.

ΑΛ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ.

Η ΑΝΑΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΑΙΟΥ

Πρωτὰν τινὰ ἤνοιξεν ὁ μικρὸς Πλάτων τὸ παράθυρον τοῦ κοιτῶνός του, ὅστις ἐβλεπεν εἰς τὸν κῆπον καὶ εἶδεν ὅτι ὁ προσφιλέτης του φίλος, ποῖος νομίζετε;— ὁ ἥλιος— ὠραῖος καὶ θερμὸς, καθὼς πάντοτε, εἶχεν ἀρχίσει ἤδη τὸν δρόμον του εἰς τὸν οὐρανόν. Ἄ! πῶς, ἐφώναζε πρὸς τὴν μητέρα του ἥτις τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσῆρχετο εἰς τὸ δωμάτιον, πῶς σήμερον, ἀγαπητὴ μου μήτηρ, παρέβην τὴν ὑπόσχεσίν μου καὶ ἠγέρθην ἀπὸ τῆς κλίνης βραδύτερον τῆς ἀνατολῆς τοῦ λαμπροῦ εὐεργέτου μας ἡλίου; Δὲν πρέπει πλέον νὰ ὑποπέσω εἰς τὸ λάθος αὐτό! «Ναί, ἀκριβέ μου, Πλάτων, εἶπεν ἡ μήτηρ, σὺ παρέβης τὸ καθῆκόν σου, διότι τὸ δωμάτιόν σου ἦτο κατὰ κλείστον καὶ δὲν ἦτε δυνατόν νὰ εἰσέλθῃ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου· τοῦ λοιποῦ ὅμως θὰ φροντίζω ἐγὼ νὰ μὴ ὑποπέσης εἰς τὸ λάθος αὐτό· ἀλλὰ παρατήρησον εἰς τὸν κῆπον, διὰ νὰ ἴδῃς πόσοι ἄλλοι ὑπῆρξαν εὐτυχέστεροι σοῦ!»

Ὁ Πλάτων παρετήρησεν εἰς τὸν κῆπον καὶ εἶδεν ὅτι, ὅλα τὰ ἄνθη τὰ ὅποια τὴν παρελθούσαν ἐσπέραν μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου

εἶχον κλείσει καὶ ἐφαίνοντο τότε ὡς μαρμαρένα, εἶχον ἐκτυλίξει πάλιν τὰ ὠραία ποικιλόχροα φύλλα των καὶ πλήρη σταγόνων δρόσου ἔλαμπον εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ἐκ καλλονῆς καὶ ἀνέδιδον ἀρώματα εὐάρεστα.

«Πραγματικῶς, μήτηρ, εἶπεν ὁ Πλάτων· δὲν εἶχον παρατηρήσει ποτὲ τοῦτο. Τὰ ἄνθη ὑπῆρξαν προσεκτικώτερα ἀπὸ ἐμὲ καὶ ἤνοιξαν πρὸ πολλοῦ, ἅμα ἴσως ὁ ἥλιος ἀνέτειλε· δὲν ἔχει οὕτω, μήτηρ;»

«Ναί, τέκνον μου· τὴν νύκτα, ὅτε σκότος βαθὺ μᾶς περιβάλλει, τὰ πάντα ἡραμοῦσιν, ἡ θερμότης τῆς ἡμέρας δὲν ὑπάρχει πλέον καὶ ὅλα τὰ πλάσματα ἀναπαύονται ἐν τῇ ἡσυχίᾳ· τὰ φυτὰ κλείουσι τὰ ἄνθη των, τὰ ἔντομα κρύπτονται εἰς τὰς φωλεάς των καὶ τὸ πᾶν συμμετέχει τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς ἀκινήσεως τῆς νυκτός, ἀλλὰ καθόσον ἡ νύξ προχωρεῖ καὶ ἡ αὐγὴ ἀρχίζει νὰ προβαίνει ἐπὶ τοσοῦτον καὶ τὰ ἡσυχάζοντα πλάσματα ἀποτινάσσουσι τὴν νάρκωσιν, ἥτις τὰ κατεῖχε διαρκούσης τῆς νυκτός καὶ προετοιμάζονται νὰ ὑποδεχθῶσι τὸν εὐεργέτην τῆς γῆς, τὸν ἥλιον, ὅστις διαχέει ἀφθόνως τὰς φωτεινὰς καὶ θερμὰς ἀκτῖνας του καὶ ζωογονεῖ τὸ πᾶν. Τότε τὰ πτηνὰ πετῶσιν εὐθυμὰ ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον καὶ ψάλλουσιν ἁρμονικῶς τὰ πρωτὰ των ἔσχατα εὐχαριστήρια πρὸς τὸν εὐεργέτην των, ἐνῶ ταῦτοχρόνως τὰ ἄνθη ἀνοίγουσι τοὺς κάλυκας των σπίλνοντας καὶ δροσεροὺς διὰ νὰ βοήθῳσι τρόπον τινα τὰς πρώτας θερμὰς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας. Ὁ ἄνθρωπος μόνον, τέκνον μου, πολλάκις ἀδιαφορεῖ πρὸς τὴν γενικὴν αὐτὴν χαρὰν τῆς φύσεως καὶ ραθύμως μένει κεχωσμένος ἐν τῇ κλίνῃ του, ἀκόρεστος ὢν τοῦ ὕπνου. Τοῦτο δὲν εἶνε καλόν, διότι καθὼς ὁ ἥλιος ἀνατέλλει διὰ τὰ πτηνὰ καὶ διὰ τὰ ἄνθη, πολὺ περισσότερον ἀνατέλλει καὶ διὰ τὸν ἄνθρωπον, πολὺ δὲ μᾶλλον διὰ τοὺς μικροὺς, καθὼς σὺ, οἱ ὅποιοι καὶ ἐνωρίτερον κοιμάσθε καὶ ἔχετε ἀρκετὸν καιρὸν καθ' ἑλὴν τὴν νύκτα νὰ ἀναπαυθῆτε, ἔχετε δὲ καθῆκον νὰ ἐγείρεσθε ἐνωρὶς διὰ νὰ προε-

Ὁ Κορὸς ἐκστρατεύων κατὰ τῆς βασιλείας Τομύριδος.

τοιμάζετε καὶ τὰ μυχθήματά σας, πρὸς τοῦτοις δὲ ὅπως συνειθίστητε ἐκ μικρᾶς σας ἡλικίας εἰς τὴν τάξιν καὶ τὴν ἐργασίαν, πράγματα ἀπαραίτητα διὰ τὴν περαιτέρω εὐδαιμονίαν σας. »

Ὁ Πλάτων προσεκτικὸς ἤκουσε τοὺς λόγους τῆς μητρὸς του, ἀλλὰ φέσει περίεργος ἠρώτησε τὴν μητέρα του : « Διὰ τί ἄρα γε ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου πάντα τὰ πλάσματα ζωογονοῦνται ; »

«Ἴδού τὸ περιεργότερον διὰ τὸ ὅποιον ἐπερίμενα νὰ μὲ ἐρωτήσης, εἶπεν ἡ μήτηρ. Βλῆδες, Πλάτων, ὅτι σήμερον ἤρghσας νὰ ἐξυπνήσης καὶ τοῦτο θὰ σοὶ συνέβαινε καὶ ἄλλατε, καὶ, ἂν ἐγὼ δὲν ἤρχόμην νὰ σὲ ἐξυπνήσω, θὰ ἐκοιμᾶτο ἴσως περισσότερον. Ἀς ἴδωμεν, μήπως ὁ ἥλιος ἐκτελεῖ τὸ χρέος ὑπερ ἡθελον κάμει ἐγὼ ἐξυπνώσά σε; Βεβαίως, τέκνον μου, τὸ αὐτὸ κάμνει. Ὅταν ἡ χαρρυγὴ προβαίη, ὅταν αἱ πρῶται τοῦ φωτός ἀκτῖνες χρυσώνουσι τὴν ἀνατολήν, τότε αὕτη χρησιμεύει τρόπον τινὰ ὡς μία προειδοποίησις ὅτι τὸ σκότος ἄρχεται νὰ διαλύεται, ὅτι ταχέως ἡ ἡμέρα θὰ διαδεχθῇ τὴν νύκτα καὶ ἐπομένως ὅτι πάντα τὰ πλάσματα ὀφείλουσι νὰ ἐγερθῶσιν ἀπὸ τοῦ ὕπνου τῆς νυκτός· κάμνουσι δηλαδὴ αἱ πρῶται φωτειναὶ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου διὰ τὰ λοιπὰ πλάσματα ὅ,τι ἐγὼ ἡ μήτηρ κάμνω, ἀναγγέλλουσά σοι ὅτι ἡ ὥρα ἐπέστη ἵνα ἐγερθῇς τῆς κλίνης. Μάθε, Πλάτων, ὅτι ὁ Δημιουργὸς σοφώτατα ἐπρονόησεν ὅπως ἕκαστον ἔργον του εἶνε τέλειον καὶ ὅπως συντελῇ εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ἐνεργητικότητος καὶ εὐημερίας πάντων τῶν πλασμάτων τῆς γῆς. Ἐάν τις, τέκνον μου, ἡθελε κλείσει ἐπὶ τινὰ καιρὸν ἐντὸς σκοτεινοῦ καὶ ψυχροῦ ὑπογείου εἴτε ζῶν τι εἴτε φυτὸν τι, τοῦτο ὄχι μόνον δὲν ἡθελεν ἐξακολουθεῖ ζῶν ἢ νὰ αὐξάνῃ, ἀλλὰ ταχέως ἡθελεν ὑποπέσει εἰς εἰδός τι μαρasmus διὰ τὴν στέρησιν τῆς θερμότητος καὶ τοῦ φωτός. Διὰ τὴν εὐεργετικὴν αὐτὴν ἐνέργειαν τοῦ ἡλίου ἐπὶ τῆς γῆς διάφοροι λαοὶ ἐθεώρησαν αὐτὸν ὡς θεὸν των, οἱ δὲ ἄρχαιοι πρόγονοί μας παρίστων τὸν ἥλιον διὰ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐνὸς τῶν λαμπροτέρων ἀπὸ τοῦ θεοῦ των καὶ ἐξωγράφον αὐτὸν ἐπὶ ἄρματος τὸ ὅποιον ἔσυρον χρυσοὶ κύνθαροι καὶ τῶν ὁποίων προηγείτο ἄγγελός τις, ἡ Αὐγή, ἥτις ἔρριπε μὲ ἀνθὴ τὴν ὁδὸν διὰ τῆς ὁποίας τὸ ἄρμα τοῦ Ἀπόλλωνος ἐμαλλε νὰ διέλθῃ. ΜΙΑΤ. II.

ΚΥΡΟΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΠΕΡΣΩΝ

Ὅταν σὺ ἐγράψα τὴν ἱστορίαν τοῦ

Ἀνδροκλέους (ἐν σελίδι 7), ἐπειδὴ εἰς τὴν διήγησιν αὐτὴν πρόκειται περὶ εὐγνωμοσύνης καὶ ἀχαριστίας, ἀνεπόνησα εἰς τὸν νοῦν μου πόσον οἱ Πέρσαι ἐτιμῶρουν τοὺς ἀχρηστοὺς· εἶχον μάλιστα καὶ νόμον δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐτιμωροῦντο αὐστηρότατα πάντες ὅσοι, ἐνῶ ἠδύναντο νὰ ἀποδώσωσιν εὐγνωμοσύνην πρὸς τοὺς εὐεργέτας των, δὲν τὸ ἐπραττον· διότι οἱ Πέρσαι ἐνόμιζον, — καὶ πολὺ ὀρθά — ὅτι οἱ ἀχρηστοὶ οὔτε περὶ τῶν θεῶν φροντίζουν, οὔτε περὶ τῶν γονέων, οὔτε περὶ τῆς πατρίδος οὔτε περὶ τῶν φίλων, ἐφρόνουν δὲ ὅτι ἀποτέλεσμα τῆς ἀχαριστίας εἶνε ἡ ἀναίσχυρτία ἡ ὁποία εἶνε ἡ πρωτίστη ὁδηγὸς εἰς πάσας τὰς κακὰς πράξεις. — Διὰ νὰ ἐνθυμῶσθε λοιπὸν καὶ σὺ τὸν νόμον αὐτὸν τῶν Περσῶν καὶ διὰ νὰ τὸν κάμετε καὶ ἰδικόν σας νόμον, ἐσκέφθην εἰς ἀνάμνησιν νὰ σὺ γράψω περὶ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν.

Ὁ Κύρος εἶχε πάππον τὸν βασιλέα τῶν Μήδων Ἀστυάγην, πατὴρ του δὲ ἦτο ὁ ἐκ Περσίας Καμβύσης καὶ μήτηρ του ἡ Μανδάνη. Πρὶν γεννηθῇ ὁμοῦς εἰσέτι ὁ Κύρος, ὁ πάππος τοῦ Ἀστυάγης εἶδε κατ' ὄναρ ἄνθρωπὸν τινὰ ὁ ὅποιος τῷ εἶπεν ὅτι ἡ θυγάτηρ του Μανδάνης θὰ ἀποκτήσῃ υἱόν, ὅστις μίαν ἡμέραν θέλει τὸν ἐκθρονίσαι. Ὁ Ἀστυάγης — πολὺ ἀνόητα πράξας — ἔδωκε σημασίαν εἰς τὸ ὄνειρον αὐτὸ καὶ ἐζήτησε νὰ μάθῃ τί ἐσημαίνειν. Ἐκ τῆς μωρᾶς δὲ ἐξηγήσεως τοῦ ὁνείρου τούτου, ἡ ὁποία τῷ ἐδόθη, παρεκινήθη νὰ ἐκτελέσῃ πράξιν τινα σκληροτάτην, ἥτις τέλος ἐπέφερε τὴν δυστυχίαν του, καθὼς ὅλαι αἱ κακαὶ πράξεις ἀποβαίνουσιν ἐν γένει ὀλέθριαι πρὸς τοὺς διαπράττοντας αὐτάς. Ἡ σκληρὰ δὲ αὕτη πράξις ἦτο, ὅτι διέταξε νὰ φονευθῇ ὁ υἱὸς τῆς θυγατρὸς του Μανδάνης εὐθὺς ἅμα γεννηθῇ.

Ὁ Ἀρπαγὸς εἰς τὸν ὅποιον ὁ γέρον βασιλεὺς εἶχε δώσει διαταγὴν νὰ φονεύσῃ τὸν γεννηθησόμενον ἔγγονόν του, παρέδωκε τὸ βρέφος εἰς ποιμένα τινά, ἵνα τὸ θανατώσῃ. Ὁ ποιμὴν ὁμοῦς οὗτος εἶχε γυναῖκα μὲ πολὺ ἀγαθὴν καρδίαν, ἥτις ἐπεισε τὸν σύζυ-

γόν της νὰ μὴ φονεύσῃ τὸν μικρὸν Κύρον, ἀλλὰ νὰ τὸν κρατήσουν καὶ νὰ τὸν ἀναθρέψωσιν ὡς ἴδιον τέκνον των· οὕτω δὲ ὁ Κύρος ἔζησε καὶ ἔμαθε περισσότερα, ἀπὸ ὅσα οἱ ποιμενόπαιδες συνήθως εἰξεύρουσιν.

Ὅταν ὁ Κύρος ἐμεγάλωσεν καὶ ἐπικίε με τοὺς ὁμηλικίας του παῖδας, οὗτοι βλέποντες ὅτι αὐτὸς ἦτο εὐφρόστερος καὶ ἱκανώτερος πάντων αὐτῶν, τὸν ἐξέλεξαν βασιλέα των εἰς τὰ παιγνιδιά των. Ὁ Κύρος ὁμῶς, μαθὼν ὡς φαίνεται, ὅτι ἦτο ἔγγονος βασιλέως, ἀπεφάσισε νὰ διατάσῃ πραγματικῶς καὶ ὄχι ὡς ἐν παιγνιδίοις συνειθίζεται, ὥστε ὁπότεν τις ἐκ τῶν μικρῶν ὑπηκόων τοῦ δὲν ἤθελε νὰ τὸν ὑπακούσῃ, διέτασσε νὰ ραβδισθῇ καλῶς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον, ὡς εὐκόλως πᾶς τις ἐννοεῖ, δὲν πολὺ ἡρεσκεν εἰς τοὺς γονεῖς τῶν αὐτῶ ραβδιζομένων παιδίων. Ὅθεν εἰς ἐκ τῶν πατέρων τῶν παίδων τούτων παραπονέθη πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἐδάρη ὑπὸ τινος ποιμενόπαιδος, καὶ ὁ γέρον βασιλεὺς Ἀστυάγης, ἐξετάσας τὴν ὑπόθεσιν, εὗρεν ὅτι ὁ τυραννίσκος ἐκεῖνος ποιμενόπαις ἦτο αὐτὸς οὗτος ὁ ἔγγονός του, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζε φονευμένον ἤδη ἀφ' οὗτοῦ ἦτο εἰσέτι νήπιον. Τοσοῦτον δὲ ἐξωργίσθη κατὰ τοῦ Ἀρπαγίου, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε φονεύσει τὸ βρέφος, ὥστε τοῦ ἐφόνευσεν τὸν ἰδικόν του υἱόν. Οὐδεὶς δισταίνει βεβαίως νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὁ Ἀρπαγος δυσηρεστήθη σφόδρα διὰ τοῦτο. Ἐλαβεν ὀλίγους στρατιώτας καὶ προσέβαλε τὸν στρατὸν τοῦ Ἀστυάγου, ἔχων βοηθὸν καὶ τὸν Κύρον. Οἱ στρατιῶται τοῦ Ἀστυάγου ἠττήθησαν καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, ὁ δὲ Κύρος ἀνηγορεύθη βασιλεὺς ἀντὶ τοῦ πάππου του.

Οὕτω δὲ τὸ ὄνειρον τοῦ γέροντος βασιλέως ἐπληθύνευσεν· ἀλλὰ δὲν ἤθελεν ἐπαληθεύσει, ἐὰν ὁ Ἀστυάγης δὲν ἐδίδε σημασίαν εἰς αὐτό, καὶ ἂν δὲν ἐλάμβανε τοσοῦτον σκληρὰ μέτρα ὥπως τὸ διαψεύσῃ. Ἐκ τινος ἱστορίας πληροφοροῦμεθα ὅτι ὁ Κύρος ἐφάνη πάντοτε καλὸς καὶ ἀγαθὸς πρὸς τὸν Ἀστυάγην, ἅμα κατῴρθησε νὰ γίνῃ βασιλεὺς ἀντ' αὐτοῦ. Πιστεύω ὅτι ἡ

παράδοσις αὕτη εἶνε ἀληθής, πιστεύσατέ το δὲ καὶ σῆς. Ἀλλὰ εἴτε καλὸς εἴτε κακὸς ἐφάνη πρὸς τὸν πάππον τοῦ ὁ Κύρος τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἔγινε σφόδρα καὶ καλὸς βασιλεὺς. Δύναμαι δὲ νὰ σῶς βεβαιώσω ὅτι ἦτο τοσοῦτον αὐστηρὸς τιμωρὸς τῶν κακῶν ἀνθρώπων ὅταν ἦτο ἀληθὴς βασιλεὺς, ὅσον καὶ ὅταν ἦτο προσποιητός.

Ἡ ἐπιθυμία μου, μικροὶ μου φίλοι, εἶνε νὰ ἡδυνάμην νὰ σῶς ἔλεγον ὅτι ἡ ἱστορία τοῦ Κύρου ἔχει εὐτυχὲς τέλος. Αἱ ἀρχαῖαι ἱστορίαι μᾶς διηγοῦνται κατὰ δύο διαφόρους τρόπους τὰ περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Κύρου, εἶνε δὲ δύσκολον εἰς ἡμᾶς τοὺς τόσον ἀπέχοντας ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης νὰ ὀρίσωμεν τὴν ἀλήθειαν. Οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι ἐφθασεν εἰς ἡλικίαν ἑκατὸ ἐτῶν, ἀπέθανε δὲ ἐκ λύπης, διότι εἶδε τὸν υἱόν του διαπραττοντα σκληρὰν τινα πράξιν. Ἀλλὰ ἡ παράδοσις αὕτη δὲν φαίνεται καὶ ἡ ἀληθεστέρα. Ἡ ἄλλη δὲ παράδοσις περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Κύρου, ἥτις εἶνε καὶ σπαραξικάρδιος, εἶνε ἡ ἑξῆς: Περὶ τὰ τέλη τῆς βασιλείας τοῦ ἐξεστράτευσεν ὁ Κύρος κατὰ τινος βασιλίσσης ἡ ὁποία ὠνομάζετο Τόμυρις. Διὰ νὰ κατορθώσῃ δὲ νὰ συλλάβῃ αἰχμαλώτους τοὺς στρατιώτας καὶ τὸν υἱόν της ἀφῆκεν ἐπίτηδες πολλὴν πασότητα οἴνου εἰς μέρος ὅπου ἐγνώριζεν ὅτι θὰ τὸ εὗρωσιν αὐτοί. Ὅτε λοιπὸν οἱ ἐχθροὶ τοῦ εὗρον τὸν γλυκὺν αὐτὸν οἶνον, ἔπιον τόσον πολλὸν ὥστε ἐμέθυσαν καὶ ἐκοιμήθησαν, οὕτω δὲ εὐκόλως ἡδυνήθη ὁ Κύρος νὰ τοὺς συλλάβῃ. Ὅταν ἡ βασίλισσα Τόμυρις ἔμαθεν, ὅτι οἱ στρατιῶται τῆς ἔχσαν τὴν μάχην καὶ ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, μετὰ τῶν ὁπλίων ἦτο καὶ ὁ υἱὸς της, συνελήφθησαν αἰχμαλῶται, ἀπέτειλε μετ' ὀργῆς ἀγγελὸν πρὸς τὸν Κύρον, παρακαλοῦσα αὐτὸν νὰ ἀφῇσθαι ἐλευθερὸν τὸν υἱόν της. Παρήγγελλε δὲ ὅτι, ἐὰν δὲν ἔπραττε τοῦτο, ἤθελε τὴν ἀναγκάσει νὰ πῇ αἷμα αὐτὸς ἀντὶ τοῦ οἴνου τὸν ὁποῖον ἔπιον οἱ στρατιῶται της καὶ ἡχημαλωτίσθησαν. Μετὰ τινα χρόνον ἀπηλευθερώθη ὁ υἱὸς της, ἀλλ' αἰσχυρόμενος, διότι εἶχεν αἰχμαλωτισθῇ, νύκτατόνησε. Τότε ἡ

Βασίλισσα συνήθροισε μέγαν στρατὸν καὶ ἐπολέμησε κατὰ τοῦ Κύρου, ὁποῖος καὶ ἐφυνεύθη κατὰ τὴν μάχην. Ἡ βασίλισσα δὲ ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν του καὶ τὴν ἔθεσεν ἐντὸς λεκάνης πλήρους αἵματος ἐκ τῶν φονευθέντων, λέγουσα συγχρόνως: « Πίε καὶ σὺ τῶρα αἷμα, ἕως νὰ χορτάσης, διὰ νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ ἀπειλή μου! » . . . Ἀς πιστεύσωμεν, μικροὶ μου φίλοι, ὅτι ἡ ἀγρία αὕτη σκηνὴ δὲν εἶνε ἀληθής.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Κύρου, αἱ δύο χώραι Μηδεία καὶ Περσία ἀπετέλεσαν ἑν βασιλεῖον διὰ πρώτην φοράν. Οἱ Πέρσαι πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἐδείχθησαν πολὺ ἀνδρείοι καὶ εἶχον νόμον ἀπαράβατον νὰ διδάσκωσι τοὺς παῖδάς των τριὰ τινὰ: νὰ ἱππεύωσι δηλαδὴ, νὰ τοξεύωσι καὶ νὰ λέγωσι τὴν ἀλήθειαν.

Ἐκ τῶν τριῶν τούτων ἀπαραίτητον εἶνε νὰ συνειθίσωσι καὶ πάντες οἱ μικροὶ μας ἀναγνώσται εἰς τὸ τελευταῖον: νὰ λέγωσι δηλαδὴ τὴν ἀλήθειαν.

Ὁ Κύρος ἀπέθανε περίπου κατὰ τὸ 530 ἔτος πρὸ Χριστοῦ.

ΔΗΔΩΝ ἢ ΡΑΠΤΡΙΑ

Τὸ χάριεν καὶ εὐθυμότατον τοῦτο πτηνὸν ἀνομάσθη *ράπτρια ἀηδὼν*, διότι, ἵνα κατασκευάσῃ τὴν φωλεάν της, κάμνει χρῆσιν τῆς ραπτικῆς τέχνης. Ἐκλέγουσα δύο φύλλα εἰς τὸ ἄκρον λεπτοῦ τινος κλωναρίου ἀρχίζει μετὰ καταπληκτικῆς ἐπιτηδεύτητος νὰ ράπτῃ τὰς ἄκρας αὐτῶν ὁμοῦ, ἀντὶ βελόνης μεταχειριζομένη τὸ λεπτότατον ῥάμφος της καὶ ἀντὶ κλωστῆς χονδρᾶς ἵνας φυτῶν. Ἀφοῦ οὕτω συρράφει τὰ δύο φύλλα, ἐντὸς τοῦ κωνοειδοῦς αὐτῶν κοιλώματος κατασκευάζει τὴν φωλεάν της ἐκ βάμβακος ἢ πτίλων, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐναποθέτει τὰ ὠὰ της καὶ ὅπου οἱ νεοσσοὶ της οὐδένα διατρέχουσι κίνδυνον μὴ ἀνυπερβῶσιν ὑπὸ ἐχθρικοῦ ὀφθαλμοῦ.

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Δὲν πιστεύω, ἀγαπητοὶ μου μικροὶ, νὰ ὑπάρχῃ κἀνεὶς ἀπὸ σᾶς, τοὺς ζῶντας ἐν Ἀθήναις, ὁ ὁποῖος νὰ μὴ γνωρίζῃ τί γίνε-

ται κατὰ τὴν περαμονὴν ἐκάστου νέου ἔτους εἰς τὰς πλατείας ὁδοὺς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ Αἰόλου . . . Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἔτυχον καὶ ἐγὼ μάρτυς αὐτόπτης μιᾶς πολὺ συγκινητικῆς σκηνῆς, τὴν ὁποίαν εὐχαρίστως θὰ σᾶς διηγηθῶ, διότι ἐλπίζω ὅτι θὰ ὠφεληθῇτε ἀπὸ αὐτὴν.

Ἀκούσατε λοιπὸν περὶ τίνος πρόκειται: Ὁ μικρὸς Γεώργιος, παιδίον ὀκτῶ ἐτῶν, ἔχει ἀγαθὴν φυσιογνωμίαν, ἐκ τῆς μικρᾶς δὲ ταύτης ἱστορίας θὰ μάθωμεν ὅτι ἔχει καὶ καλὴν καρδίαν.

Ὁ Γεώργιος, καθὼς ὅλα τὰ μικρὰ παιδία, ἀγαπᾷ τὰ παιγνίδια· ἐξῆλθε λοιπὸν μετὰ τὸν πατέρα του νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν ἀγορὰν ὅπου κατὰ τὴν περαμονὴν τοῦ νέου ἔτους πωλοῦνται τὰ διάφορα παιγνίδια, διὰ νὰ ἀγοράσῃ καὶ αὐτὸς, μετὰ τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα θὰ τοῦ ἐδίδεν ὁ πατήρ του, μίαν κοῦκλαν ἢ ἐν κόπῃ ἢ ὅ,τι τέλος ἤθελε τοῦ ἀρέσει.

Νομίζω ὅτι εἶνε περιττὸν νὰ σᾶς εἰπῶ κατὰ ποῖαν ὥραν ἐξῆλθον, διότι, ὅλοι γνωρίζετε, κατὰ ποῖαν ὥραν τῆς ἡμέρας ταύτης γίνεται ἡ ἀγορὰ τῶν *Μποναμάδων*.

Ἐφθασαν τέλος εἰς τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ. Τί κόσμος ἐκεῖ πολὺς! τί θόρυβος, τί φωναί! οἱ πωληταὶ ἐφώναζον « Πάρτε, κύριοι, ὠραίους μποναμάδες διὰ τὰ παιδιὰ ».

Οἱ ἀγορασταὶ εἶχον γεμίσει καὶ τοὺς δρόμους καὶ τὰ καταστήματα· ἄλλος ἐγέλα, ἄλλος ἐφώναζεν, ἄλλος ἐσύριζεν, ὅλος τέλος ὁ κόσμος ἦτο γεμάτος ἀπὸ χαρὰν καὶ χρήματα τὰ ὁποῖα ἐξώδευαν εὐχαρίστως διὰ παιγνίδια!

Ὁ μικρὸς Γεώργιος, πῆγε νὰ πετάξῃ ἀπὸ τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἐλπίδα του ὅτι θὰ ἔχῃ καὶ αὐτὸς ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον ἐν παιγνίδιον. Ναί, φαντάσθητε, ἀγαπητοὶ μου μικροὶ, πόσον ἐπεθύμει νὰ ἀποκτήσῃ καὶ αὐτὸς ἐν παιγνίδιον καθὼς ὅλα τὰ ἄλλα παιδιὰ, τὰ ὁποῖα ἐβλεπε καὶ ἐζήλευε . . . Καὶ ποῖος τάχα ἀπὸ σᾶς δὲν θὰ ἐζήλευεν ἂν ἦτο εἰς τὴν θέσιν τοῦ Γεωργίου; Ἀλλ' ἰδοὺ αὐτὸς ἐντὸς ἐνὸς καταστήματος καὶ ἐνώπιον τόσων ὠραίων παιγνιδίων, δὲν ἤ-

ξευρεν ἀπὸ τὴν χαρὲν τοῦ τί νά πρωτοπά-
ρη' ὅλα τοῦ ἤρεσαν καὶ ὅλα τὰ ἤθελεν' ὁ
πατὴρ τοῦ τὸν ἔχασεν ἀπὸ τὸν πολὺν κό-
σμον, ὅστις ἦτο ἐκεῖ μέσα, καὶ τὸν ἐζήτει...
Ἐσπερον ἀπὸ ὀλίγα λεπτὰ τῆς ὥρας ἔρχε-
ται πρὸς τὸν πατέρα τοῦ μὲ πρόσωπον
πολὺ λυπημένον καὶ τοῦ λέγει :

— Πατέρα, νά
μὴ ἀγοράσης
παιγνίδια δι' ἐ-
μέ

— Διὰ τί,
παιδί μου; ἐ-
ρωτᾷ ὁ πατήρ.

— Πόσα λε-
πτὰ θὰ δώσης
διὰ τὸν μπονα-
μᾶ μου; εἶπεν
ἕσπερον ἀπὸ ὀ-
λίγην ὥραν ὁ
μικρός.

— Τρεῖς δραχ-
μὰς, ἀπήντησεν
ὁ πατήρ.

Ἔδω, μικροί
μου φίλοι, πρέ-
πει νὰ σὰς εἴ-
πω, ὅτι ὁ πα-
τήρ τοῦ Γεωρ-
γίου ἦτο πτω-
χὸς ἐργατικὸς
ἄνθρωπος.

— Αἱ! λοι-
πὸν, ἀν θέλῃς,
δός μου τὰς τρεῖς
δραχμὰς νὰ τὰς
κἀμῶ ὅ,τι θέ-
λω, χωρὶς νὰ μοῦ
ἀγοράσης παι-
γνίδια.

— Τί θέλεις νὰ εἴπῃς; δὲν σε ἐννοῶ!

— Νά! ἤξεύρεις τί τὰς θέλω, πατέ-
ρα; . . . ἐδῶ ἔξω ἀπὸ τὸ μαγαζί, εἰς τὸν
δρόμον, εἶνε ἄνας γέρον· ὁ καυμένος εἶναι
κουτσός! Ἐλα νὰ τὸν ἰδῇς· ζητεῖ ἐλεημο-
σύνην, ἀλλὰ κανεὶς δὲν τοῦ δίδει οὔτε μίαν

πεντάραν, ὅλοι αὐτοὶ οἱ μεγάλοι κύριοι
καὶ ἡ πλούσιαις κυρίαις ὅπου ἔχουν εἰς τὰ
χέρια τόσα λεπτὰ καὶ τοὺς ζητεῖ, ἄλλος
κάνει ὅτι δὲν τὸν βλέπει, ἄλλος ὅτι δὲν
τὸν ἀκούει, ἄλλος τοῦ λέγει: δὲν ἔχω!!
ἀφοῦ κρατεῖ τόσα χρήματα 'ς τὸ χέρι του!
λέγει δὲν ἔχει! καὶ μὲ ἔναν πολὺ ἐσχημο

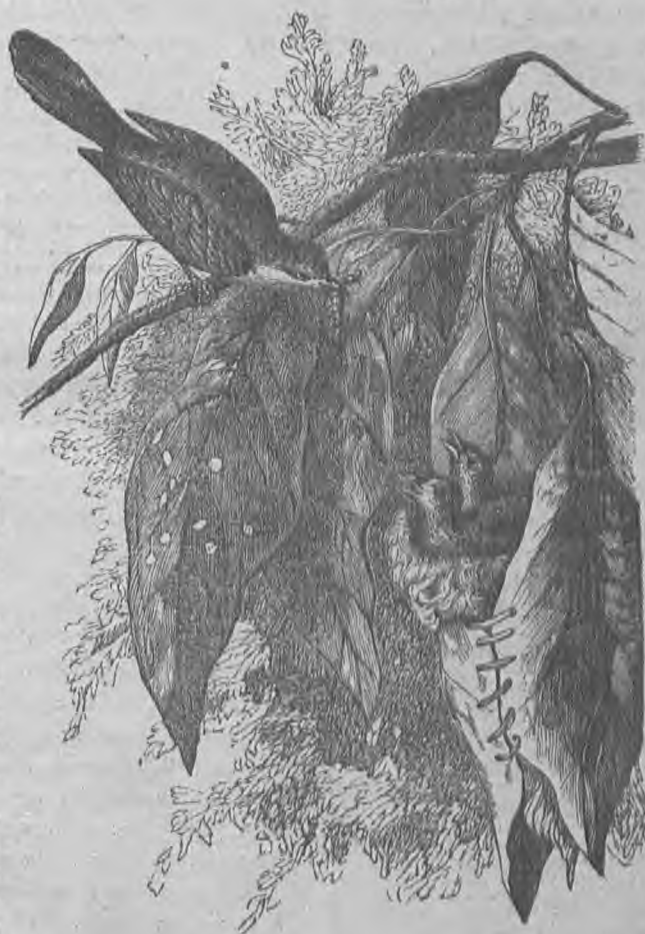
τρόπο! Αὐτὸν
ἐγὼ τοῦ εἶπα:
ἔννοια σου ἐγὼ
θὰ παρακαλέσω
τὸν πατέρα μου
νὰ μοῦ δώσῃ τὰ
χρήματα, μὲ τὰ
ὅποια θέλει νὰ
μ' ἀγοράσῃ παι-
γνίδια, γιὰ νὰ
σοῦ τὰ φέρω ν'
ἀγοράσῃς ψωμί,
ἀφοῦ δὲν ἔχεις!

Βεβαίως, μι-
κροὶ μου ἀνα-
γνώσται, τῶρα
πλέον ἔχετε τὴν
περιέργειαν νὰ
μάθητε, τί ἀπέ-
γινε· ἀκούσατε
λοιπὸν:

Πραγματικῶς
ὁ πατήρ τοῦ Γε-
ωργίου ἐξελθὼν
τοῦ καταστή-
ματος, εἶδε τὸν
πτωχὸν γέρον-
τα καθήμενον
ἐπὶ τῶν ψυχρῶν
μαρμάρων τοῦ
πεζοδρομίου. Ἡ
λευκὴ μακρὰ γέ-
νις τοῦ ἐφα-

νέρονεν ὅτι ἦτο καλὸς ἄνθρωπος, τὰ δὲ γλυ-
κὰ καὶ ὀλιθερὰ βλέμματά του ἐμαρτύρουν
ὅτι ὑπέφερε πολὺ!

Ἀμέσως λοιπὸν ὁ πατήρ τοῦ μικροῦ ἡ-
ρώος τῆς ἱστορίας μας συνεινέχθη καὶ ὑπε-
χώρησεν εἰς τὰς παρακλήσεις τοῦ υἱοῦ τοῦ

Ἀηδὼν ἡ ράπτρια.

καὶ ἔδωκε πρὸς αὐτὸν τὰς τρεῖς δραχμὰς τὰς ὁποίας ἐπρόκειτο νὰ ἐξοδεύσῃ διὰ τὰ παιγνίδια, ὃ δὲ Γεώργιος ἔτρεξεν εἰς τὸν ἀγαθὸν γέροντα καὶ, ἀφοῦ τοῦ ἔδωκε τὰ χρήματα, τῷ λέγει: «παρκαλάει τὸν Θεὸν νὰ εἶνε καλὰ ὁ πατὴρ μου...»

Ὁ δὲ γέρον ἐνῷ ἐλάμβανε τὴν ἐλεημοσύνην τοῦ μικροῦ ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ μὲ τρέμουσαν φωνὴν εἶπεν: «Ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογῇ, τέκνον μου, καὶ νὰ διφυλάττῃ τοὺς γονεῖς σου ἀπὸ πᾶν κακόν!» κατόπιν ἐθώπευσε τὸ παιδίον εἰς τοὺς ὤμους καὶ τὸ ἄφησε νὰ φύγῃ.

Τώρα, καλοὶ μου μικροὶ, ἀφοῦ γνωρίζετε τί ἔκαμεν ὁ Γεώργιος, ἀκούσατε καὶ τί ἔκαμεν ὁ μικρὸς Νικόλαος ὁ ὁποῖος εἶνε γείτων του· ὁ Νικόλαος λοιπὸν τὴν ἰδίαν ἡμέραν ὑπεχρέωσε τὸν πατέρα του νὰ τοῦ ἀγοράσῃ ἐν ἀμαξάκι εἴκοσι δραχμῶν, τὸ ὁποῖον τὴν ἄλλην ἡμέραν ἔσπασε καὶ τώρα δὲν ἀξίζει οὔτε πέντε λεπτά.

Σὰς παρακαλῶ λοιπὸν νὰ εἰπῇτε εἰς τὸν πατέρα σας καὶ τὴν μητέρα σας, ποῖος ἐκ τῶν δύο φρονεῖτε ὅτι ἔπραξε καλλίτερον, ὁ Γεώργιος ἢ ὁ Νικόλαος;

Ὁ μικρὸς Ἀλέξανδρος, ἐν ἄλλο φρόνιμον παιδίον, τὸ ὁποῖον ἠρώτησα, μοι εἶπεν ὅτι ὁ Γεώργιος εἶνε ἐπαινετώτερος διὰ τὴν πρᾶξιν του.

Ἄς ἴδωμεν καὶ τὴν ἰδικὴν σας γνώμην.
Α. Ι. Σ.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Πέντε ἥπειροι μεγάλαι
Κεῖντ' ἐπὶ τῆς γῆς, παιδίον,
Μόνον τρεῖς γνωσταὶ τὸ πάλαι
Ὡς διδάσκει τὸ βιβλίον,
Ἡ Εὐρώπη ἢ Ἀσία
Τρίτον δὲ ἡ Ἀφρική
Τέταρτον Ἀμερική
Πέμπτον ἢ Ὀκεανία

Τῆς Ἑλλάδος ὅλης εἶνε
Πρώτη πόλις αἱ Ἀθῆναι,
Τῆς Ἀγγλίας τὸ Λονδῶνον
Καὶ τῆς Κίνας τὸ Πεκῖνον,
Ἐν Περσίᾳ Τεχεράνη,
Φλωρεντία ἐν Τουσκάνῃ,

Βερολίνον ἐν Πρωσσίᾳ,
Κοπενάγη ἐν Δανίᾳ,

Ἐκτασιν πολλὴν καλῶπται
Ἡ πολὺαρμος Σαχάρα
Καὶ ὁ καταρράκτης πίπτει
Βραντερὸς τοῦ Νισαγάρα.
Τὰ ὑψίστια καπνίζουσι,
Πῦρ καὶ λαύραν ἐξεμοῦσι
Ποταμοὶ δὲ πλημμυροῦσι
Καὶ τὴν χώραν κατακλύζουσι.

Ἡ πασίγνωστος Πεντέλη
Μάρμαρα λευκὰ παρέχει
Καὶ τοῦ Ἰμῆτος τὸ μέλι
Ἐκπαλαί τὴν φῆμην ἔχει
Ἐξ ἡ γῆ βουνὰ κοιλάδας
Λόφους, δάση, πεδιάδας
Καὶ ἀμμοσκεπεῖς ἐκτάσεις
Καὶ σαβάνες καὶ ὄασις.

ΑΔ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ.

ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΔΕΙΣ ΑΣΤΕΙΣΜΟΙ

Μικροὶ μου ἀναγνώσται, πάντες γνωρίζετε τί εἶνε τὸ δηλητήριον ποτόν, ἔχετε ὅμως παρατηρήσει ὅτι τὰ περισσότερα ἀστεῖα, ὅπως καὶ ὡς τὰ ὀνομάζουσιν εἶνε καὶ αὐτὰ πλήρη ἰσχυροτέρου δηλητηρίου; Ὁταν ἐξετάζω τὰ τοιαῦτα ἀστεῖα εὕρισκω συχνότατα ἐντὸς αὐτῶν τὰ ἐξῆς τρία δηλητήρια:

Α'. Τὸ Ψεῦδος. — Παλλοὶ θέλοντες νὰ διασκεδάσωσι δὲν δύνανται νὰ ἐπιτύχωσι τοῦτο ἄνευ ψευδολογιῶν οἱ τοιοῦτοι, καθὼς φαίνεται, νομίζουσιν ὅτι ὅσον ὀλιγώτερον εἶνε ἀληθές, πρᾶγμα τι τόσον εὐχарιστότερον εἶνε νὰ τὸ ἐπαναλαμβάνωσι, ὅταν δὲ τις ἀνακαλύψῃ τὴν ἀπάτην, νομίζουσιν ὅτι λαμβάνωσι τὴν συγχώρησιν, ἐὰν εἰπωσι γελῶντες: «Τὸ εἶπα χάριν ἀστεϊσμοῦ.» Οἱ ἀνόητοι! δὲν στοχάζονται ὅτι τὸ ψεῦδος βλάπτει καὶ τὸν λέγοντα καὶ τὸν ἀκούοντα αὐτό. Ποῖος ἀγνοεῖ ὅτι ὁ ἄπαξ φωραθεὶς ψευδόμενος δὲν γίνεται πλέον πιστευτός;

Β'. Ἡ Αἰσχρολογία. — Ποσάκις ἀστευζόμενοί τινες τολμῶσι νὰ εἰπωσι πράγματα τὰ ὁποῖα καὶ νὰ τὰ ὑπαινιχθῶσι καὶ ἤθελον αἰσχυρῶς ἐὰν ἦσαν σαφώτεροι! Πολλοὺς ἡ τοιαύτη διαγωγή ἐξηυτέλισεν.

Γ'. Σκληρότης. — Μερικοὶ συναντῶντές

τινα ἐκ τῶν συμμαθητῶν των ἀφαιροῦσιν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς του τὸν πῖλον του καὶ φεύγουσι ρίπτοντες αὐτὸν εἰς τὸν βόρβορον ἢ εἰς τὴν σκόνην. — Ἄλλη δὲ μικρὰ κορασὶς κρύπτει τὰ τετράδια, τὰ βιβλία ἢ τὸ ἐργόχειρον τῆς συμμαθητρίας τῆς, εἴτε ἀκρόμη περιγελά μίαν ἄλλην ἥτις φορεῖ ἐνδύματα ἢ πῖλον ὃ ὁποῖος τῇ φαίνεται γελοῖος. Τοιοῦτοτρόπως πειράζοντες ἀλλήλους διασκεδάζουσιν οἱ εὐρίσκουσι δηλαδὴ εὐχάριστον νὰ βλαπτοῦν τοὺς ἄλλους, καὶ πάντοτε οἱ ἀστεῖσμοί των εἶνε τοιοῦτου εἶδους πράξεις ἀποδεικνύουσαι σκληρότητα. Σὰς ἐρωτῶ οἱ τοιοῦτοι δὲν ὁμοιάζουσι πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι μόνον εἰς τὸ νὰ πράττωσι τὸ κακὸν ἀσχολοῦνται καὶ μόνον τοῦτο πράττοντες εὐχαριστοῦνται;

Τὸ κατ' ἐμέ, ἀγαπῶ καὶ ἐγὼ τοὺς ἀστεῖσμούς, μοι ἀρέσκει νὰ γελῶ πολὺ καὶ νὰ βλέπω καὶ ἄλλους, πρὸ πάντων τοὺς μικροὺς, καθὼς σεῖς, νὰ γελῶσιν ἐξ ὅλης των καρδίας· ἀλλ' ἐὰν θέλωμεν νὰ διασκεδάζωμεν ὡς ἀπέχωμεν ἀπὸ τοιούτους δηλητηριασμένους ἀστεῖσμούς, διότι ἐὰν τὸ κοινὸν δηλητήριον φανεύῃ τὸ σῶμα, τοῦτο ὅμως τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος δηλητήριον φανεύει βεβαίως τὴν καρδίαν.

Αἱ Ἀκανθαί

Ἡ Φωτεινὴ κατ' ὅλως εἰς μικρὸν τι χωρίον. Ἐκάστην πρωτὴν ὑπῆγαιεν εἰς τὸ σχολεῖον. Εἰς τὰ πλάγια τῆς ὁδοῦ διὰ τῆς ὁποίας διήρχετο ὑπῆρχεν ἄγρὸς χωρίζομενος ἀπ' αὐτῆς διὰ φραγμοῦ ἐκ θάμνων, εἰς τινα δὲ μέρη αἱ ἀκανθαὶ ἐξετείνοντο καὶ μέχρι τῆς ὁδοῦ.

Μίαν ἡμέραν ἡ μικρὰ Φωτεινὴ προσκίψασα ἀκριβῶς εἰς τὸ μέρος ὅπου ἦσαν αἱ ἀκανθαὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ πικρῶς, κατόπιν δὲ ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν φραγμὸν λέγει μετ' ἀγανακτήσεως:

— Δὲν ἤξεύρω τί ὠφελεῖς καὶ σύ, ὅπου εἶσαι φυτωμένος μέσ' ἑς τὴν μέση! Πόσον θὰ ἡυχαριστούμην νὰ σὲ ἐβλεπον καίόμενον!

Τὴν ἐπαύριον ἡ Φωτεινὴ διήρχετο ἐκ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ. Ἐμπροσθέν τῆς ἐπορεύετο ἀγέλη προβάτων, τὰ ὅποια διελθόντα διὰ τοῦ φραγμοῦ ἀφῆκαν προσκεκολλημένους ἐπὶ τῶν ἀκανθῶν πολλὰς τρίχας.

Πόρυστα δὲ ὡς ἐκ συνθήματος μία ὁμάς μικρῶν πτηνῶν κατήλθον ἐπὶ τοῦ θάμνου, ἀφῆρπασαν ἀπ' αὐτοῦ τὰς προσκολληθείσας ἐκεῖ τρίχας καὶ ἔπειτα ἀπῆλθον πρὸς τὰς φωλεάς των εὐθυμα, διότι εὗρον ἀπὸ τὸν στῶμα διὰ τὰ μικρὰ των.

Ἄμα ἡ Φωτεινὴ εἶδε τοῦτο ἠρρυθίασε διὰ τὴν διαγωγὴν τῆς ἣν ἐδειξε τὴν προτεραίαν πρὸς τὰς ἀκανθὰς, καὶ μετανοήσασα διὰ τὰς λέξεις αὐτάς, εἶπε καθ' ἑαυτήν: «Πόσῃν αἰσθάνομαι χαρὰν ὅπου δὲν ἐξεπληρώθη ἡ χθεσινὴ μου εὐχή! Βλέπω τώρα ὅτι καὶ αἱ ἀκανθαὶ ἀκόμα χρησιμεύουσιν εἰς τὴν Πλάσιν!»

Σ. Η. Η.

Τὸ ἄνθος καὶ τὸ σύννεφο

Ἐνα ἄνθος διψασμένον

Βλέπει σύννεφο μικρό:

— Μία στάλα, τὸ καυμένο

Κράζει, ρίψε μου νερό.

— Δὲν ἐδέχίζω, ἔχω βία.—

Εἶπε ἔτινο καὶ μακρὸν

Ἀπεσώθη μ' ἀσπλάγχνυα

Καὶ ἀπάντητιν σκληρὰν.

Καὶ γεμμένο εἰς τὸ χῶμα

Ποῦ ἀρνέται τὴν ὁροσά.

Τ' ἄνθος ἔλασε καὶ χροῖμα

Καὶ ζωὴ μ' ἀπελπισία.

Τὴν ἀπάντησιν μὴ δώσῃς

Τοῦ συννεφου εἰς πτωχόν,

Καὶ μηδέποτε πληγώσῃς

Τὴν καρδίαν δυστυχῶν.

Γ. Δ. Θ.

Θησαυρὸς

Συναναστροφὴ καλὴ

Καὶ τιμὴ καὶ ὠφελίη

Ὅστις μελίζονα ἐλπίζων

Τῶν μικρῶν καταφρονεῖ,

Προφανῶς παραφρονεῖ.

Τὸ συμφέρον μὴ γνωρίζων.

Ἄλ. Κ.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1.

Ἑλλειπτικὰ φωνήεντα

T** — AP*o** — τ*μ**τ*ρ*
 T** — π*ν** — λ*φρ*τ*ρ*
 * — τ*μ* — π*τ* — *κ*λ*ς
 *π*ν*ρλ*τ** — δ*ακ*λ*ς.

2.

Κυνηγός πυροβολήσας ἐπὶ δένδρου, ἐφ' οὗ ἐκά-
 θητο 17 πτηνά, φωνεῖται τὰ 4. Πόσα ἔμειναν ἐπὶ
 τοῦ δένδρου;

Συμπλήρωσον τὰς λέξεις τοῦ ἀριθ. 3 ὥστε νὰ ἀ-
 ποτελεσθῇ συμβολὴ ἐκ τῶν τοῦ Ἰσοκράτους πρὸς
 Δημόνικον, διὰ τῶν γραμμάτων δὲ τοῦ ἀριθ. 4
 σχηματίσων ἐν γνωμικόν.

3

M; κινῶν κινῶν οἷον πορῶν πῶν τῶν δινῶν
 τῇ κινῶν κινῶν κινῶν

4

ΑΑΑΑΕΕΕΕΗΗΗΗΚΑΑΑΜΝΝΝΝΝΝΟΟΟΟΟΟΡΡΡΡΣΣΣΣΧΧ

5

"Μην μηνύτρια, ἀναγνώττα,
 Τῆς βασιλείας τῶν θεαινῶν,
 Ἄλλα καὶ σημερον μὲ θαυμάζεις
 Ἐνατενίζων τὸν οὐρανόν.
 Τὴν κεφαλὴν μου ἀποβάλλον μοι
 Καὶ τί νομίζεις κα' θαρρεῖς;
 Γίνομαι μέλος αἰσθητικόν σου
 Σκέψου ὀλίγον καὶ θὰ μ' εὕρῃς.

Ζάκυνθος. Δ. Γ. ΞΕΝΟΠΟΛΟΣ.

6

Εἶμαι τῶν πάντων ὁ μοχλός
 Τὸ νόσους θεραπεύων
 Τὴν λύπην τρέπον εἰς χαρὰν
 Εἰς ὅλα βασιλεύων.

"Ὅστις ἀφθύνως μὲ κρατεῖ
 Ἐφ' ὅλων προσκυνεῖται
 Ἄν ἦναι βλάξ ἢ ἀμαθής
 Ποσῶ; δὲν θεωρεῖται.
 Τὴν κεφαλὴν μου ἀκαιρῶν
 Πὰς ὁ ζητῶν νὰ μ' εὕρῃ
 Μ' εὕρσκει στὴν γεωμετρικὴν
 Εἰς τὰ κλητὰ τὰ μέρη

Κέρκυρα. ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΣΑΧΝΗΣ.

ΑΥΞΗΣ

89.

"Ἢ σκέψις καὶ ἡ προσοχὴ
 Φυλάττουσι τὸν νουεργῇ.

ΛΑ Κ.

60

"Ὁ κογλίς.

61

Τὰ δύο 0 ἐξ ὧν ἀποτελεῖται τὸ Ω.

62

"Ἢ γραφίς.

ΑΥΤΑΙ

(Τῶν αὐτῶν τῶ ἐνόημα τὰ ἀρχίζοντα μετὰ τὴν 20 Αὐγούστου δη-
 μοσιεύονται εἰς τὴν φυλλάδιον τοῦ Φεβρουαρίου.)

Κυρίως Παρασκευαῖα Δ. Παράκτος, Ἑλένη Μι-
 γιάκη, Ἀσπασία Σπορίδου, Κυριακούλα Δοντᾶ (Παι-
 ραῖς), Ἑλένη Αμυριάδου (Κερκύρας).

Κόριοι. Ἰωάννης Μαρτίνος, Ἰερεὺς (ἑμμέτρως), Ν.
 Ι. Λάτκαρης, Θεοδ. Σ. Τσερούλης, Ἑμμ. Ἀντων-
 νιάδης, Ε. Ι. Στελλάκης, Ἀλῆξ. Γράβερ, Ι. Οἰκο-
 νόμου. Ἰάκ. Μ. Θεοχάρης, (Κερκύρας). Ἰωάννης
 Παπαθανασίου (Τριπόλεως).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

"Ἐπιτομὴ Συντακτικῆς τῆς Ἑλληνικῆς
 γλώσσης ὑπὸ Ἠλία Διακοπούλου, φοιτητοῦ, πρὸς
 χρῆσιν τῶν μαθητῶν πύσης τάξεως. Ἐν Ἀθήναις,
 1880, 8ον, σελ. 35. λεπτ. 50.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

"Εχομεν ἐν τῷ Γραφείῳ μας εἰς πώλησιν
 τὸν Α'. τόμον «τῆς Διαπλ. τῶν Παίδων.»

ΕΚΑΣΤΟΣ ΤΟΜΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ

"Αδέτας, μὲ ὠραῖον ἐξώφυλλον φρ. 2.—
 Δεδεμένους. 3 1/2

(Ταχυδρομικὰ ἐκάστου τόμου διὰ τὰς ἐπαρ-
 χίας καὶ τοῦ εξωτερικοῦ. Ἄδεται λεπ. 20, δε-
 δεμένου λεπ. 30.)

— Δηλοῦμεν πρὸς τοὺς ἀποστείλαντες αἰτή-
 σεις περὶ ἰγγραφῆς ἢ ἀνανεώσεως τῆς συνδρο-
 μῆς τῶν διὰ τὸ δεύτερον ἔτος, ἢ περὶ ἀποστολῆς
 τοῦ Α'. τόμου, ἄνευ τοῦ ἀντιτίμου, ὅτι αἱ αἰτήσεις
 τῶν αὐτῶν δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν. Πρέπει νὰ
 προκαταβληθῇ τὸ τίμημα διὰ νὰ ἐκτελεσθῶσιν αἱ
 παραγγελίαι τῶν.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ἐν Ἑλλάδι φράγκα 2. Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φράγκα 8.

ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ συνδρομεῖται κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν τοῦ ἔτους, προκαταβάλλουσιν ὁμῶς ὁλόκληρον τὴν
 ἐτησίαν συνδρομὴν καὶ λαμβάνουσι τὰ φύλλα ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ.

"Ὅστις ἤθελε κάμει 10 συνδρομητὰς καὶ προκαταβάλλει τὰς συνδρομὰς τῶν λαμβάνει ἐν φύλ-
 λων δωρεάν ἐπὶ ἑν ἔτος. Διὰ δὲ τοὺς κάμνοντας συνδρομητὰς ἀνω τῶν 10 καὶ προπληρώνοντες
 τὰς συνδρομὰς αὐτῶν ἀρίσται εἰς ὄφελός των ἐκπτώσεις ὀρχαζῶν 20 ἐπὶ ταῖς 100 ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τῶν
 συνδρομῶν.

Αἰτήσεις μὴ συνοδευόμεναι καὶ ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου τῆς συνδρομῆς ΔΕΝ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν.

Αἱ αἰτήσεις δέον νὰ ἀπευθύνονται κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ Γραφεῖον «τῆς Διαπλάσεως τῶν παιδῶν», εἰς
 Ἀθήνας, καὶ νὰ μὴ ἐπιβαρύνωσι τὴν Διεύθυνσιν διὰ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν. Οὕτω λαμβάνονται ἀσφαλῶς.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ «τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων», ὁδὸς Ἑρμοῦ, 72, πρὸ τῆς Καπνικαρείας.

ΤΥΠΟΙΣ «ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ» ὁδὸς Πατησίων.

Δημοσία Κεντρικὴ Βιβλιοθηκὴ Βέροιας

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Ἐγκριθεῖσα ὑπο τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν δια τὴν παιδικὴν ἡλικίαν.

ΕΤΟΣ Β'.

ΑΘΗΝΗΣ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1880

ΛΗΘ. 2

«Κεφαλή δεξιά!»

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

Η ΠΑΤΡΙΣ ΜΟΥ

Σὲ ἀγαπῶ, πατρίς μου,
Ἡ τέρψις τῆς ψυχῆς μου,
Σὲ ἀγαπῶ, πατρίς μου.

Μακράν σου πῶς νὰ ζήσω,
Πῶς νὰ σὲ λησμονήσω;
Σὲ ἀγαπῶ, πατρίς μου.

Πιστῶς ἐπὶ ζωῆς μου
Θὰ σ' ἀγαπῶ, πατρίς μου,
Θὰ σ' ἀγαπῶ, πατρίς μου.

Ἐλλὰς τὸ καύχημά μου
Καὶ δόξα καὶ χαρά μου,
Σὲ ἀγαπῶ, πατρίς μου!

ΑΛ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ.

ΤΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ.

— «Εἰς προ . . . σοχήν! ἐφώναζεν ὁ Ἀνδρέας.

Πάραυτα ὁ Ἡρακλῆς ἀνηγέρθη, ἔσυρε τὸν ξύλινον ἵππον, ἔλαβεν ἀγερῶχος τὴν σημαίαν του, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τὴν σάλπιγγα καὶ προσῆλθεν εἰς τὴν θέσιν του, φροντίσας νὰ πατώσιν αἱ πτέρναι του ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς.

Ὁ Πιστὸς ἀνεσηκώθη στηριζόμενος εἰς τοὺς δύο ὀπισθοὺς μόνον πόδας, ἐπλησίασε πρὸς τὸν Ἡρακλέα καὶ προσήλωσε τὴν προσοχήν του. Εἰς τὸ πρόσταγμα δὲ τοῦ Ἀνδρέα «βῆμα σημειωτόν», οἱ μικροὶ λευκοὶ πόδες τοῦ Πιστοῦ ἤρχισαν νὰ κινῶνται ἕως ὅτου ἔφθασαν εἰς εὐθυγραμμίαν μετὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἡρακλέους.

— «Κεφαλὴ δε . . . ξιὰ!»

Οἱ μικροὶ στρατιῶται ἔστρεψαν τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ δρισθὲν μέρος.

— «Κεφαλὴ ἀρι . . . στερά!»

Πειθαρχία στρατιωτικὴ ἀξιομίμητος.

— «Α . . . τεῖως!»

Καθὼς ἠκούσθη τὸ πρόσταγμα τοῦτο τέσσαρες ὀφθαλμοὶ ζωηροὶ καὶ νοήμονες προσηλώθησαν ἐπὶ τοῦ Ἀνδρέα.

Ἐπὶ τέλους ἦλθεν ἡ σειρὰ τοῦ προστάγματος, τὸ ὅποτον μετὰ τῆς ἀνυπομονησίας ἐπερίμεναν οἱ δύο στρατιῶται:

— «Ἐμπρός! . . . ΜΑΡΣ!»

Ἀμέσως ὁ Πιστὸς, ὁ Ἡρακλῆς καὶ ὁ ξύλινος ἵππος ἐξεκίνησαν.

— «Βῆμα ταχύ . . . ΜΑΡΣ!»

— «Βῆμα σημειωτόν . . . ΜΑΡΣ!»

— «Βῆμα ὁδοπορικόν . . . ΜΑΡΣ!»

Τὰ προστάγματα ἐξετελοῦντο μετ' ἀκριβείας καὶ οὕτω βαδίζοντες ὁ μὲν Πιστὸς διὰ τῶν τεσσάρων του ποδῶν, ὁ δὲ Ἡρακλῆς διὰ τῶν δύο καὶ ὁ ξύλινος ἵππος διὰ τῶν τροχίσκων του, διέτρεξαν ἅπαξ, δις, τρίς τὴν περιφέρειαν τοῦ κήπου.

— «Ὁὐλαμός δεξιὰ . . . ΜΑΡΣ!»

Ἡ τριάς ἐβάδισε πρὸς τὰ δεξιὰ.

— «Στροφή ἐπ' ἀριστερᾷ!»

Ἡ στροφή ἐξετελέσθη στιγμιαίως.

— «Μετα . . . βολή!»

Ἐπήκουσαν.

— «Ὁπισθεν!»

Αὐτὸ εἶναι δύσκολον οὐχ ἦττον ὅμως καὶ ἡ κίνησις αὕτη ἐξετελέσθη καλῶς καὶ συνοδευθεῖσα ὑπὸ εὐθύμων γελῶτων καὶ ὑλαγμῶν χαρᾶς. Ἐπὶ τέλους ἐδόθη τὸ πρόσταγμα:

— «Ὁὐλαμός . . . ΑΤΤ!»

— «Ἀνάπαυσις!»

Τότε ἡ σημαία ἐχαίρετῃσεν, ἡ σάλπιγξ ἐσάλπιγγεν καὶ οἱ μικροὶ στρατιῶται ἀπεχωρίσθησαν, — ὁ μὲν ἵππος ἐτέθη εἰς τὸν σταῦλον, ὁ Πιστὸς ἀπεσύρθη εἰς τὴν φωλεάν του, ὁ δὲ Ἡρακλῆς καὶ ὁ Ἀνδρέας ἐπορεύθησαν εὐθυμοὶ εἰς τὸ σχολεῖον.

Πολὺ συχνὰ παίζουσι τὸ παγνίδιον τοῦτο οἱ δύο ἀδελφοί, μηδέποτε λησμονοῦντες τὰ καθήκοντά των.

ΚΡΙΤΩΝ.

~~~~~

Ο ΑΓΓΕΛΟΣ

«Κάθε φορὰ ὅπου ἕνα καλὸ παιδί ἀποθαίνει, ἕνας ἄγγελος τοῦ Θεοῦ καταβαίνει εἰς τὴν γῆν, πέρνει τὸ ἀποθαμένο παιδί εἰς τὴν ἀγκαλίαν του, ἀνοίγει τὰ πλατεῖά του φτερά, καὶ πετᾷ εἰς ὅλους τοὺς τόπους ὅπου τὸ παιδί ἠγάπησε, καὶ μαζεύει μία φούκτα λουλούδια. Αὐτὰ τὰ λουλούδια τὰ φέρνουν καὶ οἱ δύο τους εἰς τὸν Θεὸν διὰ νὰ τὰ κάνῃ νὰ ξανανθήσουν ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τοὺς οὐρανούς, πλεῖδ' ὠραία παρὰ ἕσον ἢ σανεῖς τὴν γῆν. Ὁ καλὸς Θεὸς σφίγγει τὰ λουλούδια ἐπάνω εἰς τὴν καρδίαν του

καὶ θέτει ἓνα φίλημα ἐπάνω εἰς ἐκεῖνα ὅπου προτιμᾷ. Τὸ φίλημα τοῦτο δίδει εἰς τὸ λουλούδι φωνὴ καὶ τὸ στέλνει εἰς τὸν χορὸν τῶν εὐτυχῶν.»

Αὐτὰ ἐδιηγούνταν ἓνας ἄγγελος τοῦ Θεοῦ εἰς ἓνα παιδάκι τὸ ὁποῖο ἔφερνε πεθυμένον εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ τὸ παιδάκι τὸν ἄκουε, ὡσάν εἰς τὸ ὄνειρό του. Καὶ ἐπετοῦσαν ἐπάνω ἀπὸ τοὺς τόπους ὅπου τὸ μικρὸ εἶχε παίξει, ἐπάνω εἰς κήπους σπαρμένους με θυμωμένα λουλούδια· «Ποῖα θὰ πάρωμεν γιὰ νὰ φυτεύωμεν εἰς τὸν οὐρανόν;» ἤρώτησεν ὁ ἄγγελος.

Πλησίον τοὺς ἦτανε μία τριανταφυλλιά ὡραιότατη· ἀλλὰ ἓνα κακὸ χέρι τῆς εἶχε σπᾶσει τὸ στέλεχος ὥστε τὰ κλωνιά καταφορτωμένα με κάλυκας ποῦ μόλις ἀρχίσανε ν' ἀνοίγουνε, ἐκρέμωνταν καὶ ἐξηραίνονταν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη. «Ἡ καυμένη ἢ τριανταφυλλιά! εἶπε τὸ παιδάκι· πάρτηνε γιὰ νὰ ξανανθήσῃ ἐκεῖ ἐπάνω κοντὰ στὸ Θεό.

Καὶ ὁ ἄγγελος ἐπῆρε τὴν τριανταφυλλιά· ἀγκάλιασε τὸ παιδάκι· τὸ μικρὸ μισοάνοιξε τὰ μάτια του. Ἐκοίταν ἀπὸ παντοῦ ὡραία λουλούδια, χωρὶς νὰ καταφρονέσουνε μήτε αὐτὰ ποῦ λέγουνε ἡδυποῖδα, ποῦ τόσο συχνὰ τὸ λησμονᾶνε, μήτε τοὺς ἄγριους μενεξέδες.

«Φθάνει ὅσα λουλούδια ἐκόψαμε», εἶπε τὸ παιδάκι· ὁ ἄγγελος ἐκούνησε τὸ κεφάλι του σάν νὰ ἔλεγε· καλὰ, ἀλλὰ δὲν ἐπέταξαν ἀκόμη εἰς τὸν Θεό.

Ἀρχισε πιά νὰ νυκτώνῃ καὶ παντοῦ ἄκρα σιωπὴ ἐβασίλευε· ἐπέρασαν ἐπάνω ἀπὸ ἓνα μικρὸ δρόμο σκοτεινὸ καὶ στενόν, γεμάτο ἀπὸ ἓνα σωρὶ μouxλιασμένα ἄχυρα, στάχταις, καὶ σκουπίδια. Ἦτανε ἡ ἡμέρα ὅπου οἱ νοικατόροι ἐκουβιλούσανε εἰς ἄλλα σπήτια τὰ πράγματά τους καὶ ἄφιναν τὰ πρῶτά τους σπήτια· ὅλα ἐκεῖνα τὰ σπασμένα πιάτα, ὅλα ἐκεῖνα τὰ κομμάτια τῶν γυφίνων ἀγκυμάτων, ὅλα ἐκεῖνα τὰ κουρέλια ἦσαν κ' ἔτι τι, τὸ ὁποῖον δὲν εὐχαριστοῦσε διόλου τὰ μάτια.

Καὶ ὁ ἄγγελος εἰδείξεν εἰς τὸ παιδάκι,

ἀνάμεσα εἰς ἐκεῖνα τὰ σπασμένα πράγματα, μερικὰ κομμάτια μιᾶς γλάστρας· ἓνας βῶλος χρώματος εἶχε ξεχωρίσει, καὶ εἰς τὸν βῶλον τοῦτον ἦσαν ἀκόμη αἱ βίβαι ἐνδὲς μεγάλου λουλουδιοῦ ἀγρίου, τὸ ὁποῖον ἦτανε μαρμαμένο καὶ πεταμένο μέσα εἰς τὰ σκουπίδια.

« Ἄς τὸ πάρωμεν, εἶπεν ὁ ἄγγελος· ἐν ᾧ θὰ πετοῦμε, θὰ σοῦ εἰπῶ τὸ διατί.

Ἀνέβηκαν εἰς τὸν αἶρα, καὶ ὁ ἄγγελος ἔκαμε αὐτὴ τὴν διήγησι·

«Ἐκεῖ κάτω, εἰς ἐκεῖνο ἐκεῖ τὸ σκοτεινὸ τὸ δρόμο, εἰς ἓνα ὑπόγειον, κατοικοῦσε ἓνα μικρὸ παιδάκι ἄρρωστο. Ἀπὸ τότε ποῦ γεννήθηκε τὸ κακόμοιρον ἦτανε στὸ κρεββάτι. Ἀπὸ καμμιά φορὰ, ὅταν ἦτανε καλλίτερα, ἔκανε τὸν γυρο τῆς κάμαρας του με δύο δεικνίκια καὶ τοῦτο ἦταν ὅλο. Τὸ καλοκαίρι, αἱ ἀχτίδες τοῦ ἡλίου ἤρχονταν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κ' ἐφώτιζαν τὴν ἀθλία ἐκείνη κατοικία, καὶ τότε τὸ μικρὸ παιδί ἐξεσταίνονταν εἰς τὸν ἥλιο, ἔδωκε κόκκινον τὸ αἷμα του νὰ κυκλοφορῇ εἰς τὰ τρυφερά καὶ φεγγερά δάκτυλά του καὶ ἔλεγε· «Σήμερα, δάξαι σοὶ ὁ Θεός, ἐμπόρεσσα κ' ἔκαμα περίπκτο». Δὲν ἐγνώριζε τί εὐ-

μορφιά έχει ή πρασινάδα του δάσους παρά από ένα κλαδί ενός δένδρου όπου του είχε φέρει ο υιός του γείτονος. Ήρατοῦσε αὐτὸν τὸν κλάδο ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του, καὶ τοῦ ἐφαίνετο ἔτσι ὅτι ἦτονε ἐξαπλωμένο κάτω ἀπὸ μεγάλα δένδρα, καὶ ἐβλεπε ἀνάμεσα εἰς τὰ κλαδιά τὸν ἥλιο, καὶ ἄκουε γλῆ μουσικὴ τὸ μαγευτικὸ κελάδημα χιλιάδων πουλιῶν.

Μιά μέρα τῆς ἀνοιξέως ὁ υἱὸς τοῦ γείτονος τοῦ ἔφερε μερικά λουλούδια ἄγρια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἓνα, κατὰ τύχην, εἶχε ἀκόμη ταῖς ρίζαις του. Τὸ ἐφύτευσε εἰς μίαν γλάστραν καὶ τὸ ἔβαλεν εἰς τὸ παράθυρον κοντὰ εἰς τὸ κρεββατάκι του. Ἐβγαλε βλαστάρια, καὶ κάθε χρόνο ἔκαμε καὶ καινούργια λουλούδια. Ἦτανε ὁ κῆπος τοῦ ἀρρώστου παιδιοῦ τὸ ἐπότηζε, τὸ ἐπεριποιεῖτο μὲ τὴν μεγαλειτέρα φροντίδα, καὶ τῷ δαζε πάντοτε εἰς ἓνα τέτοιο μέρος ὥστε μὴδὲ μιὰ ἀχτίδα τοῦ ἡλίου νὰ χάσῃ, τοῦ ἡλίου ὁ ὁποῖος ἐμβαινε ἀπὸ τὸν φεγγίτη. Ἔτσι τὸ λουλούδι ἐμεγάλωνε μὲ τὰ ὄνειροπολήματα τοῦ παιδιοῦ δι' αὐτὸ ἀνθίζε, δι' αὐτὸ ἔχυνε ταῖς ὁμορφαῖς του εὐωδιαῖς, καὶ ἐγένονταν τόσο εὐμορφο. Ὅταν ὁ κα-

λὸς θεὸς ἐπῆρε τὸ παιδί εἰς τὰ οὐράνια, ἔσκυψε ἐπάνω εἰς τὸ λουλούδι πρὶν πεθάνῃ. Ἐνας χρόνος εἶνε τώρα ποῦ τὸ παιδί ἐπέθανε, ἓνας χρόνος εἶνε ποῦ τὸ λουλούδι μένει λησμονημένο εἰς τὸ παράθυρο καὶ ἐξηράθηκε. Τὴν ἡμέραν ὅπου μετοίκιζαν τὸ ἐρριψαν μέσα εἰς ταῖς ἀκαθαρσίαις τοῦ δρόμου, καὶ αὐτὸ τὸ δύστυχο λουλούδι ἐβλάψαμε εἰς τὸ μπουκέτο μας, διότι τοῦτο ἔγινε παραίτιο περισσοτέρας χαρᾶς, παρά τὸ ὠραιότερον λουλούδι ενός κήπου μίᾳς βασίλισσας.

— Ἀλλὰ πῶς τὰ ἤξεύρεις ὅλα αὐτά; ἠρώτησε τὸ παιδάκι.

— Τὰ ἤξεύρω, ἀποκρίθηκε ὁ ἄγγελος, ἐπειδὴ ἐγὼ ἤμουν ἐκεῖνο τὸ μικρὸ ἄρρωστο παιδί ὅπου ἐπερπάταε μὲ τὰ δικανίκια. ὦ! τὸ γνωρίζω ἐγὼ τὸ λουλούδι μου! Καὶ τὸ παιδάκι ἄμα ἀνοιξε τὰ ματάκια του εἶδε τὸ λαμπρὸ καὶ ὠραιότατο πρόσωπο τοῦ ἀγγέλου. Τὴν ἴδια στιγμή ἐμβῆκαν εἰς τὸν οὐρανόν. Ὅταν ὁ θεὸς ἔσφιξε τὸ νεκρὸ παιδάκι ἐπάνω εἰς τὴν καρδιά του, ἔβγαλε καὶ ἐτοῦτο φτερά σὰν τὸ ἄλλο, καὶ κρατούμενα χεροπιπαστὰ ἐφτερούγιασαν μαζί καὶ τὰ δυὸ. Ὁ καλὸς θεὸς ἔσφιξε εἰς τὴν καρδιά του ἀκόμη καὶ ὅλα τὰ λουλούδια, ἀλλὰ ἔδωκε ἓνα φίλημα εἰς τὸ δύστυχο ἄγριο καὶ μαραμένο λουλουδάκι, καὶ τοῦτο εἰς τὴν στιγμή ἔλαβε φωνὴ καὶ ἔψαλε μαζί μὲ τοὺς ἀγγέλους ποῦ εἶνε τριγύρω εἰς τὸν Πλάστη. Ναί! ὅλοι ἔψαλαν, μικροὶ καὶ μεγάλοι, καὶ τὸ καλὸ καὶ εὐλογημένο παιδάκι, καὶ τὸ κακόμοιρο ἄγριο λουλούδι, ὅπου ἐμαράθηκε καὶ ἦτανε πεταμένο μέσα εἰς τὰ σκουπίδια εἰς τὸ στενὸ καὶ σκοτεινὸ ἐκεῖνο δρόμο.

Ἀθήνησιν

ΛΙΜΥΤΑΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ.

(Ἐκ τῶν Διηγημάτων τοῦ Ἀνδρτσεν)

ΤΟ ΝΑΥΤΟΠΟΥΛΟ

(Ἐκ τῶν τοῦ Ἡλ. Τανταλίδου)

Μὴ καρέθι στὰ ταξεῖδια
Τὸ ναυτοπouλο γυρνᾷ,
Μὴ τῆς θάλασσας τὰ φεῖδια
Τὰ μικράτα του περνᾷ.

Ὁ βορέας δὲν τὸ τρομάζει
Οὔτ' ἡ ἄπιστη νατιᾷ.
Οὔτε χιόν' οὔτε γαλάζει
Οὔτε κύματα πλατιᾷ.

Στὴ δουλιὰ πουργὸ καὶ βράδυ
Μὴ τὸ σρόπο σὺ πλευρὸ
Ξερὰ τρώγει παξιμάδι,
Πίν' ἀκάθαρτο νερό.

Πταχτό σάν τὸ ξεφτέρι
Ἀναβαίνει στὰ πανιά
Καὶ μὲ ῥόλους εἰς τὸ χέρι
Λέγει δίνει τὰ σχοινιά.

Στοὺς κινδύνου τὴν τρομέρα
Τὸ φυλάγει μοναχῇ
Τῆς μανούλας τοῦ ἡλαχτάρα,
Τῆς μανούλας τοῦ ἡσυχῇ.

Ποῦ ἱλπίζει καλλιχάρι
Νὰ τὸν διῇ καμμιὰ φορὰ,
Νὰ τὸν 'ποῦν μικρὰ Κανάρη
Με' σι' ἀθάνατα Ψαρρᾶ.

ΔΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΙΟΝ.

«Ἡ δ' Ἀλεια, μῆτερ, εἶνε πολὺ ὥραιον ἄνθος διὰ τὴν ἄραγε τόσον ὀλίγαν μόνον ἔχεις φυτεύσει εἰς τὸν κήπον;» εἶπε μικρά τις κόρη πρὸς τὴν μητέρα της μετὰ τῆς ὁποίας περιεπάτει ἐν τῷ κήπῳ. Ἡ Πρακτηρῶ ἀπεκρίθη ὅτι δὲν ὑπάρχει πράσιον ἐν τῷ κήπῳ ἐντὸς τῆς ὁποίας νὰ μὴ ὑπάρχῃ πληθὺς ἰῶν· τὰ ἴα, μῆτερ, δὲν εἶνε καθόλου σπάνια ἄνθη! Διὰ τὴν προτιμῶς αὐτὰ ἀπὸ τὰς δαλείας;»

«Ἀγαπητόν μοι τέκνον,» εἶπεν ἡ μήτηρ, «κόψον μοι ὀλίγα ἄνθη καὶ ἐκ τῶν δύο μετὰ ταῦτα θὰ σοὶ ἐξηγήσω διὰ ποῖαν αἰτίαν προτιμῶ τὰ ταπεινά ἴα.»

Ἡ μικρὰ θυγάτηρ ὥρμηκεν εἰς τὰς πράσινας, μετ' ὀλίγον δ' ἐπανῆλθε πρὸς τὴν μητέρα της κρατοῦσα ὥραιαν δέσμην δαλείων καὶ ὀλίγα ἴα.

«Μύρισέ τα τώρα, κόρη μου,» εἶπεν ἡ μήτηρ, «καὶ πρόσεξον νὰ μοὶ εἴπῃς ποῖον ἐκ τῶν δύο ἀνθῶν ἔχει γλυκυτέραν ὁσμὴν.»

Τὸ κοράσιον ὠσφράνθη δις καὶ τρίς κατ' ἐπανάληψιν, καὶ μετὰ δυσκολίας ἠδυνήθη νὰ πεισθῇ ὅτι ἡ ἀγαπητὴ της δαλεία οὐδεμίαν εὐωδίαν εἶχεν, ἐνῶ τῶν ἰῶν ἡ γλυκαῖα ὁσμὴ τὴν κατηγοροῦσεν.

«Λοιπὸν, τέκνον μου, ποῖον εἶνε μᾶλλον εὐώδες;»

«ὦ! τὸ μικρὸν ἴον, καλὴ μου μῆτερ!»

«Τώρα πλέον ἔμαθες, μικρά μου, διὰ ποῖαν αἰτίαν προτιμῶ τὸ κοινὸν ἴον ἀπὸ τὴν ὥραιαν δαλεϊαν. Ἄνθος δὲ ὥραϊον ἄνευ μυρωδίας εἶνε, κατὰ τὴν γνώμην μου, ὅμοιον πρὸς ὥραιον κοράσιον ἄνευ τρόπων εὐγενῶν καὶ καρδίας ἀγαθῆς. Ἐὰν ποτὲ τις ἐξ ἐκείνων οἴτινες ὁμιλοῦσιν ἀπερισκέπτως ἠθέλει σοὶ εἰπεῖ: «Τί γλυκεῖς ὀφθαλμοί! Τί ὥραϊα κόμη! Τί ὥραϊον χροῖμα!» χωρὶς οὐδόλως νὰ γνωρίζῃ ἔν σὺ ἔχῃς καλὰ προτερήματα, καὶ χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ τὰ ἐλαττώματά σου καὶ τὰς κακίας σου, τῶν ὁποίων οὐδεὶς ἄνθρωπος στερεῖται, ἐνθυμοῦ τότε τὴν δαλεϊαν, τέκνον μου ἐνθυμοῦ τὴν δαλεϊαν καὶ ὅταν ἀκόμη ἡ προσφιλέστατος σου μήτηρ δὲν θὰ ὑπάρχῃ διὰ νὰ σοὶ εἴπῃ καὶ

πάλιν ὅτι: ἡ ὥραιότης ἄνευ τρόπων εὐγενῶν καὶ καρδίας ἀγαθῆς εἶνε ἀνοφελής.»

Η ΚΑΚΗ ΜΕΛΙΣΣΑ.

Ποιοὺν ἢ ἄλλαν μέλισσαν δουλεύουν νύχτα-μέρα, μὴ κατεργάρα μέλισσα δὲν θέλει νὰ δουλέψῃ, κοιτάζει νὰ ὀρῇ εἰσιμα, κοιτάζει πῶς νὰ κλέψῃ, γελᾷ μὲ τὰ ἀδελφία της, γελᾷ μὲ τὴν μητέρα...

Μέλι κρυμμένο εἶχε ὄρεϊ τὸ κλέφτικόν της ἡμάτι καὶ δὲν τῆς ἔκανε καρδιά ν' ἀφῇ τὴν πηνιάντα, νά-ἔλεγε-χουστὴ ζωή! νὰ ἑλεμμένα νεκρά!... Χορτάτῃ ἐκοιμώτανε καὶ ἐύπναγε χορτάτῃ!...

Μιά ἡμέρα τὸ παράκαμα, κ' εἰς τὸ φαγὶ χωμένη ὡς τὸ λαϊμό, δὲν πρόσεξε ἀπὸ τῆς λειχουδιάς της, καὶ κολλήσαν, τὰ πόδια της, κολλήσαν τὰ φτερά της, καὶ δὲν ἔμπορῶς πὰ νὰ ὀρῇ, τὴν ἔπαθ' ἡ καυμένη!

Καὶ ἦλθε χέρι φοβερό καὶ ἀναισθητοῦμένο μέλι νὰ πάρῃ... τὴν θωρεῖ, τῆς δίνει μιά, καὶ πάει... Μὰ ἔγεινε παράδειγμα.—μέλισσα νὰ μὴ φῇ μέλι, ποῦ μὲ τὸν κόπο της δὲν ἔχει συναγμένο.

K.

Η 29 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Εἰς πολλὸν ἴσως ἐκ τῶν μικρῶν ἀγνωστῶν «τῆς Διαπλάσεως τῶν παιδῶν» τὴν φαντασίαν θὰ διηγέρῃ ἡ ἀπορία, διὰ τί ὁ Φεβρουάριος μὴν ἄλλα μὲν ἔτη ἔχει μόνον 28 ἡμέρας, ἄλλα δὲ 29. Ἡ ἐξήγησις τῆς ἀπορίας ταύτης θὰ ἦναι διὰ πολλοὺς μάθημα ὠφέλιμον καὶ εὐχάριστον. Ὁ Φεβρουάριος εἶναι εἰς μὴν τοῦ ἔτους, ἀλλὰ τί εἶναι ἔτος; Ὅλοι βεβαίως θὰ ἠκούσατε ὅτι ὁ ἥλιος εἶναι ἀκίνητος καὶ ὅτι ἡ γῆ κινεῖται περὶ αὐτὴν καὶ τοιοῦτοτρόπως παράγεται διαδοχικῶς ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ. Ἐνῶ ὅμως ἡ γῆ κινεῖται περὶ αὐτὴν ἐντὸς 24 ὥρων, κάμνει καὶ ἓνα ἄλλον μεγάλον κύκλον κινουμένη περὶ τὸν ἥλιον. Ὁ καιρὸς λοιπὸν τὸν ὁποῖον χρειάζεται ἡ γῆ διὰ νὰ τελειώσῃ τὸν μεγάλον αὐτὸν κύκλον περὶ τοῦ ἡλίου καλεῖται ἔτος. Ἡ γῆ δὲν λησμονεῖ τὸ καθήκον της, ἀλλὰ ἀδιακόπως τρέχει περὶ τὸν ἥλιον καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν καὶ τοιοῦτοτρόπως τὰ ἔτη διαδέχονται τὸ ἐν τὸ ἄλλο. Ἐμετρήθη ὅτι ἡ γῆ διὰ νὰ συμπληρώσῃ αὐτὸν τὸν μεγάλον κύκλον περὶ τὸν ἥλιον χρειάζεται 365 ἡμέρας καὶ 6 ὥρας σχεδόν, τουτέστι

ὅτι τὸ ἔτος σύγκειται ἐκ 365 ἡμερῶν καὶ 6 ὥρων ὥσπερ δὴ ὅμως θὰ ἦτο δύσκολον ἕκαστον ἔτος νὰ ὑπολογίζεσθαι ἐκ 365 ἡμερῶν καὶ 6 ὥρων, διὰ τοῦτο ἀπεφασίσθη τὸ ἔτος νὰ ὑπολογίζεσθαι ἐκ 365 ἡμερῶν, νὰ παραλείπωνται δὲ αἱ 6 ὥραι κατ' ἔτος αἱ ὁποῖαι 6 ὥραι εἰς 4 ἔτη μᾶς διδούσιν 24 ὥραι, δηλ. μίαν δολόκληρον ἡμέραν, ἡ ὁποία προστίθεται ἀνὰ ἕκαστον 4ον ἔτος, καὶ τότε τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἔχει 366 ἡμέρας ἀντὶ 365 ἡμερῶν ὡς ἔχει τὸ κοινὸν ἔτος. Αὕτη ἡ ἡμέρα ἢ ἐκ τῶν 6 ὥρων ἑκάστου ἔτους σχηματιζομένη ἀνὰ ἕκαστον 4ον ἔτος ἐτέθη εἰς τὸν Φεβρουάριον, ὅστις ἔχει κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο 29 ἡμέρας ὡς ἐφέτος, ἀντὶ τῶν 28 ὡς εἶχε πέρυσιν. Τὸ ἔτος ἐκεῖνο κατὰ τὸ ὅποιον ὁ Φεβρουάριος ἔχει 29 ἡμέρας ἀντὶ 28 καλεῖται *embolimus* ἢ *δισεκτος* ἔτος.

Εἶναι πολὺ εὐκόλον νὰ γνωρίσῃ τις ἐκ τῆς ἀπαγγελίας τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἔτους, ἐὰν τοῦτο εἶναι δισεκτον ἢ ὄχι. Ὅσοι ἐκ τῶν μικρῶν ἀναγνωστῶν «τῆς Διαπλάσεως τῶν παιδῶν» γνωρίζουσιν ἀπλῆν διαίρεσιν τῆς ἀριθμητικῆς, δύνανται νὰ πράξωσι τοῦτο. Ἐὰν τὰ δύο τελευταῖα ψηφία τοῦ ἔτους διαιροῦνται ἀκριβῶς διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 4, τὸ ἔτος ἐκεῖνο εἶναι δισεκτον, ὡς π. χ. τὰ ἔτη 1876, 1880 . . . ἔνθα τὸ 76 καὶ 80 διαιροῦνται ἀκριβῶς διὰ τοῦ 4, ἐνῷ εἰς τὸ ἔτος 1881, τὸ 81 δὲν δύναται νὰ διαιρεθῇ ἀκριβῶς διὰ τοῦ 4. Ἐὰν ὅμως ὁ ἀριθμὸς τοῦ ἔτους λήγῃ εἰς μηδενικά, καθὼς π. χ. τὰ ἔτη 1600, 1800, 2000 τότε παρατηροῦμεν, ἐὰν ὁ ἀριθμὸς 4 διαίρῃ ἀκριβῶς ὄχι πλέον τὰ δύο τελευταῖα ψηφία τοῦ ἔτους, ἀλλὰ τὰ δύο πρώτα· οὕτω π. χ. τὸ ἔτος 1600 ἦτο δισεκτον, διότι τὸ 4 διαίρῃ ἀκριβῶς τὸ 16 ἐνῷ τὸ ἔτος 1800 δὲν ἦτο δισεκτον διότι τὸ 4 δὲν διαίρῃ ἀκριβῶς τὸ 18 ἐνῷ πάλιν τὸ ἔτος 2000 θὰ ἦναι δισεκτον.

ΜΙΑΤ. Π.

ΕΝ ΕΓΚΑΨΜΑ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑΚΗ

Ἡ ἡμέρα τοῦ Ἀγίου Ἀντωνίου ἐπλησίαζε, καὶ ὁ Κωστάκης Γεωργίου διερχόμενος

τῆς ἀγορᾶς ἵστατο ἔξωθεν τῶν καταστημάτων καὶ παρατήρει μὲ χαλινὸν στόμα τὰς μεγάλας προσωπίδας.

«ὦ», ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, «πόσον νόστιμον θὰ ἦτο ἐὰν εἶχον μίαν μόνον ἀπ' αὐτᾶς! θὰ ἐτρόμαζα ὅλας τὰς κορασίδας καὶ θὰ ἐφόβιζα ὅλα τὰ παιδία! Ἀχ! πόσον, θὰ ἐγελοῦσα!»

Δυστυχῶς ὅμως ὁ κύρ Κωστάκης δὲν εἶχε χρήματα, καὶ, ἐπειδὴ, καθὼς ἤξεύρετε, οἱ ἔμποροι δὲν χαρίζουν τὰ πράγματά των, ὁ μικρὸς μας φίλος οὐδένα ἐκ τῶν στοχασμῶν του ἠδύνατο νὰ ἐκτελέσῃ, ἀλλ' ἤρκειτο νὰ θαυμάζῃ μὲ ἀπληστον βλέμμα τὰς προσωπίδας.

Μίαν ἡμέραν ἐν τούτοις, ἐνῷ ὁ μικρὸς μας Κωστάκης ἐξῆρχετο ἀπὸ τῆς οἰκίας του, εὗρεν ἐν εἰκοσιπεντάλεπτον τὸ ὅποιον αὐτὴν τὴν στιγμήν ἀκριβῶς ἔπασεν ἀπὸ τὸ θυλάκιον μιᾶς γυναικὸς διελθοῦσας ἔμπροσθέν του. Ἡ γυνὴ ἐκεῖνη ἦτο ἡ γειτόνισσά του ἡ κυρὰ Βασιλική. Τώρα πρέπει νὰ σᾶς εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν· ἐὰν ἦτο ἄλλη ἐποχὴ, ὁ Κωστάκης θὰ ἔτρεχε κατόπιν αὐτῆς καὶ θὰ τῇ ἀπέδιδε τὸ νόμισμα, ἀλλ' εἰς τὴν περιστάσιν ταύτην, καθὼς εἶδε τὸ ἀργύριον στίλβον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀμέσως τοῦ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα ὅτι δύναται δι' αὐτοῦ νὰ πραγματοποιήτῃ τοὺς πόθους του. Ἀμέσως λοιπὸν χωρὶς νὰ σκεφθῇ περισσώτερον, (διότι εἶμαι βέβαιος ὅτι ἂν ἐσκέπτετο ἤθελε μετανοήσει διὰ τὴν κακίαν του ἀπόφασιν) ἄμα ἡ κυρὰ Βασιλικὴ ἔστρεψεν εἰς ἄλλην ὁδὸν καὶ οὐδεὶς ἄλλος ὀφθαλμὸς ὑπῆρχε νὰ τὸν ἴδῃ, ἔσκυφεν ἐν βίᾳ, ἔλαβε τὸ εἰκοσιπεντάλεπτον καὶ συρίζων κατηυθύνθη εἰς τὸ πλησιέστερον κατάστημα. Ἐκεῖ ἐκλέξας ἠγάρασε μίαν προσωπίδα, καὶ ἐπανῆλθε σπεῖδων εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἔκρυπεν αὐτὴν ἐντὸς τοῦ συρταρίου του.

Αἱ ἡμέραι παρήρχοντο καὶ ὁ Κωστάκης προσεπάθει ματαίως νὰ καταπραύνη τὰς τύψεις τῆς συνειδήσεώς του, ἥτις ἤλεγχεν αὐτὸν διὰ τὴν πράξιν του ἐκεῖνην.

Ὅτε ἡ δεκάτῃ ἐβδόμῃ Ἰανουαρίου ἐφθάσεν, ὁ Κωστάκης καταβαλὼν πάσαν προσ-

πάθειαν, ὅπως ἀποκρύψῃ τὴν δυσθυμίαν του καὶ φανῇ εὐθυμος, ἐφόρεσε τὴν προσωπίδα καὶ ἀνεχώρησε κρυφίως ἀπὸ τὴν μητέρα του καὶ τὴν ἀδελφὴν του εἰς τοὺς δρόμους, ὅπου συνήντησεν ὁμάδα προσωπιδοφόρων παιδίων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ μονογενὴς υἱὸς τῆς κυρᾶς Βασιλικῆς. Ὁ παῖς αὐτός εἶπεν εἰς τὸν Κωστάκην ὅτι ἡ μήτηρ του τῷ εἶχεν ὑποσχεθῆ νὰ τοῦ ἡγάραζε μίαν προσωπίδα κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ ὅτι δυστυχῶς εἶχε χάσει τὰ ὀλίγα λεπτὰ τὰ ὅποια ἐφύλαττε πρὸς τοῦτο καὶ δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἠναγκάσθη νὰ ἐξέλθῃ ἄνευ προσωπίδος.

Καθ' ἣν στιγμήν ὁ Κλεομένης ἐδιηγείτο τὴν ἀτυχίαν του, ὁ Κωστάκης ἠπθάνετο ὅτι τὸ αἷμά του συνέρεεν εἰς τὸ πρόσωπον διὰ νὰ τὸν προδώσῃ, ἀλλὰ οἱ ἄθωοι ὀφθαλμοὶ τοῦ Κλεομένου οὐδὲν ἠννόησαν καὶ οὕτω κατάρθρωσεν ὁ Κωστάκης, νὰ συνέλθῃ μετ' ὀλίγον εἰς ἐαυτόν.

Ἀφοῦ ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἔπαιξε μὲ τοὺς φίλους του διάφορα παιγνίδια, ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον. Φορῶν δὲ εἰσέτι τὴν προσωπίδα του, ἔτρεξεν εἰς τὸ μαγειρεῖον ὅπου ἡ μεγαλειτέρα ἀδελφὴ του Καλλιόπη ἐμαγειρεῖε διὰ τὸ γεῦμα. Ἡ Ἀνθοῦλα, ἡ μικροτέρα κόρη ἐν τῇ οἰκίᾳ ἰδοῦσα τὴν προσωπίδα, τοσοῦτον ἐφοβήθη, ὥστε κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ πατώματος κλαίονσα φρικωδῶς. Τότε ὁ Κωστάκης κατεβίβασε τὴν προσωπίδα του, ἀλλ' ἐχρειάσθησαν πολλὰ ὥραι μεχρὶς ὅτου ἡ Ἀνθοῦλα καθησυχάσῃ ἐκ τοῦ τρόμου.

Ἐξ ὅλων τούτων βλέπετε, μικροὶ μου ἀναγνώσται, ὅτι ἡ δεκάτη ἐβδόμη Ἰανουαρίου δὲν ἦτο εὐτυχὴς ἡμέρα διὰ τὸν Κωστάκην τὴν νύκτα μάλιστα τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἡ καρδιά του δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ βασιλεύσῃ τὸ βᾶρος τοῦ ἐγκλήματός του. Περὶ τὸ μεσονύκτιον ἡ ἀδελφὴ του Καλλιόπη ἀφύπνισθη ὑπὸ τοῦ μικροῦ μας φίλου ὁ ὁποῖος ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ ἐξομολογηθῇ τὴν ἁμαρτίαν του. Ἡ Καλλιόπη ἦτο καλὴ κόρη καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ συμβουλὴ τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς τὸν ἀδελφόν

τῆς ἦτο καλὴ. Δὲν δύναμαι νὰ σᾶς εἰπω ἀκριβῶς τί τοῦ εἶπεν, ὅμως τοῦτο μόνον γνωρίζω ὅτι τὴν ἐπαύριον ὁ Κωστάκης ἡ πρώτη του πράξις τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ἦτο νὰ τρέξῃ εἰς τῆς κυρᾶς Βασιλικῆς διὰ νὰ τῇ εἴπῃ τὸ ἀδίκημα τὸ ὅποιον εἶχε πράξει καὶ νὰ ἐκφράσῃ τὴν λύπην του διὰ τὴν κακὴν ἀπόφασιν τὴν ὁποίαν εἶχε λάβει νὰ κρατήσῃ τὸ νόμισμά της.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας, εἶχε τὸ εὐτύχημα νὰ ἀποκτήσῃ ἐξήκοντα λεπτὰ παρὰ τινος κυρίου, τοῦ ὁποῖου μετακόμισεν ἓνα δέμα πραγματειῶν εἰς τὴν οἰκίαν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς. Ἐπειδὴ δὲ πιθανὸν εἶναι νὰ νομίσαιτε σεῖς ὅτι ἡ μετάνοια τοῦ Κωστάκη δὲν ἦτο ἀληθής, θὰ σᾶς εἰπῶ τί τὰ ἔκαμε τὰ ἐξήκοντα λεπτὰ. Χωρὶς νὰ διστάσῃ οὐδ' ἐπὶ στιγμήν κατηυθύνθη πρὸς τὴν κυρὰ Βασιλικὴν πρὸς τὴν ὁποίαν ἀπέδωκεν ὅσα λεπτὰ τῆς εἶχεν ἀφαιρέσει, προσθέσας συνάμα καὶ τριάκοντα λεπτὰ περισσότερον διὰ νὰ ἀγοράσῃ τοῦ χρόνου—καθὼς τῇ εἶπε—μίαν προσωπίδα διὰ τὸν μικρὸν Κλεομένην της.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΖΩΩΝ.

Ἦτο ἡ ἐβδόμη, καθ' ἣν ἡ χιών ἐν Ἀθήναις ἐκάλυπτε τὰς στεγὰς τῶν οἰκιῶν καὶ τὰ περίξ βουνά. Ὁ φίλος μου κ. Ἀναξαγόρας Δ. . . κεκλεισμένος ἐν τῷ γραφείῳ του καὶ φορῶν τὴν οἰκιακὴν ἐσθῆτα ἐκάθησεν εἰς θερμὴν καθέδραν, πλησίον τῆς κιοῦσης θερμάστρας, διὰ νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον καὶ ἀναγνώσῃ τὰς ἐφημερίδας, τὰς ὁποίας πρὸ μιᾶς ἐβδομάδος δὲν εἶχεν ἰδεῖ, ἐπειδὴ κατεγίνετο εἰς μουσικὴν τινα σύνθεσιν. Ἐλαβὲ τὴν Ἐφημερίδα τῆς 9 Δεκεμβρίου, ἀλλὰ μόλις ἔρριψε βλέμμα ἐν αὐτῇ ἀνεσηκώθη ἀπὸ τοῦ καθίσματος, ἐπλησίωσε πρὸς τὸ παράθυρον διὰ νὰ ἴδῃ καλλίτερον, παρετήρησεν ἐκ δευτέρου τὴν Ἐφημερίδα καὶ ἀνέγνωσεν ὅτι καὶ πρότερον εἶχεν ἀναγνώσει.

«Θάνατος ὅλων τῶν ζώων τῆς γῆς. Μας τηλεγραφοῦσιν ἐξ ὅλων τῶν πόλεων τῆς οἰκουμένης, ὅτι τὴν νύκτα ταύτην ἀπέθανον ὅλα τὰ ζῶα. . .»

Ὁ Κωστάκης κατεβίβασε τὴν προσώπιδα του.

«Ἐκτὸς τῶν ἀνθρώπων βεβαίως» ἐσκέφθη, ἅμα ἀνέγνωσε τὸν ἥνω παράγραφον· καὶ ἐπειδὴ ἐδυσπίσται εἰς τὴν εἰδήσιν αὐτήν, ἀφῆκε τὴν ἐφημερίδα ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐνεδύθη καλῶς, ἐφόρεσε τὸν πλάν του καὶ ἐξῆλθε διὰ πρώτην φοράν ὕστερον ἀπὸ μίαν ἐβδομάδα... Ἄμα εὗρέθη ἐν τῇ ὁδῷ,

παρετήρησε περὶ αὐτοῦ... Οὐδένα ἵππον εἶδεν! οὐδένα κόνα! οὐδεμίαν γαλῆν!

Ἦλθεν εἰς τὴν ἀγοράν. Δὲν ἐπώλουν δρομῆας! οὔτε ἰχθῦς! οὔτε κρέας! Ἐκτὸς ἀνδρῶν γυναικῶν καὶ παιδιῶν οὐδὲν ἄλλο συνήντησε, τὰ κρεωπωλεῖα ἦσαν κλειστά, τὰ γαλακτοπωλεῖα κατὰκλειστα.

Ἀπεφάσισε νὰ κατέλθῃ εἰς Πειραιᾶ διὰ νὰ ἴδῃ, ἐὰν καὶ ἐκεῖ συνέβαινε τὸ αὐτό. Καθ' ὁδὸν ἐξεπλάγη βλέπων ἄμαξας συρμένους ὑπὸ πέντε ἢ ἑξ' ἀνθρώπων πνευστιώντων. Αἱ ὁδοὶ ἦσαν πλήρεις ἐπαιτῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἕκαστος εἶχε καὶ μίαν θλιβερὰν ἱστορίαν νὰ διηγήται. Ὁ μὲν ἔλεγε: «Πρὸ πέντε ἀκόμῃ ἡμερῶν εἰργαζόμην εἰς τὸ ὑποδηματοποιεῖόν μου καὶ κατεσκεύαζον ὑποδήματα· τώρα ἐφόρησαν πλέον ὅλοι οἱ βόες· δὲν ὑπάρχουν δέρματα· εἰμαι κατεστραμμένος!»

Μία ἄλλη γυνὴ ἐθρήνει: «Λυπήθητε κύριε, ἔλεγε, μίαν χήραν γυναῖκα μὲ πέντε ὀρφανά. Πρὸ ἡμερῶν ἡδυνάμην νὰ τὰ τρέφω πωλοῦσα γάλα, τυρόν, καὶ βούτυρον· ἀλλὰ αἱ ἀγγελᾶδες ἐφόρησαν ὅλοι καὶ ἐγὼ ἀποβλήσκω τῆς πείνης!» Ὀλίγον περαιτέρω, ἀνθρώπος τις ἔλεγεν: «Αἱ εὐτυχεῖς ἡμέραι καθ' ἃς ἤμην κρεωπώλης παρῆλθον· ὅλα τὰ ζῶα ἐφόρησαν καὶ μετ' ὀλίγον θὰ ἀποθάνω καὶ ἐγὼ μεθ' ὅλης μου τῆς οἰκογενείας.» Οὕτω δὲ ἔφ' ὅσον ὁ κ. Ἀναξαγόρας προέβαινε εἰς τὰς ὁδοὺς οὐδὲν ἄλλο ἤκουεν ἢ παρόμοια παράπονα ἀπὸ ἀναριθμήτους δυστυχεῖς. Ἐπὶ τέλους ἐφθασεν εἰς Πειραιᾶ· ἐκεῖ ἐπίσης εἶδε πλῆθος ἀνθρώπων ὅτινες ἀπέσπων τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς των φωνάζοντες: «Οἱ ἰχθὺς ἐφόρησαν ὅλοι καὶ ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ ψαρεύσωμεν πλέον· κατεστράφημεν, κατεστράφημεν!»

Τότε ὁ κ. Ἀναξαγόρας ἐκάθησεν ἐπὶ τινος καθίσματος καὶ ἤρχισε νὰ σκέπτηται: «Δὲν θὰ φάγω πλέον μπριζόλες, οὔτε ἔρμινας ἐψημένους, οὔτε ἰχθῦς· ἡ γλῶσσά μου δὲν θὰ γευθῇ πλέον κρέας, τὸ σῶμά μου δὲν θὰ δύναται νὰ συντηρηθῇ ὑγιές. Εἰς τὸ ἔξῃ· πρέπει νὰ πίνω καφετὴ ἄνευ γάλακτος, θὰ τρώγω ἄρτον ἄνευ βουτύρου, ἄνευ τυροῦ. Πάντοτε λοιπὸν ξηρὸς ἄρτος, ὄσπρια, καρποί, καὶ γεώμηλα θὰ ἀποτελῶσι πᾶν τροφήν μου· οὔτε οἶνον δὲν θὰ πίνω, διότι ἡ ἀμπελος ἔχει χρεῖαν κόπρου διὰ νὰ βλαστήσῃ.»

Ταῦτα συλλογιζόμενος ὁ κ. Ἀναξαγόρας ἐξέβαλε βαθὺν στεναγμόν.

«Θὰ παγώσω ἐκ τοῦ ψύχους κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦτον· διότι ποῦ θὰ εὕρω θερμὰ ἐνδύματα καὶ καλὰ ὑποδήματα, ἀφοῦ τὰ πρόβατα καὶ οἱ βόες καὶ τὰ τριχωτὰ ζῶα ἐφόρησαν!»

Ὁ κ. Ἀναξαγόρας ἐστέναξε καὶ πάλιν.

«Τὰ μεγάλα καταστήματα ὅπου αἱ ὀρεαὶ κυρίαι ἡγόραζον τόσα πράγματα τοῦ συρμοῦ θὰ κλείσωσι, διότι δὲν θὰ ἔχωσι πλέον νὰ πωλήσωσι μετάξινα καὶ βελούδινα ὑφάσματα, τριχωτὰ ἐπανωφόρια, πέλους μὲ περὶ καὶ τόσα ἄλλα περιττὰ πράγματα τοῦ νεωτερισμοῦ μὲ τὰ ὁποῖα τὸ γυναικεῖον φύλλον στολίζεται.»

Καὶ τρίτος στεναγμὸς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ στήθους τοῦ κ. Ἀναξαγόρα.

«Ὅλα τὰ ζῶα ἀπεβίωσαν! Εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι αἱ μῦραι δὲν θὰ μᾶς ἐνοχλῶσι πλέον, αἱ ἀράχναι δὲν θὰ μᾶς φοβίζωσι, τὰ ἄγρια θηρία δὲν θὰ κατατρώγωσι τὸν κόσμον, οἱ φοβεροὶ ὄφεις καὶ οἱ κροκοδείλοι δὲν ὑπάρχουσιν εἰς τὴν ζωὴν· ἀλλὰ πάλιν πόσων ἀγαθῶν ὁ ἄνθρωπος ἐστερήθη!... Δυστυχία! Ἀναμφιβόλως τοῦτο ἐγένετο πρὸς τιμωρίαν ἐκείνων ὅτινες κακομετεχειρίζοντο τὰ ἀτυχῆ καὶ ἀλαγαζῶν. Τοὺς ἤξιζεν αὐτὴ ἡ τιμωρία. Τώρα θὰ αἰσθανθῶσιν ὁποῖαν ὠφέλειαν εἶχον ἐκ τῶν ζώων, τώρα θὰ μετανοήσωσι διὰ τὰς βασιάνους εἰς τὰς ὁποίας καθ' ἑκάστην τὰ καθ' ὑπερβαλλόν, τώρα θὰ νοήσωσι πόσα χρήματα ἐκέρδιζον ἐξ αὐτῶν.

»Πῶς θὰ περῶσιν οἱ Ἀραβες τὰς ἐρήμους ἄνευ καμήλων, τῶν ὁποίων αἱ τρίχες ἐχρησίμευον εἰς κατασκευὴν τῶν ἐνδυμάτων των; Ποῖος θὰ σὺρῃ τὸ ἄροτρον εἰς καλλιέργειαν τῆς γῆς μετὰ τοσαύτης εὐκολίας μεθ' ὅσης οἱ βόες; Διὰ τίνων ζώων θὰ μεταφέρωσιν οἱ χωρικοὶ τὰ ὄσπρια εἰς τὰς πόλεις διὰ νὰ τὰ πωλήσωσι, καὶ πῶς θὰ ὀνομάζωμεν τοὺς δκηροὺς παῖδας ἀφοῦ οἱ ὄνοι δὲν ὑπάρχουσιν; Πῶς θὰ ἀναβρίνωμεν εἰς τὰ ὑψηλὰ ὄρη ἄνευ ἡμιόνων; Πῶς θὰ ζήσωμεν ἄνευ ἱππῶν, ἄνευ κυνῶν, ἄνευ, ἄνευ, ἄνευ τόσων χρησίμων ζώων; Δὲν θὰ ἔχωμεν πλέον ἱππεῖς, δὲν θὰ γίνωνται ἱπποδρόμια διὰ νὰ

κατερχώμεθα εἰς Φάληρον διὰ τοῦ σιδηροδρόμου... Δὲν θὰ ἔχωμεν πλέον πέτσινα γάντια. Ἡ φύσις θὰ ἦνε θλιβερά ἀνευ τοῦ εὐθύμου κλαδίσματος τῶν πτηνῶν, τετέλεσται ἑστερήθημεν ὅλων τῶν ἀγαθῶν ἀφοῦ τὰ ζῶα δὲν ὑπάρχουσι πλέον εἰς τὴν γῆν!

«Μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον οἱ ἄνθρωποι θὰ μαρνανθῶσι, θὰ καταστῶσιν ὠχροὶ καὶ ἰσχυροὶ δι' ἔλλειψιν τροφῆς ἐκ κρέατος καὶ διὰ τὴν στέρησιν θερμῶν ἐνδυμάτων, ἴσως δὲ μετ' οὐ πολὺ θὰ ἀποθάνωσιν ὅλοι μὴ ἀπολαμβάνοντες τῶν πρότερον ἀγαθῶν. Τότε πλέον ἐπὶ τῆς γῆς μόνον φυτὰ καὶ ὄρυκτά θὰ μείνωσιν!»

Ὑστερον ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀπελπιστικὸς ὑπολογισμοὺς οἱ στεναγμοὶ μόνοι δὲν ἤρκουσαν νὰ ἐκφράσωσι τὴν θλίψιν τοῦ φίλου μου Ἀναξαγόρα· ἤρχισε λοιπὸν νὰ θρηνῇ καὶ νὰ θρηνῇ γοερῶς. Οἱ ἀπελπιστικοὶ δὲ οὗτοι κλαυθμοὶ τοῦ Ἀναξαγόρα ἐξύπνισαν τὸν ἀδελφόν του Εὐρυβιάδην, ὁ δὲ ποτὸς ἐκοιμήτο εἰς τὴν παρακειμένην κλίνην:

«— Ἀναξαγόρα, διατί κλαίεις;» ἐρωτᾷ περίφοβος.

Ὁ Ἀναξαγόρας δὲν ἀπεκρίνετο ἀλλ' ἐξηκολούθει θρηνῶν. Ἐκ τούτου δὲ ὁ Εὐρυβιάδης νοήσας ὅτι ὁ ἀδελφός του βλέπει ὄνειρον ἔκρινε καλὸν νὰ τὸν ἐξυπνίσῃ διὰ νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ ὄνειρου τοσαύτην θλίψιν προξενούντος.

Ἀμα ὁ Ἀναξαγόρας ἐξύπνησε καὶ συνῆλθεν ἐκ τῶν φρικωδῶν ἐντυπώσεων τοῦ ὄνειρου του: «Ἄ! Εὐρυβιάδη, ἀνέκραξε μὲ χαράν, δὲν ἦταν πραγματικὰ ὅσα ἔβλεπον; ἦσαν λοιπὸν ὄνειρον! Εὐτυχῶς!... Καλὰ ἔκαμες καὶ μὲ ἐξύπνησας, ἄλλως θὰ ἔκλαιον μέχρι πρωίας.»

Ὁ Ἀναξαγόρας διηγήθη εἰς τὸν ἀδελφόν του τὸ ὄνειρον τὸ ὅποιον ἀνωτέρω σὺς ἐξέθηκα, μικροὶ μου φίλοι, μετὰ ταῦτα δὲ ἔγραψε πρὸς χάριν τῶν μικρῶν ἀναγνωστῶν «τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων» τὰ ὀκτὼ παραγγέλματα τὰ ὅποια τὴν ἐπαύριον μοι ἔφερον εἰς τὸ Γραφεῖον, ὅποτε λίαν πρωὶ ἦλθε νὰ μοι διηγηθῇ τὸ ἀξιωμακτικὸν ὄνειρόν του, καὶ τὰ ὅποια εὐρίσκονται εἰς τὴν 31 σελίδα δημοσιευμένα ὑπὸ τὸν τίτλον: Θησαυρός.

Ο ΚΕΙΜΕΝΑΣ

Τὰ νέφη ἀπλοῦνται,
Μὲ βίαν ἀποδύεται,
Ἄραξ μουγκρίζει
Καὶ δένδρα κλονίζει.
Μ' ἀγρίαν πνοήν.

Τὴν φύσιν νεκρώνει
Καὶ φρίκην ἀπλώνει
Παντοῦ ὁ χειμῶνας
Ποῦ σπεῖρει χιόνας
Ἐπάνω στὴν γῆν

Παγώνει ἡ κρήνη,
Καὶ ὕδωρ δὲν χάνει.
Οἱ λάφοι, οἱ βράχοι
Ἰψοῦνται μονάχοι
Μὲ χιόνια πυκνά.

Πουλὲς μονωμένα
Πετοῦν φοβισμένα.
Τ' ἄρνι τὸ καίμενο
Στὴ μάνδρα κλεισμένο
Κρυώνει, πεινᾷ.

Ἡ μέρα θλιμμένη
Τὸ φῶς τῆς περταίνει
Μὲ τάχος νὰ χύσῃ
Καὶ μέλα νὰ κλείσῃ
Εἰς σκοτὸς βαθύ.

Πλὴν τρέχει ὁ χρόνος
Ἀκούρατος μῶνους
Καὶ μ' ἄνθη ἐν εἴλει
Ἡ ἀνοιξίς μέλλει
Εὐώδης νεύει.

Γ. Δ. Θ.

Ο ΜΑΜΜΟΥΘ.

Οὕτως ἐνομάσθη πελώριόν τι εἶδος ζώων τὰ ὅποια ἔζων εἰς ἐποχὴν πολλὰς χιλιάδας ἐτῶν ἀπέχουσαν ἀπὸ τῆς σήμερον. Τὸ γιγαντιαῖον τοῦτο πλάσμα σχεδὸν ὅμοιον κατὰ τὸ σῶμα πρὸς τὸν σημερινὸν ἐλέφαντα (περὶ τοῦ ὁποίου πολλὰ σὺς εἵπομεν ἐν τῷ 2 φυλλαδίῳ τοῦ Α'). ἔτους «τῆς Διαπλάσεως» ὅπου θέλετε ἰδεῖ καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ) θὰ ἐπροξένοι ἀναμφιβόλως φρίκην εἰς τοὺς ἀπροστατεύτους ὑπὸ τοῦ πολιτισμοῦ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἄνθρώπους, οἱ ὁ-

ποιοὶ ἐκρύπτοντο εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς τρύπας τῶν βράχων, ἅμα ἠνέσουν ὅτι πλησιάζει ὁ μαμμούθ, ὁ ὅποιος ἠδύνατο διὰ τῆς προδοτικῆς του νὰ κάμπῃ πρὸς τὸ ἔδαφος ἢ νὰ ἐκρίζωνῃ πᾶν δένδρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἤθελε τυχὸν καταφύγει ὁ καταδιωκόμενος ὑπ' αὐτοῦ.

Ὁ Μαμμούθ ὑπερεῖχε κατὰ τὸ σῶμα καὶ αὐτοῦ τοῦ μεγαλειτέρου ἐλέφαντος τῆς σημερινῆς ἐποχῆς, τὸ δῆγμα του ἐκαλύπτετο ὑπὸ τριχῶν, καὶ ἡ ῥάχις του ἐστολίζετο μὲ χαίτην μακράν, τὸ δὲ στόμα του ἦτο

ὠπλισμένον μὲ δύο ὑπερμεγέθεις δδόντας τῶν ὁποίων τὸ σχῆμα ἦτον ἡμικύκλιον.

Φαίνεται δὲ ὅτι ἀναρίθμητοι μαμμοῦθ ὑπῆρξαν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Βόρειον Ἀσίαν. Καὶ εἶνε ἤδη βέβαιον ὅτι ὑπάρχει μία νῆσος τῆς Σιθηρίας ἣτις ὀλόκληρος ἀποτελεῖται ἐξ ὀστέων μαμμοῦθ, ἐξ ἄμμου καὶ ἐκ πάγων. Οἱ κάτοικοι τῆς Σιθηρίας ἐμπορεύονται τὰ ὀστᾶ αὐτὰ τοῦ μαμμοῦθ, ἐκ τῶν ὁποίων κατασκευάζονται τὰ ὠραῖα τερα κοκκάλινα πράγματα. Ἐπειδὴ τὰ ὀστᾶ καὶ οἱ δδόντες τοῦ ζώου τούτου εὐρίσκονται κεχωσμένοι ὑπὸ τὴν γῆν, οἱ κάτοικοι τῶν μερῶν ἐκείνων ὑπέθεσαν ὅτι τὰ ὑπερμεγέθη αὐτὰ ζῶα ἔζων ὡς οἱ ἀσπάλκκες (τυφλοπόντικοι) ἐντὸς ὑπογείων ἀντρων καὶ ἀπέθνησκον ὁσάκις ἐξετίθεντο εἰς τὸ φῶς. Ἐκ τούτου ἔλαβον τὴν ὀνομασίαν μαμμοῦθ, ἣτις εἰς τὴν Σιθηριανὴν γλῶσσαν σημαίνει ὑπόγειον-ζῶον.

Κατὰ τὸ ἔτος 1801 ῥώσας τις ἀνεκάλυψε παρὰ τὰς ὀχθὰς τοῦ παταμοῦ Ἀλασάικ, ὁ ὁποῖος χύνεται εἰς τὴν πεπαγωμένην Σιθηρικὴν θάλασσαν, ὀλόκληρον πτώμα Μαμμοῦθ περικυκλωμένον ὑπὸ πάγου. Τὸ σῶμα τοῦ ζώου ἦτο σῶον καὶ ἀβλαβές, διότι ὁ πάγος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐπὶ τοσούτους αἰῶνας διέμεινεν, ἔσωσεν αὐτὸ ἀπὸ τῆς σήψεως. Δυστυχῶς ὁμως ὁ μαμμοῦθ αὐτὸς μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ δὲν ἡδυνήθη νὰ σωθῇ ὀλόκληρος, διότι οἱ κύνες, οἱ λύκοι καὶ αἱ ἄρκτοι τῶν μερῶν ἐκείνων κατέφρχον τὸ πλεῖστον μέρος αὐτοῦ, μόλις δὲ ἡδυνήθη νὰ διασωθῇ ὁ σκελετὸς τοῦ ζώου μὲ ὀλίγας σάρκας, ὁ ὁποῖος μετεκομίσθη εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀκαδημίας τῆς Πετρούπολεως.

Ἐκ τῆς πληθύος τῶν μαμμουθίων δδόντων καὶ ὀστέων, τὰ ὁποῖα καθ' ἐκάστην εἰς Σιθηρίαν πρὸ πεντακοσίων ἡδὴ ἐτῶν ἀνευρίσκουσιν οἱ ἐλεφαντέμποροι καὶ μεταπωλοῦσιν εἰς Κίαν ἰδίως, πρὸ ἐνὸς δὲ αἰῶνος καὶ εἰς Εὐρώπην, συμπεραίνομεν ὅτι αἱ γῶραι ἐκείναι ἦσαν ποτε ἡ κατοικία ἀπειραρίθμων τοιούτων ζώων, τὰ ὁποῖα, ὡς φαίνεται, κατεστράφησαν αἰφν-

δίως ὑπὸ ἀπροσδοκῆτου καὶ ταχείας μεταβολῆς τῆς θερμοκρασίας ἀπὸ μεγάλης θερμότητος εἰς μέγα ψυχρὸς. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὰ στίφη ἐκείνα τῶν μαμμοῦθ ἦσαν προωρισμένα νὰ ζῶσιν εἰς θερμοὺς τόπους, ἐπόμενον ἦτο, εὐθὺς ἄμχ ἡ ἀτμοσφαῖρα κατέστη παγετώδης νὰ ἀποθνήσκωσι σωρηδὸν καὶ νὰ καλύπτονται ὑπὸ τῶν πάγων, οἵτινες διατήρησαν μέχρι σήμερον τὰς σάρκας αὐτῶν.

ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΔΙΔΟΥΣΙ ΔΩΡΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΤΩΝ
Νηπιακὸν ἀνάγνωσμα.

Τὴν ἐπαύριον τῆς πρωτοχρονιᾶς ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ μικροῦ χωρίου Καστρὶ πρῶτῳ πρῶτῳ ἦλθον εἰς τὸ σχολεῖον. Πρὸ τοῦ νὰ γείνη ἡ προσευχὴ ὅλα συνωμίλουν μὲ ζωηρότητα ἡ ὁμιλίᾳ ἀντικείμενον εἶχε τὰ τῆς πρωτοχρονιᾶς δῶρα. Ὅλα τὰ παιδιὰ μὲ χαρὰν μεγάλην διηγούντο καὶ περιέγραφον τὰ ὠραία δῶρα, ὅσα ἔλαβον παρὰ τῶν γονέων καὶ συγγενῶν τῶν. Ὁ ὀκταετής Περικλῆς ἐκάθητο ὑπερήφανος εἰς τὴν θέσιν του καὶ ἔφαινετο, ὅτι κατὰ ἤθελε νὰ εἴπῃ καὶ πάλιν δὲν τὸ ἔλεγε. Τέλος ἀναβαίνει εἰς τὸ γράφειον τοῦ θρανίου καὶ λέγει :

«Ἐ! καλὰ! ὅλοι ἐλάβετε δῶρα ἀπὸ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα σας· αὐτὸ δὲν σημαίνει τίποτε! Ποῖος ἀπὸ σας ἔδωκε δῶρα εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς γονεῖς του; αὐτὸ θέλω νὰ μάθω.»

Ὅλα τὰ παιδιὰ ἤνοιξαν τοὺς μεγάλους ὀφθαλμούς των, τινὰ δὲ καὶ τὸ στόμα των καὶ ἐσιώπων. Εἷς ἐξαετής μαθητὴς ἀφοῦ ἐξύσθη ὀλίγον, λέγει :

«Δῶρα εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; Μπα! . . . δῶρα εἶνε νὰ εἶνε τὸ παιδί φρόνιμο! νὰ δῶρο!»

Τὰ ἄλλα παιδιὰ ἐθαύμασαν τὴν ἀπόκρισιν τοῦ μικροῦ συμμαθητοῦ των καὶ τὴν ἐπανελάβον, ἐνόμισαν δὲ, ὅτι ὁ Περικλῆς θὰ ἀπεστομόνετο. Ἀλλ' οὗτος μὲ ὕψος καθηγητοῦ ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν καὶ εἶπεν :

«Ἐχεις λάθος, Κώσσε, ἡ φρονιμάδα πρέπει νὰ εἶνε σὰν τὸ καθημερινὸ ψωμί εἰς κάθε καλὸ παιδί· δὲν εἶνε δῶρο πρωτοχρονιᾶς.»

Ὁ μαρμώθ ἦν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἐσχάτης γενεᾆς.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

Οἱ παῖδες ἐκλινόν τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω, ὑπερ ἐσημαίνεν, ὅτι παραδέχοντο τὴν ἐρῆν παρὰ τήρησίν του. Τέλος εἰς τῶν συμμαθητῶν λέγει πρὸς τὸν Περικλῆ :

«Καλὰ ! ἄς εἶνε ! εἰπέ μας λοιπὸν σύ, Περικλῆ, τι ἐδώρησας εἰς τοὺς γονεῖς σου ;»

Αὐτὸ δὲν ἤθελα νὰ τὸ εἰπῶ, ἀπεκρίθη ὁ Περικλῆς ἄλλ' ἀφοῦ θέλετε νὰ μάθωτε, θὰ σας εἰπῶ, γὰρ νὰ διῆτε, ὅτι καθε ἓνας καὶ ἀπὸ σας ἡμπορεῖ νὰ κάμῃ δῶρον εἰς τοὺς γονεῖς του. Νῆ, τί ἔκαμα : Πρῶτον ἔγραψα εἰς ἓνα καθαρίον χαρτὶ μίαν εὐχὴ πρὸς τοὺς γονεῖς μου διὰ τὸ νέον ἔτος, δεῦτερον ἔμαθα ἐν ὥραιον ποίημα, ὁποῦ τὸ εὗρηκα γραμμένον εἰς «τὴν Διάπλασιν τῶν Παίδων»· τὸ ἔμαθα ἀπ' ἐξῶ καλὰ, ὁποῦ δὲν ἔκαμα κανὲν λάθος, καὶ τρίτον ἐπῆρα ἄνθη, φύλλα χαρτάνικα εὐμορφα, καὶ μὲ αὐτὰ ἔκαμα ἓνα σάν στεφάνι ἐπάνω εἰς τὸ χαρτὶ πολλὸ ὥραιον· ἐκόλλησα ὅλα αὐτὰ μὲ τὴν ψαρόκολλαν, ὥστε ἐνόμιζες ὅτι εἶνε ζωντανὴ ζωγραφιὰ, καὶ εἰς τὸ μέσον ἔγραψα : τοῖς φιλοσκόργοις γονεῶν οὐ εὐπειθὲς υἱὸς σας

Περικλῆς. Χθὲς λοιπὸν τὸ πρωί, καθὼς ἐπεστρέψαμεν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, ἔδωκα πρῶτα τὸ γράμμα εἰς τὰς χεῖρας τοῦ πατρός μου, ὕστερον ἐστάθηκα ἐμπροσθέν των καὶ ἀπήγγειλα τὸ ποίημα, καὶ τελευταῖον ἔδωκα εἰς τὴν μητέρα μου τὸ στεφάνι μὲ τὰ λουλούδια. Ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα μου μ' ἐφίλησαν καὶ μ' ἐπήνεσαν. Νῆ λοιπὸν τί δῶρα ἔδωκα εἰς τοὺς γονεῖς μου ἐγώ. Τὰ λουλούδια τὰ ἐσύναξα ἀπὸ τὸ καλοκαίρι καὶ τὰ ἐστέγονα μέσα εἰς ἓνα μεγάλο βιβλίον.

Ἐνῶ διηγείτο ταῦτα ὁ Περικλῆς πρὸς τοὺς χάσκοντας συμμαθητάς του, ὁ διδάσκαλος ἴστατο ὀπισθεν τῆς θύρας καὶ ἤκουσε τὰ πάντα. Ἀφοῦ δ' ἐτελείωσεν ἡ ὁμιλία τοῦ μαθητοῦ του, εἰσελθὼν αἰφνης, ἔκραξεν «Εὐγέ σου, Περικλῆ, λάβε ἀπὸ μέρους μου αὐτὸ τὸ δῶρον διὰ τὴν καλὴν ἐπίνοιάν σου. Εὐχομαι τοῦ χρόνου νὰ σὲ μιμηθῶσιν ὅλοι οἱ συμμαθηταί σου» καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν Περικλῆ ἐν χρυσόδετον βιβλίον.

Β. Γ. Σκ.

ΤΟ ΑΗΔΩΝΙ ΚΑΙ Ο ΜΠΟΥΦΟΣ

Σ' ἔρημον ὁστος ἐν' ἀηδὼνι
Μονάχο ψάλλει ἀρμονικά,
Καὶ τὴν ὁμίχλην περὶ τὸ κυκλῶναι
Τ' ἄσμα του σφίγγει γλυκὰ γλυκὰ.

Ψάλλει μονάχο, δὲν ἀκροᾶται,
Δὲν τὸ ταραττεῖ ἐκεῖ κανεὶς,
Μόνον εἰς μπουφροσπάντα πλανᾶται
Πέριξ μὲ πτέρυγα ἀδρανεῖς.

Στὸ ἀηδὼνι λέγει 'μὰ μέρα :
—Τί; ἡ ἀνάγκη νὰ κελαδῇς
'Μέρα καὶ νόχτα εἰς τὸν ἀέρα
Χωρὶς κανένα ποτὲ νὰ ὀδῇ;

Πεῖς; εἰς τοῦτο περὶ τὸ μέρος
Τὴν μουσικὴν σου νὰ ἐπικινῇ;
Καλὲ, εἰπέ μοι ἐλεοθέτως,
Πρὸς τί' ἔσδεύεις τόση φωνή;—

Στὸ μπουφο 'κεῖνο δὲν ἀπεκρίθη,
Τ' ἄσμα του ὅμως τὸ λιγυρὸν
Μὲ ἀρμονίαν πολλὴν ἐχέθη
Κ' ἐφάνη λέγον εἰς τὸν μωρὸν :

Τίποτε, μπουφες, δὲν δικαιοῦναι
Σκέψιν ὁμοίαν ὡτάν κ' αὐτὴν;
Ἡ ἀρετὴ καὶ ἂν εἴναι μόνη
Βραδεῖον εἶναι εἰς ἑαυτήν.

Γ. Δ. Θ.

ΕΛΛΕΙΨΙΣ ΑΒΡΟΦΡΟΣΥΝΗΣ.

Ἰπάρχουσιν τινες μεταξὺ τῶν παίδων, καθὼς καὶ μεταξὺ τῶν ἡλικιωμένων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι νομίζουν εἰς αὐτοὺς ἀπατωμένους ἐν ἀγοράζωσι πράγματα ὠρισμένου τιμήματος εἰς τὴν ἀξίαν των, ὅσον μικρὰ καὶ ἂν εἴη αὕτη σχετικῶς πρὸς τὴν ἀληθὴ ἀξίαν τοῦ πράγματος. Καὶ ὅχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ ἐνίοτε ἐνῶ ἔχουσι τὴν πεποιθήσιν, ὅτι τὸ πρᾶγμα, τὸ ὅποιον μέλλουσι ν' ἀγοράσωσιν, ἔπρεπε νὰ κοστίζῃ περισσότερον ἀπ' ὅσον πωλεῖται, ὅμως ἐκείνοι καταδέχονται καὶ εἰς τὴν περίστα-

σιν ταύτην νὰ κρατῶσι μέρος τοῦ τιμήματος. Ἡ συνδρομή, λόγου χάριν, «τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων» εἶνε ἐλαχίστη συγκριτικῶς καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ἐν Ἑλλάδι ἐκδιδόμενα περιοδικὰ καὶ πρὸς αὐτὰ ἀκόμη τὰ ἐν τῇ ἐσπερίᾳ Εὐρώπῃ ἐκδιδόμενα ὅπου τὰ μέσα τῆς ἐκτυπώσεως αὐτῶν εἶνε ἀφθονώτατα. Καὶ ὅμως μικρὸς τις παῖς ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν καταγοητευθεὶς ἐκ τῆς ἀναγνώσεως «τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων» καὶ ἐκ τῶν ὥραιων εἰκονογραφικῶν, τὰς ὁποίας ἐμπεριέχει, ἀφοῦ πρῶτον δι' ἐπιστολῆς μὴ ἐμπεριεχομένης τὸ ἀντίτιμον τῆς

συνδρομῆς του μᾶς ἐζήτησε νὰ τὸν κατατάξωμεν μεταξὺ τῶν συνδρομητῶν, ἡμεῖς δὲ δὲν ἐλάβομεν ὑπ' ὅψιν τὴν ἐπιστολὴν του ταύτην, διότι μόνον τοῦ προπληρόντος θεωροῦμεν συνδρομητὰς, μᾶς ἀπέστειλε τέλος εἰς γραμμικτῆσιν τὴν συνδρομὴν, ἐκ τῆς ὁποίας κατεκράτησεν **20** λεπτά. Ὁ παῖς δὲ οὗτος εἶνε υἱὸς βαθυπλούτων γονέων, οἱ ὁποῖοι δὲν τῷ ἀρνοῦνται νὰ ἐκπληρώσῃ τῆς ἐπιθυμίας του· καθὼς δὲ ἐμάθομεν καυχᾶται μεθ' ὑπερηφανείας διὰ τὸν πλοῦτον, ἐνῶ οὐδεὶς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ πρέπει νὰ καυχᾶται διὰ πλοῦτον μὴ ἀποκτηθέντα ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὑπὸ τῶν γονέων του, πολὺ δὲ μᾶλλον ὅταν ὁ πλοῦτος αὐτὸς ἀνήκει εἰσέτι εἰς τοὺς γονεῖς του.

Τώρα δὲν εἶνε δίκαιον νὰ τῷ ἀποστείλωμεν καὶ ἡμεῖς μόνον **11** φυλλάδια «τῆς Διαπλάσεως τῶν παιδίων» ἀντὶ **12**; ἴσως εἴπει τις: «**20** λεπτά δὲν εἶνε τίποτε! Ἀλλ' ἐὰν σὰς ὀφείλῃ τις **200** δραχμὰς καὶ σὰς κρατήσῃ τὰς **20**, τί φρονεῖτε περὶ τῆς διαγωγῆς ταύτης; Καὶ ἐὰν εὐρεθῶσιν ἑκατὸ μόνον παῖδες, οἱ ὁποῖοι νὰ πράξωσι τὸ αὐτὸ μὲ τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος μικρὸν κύριον, πόσων δραχμῶν ἠθέλομεν ζημιωθῇ ἡμεῖς ἀδίκως;

Εἶθε ὁ παῖς οὗτος νὰ αἰσθανθῇ τὸ σφάλμα του καὶ νὰ φροντίσῃ νὰ μὴ ὑποπέσῃ καὶ πάλιν εἰς παρόμοιον, διότι: ὁ παῖς ὁ στερούμενος ἀβροφροσύνης θὰ γίνῃ, ὅταν ἀνδρωθῇ, ἄδικος καὶ ἄνευ χαρακτῆρος.

Η ΜΙΚΡΑ ΜΑΤΑΙΟΛΟΓΟΣ

Πρωτὴν τινὰ Κυριακῆς, ἡ μικρὰ Ἑλένη ἐνδυθεῖσα μὲ τὰ ωραιότερα φορέματά της ἦλθε καὶ ἐστάθη ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς οἰκίας της. Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἀνθρωπὸς τις συνδιελέγετο μετὰ τοῦ γείτονος, ἅμα δὲ εἶδε τὴν κόρην ἐφώναξεν:

«ὦ! τί ὥρατα! Ὅποις τρυφερότης καὶ ὁποῖον χρῶμα.

Ἡ Ἑλένη νομίσασα ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁμίλει περὶ αὐτῆς, τοῦ ἔκαμε βαθεῖαν ὑπόκλισιν καὶ διὰ λίαν κολακευτικοῦ μειδιήματος προσέφερε τὰς εὐχαριστήσεις της πρὸς αὐτόν. Ὁ γείτων ὅμως τῇ εἶπεν:

«Οἱ λόγοι αὐτοί, ματαιόδοξον καὶ ὠχρὸν κοράσιον, δὲν ἀπευθύνονται πρὸς σέ, ἀλλ' εἰς τὰ ὥρατα ῥόδα, τὰ ὁποῖα ἔχεις θέπει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου. Τοιαῦτα ῥόδα κατὰ πρῶτην φορὰν εἶδομεν ἐφέτος.»

ΘΗΣΑΥΡΟΣ.

1. Ὁ δίκαιος λαμβάνει πρόνοιαν ὑπὲρ τῆς ἐξουσίας τῶν ζώων, ὃ δὲ κατὸς γέρεται ἀσπλάγγως πρὸς αὐτά:

2. Ἡ πρὸς τὰ ζῶα σκληρότης καθιστᾷ τὴν καρδίαν μας ἀναίσθητον εἰς τὰς θλίψεις τῶν ἄλλων ἀνθρώπων:

3. Ὁ ἀγαπῶν τὰ ζῶα ἀνταπᾶται ὑπ' αὐτῶν:

4. Ὁ ἄνθρωπος εἶνε ὁ βασιλεὺς τῶν κατωτέρων πλασμάτων, ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ᾔηται ὁ τύραννος αὐτῶν:

5. Κατ' οὐδὲν διαφέρει ἡ πρὸς τὰ ζῶα βαναυσότης ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν ἄνθρωπον σκληρότητος· εἰς τὰς δύο τάξεις περιπεύσας τῆς βαρβαρότητος μόνον τὸ ὄμμα διαφέρει:

6. Ἄνευ τῆς πρὸς τὰ ζῶα συμπαιδείας, οὐδεὶς δεκνύται νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἔχει τελείως ἀνατραφῇ, οὐδ' εἶνε δυνατόν νὰ ἔλῃ ἀγαθὴν καρδίαν:

7. Ὁ Θεὸς δὲν μᾶς ἔπλασε μὲ δύο καρδίας, ἐκ τῶν ὑποίων ἢ μία νὰ δύναται νὰ ᾔηται εὐγενὴς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους· ἢ ἡ ἑτέρα θὰ ᾔηται βαρβαρὸς πρὸς τὰ ζῶα:

8. Ὁ πάσχων, εἴτε ἄνθρωπος εἶνε, εἴτε πτόνθησεν ἄλλο ζῶον, εἶνε πάντοτε ἄξιος προστασίας· ἡ δὲ ἀσπλάγγια ἡμῶν πρέπει νὰ ἐκτείνηται μέχρι ἐκείνου τοῦ σημείου, ὅπου ἡ θλίψις παύει.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

7

Φ**γ*—τ**ς—ψ**δ*λ*γ*ν*ς
Κ**—τ*ν—λ*γ*ν—*θ*τ*ν*ς.

8

(Νὰ συμπληρωθῶσιν οἱ ἐπόμενοι στίχοι)

Ἄν πλαγιάζῃς τὸ—

Εἰς τὴν κλινὴν—

Καὶ ἴδαν πρὸ τῆς—

Ἀπ' αὐτῆς—

Εὐτοχῇ; θὰ—

Κ' εἰς σφίαν θὰ—

9

· · · · ·

· · · · ·

· · · · ·

· · · · ·

· · · · ·

10

Εἶμαι μικρὴ πολὺ μικρὴ, ἀλλὰ μὴ μοῦ γελᾶτε, γιατί ἂν με κυττάτε ἀτίσως σταματᾶτε.

Εἶμαι μικρὴ σάν τῇ χαλᾷ ποῦ ἀπὸ τὴν πένα σας κυλᾷ ἀλλ' ἂν με ἰδῇτε ἢ φωνὴ μέσ' τὸ λαρόγγισας κολλᾷ,

καὶ σιωπαίνετε εὐθύς· ὥσάν γὰρ μὲ φοβήσθε,
ὡς εἶμαι τόσον μικρὴ, καὶ σὰς μεγάλοι εἴθε.
ἴσως κ' ἐδῶ εἰς τὸ χαρτὶ ἐπάνω μὲ εὐρήτε,
ἀλλὰ μὴν τύχη, φίλοι μου καλοὶ, καὶ φοβήθητε.

11

Εἰς ἡμισφαίριον οἰκῶ καὶ τὸ ἐξουσιάζω
Στὰ δάση του πλανώμενος ποτὶ δὲν ἡσυχάζω.
Τί ἔθεσα; τί πτόεσαι; θά μ' εὕρης τὸ ἡεῦρω
Ἄν πάσω εἰς τοὺς ὄνυχας τὸν θάνατον θά εὕρω.

Π. Α. Λέων.

12

Φεύγει, τρέχει, πᾶσι, πᾶσι,
Καὶ στὰ πίσω δὲν κοιτάει.

13

Πράσινα παλῖτι,
κόκκινα λουλούδια
καὶ μαυροὶ καλογέροι
κάθωνται κρυμμένοι.
Τι εἶναι;

ΑΥΣΕΙΣ

1

Τοῦ χρυσοῦ τιμιωτέρα
Τοῦ πτηνοῦ ἐλαφροτέρα
Ἡ τιμὴ πετῆ εὐκόλως
Ἐπανερχεται δυσκόλως.

Ἄλ. Κ.

2

Οὐδὲν διότι τὰ ζῶντα ἔφυγον.

3

Μὴ κατόικει μακρὰν ὁδὸν πορεύεσθαι πρὸς τοὺς
διδάξαντας τι χρησίμους ἐπαγγελλομένους.

4

Κάλλος ἢ χρόνος ἡνάλωσεν ἢ νόσος ἐμάρανε.

5

Ἴρις—ΡΙς.

6

Χρῆμα—Ρῆμα.

ΑΥΤΑΙ

Κυρίαί: Π. Δ. Π. Λικατερίνη καὶ Μπίλιω Βούκου,
Μαρία Βοσκοπούδης, Ἑλένη Μιγάντ, Αἰτωλὶα Τρά-
τσου, Ἑλένη Κ. Πίπιζα, Ἀσπασία Σχορδέλλη, Σο-
φία Κρασσά, Ἀσπασία Σπορίδου, Ἰννα Κλεισαρι-
στοῦ, Ἀλεξάνδρα καὶ Αἰμιλία Κωστή, Αἰμιλία Γ.
Χαλικοπούλου, Βασιλικὴ καὶ Ἰωάννα Παπαστατη-
γάκη, Ἑλένη Κ. Κυδιωνάκη, Ἑλένη Ἀγκωνάκη, Ἑ-
λένη Α. Οικονομοπούλου, Γεωργία Καλογερό, Ὑ-
πατία Δ. Χαραμῆ, Ἑλένη Μόσχοβιν, Μαρία Χ. Κε-
φαλᾶ, Ἀσπασία Φαρακλῶ, Αἰκατερίνη Ψύλλα, Ἀγ-
γελικὴ Σωτηριάδου (Περαῖως), Ἑλένη Δημητράκο-
πούλου (Ναυπλίου), Πανωρίκα Καραβοκυράκου (Κρα-
βατισσῶν), Ἐλευθ. Ἀ. Ἀναγνωστοπούλου (Κορίνθου).

Κύριοι: Μ. Παναγιώπουλος, Α. Σκαβέντζος, Ι.
Οικονόμου, Ἀ. Παρίσης, Γ. Γεωργίου, Γ. Α.
καὶ Κ. Κωνσταντοπούλου, Ν. Α. Ἀγκωνάκης, Κ. Γ.
Κατσόπουλος, Ε. Κ. καὶ Η. Σπορίδης, Γάβριε Βο-
ζος, Ν. Ι. Λάσκαρης, Η. Γ. Λυκούρης, Γ. Ρεδιά-
δου, Π. Ἀθανασόπουλος, Π. Α. Λέων, Σ. Ἐμμ.
Νικολοῦδης, Ι. Δ. Ζωϊταλῆς, Χ. καὶ Α. Χέλμης, Β.
Α. Οικονομοπούλου, Σ. Σπανόπουλος, Κ. Ν. Οικονο-
μόπου, Ἐμμ. Ἀντωνιάδης, Α. Λευθεριώτης, Κ. Π.
Ζίβαλης, Δ. Χ. Βουρνάκης, Σ. Κομπορόζος, Π. Σ.
Βιζύχης, Γ. Γαλιτῆς, Ἄλ. Τράμπερ, Ἄθ. Ἀν-
δριάδης, Γ. Δουνᾶκης, Ἄλ. Μιτερτζῆς, Θ. Γ. Στάγ-
κας, Θ. Γ. Σκουροῦ, Ι. Κ. Λαμπάδαριος, Νικ.
Ψύλλας, Δικτὸν Γαϊοῦλ (Σμύρνης), Ι. Μ. Θι-
αχάρης Γ. Δ. Ξενόπουλος (Κερκύρας), (Ζακύνθου),
Δ. Λαζκαράτος (Ληξουρίου), Δ. Εὐσταθιάδης (Πό-
ρου), Ἄθ. καὶ Σ. Σωτηριάδης (Ναυπλίου).

Ἐχομεν ἐν τῷ Γραφείῳ μας εἰς πώλησιν
τὸν Α'. τόμον «τῆς Διαπλ. τῶν Παίδων.»

ΕΚΑΣΤΟΣ ΤΟΜΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ

Ἄδεται, μὲ ὥρατον ἐξώφυλλον φρ. 2.—
δεδεμένους. 312

(Ταχυδρομικὰ ἐκαστοῦ τόμου διὰ τὰς ἐπαρ-
χίας καὶ τὸ ἐξωτερικόν. Ἀδείτου λεπ. 20, δε-
δεμένου λεπ. 30).

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ἐν Ἑλλάδι φράγκα 2. Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φράγκα 3.

ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ συνδρομηταὶ κατὰ πάσαν ἐποχὴν τοῦ ἔτους, προκαταβάλλουσιν ὅμως ὁλόκληρον τὴν
ἐτησίαν συνδρομὴν καὶ λαμβάνουσι τὰ φύλλα ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ.

ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ καὶ τῇ ἐξωτερικῇ ἀπευθυντέον παρὰ τοῖς κ. κ. ἀνταποκριταῖς «τῆς Διαπλάσεως
τῶν παίδων» ἢ παρὰ τοῖς κ. κ. πράκτορας καὶ παρὰ ταῖς κυρίαῖς καὶ κυριοῖς δημοδιδασκάλοις καὶ ἄλλῃ
νοδιδασκάλοις, εἴτε τέλος κατ' ἐθέλειαν πρὸς τὸ ἐν Ἀθήναις κεντρικὸν Γραφεῖον «τῆς Διαπλάσεως τῶν παί-
δων» δι' ἐπιστολῆς ἐμπεριχομένης τὸ ἀντίτιμον τῆς συνδρομῆς εἰς γραμματόσημον, ἢ χαρτονόμισμα ἑλληνικόν.

Ὅστις ἤθελε κάμει 10 συνδρομητὰς καὶ προκαταβάλει τὰς συνδρομὰς τῶν λαμβάνει ἐν φύλ-
λων δωρεάν ἐπὶ ἔτος. Διὰ δὲ τοὺς κάμνοντας συνδρομητὰς ἀνω τῶν 10 καὶ προπληρώνουσιν
τὰς συνδρομὰς αὐτῶν ἀρίεται εἰς ὄφελός των ἐκπτώσεις δραχμῶν 20 ἐπὶ ταῖς 100 ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τῶν
συνδρομῶν.

Αἰτήσεις μὴ συνοδεύεσθαι καὶ ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου τῆς συνδρομῆς ΔΕΝ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν.

Αἱ αἰτήσεις δεῖν γὰρ ἀπευθύνονται κατ' ἐθέλειαν πρὸς τὸ Γραφεῖον «τῆς Διαπλάσεως τῶν παίδων», εἰς
Ἀθήνας, καὶ γὰρ μὴ ἐπιβαρύνωσι τὴν Διεύθυνσιν διὰ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν. Οὕτω λαμβάνονται ἀσφαλῶς.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ «τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων», ὁδὸς Ἑρμοῦ, 72, πρὸς τῇς Καπνικαῖρας

ΤΥΠΟΙΣ «ἙΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ» ὁδὸς Πατησίων.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικ. διὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν.

ΕΤΟΣ Β'.

ΑΘΗΝΗΣ, ΜΑΡΤΙΟΣ 1880

ΑΡΙΘ. 3

«Ποῦ πὺρ βάθος!!!»

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δι' ἐπιστολὰς μὴ ἀπευθυνομένας κατ' εὐθείαν πρὸς με, ἢ πρὸς τὸ Γραφεῖον «τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων» οὐδεμίαν εὐθύνην ἀναλαμβάνω.

Ὁ Διευθυντὴς-ἀρχισυντάκτης
Ν. Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Ὑδραῖος

Η ΑΠΟΧΩΡΙΣΙΣ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΟΣ

Ὅταν μακρὰν μετ' φεύγεις, χειμῶν,
Ἄνοιξις φθάνει,
Χλόη βλαστάνει,
Θάλλει τὸ δάσος καὶ ὁ λειμῶν.

Φεύγεις καὶ λάμπουν οἱ οὐρανοί.
Φθάνει θερμότης,
Φθάνει παιδράτης,
Αὔρα εὐφραίνει ἑαρινή.

Ὑπαγε, φύγε, ὦρα καλή!
Καὶ ἂν ξεχάσῃς
Πῶς νῦν φθιάσῃς,
Δέν μας πικραίνειν τόσον πολὺ.

Α. Α. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ.

ΤΡΙΓΥΡΩ ΕΙΣ ΕΝΑ ΠΗΓΑΔΙ

«Πωπὼ βάθος!...» ἐφώναζαν συγχρόνως τὰ κοριτσάκια, τὰ ὅποια βλέπετε εἰς τὴν πρώτην σελίδα κύπτοντα ἐντὸς τοῦ φρέατος.

Ἐπειδὴ δὲ δὲν τὰ γνωρίζετε αὐτὰ τὰ κοράσια, θὰ σᾶς τὰ συστήσω καὶ θὰ σᾶς εἶπω τί ζητοῦν ἐκεῖ.

Ἡ μεγαλειτέρα ἥτις στηρίζει τὰς παρειάς της εἰς τὰς χεῖράς της ὀνομάζεται Ἀντιόπη, ἡ πρὸς τὰ δεξιὰ αὐτῆς Εὐθαλία, τὸ δὲ ἄλλο κορασίδιον τὸ ἔχον ἐσταυρωμένους τοὺς βραχίονας Πηνελόπη, τὸ ἄλλο τὸ ἔχον τὸ στόμα του ἀνοικτὸν, τὰ ὁμάτια ἐρθρόνικτα καὶ τοὺς δακτύλους του διεσταλμένους διὰ νὰ μᾶς πείσῃ πόσον ἐκπλήττεται Θελησιόπη, τὸ ἄλλο τὸ ὅποιον δὲν μᾶς δεικνύει τὸ πρόσωπόν του, διότι ἀκριβῶς αὐτὴν τὴν στιγμήν βλέπει μέσα εἰς τὸ πηγάδι καλεῖται Περσεφόνη, περὶ δὲ τοῦ καλοῦ αὐτοῦ μικροῦ, τί νὰ σᾶς εἶπω; καλεῖται Αἰμύλιος καὶ θέλει καὶ αὐτὸς νὰ ἴδῃ, ἀλλ' εἶνε πολὺ μικρὸς καὶ φωνάζει νὰ τὸν σηκώσουν· ποῖα ὅμως ἀκούει αὐτὴν τὴν στιγμήν! εἶνε ὅλοι ἐνησχολημένοι νὰ βλέπουν ἐντὸς τοῦ φρέατος. Διὰ νὰ κατορ-

θώσῃ λοιπὸν καὶ αὐτὸς νὰ ἴδῃ μέσα εἰς αὐτὸ τὸ παράδοξον πρᾶγμα ὅπερ λέγεται πηγάδι καὶ τοῦ ὁποίου τὸ βάθος ἔφερε τόσῃν ἀναστάτῳσιν εἰς τὰς παιδικὰς κεφαλὰς τῶν μικρῶν ἐκείνων, ἀπεφάσισεν, ὥς βλέπετε, νὰ ἀναρριχηθῇ ἕως εἰς τὸ στόμα τοῦ φρέατος καὶ ῥίψῃ ἐν κᾶν βλέμμα εἰς τὸ βάθος αὐτοῦ.

Ἄν δὲ ἐρωτήσῃτε, πῶς εὐρέθησαν ἐκεῖ, σᾶς λέγομεν ὅτι ἡ οἰκογένεια τῶν τριῶν μικρῶν ἐνοικίασε τὴν ἐξοχικὴν ἐκείνην οἰκίαν, αἱ δὲ ἄλλαι τρεῖς ἐξαδέλφαι τῶν ἡλθον νὰ τοὺς ἐπισκεφθῶσι· καὶ αἱ μικραὶ, ὥς καλαὶ οἰκοκυραὶ, ὅπου θὰ γίνουν, περιέρχονται τὴν οἰκίαν καὶ δεικνύουν εἰς τὰς ἐξαδέλφους τῶν τὰ περίεργα. Δι' αὐτὸ κατέβησαν καὶ εἰς τὸν κήπον· ἐκεῖ ἅμα εἶδον τὸ φρέαρ αὐτὸ ἔτρεξαν ὅλοι νὰ παρατηρήσουν μέσα, καὶ αἰσθάνονται τὴν μεγάλην αὐτὴν ἐκπλήξιν, διότι ἡ οἰκία τῶν ἐντὸς τῆς πόλεως δὲν ἔχει πηγάδι. Ἐπειτα τόσον βάθος δὲν εἶχον ἰδεῖ ποτὲ καὶ διὰ τοῦτο παρατηροῦν μὲ τόσῃν προσοχῇ.

— Νὰ τί βάθος! ἐπαναλαμβάνουν, τί βάθος!...

Μόνον διὰ τὸν δυστυχῆ μικρὸν Αἰμύλιον δὲν εἶνε βαθὺ ἀλλὰ... ὑψηλόν, διότι δὲν φθάνει νὰ ἴδῃ.

Αὐτὴν τὴν στιγμήν ὅμως δὲν παρατηροῦν μόνον τὸ βάθος τοῦ φρέατος, ἀλλὰ καὶ κατὰ ἄλλο τὸ ὅποιον τῶρα θὰ μάθητε, ἂν ἔχητε ὑπομονὴν, τὰ δὲ πρόσωπά των ἐκτὸς τῆς ἐκπλήξεως ἐκφράζουν ἀκόμη καὶ τὸν τρόμον.

Βλέπετε λοιπὸν αὐτὴν τὴν ὀρνίθα ἡ ὅποια τρέχει εἰς τὸν κήπον τριγύρω τοῦ φρέατος παρακολουθουμένη ἀπὸ τὰ τρυφερά πουλάκια της, τὰ ὅποια τσιτσιρίζουν κατόπιν της; Μετρήσατέ τα: ἐν, δύο, τρία, τέσσαρα, πέντε· καὶ ὅμως δὲν ἦσαν πέντε ἢ ἦσαν ἑξ. Καὶ τὸ ἄλλο τί ἔγεινε; θὰ μοι εἰπῇτε.

Τὸ ἄλλο δὲν εἶνε πλέον τριγύρω εἰς τὸ πηγάδι, εἶνε μέσα εἰς τὸ πηγάδι. Τὸ κακὸ μοῖρον!

Αὐτὴ ἡ μικρὰ, ἡ μὴ δεικνύουσα πρὸς ἡμᾶς τὸ πρόσωπόν της, θέλουσα νὰ μάθῃ

πόσον βαθύ εἶνε τὸ πηγᾶδι, ἤρπασεν ἐν πουλάκι ἐν ᾧ διήρχετο ἀνυπόπτον καὶ τὸ ἔρριψε μέσα. «Αὐτὸ θὰ μᾶς εἴπῃ πόσον βάθος ἔχει» ἐφώναζεν ἐνῶ τὸ ἔρριπτε.

Τὸ δυστυχὲς ἐτίναξε τὰ πτερὰ του, προσεπάθησε νὰ κρατηθῇ εἰς τὸν ἄερα, ἀλλὰ πίπτει, πίπτει.... ἔπεσεν εἰς τὸ νερὸν καὶ φωνάζει τόσον λυπητερά, τόσον παρὰ πονετικά: τσί, τσί, τσί! .....

«Πόσον εἶνε βαθύ!» λέγουν καὶ πάλιν αἱ μικραὶ, ἀλλὰ τώρα τὸ λέγουν ὄχι διὰ τὸ πηγᾶδι ἀλλὰ διὰ τὸ πουλάκι, τὸ ὁποῖον ἐξακολουθεῖ νὰ φωνάζῃ καὶ παραδέρνει ἐκεῖ κάτω, ὅπου δὲν δύνανται νὰ τὸ σώσωσιν.

Ἡ μικρὰ Περσεφόνη ἠνώνησε τὸ σφάλμα της, τὸ αἶμα ἀνέβηκεν εἰς τὴν κεφαλὴν της, καὶ ἴσως ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν της δὲν θέλει νὰ μᾶς δείξῃ τὸ πρόσωπόν της.

— Τὸ καυμένο τὸ πουλάκι, τί σὲ ἔπτεισε καὶ τὸ ἔρριψες μέσα;

— Ἐκεῖνο ἔτρεχε τόσῳ χαρούμενον! πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν σὲ ἐπείραζε διατὶ νὰ ζητῇς νὰ τὸ καταστρέψῃς; εἶπεν ἡ ἄλλη.

— Τὸ καυμένο πῶς φωνάζει, ὥς νὰ ζητῇ βοήθειαν! ἄχ καὶ νὰ μὴ εἰμποροῦμεν νὰ τὸ βοηθήσωμεν; Ἡ καρδιά μου μοι λέγει ὅτι θὰ ἔκαμνα μίαν καλὴν πράξιν, ἐὰν τὸ ἔσωζον, εἶπεν ἡ Θελξιοπῆ.

— Καὶ ἡ πτωχὴ ἡ μητέρα του οὔτε καὶ τὸ ὑποπτεύεται! φαντάζομαι τὴν λύπην της ὅταν στρέψῃ νὰ ἰδῇ καὶ δὲν τὸ εὔρῃ! ἂν εἶχε φωνὴν καὶ μᾶς ἠρώτα: «Ποῦ εἶνε τὸ πουλάκι μου; τί ἐκάματε τὸ παιδί μου! τί θὰ τῆς ἐλέγομεν; Ἦθελες νὰ σὲ ρίψουν ἐσὲ μέσα, Περσεφόνη; φαντάζεσαι πόσον θὰ ἐκλαίεν ἡ μητέρα; εἶπεν ἡ ἀδελφὴ της.

— Εἶσαι κακὸ κορίτσι! εἶπεν ἡ Ἀντιόπη. Συλλογίσου ὅτι χωρὶς αἰτίαν κατέστρεψας ἐν ἀθῶον πλάσμα τοῦ Θεοῦ! δὲν ἐνθυμεῖσαι τί μᾶς ἔλεγε προχθὲς ἀκόμη ἡ μητέρα σου, ὅτι καὶ τὰ πουλιά αἰσθάνονται καὶ πονοῦν, καθὼς καὶ ἡμεῖς, καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὰ πειράζωμεν!

— Ἀχ τὸ καυμένο, τὸ κακόμοιρο! ἰδέτε το πῶς σπαρταρᾷ! νὰ εἰμποροῦσα νὰ τὸ ἔσωζα... Συλῆρά καὶ ἀπάνθρωπος!

Ἡ δυστυχὲς παίστρια εἶπομεν ὅτι εἶχε καὶ ἡ ἰδίᾳ ἐννοήσει τὸ σφάλμα της, ὕστερον λοιπὸν ἀπὸ τὰς τόσας ἐπιπλήξεις δὲν εἰμπόρεσε πλέον νὰ κρατηθῇ καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ. Πῶς τὴν ἐτυπτεν ἡ συνειδήσις της, πῶς ἤθελε νὰ μὴ τὸ εἶχε πράξει! ἄχ νὰ ἐσώζετο τοῦλάχιστον....

Εὐτυχῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ ὑπηρετρία ἀκούσασα τὸν θόρυβον ἐξέρχεται εἰς τὴν ἐξώστην καὶ ἰδοῦσα τὰ παιδιὰ ὅλα συνηθροισμένα ἐκεῖ, τρέχει εἰς τὸ πηγᾶδι καὶ κατορθώνει νὰ ἀνεγκύβῃ διὰ τοῦ κάδου τὸ πουλάκι, βεδρεγμένον καὶ ἡμιλιπόθυμον. Πῶς εἶδε καὶ πάλιν τὴν μητέρα του!

Ὡστε οὐδὲν κακὸν συνέβη! μόνον τὰ παιδιὰ ἔμαθον πόσον βαθύ εἶνε ἕνα πηγᾶδι, καὶ πόσον κακὴν εἶνε νὰ πειράξῃ κανεὶς τὰ πτηνὰ καὶ τὰ ζῶα ἐν γένει, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἠξιοῦρετε βεβαίως εἰς, μικροῖ μου ἀναγνώσται καὶ ἀναγνώστριά.

Ο ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΚΑΙ Ο ΕΠΙΜΗΘΕΥΣ

Ὁ Προμηθεὺς καὶ ὁ Ἐπιμηθεὺς ἦσαν δύο ἀδελφοί. Ὁ πρῶτος λέγει ὁ μῦθος ὅτι ἔκλεψε τὸ πῦρ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὴν γῆν, ὅπου ἐδίδαξε τοῖς ἀνθρώποις τὰς τέχνας. Ὁ Ζεὺς, διὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ διέταξε τὸν Ἥφαιστον νὰ πλάσῃ ἀπὸ γῶμα παρθένον ἥτις ὠνομάσθη Πανδώρα, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ θεοὶ ἐχάρισαν κατὰ τι, ἡ μὲν Ἀφροδίτη τὸ κάλλος, αἱ Χάριτες ὡραία κασμήματα, ὁ Ἑρμῆς τὴν πανουργίαν καὶ ὁ Ζεὺς μίαν πυξίδα, ἕνα κουτάκι κλειδωμένο, καὶ τὴν ἔστειλεν εἰς τὸν Προμηθεά. Οὗτος ὁμοῦ, ὁ ὁποῖος ἦτο προνοητικὸς καὶ ἐξυπνὸς δὲν ἐδέχθη τὸ δῶρον. Ὁ Ἐπιμηθεὺς ἐμαγεύθη ἀπὸ τὰ κάλλη τῆς Πανδώρας καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τὸ χεῖρ της τὴν πυξίδα, εἰς τὴν ὁποίαν ἐνόμιζεν ὅτι ἐκρύπτοντο θησαυροί. Ἀλλὰ μόλις τὴν ἤνοιξε καὶ ἐχόθησαν εἰς τὸν κόσμον ὅλαι αἱ δυστυχίαι. Ὅταν ὁ Ἐπιμηθεὺς ἠθέλησε νὰ κλείσῃ τὸ κουτί ἦτο πλέον ἀργά, εἶχον γυθῇ ὅλα καὶ δὲν ἔμενε παρὰ ἡ ἐλπίς, τὸ μόνον καλόν, τὸ ὁποῖον εἶχε κρύψει ἐκεῖ ὁ Ζεὺς.

Ὁ Ζεὺς, ἀφοῦ ἀπέτυχε νὰ συλλάβῃ εἰς τὴν παγίδα τὸν Προμηθεά, ἔστειλε τὸν Ἑρμῆν, ὁ ὁποῖος τὸν ἔδεσεν εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Καυκάσου καὶ ἐκεῖ ἐπήγαγεν ἀετὸς, ὅστις ἔτρωγε τὴν ἡμέραν τὸ ἡπάρ του καὶ τὴν νύκτα ἐγίνετο πάλιν. Ἐπειτα ὅμως τὸν συνεχώρησεν ἡ ὁπὼς λέγουν ἄλλοι, ὁ Ἡρακλῆς ὅστις διήρχετο ἀπὸ ἐκεῖ ἐφένευσεν τὸν ἀετὸν καὶ τὸν ἠλευθέρωσεν.

Αὐτὰ λέγουν οἱ μῦθοι. Εἰς ὅλους ὅμως τοὺς ἀρχαίους μύθους κρύπτεται καὶ κάποια ἀλήθεια.

Ὁ Προμηθεὺς δὲν εἶναι ἄλλος παρὰ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ὁ προνοητικὸς ὅμως καὶ γνωστικὸς ἄνθρωπος. Τὸ πῦρ ὅπερ ἔκλεψεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν μᾶς δεικνύει τὴν θείαν καταγωγὴν τοῦ ἀνθρώπου, σημαίνει τὴν εὐφυΐαν. Ὁ Προμηθεὺς ἐδίδαξεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰς τέχνας. Ἐσκέπτετο διὰ κάθε πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἤθελε νὰ κάμῃ, καὶ ποτὲ δὲν ἐθάδιζεν εἰς τὰ τυφλά. Αὐτὸ σημαίνει καὶ τὸ ὄνομα Προμηθεὺς.

Ὁ ἀδελφὸς του ὅμως δὲν εἶχεν αὐτὴν τὴν ἀρετὴν, ἦτον ἀπερίσκεπτος καὶ ἀφοῦ ἔκαμνε κατὶ κακὸν τότε μετενόει· ἀλλὰ τότε πλέον εἶναι ἀργά. Ἡ Πανδώρα αὐτὴ ἡ ὥραία νέα μὲ τὰ πλούσια ἐνδύματα εἶνε ἡ πολυτέλεια. Ὁ Ἐπιμηθεὺς, ἀφοῦ ἐπῆρε σύντροφον τὴν πολυτέλειαν, ἤνοιξε τὴν πυξίδα, ὅπου εὕρισκοντο ὅλα τὰ κακὰ καὶ ἔγεινε δυστυχεύς, διότι ὅ,τι ἐκέρδιζε τὸ ἐσπατάλα.

Ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν πρέπει νὰ μιμῆται τὸν Προμηθεά, ὅστις ἐσκέπτετο πρὶν πράξῃ τι, διὰ νὰ μὴ μετανοῇ ἔπειτα ὡς ὁ Ἐπιμηθεὺς.

Ἡ Πανδώρα ἦτο ὥραία, ἐφόρει πλούσια ἐνδύματα, κοσμήματα ὥραία, ἀλλὰ μέσα εἰς τὴν πυξίδα, τὴν ὁποῖαν ἐκράτει, εἶχε κλεισμένα ὅλα τὰ κακὰ. Ἡ πολυτέλεια φέρει τὴν δυστυχίαν καὶ χάριν τῆς πολυτελείας ὁ ἄνθρωπος πολλάκις περιπίπτει εἰς μεγάλα λάθη· διότι φυσικὸν εἶνε ὁ φροντί-ζων πάρα πολὺ διὰ τὸ ἐξωτερικὸν νὰ μὴ εὕρισκῃ καιρὸν διὰ τὸ ἐσωτερικόν.

Εὐτυχής, ὅστις μιμῆται τὸν Προμηθεά!

Ο ΨΕΥΤΙΚΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Σεῖς μικροὶ «τῆς Διαπλάσεως» ἀναγνώ-σται, οἱ ὁποῖοι βλέπετε αὐτὴν τὴν εἰκόνα, βεβαίως θὰ ξεκαρδισθῆτε ἀπ' τὰ γέλοια! Κυττάξετε... ἡ μεγαλειότερη πρῶτα ἐξι-πάσθη καὶ τώρα βλέπει μὲ περιέργεια καὶ θαυμασμό· τὰ ἄλλα τρία... αὐτῶν ἔσπα-σ' ἡ χολή τους καθὼς εἶδαν τὸν ψεύτικον ἄνθρωπον, καὶ τὸ κατὰμικρὸ ἔπεσε πλέον κατὰχαμα ἀπ' τὸ φόβο του. Καὶ διατί ταῦτα ὅλα; Διὰ ἓνα πρᾶγμα ποῦχει ἄν-θρώπινο πρόσωπον, σῶμα ἀπὸ δυὸ ξύλα σταυρωτὰ καὶ κεφάλι ἀπὸ σκουῖπα ποῦ ξα-ραχνιάζουν!!...

«Χαρὰ 'ς τὸ φόβο τους» θὰ 'πῆτε· «δὲν ὑντράπηκε τοῦλάχιστον τ' ἀρσενικὸ κοτζῆ παιδί;! κρίμα 'ς τὸ μπόει του...»

Ἀλλὰ, ἀγαπητὰ μου παιδιὰ, μὴν εἰσθε τόσον ἄδικα· μὴ παθαίνετε καὶ σεῖς τὰ ἀ-ληθεινὰ ὅ,τι ἐπαθάν τὰ ψεύτικα ποῦ εἶναι ζωγραφισμένα στὸ χαρτί... «κανένα αἰ-σθημα νὰ μὴ προηγῆται ἀπὸ τὴν κρίσι-σας», αὐτὸ νὰ τὸ ἔχετε πάντοτε στὸ νοῦ σας, καὶ ἂν δὲν τὸ ἐννοῆτε τί θὰ 'πῆ, ἐ-ρωτήσετε τοὺς μεγαλειτέρους σας· διότι ἂν, αὐτὰ τὰ παιδιὰ ποῦ βλέπετε, πρὶν χαλάσουν τὸν κόσμον ἀπὸ τῆς φωναίς, ἐ-σκέπτοντο τί ἡμπορεῖ νὰ ᾔναι ἓνας ἄνθρω-πος ποῦ ἔχει κεφάλι ἀπὸ σκουῖπα, βεβαίως δὲν θὰ ᾔσαν τότε εἰς θέσιν νὰ τὰ γελάτε σεῖς...

Μὴ περιπαίζετε τοὺς μικροὺς συναδέλ-φους σας διότι ξεππάζονται, θαυμάζουν καὶ τοὺς κάμνει τόση μεγάλη ἐντύπωσι ἄν-θρωπος ποῦ ἔχει κεφάλι ἀπὸ σκουῖπα... Τέτοιοι εἶν' ὁ κόσμος!! Πόσοι σὺν κ' ἐμᾶς ποῦ λεγόμεσθε μεγάλοι θαυμάζομε καὶ δι-δομε σημασίαν σὲ μερικά κεφάλια ποῦ δὲν κάνουν οὔτε γιὰ σκούπας!! Δ.Γρ.Κ.

Η ΜΗΤΕΡΑ ΕΧΕΙ ΔΙΚΑΙΟ

«Μὴν ἀνεβαίνει στὸ τραπέζι» ἔλεγε ἡ μαμά του σ' ἓνα παιδάκι· ἀμὴ! γιατί θὰ πέσει κάτω». «Ἐγὼ θ' ἀνέβω» φώναζεν ἐκεῖνο κι' ἀνεβαίνει, Μὰ μπροῦμ... εὐθὺς! καὶ νὰ τον μὲ τὴ μύτη ^{ματωμένη}, μὲ φουσκωμένα μάτια, μούτρα, ξεπλωμένο χάμου, δὲν εἶχε δίκαιον, πῆς μου, ἡ μητέρα του, μικρά μου;

Η ΠΑΛΥΧΡΟΝΗΣ

«Έσπασε ή χολή τους καθώς είδαν τόν ψεύτικο άνθρωπο».

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΟ ΧΕΛΙΔΟΝΙ

Ἐξημέρωνεν ἡ πρώτη Μαρτίου ἐνὸς ἱεροῦ ἔτους, τοῦ 1821.

Μόλις ἤρχισε νὰ γλυκοχαράζῃ ὅλοι κοιμῶνται ἀκόμη καὶ αἱ Ἀθηναὶ ὁμοιάζουν ὡσάν νεκρόπολιν.

Μόνον ἓνας ἀρματωλός, ἓνα παλληκάρι λυώνει εἰς μίαν φυλακὴν, εἰς τὰ σίδερα, εἰς τὸ σκοτάδι, καὶ εἰς τὴν ὑγρασίαν.

Ἀνέβλεπετε τὴν ὥραιαν καὶ εὐγενῆ του μορφὴν, τὸ ὑψηλὸν καὶ ὥραϊον του ἀνάστημα, θὰ ἐλέγετε: κρίμα σὲ τέτοια λεβεντιά στὰ σίδερα νὰ λυώνῃ!

Πράγματι, ἡ ψυχὴ ἐκείνη δὲν ἐπλάσθη διὰ νὰ ζῇ κάτω ἀπὸ ὅλον φυλακῆς τῆς ὁποίας οἱ τοῖχοι ἔσταζον ὑγρασίαν ὡς νὰ ἔκλαιον τὸν δυστυχῆ σιδηροδέσμιον ὄχι! ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐπλάσθη διὰ νὰ ζῇ ἐλευθερὴ εἰς τὰ βουνά, εἰς τὰ λαγκάδια, εἰς ταῖς κρύαις βρύσας, ἐπλάσθη ν' ἀκούῃ τὸ ψιθύρισμα τῶν πευκῶν, τὸ μορμύρισμα τοῦ τρέχοντος ρυακίου, τὸ κελάδημα τῶν πουλιῶν, καὶ ἐν ἄλλο ἀκόμη: τὸ βροντολάλημα τοῦ τουφεκιοῦ, διότι ἂν ὁ Μῆτρος τώρα ἦνε 30 χρόνων, ἀπὸ δεκαπέντε ἐτῶν ἤρπασε τὸ καρυοφύλλι καὶ ἔφυγεν εἰς τὰ βουνά, καὶ ἀπὸ τὴν στιγμὴν ὅπου ἐφάνευσε τὸν πρῶτον Τουρκοὺν ὠρκίσθη τὸ αἰώνιον, τὸ ἀδιάλλακτον κατὰ τῶν τυράννων τῆς πατρίδος μας μῖσος. . . .

Εἶχε γίνει ἀρματωλός.

Ἀλλὰ πρὸ τριῶν μηνῶν εἰς μίαν συμπολὴν μὲ τοὺς Ἀλβανοὺς ἐπληρώθη καὶ ἔπεσεν ἀναίσθητος κατὰ γῆς, καὶ ὅταν ἀνέλαβε τὰς αἰσθήσεις του τὸ πρῶτον πρᾶγμα, τὸ ὅποιον παρουσιάσθη εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, ἦσαν οἱ τοῖχοι τῆς φυλακῆς του, καὶ ὁ πρῶτος ἤχος τὸν ὅποιον ἤκουσεν ἦτον ὁ τριγμὸς τοῦ κλειδίου τὸ ὅποιον ἔστρεψεν εἰς τὴν ἐσκωριασμένην κλειδωνιάν ὁ δεσμοφύλαξ του, αἰμοδαρὸς Τουρκοῦς, κλείων βροντωδῶς ὀπισθέν του τὴν σιδηρῆν θύραν τῆς φυλακῆς, καὶ μετ' αὐτῆς ἀλλοίμονον! τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἐλπίδα, τὸν ἥλιον, τὴν ζωὴν. . .

Ὁ Πατὴρ τὸν κατεδίκασεν εἰς θάνατον

μετὰ ἓνα μῆνα ἔπρεπε νὰ τὸν κρεμάσουν ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ Πατρός, διὰ νὰ ἐμπορῇ νὰ βλέπῃ καθήμενος εἰς τὸν μαλακὸν σοφᾶ του, ὁποίου εἶδους εἶνε οἱ σπασμοὶ τῶν γκισούρηδων ὅταν ψυχομαχοῦν. . .

Ἦτο ἡ 1 Μαρτίου περὶ τὸ γλυκοχάραγμα εἶπομεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ σκότος ἤρχισε νὰ διαλύηται· ἔξαφνα τὴν ἄκραν σιωπὴν διεδέχθη ὑπόκωφος θόρυβος· τὸν ὕπνον διεδέχθη ἡ ζωὴ· ὁ ἥλιος ἀνέτελλεν ὡς χαμόγελο τῆς φύσεως καὶ ἐξωγόνησε τὰ πάντα· ποῦ καὶ ποῦ ἐφαίνετο καπνοδόχῃ ἀρχίζουσα νὰ καπνίζῃ τὸν εἰρηνικὸν της καπνόν, ποῦ καὶ ποῦ ἤκούετο τὸ χρεμέτισμα ἐνὸς ἵππου, παρέκει οἱ τρίζοντες τροχοὶ βαρέας ἀμάξης, καὶ μόνον τὸ ἄσμα τοῦ γεωργοῦ πηγαίνοντος εἰς τὸν ἀγρόν του δὲν ἤκούετο, διότι τὸ ἐπνίγεν ἡ σκλαβιά.

Τὴν νύκτα ἐκείνην ὁ Μῆτρος εἶχεν ἰδεῖ παράδοξον ὄνειρον καὶ ἡγέρθη τεταραγμένος· ἔμα ἐξημέρωσεν ἐπλησίασε τὸ κατὰ χλωμον ἄλλ' ὥραϊον ἀκόμη πρόσωπόν του εἰς τὴν μικρὰν κιγκλιδωτὴν θυρίδα τῆς φυλακῆς του· εἶχε ρίγος ἡ ψυχὴ του καὶ ἐζήτει μίαν ἀκτίνα ἡλιακὴν.

Ἀλλὰ, ἐνῶ ἐξύπνησε τοσοῦτον καταβεβλημένος καὶ μὲ τὴν ἀπελπισίαν εἰς τὴν καρδίαν, διατὶ ἔμα ἐπλησίασεν εἰς τὴν θυρίδα ἔλαμψεν ἡ μορφή του ὑπὸ χαρᾶς;

Διότι μία χελιδὼν διασχίζουσα τὸν αἰθέρα μὲ τὰ σπαθᾶτά της πτερά κατέβη καὶ ἐκάθησεν ἐπάνω εἰς ἓν δένδρον καὶ ἤρχισε νὰ κελადῇ. Ἦτο τὸ Μαρτιᾶτικο χελιδόνι.

Ἦνα χελιδόνι; τὸ πτηνὸν λοιπὸν ἐκείνο τὸ μαῦρον μὲ τὸ λευκὸν στήθος καὶ τὴν φαλιδωτὴν οὐράν, μὲ τὴν μικρὰν κεφαλὴν καὶ τὰ ἀστράπτοντα ὄμματα, τὸ χελιδόνι ἐπανῆλθε καὶ πάλιν καὶ ἐπανέφερεν ἐπὶ τῶν πτερύγων του τὴν ἀνοιξιν;

Θ' ἀκουσθῇ λοιπὸν καὶ πάλιν τὸ συγκινητικὸν καὶ διακοπτόμενον ἄσμα του, τὸ ἄσμα του τὸ ὅποιον φέρει τὴν ἀνοιξιν ἔως εἰς αὐτὴν τὴν καρδίαν;

Τὸ χελιδόνι, ὁ οἰκογενειακὸς μας φίλος ὅστις ἐρχεται νὰ μᾶς ζητήσῃ φιλοξενίαν ὑπὸ τὰς στέγας μας;

Ἀλλὰ διὰ τὸν Μῆτρον δὲν ἦτο τοῦτο μόνον τὸ χελιδόνι· δι' αὐτὸν τὸ ἄσμα του εἶχε καὶ ἄλλην σημασίαν· ἐκεῖνος εἰς τὴν φωνὴν του ἤκουε τὸ καρυοφύλλι νὰ βροντᾷ.

Δι' ἡμᾶς τοὺς Ἑλληνας τὸ χελιδόνι εἶνε ἱερὸν, διότι συνδέονται μετ' αὐτοῦ αἱ ἱερώτεραι ἐθνικαὶ μας ἀνκμνήσεις· τὸ κελάδημά του ἦτο τὸ σύνθημα τῆς ἀρχῆς τῶν ἐχθροπραξιῶν τῶν ἀνδρείων παλληκαριῶν μας κατὰ τῶν Τούρκων· τὸ κλαδι πλέον ἤνθιζε καὶ ὁ γενναῖος ἔπρεπε νὰ ἐξέλθῃ νὰ σπείρῃ . . . ὅχι σπόρον ὡς ὁ γεωργὸς εἰς τὰ στήθη τῆς γῆς, ἀλλὰ μόλῳ εἰς τὰ στήθη τοῦ Τούρκου.

Τὰ δημοτικὰ μας ἄσματα μετὰ τὴν ὥραιαν των ἐκείνην ποίησιν περιγράφουν ὅτι ὁ πληγωμένος καὶ ψυχορραγῶν ἀγωνιστὴς παραγγέλλει ὡς τελευταίαν παραγγελίαν εἰς τοὺς συντρόφους του ν' ἀφίσωσι μίαν θυρίδα ἀνοικτὴν εἰς τὸν τάφον του τὸν ὅποιον θὰ τῷ ἐγείρωσι μετ' ὀλίγον, ὥπως δύνηται νὰ εἰσέρχηται δι' αὐτῆς ἡ χελιδὼν καὶ τὸ ἀναγγέλλῃ μετὰ τὸ κελάδημά της ὅτι ἦλθεν ἡ ἀνοιξὶς καὶ μετὰ τὴν ἀνοιξὶν ὅτι πέφτουν τὰ διαροτούρεκα σὰν βροχὴ, καὶ σιράφτουν τὰ ριαταράνια.

Τὸ ἄσμα τῆς χελιδόνος ἦτο συγκινητικόν, παραπονετικόν· ὁ Μῆτρος τὸ ἤκουεν ὡς μουσικὴν οὐρανίαν καὶ δάκρυα τοῦ ἤλθον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἡ χελιδὼν τοῦ ἐκελάδει: «Δυστυχῆ Μῆτρε, οἱ κάμποι ἐπρασίνασαν, τὰ κρύσταλλα ἔλυωσαν, τὰ δένδρα ἤνθισαν, καὶ μόνος σὺ μένεις μακαμένος.»

«Δυστυχῆ, Μῆτρε, οἱ σύντροφοί σου σὲ ζητοῦν καὶ τὰ ἄρματα σου σὲ περιμένουν· ὁ ἥλιος λάμπει εἰς τὸ βουνὸ καὶ σὺ ἔχεις νύκτα εἰς τὴν ψυχὴν σου· ἐγὼ πτερυγίζω ἐλευθέρων καὶ σὺ ἔχεις σίδερα εἰς τοὺς πόδας, καὶ μετὰ ἕνα μῆνα περιμένεις νὰ σὲ κρεμάσουν, δι' αὐτὸ εἶσαι μακαμένος δυστυχῆ Μῆτρε, δυστυχῆ Μῆτρε! . . .»

Καὶ ἡ χελιδὼν διέκοψεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν τὸ ἄσμα της ὡς νὰ κατέπιπεν ἕνα λυγμόν· ἐπέταξε πλησίον του ἐπὶ ἐνὸς φράκτου καὶ ἐξηκολούθησε καὶ πάλιν:

«Ἀλλὰ μὴν ἀπελπίζεσαι, Μῆτρε, μετὰ τὸν χειμῶνα ἔρχεται τὸ ἔαρ καὶ μετὰ τὴν πόνον ἔρχεται ἡ χαρὰ· ἀνοιξὸν τὴν ψυχὴν σου εἰς τὴν ἐλπίδα, διότι δὲν θ' ἀποθάνῃς, Μῆτρε.»

«Θὰ ρίψῃς καὶ πάλιν εἰς τὸ σημάδι μετὰ τὰ ἄλλα συντρόφια, οἱ κάμποι πρασινίζουν καὶ διὰ σέ, τὰ κρύσταλλα λύνουν καὶ διὰ σέ, τὰ δένδρα καὶ διὰ σέ ἀνθίζουν, καὶ εἰς τὴν λάμπην τοῦ ἡλίου πάλιν θὰ λάμψουν τὰ χρυσὰ τσαπράζια σου. Μῆτρε, ἀνοιξὸν τὴν ψυχὴν σου εἰς τὴν ἐλπίδα.»

Καὶ ἐπέταξε γοργά, γοργά. . .

Καὶ ὁ Μῆτρος ἤκουε πάντοτε· ὡς πῶς τὸν ἐμάγευσεν τὸ κελάδημα τοῦτο τῆς χελιδόνος! τοῦ ἐθώπευσεν τὴν καρδίαν, τοῦ ἔστειλε δρόπον, παρηγορίαν, τοῦ ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐγλυκοχάραξε εἰς τὴν ψυχὴν του· δὲν ἤξευρε διατί, ἀλλὰ ἤρχισε νὰ ἐλπίζῃ.

Καὶ τὸ ἄλλο πρωὶ ἡ χελιδὼν ἐπτερυγίσε πλησίον του καὶ τοῦ ἐκελάδησε καὶ πάλιν μετὰ τὴν μαγευτικὴν της τὴν φωνήν: «Ἀνοιξὸν τὴν ψυχὴν σου εἰς τὴν ἐλπίδα, Μῆτρε.»

Καὶ τὸ ἄλλο πρωὶ . . . καὶ κάθε πρωὶ . . .

Ἀχ! πῶς τὰ ἐπερίμενε τὸ χελιδόνι ἐκεῖνο ὁ Μῆτρος! Ἦτον ὁ μόνος του φίλος, ὁ μόνος του παρήγορος, ἡ μόνη ἀκτὶς εἰς τὸ σκότος του· οἱ θάλαι, οἱ τοῖχοι τῆς εἰρηκτῆς του, αἱ ἀλύσσεις του, ὁ δεσμοφύλαξ, αὐτὸς ὁ ἴδιος, τὰ πάντα, τὰ πάντα, τῷ ὠμίλουν περὶ θανάτου, καὶ μόνον ἡ χελιδὼν ἐτόλμα νὰ τῷ ὁμιλήσῃ περὶ ζωῆς· τὰ πάντα τὸν περιέζωνον μετὰ ἀπελπισίαν καὶ μόνον ἀπὸ τὸ μικρὸν ἐκεῖνο βάμφορ ἔσταζεν ὡς περιπαθὴς καὶ γοητευτικὴ μελωδία ἡ ἐλπίς. . .

Ἐκείνη ἡ μικρὰ κυγκλιωτὴ θυρίς εἶχε καταστῇ δι' αὐτὸν εἰκονοστάσιον· πάντοτε πρὶν ἐξημερώσῃ ἦτον ἐκεῖ μετὰ τὸ οὐς τεταμένον· βεβαίως ὁ θάνατος θὰ εἰσῆρχετο διὰ τῆς θύρας, ἀλλ' ἡ ζωὴ εἰσέδουε διὰ τῆς θυρίδος ἐκείνης.

Παρήρχοντο οὕτω αἱ ἡμέραι. . .

Μίαν πρωτὴν εἶχεν ἐγερθῇ εὐελπίς· ἡ καρδία του ἐπαλλεν ἰσχυρῶς· εἶχε προκίσθημα χαρᾶς.

Ἦτον ἡ 25 Ἀπριλίου.

Ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα περιεφέρετο ἡ σημαία τῆς ἐπαναστάσεως· ἅγιος ἐνθουσιασμός κατεῖχε τὰς ἑλληνικὰς καρδίας, ἔτρεχον ὅλοι νὰ ὀρκισθῶσιν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ποῖος θ' ἀποθάνῃ πρῶτος ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς πατρίδος . . .

Ἐν ταῖς Ἀθήναις ἀλλαλαγμός, ἀναστασις, ταραχή, πυροβολήματα, κραυγαί· Ἐλευθερία ἢ θάνατος.

Οἱ Τούρκοι τρέμοντες καὶ λιποθυμοῦντες ἀπὸ δειλίαν τρέχουν νὰ καταφύγουν εἰς τὸ φρούριον.

Καὶ οἱ ἀγαπημένοι φουστανελοφόροι σύντροφοι τοῦ Μήτρου ὁρμούν ὡς κύμα εἰς τὴν φυλακὴν, τοῦ ἀφαιροῦν τὰ σίδερα ἀπὸ τοὺς πόδας καὶ τοῦ δίδουν καριοφύλλι εἰς τὰς χεῖρας.

«Εἶμαι λοιπὸν ἐλεύθερος; Ὁὰ πολεμῆσω καὶ πάλιν; Δὲν μὲ ἡπάτα τὸ χελιδόνι. ὦ! ἰδοὺ αὐτὸ ἦλθε καὶ πάλιν εἰς τὴν συνήθη θέσιν του· σήμερον τὸ ἄσμα του εἶνε φαιδρότερον. Καλῶς ἦλθες, χελιδόνι, εἰς τὸ καθῆκόν σου, καλῶς ἦλθες; πάλιν, παρήγορε φίλε, τώρα θὰ πετάξω καὶ ἐγὼ εἰς τὸ ἰδικόν μου. . . .»

Καὶ ὁ Μῆτρος ὥρμησεν εἰς τὴν μάχην· καὶ ἐπολέμησεν ὡς λέων, καὶ ἔχυσεν αἷμα ἐχθρικών πολύ, καὶ τὸ αἷμα ἐκεῖνο ἐπότισε τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ ὁποίου ἀναπανόμεθα ἡμεῖς.

Καὶ ἐν ᾧ ὕστερα ἀπὸ μίαν μάχην κατὰ τὴν ὁποίαν ἐνίκησαν τοὺς Τούρκους ἀνεπαύετο κάτω ἀπὸ μίαν πλάτανον πλησίον ἐνὸς ρυακίου, ἤκουσεν αἴφνης μίαν φωνὴν γνωστήν, πολὺ γνωστήν, ἥτις τῷ ἔλεγε:

«Θὰ ρίψης καὶ πάλιν εἰς τὸ σημάδι μὲ τὰ ἄλλα συντρόφια, οἱ κάμποι πρασινίζουν καὶ διὰ σέ, τὰ κρύσταλλα λυόνουν καὶ διὰ σέ, τὰ δένδρα καὶ διὰ σέ ἀνθίζουν, καὶ εἰς τὴν λάμψιν τοῦ ἡλίου πάλιν θὰ λάμψουν τὰ χρυσὰ σου τὰ τσαπράζια. Μῆτρε, ἀνοιξὸν τὴν ψυχὴν σου εἰς τὴν ἐλπίδα.»

Ἦτο ἡ χελιδὼν, καὶ εἶχεν ἔλθει τόσω πλησίον τοῦ Μήτρου ὥστε ἤπλωσε τὴν χεῖρα του καὶ τὴν συνέλαβε· τὴν ἡσπάσθη

περιπαθῶς καὶ εἰς τοὺς δύο ὀφθαλμούς, τὴν ἔθλιψε ζωηρῶς ἐπὶ τῆς καρδίας του, τὴν ἐφίλησε καὶ πάλιν καὶ τὴν ἀφῆκεν ἐλευθέραν· αὕτη ἐκελάδησεν ἐν ἑνὶ γλυκὺ, ἀρμονικόν, οὐράνιον κελάδημα ὥσει ἡννύει ποίαν ἀξίαν ἔχει ἡ εὐγνωμοσύνη ἐκφραζομένη, καὶ ἐπέταξε. . . .

Σήμερον τὸ πρῶτ' ἐν ᾧ ἡνοιγόν τὸ παρὰ θυρόν μου εἶδον πετώσαν ἐπὶ τῶν ἀνθέων μου μίαν ὠραίαν χελιδόνα· ἤρχισε νὰ κελადῇ τόσον ὠραία ὥστε ἐστάθην καὶ τὴν ἠκροάσθην. Αὕτη μὲ τὰ εἶπεν ὅλα· ἀφ' οὗ εἶνε ἐδῶ εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐστὲ δέκινον προσεκτικοί, μικροί μου φίλοι, καὶ θὰ τὴν ἰδῇτε.

Αἰμγαῖος εἰσαφμενος.

Η ΤΥΦΛΟΜΟΥΓΑ

—Ἐρχεσθε, νὰ παίξωμε ἓνα παιγνιδάκι τώρα ποὺ σχολάσαμε πιά τὸ βραδυνό;— (ἔλεγε σι' ἀδελφία του ἓνα κοριτσάκι ἓνα κοριτσάκι ἔως ἔξ' χρονῶ). Κ' ἄρχισε κ' ἐπῆλθε κ' ἦταν μὴ χαρὰ χόρευε κ' ἐφώναζε τραλαρά λαρά . . .

—Μάλιστα νὰ παίξωμε, ἐφώναξαν ὅλοι.

—Τί παιγνίδι βρίσκετε διασκεδαστικό;

—Τὼνα!—Τέλλο!—φώναζαν ὅλοι σὺν διαβόλοι· σήκωσαν τὸ σπῆτι τους ἀπὸ τὸ κακό.

—Παίζωμε τὸ πῆδημα;—Τὸ κυνηγητό;—

—Τὸν γιατρό;—Τὸν δάσκαλο;—Ὅχι! τὸ κρυφτό!

—Ἀλλὰ τὴν τυφλόμουγα ποὺ τὴν λησμονάτε;

τὴν ἀφῆσαν· ὕστερα σὺν τὴν παιδὶ καλῇ!

σὺν νὰ ἦσαν γλύκυμα πίσω τὴν κρατᾶτε . . .

ἡ γὰρ γιὰ τὴν τυφλόμουγα γίνομαι τραλλή.

—Εἴσαι καὶ χωρὶς αὐτὴν—Κότταξε ἐκεῖ μοῦτρο ποὺ θὰ κἀνῃ δὰ καὶ τὴν γνωστικὴ! . .

—Ἄστε τὰ μαλώματα! λέγ' ἡ πὶδὶ μεγάλη!

εἰσθε καὶ ἡ δοὺ τραλλεῖς—Ὁ καιρὸς περνᾷ!

—Ἐλα τὴν τυφλόμουγα! φώναζαν οἱ ἄλλοι

—Ἀς γινῇ τυφλόμουγα ὁποια τὴν παῖνα.

—Γίνομαι σὸ πείσμα σας, λέγει ἡ μικρὰ, δέστε μου τὰ μάτια μου, δέστε τα γερὰ.

Κ' ἔδωσαν τὰ μάτια της, τὴ δυστυχισμένη!

τί σκοτάδι τρομερό, νύχτα εἶνε βαθειά!

στὰ ψαχτὰ σιγὰ, σιγὰ, στὰ ψαχτὰ πηγαίνει

μηδὲ κἀν τὴ μύτη της διακρίνει πιά.

Σὺν τὸν στρασιώτη, ὅταν περπατῇ

τακτικὰ μὲ βῆμα, ἔτσι πάει κ' αὕτη.

Δεξιὰ κ' ἀριστερὰ τὴνε τριγυροῦνε·

ἄχ! πῶς νὰ τοῦτε πιάσῃ· σῶπασαν· μιλιὰ!

μία τὴν ἐταίπησε, δοὺ τὴν γαργαλοῦνε,

ἄλλη τὴν τραβάει ἀπὸ τὰ μαλλιά·

καὶ τὸ μικρούλακι τους ποὺ οὔτε κἀν μιλεῖ

τῆς τσιμπάει τὸ πόδι της καὶ χαμογελεῖ.

Στὰ μικρὰ τὰ γέργια τῆς ἄλλοι τὴν χτυποῦνε
μὲ αὐτὴ τ' ἀπλάνει, ψάχνει νὰ τοὺς βοῇ
μόνον γέλοια ἀκούει... τὴν περιγελοῦνε !...
Ἄχ ! μὰ νὰ τοὺς πιάσῃ ποὺ δὲν ἔμπορεῖ ! ! ;...
Νάδλεπε λιγάνι νάδλεπαν αὐτοὶ !...
Ὅα τοὺς ἔπιαν' ὅλους ἀπὸ τὸ αὐτί. . .

Τώρα ποὺ δὲν βλέπει τὴνε βασανίζουν,
τὴν εὗρηκαν ἔτσι καὶ τὴν τυραννοῦν,
τὴν τραβοῦν, τὴν σέρνουν, βήχουν, μισουλίζουν.
Ἄλλοι σὰν τῆς κότταις κάνουν ποὺ γεννοῦν.
Μία κότταις εἶνε, μὴ Χαβὶλ σωστή !
Νάδλεπε λιγάνι νάδλεπαν αὐτοὶ ! . .

"Ἀχ ! καὶ νὰ μὴ βλέπῃ ; ! Μὰ ἐνῶ γέλονε
καὶ ἡ κατεργάρα κάνει ! . . . σιωπὴ . . .
δὲς τὰ τὰ ματάκια τῆς πῶς φαγωβολοῦνε
κάτω ἀπ' τὸ μαντηλι τῆς ὡσὰν ἀστραπή !
Δὲς τὴν τὴν μαργιόλα, δὲς τὴν πονηρὴ
κάτω ἀπ' τὸ μαντηλι πῶς παρατηρεῖ ! . .

"Ὅλους τοὺς κυτταί . . . μὰ δὲν τὴν κυττοῦνε.
στέκει' καὶ τὰ γέλοια πλέον δὲν βαστᾷ . . .
— Μουτρα ἔχει ποὺ θέλουνε νὰ περιγελοῦνε
τὴν τυφλὴ τυφλόμυγα ποὺ δὲν τοὺς κυττᾷ.
Ποῖος εἶνε τυφλόμυγα ; ὁποῖος στὰ τυφλὰ
τρέχει, ἡ ὁποῖος βλέπει καὶ μὲ σὰς γελά ;
ΑΙΜΥΓΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ.

ΓΕΝΝΑΙΟΠΡΑΞΙΑ ΜΙΚΡΟΥ ΠΑΙΔΟΣ

Πρό τινων ἐτῶν, μικροὶ μου ἀναγνώσται, κατῴκει εἰς Ἀθήνας μία χήρα ὀνομαζομένη Κυρία Λεάνδρου. Ἡ γυνὴ αὕτη δὲν εἶχεν ἄλλο τέκνον παρὰ τὸν μονογενῆ αὐτῆς υἱὸν Σοφοκλῆ. Ὁ πατὴρ τοῦ Σοφοκλέους εἶχεν ἀποθάνει ὅτε ὁ υἱὸς τοῦ ἦτο ἀκόμη τεσσάρων ἐτῶν, ἀφῆκε δὲ εἰς τὴν σύζυγον τὸν υἱὸν του, ἐντὸς τοῦ μικροῦ οἴκου εἰς τὸν ὅποιον κατῴκου, καὶ μικρὰν τινα ἄλλην περιουσίαν· χάρις ὅμως εἰς τὸν σώφροντα βίον καὶ τὴν αὐστηρὰν οἰκονομίαν τῆς κυρίας Λεάνδρου ἡ μικρὰ αὕτη περιουσία ἤρκει ὅχι μόνον νὰ ζήσῃ αὕτη μετὰ τὸν υἱὸν της ἀλλὰ καὶ τρίτος τις ἡδύνατο νὰ οἰκονομηθῇ πλησίον των.

Ἡ μόνη φροντίς τῆς μητρὸς τοῦ Σοφοκλέους ἦτο, πῶς νὰ ἐκπαιδεύσῃ καλῶς τὸν υἱὸν της καὶ νὰ τὸν καταστήσῃ μίαν ἡμέραν ἀγαθὸν καὶ τίμιον ἄνθρωπον, περὶ τὴν φροντίδα λοιπὸν ταύτην ἐστρέφοντο ὅλοι οἱ λογισμοὶ αὐτῆς, ὁ βίος καὶ ἡ οἰκονομία της.

Ὁ Σοφοκλῆς ἦτο τότε ἐννέα ἐτῶν, ἦτο δὲ ἐπιμελέστατος εἰς τὰ μαθήματά του καὶ λίαν εὐπειθὴς πρὸς τὴν μητέρα του, τοὺς διδασκάλους καὶ πάντας τοὺς ἀνωτέρους του· ὥστε πάντες τὸν ἠγάπων καὶ ὅλοι τὸν ἐπεριποιῦντο. Καθ' ἑκάστην πρωΐαν, ἐξυπνῶν λίαν πρωΐ, ἐπανελάμβανε τὰ μαθήματά του, τὰ ὅποια ἐμελέτα καλῶς ἀφ' ἐσπέρας, ἔπειτα ἐνεδίδετο καὶ ἀπῆρχετο εἰς τὴν ἀγοράν, ὅπου ἠγόραζε δι' ἡμερησίαν τροφήν ὅτι τῷ παρήγγελεν ἡ μήτηρ του, μετὰ ταῦτα δὲ ἐπῆγαινε εἰς τὸ σχολεῖον.

Ἐνταῦθα, μικροὶ μου ἀναγνώσται, δὲν νομίζω περιττὸν νὰ σᾶς εἰπῶ, ὅτι ὁ μικρὸς Σοφοκλῆς ἀπερχόμενος εἰς τὴν ἀγοράν, δὲν ἐκάθητο νὰ χάσκῃ καὶ νὰ παίζει εἰς τὸν δρόμον καθὼς πολλοὶ ἄλλοι μικροὶ κάμνουν, ὅταν οἱ γονεῖς των ἢ ἄλλος τις τοὺς στέλλει πρὸς μικρὰν τινα ἐργασίαν. Κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ λοιποῦ ὁ Σοφοκλῆς πρωΐαν τινα, κατῆλθεν εἰς τὴν ἀγοράν ἔν' ἀγοράσῃ ὀλίγον κρέας καὶ γεώ-

μηλα, εἶχε δὲ μαζὴ του μίαν δραχμὴν καὶ λεπτὰ δέκα, ἐκ τῶν ὁποίων ἐλογάριζε νὰ δώσῃ διὰ μὲν τὸ κρέας ὀγδοήκοντα λεπτὰ, μετὰ λοιπὰ δὲ τριάκοντα ν' ἀγοράσῃ τὰ γεώμηλα· δυστυχῶς ὅμως τὸ τεμάχιον τοῦ κρέατος τὸ ὅποιον τοῦ ἔκοψεν ὁ κρεωπώλης ἤξιζε λεπτὰ 98, ἐπομένως δὲν τῷ ἔμενον διὰ τὰ γεώμηλα. Τί νὰ κάμῃ; ὁ κρεωπώλης ἄλλο κρέας δὲν τοῦ ἔκοπτε, νὰ ὑπάγῃ εἰς ἄλλον; δὲν τὸν ἄφηνεν ὁ πρῶτος! νὰ μὴ ἀγοράσῃ γεώμηλα; τότε ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ πάλιν εἰς τὴν ἀγοράν, ἡ δὲ ὥρα τοῦ σχολείου ἐπλησίαζεν. Ἀπεφασισε τέλος νὰ ἐπιστρέψῃ ταχέως εἰς τὸν οἶκον του, ὅπως οἰκονομήσῃ καὶ τὴν ὑπόθεσιν τῶν γεωμήλων, ἐνῶ δὲ ἐπλησίαζεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἤκουσε γραῖαν τινὰ φωνάζουσαν: «Πᾶρτε χόρτα! ὦρα! χόρτα! δεκαπέντε λεπτὰ ἢ ὀκτὰ τὰ χόρτα!» Τότε ὁ Σοφοκλῆς ἐσκέφθη, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ὥρα ἦτο περασμένη καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠγόρασε γεώμηλα, καλὸν θὰ ἦτο ν' ἀγοράσῃ μετὰ δεκαπέντε τοῦ λεπτὰ χόρτα, τὰ ὅποια δὲν θὰ ἦσαν ἄσχημα μετὰ τὸ κρέας· πλησιάζει λοιπὸν τὴν γραῖαν καὶ τὴν ἐρωτᾷ:

— Αὐτὰ τὰ χόρτα γίνονται καλὰ μετὰ τὸ κρέας;

— Δὲν ἤξεύρω, παιδί μου, ἀπαντᾷ ἡ λαχανοπώλις.

— Πῶς δὲν ἤξεύρεις; ἀφοῦ τὰ πωλεῖς! λέγει ὁ Σοφοκλῆς.

— Δὲν ἔχω, παιδί μου, λεπτὰ ν' ἀγοράσω κρέας καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἤξεύρω!

Ἀκούσας τὴν ἀπάντησιν ταύτην ὁ Σοφοκλῆς ἐσκυθρόπασε καὶ ἡ ψυχὴ του ἐλυπήθη τὴν πτωχὴν γραῖαν, ἀλλ' ἀμέσως λάμψις τις χαρᾶς ἦλθεν εἰς τὸ πρόσωπόν του καί:

— Ἐλθὲ μαζὺ μου, λέγει εἰς τὴν δυστυχῇ γυναῖκα.

Ὅταν ἐφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν, ὁ Σοφοκλῆς ἐδιηγήθη πρὸς τὴν μητέρα του, ὅτι δὲν τοῦ ἐπερίσσευσαν λεπτὰ διὰ ν' ἀγοράσῃ γεώμηλα, κρυφίως δὲ τῇ διεκοίνωσε καὶ τὸν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς λαχανοπώλιδος διάλογον.

— Έχει δίκαιον, παιδί μου, ἡ καλὴ αὐτὴ γυνὴ· δὲν γίνονται μὲ τὸ κρέας αὐτὰ τὰ λάχανα.

— Δὲν ἤθελα νὰ εἰπῶ αὐτὸ, ἔσπευσε νὰ προσθέσῃ ὁ Σοφοκλῆς πρὸς τὴν μητέρα του, ἀλλὰ ἐννοῶ νὰ δώσωμεν τὸ κρέας, εἰς τὴν πτωχὴν αὐτὴν γυναῖκα ἡ ὁποία δὲν ἔχει χρήματα ν' ἀγοράσῃ κρέας, ἡμεῖς δὲ ἂς ἀγοράσωμεν ὀλίγα ἀπὸ τὰ χόρτα τῆς τὰ ὁποία σπανίως τρώγομεν.

«Εὐγε τέκνον μου», λέγει ἡ μήτηρ καὶ λαβοῦσα διὰ τῶν δύο χειρῶν τὴν κεφαλὴν τοῦ υἱοῦ τῆς ἡσπάρθῃ αὐτὸν εἰς τὸ μέτωπον, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τῆς ἔχουν δάκρυα χαρᾶς ἐπὶ τῶν παρειῶν τοῦ Σοφοκλέους. «Ἵπαγε τώρα εἰς τὸ σχολεῖον σου καὶ ἔσο βέβαιος ὅτι θὰ γίνῃ κατὰ τι καλεῖτερον παρ' ὅ,τι ἐπιθυμεῖς.

Ὅταν τὴν μεσημβρίαν ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὸ σχολεῖον ὁ Σοφοκλῆς εὗρε τὴν γραῖαν λαχνοπόλιδα τρώγουσαν εἰς τὴν τράπεζαν, ἡ δὲ μήτηρ τοῦ ἦτις τὴν ἐπερίμενε τοῦ λέγει :

— Ἐδώκα εἰς τὴν πτωχὴν σου φίλῃν νὰ φάγῃ πρότερον ἀπὸ τὴν ὠρισμένην ὥραν, διότι βιάζεται νὰ ὑπάγῃ νὰ μαζεύσῃ λάχανα εἰς τοὺς ἀγροὺς διὰ νὰ πωλήσῃ αὐρίον, ἀλλ' ἐσυμφώνησα μὲ αὐτὴν νὰ ἔρχη-

ται καθε μεσημέρι νὰ τρώγῃ ἐδῶ, ὅταν δὲ κάμνῃ πολὺ ψυχρὸς νὰ διέρχεται τὰς νόκτας τῆς εἰς τὸν οἶκον μας καὶ οὐχὶ εἰς τοὺς ἀγροὺς ὅπου συνήθως μένει ἐντὸς μικρᾶς καὶ ψυχρᾶς καλύβης.

Ἀκούσας ταῦτα ὁ μικρὸς Σοφοκλῆς ἐπήδησεν εἰς τὸν λαιμὸν τῆς μητρός του, μήτηρ δὲ καὶ υἱὸς ἔμειναν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς οὕτω ἀσπαζόμενοι ἀλλήλους. Ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς πτωχῆς γραίης ἔρρεον δάκρυα εὐγνωμοσύνης καὶ ψυχικῆς συγκινήσεως, ἐνῶ τὰ χεῖλη τῆς ἐπρόφερον ἐγκαρδίου εὐχὰς πρὸς τὸν Ἵψιστον διὰ τὸν μικρὸν προστάτην τῆς.

Διὰ νὰ περιγράψω, μικροὶ μου φίλοι, τὴν κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην χαρὰν τῆς μητρός τοῦ Σοφοκλέους, ἡ ὁποία προέβλεπεν ἤδη ὅτι ὁ υἱὸς τῆς θὰ γίνῃ καλὸς ἄνθρωπος, εἶνε ἀδύνατον μόνον αἱ μητέρες σας ἴσως δυνηθῶσι νὰ σᾶς παραστήσωσιν αὐτὴν, ὅταν εὐτυχῆσῃ νὰ αἰσθανθῶσι τοιαύτην ἀπὸ σᾶς. Ἐπίσης ἀδύνατον μοι εἶνε νὰ σᾶς παραστήσω καὶ τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ μικροῦ Σοφοκλέους, ἀλλ' εἶμαι βέβαιος ὅτι σεῖς μόνον θὰ αἰσθανθῆτε αὐτὴν, ὅταν θὰ εὐτυχῆσητε νὰ κάμνῃτε καλὸν εἰς πτωχὸν τινὰ καθὼς ἐκεῖνος.

Α. Ι. Σ.

ΤΑ ΨΑΡΙΑ.

Ὡ ποῦλιά εὐτυχισμένα,
Πόσον εἰσθε ζηλευμένα!
Πόσῃν ἔχετ' εὐκολίαν
Καὶ πολλὴν ἐλευθερίαν
Εἰς τὰ νῆφα νὰ πετᾶτε
Καὶ τὰ ὄπλα ν' ἀψηφάτε
Κυνηγῶν πολλὰ σκληρῶν!

ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ.

Μπᾶλ' εἰσὶ παραπονεθε

ΤΑ ΨΑΡΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ

Πῶς ἐλεύθερα δὲν εἰσθε;
Ἄν μὴ δίκτωι ἐχθρὸς σας,
Εὐρεθῇ ποτε ἐμπρὸς σας,
Σεῖς ταχέως ἡμπορεῖτε
Στῆς θαλάσσης νὰ χωθῆτε
Τὸ πολὺ βαθὺ νερόν.

ΤΑ ΨΑΡΙΑ:

Μήπως ὁμῶς ψάρια ἄλλα,
Ἀγριώτατα, μεγάλα,
Ποῦ τὰ ἄλλα καταπίνουν,
Τὴν ζωήνμας τὴν ἀφίνουν;

ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ:

Ἄλλὰ μήπως ἡμποροῦμεν
Ἀπ' τὰ νόγια νὰ σωθῶμεν
Ἀπὸ τοῦ δὲν χαρίζεται
Ἄλλ' ἀμείως μᾶς ξεσπάζει;

Φίλε, μὴ παραπονήσαι
Δυστυχιστέρος πῶς εἶσαι:
Ὅλοι ἔχουν τὰ βεῖνά των
Ἀναμῖξ μὲ τὰ καλὰ των.

Γ. Δ. Θ.

Η ΚΑΜΗΛΟΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ.

Παρατηρήσατε εἰς σελ. 4ῃ τὴν εἰκόνα τοῦ ὑψηλοτέρου καὶ μεγαλοπρεπεσέρου ζώου, τὸ ὁποῖον εἰς μόνην τὴν Ἀφρικὴν εὐρίσκεται. Φαντάσθητε τὸ ζῶον αὐτὸ ἔχον ὕψος ὅ ὥς ὅ μέτρων περίπου, τοὺς ἐμπροσθίους πόδας πολὺ μακρυτέρους ἀπὸ τοὺς ὀπισθίους,

καὶ τὸ χρῶμα τοῦ τριχώματος ξανθὸν μὲ στίγματα ἐρυθρὰ. Τὸ δὲ παραδοξώτερον εἰς τὸ ζῶον αὐτὸ εἶνε τὸ δυσανάλογον μήκος τοῦ λαιμοῦ, εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἡ τόσον μικρὰ ἀναλόγως τοῦ σώματος κεφαλὴ. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς εὐρίσκονται δύο μικρὰ κέρατα.

Οἱ μεγάλοι ὀφθαλμοὶ τῆς καμηλοπαρδάλεως εἶνε οὕτω τοποθετημένοι ὥστε δύναται νὰ βλέπῃ ἔμπρὸς καὶ ὀπίσω χωρὶς νὰ στρέφῃ τὴν κεφαλὴν, καὶ οὕτω προφυλάσσεται ἀπὸ τοὺς ἀναριθμήτους ἐχθροὺς τῆς, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐπικινδυνώδεστος εἶνε ὁ λέων. Ὅταν ὁ βασιλεὺς οὗτος τῆς ἐρήμου ἐτοιμάζεται νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τῆς καμηλοπαρδάλεως, αὕτη τρέπεται εἰς φυγὴν, καὶ τρέχει μετὰ τοσαύτης ταχύτητος ὥστε δὲν δύναται ὁ λέων νὰ τὴν φθάσῃ. Ἐνίοτε ὅμως ἡ ἐπίθεσις γίνεται ἐξ ἀπροόπτου καθ' ἣν στιγμὴν ἡ καμηλοπαρδάλις ὑπάγει νὰ πῇ εἰς τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν καὶ τότε αὕτη ὑπερασπίζει ἑαυτὴν διὰ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν τῶν ὁποίων τὰ λακτίσματα εἶνε φοβερά.

Τὸ σύνθημα βάδισμα τῆς καμηλοπαρδάλεως, ὅταν δὲν καταδιώκεται, εἶνε τὸ κατὰ σκέλος βάδισμα, δηλαδὴ προχωρεῖ ἐγείρουσα τοὺς δύο πόδας τῆς αὐτῆς πλευρᾶς συγχρόνως. Τὸ βάδισμα τοῦτο δύναται καὶ τινες ἵπποι νὰ μάθωσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν τοῖς εἶνε φυσικὸν τὸ τοιοῦτον βάδισμα τοὺς κουράζει εὐκόλως ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας ἡ καμηλοπαρδάλις εἶνε πλασμένη διὰ νὰ βαδίξῃ οὕτω.

Ἐπίσης παράδοξος εἶνε ὁ τρόπος, κατὰ τὸν ὁποῖον λαμβάνει τὴν τροφὴν τῆς ἡ καμηλοπαρδάλις· εἰς τοὺς ἐρήμους τόπους, ὅπου ζῇ αὕτη, ἡ γλῶττις εἶνε σπανία, ἀλλὰ τὰ φύλλα τῶν μεγάλων δένδρων χρησιμεύουσιν εἰς αὐτὴν ὡς τροφὴ θρεπτικωτάτη. Οἱ ὑψηλοὶ δὲ πόδες τῆς καὶ ὁ μακρύτατος λαιμὸς τὴν εὐκολύνουσι μεγάλως εἰς τὸ νὰ τρώγῃ τὰ φύλλα καὶ τοὺς καρποὺς ἐκ τῶν δένδρων χωρὶς νὰ λαμβάνῃ τὸν κόπον νὰ τὰ συλλέγῃ ἐκ τοῦ ἐδάφους.

Ἡ καμηλοπαρδάλις δὲν εἶνε ποσῶς ἐπικινδυνὸν ζῶον, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα εἶνε πρᾶον καὶ ζῇ εἰρηνικῶς καθ' ὁμάδας, ἐκ τῶν ὁποίων ἐκάστη ἀποτελεῖται ἐκ τῶν μελῶν μιᾶς οἰκογενείας. Αἱ ὁμάδες δὲ αὗται ἔχουσι σύνθημα ἐνδικαίτημα ὑπὸ τὰ πυκνὰ φυλλώματα τῶν μεγάλων δένδρων, ὅπου εὐρίσκουσι καὶ τὴν τροφὴν τῶν ἄφθονον.

ΜΗΡΑΒΟ ΣΟΥ!

Ἀπὸ τὸ κατράμι ὅπου ἔχει τόσο ἄσχημη μυρωδιὰ κατορθώνει ὁ τεχνίτης καὶ βγάζει ὡραῖα χρώματα καὶ ὡραίας εὐωδίας ἀκόμη· πολλὰ μοσχολάβουνα μὲ τὰ ὁποῖα νιβόμασθε εἶνε καμωμένα ἀπὸ κατράμι.

Αὐτὸ θὰ εἴπῃ ὅτι ἀπὸ ἑνα ἄσχημο πρᾶγμα ἐμπορεῖ καμνικὰ φορὰ νὰ βγῇ ἑνα ὡραῖο πρᾶγμα, ὅπως ἀπὸ τὰ κουρέλια τοῦ πετάμε εἰς τοὺς δρόμους γίνεται τὸ γυαλιστερό τοῦτο χαρτί ὅπου σὺ γράφω, ὅπως ἀπὸ ἑνα σφάλμα τοῦ ἄλλου ἐμποροῦμε νὰ βγάλωμε ἑνα μάθημα διὰ τὸν ἑαυτό μας.

Μικροὶ ἀγαπητοί μου ἀναγνώσται, θὰ σὰς ἐξομολογηθῶ ἑνα σφάλμα μου καὶ σεῖς νὰ βγάλετε ἑνα μάθημα διὰ τὸν ἑαυτό σας. Τὸ κάμνω τοῦτο διότι σὰς ἀγαπῶ· τώρα ἡμεῖς ὅσοι γράφομε ἢ διαβάζομε τῆς σελίδαις ἐτούταις εἰμεθα ἀδελφια, διότι ἡ «Διαπλάσις» σὰν καλὴ μητέρα μᾶς ἐμάχρυσεν ὅλους σε μίαν οἰκογένειαν.

Εἶνε ὀλίγα χρόνια τώρα ὅπου ἤμουν καὶ ἐγὼ σὰν καὶ σὰς ἤμουν παιδί· εἶχα μικρὴ ἡλικία καὶ μεγάλῃ ζωηρότητα.

Μίαν ἡμέραν ἤμουν ὁλομόναχος εἰς τὴν κάμαρά μου· δὲν ἦταν κανεὶς εἰς τὸ σπῆτι· ἐκρατοῦσα ἑνα βιβλιαράκι εἰς τὰ χέρια μου, ἀλλ' ὁ νοῦς μου πετοῦσε ἄλλου· ἐξενωχοριόμουν καὶ ἐχασμοῦριόμουν, ὅταν ἔξαφνα ἐν ᾧ ἄνοιγα τὸ στόμα μου καὶ ἐσήκονα τὰ μάτια μου νὰ χασμουρηθῶ τὸ ὑστερνό μου ἐπίσημο χασμοῦρημα διακρίνω ὑψηλὰ εἰς ἑνα δουλάπι μίαν κούπα γλυκό· ἄμα τὸ εἶδα ἀνατρίχισα ἀπὸ εὐχαρίστησι· μοῦ φάνηκε πῶς μ' ἐδρόσιζε ἑνα ἀεράκι ὅλο μου τὸ κορμί· ἐφυγε ἡ στενοχώρια καὶ τὸ χασμοῦρημα· τὰ μάτια μου δὲν ἐκλειοῦσαν πλεῖδ· γιὰτὶ ἦσαν καρφωμένα ἐπάνω εἰς τὴν κούπα· δὲν ἤξεύρω τί ἐγίνετο μέσα εἰς τὸ στομάχι μου, ἀλλ' ἐγὼ ἄρχισα νὰ ξεροκαταπίνω· λέγουσι ὅτι οἱ μεθυσμένοι δὲν ξέρουν τί κάνουν· καὶ ἐγὼ ἤμουν μεθυσμένος μὲ τὸ γλυκό μου· ὅσο τὸ ἐβλεπα τόσο μ' ἐμάχρυσεν· ὁ νοῦς μου ἐ-

πτερούγιαζε τριγύρω εις τὰ χεῖλη τῆς κού-
πας· ἤθελα τὸ γλυκὸ νὰ τὸ μεταθέσω σαν
ἐπαρχιακὸ ὑπάλληλο ἀπὸ τὸ δουλάπι μέσα
εἰς τὸ στόμα μου· τὸ ἔβλεπα· τοῦ ἔρριχνα
γλυκιάς ματιαῖς· καὶ ἂν τὰ μάτια ἔτρω-
γαν θὰ τῷ τρωγα ἀπ' ἐκεῖ που ἐστεκώμουν·
ᾶ! ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἰδικό μου μὲ κάθε τρό-
πο. . . . καὶ ἐγὼ δλοένα ξεροκχτάπινα καὶ
σαν κᾶτι νὰ ἐγαργάλιζε τὸ στομάχι μου·
δὲν ἤμποροῦσα νὰ ἡσυχάσω. . . .

Ἐξαφνα γυρνᾶω καὶ βλέπω γύρω μου·
ἐξαφνίσθηκα γιατί εὐρέθηκα μέσα στήν
κάμαρά μου· τόση ὥρα τὴ εἶχα λησμονή-
σει· ἀπὸ τὴν ὥρα ποῦ ἔλαμψε ἡ κούπα
εἰς τὰ μάτια μου ὅλος ὁ κόσμος γιὰ μένα
ἦτανε μέσα στήν κούπα ἐκείνη μὲ τὸ ὠ-
ραῖο κόκκινο γλυκὸ (περιμένετε σᾶς παρα-
καλῶ λιγούλακι νὰ σκουπίσω μὲ τὸ μαν-
δῆλι μου τὰ σάλλα μου), μὰ τόσο ὠραῖο
(τὸ εἶχε κάμει ἡ μακαρίτισσα ἡ κυραὺλά

μου) τόσο ώραίο ποῦ ὅλη ὥρα μοῦφερνε εἰς τὸ ναῦ μου ὅτι μέσα στὴν κάμαρα δὲν ἦτον κανένας ἄλλος παρὰ μόνον ἐγὼ κ' ἐκείνο.

Σὰς εἶπα ὅτι ἐγύρισα καὶ εἶδα· βλέπω μία καρέκλα· τὴν ἀρπάζω· ἀναβαίνω ἐπάνω· τεντόνομαι, τεντόνομαι· ἀλλὰ ποῦ; κρῖμα! γλυκό μου, ἀγαπημένο μου γλυκὸ δὲν θά σε ἀπολαύσω. . . .

Ἀπὸ ἐκείνη τῇ στιγμῇ πλέον δὲν ἤξευρα τί ἐκαμα· ὁ νοῦς μου ἀρῆκε τὸ κεφάλι μου καὶ κατέβηκε εἰς τὸ στομάχι μου· ἡ λαιμαργία με ἔσυρνε ἀπὸ τῇ μύτη καὶ ἐγὼ ἀκολουθοῦσα· ἐμπιστευθῆκα τὸν θησαυρό μου — τὸ γλυκὸ μου — εἰς τὴν μοναξιά τῆς κάμαρας καὶ κατέβηκα εἰς τὴν αὐλή· πῶς κατώρθωσα νὰ σηκώσω δύο κάσας ὡς τὴν ἀκόμη δὲν τὸ ἐννοῶ· ἀλλὰ τὸ γλυκὸ ἦτο τόσο ὥραίο καὶ. . . . δὲν ἦταν καὶ κανεὶς εἰς τὸ σπῆτι.

Βάζω τὴν μία κάσα ἐπάνω εἰς τὴν ἀλλή· βάζω τὴν καρέκλα ἐπάνω εἰς τὴν κάσαν· βάζω τὸν ἐαυτό μου ἐπάνω εἰς τὴν καρέκλα καὶ ἀπλώνω τὰ χέρια μου, καὶ τὰ δύο· ὦ χαρά! ὦ εὐτυχία! φθάνω, φθάνω ἄχ! φθάνω! . . . .

Ἀρπάζω τὴν κούπα· τὴν σφίγγω· ἀφίνω ἓνα μεγάλο, μεγάλο ἀναστεναγμό· τὴν παρατηρῶ καὶ πάλιν ξεροκαταπίνω τὰ σάλια μου· τότε συνέβη ἅτι παράδοξον· μεταξὺ κούπας καὶ τοῦ στόματός μου ἤρχισε μία τρομερὰ ἔλξις· ἀλλὰ δὲν ἤξεύρω ἂν ἡ κούπα ἐτραβοῦσε τὸ στόμα μου ἢ τὸ στόμα μου τὴν κούπα· «ὦ! τώρα πλέον εἶνε ἰδική μου· τί ὥραϊα γεῦσι που θά ἐχῇ καὶ ἐπειτα, ἀγαπῶ τόσο πολὺ τὰ γλυκὰ! εἶνε ἰδικό μου τὸ γλυκὸ ὄλο, ὄλο, καὶ θά τὸ φαγῶ» καὶ ἐβούτησα μέσα εἰς τὴν κούπα ἓνα μεγάλο χουλιάρι τῆς σούπας καὶ τὸ ἔβγαλα καταφορτωμένο ἀπὸ γλυκὸ καὶ τὸ ἄγγιζα πλέον εἰς τὰ χεῖλιά μου ἐν ᾧ λειποθυμοῦσα ἀπὸ εὐχαρίστησιν καὶ....

«Μπράβο σου!» ἀκούω ἑξαφνα ἀπ' ὀπίσω μου μία φωνή· ἦτον ὁ πατέρας ὅπου με παρατηροῦσε μ' ἓνα μάτι, μ' ἓνα μάτι.... εἶχε ἔλθει εἰς τὸ σπῆτι, καὶ ἅμα μὲ εἶδε

τι ἐκαμα ἐστάθηκε καὶ μὲ παρεμόνευε.

Γυρνῶ καὶ τὸν κυττάζω· καὶ ὕστερα κυττάζω καὶ τὸν ἐαυτό μου ἐπάνω σε δύο κάσας καὶ σε μιὰ καρέκλα μὲ τὴν κούπα εἰς τὰ χέρια καὶ τὸ χουλιάρι εἰς τὰ χεῖλια. . . .

Μοῦ φάνηκε πῶς ἔπεσε ἀστροπελέκι καὶ μ' ἐκτύπησε· ἐξάλισθηκα! ὅλα, κάσες καρέκλαις, κούπαις, χουλιάρια, πατέρας μου, ὅλα, ὅλα ἐγυρνοῦσαν τριγύρω μου· ἔπεσε τὸ γλυκὸ ἀπὸ τὰ χέρια μου καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὴν καρέκλα· ἤμουνε σαν πεθαμένος· εἶχα βάλει τὸ πρόσωπό μου μέσα στὰ χέρια μου καὶ ἐκλαῖα, ἐκλαῖα πολὺ.

Ὅσο ἔτρεχαν τὰ δάκρυά μου τόσο ἔφευγε ἓνα βάρος ἀπὸ τὸ στήθος μου· ἡ ἐντροπὴ ποῦ αἰσθανόμουν διὰ τὸ σφάλμα μου ἐνόμιζες ὅτι ἔτρεχε ἀπὸ τὰ μάτια μου σὰν δάκρυο.

Ὁ πατέρας δὲν μοῦ εἶπε τίποτε· δὲν καταδέχθηκε οὔτε νὰ μὲ μαλώσῃ· ἄς με μάλωνε κἀν! πῶς θὰ ἐλαφρόνετο ἡ καρδιά μου! ἡ τιμωρία θὰ μὲ ἔσωζε ἐμπρὸς εἰς τὴν συνειδήσί μου· μοῦ ἐφαίνετο· πῶς θὰ ἐξοφλούσαμε. . . .

«Μπράβο σου!» μόνον αὐτό; ἐν ᾧ ἐγὼ ἐφάνηκα τόσο κακός, τόσο λαιμαργός, τόσο κακοήθης.... Τίποτε ἄλλο· ἐγὼ ἐστρώμωξα σε μία γωνία· μόνον ὅταν ἐγυρνοῦσε καὶ μ' ἔβλεπε δὲν ξέρω γιὰτί δὲν ἐτόλμοῦσα νὰ τὸν ἰδῶ κατὰ πρόσωπο· μέσα εἰς τὰ μάτια του ἐδιάβαζα τὸ σφάλμα μου· διὰ τοῦτο οἱ κακοὶ ἄνθρωποι δὲν ὑποφέρουν νὰ τοὺς κυττάξῃ κἀνεὶς.

Ἐκλαῖα ὁλοένα με λυγμούς· καὶ τί ζάλη ποῦ εἶχα!

— Ἐλα δῶ, μοῦ λέγει ἑξαφνα ὁ πατέρας· τὸ σφάλμα ὅπου ἐκαμες ἐλέησε τὴν ψυχὴ σου, ἀλλὰ μὲ τὰ δάκρυα που ἔχυσες ἐπλύθηκε καὶ ἐγίνε καθαρή σὰν καὶ πρῶτα· τὰ δάκρυά σου σ' ἐκαθάρισαν ἀπὸ τὸ σφάλμα σου.

Ἐπειτα μ' ἐπῆρε εἰς τὴν ἀγκαλιά του καὶ μ' ἐφίλησε· μούκαψε τὰ χεῖλιά ἐκείνο τὸ φίλημα, γιὰτί τὸ καταλάβαινα πῶς δὲν ἤμουν ἄξιος· καὶ ἐν ᾧ μοῦ ἔδινε λι-

19

Είμαι μέσα στὰ κουτιά, ἀλλὰ φάδα ἀν τὰ κάνης
Εὐθὺς φεύγω καὶ μὲ χάνεις.
Εἶμαι μέσα στὸ μυαλό σου, πλὴν σοῦ φεύγω ἀπὸ τὸ νου.
Κι' ἀπ' τὴ μύτη σου ἀν πηδήσω ἀνεβαίνω στὸ βουδάλι.
Α. Κ.

20

Εἰς τοὺς ἀριθμοὺς θὰ μ' εὕρης
πλὴν στὴ μέση μου νὰ ξέυρης,
ἀν προσθέσης ἓνα γράμμα,
πόλιν γίνωμ' ἐν τῷ ἅμα
τῶν ἡρώων ὀλεθρία.
Ζήτησόν με ἐν Ἀσίᾳ.
Ἐν Φούρνοις. Γ. Ν. ΚΤΕΝΙΑΔΗΣ.

ΑΥΣΕΙΣ

7

Φεύγε τοὺς ψευδολογούντας
καὶ τὸν λόγον ἀθεοῦντας.

8

Ἄν πλαγιάζης τὸ ἑσπέρας
Εἰς τὴν κλίνην ἐνωρίς
καὶ ἐὰν πρὸ τῆς ἡμέρας
Ἄπ' αὐτῆς ἀναχωρῆς
Εὐτυχῆς θὰ ὀγαίνης
Κ' εἰς σοφίαν θὰ προβαίνης.

9

Π Ο Ι Ο Σ
Ο Ρ Ο Σ
Ι Ο Σ
Ο Σ
Σ

10

Ἦ τελεία στιγμή.

11

Ἦ φθέρ.

12

Ἦ ποταμός.

13

Τὸ καρπούζι.

ΑΥΤΑΙ

Τὰ ὀνόματα τῶν λυτῶν τῶν ὀπίων
αἱ λύσεις φθάνουσιν εἰς τὸ Γραφεῖόν μας
μετὰ τὴν 15 ἑκάστου μηνὸς δημοσιεύον-
ται οὐχὶ εἰς τὸ ἀμμέσως, προσεχῆς φυ-
λάδιον, ἀλλ' εἰς τὸ ἐπόμενον αὐτοῦ.

Κυρίες: Ἐλ. Ε. Μιγιάκη, Σοφία Α. Κρασσά, Δέ-
σποινα Π. Βλαχάνη, Ἰωάννα Γιαννούζου, Ἑλένη Α.
Ἀγκωνάκη, Αἰμιλία Χαλικοπούλου, Εὐθυμία Σ. Ζό-
γουρα, Μ. Κ. Πίπιζα, Φωτεινὴ Μ. Κλαδάκη, Ἑλένη
Οἰκονομοπούλου, Κατίνα Πηλζανοπούλου, Ἀγγελικὴ
Σωτηριάδου, καὶ Κυράνα Σερφιώτου (Πειραιῶς), Αἰ-
κατερίνη Α. Βούλγαρη, Ἑλένη Β. Μανᾶρα καὶ Αἰ-
μιλία Καλλιόπουλου (Σύρου), Ἑλένη Δημητρακο-
πούλου (Ναυπλίου), Σοφία Ν. Μινώτου (Ζακύνθου),
Δημητρούλα Ρ. Σίρλου (Ἀργοσταλίου).

Κόριοι: Π. Δ. Πετρίδης, Γ. Δ. Βώκος, Π. Ἀθανασό-
πουλος, Π. Γ. Σπορίδης, Α. Οἰκονόμου, Σ. Λεοντί-
δης, Γ. καὶ Α. Ἀδέρων, Σ. Ι. Στελάκης, Γ. Ι. Μι-
γαλόπουλος, Ι. Δ. Ζωτάλης, Δ. Ι. Ροντόπουλος,
Ἄλ. Πλάτσης, Ἄλ. Τράμπερ, Ν. Ζέβαλης, Ἀνδ.
Θ. Ἀνδρεΐδης, Β. Οἰκονομόπουλος, Θ. Γ. Σκοδρος,
Δ. Χ. Βουρνάζου, Ἐμ. Γ. Ἀντωνιάδης, Π. καὶ Α.
Σεΐδας, Α. Παρίτσης, Σ. Π. Σπανόπουλος, Ν. Λά-
σκαρης, Θ. Σ. Τσερούλης, Α. Νικολαΐδης, Σ. Ἐμ.
Νικολοῦδης, Ν. Π. Παρλακευόπουλος, Μ. Μπαλόκας.

Π. Κ. Α. (Πειραιῶς), Φ. Π. Σελαιτῆς, Ἀθ. καὶ Σ.
Σωτηριάδης (Ναυπλίου), Α. Παπαδόπουλος, Μ. Πα-
δαβᾶς, Β. Ζαχαριάδης, Γ. Οἰκονόμος, Δ. Περισμαλ-
ζόγλου καὶ Ι. Μ. Θεοχάρης (Κερκύρας), Π. Χ. Μα-
κρῆς, Β. Π. Μελισσινός, Ρ. Α. Μαντεσάντος, Α. Σ.
Σκενελόπουλος (Ἀργοσταλίου), Γ. Ν. Κτενιάδης
(Φούρνων), Μ. Ἀργοντιάκης καὶ Κατὴ Ἐφέντης
(Κισσαμίου), Γ. Δ. Ξινάπουλος (Ζακύνθου).

Ἐχομεν ἐν τῷ Γραφείῳ μας εἰς πώλησιν
τὸν Α'. τόμον «τῆς Διαπλ. τῶν Παίδων.»

ΕΚΑΣΤΟΣ ΤΟΜΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ

Ἀδελφός, μὲ ὥραζον ἐξώφυλλον φρ. 2.—
Δεδεμένους. 31/2
Ἐκχυδρῶνικα ἑκάστου τόμου διὰ τὰς ἐπαρ-
χίας καὶ τὸ ἐξωτερικόν: Ἀδέτου λεπ. 20, δε-
δεμένου λεπ. 30.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ἐν Ἑλλάδι φράγκα 2. Ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ φράγκα 3.

ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ συνδρομηταὶ κατὰ πάντα ἔτος, προκαταβάλλουσιν ὅμως ὀλόκληρον τὴν
ἔτησιαν συνδρομὴν καὶ λαμβάνουσιν τὰ φύλλα ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ.

ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ καὶ τῷ ἑξωτερικῷ ἀπευθυντέον παρὰ τοῖς κ. κ. ἀνταποκριταῖς «τῆς Διαπλάσεως
τῶν παίδων» ἢ παρὰ τοῖς κ. κ. πράκτορσι καὶ παρὰ ταῖς κυρίαῖς καὶ κυρίοις δημοδιδασκάλοις καὶ ἐλλη-
νοδιδασκάλοις, εἴτε τέλει κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ ἐν Ἀθῆναις κεντρικὸν Γραφεῖον «τῆς Διαπλάσεως τῶν παί-
δων» δι' ἐπιστολῆς ἐμπεριεχομένης τὸ ἀντίτιμον τῆς συνδρομῆς εἰς γραμματόσημον, ἢ χαρτονομίσμα ἑλληνικόν.
Ὅστις ἤθελε καίμιν 10 συνδρομητὰς καὶ πρὸ κατὰ βάλει τὰς συνδρομὰς τῶν λαμβάνει ἐν φύλ-
λων δωρεᾶν ἐπὶ ἑν ἔτος. Διὰ δὲ τοὺς χάνοντάς συνδρομητὰς ἀνω τῶν 10 καὶ πρὸ π λ η ρ ὶ ὄ ν τ α ς
τὰς συνδρομὰς αὐτῶν ἀφίσταται εἰς ὄφελός των ἐκπτώσεις δραχμῶν 20 ἐπὶ ταῖς 100 ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τῶν
συνδρομῶν.

Αἰτήσεις μὴ συνοδεύμεναι καὶ ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου τῆς συνδρομῆς ΔΕΝ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν.

Αἱ αἰτήσεις δεῖν νὰ ἀπευθύνωνται κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ Γραφεῖον «τῆς Διαπλάσεως τῶν παίδων», εἰς
Ἀθῆνας, καὶ νὰ μὴ ἐπιβαρύνωσι τὴν Διεύθυνσιν διὰ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν. Οὕτω λαμβάνονται ἀσφαλῶς.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ «τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων», ὁδὸς Ἑρμοῦ, 72, πρὸ τῆς Καπνικαρέας

ΤΥΠΟΙΣ «ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ» ὁδὸς Πατησίων

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

Τιμή ἑκάστου φύλλου λεπτά 20.

Ἐκδίδεται κατὰ μῆνα.

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Ἐγκριθεὶς ὑπὸ τοῦ ἑπευργετοῦ τῆς παιδείας καὶ τῶν ἐκκλησιαστ. διὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν.

ΕΤΟΣ Β'.

ΑΘΗΝΗΣΙΝ, ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1880

ΑΡΙΘ. 4

«Τὴν λῆξιν περιμένει!»

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΟ ΑΡΝΑΚΙ

Ἄρνάκι ἄσπρο καὶ παχὺ
Τῆς μάνας του καμάρι
Ἐβγάειν εἰς τὴν ἔσοχῃ,
Καὶ στὸ χλωρὸ χορτάρι.

Ἀπ' τῇ χαρᾷ του τὴν πολλή
Ἀπρόσεκτα ἤπιδουσε
Τῆς μάνας του τὴ συμβουλή
Καθόλου δὲν ἤψφουσε

«Καθὼς, παιδί μου, προχωρεῖς
Καὶ σὰν ἑλάφι τρέχεις,
Νὰ κατοπάθῃς ἡμπορεῖς
Καὶ πρέπει νὰ προσέχῃς»

Χαντάκι βρίθκει βαθὺ
Ὅρμ' ὅσ' ἄν παλληκάρι·
Νὰ τὸ πηδήσῃ προσπαθεῖ
Καὶ σπάξει τὸ ποδάρι.

ΑΛ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ.

«ΤΗΝ ΛΕΞΙΝ ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ»

Ἡ Μελοπομένη ἦτο καλὸν κοράσιον. Ἦσαν ὅλοι εὐχαριστημένοι ἀπὸ αὐτὴν. Ἡ μάμη της, γράϊα ἐξήκοντα χρόνων, τὴν ἐνηγκαλίζετο κάθε ἑσπέρας καὶ τὴν ἐφίλει εἰς τὸ μέτωπον πρὶν κατακλιθῇ, προλέγουσα ὅτι θὰ γίνῃ καλὴ κόρη καὶ δίδουσα αὐτῇ τὴν εὐχὴν της.

Ἡ Μελοπομένη ἐπῆγαιεν εἰς τὸ σχολεῖον. Ὅταν ἡ διδασκάλισσα ἤθελε νὰ φέρῃ παράδειγμα ἐπιμελείας καὶ εὐταξίας ἔλεγεν: ἐπιμελὴς καὶ εὐτακτος ὡς ἡ Μελοπομένη, ἀλλ' ἡ Μελοπομένη δὲν ὑπερηφάνετο διὰ τοῦτο ἦτο τόσο μετρίοφρων, τόσο γλυκεῖα, τόσο καλὴ! ἔκαμνε τὸ καλὸν ὅπως ἠδύνατο· ὅταν κανὲν κοράσιον ἦτο πτωχόν, τῷ ἔδιδε μέρος τοῦ προγεύματός της, ἢ τὰ λεπτὰ τὰ ὁποῖα τῇ ἔδιδε ἡ μάμη της ν' ἀγοράσῃ γλυκίσματα· ὅταν κανὲν κοράσιον δὲν ἤξευρε τὸ μάθημά του, ἐπῆγαινε πλησίον του καὶ τὸ παρεκάλει νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ τῆς τὸ διαβάσῃ, διότι προσεῖχε πολὺ μὴπως ὁ τρόπος της προσβάλῃ τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ φιλοτιμίαν τῆς μικρᾶς της φίλης.

Διὰ τοῦτο τὴν ἡγάπων ὅλοι μίαν φράν εἶχεν ἀσθενήσῃ καὶ τὸ σχολεῖον ἔλαβεν ὅσιν κατηφείας· οὐδὲν ἄλλο ἠκούετο

εἰμῇ: ἡ καυμένη ἡ Μελοπομένη! θὰ ὑπάγω νὰ τὴν ἴδω τὸ ἑσπέρας.— Καὶ ἐγώ! — Καὶ ἐγώ! Καὶ ἐπῆγαιον ὅλοι καὶ εἰς τὴν κοινὴν ταύτην ἔκφρασιν τῆς ἀγάπης τόσον συνεκινεῖτο ἡ Μελοπομένη ὥστε τῆς ἤρχοντο δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἤθελε νὰ γίνῃ καλλιτέρα διὰ νὰ γίνῃ ἀξία περισσότερας ἀγάπης.

Ἡ Μελοπομένη ὅταν ἐπέστρεφεν εἰς τὴν οἰκίαν δὲν ἔτραχεν ἑπάνω καὶ κάτω, ἀτακτοῦσα, καὶ κάμνουσα θόρυβον καὶ ταραχὴν, ὄχι! Κατέβαιναν εἰς τὴν αὐλὴν ἢ εἰς τὸν κήπον καὶ ἐκεῖ ἐπαιζε.

Πόσον καλὰ ἐπαιζε, καὶ τί ὥραια παιγνίδια εἶχε! Καὶ ἂν εἰσθε περίεργοι καὶ θέλετε νὰ τὸ μάθητε στρέψατε τὸ φύλλον καὶ ἴδετε.

— Πᾶ! θὰ εἰπῇτε: παιγνίδι εἶνε αὐτὸ μὲ ἓνα σκυλάκι; αὐτὰ εἶνε λοιπὸν τὰ ὥραια παιγνίδια, ὅπου μᾶς λέγετε;

Ὅχι δᾶ! Ἐχει καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἀθωότατα παιγνίδια, ἀλλὰ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν τὴν εἶδομεν ἡμεῖς ἐπαιζε μὲ τὸ σκυλάκι της. Καὶ ἔπειτα δὲν πρέπει νὰ καταφρονῇτε αὐτὸ τὸ παιγνίδι, οὐδὲ εἶνε δυνατόν νὰ παίξῃ τις πολλὰ παιγνίδια συγχρόνως, ἢ νὰ τὰ παίξῃ ὅλα τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καὶ μάλιστα ἡ Μελοπομένη ἡ ὁποία ἔχει μεγάλην φιλοτιμίαν καὶ συλλογίζεται καὶ τὴν μελέτην της.

Ἄν ἡξεύρατε λοιπὸν πόσῃν εὐχαρίστησιν αἰσθάνεται!

— Ναί! θὰ μοῦ εἰπῇτε, ὥραια εὐχαρίστησις νὰ βασανίζῃ ἓν ζῶον, ἓν σκυλάκι.

Διόλου, κύριοι καὶ κυρίαι δὲν τὸ βασανίζει· τοῦναντίον τὸ θωπεύει, τὸ περιποιεῖται. Ἄ! ἡ Μελοπομένη δὲν πράττει κακὸν εἰς κανένα, ὅς εἶνε καὶ γάτα, ὅς ᾔην καὶ σκύλος.

Καὶ διὰ νὰ μὴ σχηματίσῃτε κακὴν ἰδέαν δι' αὐτὴν σὰς λέγομεν ὅσον τὸ δυνατόν γρηγορώτερον τι κάμνει ἐκεῖ.

Ἀλλὰ προτιότερον πρέπει νὰ σὰς συστήσωμεν τὸ σκυλάκι της. Λέγεται Λύρα καὶ εἶνε εὐφυὲς καὶ καθαρὸν ὡς ἡ μικρὰ του κυρία.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

51

Λοιπὸν ἡ Αὔρα ἵσταμένη τὴν στιγμὴν ταύτην ἐπὶ τῶν δύο ὀπισθίων της ποδῶν, κρατοῦσα τοὺς δύο ἐμπροσθίους πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ σχεδὸν κρεμαμένους, ἀναπνέει ὀλίγον θορυβωδῶς, μὲ τὴν γλῶσσαν τεταμένην καὶ τοὺς ζώηρους ὀφθαλμούς της ἔχουσα προσηλωμένους εἰς τὸν μικρὸν δάκτυλον της Μελομένης: τὴν λέξιν περιμένει.

— Ποῖαν λέξιν καὶ διατί;

Καὶ δὲν βλέπετε τί ἔχει ἐπάνω εἰς τὸ ρύγχος της;

— Ἐν τεμάχιον ἄρτου.

Λοιπὸν περιμένει τὴν λέξιν, τὴν διαταγὴν, δηλαδὴ τὸ κίνημα τοῦ μικροῦ δακτύλου, καὶ τότε διὰ μιᾶς κινήσεως τῆς κεφαλῆς της θὰ ῥίψῃ πρὸς τὰ ἐπάνω τὸ τεμάχιον ἐκεῖνο τοῦ ἄρτου καὶ θὰ τὸ ἀρπάσῃ εἰς τὰ πεταχτὰ διὰ τῆς ἐπιδεξιότητός της.

Εἶνε τὸσον ἐπιδεξία ὥστε πολλοὶ στρατιῶται θὰ τὴν ἐξήλεον διὰ τὴν ταχύτητα μὲ τὴν ὁποῖαν ἐκτελεῖ τὰς προσταγὰς τοῦ ἀξιωματικοῦ της, τῆς κυρίας της.

Ἀλλὰ εἶνε καὶ τὸσον εὐπειθής ἡ Αὔρα πόσον ὁμοιάζει πρὸς τὴν Μελομένην κατὰ τὴν ὑπακοήν!

Ἐνῷ κρατεῖ τὸ ψωμίον ἐπὶ τοῦ ρύγχους της, καὶ ἡ ὄσφρησίς της σκανδαλίζεται, ὅμως δὲν βιάζεται, δὲν εἶνε λαίμαργος, περιμένει τὴν διαταγὴν: τὴν λέξιν περιμένει. Ἐκινήθη ὁ δάκτυλος; Χάπ! τὸ κατεβρόχθισε.

Τί ὠραία! τί ὠραία!

Πόσαι κόραι δὲν θὰ ἐλάβανον ἐν μάθημα ἀνατροφῆς καὶ εὐπειθείας ἀπὸ τὴν Αὔραν!

Ἀλλ' ὄχι σὺ, μικρά μου ἀναγνώστριά, διότι σὺ εἶσαι εὐπειθής βεβαίως καὶ διὰ τοῦτο σὺ ὑπολήπτομαι.

ΑΙΜΥΓΑΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ.

Η ΣΥΚΟΦΑΝΤΙΑ

Σὺν ἀεράκι ἐλαφρῷ ποὺ σιγαλὰ ἀρχίζει μὲ χάρι νὰ γλυκοφυσᾷ μὲ χάρι νὰ θροεῖ καὶ ἔξωθεν γίνεται βορρῆς ποὺ ἀγρία μουγκρίζει καὶ δένει ἀρπάζει ἀφῆλα καὶ χάμου τὰ χρεμίζει, ἔτσι ἀρχινᾷ γλυκὰ καὶ ἡ συκοφαντία, ἀπὸ νὰ σιγαλὴ ποὺ μάλιστα τὴν ἀκούει καὶ λίγο λίγο γίνεται ἀνεμοζάλη ἀγρία καὶ πέρνει μὲ τὸ φύσημα ὅσους μπροστὰ βρεθόντες. Α.

ΕΠΕΑ ΠΤΕΡΟΕΝΤΑ

Ἀνθρωπὸς τις τοῦ ὁποῖου ἡ ζωὴ ἐφθάνεν εἰς τὸ τέλος της καὶ ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε πλέον τὸν προσεχὲ θάνατόν του, ἐδέχετο τὰς ἐπισκέψεις τῶν φίλων καὶ γνωρίμων του. Ἐκτὸς ἄλλων πολλῶν ἦλθε καὶ τις ζητῶν συγχώρησιν παρ' αὐτοῦ διὰ τὰς διαβολὰς καὶ κακολογίας, τὰς ὁποίας ᾔδει ὡμολόγει ὅτι εἶχε διασπείρει ἐναντίον τοῦ ἐτοιμοθανάτου.

Ὁ ἀσθενὴς βλέπων τὸν ἄνθρωπον τοῦτον μετανοοῦντα εἰλικρινῶς διὰ τὴν διαγωγὴν του, τὸν διεβεβαίωσεν ὅτι τὸν συγχωρεῖ «ἀλλὰ μὲ μίαν συμφωνίαν», τῷ εἶπε.

— Ποῖαν συμφωνίαν;

— Νὰ λάβῃς αὐτὸ τὸ προσκεφάλαιον, νὰ τὸ φέρῃς εἰς τὸ ὕψος τοῦ γειτονικοῦ πύργου, καὶ ἐκεῖ νὰ τὸ ἀνοίξῃς καὶ νὰ ῥίψῃς εἰς τὸν αἶρα ὅλα τὰ πτίλα μὲ τὰ ὁποῖα εἶνε γεμισμένον.

Πάντες γνωρίζετε ὅτι εἰς τὰς θελήσεις τοῦ ἀποθνήσκοντος δὲν ἀντιλέγουσιν. Ἐπομένως τὸ προσκεφάλαιον πάραυτα ἐξηλώθη, μετεκομίσθη εἰς τὸν πύργον, καὶ ἐκινήθη εἰς τρόπον ὥστε τὰ πτίλα παρασυρόμενα ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, διεσκορπίσθησαν καθ' ὅλην τὴν πόλιν.

Ὁ ἀσθενὴς, ὅστις εἶδε τὰ πάντα ἐκ τῆς κλίνης του, ὑπεδέχθη μετὰ πραότητος τὸν γείτονά του ἐπανελθόντα μὲ τὸ προσκεφάλαιον κενὸν ἀνὰ χεῖρας ἀφοῦ δὲ τῷ προσέφερε τὰς εὐχαριστήσεις του, τῷ εἶπε: Κάμετέ μου τώρα μιὰν μικρὰν χάριν, νὰ συνιλέξητε πάλιν ὅλα αὐτὰ τὰ πτίλα καὶ νὰ τὰ ἐπαναθέσῃτε ἐντὸς τοῦ προσκεφαλαίου.

Οἱ εὐρισκόμενοι ἐντὸς τοῦ ἀωματίου καθὼς ἤκουσαν τοῦτο ἐκπτάχθησαν καὶ ἕκαστος ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν του ὡς νὰ ἔλεγεν: Ὁ δυστυχής! ἔχασε τὸ λογικόν του.

— Ὅχι! ὄχι! εἶπεν ὁ ἀσθενὴς ἐμβατεύσας εἰς τὰς σκέψεις τῶν φίλων του, καθόλου δὲν ἔχασα τὰς φρένας μου. Ἐγὼ συγχωρῶ! καὶ, συγχωρῶ! ἀλλὰ τὰς ὕβρεις, τὰς κακολογίας, τὰς διαβολὰς αἱ

δοῖται ἐνκντίον μου ἐλέχθησαν πρὸς τόσους καὶ τόσους, ποῖος θὰ τὰς συλλέξῃ; . . .

Μικροὶ μου ἀναγνώγαι, προσέχετε πολὺ μὴ ποτε κάμντε κακὴν χρῆσιν τοῦ λόγου. Αἱ λέξεις διὰ τῶν ὁποίων κακολογοῦμεν ἢ διαβόλομεν τινα ὁμοιάζουν πρὸς τοὺς σπόρους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι παρῆγουσι καρπὸν περισσότερον ἐπιβλαβῆ παρ' ὅσον τὸ ξίφος ὀδυνηρὰς πληγὰς προξενεῖ. Μὴ λησμονήτε ὅτι ὅσον καὶ ἂν μετανοήσητε διὰ τὰς κακολογίας σας, ἐκεῖναι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ συλλεχθῶσι πάλιν, καθὼς ἦτο ἀδύνατον νὰ συλλεχθῶσι τὰ πτίλα τοῦ προσκεφαλαίου.

Τοῦτο θέλων νὰ δείξῃ καὶ ὁ θεὸς ποιητὴς "Ὁμηρος ὀνομάζει τοὺς λόγους *πτερύοντα* ἢτοι πτερωτοὺς λόγους" διότι πρὶν ἐξαγάγωμεν τοὺς λόγους ἀπὸ τοῦ στόμα μας δυνάμεθα νὰ τοὺς κρατήσωμεν, ἀλλὰ ἐξῆλθον ἀπὸ τὸ στόμα μας; "Ἐκκαμαν πτερὰ καὶ ἐπέταξαν, δὲν ἐπιστρέφουν ὀπίσω, καὶ ἀλλοίμονον εἰς ἡμᾶς ἂν οἱ λόγοι οὗτοι εἶνε κακοί, ἂν εἶνε ἐπιβλαβῆ εἴτε δι' ἡμᾶς εἴτε δι' ἄλλους τὰ *πτερύοντα* ἴπῃ....

ΤΟ ΕΓΚΟΛΙΟΝ ΤΗΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Λατρεύω πρῶτον τὸν Θεόν, σέβομαι τοὺς γονεῖς μου, Τιμῶ τοὺς διδασκάλους μου καὶ τοὺς ὁμοιόθεις μου. Εὐαίβειαν εὐλικρινὴ περὶ τὰ θεῖα τρέφω, Τὴν καθαρὰν ἀληθειᾶν βασιλεύσαν μου ἔχω. Οὐδέποτε τὰ χεῖλη μου τὸ ψεύδος θὰ μολύνῃ. Εἴν' ἀνεξίτηλος κηλὶς, ἢν σάπων δὲν ἐκπλύνει. Τὸν λόγον μου παντοῦ τηρῶ μετ' ἄκρας ἀκριβεῖας, Οὐδέποτε δίδω αὐτὸν μετ' ἀνοήτου βίας. Γλυκεῖα, εὐπροσέγγυος καὶ εὐγενὴς τοὺς τρόπους, Χρηστὴ τὰ ἔθνη, ἀγαθὴ, ἐλκὺς τοῦ ἀνθρώπου. Εὐγνώμων εἰμὶ πάντοτε πρὸς τοὺς εὐεργετοῦντας, Γενναῖα καὶ φιλόφρωνος πρὸς πάντας δυστυχούντας. Τὰ δωρὸν μου μ' εὐγένειαν καὶ χάριν τὸ πρῶτόν μοι, Καὶ διπλασίαν ἀμοιβὴν συνήθως ἀποφέρω. "Ἐάν ποτ' ἐληργήτῃς, σπανίως ἐνθυμούμαι, Τὰς ἀγαθοεργίας μου νὰ λέγω ἐνοχλούμαι. Δανεῖζω μ' εὐχαρίστησιν, ἀλλὰ πολλὴν τὴν κρίσιν, "Ἀμείβω ἀξιοπρεπῶς καὶ μὲ μεγάλῃ κλίσει, Οὐδέποτε ὁμοίου μου φθονῶ τὴν εὐτυχίαν. Τῶν μυστικῶν τῶν φίλων μου κρατῶ ἐλεμῶσαι. Πρὸς πάντας ὁμιλητικῇ, οὐδέποτε δ' οἰκεία, Τηροῦσα τὴν μεσότητά, δὲν γίνωμαι γελοῖα. Τρωχὼν μου ἡ ἀπόρσις πρὶν ἢ ποτε ἐκπαύω, Φροντίζω μὲ τὴν κρίσιν μου βαλῶς ν' ἐξετάσω. Πιστὴ εἰς τὴν ὁρθότητά μου, τῶν ἀρετῶν τὴν βέσιν, Δογματῶν τῶν ἀπατηλῶν βδελύσσομαι τὴν τῶσιν, Δὲν καταφέρωμι ποτὲ κατὰ τῶν ἀλλοθόων,

Ὡς ὄντων τέκνων τοῦ Θεοῦ, εἰ καὶ μὴ ὁρθοθόων. Γλυκεῖ ν' ἔγω ἦζον ἐν δαίμονας νὰ κάμω, Ν' ἀντακουρίζω δυστυχεῖς ποτὲ δὲν ἀποκάμω. Δικαία ὄσα καὶ χρηστὰ, μηδὲν ἀδικούσα, Καὶ τοῦ ἐχθροῦ μου συγχωρῶ, μηδὲν ἐξαιρούσα. "Ὅργανον ἐδικήσεως ἔγω εὐεργεσίαν. Γλυκεῖαν εὐχαρίστησιν εἰς τὴν εὐσυνείαν. Περίσκεψιν λακωνικὴν θέλω, βραχυλογίαν, Φεύγω τὸ πολυπραγμονεῖν ὡς ἄκραν ἀλογίαν. Δὲν εἰμὶ ὑπερήφανος καὶ αὐτοκαρινεῖς, "Ἐν δὲ τῇ εὐτυχίᾳ μου μετρία κ' εὐεργετῇς. Τὰς δυστροπίας συγχωρῶ τῶν φίλων μου προθύμως. Εἰς τὰς ἰλλείψεις συμπαθῶ καὶ βοηθῶ ἐτόιμως, Ὑῖάω μετὰ πραότητος, μισῶ τὴν κολακείαν, Οὐδέποτε καταφρονῶ, τὸ θεωρῶ βλακείαν. Οὐδέποτε κατηγορῶ ἢ δυσφημῶ ἀπόντας, Σωφρόνως ἀπαιτούμαι πρὸς φίλους μου παρόντας. Δέχομαι: πᾶσαν συμβουλὴν καὶ πάντων εὐχαρίστως, Πρὸς τοὺς ἀγνώστους δυσπιστῶ οὐχὶ ἀσυλλογιστῶς. Τῇ διγνοσίᾳ τὸν οὐλὸν σθένω μὲ τὴν γαλήνην, Εἰς τοὺς κακῶς ἐρίζοντας εἰσάγω τὴν εἰρήνην. Μετρία εἰς τὰ φαγητὰ, ὕπνον καὶ ἰργασίαν, "Ἐγὼ τὸ πνεῦμ' ἱλιούθρον, τὸ σῶμα μ' εὐεβαῖον. Παίζω πρὸς εὐχαρίστησιν, γάμω μετ' εὐθυμίας, Φρονίμως πάντα δαπανῶ, οὐχὶ μετ' ἀσυνείας. Εἰς πράγματα ἀσήμενα δὲν σπταλῶ τὸν χρόνον, Τὴν φιλαρίαν θεωρῶ ἐλάττωμα ἀφρόνων. Εἰς ἱερὰ καθήκοντα τὰς τέφρας θυσιάζω, Καὶ ἵνα γένω εὐτυχὴς τὰς κλίσεις μετριάζω. Δὲν θέλω δοῦν ἡ τιμὰς, πλοῦστη ἢ μεγαλειότης, Τοῦ κόσμου ματαιότητες: καὶ πράγματα γελοῖα. Παρὰ Θεοῦ τὴν φρόνησιν ζητῶ κ' εὐσυνείαν, Τὴν ἐμπνευσιν εἰς τὰ καλὰ κ' ἀγίαν προστασίαν, "Ἰνα πληροῦσα τὰς βουλὰς: Ἰψίστου Ἐβιργέτου, Τοῦ Ὁρανόου εὐρεθῶ δξία ἱπαινέτου.

Ἐν Λονδίῳ πῇ 5 Ἰανουαρίου 1880.

Π. ΦΑΡΑΣ.

Ἡ ΦΩΛΕΑ.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ σχολείου τῆς πόλεως Α. . . ἐσχόλασαν καὶ μετὰ τὴν σάκκαν ἐπ' ὧμων ἢ ἀνὰ χεῖρας ἕκαστος μετοχίνουσιν εἰς τὰς οἰκίας των. Εἴν' ἀληθές: ὅτι τὸ σχολαῖον των δὲν ἔχει ὥρολόγιον, ἀλλ' εἰς τὸν στόμαχόν των πρὸ πολλοῦ εἶχε σημεῖον ἢ τετάρτη ὥρα μ. μ., διότι ἡ ὕψις εἶνε ὁ ἀκριβεστότερος λεπτοδείκτης τοῦ κόσμου. . . διὰ τὰ παιδιὰ.

Ἄλλοι λαμβάνουσι ταύτην, ἄλλοι ἐκείνην τὴν διεύθυνσιν ἀναλόγως τοῦ μέρους εἰς ὃ ἔκειτο ἡ οἰκία των: μόνον ἐπὶ ταῖς παιδίαις, ἐπειδὴ εἶνε γείτονες, πηγαινόντων μαζῇ συζητούντων εἰς τὸν δρόμον διὰ τοὺς βχθμούς τοῦ: ὁποῖους ἔλαβον κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ἐγέλων μετὰ τὸ μηδὲν τὸ ὁ-

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

53

«Τὸν παρηκολούθει ὀπισθὴν τοῦ μαθητῆν τὸ ὅποιον εἶχε νὰ περᾷ ἐντὸς τῆς φωλιᾶς» (σελ. 54)

ποῖον εἶχε λάβει διὰ τὴν ἀμέλειάν του εἰς μαθητῆς (ὅχι δὲ ἀπὸ τοὺς ἑπτὰ), εἰς δὲ μικρὸς λαμβάνων τὴν φωνὴν καὶ μιμούμενος τὸ ὄφος καὶ τὰς χειρονομίας τοῦ διδασκάλου ἐπανελάμβανε τὰς ἐπιπλήξεις τὰς ὁποίας ὁ διδάσκαλος εἶχε κάμει εἰς

ἄλλον μαθητὴν διὰ τὴν ρυπαρότητά του, καὶ οἱ οὗτοι ἐτελείωνον μὲ τὸ σπουδαῖον τῆς ἡμέρας ἐκείνης, τὴν τιμωρίαν εἰς ἣν εἶχε καταδικασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ δημοτικοῦ συμβούλου, διότι ἐφόνευσε διὰ πέτρας μίαν χελιδόνα ἐπὶ τινος τοίχου.

Ἦσαν ὠργισμένοι ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ μικροὶ διὰ τὴν σκληράν του πρᾶξιν καὶ ἔκρινον ὅτι δικαίως τὸν ἐτιμώρησεν ὁ διδάσκαλος.

— Ξεύρετε, λέγει αἰφνης ἐν νόστιμον καὶ εὐφύεστατον παιδάμι, ξεύρετε ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ κυρ δημάρχου . . .

— Ποῖος; ὁ Μανώλης; ἠρώτησαν οἱ ἄλλοι.

— Ναί! ξεύρετε ὅτι δὲν ἦλθε σήμερον εἰς τὸ σχολεῖον οὔτε τὸ πρῶτ' οὔτε τὸ ἀπομεσήμερον, διότι συναναστρέφεται μ' ἐκεῖνο τὸ κακὸ παιδί τὸ ὁποῖον εἶνε δεκατριῶν ἐτῶν καὶ δὲν γνωρίζει οὔτε δεκατρία γράμματα ἀπὸ τὸ ἀλφάβητον καὶ ἔγεινε καὶ αὐτὸς σὰν κ' ἐκεῖνο μου φαίνεται πῶς ἐπῆγαν ἔξω εἰς τ' ἀμπέλιζ καὶ οἱ δύο.

— Ἐχασε τὴν ἡμέραν του, ἔχασε τόσα μαθήματα, καὶ δὲν φθάνει τοῦτο μόνον, θὰ τιμωρηθῇ καὶ ἀπὸ τὸν διδάσκαλον ἐμπρὸς εἰς τοὺς συμμαθητάς του. Φαντάσου! νὰ καταντήσῃ τὸ περίπαιγμα ὅλου τοῦ σχολείου . . . ἐγὼ θ' ἀπέθνησκα ἀπὸ ἐντροπίν.

— Καὶ τὸ ἄλλο ἀκόμη τὸ ἐλθισμόνησεν δὲν ξεύρεις ὅτι ἡ μητέρα του ἔστειλε καὶ τὸν ζητεῖ παντοῦ καὶ εὐρίσκεται εἰς τρομεράν ἀνησυχίαν· ὁ ὑπηρέτης των ὅταν ἦλθε εἰς τὸν σχολεῖον διὰ νὰ ἐρωτήσῃ μήπως εἶδε κανεὶς τὸν Μανώλη, μὲ εἶπεν ὅτι ἡ μητέρα του ἀπὸ τὰ πολλὰ κλαύματα ἐλιποθύμησεν, ἀρρώστησε.

— Δὲν ἐννόω τί νοστιμάδα εὐρίσκουν μερικοὶ εἰς τὴν ἀταξίαν, ἀφ' οὗ τοὺς κάμνει νὰ λυπῶνται καὶ νὰ μετανοοῦν τόσον πολὺ· ὁ Μανώλης τώρα εἶνε περισσότερον εὐχαριστημένος ἢ ὅταν ἤρχετο σὰν ἡσυχο παιδί εἰς τὸ σχολεῖον; Δὲν εἰν' ἔτσι, Δημητράκη;

Τὸ παιδίον πρὸς ὃ ἀπετείνετο ἡ ἐρώτησις αὕτη δὲν ἀπήντησε, διότι τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἶχεν ἀλλοῦ τὴν προσοχὴν του.

Εἰς τὴν ἄλλην ἄκρην τοῦ δρόμου ἐφάνη ἓν παιδίον, τὸ ὁποῖον κατακόκκινον καὶ ἰδρωμένον ἔτρεχεν, ἔτρεχεν, ἔτρεχεν, ἐνῶ εἰς τὰς χεῖράς του ἐκράτει μίαν φωλεάν νεοσσῶν κοσσύφων.

Αὐτὸν λοιπὸν ἔβλεπεν ὁ Δημητράκης καὶ δὲν ἀπήντησεν εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ μικροῦ τοῦ φίλου.

— Ἰδέτε ἐκεῖ! φωνάζει μὲ τὴν ἡχηράν του φωνήν, ἰδέτε ἐκεῖ!

— Ὁ Μανώλης!!! ἐφώνησαν συγχρόνως ἑξ' παιδικαὶ φωναί, ἅμα παρετήρησαν τὸν τρέχοντα παιδα. Καλὰ λέγει ἡ παροιμία: Πιασ' ὄνομα γὰ ἰδῆς κορμί.

Καὶ πράγματι τὸ τρέχον ἐκεῖνο παιδίον ἦτο ὁ Μανώλης, ἀλλ' ὄχι μόνος· τὸν παρηκολούθει ὀπισθέν του ἓν πτηνὸν τὸ ὁποῖον ἐζήτει νὰ πιτάξῃ ἐντὸς τῆς φωλεᾶς καὶ τὸ ὁποῖον ἐφώναζε μὲ τόσον παραπονετικὴν, μὲ τόσον θλιβεράν φωνήν: Τρί, τρί, τρί . . .

Τὸ δυστυχημένον! εἶνε ἡ μητέρα τῶν μικρῶν πουλιῶν, τὰ ὁποῖα ἤρπασε μὲ δολόκληρον τὴν φωλεάν ὁ Μανώλης. Εἶχεν ὑπάγει νὰ φροντίσῃ νὰ εὕρῃ τροφὴν δι' αὐτὰ καὶ κατὰ τὴν ἀπουσίαν της οἱ δύο κλέπται ὁ Μανώλης καὶ τὸ κακὸ παιδί τῆς ἐκλεψαν τὸν θησαυρόν της. Ἠρπασαν τὴν φωλεάν καὶ ἐφευγον γελῶντες.

Φαντάσθητε τὴν λύπην τῆς δυστυχοῦς μητρός, ὅταν φέρουσα εἰς τὸ βάμφορ της τὴν τροφὴν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πολύτιμον δένδρον ὅπου εἶχε τὴν φωλεάν καὶ δὲν εὗρε τίποτε. Ἠρχισε πάλιν νὰ φωνάζῃ: Τρί, τρί, τρί. . . Ἀλλ' οὐδεμία φωνὴ ἀπεκρίνετο εἰς τὴν ἔρημον μητέρα.

Ποῦ νὰ διευθυνθῇ; ποῖος τῆς ἤρπασε τὰ τέκνα της;

Δὲν τὸ ἤξευρεν, ἀλλ' ὑπῆρχε κἄτι τι ἐντὸς τῆς τὸ ὁποῖον τῇ ὁμίλει, κἄτι τι τὸ ὁποῖον τῇ ἐδείκνυε τὸν δρόμον διὰ νὰ τὰ ἀνεύρῃ, κἄτι τι τὸ ὁποῖον ἔκαμνε τὰ πτερά της νὰ κινῶνται μὲ ταχύτητα ἀέρος. Μία μεγάλη δύναμις, ἓν ὀρμέφυτον—τὸ μητρικὸν φίλτρον.

Τρέχει, τρέχει πετῶσα, καὶ προσφθάνει τέλος τὸν ἄρπαγα.

Πετᾷ ἐπάνω ἀπὸ τοὺς ὤμους του καὶ στενάζει τὸ θλιβερόν ἐκεῖνο παράπονον, ὡς νὰ ἔλεγε:

— Δός μου τὰ παιδιὰ μου, μὴ μου κλέ-

πτης τὴν εὐτυχίαν μου, λυπήσου με, δός μου τὰ παιδιὰ μου, ἀχ! δὲν μ' ἀκούεις, θὰ τὰ φονεύσης, θὰ τὰ διασπαράξεις, δός μου τὰ παιδιὰ μου!

Ὁ σκληρὸς ὁμως δὲν ἤκουε, δὲν συνεκινεῖτο, καὶ ἔτρεγεν ὀλονέν.

Ἀλλὰ τί εἶχε γίνεи δὲ σύντροφός του, τὸ κακὸ παιδί; ὅπως τὸν ὠνόμασεν εἰς τῶν μικρῶν μας φίλων' ποῦ εἶνε;

Ἀ! αὐτὸς ἐτιμωρήθη ἐν ᾧ ἐπέστρεφον καὶ οἱ δύο ἐκ τῆς ἀρπαγῆς τῆς φωλεᾶς διήρχοντο πρὸ μίᾳς μάνδρας τὴν ὁποίαν ἐφύλαττε μεγάλος μανδρόσκυλος. Τὸ κακὸ παιδί ἤρχισε νὰ ρίπτῃ πέτρας εἰς τὸν σκύλον· οἱ ποιμένες τὸν συνεβούλευσαν ν' ἀπομακρυνθῇ, ἀλλ' αὐτὸς ἐξηκολούθει νὰ ρίπτῃ καὶ ἐκτύπησε τὸν σκύλον εἰς τὴν κεφαλὴν, αὐτὸς δὲ μανιώδης τότε ἐκ τοῦ πόνου ὁρμᾷ ἐναντίον του, τοῦ ἀρπάζει τὴν μίαν παρειάν καὶ τὸν κάμνει τόσα δαγκάματα εἰς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, ὥστε ἔμεινεν ἀνείσθητος· ἐκ δὲν ἐπρόφθανον οἱ ποιμένες, θὰ τὸν ἔτρωγεν ἐντελῶς· ἀλλ' ἐπρόφθασαν, τὸν ἐσῆκωσαν, τοῦ ἔδεσαν τὰς πληγὰς του καὶ θὰ τὸν περιποιῶνται εἰς τὴν μάνδραν ἕως ὅτου γίνῃ καλὰ· ἀλλὰ θὰ μείνῃ ὁ θυστευχὴς μὲ μίαν παρειάν εἰς ὄλην του τὴν ζωὴν... Ὡ! ἀτὰξία, ἀτὰξία!..

Καὶ οὕτω ὁ Μανώλης ἔμεινε μόνος· καὶ τρέχων μὲ διπλάσιαν ταχύτητα ἕνεκα τοῦ φόβου ἐνεφάνισθη, ὡς εἶδομεν, ἐνώπιον τῶν ἐπτά μικρῶν μας φίλων, καὶ ἐπλησίαζε πρὸς αὐτοὺς.

— Εἰσθε σύμφωνοι ὅλοι νὰ μὴ τὸν ἀφήσωμεν νὰ περάσῃ; ἐφώνησεν ὁ Δημητράκης· βεῖσθε σύμφωνοι νὰ τὸν ἀναγκάσωμεν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν θέσιν τῆς τῆς φωλεᾶς τὴν ὁποίαν ἤρπασεν;

— Σύμφωνοι! σύμφωνοι! ἐφώνησαν ὅλοι, καὶ ἐταποθετήθησαν καθ' ὅλον τὸ πλάτος τῆς ὁδοῦ, σχηματίζοντες φραγμὸν διὰ τῶν σωμάτων των.

— Ἀφετέ με νὰ περάσω! φωνάζει.

— Ὅπισω, ἄνδρε καὶ ἀπάνθρωπε, ἀνέκραξαν ἐπτά ὠργισμένοι φωναί, ὀπίσω! καὶ ἔφραττον τὴν ὁδόν.

Ὁ Μανώλης ἔστη· δὲν ἀνθίσταται· ἐνώπιον τῆς καλῆς πράξεως τῶν ἐπτά ἐκείνων μικρῶν ὁ Μανώλης ἠννόησε πόσον κακὴ ἦτο ἡ ἰδική του.

Ἡ συνειδήσις του τὸν ἔτυπεν ἀφ' ἧς στιγμῆς εἶχεν ἀρπάσει τὴν φωλεάν· ἀλλὰ ἔπνιγε τὰς φωνὰς τῆς. Ἐκεῖνο τὸ ὀπίσω τῶν μικρῶν ἐκείνων, τῶν ὁποίων ὁ μεγαλύτερος ἦτο μικρότερος ἀπὸ αὐτόν, τὸν ἔκαμψε νὰ ἐντραπῇ, ἡ συνειδήσις του τῷ ἐφώνησε δυνατώτερα· εἶσαι κλέπτης, φονεύς, κακοῦργος, ἀπόδος εἰς τὴν μητέρα τὰ πουλάκια τῆς.

Καὶ ἡ μητέρα ἐφώνησεν ὀπισθέν του· Τρί! τρί! τρί! Στέκει ὀλίγον· σκίετται· ἔπειτα στρέφει μὲ ὁρμὴν καὶ τρέχει πρὸς τὸ δένδρον ν' ἀφήσῃ τὴν φωλεάν· καὶ ἡ μητέρα τὸν ἀκολουθεῖ κατόπιν. Ἄμα ἐπλησίασεν ἀφῆκε τὴν φωλεάν εἰς τὴν θέσιν τῆς καὶ ἔπειτα ἀπομακρυνθεὶς ὀλίγον ἐσταμάτησεν νὰ παρατηρήσῃ τί θὰ συμβῇ.

Ἡ μητέρα τότε πετᾷ ὡς παράφρων ἐν μέσῳ τῶν τέκνων τῆς· πῶς φιλοῦνται ῥάμφοι μὲ ῥάμφοι, πῶς γλυκοκελαδοῦν, πῶς κινοῦν τὰς μικρὰς των κεφαλὰς· τί νὰ λέγουν μὲ τόσῃ χαρὰν;

Τοιαύτην λοιπὴν εὐτυχίαν ἤθελεν αὐτὸς νὰ καταστρέψῃ;

Ἐντρέπετο διὰ τὸν ἑαυτὸν του· τῷ ἤρχοντο δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἐστράφη βυθίζων σιγά, σιγά πρὸς τὴν πόλιν.

Οἱ δὲ μικροὶ μας φίλοι; Αὐτοὶ ἐλησμένησαν καὶ πείναν καὶ σάκκους καὶ παιγνίδια καὶ ἔστανται μὲ ἄκραν προσοχὴν ἀκούοντες τὴν εὐγλωττον ἀγόρευσιν τοῦ Δημητράκη, ὅστις ἐν μέσῳ βαθείας σιγῆς ὁμιλεῖ θεαρῶς ὑπὲρ τῶν πτηνῶν ἀποκαλεῖ θηρία τοὺς βλάπτοντας καὶ κακοποιῶντας τὰ πτηνά, τοὺς μὴ συγκινουμένους ἀπὸ τοῦ γλυκοῦ καὶ μαγευτικῶν των κελεύσματων.*

(*) Σ. τ. Δ. τὸν λόγον τοῦ μικροῦ Δημητράκη θέλομεν δημοσιεύσει εἰς τὸ προσεχὲς φυλλάδιον, ἂν χίλιοι τοῦλάχιστον ἐκ τῶν συνδρομητῶν μας μὲς εἰσδοποιήσωσι δι' ἐπιστολῆς των ὅτι ἐπιθυμοῦσι νὰ τὸν ἀναγνώττωσιν.

Τίς ἡξεύρει ἂν ἡ φωνὴ τοῦ μικροῦ ἐκείνου δὲν ἀντηχῆται μίαν ἡμέραν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς;

Ποῖος ἡξεύρει ἂν ἐν τῇ μικρᾷ ἐκείνῃ κεφαλῇ δὲν ἐγκυμονῆται ἡ μεγαλοφυΐα ἄλλου Περικλέους! . . .

Ὁ Μανώλης ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν περὶ λύχνων ἀφάς· ἀνέβη δειλὰ δειλὰ εἰς τὴν οἰκίαν των.

Τὰ πάντα ἦσαν εἰς κίνησιν, εἰς ἀνησυχίαν ἐν τῇ οἰκίᾳ· ἐδῶ ὠμίλουν μὲ φωνὴν σιγαλὴν περὶ ἀσθενείας, ἐκεῖ προητοίμαζον ἱατρικά, καὶ παρέκει εἶδε διαβιβάζοντα ἕνα ἄνθρωπον μὲ μαῦρα ἐνδύματα τὸν ὁποῖον ἐγνώριζεν ὅτι ἦτο ἱατρός.

Φοβερὰ προαίσθησις κατέλαβε τὸν Μανώλην καὶ ἠθέλησε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ δωμάτιον τῆς μητρός του· ἀλλὰ τὸν ἐμπόδισαν λέγοντες ὅτι αὕτη ἀσθενεὶ κατόπιν τῆς λιποθυμίας ἣν ὑπέστη, διότι ἔμαθεν ὅτι ὁ σκύλος ἐδάγκασε τὸν Μανώλην.

Ὁ Μανώλης ἐκάθησεν εἰς μίαν καθέκλαν καὶ ἐλύθη εἰς δάκρυα· ἄχ! εἰς ποίαν κατὰστασιν ἔφερε τὴν μητέρα του! πῶς θὰ τολμήσῃ νὰ ἴδῃ τὸν πατέρα του! καὶ αὖριον θὰ τιμωρηθῇ ἐνώπιον ὄλων τῶν συμπαθητῶν του ὑπὸ τοῦ διδασκάλου.

Ὁραῖον κέρδος τῷ ἀπέφερε μία ἡμέρα ἀταξίας...

ΑΙΜΥΓΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ.

Ο ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ Ο ΚΥΩΝ

Μίαν ἡμέραν εἶπεν ἕνας λύκος εἰς ἕνα κύνα: «Εἵμεθα ὅμοιοι ὡς πρὸς τὴν μορφήν, ἔχομεν τὸ ἴδιον τρίχωμα, τὸ ἴδιον βᾶδισμα, ἀλλὰ διατὶ ἡ τύχη μας εἶναι τόσον διαφορετικὴ; Σὺ δ' ἄνθρωπος παντοῦ σὲ περιποιεῖται καὶ σὲ τρέφει, ἐνῶ ἐμεὺ μὲ μισεῖ, μὲ καταδιώκει, μὲ φονεύει, καὶ ὑπόσχεται δῶρα εἰς ὁποῖον τῷ φέρει τὴν κεφαλὴν μου· διατὶ αὕτῃ ἡ διαφορὰ; δὲν εἶναι ἀδικία;»

Ὁ κύων ἀπεκρίθη: «Ἐγὼ θαπεύω, ἐνῶ σὺ δαγκάνεις!»

Ἐκαστός, μικροὶ μου ἀναγνώσται, θεωρεῖς ὅ,τι σπεῖρει. Ἐκαστον τὸν μεταχειρίζονται ἀναλόγως τῆς ἀρετῆς του ἢ τῆς

κακίας του. Πρέπει ν' ἀγαπᾷ τις διὰ τὰ τὸν ἀγαπῶσιν. K.

ΤΟ ΚΟΝΔΥΛΟΜΑΧΑΙΡΟΝ ΜΟΥ

Μίαν ἡμέραν, ὅταν ἀκόμῃ ἦμην μικρά, μοι ἐχάρισεν ἡ μήτηρ μου ἕν κονδυλομάχαιρον. Ἐπειδὴ ἦτον ἡ πρώτη φορά, καθ' ἣν ἀπέκτησα τοιοῦτον ὥραϊον καὶ χρήσιμον πρᾶγμα, τὸ ἐφύλαξα ἐπιμελῶς εἰς μικρόν τι κιβώτιον μεταξὺ ἄλλων ἐκλεκτῶν παιγνιδίων. Μετὰ τινας ἡμέρας, ἐδειξάμην τὸ κονδυλομάχαιρόν μου εἰς τὴν ἐξαδέλφην μου, εἰς τὴν ὁποίαν τόσον πολὺ ἤρεσεν ὥστε μοι ἐπρότεινε νὰ τῆς τὸ πωλήσω ἀντὶ ὀλίγων καρυδίων καὶ ζαχαρωτῶν. Ἡ προσφορά τῆς ἦτο πολὺ προσελκυστικὴ, καὶ ἐγὼ χωρὶς νὰ ζητήσω κανενὸς ἄλλου τὴν συμβουλὴν ἐδέχθην τὰς προτάσεις τῆς καὶ τῇ ἐπώλησα τὸ κονδυλομάχαιρον. Μετ' ὀλίγας στιγμὰς δὲν εἶχον πλέον καρύδια καὶ ζαχαρωτά, τὰ ἔφαγα ὅλα, καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην ἐκοιμήθην μὲ καρδίαν τεθλιμμένην. Ὁρῶσα νὰ αἰσθάνωμαι ὁποῖαν ἀνοησίαν εἶχον κάμει καὶ ἦμην πλέον βεβαία ὅτι θὰ ἐπιπληθῶ διὰ τὴν ἀκρίσιάν μου, ἅμα τὸ πρᾶγμα γίνῃ γνωστόν. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ θεία μου θέλousa νὰ ζύσῃ ἐν μολυβδοκόνδυλον, μοι ἐζήτησε νὰ τῇ δανείσω τὸ μαχαιριδίόν μου. Δὲν εἶπον τίποτε ἄλλ' ἐξῆλθον τοῦ δωματίου προφασίζομένη ὅτι πηγαίνω νὰ τὸ πάρω ἀπὸ τὸ κιβώτιον. Ἀμα ἐξῆλθον εὐρέθην εἰς μεγάλην ἀμηχανίαν. Τί ἔπρεπε νὰ εἶπω; τί νὰ κάμω; νὰ ἐξομολογήθω τὴν πράξιν μου, ἢ το πολὺ ἐξευτελιστικὸν καὶ δὲν καταδεχόμεν νὰ ταπεινωθῶ τόσον ὥστε νὰ ὁμολογήσω τὴν ἀπάτην μου. Ἐκρίνα λοιπὸν προτιμώτερον νὰ εἶπω ἕν ψεῦδος, καὶ μετὰ τὴν σκέψιν ταύτην ἀμέσως ἐπέστρεψα πρὸς τὴν θείαν μου καὶ ὑποκρινόμενη ὅσῃν ἡδυνάμην λύπην καὶ ἀπελπισίαν, τῇ εἶπον ὅτι αὕτην τὴν στιγμὴν ἔχασα τὸ μαχαιράκι μου, ὅτι μοῦ ἔπεσεν εἰς μίαν χαραμίδα τοῦ πατώματος καὶ ἐκεῖ ἐξηφανίσθη ἀπὸ τοῦς ὀφθαλμοῦς μου.

— Ποῦ τὸ ἔχασες; μὲ ἠρώτησεν ἡ θεία

Οἱ μικροὶ ἤκουον μὲ ἄκραν προσοχὴν τὴν εὐγλωττον ἀγόρευσιν τοῦ Δημητριάδη (Σελ. 35).

ἐγερθεῖσα καὶ ἐτοίμη νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ εἰς τὸ μέρος ὅπου τὸ ἔχασα.

— ὦ! εἶνε ἀδύνατον νὰ σοῦ ἔπescen ἐδῶ, εἶπε, παρατηρήσασα τὸ σχᾶσμα τὸ ὁποῖον τῇ ἔδειξα.

Καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ ἐσιώπων, ἐπανελάθε:

— Βεβαίως εἶνε ἀδύνατον νὰ σοῦ ἔπescen εἰς αὐτὴν τὴν βαγάδα, διότι δὲν εἶνε πολὺ ἀνοικτὴ ὥστε νὰ χωρῇ ἓνα σογιᾶ.

— Ἐδῶ μοῦ ἔπεσε, θεία! μάλιστα καθ' ἡν στιγμὴν τὸν ἐπῆρα ἀπὸ τὸ κιβώτιον διὰ νὰ σοὶ τὸν φέρω.

Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἔλεγον τοὺς λόγους τούτους καὶ τὸ ἐρύθημα, τὸ ὁποῖον πάντοτε χρωματίζει τὸ πρόσωπον τῶν ἐνόχων, τοσοῦτον μὲ κατεπρόδιδον, καθόσον μάλιστα ἦτο φανερώτατον ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ χαθῇ ἓνα κονδυλομάχαιρον εἰς τόσον μικρὰν τρύπαν. Ἀφοῦ τέλος εἶδον ὅτι τὰ πάντα εἰς οὐδὲν ἄλλο συνετέλουν εἰμὴ εἰς τὸ νὰ μὲ ἐκθέτουν ἀπέναντι τῆς

θείας μου ὡς ψεύστριαν, μὲ ἐπῆραν τὰ δάκρυα καὶ ὡμολόγησα τὴν καθαρὰν ἀλήθειαν.

Δεσποινὶς Σ. Π. Π.

Η ΠΑΛΑΙΑ ΟΙΚΙΑ

Τί παλαιὰ οἰκία! Ἦτο τριακοσίων σχεδὸν χρόνων, ὡς ἐφαίνετο ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς, ἥτις ἦτο κεχαραγμένη ἐπὶ τετραγώνου ξύλου ἐν μέσῳ στεφάνου ἀνθίων. Ἀνωθεν τῆς θύρας ἦσαν στίχοι γεγραμμένοι κατὰ τὸ ἀρχαῖον καὶ παράδοξον εἶδος τῆς γραφῆς, τὸ ὁποῖον πολλοὶ τῶν ἀνγνωστών μας θὰ εἶδον βεβαίως εἰς παλαιὰ τινα ἐκκλησιαστικὰ βιβλία καὶ ἀνωθεν ἐκάστου παραθύρου ἦσαν γεγλυμμένοι μορφᾷ κάμνουσαι φρικώδεις μορφασμοὺς. Ἡ οἰκία ἦτο διώροφος, καὶ ἐπὶ τῆς στέγης ἐξετείνετο μία ὁρρορρή τελειόνοσα εἰς κεφαλὴν δράκοντος. Ἡ βροχὴ ἔπρεπε νὰ τρέχῃ εἰς τὴν ὁδὸν διὰ τῆς κεφαλῆς ταύτης, ἀλλ' ἔτρεχεν ἀπὸ τὴν κοιλίαν, διότι

ἡ ὑδρορρόη εἶχε μίαν ὁπὴν εἰς τὸ μέσον.

Ὅλαι αἱ ἄλλαι οἰκίαι τῆς ὁδοῦ ἦσαν καινουργεῖς καὶ καθαφαί, ἐστολισμέναι μὲ μεγάλους πλίνθους καὶ λευκοὺς τοίχους· ἐφαίνοντο ὡς νὰ περιεφρόνουν τὴν γηραιάν των γειτόνισσαν.

«—Πόσον καιρὸν τὸ παράπηγμα τοῦτο θὰ μείνῃ ἐδῶ;» ἐσκέπτοντο· «ἐμποδίζει τὴν θέαν μας ἐντελῶς ἀπὸ τὸ ἐν μέρος. Ἡ κλίμαξ τῆς εἶνε πλατεῖα ὡσὰν ἐνὸς παλατίου, καὶ ὑψηλὴ ὡσὰν ἐνὸς πύργου. Τί ἀνοστοιὰ! κι' αὐτὴ...»

Ἐν μιᾷ τῶν ὁραίων τούτων οἰκιῶν, ἀντικρὺ τῆς παλαιᾶς ἐκάθητο εἰς τὸ παράθυρον ἓν μικρὸν παιδίον, μὲ παλαιὰς δροσεράς καὶ ὀφθαλμοὺς σπινθηροβολοῦντας. Ἠγάπα πολὺ νὰ βλέπῃ τὴν παλαιάν οἰκίαν εἴτε τὴν ἡμέραν εἴτε τὴν νύκτα μὲ τὸ φῶς τῆς σελήνης. Εὐχαριστεῖτο ν' ἀντιγράψῃ τὰς μορφαζούσας κεφαλὰς, τὰ κοσμήματα τὰ ὅποια περιεκύκλουν στρατιώτας ὠπλισμένους μὲ δόρατα, καὶ τὰς ὑδρορράας αἵτινες ὠμοιάζον πρὸς δράκοντας ἢ ὄφεις. Ἡ παλαιὰ οἰκία κατοικεῖτο ἀπὸ ἓνα ἄνθρωπον ἡλικιωμένον, φοροῦντα κοντὴν βρακί, ἐπανοφώριον μὲ μεγάλην χάλκιναν κομβία καὶ μεγαλοπρεπὴ φενάκην (περούκιαν). Κανεὶς δὲν ἐπήγαινε νὰ τὸν ἰδῇ ἐκτὸς μόνον ἐνὸς γέροντος ὑπηρέτου, ὅστις κάθε πρωτὶ ἐπήγαινε νὰ τακτοκοιήσῃ τὸ δωμάτιόν του καὶ νὰ λάβῃ παραγγελίας. Ἐνίοτε ἐβλεπεν ἀπὸ τὸ παράθυρον, καὶ τότε τὸ μικρὸν παιδίον τῷ ἔκαμνε μὲ τὴν κεφαλὴν του ἓνα φιλικὸν χαιρετισμόν· ὁ γέροντ τὸν ἀντεχειρέτα καὶ οὕτω ἐγίνων φίλοι χωρὶς νὰ ὁμιλήσῃ ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον.

Οἱ γονεῖς τοῦ μικροῦ παιδίου ἔλεγον συνήθως: ὁ ἀντικρυνὸς γέρον φαίνεται εὐπορος ἄνθρωπος, ἀλλ' εἶνε δυστυχὴς, διότι εἶνε πάντοτε μόνος!

Διὰ τοῦτο τὸ παιδίον μίαν Κυριακὴν, ἀφ' οὗ περιστάλιζε κατὰ τι εἰς ἓν τεμάχιον χαρτίου κατέβη εἰς τὴν ὁδὸν καὶ λέγει εἰς τὸν γέροντα ὑπηρέτην: «Ἀκουσον, ἐάν θέλῃς νὰ ὑπάγῃς τοῦτο εἰς τὸν ἀντικρυνόν

γέροντα, θὰ μοι κάμῃς μεγάλην χάριν. Ἐγὼ δὴ μολυβένιους στρατιώτας, τῷ δίδω τὸν ἓνα, διὰ νὰ μὴ ἦνε πάντοτε μόνος.»

Ὁ γέροντ ὑπηρέτης ἐξεπλήρωσε μετὰ χαρᾶς τὴν παραγγελίαν τοῦ παιδίου καὶ ἔφερε τὸν μολύβδινον στρατιώτην εἰς τὴν παλαιάν οἰκίαν. Ὑστερον ἀπὸ ὀλίγον τὸ μικρὸν παιδίον προσκληθὲν νὰ κάμῃ ἐπίσκεψιν εἰς τὸν γέροντα, ἔτρεξε μὲ τὴν ἀδεικνὼν τῶν γονέων του.

Ἐντὸς τῆς οἰκίας ἐπεκράτει παντοῦ μεγίστη καθαριότης. Ὁ διάδρομος ἦτο ἐστολισμένος μὲ εἰκονογραφίας ἵπποτων φρουρούντων τὰς πανοπτίας των καὶ γυναικῶν ἐνδεδυμένων μεταξωτὰς ἐσθῆτας. Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ διαδρόμου ἐπαρουσιάζετο μέγας ἐξώστης, ὀλίγον στερεός, εἶνε ἀληθὲς, ἀλλὰ κεκοσμημένος μὲ χλόην καὶ παλαιὰς γάστρας αἵτινες εἶχον λαβίδας ὅλα ὄνου.

Ἐπειτα τὸ μικρὸν παιδίον ἐφθασεν εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου ἐκάθητο ὁ γέροντ· «Εὐχαριστῶ διὰ τὸν μολυβένιον στρατιώτην, μικρὲ μου, εἶπεν οὗτος, εὐχαριστῶ διὰ τὴν καλὴν σου ἐπίσκεψιν».

—Μοὶ εἶπον, ἀπήντησε τὸ παιδίον, ὅτι ἦσο πάντοτε μόνος, διὰ τοῦτο σοὺ ἔστειλα ἓνα ἀπὸ τοὺς μολυβένιους μου στρατιώτας διὰ νὰ σοὺ κάμουν συντροφιά.

—Ὁ! ἐπανελάβεν ὁ γέροντ δὲν εἶμαι ἐντελῶς μόνος· παλαιὰ σκέψεις καμνίσαν φορὰν μὲ ἐπισκέπτονται· καὶ τώρα ἔρχεται σὺ· δὲν πρέπει νὰ παραπονῶμαι.»

Ἐπειτα ἔλαβεν ἀπὸ μίαν τράπεζαν ἓν βιβλίον εἰκονογραφίων. Μέσα εἰς αὐτὸ ἦσαν ζωγραφισμέναι μεγαλοπρεπεῖς λιτανεῖαι, παράδοξα ἁμάξια, ὅμοια τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχουν πλέον, καὶ στρατιῶται φοροῦντες στολὰς ὅπως ὁ Φάντες σπαθί. Ἐκτὸς τούτων ἦσαν ζωγραφημέναι διάφοροι συντεχνίαι· μὲ τὰς σημαίας των· ἡ σημαία τῶν ραπτῶν εἶχε ἓν ψαλίδι κρατούμενον ἀπὸ δύο λέοντας· ἡ δὲ τῶν ὑποδηματοποιῶν ἔφερεν ἓνα ἀστὸν, χωρὶς ὑποδήματα, εἶνε ἀληθὲς, ἀλλὰ μὲ δύο κεφαλὰς. Οἱ ὑποδηματοποιοὶ θέλουν νὰ τὰ ἔχουν ὅλα διπλά, διὰ νὰ σχηματίζουν ζεύγη.

Καὶ ἐν ᾧ τὸ μικρὸν παιδίον παρετήρει τὰς εἰκονογραφίας ὁ γέρον ἐπῆγεν εἰς τὸ παρκεείμενον δωμάτιον διὰ νὰ πάρῃ γλυκίσματα, μῆλα, καὶ λεπτοκάρυα. Τῇ ἀληθείᾳ, ἡ παλαιὰ οἰκία ἦτο πολὺ νόστιμος.

«Δὲν θὰ ἠμπορέσω ποτε νὰ ὑποφέρω τὴν ζωὴν ταύτην, εἶπεν ὁ μολύβδινος στρατιώτης ὁρθὸς ἐπὶ ἐνὸς κιβωτίου. Πόσον μελαγχολικὰ εἶνε ἐδῶ! τί μοναξίκα! τί δυστυχία νὰ εὐρίσκηται κανεὶς εἰς τοιοῦτον μέρος ἐνῶ ἔχει συνειθίσει εἰς τὴν οἰκογενειακὴν ζωὴν. Ἡ ἡμέρα δὲν τελειώνει. Πόση διαφορά εἶνε ἐδῶ ἀπὸ τὸ δωμάτιον ὅπου ὁ πατήρ σου καὶ ἡ μήτηρ σου συνδιελέγοντο τόσον εὐθύμως, καὶ ὅπου οὐ καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἐκάματε τόσον εὐχάριστον θάρσυνον! Αὐτὸς ὁ γέρον με τὴν μοναξίαν του δὲν θέλει νὰ τὸν θωπεύουν· δὲν ἡξεύρει νὰ γελά. Ἡ κατοικία αὕτη ὁμοιάζει πρὸς τάφον· ποτὲ δὲν θὰ ἠμπορέσω νὰ ὑποφέρω τοιαύτην ζωὴν.»

— Μὴ θρηνῇς τόσον, ἀπήντησε τὸ μικρὸν παιδίον· ἐγὼ εὐχαριστοῦμαι ἐδῶ· καὶ ἔπειτα ἡξεύρεις ὅτι ἔρχονται καὶ τὸν ἐπισκέπτονται καὶ αἱ παλαιαὶ τοῦ σκέψεις.

— Ἡμπορεῖ, ἀλλ' ἐγὼ δὲν τὰς βλέπω· δὲν τὰς γνωρίζω. Ποτὲ δὲν θὰ ἠμπορέσω νὰ μένω ἐδῶ.

— Καὶ ἐντασοῦτω πρέπει νὰ συνειθίσῃς.

Ὁ γέρον ἐπκνήθη με πρόσωπον μειδιῶν, φέρων γλυκίσματα, μῆλα καὶ λεπτοκάρυα καὶ τὸ μικρὸν παιδίον δὲν ἐσυλλογίσθη πλέον τὸν μολύβδινον στρατιώτην.

Ἀφ' οὗ ἔφαγε καλὰ, καλὰ, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν των εὐχαριστημένος· καὶ ὁ σάκις ἔβλεπε τὸν γηραιὸν φίλον του εἰς τὸ παράθυρον ποτὲ δὲν ἐλησμονεῖ νὰ τῷ κινήσῃ φιλικῶς τὴν κεφαλὴν.

Ὑστερον ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν, ἔκαμε δευτέραν ἐπίσκεψιν εἰς τὴν παλαιὰν οἰκίαν.

«Δὲν ἠμπορῶ πλέον! εἶπεν ὁ μολύβδινος στρατιώτης. Ἐχυσά μολυβένια δάκρυα· εἶνε πολὺ μελαγχολικὰ ἐδῶ! Καλλιτέρεχ εἶχα νὰ ἐπῆγαινα εἰς τὸν πόλεμον καὶ ἂς ἐκινδύνευα νὰ χάσω τοὺς βραχίονας ἢ τὰς κνήμας μου. Τοῦλάχιστον θὰ εἶνε μία ἀλ-

λαγή. Δὲν ἠμπορῶ πλέον! Ἡξεύρω τώρα τί εἶνε αἱ παλαιαὶ σκέψεις, διότι καὶ αἱ ἱδικαὶ μου με ἐπεσκέφθησαν, ἀλλὰ καθόλου δὲν με εὐχαρίστησαν. Σὰς ἔβλεπον εἰς τὴν ἀντικρυνὴν οἰκίαν ὥσάν νὰ ἦσθε ἐδῶ. Ἡμην παρὼν εἰς τὴν πρῶνὴν προσευχήν σας, εἰς τὰ μαθήματά σας τῆς μουσικῆς, καὶ ἐνόμιζα ὅτι ἦμην εἰς τὸ μέσον ὄλων τῶν ἄλλων παιγνιδίων σας. Ἀλλοίμονον! αὐταὶ ἦσαν αἱ παλαιαὶ μου σκέψεις. Εἶπέ μοι ὀλίγον, τί κάμνει ἡ μήτηρ σου καὶ ἡ μικρὰ Μαρία σας! Πληροφόρησόν με ἐπίσης καὶ διὰ τὸν συντροφόν μου τὸν ἄλλον μολύβδινον στρατιώτην· αὐτὸς ἔχει καλλιτέραν τύχην ἀπὸ ἐμέ· δὲν βαστῶ πλέον, δὲν βαστῶ πλέον!

— Δὲν εἶσαι πλέον ἱδικός μου, ἀπήντησε τὸ μικρὸν παιδίον, ἀφοῦ σε ἔχαρισα δὲν ἠμπορῶ νὰ σὲ πάρω ὀπίσω. Συμμορφώσου λοιπὸν με τὴν τύχην σου.

Ὁ γέρον ἔφερεν εἰς τὸ παιδίον εἰκονογραφίαν καὶ μερικὰ χαρτία δολόχρυσα, διὰ νὰ διασκεδάσῃ. Ἐπειτα ἤνοιξε τὸ κλειδοκύμβολόν του, ἔπαιξε μίαν μικρὰν μελωδίαν καὶ ἐτραγώδησε σιγὰ σιγὰ ἓνα παλαιὸν τραγουδάκι.

«Στὸν πόλεμον! Στὸν πόλεμον! ἐφώναζεν ὁ μολύβδινος στρατιώτης, καὶ ἐκρημνίσθη κατὰ γῆς.

Ὁ γέρον καὶ τὸ μικρὸν παιδίον ἠθέλησαν νὰ τὸν ἀνασηκώσουν, ἀλλὰ τὸν ἐζήτησαν παντοῦ καὶ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ τὸν εὗρουν. Ὁ μολύβδινος στρατιώτης ἔπεσεν εἰς μίαν βαγάδα.

Ὑστερον ἀπὸ ἓνα μῆνα ἦτο χειμὼν, τὸ μικρὸν παιδίον ἐφόρα ἐπὶ τῶν ὕλων τῶν παρθύρων διὰ νὰ λυώσῃ τὸν πάγον, καὶ νὰ κάμῃ ἔπειτα μετὰ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου τοῦ ἓνα μικροῦ φεγγίτην. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἠδύνατο νὰ βλέπῃ τὴν ἀντικρυνὴν παλαιὰν οἰκίαν. Ἡ χιὼν ἐσκέπαζε ἐντελῶς τὴν κλίμακά της, ὅλας τὰς ἐπιγραφάς καὶ ὅλας τὰς γλυφάς. Δὲν ἐφαίνετο κανεὶς, καὶ πραγματικῶς, κανεὶς δὲν ὑπῆρχεν· ὁ γέρον εἶχεν ἀποθάνει.

Τὴν ἰδίαν ἐσπέραν μίαν ἄμαζαν ἐσταμά-

τητε εἰς τὴν θύραν διὰ τὴν λάβην τὸν νεκρὸν τοῦ γέροντος, τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἐνταφισκοῦν ἔξω εἰς τὴν ἐξοχὴν. Κάνεις δὲν ἠκολούθει τὴν ἄμαξον. Ὅλοι οἱ φίλοι τοῦ γέροντος εἶχον ἀποθάνει ἐπίσης. Μένον τὸ μικρὸν παιδίον ἔστειλε μὲ τὸ ἄκρῳ τῶν δακτύλων τοῦ ἑν φίλημα πρὸς τὸ νεκροκράδωσεν ἐνῶ ἀνεχώρει.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ παλαιὰ οἰκία ἐπωλήθη, καὶ τὸ μικρὸν παιδίον διὰ τοῦ φεγγίτου τοῦ εἶδεν ὅτι ἐσκήκονον τὰς ἐικονογραφίας τῶν ἵππων καὶ τῶν εὐγενῶν κυριῶν, τὰς γάστρας, τὰ θρόνα ἐπιπλα, καὶ τὸ παλκιδὸν κλειδοκύμβαλον.

Τὴν ἀκόλουθον ἄνοιξιν ἐκρήμνισαν τὴν οἰκίαν.

«Ἐγὶνε πλέον ὥσάν παρὰ γὰρ!» ἔλεγον καὶ ἐπανελέγον ὅλοι· καὶ εἰς ὀλίγας ὥρας δὲν ἔμεινε παρὰ σωρὸς ἐρείπων.

«Τέλος πάντων!» εἶπον αἱ γειτονικαὶ οἰκίαι καμαρώνουσαι.

Ἦτο δὲ ἀπὸ μερικὰ ἔτη εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς οἰκίας ἐκτίσθη μία μεγάλη οἰκία νέκ καὶ μεγαλοπρεπής, μὲ μικρὸν κήπον περικυκλωμένον μὲ κιγκλίδας σιδεράς, ἐκατοῖκαι εἰς αὐτὴν εἰς παλαιὸς γνωριμὸς μας, τὸ μικρὸν παιδίον, ὁ φίλος τοῦ γέροντος. Τὸ παιδίον εἶχε μεγαλώσει, εἶχε νυμφευθῇ καὶ μίαν ἡμέραν παρῆναι εἰς τὸν κήπον τὴν χρῆσασαν σύζυγόν του, φυτεύουσαν ἑν ἄνθος.

Ἦτο δὲ ἀπὸ μερικὰ ἔτη εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς οἰκίας ἐκτίσθη μία μεγάλη οἰκία νέκ καὶ μεγαλοπρεπής, μὲ μικρὸν κήπον περικυκλωμένον μὲ κιγκλίδας σιδεράς, ἐκατοῖκαι εἰς αὐτὴν εἰς παλαιὸς γνωριμὸς μας, τὸ μικρὸν παιδίον, ὁ φίλος τοῦ γέροντος. Τὸ παιδίον εἶχε μεγαλώσει, εἶχε νυμφευθῇ καὶ μίαν ἡμέραν παρῆναι εἰς τὸν κήπον τὴν χρῆσασαν σύζυγόν του, φυτεύουσαν ἑν ἄνθος.

Τὴν ἀκόλουθον ἄνοιξιν ἐκρήμνισαν τὴν οἰκίαν.

Ἦτο δὲ ἀπὸ μερικὰ ἔτη εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς οἰκίας ἐκτίσθη μία μεγάλη οἰκία νέκ καὶ μεγαλοπρεπής, μὲ μικρὸν κήπον περικυκλωμένον μὲ κιγκλίδας σιδεράς, ἐκατοῖκαι εἰς αὐτὴν εἰς παλαιὸς γνωριμὸς μας, τὸ μικρὸν παιδίον, ὁ φίλος τοῦ γέροντος. Τὸ παιδίον εἶχε μεγαλώσει, εἶχε νυμφευθῇ καὶ μίαν ἡμέραν παρῆναι εἰς τὸν κήπον τὴν χρῆσασαν σύζυγόν του, φυτεύουσαν ἑν ἄνθος.

«Στάσου νὰ τὸν ἰδῶ ὀλίγον!» λέγει ὁ σύζυγός της γελῶν, ὦ! ὄχι, δὲν εἶνε αὐτός. Ἀλλὰ μ' ἐνθυμίζει τὴν ἱστορίαν ἐνὸς ἄλλου μολύβδινου στρατιώτου τὸν ὁποῖον εἶχον ὅταν ἦμην παιδίον.»

Τότε διηγήθη εἰς τὴν σύζυγόν του τὴν ἱστορίαν τῆς παλαιᾶς οἰκίας, τοῦ γέροντος, καὶ τοῦ μολύβδινου στρατιώτου τὸν ὁποῖον εἶχε δώσει εἰς τὴν γέροντα διὰ τὴν ἀμνηστροφίαν.

Ἦτο δὲ ἀπὸ μερικὰ ἔτη εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς οἰκίας ἐκτίσθη μία μεγάλη οἰκία νέκ καὶ μεγαλοπρεπής, μὲ μικρὸν κήπον περικυκλωμένον μὲ κιγκλίδας σιδεράς, ἐκατοῖκαι εἰς αὐτὴν εἰς παλαιὸς γνωριμὸς μας, τὸ μικρὸν παιδίον, ὁ φίλος τοῦ γέροντος. Τὸ παιδίον εἶχε μεγαλώσει, εἶχε νυμφευθῇ καὶ μίαν ἡμέραν παρῆναι εἰς τὸν κήπον τὴν χρῆσασαν σύζυγόν του, φυτεύουσαν ἑν ἄνθος.

Τὴν ἀκόλουθον ἄνοιξιν ἐκρήμνισαν τὴν οἰκίαν.

Ἦτο δὲ ἀπὸ μερικὰ ἔτη εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς οἰκίας ἐκτίσθη μία μεγάλη οἰκία νέκ καὶ μεγαλοπρεπής, μὲ μικρὸν κήπον περικυκλωμένον μὲ κιγκλίδας σιδεράς, ἐκατοῖκαι εἰς αὐτὴν εἰς παλαιὸς γνωριμὸς μας, τὸ μικρὸν παιδίον, ὁ φίλος τοῦ γέροντος. Τὸ παιδίον εἶχε μεγαλώσει, εἶχε νυμφευθῇ καὶ μίαν ἡμέραν παρῆναι εἰς τὸν κήπον τὴν χρῆσασαν σύζυγόν του, φυτεύουσαν ἑν ἄνθος.

Τὴν ἀκόλουθον ἄνοιξιν ἐκρήμνισαν τὴν οἰκίαν.

Ἦτο δὲ ἀπὸ μερικὰ ἔτη εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς οἰκίας ἐκτίσθη μία μεγάλη οἰκία νέκ καὶ μεγαλοπρεπής, μὲ μικρὸν κήπον περικυκλωμένον μὲ κιγκλίδας σιδεράς, ἐκατοῖκαι εἰς αὐτὴν εἰς παλαιὸς γνωριμὸς μας, τὸ μικρὸν παιδίον, ὁ φίλος τοῦ γέροντος. Τὸ παιδίον εἶχε μεγαλώσει, εἶχε νυμφευθῇ καὶ μίαν ἡμέραν παρῆναι εἰς τὸν κήπον τὴν χρῆσασαν σύζυγόν του, φυτεύουσαν ἑν ἄνθος.

Τὴν ἀκόλουθον ἄνοιξιν ἐκρήμνισαν τὴν οἰκίαν.

Ἦτο δὲ ἀπὸ μερικὰ ἔτη εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς οἰκίας ἐκτίσθη μία μεγάλη οἰκία νέκ καὶ μεγαλοπρεπής, μὲ μικρὸν κήπον περικυκλωμένον μὲ κιγκλίδας σιδεράς, ἐκατοῖκαι εἰς αὐτὴν εἰς παλαιὸς γνωριμὸς μας, τὸ μικρὸν παιδίον, ὁ φίλος τοῦ γέροντος. Τὸ παιδίον εἶχε μεγαλώσει, εἶχε νυμφευθῇ καὶ μίαν ἡμέραν παρῆναι εἰς τὸν κήπον τὴν χρῆσασαν σύζυγόν του, φυτεύουσαν ἑν ἄνθος.

Τὴν ἀκόλουθον ἄνοιξιν ἐκρήμνισαν τὴν οἰκίαν.

Ἦτο δὲ ἀπὸ μερικὰ ἔτη εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς οἰκίας ἐκτίσθη μία μεγάλη οἰκία νέκ καὶ μεγαλοπρεπής, μὲ μικρὸν κήπον περικυκλωμένον μὲ κιγκλίδας σιδεράς, ἐκατοῖκαι εἰς αὐτὴν εἰς παλαιὸς γνωριμὸς μας, τὸ μικρὸν παιδίον, ὁ φίλος τοῦ γέροντος. Τὸ παιδίον εἶχε μεγαλώσει, εἶχε νυμφευθῇ καὶ μίαν ἡμέραν παρῆναι εἰς τὸν κήπον τὴν χρῆσασαν σύζυγόν του, φυτεύουσαν ἑν ἄνθος.

Τὴν ἀκόλουθον ἄνοιξιν ἐκρήμνισαν τὴν οἰκίαν.

Ἦτο δὲ ἀπὸ μερικὰ ἔτη εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς οἰκίας ἐκτίσθη μία μεγάλη οἰκία νέκ καὶ μεγαλοπρεπής, μὲ μικρὸν κήπον περικυκλωμένον μὲ κιγκλίδας σιδεράς, ἐκατοῖκαι εἰς αὐτὴν εἰς παλαιὸς γνωριμὸς μας, τὸ μικρὸν παιδίον, ὁ φίλος τοῦ γέροντος. Τὸ παιδίον εἶχε μεγαλώσει, εἶχε νυμφευθῇ καὶ μίαν ἡμέραν παρῆναι εἰς τὸν κήπον τὴν χρῆσασαν σύζυγόν του, φυτεύουσαν ἑν ἄνθος.

Τὴν ἀκόλουθον ἄνοιξιν ἐκρήμνισαν τὴν οἰκίαν.

Ἦτο δὲ ἀπὸ μερικὰ ἔτη εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς οἰκίας ἐκτίσθη μία μεγάλη οἰκία νέκ καὶ μεγαλοπρεπής, μὲ μικρὸν κήπον περικυκλωμένον μὲ κιγκλίδας σιδεράς, ἐκατοῖκαι εἰς αὐτὴν εἰς παλαιὸς γνωριμὸς μας, τὸ μικρὸν παιδίον, ὁ φίλος τοῦ γέροντος. Τὸ παιδίον εἶχε μεγαλώσει, εἶχε νυμφευθῇ καὶ μίαν ἡμέραν παρῆναι εἰς τὸν κήπον τὴν χρῆσασαν σύζυγόν του, φυτεύουσαν ἑν ἄνθος.

Τὴν ἀκόλουθον ἄνοιξιν ἐκρήμνισαν τὴν οἰκίαν.

Ἦτο δὲ ἀπὸ μερικὰ ἔτη εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς οἰκίας ἐκτίσθη μία μεγάλη οἰκία νέκ καὶ μεγαλοπρεπής, μὲ μικρὸν κήπον περικυκλωμένον μὲ κιγκλίδας σιδεράς, ἐκατοῖκαι εἰς αὐτὴν εἰς παλαιὸς γνωριμὸς μας, τὸ μικρὸν παιδίον, ὁ φίλος τοῦ γέροντος. Τὸ παιδίον εἶχε μεγαλώσει, εἶχε νυμφευθῇ καὶ μίαν ἡμέραν παρῆναι εἰς τὸν κήπον τὴν χρῆσασαν σύζυγόν του, φυτεύουσαν ἑν ἄνθος.

Τὴν ἀκόλουθον ἄνοιξιν ἐκρήμνισαν τὴν οἰκίαν.

Ἦτο δὲ ἀπὸ μερικὰ ἔτη εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς οἰκίας ἐκτίσθη μία μεγάλη οἰκία νέκ καὶ μεγαλοπρεπής, μὲ μικρὸν κήπον περικυκλωμένον μὲ κιγκλίδας σιδεράς, ἐκατοῖκαι εἰς αὐτὴν εἰς παλαιὸς γνωριμὸς μας, τὸ μικρὸν παιδίον, ὁ φίλος τοῦ γέροντος. Τὸ παιδίον εἶχε μεγαλώσει, εἶχε νυμφευθῇ καὶ μίαν ἡμέραν παρῆναι εἰς τὸν κήπον τὴν χρῆσασαν σύζυγόν του, φυτεύουσαν ἑν ἄνθος.

Τὴν ἀκόλουθον ἄνοιξιν ἐκρήμνισαν τὴν οἰκίαν.

Ἦτο δὲ ἀπὸ μερικὰ ἔτη εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς οἰκίας ἐκτίσθη μία μεγάλη οἰκία νέκ καὶ μεγαλοπρεπής, μὲ μικρὸν κήπον περικυκλωμένον μὲ κιγκλίδας σιδεράς, ἐκατοῖκαι εἰς αὐτὴν εἰς παλαιὸς γνωριμὸς μας, τὸ μικρὸν παιδίον, ὁ φίλος τοῦ γέροντος. Τὸ παιδίον εἶχε μεγαλώσει, εἶχε νυμφευθῇ καὶ μίαν ἡμέραν παρῆναι εἰς τὸν κήπον τὴν χρῆσασαν σύζυγόν του, φυτεύουσαν ἑν ἄνθος.

Τὴν ἀκόλουθον ἄνοιξιν ἐκρήμνισαν τὴν οἰκίαν.

Ἦτο δὲ ἀπὸ μερικὰ ἔτη εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς οἰκίας ἐκτίσθη μία μεγάλη οἰκία νέκ καὶ μεγαλοπρεπής, μὲ μικρὸν κήπον περικυκλωμένον μὲ κιγκλίδας σιδεράς, ἐκατοῖκαι εἰς αὐτὴν εἰς παλαιὸς γνωριμὸς μας, τὸ μικρὸν παιδίον, ὁ φίλος τοῦ γέροντος. Τὸ παιδίον εἶχε μεγαλώσει, εἶχε νυμφευθῇ καὶ μίαν ἡμέραν παρῆναι εἰς τὸν κήπον τὴν χρῆσασαν σύζυγόν του, φυτεύουσαν ἑν ἄνθος.

Τὴν ἀκόλουθον ἄνοιξιν ἐκρήμνισαν τὴν οἰκίαν.

Ἦτο δὲ ἀπὸ μερικὰ ἔτη εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς οἰκίας ἐκτίσθη μία μεγάλη οἰκία νέκ καὶ μεγαλοπρεπής, μὲ μικρὸν κήπον περικυκλωμένον μὲ κιγκλίδας σιδεράς, ἐκατοῖκαι εἰς αὐτὴν εἰς παλαιὸς γνωριμὸς μας, τὸ μικρὸν παιδίον, ὁ φίλος τοῦ γέροντος. Τὸ παιδίον εἶχε μεγαλώσει, εἶχε νυμφευθῇ καὶ μίαν ἡμέραν παρῆναι εἰς τὸν κήπον τὴν χρῆσασαν σύζυγόν του, φυτεύουσαν ἑν ἄνθος.

Τὴν ἀκόλουθον ἄνοιξιν ἐκρήμνισαν τὴν οἰκίαν.

Ἦτο δὲ ἀπὸ μερικὰ ἔτη εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς οἰκίας ἐκτίσθη μία μεγάλη οἰκία νέκ καὶ μεγαλοπρεπής, μὲ μικρὸν κήπον περικυκλωμένον μὲ κιγκλίδας σιδεράς, ἐκατοῖκαι εἰς αὐτὴν εἰς παλαιὸς γνωριμὸς μας, τὸ μικρὸν παιδίον, ὁ φίλος τοῦ γέροντος. Τὸ παιδίον εἶχε μεγαλώσει, εἶχε νυμφευθῇ καὶ μίαν ἡμέραν παρῆναι εἰς τὸν κήπον τὴν χρῆσασαν σύζυγόν του, φυτεύουσαν ἑν ἄνθος.

ΛΟΓΙΑ ΕΥΧΗ ΚΟΡΑΣΙΟΥ

Μικρὸν κοράσιον πενταετὲς ἡγάπα ἐξίσου τὴν μητέρα της καὶ τὴν μάμμη της. Κατὰ τὴν ἐπέτειον ἡμέραν τῶν γενεθλίων τῆς μάμμης ἡ μήτηρ εἶπε πρὸς τὸ θυγάτριόν της: «Παρακάλεσον τὸν Θεόν, ἀγαπητή μου, νὰ εὐλογήσῃ τὴν μάμμη σου καὶ νὰ τὴν ἀφῇσῃ νὰ γηράσῃ πολὺ.» Ἐπειδὴ δὲ τὸ κοράσιον παρετήρησε τὴν μητέρα του μετὰ τινος ἐκπλήξεως ἐπανελάβε: «Πῶς! δὲν θέλεις λοιπὸν νὰ παρακαλέσῃς τὸν Θεὸν νὰ εὐλογήσῃ τὴν μάμμη σου καὶ νὰ τὴν ἀφῇσῃ νὰ γηράσῃ;»

— ὦ! μήτηρ, ἀπεκρίθη τὸ κοράσιον, ἡ μάμμη μου εἶνε πλέον πολὺ γράσια· προτιμῶ νὰ παρακαλέσω τὸν Θεὸν νὰ τὴν κάμῃ πάλιν νέαν.

Ο ΟΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΛΑΓΟΣ
(μῦθος)

Ἐνα γαῖδαρος μιά' ἡμέρα (μέσοις πενθέσιοις) - μὴ πειράζει
ἀντὶ δυο νὰ τὸν εἰπω γαῖδαρο τὴν ἀφεντιά του;
Ὅπως κι' ἂν τὸν ὀνομάσω ὅ,τι εἶναι δὲν ἀλλάζει,
θάχη τέσσαρα τὰ πόδια, θάχη μακρὰ τ' αὐτιά του.
Τὸ λοιπὸν ὁ γαῖδαρός μες μετὰ τοῦ Ἀπριλίου ἡμέρα

ἐλαφρὸς ὡς ἂν πουλάει δίχως βίρος καὶ σαμάρι
βγήκε σ' ἐξοχὴ νὰ πάρῃ λίγα καθαρὰ αἶρα
καὶ νὰ κυλισθῇ λιγάκι εἰς τὸ πράσινο χορτάρι.
Ἄ! θάρρει, ὅτι ἡ κάγκαι τοῦ ἐκείνου τραπίζει
τὴν ἀρχοντικὴν θυμάρη! πόσος πλοῦτος προσινίζει!

τρώγει, παίζει, παίζει τρώγει κ' ὅλο τρώγει κ' ὅλο παίζει
καὶ κολιέται νὰ χωνεύσῃ καὶ σηκώνεται κ' ἀρχίζει.
Κ' εἶνε εὐτοχῆς σὺν ὄντος· καὶ ῥεμβάζει ξεπλωμένος
πάνω εἰς τὸ φαγητό του ποῦ τοῦ κάνει καὶ γιάστρωμα,
ὅταν ξεφύγῃ πηδάει ἐμπροστὰ του φοβισμένος
ἵνας κύρ λαγὸς τρεχάτος καὶ νὰ τρέξῃ θέλ' ἀκόμα.
— Πατριώτη! ποῦ πᾶς ἔτσι! στάσου δὲ νὰ σὲ ἰδοῦμε
κ' ὁ λαγὸς μας πέρνην θάρρος καὶ τεντώνει τὰ αὐτιά του
— Τί χαράς' αὐτοὺς τοὺς ξένους τόπους· ἄντα μωθοῦμε
τὶ ζητεῖς εἰς αὐτὰ τὰ μέρη; — Ἐβόσκησάν ἐκεῖ κάτου.
— Πῶς σὲ λέν; — Λαγὸ! — Γιά πῆς μου εὖ θεὸ σου σ' ἐξορκίζω
μὴ πῶς εἶσαι συγγενής μου· π' τὴ δική μας τὴ φαμίλια
— Τί τιμὴ — Τοὺς ἰδικούς μας ἀπ' τ' αὐτιά τους ἐγνώριζω
ποῦνε μακρὰ κ' οἱ ἄλλοι σκάνουν ἀπὸ τὴ ζήλια.
— Ἡ κυροῦλα μου δὲν μοῦ πε τίποτε γιὰ τὴ γεννιά μου.
— Τί ὦρα! αὐτιά ποῦ τᾶχεις! θάρρος! πρὶν κοντὰ μου εἶσαι
Ἀριστοῦργημα! κοντεύουν νὰ ὁμοιάσουν τὰ δικά μου
μακρὰ, φαρδιά, ἀφράτα! μὰ αὐτὰ εἶνε μιὰ τρέλλα!
Μὴ μαγεύεις μὲ τ' αὐτιά σου· ἄχ, θεέ μου! μὲ τρελλοποιεῖς.
Τί εὐγένεια, τί χάρις, τί κομψά, τί περιγισμένα
ἔχεις μέλλον! μὲ τ' αὐτιά σου μέγας καὶ τρανός θά γίνῃς
ἄλλοι ἔχουνε, κεφάλι, κ' ἄλλοι αὐτιά δὲν βλέπεις μένα.

Πόσοι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους σάν τὸ γαῖδαρ' ὁμοιάζουν
καὶ ταῦτιά τὰ δικά τους σ' ἄλλου κεφαλὴ θαυμάζουν!
ταῖς δικαῖς των ταῖς ἐλλείψεις; σ' ἄλλον ἐάν ἰδοῦνε
ὡς προτέρημα, ὡς χάριν, ὡς εὐλογίαν· ἐπαινοῦνε
μὰ οἱ φρόνιμοι τοὺς βλέπουν... κ' ἀπὸ μακρὰ γελῶνε.

ΑΙΜΥΛΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ.

Η ΑΝΟΙΞΙΣ

Δένδρα, γλὴν πρασινίζουν
Στῆς ἀνοίξεως τὴν ὥραν
Καὶ παντοῦ τῆς γῆς στολίζουν
Κάθε τόπον κάθε χώραν.

Ἄνθη ἄπειρα, ποικίλα
Καὶ φυτὰ εὐωδιαζόν
Καὶ μὲ ὄρουσιν εἰς τὰ φύλλα
Κάθε χρώμα ἀπαυγάζουν.

Καὶ τὰ δένδρα φορτωμένα
Ἀπὸ ἄνθη εἰς τοὺς κλώνους
Προμηγνύουν ἕνα ἕνα
Τοὺς καρπούς των τοὺς ἀφθόνους.

Ψιθυρίζει τὸ ῥυάκι
Καὶ λοξὰ ἢ ἴσια τρέχει
Καὶ τὸ καθαρὸ νεράκι
Ἀνθισμένους ὄχθας βρέχει.

Τὰ πτηνὰ μαζὶ του χαίρουν
Κελαδοῦντα μ' ἁρμονίαν

Κ' εἰς τὸν ὕψιστον προσφέρουν
Μὲ τὸ ἄσμα των λατρεῖαν

Στὰ χωράφια του πηγαίνει
Μὲ χαρὰν καὶ ὁ ἀγρότης
Ἡ δουλεῖα τὸν περιμένει
Καὶ μαζὶ καὶ ἡ παιδρότης

Τὶ ὦρα! ποικίλα
Ποῦ τὰ ὄμματα μαγεύει!
Τὶ μεγάλη ἁρμονία
Εἰς τὴν φύσιν βασιλεύει!

Γ. Δ. Θ.

ΔΥΩ ΝΗΠΙΑΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

1. ΤΟ ΚΟΡΙΤΣΑΚΙ ΚΑΙ ΤΟ ΓΑΤΑΚΙ.

Μιά φορὰ ἦτον ἕνα κοριτσάκι καὶ ἐκά-
θητο εἰς τὸν κῆπο τους.

Εἰς τὴν πόρτα ἦτον ἕνα μικρὸ γατάκι
παραπολὺ εὐμορρο.

Τὸ κοριτσάκι ἐφώναζε στὸ γατάκι: «Λι-
λίνα, Λιλίνα! ἔλα ἐδῶ, Λιλίνα!»

Ἡ Λιλίνα ἦλθε πλησίον εἰς τὸ κορι-
τσάκι, ἐπαίξε μαζὶ του καὶ τὸ ἐχάιδευσεν
κάμνοντάς ῥρον, ῥρον ῥρον...

Καὶ τὸ κοριτσάκι ἦταν εὐχαριστημένον
νὰ παίζει μὲ τὴν Λιλίνα, καὶ τὴν ἐχάιδευσεν
κ' ἐκεῖνο.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴν τὸ ἕνα ἀγαποῦσε τὸ
ἄλλο, ἦσαν φίλοι.

Ἀλλὰ τὸ κοριτσάκι ἐφάνη κακὸ· ἐτρέ-
βηξε τὴν αὐρὰ τῆς Λιλίνας.

Τότε ἡ Λιλίνα δυσχερестήθηκε· δὲν ἔ-
κανε πλέον ῥρον, ῥρον, ῥρον, ἀλλὰ ἐτσουγκρά-
νισε μὲ τὰ νύχλια τῆς τὸ κοριτσάκι κά-
μνοντάς πφφ! πφφ!

Τότε δὲν ἠγαπῶντο ἀναμεταξύ τους·
δὲν ἦσαν πλέον φίλοι.

Τὸ γατάκι δὲν ἠθέλησε νὰ παίζει πλέον
μὲ τὸ κοριτσάκι, καὶ ἔφυγε.

Καὶ τὸ κοριτσάκι ἔμεινεν δλομόναχο.
Οἱ κακοὶ δὲν ἔχουν φίλους.

ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ Ν. . .

2. Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ

Ὁ Δημήτριος κ' Ἰάσων εἶνε δυὸ καλὰ παιδάκια,
ἀγαπᾷ ὁ εἰς τὸν ἄλλον, ποῦ σπανίως ἀδελφάκια
ἔχουν τόσην ἁρμονίαν
ὅταν παίζουν ὅσῃ οἰκίαν.

Τῆς ἀποκριαῖς σὺν εἶδαν ὅλοι νὰ χοροπηδῶσιν
Ἐξηλεύσανε οἱ φίλοι καὶ ἀπὸ χαρὰν σκιρτῶσιν.
Ἔρχετ' ὁ μικρὸς Ἰάσων, τὴν μαμὰ παρακαλεῖ,
Ὁ Δημήτριος ἐπίσης ἔς τὸν πατέρα προχωρεῖ :
Εἶνε μὲ τὴν ἀδελφὴν σὰς νὰ χορεύσωμεν κ' ἡμεῖς,
μὲ τὴν Λούλα καὶ Μαρίαν· χωρὶς νῦν ἄλλος κανεῖς;
Οἱ γονεῖς τοὺς ἐπιτρέπουσι νὰ χορεύσωσι μὴ ὥρα,
ἀφοῦ ὅμως πρῶτον μάθουν τὰ μαθήματά των τόρα.
Ἐμαθον τὸ μάθημά των, μπαίνουν εἰς τὸ μαγειριὸ
τῆς μαγειρικῆς τὰ σκεύη προμηθεύονται κ' οἱ δυὸ
Ὁ Ἰάσων τὴν χουλιάραν ἤσπασεν ἀντὶ φλογέρας
Ὁ Δημήτριος ἐπίσης δυὸ σκεπάσματα σουκιέρας.
Ἦρχισεν εὐθὺς νὰ κρούῃ ὁ καθένας τ' ὄργανόν του
κ' ὁ Δημήτριος τὸν χρόνον δίδει εἰς τὸν ἀδελφὸν του.

Ἄμα εἶδαν τὰ κορίτσια πῶς ὀρχίστρα κατιρτίσθη
Τὸν χορὸν εὐθὺς ἀρχίζουν κ' ἡ αἰκία των ἐκίσθη.
Ἀφοῦ δὲ παρήλθε μὴ ὥρα, ἡ διωρισμένη,
Τὸν χορὸν ἀμέσως παύουν, καὶ οἱ δυὸ χειροπιασμένοι
Τοὺς γονεῖς εὐχαριστοῦσι
Καὶ τὴν Λούλαν καὶ Μαρίαν ἔς τὸ σχολεῖον ὁδηγοῦσι.
Γ.

ΔΙΑ ΝΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΤΑΙ Η ΜΗΤΕΡΑ

Μικρὰ τις κόρη ἦτις εὗρισκε μεγάλῃν
δυσκολίαν νὰ τηρῇ τὰ πράγματά της ἐν
τάξει, ἀλλ' ἦτις ἡσθάνετο ἐπίσης μεγί-
στην ἐπιθυμίαν νὰ προξενῇ εὐχαρίστησιν
εἰς τὴν μητέρα της ἔγραψε μεγάλους γράμ-
μασι ἐπὶ λευκοῦ χαρτοῦ:

«ΤΑΞΙΣ, ΔΙΑ ΝΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΤΑΙ Η ΜΗΤΕΡΑ»
καὶ τὸν χάρτην τοῦτον προσεκόλλησεν εἰς
τὸ μέρος ὅπου ἐφύλαττε τὰ ἐνδύματά της.
Ὅσάκις ἐπλησίαζε πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο
αἱ λέξεις αὐταὶ τῇ ὑπενθύμιζον τὴν ἐπι-
θυμίαν τῆς μητρός της, καὶ οὕτω ὀλίγον
κατ' ὀλίγον ἀπέκτησε τὴν συνήθειαν νὰ
θέτῃ πᾶν πρᾶγμα εἰς τὸν τόπον του.

ΘΗΣΑΥΡΟΣ.

* Τὰ βιβλία εἶνε διὰ τὴν ψυχὴν ὅ,τι ἡ τροφὴ
διὰ τὸ σῶμα.

* * Ὁ τὰ πάντα ἐπιθυμῶν οὐδὲν ἔχει.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

21

Ἐλλειπούμενον
*ε*ο*—η—*ε*ο*ε*ία
Εἶ—*ο*ο*—*α*ω*—αι*ία.

22

Ποῦτον εἶνε ἐκεῖνο τὸ ὅποιον οὐδεὶς ἄνθρωπος ἐπι-
θυμεῖ νὰ ἔχῃ καὶ ἂν τὸ ἔχῃ οὐδόλως ἐπιθυμεῖ νὰ τὸ
χάσῃ;

23

Ποῖος ὑποδηματοποιὸς κατασκευάζει ὑποδήματα
ἀνευ δέρματος;

24

Νὰ ἀντικατασταθῶσιν οἱ κατωτέρω ἀστερίσκοι διὰ
γράμμάτων, ὥστε καθέτως καὶ ὀριζοντίως νὰ ἀναγι-
νώσκῃται τὸ αὐτὸ ὄνομα ἡπείρου, τῶν δεσπογῶν ἢ
ἀντικατάστασις νὰ γίνῃ διὰ τοιαύτων γραμμάτων,
ὥστε αἱ ὀριζοντίως ἀναγινωσκόμεναι λέξεις νὰ εἶνε:

* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *

φωνήεν
ἐπίρρημα χρονικόν
ἀντωνυμία προσωπικῇ

Ἐπιπλόν ἀναπαύσεως
μέτρον βάρους
φωνήεν

25

Ὁ μικρὸς Γ. καὶ Ε. ἦσαν φίλοι ἀχώριστοι· ἀλλὰ
κατὰ κακὴν τύχην ἠσθάνθησαν καὶ οἱ δυὸ συγχρόνως
καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἦτο ἀδύνατον νὰ ἴδωσιν ἄλ-
λήλους. Ὁ Γ. ἀνέρωσε καὶ ἄμα ᾔδυνήθη νὰ γράψῃ
ἐπεμψὲ τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Ε., τῆς
ὁποίας παρακαλοῦνται οἱ ἀναγνώσται μας νὰ μαντεύ-
σωσι τὰς ἑλλειπούσας λέξεις :

Ἀγαπητέ μοι Ε.

Καὶ σὺ λοιπὸν ; Τὸ χθὲς ἄχ! πόσον
διὰ τοῦτο δὲν νὰ με ἴδῃς ! Ἀλλὰ
καὶ πόσον ὅκ ἡπάρεις διότι εἰ ;
μοὶ λέγει ὅτι μετὰ 5 ὅθι εἶμαι εἰς
νὰ Σὺ πότε ; ἄχ ! πότε θὰ αὐταὶ
αἱ 5 ; πότε θὰ ἔλθω οὐ φίλῃσω, σὲ
ἐνταχάλισθω. Γράφον μοι εἶσαι καλλίτερα, πολὺ
καλλίτερα διὰ νὰ διότι πικραιότερον κόνον
μοὶ ὁ ἰδικός σου παρὰ ὁ μου.

Σὲ ἀπαλάσσει ὁ φίλος σου
Γ.

26

— Πῶς ἀρχίζει... τὸ ρωτῆς ;
— Ἀπορῶ !!! δὲν τὸ κυτῆς !!!

27

Τὸ πρῶτον μου εἶνε φωνήν
καὶ σύμφωνον τὸ δευτέρον μου
παράπεινον περὶν ἀρίναι
καὶ στεναγμὸν τὸ σὺνολόν μου.

ΑΥΣΕΙΣ

14

Τὰ καλὰ τῆς ὁμοιοφας
Ἄνθη φέρουν ἐδὺγχιζας

15

Ὅταν δὲν ἔχεις ἀσθενεῖς.

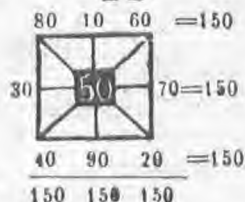
16

Ὅκτάπους—Τετράπους—Δίπους

17

Ἐν τὰς θέσας ἐμπροσθεν τοῦ κατόπτρου.

18

19

Τὸ στοιχείον : Υ

20

Τρίς—Τρούα.

ΑΥΤΑΙ

Κυρίες: Μερτί Θ. Διδανίου, Ἀλεξάνδρα Α. Κωστή, Αἰτωλία Τσάτσου, Ἑλένη Μηγιάνη, Ἑλένη Α. Ἀγκωνάκη, Ἀννα Κ. Αμπαδαρίου, Ἀγγελική Σωτηριάδου, Ἑλένη . . . , Ἀναστασία Α. Φαρακλῶ Ἀννα Σερφιδίου, — Κολ्लीόπου Μπουρη (Σύρου), Κονδύλω Ι. Οικονόμου (Γόρρας), Εὐρημία Κοντομιχάλου (Αργολίδου), Ἀγγελική Βεργωτή (Αἰγίου), Σοφία Ν. Μινώτου (Ζακύνθου), Ἀσπ. Π. Φαρακλῶ, Γεωργία Καλογρηά, Μαρ. Κεφαλά (Λυδουρίου).

Κύριοι: Γκ. Ἀνδ. Βώκος, Π. Γ. Ἀθανασόπουλος, Ν. Α. Ἀγκωνάκης, Ν. Αἰσάκης, Σ. Γ. Σταλλάκης, Ι. Δ. Ζιάτσης, Λουδ. Νικολαΐδης, Στ. Ἑμμ. Νικολοῦδης, Θ. Γ. Σκουφός, Μιχ. Μπελόκας, Α. Παρίσης, Δ. Ι. Κολογερόπουλος, Ὁδ. Κ. Βίκουλης, Κ. Ζάβελης, Ἀλ. Δρίδας, Δ. Χ. Βουρνάτος, Ι. Κ. Αμπαδαρίου, Γ. Γ. Μιχαλόπουλος, Θ. καὶ Ν. Σ. Τσιρεῦλης, Ρ. καὶ Ι. Παρασκευόπουλος, Π. Δ. Ζήκος, Γ. καὶ Σ. Δ. Χαϊμανδᾶς, Ἀλ. Βραχνός (Πειραιῶς), Δ. Ι. Δημαράς, Φ. Π. Σελιῶδης, καὶ Ἀθ. καὶ Σπ. Σ. Σωτηριάδης (Ναυπλίου) Ι. Κ. Τζαῦρας (Γόρρας), Α. Παπανικητόπουλος (Πατρῶν), Π. Μακρής, Μ. Παταμάνος, Γ. Πολλάτες, καὶ Β. Π. Μελισσινός (Αργολίδου), Ἰωκ. Μ. Θεοχάρης, Κ. Σ. Καπάτσης καὶ Μ. Παδαῖας (Κερκύρας), Γρ. Δ. Ξανόπουλος (Ζακύνθου), Μ. Γ. Βιτιάδης, καὶ Χρ. Ροθκανίκης (Χίου), Διὰρ. Γαβριήλ (Σμύρνης), Π. Α. Ἰακώβου (Durazzo).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Τρικυμία καὶ φλοῖατος, λυρικά ποιήματα Σωκράτους Σελωμονίδου. Ἐν Ἀθήναις 1880. 16ον σελ. 110, φρ. 1. Εὐρίσκεται παρὰ τῷ βιβλιοπωλεῖ Σ. Κουσουλίνου.

Ἑλληνικὴ Ἀνθολογία, ἥτοι συλλογὴ τῶν Ἑλληνικῶν φημάτων ὑπὸ Ἀνίστη Κωνσταντινίδου. Ἐκδόσεις πέμπτη ἐπισημνῆν καὶ βελτιωμένη. Ἐν Ἀθήναις, Καταστήματα τοῦ Καραῆ. Α. Κωνσταντινίδου, ὁδὸς Ῥόμβου, 40, 1880, 16ον, σελ. 544, φρ. 6.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπευθυνθέν παρὰ τῷ κ. Γεωργ. Κορίσῃ, ἐν Γαλατῇ, Μικρὸν Χάνι, ἀριθ. 10.

Ἐχομεν ἐν τῷ Γραφεῖῳ μας εἰς πώλησιν τὸν Α'. τόμον «τῆς Διαπλ. τῶν Παίδων».

ΕΚΑΣΤΟΣ ΤΟΜΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ

Ἄδελτος, μὲ ὠραῖον ἐξώφυλλον φρ. 2.—
δεξιμένως, . . . 312

Ταχυδρομικὰ ἐκαστοῦ τόμου διὰ τὰς ἐπαρχίας καὶ τὸ ἐξωτερικόν. Ἀδέτου ληπ. 20, δεξιμένως ληπ. 30.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ἐν Ἑλλάδι φράγκα 2. Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φράγκα 3.

ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ συνδρομηταὶ κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν τοῦ ἔτους, προκαταβάλλουσιν ὁμῶς ὅλον ἔτηρον τὴν ἐτήσιαν συνδρομὴν καὶ λαμβάνουσι τὰ φύλλα ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ.

ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ καὶ τῷ ἐξωτερικῷ ἀπευθυνθέν παρὰ τοῖς κ. κ. ἀνταποκριταῖς «τῆς Διαπλάσεως τῶν παιδῶν» ἢ παρὰ τοῖς κ. κ. πράκτοσι καὶ παρὰ ταῖς κυραῖς καὶ κυράσις δημοδιδασκάλοις καὶ ἐλληνοδιδασκάλοις, εἴτε τέλει κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ ἐν Ἀθήναις κεντρικὸν Γραφεῖον «τῆς Διαπλάσεως τῶν παιδῶν» δι' ἐπιστολῆς ἐμπειρογούσης τὸ ἀντικείμενον τῆς συνδρομῆς εἰς γράμματάς τε, ἢ γερτονόμισμα ἑλληνικόν.

Ὅστις ἤθελε κἄμει 10 συνδρομητὰς καὶ προκαταβάλλει τὰς συνδρομὰς τῶν λαμβάνει ἐν φύλλον ὅσας ἐπὶ ἔτος. Διὰ δὲ τοῦς κἄμνοντας συνδρομητὰς ἄνω τῶν 10 καὶ πρὸς τὸν ὅσον τὰς συνδρομὰς αὐτῶν ἀρίσται εἰς ἀφελὸς τῶν ἐκπτώσεως ὁρχαμῶν 20 ἐπὶ ταῖς 100 ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῶν συνδρομῶν.

Αἰτήσεις μὴ συνδεσθῆναι καὶ ὑπὸ τοῦ ἀντικειμένου τῆς συνδρομῆς ΔΕΝ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν. Αἱ αἰτήσεις δέον νὰ ἀπευθύνονται κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ Γραφεῖον «τῆς Διαπλάσεως τῶν παιδῶν», εἰς Ἀθήνας, καὶ νὰ μὴ ἐπιβαρύνωσι τὴν Διεύθυνσιν διὰ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν. Οὕτω λαμβάνονται ἀσφαλῶς.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ «τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων», ὁδὸς Ἑρμοῦ, 72, πρὸ τῆς Καπνικαρίας.

ΤΥΠΟΙΣ «ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ» ὁδὸς Πατησίων.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Εγκριθείσα υπό του Υπουργείου της Παιδείας και της Εκκλησιαστικῆς διὰ τὴν παιδείαν ἡλικιών.

ΕΤΟΣ Β'.

ΑΘΗΝΗΣ, Μάιος 1880.

Αριθ. Β.

«Τὴ χάρι ποῦχ' ἡ ἔξοχή ἢ λουλουδοσπαρμένη!»

(18, πηλ. 00.)

Δημοσία Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Χαράς καιρός ἐπέστη
Ἡμέρα ἑορτῆς,
Χριστός, Χριστός ἀνέστη
Χριστός ὁ λυτρωτής.

Σχιρτών θυσίαν φέρε,
Λαί, πρὸς τὸν Θεόν,
Ἀγνή παρθένε, χαίρε,
Καὶ χάριτε, Σιών!

Ὁ ἄδης ἐνεκρύθη,
Ἀγαλλεσθε, λαοί!
Καὶ τοῖς νεκροῖς ἐδόθη
Ἀθάνατος ζωή.

ΑΛ. ΚΑΤΑΚΟΤΖΗΝΟΣ.

ΕΜΒΑΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΕΩΣ

(Ἐπὶ τοῦ ἁγίου «Μαῦρ» εἰς τὴν νύκτα στὰ βουνά.)

Ἦρθε ἡ ἀνοιξὶ παιδιὰ
Μὴ ὕπνο! σηκωθῆτε!
Ἐμπρός! καὶ τὴν πρωτομαγιά
Στὸν κάμπο καὶ στὴν λαγκαδιά
Ἐδράτε νὰ χαρῆτε!

Ἐμπρός σὺν ἁφία ἑλαφρά
Τῆς βεματίας περᾶτε!
Καὶ πεταχτὰ κ' ὅλο χαρά
Εἰς τὰ λειβάδια τὰ χλωρά
Καὶ δροσερά ὀρμάτε.

Τί χάρι ποῦχ' ἡ ἐξοχὴ
Ἡ λουλουδοσπαρμένη!
Βῆμα ταχύ, βῆμα ταχύ!
Ἐδῶ μονάχα ἡ ψυχὴ
Ἐλεύθερ' ἀνασαίνει.

Αἴ! ὅσοι θέλουν νὰ χαροῦν
Ἄς τρέξουν στὰ χορτάρια
Μὰ προσοχὴ! γιὰ τὴν γλυστρουῖν
Κ' ὕστερα νὰ γελοῦν μποροῦν
Μ' ἡμᾶς τὰ παληκάρια.

Βλέπετ' ἐκεῖνο τὸ νερό
Ποῦ μέσ' στῆς πέτραις σπάει
Κι' ἀφίνει καπου καὶ ἀφρό;
Εἶνε ποτάμι δροσιερὸ
Καὶ μέσ' στὸ λόγγο πάει.

Ἐν' ἀγριάκι στὰ κλαδιά,
Στὰ λούλουδα φυάει
Καὶ ἀνασταίνει τὴν καρδιά
Μὲ τὴν γλυκεῖά τὴν εὐωδιά
Ποῦ γύρω του σκορπάει.

Τ' ἀηδόνι τὸ ποιητικὸ
Μιλῶντας μὲ τ' ἀγέρι
Πῶς κελαρδίζει ἀρμονικῶ
Τὸ ἄσμα τὸ μαγευτικὸ
Ποῦ μόνο κείνο ξέρε!

Βοή, κουδοῦνια παρ' ἔμπρός
Στὸ πράσινο λιβάδι
Κ' ἕνας βοσκὸς μικρὸς, μικρὸς,
Μὲ στήφλογέρα τρομερὸς,
Φυλάγει τὸ κοπάδι.

Ἐμπρός σὺν ἁφία ἑλαφρά
Τῆς βεματίας περᾶτε!
Καὶ πεταχτὰ, κ' ὅλο χαρά
Στὰ λούλουδα τὰ τρυφερά
Καὶ δροσερά ὀρμάτε.

ΑΙ ΕΙ.

Η ΠΡΩΙΝΗ ΕΚΔΡΟΜΗ

Ἦτο, φίλοι μας ἀναγνώστει, ἡ πρώτη τοῦ Μαΐου. Ἡ Σοφία μετὰ τοῦ πατρὸς της καὶ τῆς μικρᾶς ἀδελφῆς τῆς Ἀντιγόνης εἶχον ἐξέλθῃ, κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν, νὰ χαιρετήσωσι τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου τῆς πρώτης τοῦ Μαΐου εἰς τὴν ἐξοχὴν, καὶ νὰ συλλέξωσιν ἄνθη, διὰ νὰ πλέξωσι τὸν στέφανον τοῦ Μαΐου, τὸν ὁποῖον ἐμελλον νὰ κρεμάσωσιν ὑπεράνω τῆς θύρας τῆς οἰκίας των. Τὰ κοράσια ἦσαν εὐθυμα καὶ φαιδρά* ἔτρεξαν εἰς τοὺς ἀγρούς, ἔδρεψαν μαργαρίτας, μήκωνας, στάχεις καὶ ποικίλα ἄλλα ἄνθη τοῦ ἀγροῦ. Τέλος ἐφθασαν εἰς τὸν ἰδιόκτητόν των κῆπον* ἐκεῖ τὰ ῥόδα, εἴτε τελείως ἠνεωγμένα εἴτε ἡμιάνοικτα, ὑπῆρξαν δι' αὐτάς ἡ μεγαλειτέρα κατὰκτησις τὴν ὁποίαν κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠδύνατο νὰ κάμωσιν. Ἐκοψαν ἀρκετὰ καὶ τότε μόνον ἀπέκαμον, ὅταν εἶδον ὅτι τὸ καλάθειόν των ἦτο πλήρες ἀγρίων καὶ ἡμέρων ἀνθέων.

Ἐνῶ ὁ πατὴρ συνωμίλει μετὰ τοῦ κηπουροῦ εἰσῆλθον τὰ κοράσια εἰς τὸν μικρὸν οἰκίσκον του, καὶ ἤρχισαν νὰ δένωσιν ἀνθοδέσμας. Ἡ μικρὰ Ἀντιγόνη ἐξέλεγε τὰ ἄνθη ἀπὸ τοῦ καλάθιου καὶ τὰ ἐδίδεν εἰς τὴν Σοφίαν, ἥτις, καθ' ὃ ἐπιτηδειοτέρα, ἐπλέκε τὰς ἀνθοδέσμας.

— Ἰδέ, Σοφία, ἔλεγεν ἡ μικρὰ Ἀντιγόνη, ἰδέ πόσον λαμπρὸς εἶνε αὐτός ὁ ἐρυθρὸς μήλων, ἀλλὰ δὲν εὐωδιάζει καθὼς τὸ ὠραῖον ῥόδον τὸ ὁποῖον τώρα κρατεῖς* ἐντοσούτω τὰ δύο ὁμοῦ δίδουσι χάριν εἰς τὴν ἀνθοδέσμην μας. Τι ἀδικία! ἔπρεπεν ἀδικόπως τὰ φυτὰ νὰ ἔχωσιν ἄνθη, διὰ νὰ δυνάμεθα πάντοτε νὰ ἔχωμεν ἀφθόνην ἀνθοδέσμας!

— Πόσον ἐπιπολαιῶς σκέπτεσαι, Ἀντιγόνη! εἶπεν ἡ Σοφία* νομίζεις ὅτι τὰ ποικίλα αὐτὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα τὸν χειμῶνα δὲν ὑπῆρχον, καὶ σήμερον σορίζουσι τοὺς ἀγρούς, ἔγειναν διὰ νὰ εὐχαριστηθῇς μόνον σὺ, πλέκουσα στεφάνους καὶ ἀνθοδέσμας;

— Τούλάχιστον οὕτω υποθέτω, ἀπήντησεν ἡ Ἀντιγόνη, διότι, ἂν δὲν κάψωμεν ἡμεῖς τὰ ἄνθη, αὐτὰ μαραίνονται καὶ πίπτουσι κατὰ γῆς.

— Ὅχι! δὲν ἔγινε τὸ ἄνθος μόνον διὰ τὴν κάμνωμεν ἀνοθεύσας. Ἰδὲ ὅτι, ὅταν τὰ ἄνθη στολιζοῦσι τὰ φυτὰ, τότε πλῆθος μικρῶν ἐντόμων πετᾷ εἰς τὸν ἀέρα. Χιλιάδες ἐξ αὐτῶν ἐπάνω εἰς τὰ ἄνθη εὐρίσκουσι τροφήν. Γνωρίζω ὅτι ἀγαπᾷ τὸ μέλι· αἱ μέλισσαι πετῶσαι ἀπὸ ἄνθους εἰς ἄνθος συλλέγουσι καὶ αὐταὶ τὴν τροφήν των καὶ παρασκευάζουσι δι' ἡμᾶς τὸ τόσον εὐχάριστον μέλι. Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι καὶ τότε ἄλλα πλάσματα ἐνδιαφέρονται διὰ τὰ ἄνθη, ὅχι ὅμως διὰ τὴν κάμνωσιν ἀνοθεύσας καθὼς σύ. Ἀκόμη ὅμως μεγαλύτερος εἶνε ὁ σκοπὸς τοῦ ἄνθους. Πραγματικῶς, ἅμα ἔν ἄνθος ζήσῃ ὀλίγας ἡμέρας, τὸ βλέπεις ὅτι τάχιστα μαραίνεται καὶ καταπίπτουσι τὰ ὠραῖα χρωματισμένα φύλλα του, τὰ ὅποια ὀνομάζονται πέταλα τοῦ ἄνθους. Ἀλλὰ μόνον αὐτὰ ὡς ἄχρηστα πλέον μαραίνονται· εἰς τὸ κέντρον τοῦ ὅμως μένει κατ' ἐπὶ πρᾶσινον, ἀφανὲς κατ' ἀρχάς, τὸ ὅποιον ὀλίγον κατ' ὀλίγον αὐξάνει καὶ ἀποτελεῖ τέλος τὸν καρπόν.

«Ἐπομένως τὰ ἄνθη τῆς ἀνοιξέως μᾶς ἀναγγέλλουσι τοὺς καρποὺς τοῦ θέρους, καὶ ὅσον περισσότερα ἄνθη στολιζοῦσι τοὺς κήπους μας καὶ τοὺς ἀγρούς μας, τόσον ἀφθονωτέρους καρποὺς καὶ μεγαλύτεραν εὐτυχίαν θὰ μᾶς φέρῃ τὸ θέρος.

— Ἀγαπητὴ μοι Σοφία, εἶπεν ἡ Ἀντιγόνη, ἐγνωρίζω ὅτι τὰ δένδρα κάμνουσιν ἄνθη καὶ τέλος καρποὺς, ἀλλὰ δὲν ἐγνωρίζω ὅτι καὶ ὅλα τὰ φυτὰ, τὰ ὅποια κάμνουσιν ἄνθη, κάμνουσι καὶ καρποὺς!

— Μάλιστα, Ἀντιγόνη, εἶπεν ἡ Σοφία· ἐάν, ἀπὸ παρελθῇ ἡ ὠραία αὕτη ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν βλέπεις τοὺς ἀγρούς ἐστολισμένους μὲ τόσα ἄνθη, ἐξέλθωμεν πάλιν μίαν αὐγὴν εἰς ἐκδρομὴν, θὰ ἴδῃς ὅτι ὅλα τὰ ἄνθη ἐξέλιπον, καὶ ὅτι τὰ φυτὰ ὠριμάζουσι τοὺς καρποὺς των. Ἡ περιέργειά σου κινεῖται, ὅταν βλέπῃς τοὺς ἀγρούς καρποὺς νὰ κρεμννται εἰς τὰ δένδρα καὶ φαντάζεται τὴν εὐτυχίαν

ἐκείνην ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ὠριμάσουν, δὲν ἐκινήθη ὅμως ποτε ἡ περιέργειά σου νὰ ἐξετάσῃς τόσα ἄλλα φυτὰ καὶ δένδρα τὰ ὅποια παράγουσι καρποὺς. Διὰ τί τοῦτο ἄραγε; μόνον διότι δὲν χρησιμεύουσιν εἰς ἡμᾶς, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ ἀμαθὴς τὰ ὀνομάζει ἀκαρπᾶ.

— Λοιπὸν πᾶν φυτὸν ἀναποφεικτικῶς πρέπει νὰ κάμνῃ καρποὺς, Σοφία· δὲν ἔχει οὕτω; ἠρώτησεν ἡ Ἀντιγόνη.

— Βεβαίως· διότι ἐντὸς τῶν καρπῶν ὑπάρχουσιν οἱ σπόροι, οἱ ὅποιοι ὅταν σπαρῶσιν εἰς τὴν γῆν θὰ φυτρῶσιν νέα φυτὰ, ὅμοια μὲ ἐκεῖνα τὰ ὅποια παρήγαγον τοὺς καρποὺς, καὶ οὕτω διακλωνίζεται ἐπὶ τῆς γῆς ἡ ὑπαρξίς τῶν φυτῶν.

αἷς βλέπεις, Ἀντιγόνη, ὑπῆρχε ἀδικος, νομίζουσα ὅτι τὰ ἄνθη τὰ στολιζόντα τοὺς κήπους καὶ τοὺς ἀγρούς δὲν χρησιμεύουν εἰμὴ διὰ τὴν κάμνην ἀνοθεύσας. Φαντάσθητι, ἐάν μία κακοποιὸς χεὶρ κατέστρεφεν ὅλην τὴν ποικιλίαν αὐτὴν τῶν ἀνθέων ἀπὸ τῶν δένδρων τῶν κήπων μας μέχρι τῶν μικρῶν ἐκείνων τὰ ὅποια εἰς τοὺς ἀγρούς ἐπάταις, ὅποια δυστυχία! ὁπώρας δὲν θὰ εἶχομεν τὸ θέρος! ἀλλὰ ἂς ἴδωμεν ἀκόμη. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἄγρια φυτὰ τῶν ἀγρῶν ἤθελον μαρτυρῆσαι τὸν χειμῶνα, τὸ δὲ ἐπόμενον ἔτος ματαίως ἤθελες τρέξει εἰς τοὺς ἀγρούς διὰ τὴν εὐρίαν ἄνθη· οὐτε ἔν δὲν θὰ ὑπῆρχε, διότι τὰ φυτὰ, καταστραφέντων τῶν ἀνθέων των ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους, δὲν ἤθελον ἀφήσει καρποὺς καὶ σπόρους, οἱ ὅποιοι νὰ καταπέσωσιν εἰς τὴν γῆν, νὰ μείνωσιν ἐκεῖ τεθαμμένοι καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα διὰ τὴν φυτρῶσιν νέα φυτὰ καὶ νὰ ἀνθίσωσιν νέα ἄνθη κατὰ τὴν ἀνοιξιν.

«Τοιοῦτος ἔχθρος τῆς καλλωνῆς καὶ τῆς χρησιμότητος τῶν ἀνθέων, ἀγαπητῆ μου Ἀντιγόνη, εἶνε καὶ τὸ ψύχος. Εὐθυμείται πόσον ὀδυρμὸς ἦσαν ὁ παρελθὼν χειμὼν καὶ πρὸ πάντων κατὰ τὰς ἀρχάς τοῦ Μαρτίου, ὅτε τὰ ὀπωροφόρα δένδρα κάμνουσι τὰ ἄνθη των· τὸ ὀριμὸν ἐκεῖνο ψύχος ἐμάρανεν ἅπειρα ἄνθη τῶν δένδρων, καὶ δι' αὐτὰ ἀκούεις τὴν πικτέραν μας λέγοντα ὅτι κατεστράφησαν αἱ ὀπώραι τοῦ κήπου μας, διότι κατεστράφησαν τὰ ἄνθη των.

« Ἀντιγόνη, τώρα ἔμαθες ὅτι ὄχι μόνον σὺ ζῆς, ἀνατρέφῃσαι, ἐκπαιδεύῃσαι διὰ τὴν γίνῃς μίαν ἡμέραν καλὴ μήτηρ καὶ τὴν ἀντικαταστήσῃς τὴν μητέρα σου, ὅταν φύγῃ ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον, ἀλλὰ ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ ἐλάχιον φυτὸν φυτρώνει, αὐξάνει, κάμνει τὸ ἄνθος του, δένει τὸν καρπὸν του καὶ τοὺς σπόρους του, οἱ ὅποιοι εἶνε τὰ φίλτατά του τέκνα, διὰ τὴν πέσωσιν εἰς τὴν γῆν καὶ τὴν βλαστήσωσιν νέα φυτά, τὰ ὅποια τὴν ἀντικαταστήσωσιν τὴν μητέρα ἐκ τῆς ὁποίας ἐγεννήθησαν. »

Ἡ Ἀντιγόνη ἤκουσε θαυμάζουσα τοὺς γλυκαίους λόγους τῆς ἀδελφῆς τῆς. Τὴν πύχαιστησεν, ἐνηγκαλίσθησαν ἀμοιβαίως καὶ ἐφίλωντο, ὅτε εἰσῆλθεν ὁ πατὴρ εἰς τὸν οἶκον τοῦ κηπουροῦ καὶ εἶδε τὴν τρυφεράν ἔκφρασιν τῶν αἰσθημάτων τῶν δύο κορασίων του. Ἀφοῦ δὲ ἤκουσε παρὰ τῆς μικρᾶς Ἀντιγόνης τὸ μάθημα τῆς βοτανικῆς τὸ ὅποιον τῇ ἐδίδαξεν ἡ Σοφία, συνεκινήθη καὶ ἐφίλησε καὶ αὐτὸς τὰ δύο κοράσια εἰς τὸ ἄθωον μέτωπόν των, καὶ οὕτω πλήρεις ζωηρότητος καὶ εὐθυμίας ἐπέστρεψαν ἐκ τῆς πρωϊνῆς ἐκδρομῆς καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸν οἶκόν των, φέροντες ἀνθοδέσμας καὶ τὸ καλὰ θιον· πλήρες ἀνθῶν διὰ τὸν στέφανον τοῦ Μαῖου.

ΜΙΑΤ. Π.

Ο ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΠΟΥΛΗ

— Διατί ὁ παπούλης μας κάθεται εἰς τὸν ἥλιον ἀπὸ τὸ πρωῒ ἕως τὸ βράδυ; ἤρωτα ὁ Ἰωάννης τὸν ὀλίγον μεγαλύτερον ἀδελφόν του Δημήτριον.

— Διότι τὸν ἀγαπᾷ· εἶνε παλαιὸς του φίλος.

— Παλαιὸς του φίλος;

— Βέβαια· σὺ καὶ ἐγὼ γνωρίζομεν τὸν ἥλιον ἀπὸ ἐννέα ἢ δέκα μόνον ἔτων, ἀφ' οὗτου δηλαδὴ ἐγεννήθημεν· αὐτὸς τὸν γνωρίζει ἐννεήκοντα ὀκτὼ ἔτη τώρα, δι' αὐτὸ εἶνε παλαιὸς του φίλος.

— Ὁ καὶ μένος ὁ παπούλης πολὺ ἐγάρως πλέον!

— Ἰσα ἰσα δι' αὐτὸ τὸν ἀγαπᾷ περισσότερο τὸν φίλον τρυτὸν ἥλιον, διότι ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον ἡμπορεῖ ν' ἀποχωρισθῇ διὰ παντός ἀπὸ αὐτόν.

ΔΙ. ΕΙ.

Ο ΥΑΚΙΝΘΟΣ

Ἵππερχε μίαν φορὰν μικρά τις κόρη ὀνομαζομένη Ἀμαλία. Τὸ κοράσιον τοῦτο δὲν εἶχε μητέρα, ἀλλ' εἶχε μίαν μεγάλην ἀδελφὴν ὀνομαζομένην Εὐρυδίκην, ἥτις ἦτο διὰ τὴν μικρὰν Ἀμαλίαν τρυφερά ὡς μήτηρ καὶ φρόνιμος ὡς διδασκάλισσα.

Διότι εἶχε γίνῃ ἡ διδασκάλισσα τῆς μικρᾶς ἀδελφῆς τῆς, μολοντί ἦτο μόλις δεκάεξ ἔτων, καὶ ἤξευρε τόσα μόνον ὅσα ἡμπορεῖ νὰ ἤξεύρῃ κόρη τοιαύτης ἡλικίας. Ἀλλ' ἤξευρε περισσότερα ἀπὸ τὴν Ἀμαλίαν. Καὶ διὰ τοῦτο ἔπρεπε νὰ τὴν βοηθῇ. Ἡ Εὐρυδίκη ἦτο ἐπιμελής, σκεπτικὴ, παρετήρει τὰ πάντα, καὶ ἀπὸ ὅλα ἐξῆγεν ἐν ἐπωφελεῖ μάθημα. Εἶχε μάθει πρὸ πάντων τὴν ἀξίαν τοῦ καιροῦ ἀπὸ τὸ ἐξῆς περιστατικόν. Εἶχεν ἴδει μίαν ἡμέραν εἰς μίαν γάστραν τῆς νὰ φύηται ἐν φυτὸν, καὶ συγχρόνως κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἤρχιζον νὰ κτίζωσι μίαν οἰκίαν ἀπέναντι τῆς ἰδικῆς των.

Καθημέραν τὸ μικρὸν φυτὸν ἤξανε κατ' ὀλίγον, καὶ καθ' ἡμέραν οἱ κτίσται ὕψωνον ὀλίγον τοὺς τοίχους τῆς οἰκίας. Ἀλλ' ἐνίστε οἱ κτίσται δὲν ἤρχοντο καὶ τότε αἱ ἡμέραι διήρχοντο ἀνωφελῶς· οἱ τοῖχοι δὲν ὕψωνοντο οὔτε κατὰ ἐν ἑκατοστόμετρον, ἐνῶ τὸ μικρὸν φυτὸν, ὅπερ ἐπωφελεῖτο ὅλας τὰς ἡμέρας, ἤξανε ἀδιακόπως.

Ἡ Εὐρυδίκη τότε ἠνέστησεν ὅτι διὰ μίαν οἰκίαν, δι' ἐν ἄνθος, ὡς καὶ διὰ καθὲς πράγμα χρειάζεται καιρὸς καὶ ἐργασία. Καὶ ἐπειδὴ ὅλοι ἔχομεν πολλὰ πράγματα νὰ κάμωμεν, ἤρχισε νὰ διαλογίζεται τὰ ἐξῆς:

« Πρέπει, ἔλεγε κατὰ νοῦν, νὰ μοιράζωμεν τὴν ἡμέραν μας εἰς ὅλα τὰ καθήκοντά μας ἀκριβῶς καὶ νὰ μὴ χάνωμεν διόλου καιρόν. Εἴτε καλῶς εἴτε κακῶς μεταχειρισθώμεν τὴν ὥραν μας, ἐκείνη παρέρχεται καὶ κατόπιν αὐτῆς ἀκολουθεῖ ἄλλη ὥρα, διὰ τὴν παρέλθῃ καὶ αὐτὴ ὡς ἡ πρώτη· τοιοῦτο τρόπον λοιπὸν ἡ ἐσπέρα εἶνε πλησίον τῆς πρωίας, καὶ ἡ ἐνεστώσα ἡμέρα, ἥτις καλεῖται σήμερον, θὰ παρέλθῃ καὶ θὰ ὀνομασθῇ χθὲς καὶ ἡ χθὲς δὲν ἐπανερχεται πλέον. Ἀλλὰ ἔρχεται τὸ αὔριον, τὸ ὅποιον γίνεταί σήμερον,

«Ὁχι! Δὲν ἔχειν τὸ ἄνθος· μόνον διὰ νὰ κάμνωμεν ἀνθοδέσμας.»

(Ἰδ. σ. 67.)

Ἐπειτα περὶ καὶ αὐτό, παρέρχεται καὶ πηγαίνει μετὰ ὅλας τὰς ἄλλας ἡμέρας, αἵτινες ὠνομάσθησαν ὡς αὐτό: αἴριον, σήμερον, καὶ αἵτινες, ὡς αὕτη τώρα, ὠνομάσθησαν *χθές*.

Μετὰ τὰς σκέψεις ταύτας ἡ Εὐρυδίκη ἐκάνοιτε τὰς ὥρας δι' ἑαυτήν, ὡς καὶ διὰ τὴν μικρὰν Ἀμαλίαν. ἤγειροντο τὴν ἑατὴν τῆς πρωῆς· ἐνεδύνοντο, προσήχοντο, ἐστρωναν τὴν κλίνην των καὶ τέλος κατὰ τὴν ἐβδό-

μην ὥραν ἤρχιζον νὰ ἐργάζωνται. Ἡ Εὐρυδίκη ἐρραπτεν, ἡ δὲ Ἀμαλία ἐμελέτα.

Εἶχον ὠρισμένην ὥραν δι' ἐκάστην ἐργασίαν, εἶχον ὠρισμένας καὶ τὰς ὥρας τῆς διασκέδασις· τὸ ἐσπέραι δὲ εὗρισκον ὅτι ἐργάσθησαν πολὺ καὶ ὅτι διεσκέδασαν ἐπίτις πολὺ.

Μία πρὸ πάντων διασκέδασις τὰς ψυχὰς γάρτισται περισσότερον. Ποία ἦτο νομίζετε!... Ἡξεύρετε τὸ μικρὸν ἐκεῖνο φυτὸν ἀπὸ τὸ ὅποιον, καθὼς σὰς ἐδιδάχθη, ἐδιδάχθη ἡ Εὐρυδίκη τὴν ἀξίαν τοῦ καιροῦ. Λοιπὸν αὐτὸ ἤνθησεν, ἤνοιξεν ὁ κάλυξ του καὶ διέχεεν ὠραίαν εὐωδίαν· ἦτο, . . εἰς ὑάκινθος.

Ἐπειδὴ ἡγάπα πολὺ τὸν ὑάκινθον τῆς ἡ Εὐρυδίκη, ἀπεφάντισε νὰ κάμῃ μικρὸν κήπον εἰς μίαν ἀμραν τῆς αὐλῆς, καὶ ἐκεῖ ἐφύτευσε διάφορα ἄνθη, βοηθουμένη καὶ ὑπὸ τῆς Ἀμαλίας. Καὶ ἡ περιποίησις τὴν ὁποίαν ἔκαμνον εἰς τὰ ἄνθη αὐτά, ἦτον ἡ καλλιτέρα των διασκέδασις.

Κάθε ἐσπέρας μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἐργαχείρου των καὶ τῆς μελέτης κατέβαινον εἰς τὸ κηπάριον, ἐξερίζωνον τὰ βλαβερὰ χορτάρια, κατέστρεφον τοὺς σκώληκας καὶ τὰ ἄλλα ἐντομα τὰ ὅποια καταβιβρώσκουν τὰ ἄνθη, καὶ τὰ ἐπότιζον. Πόσον ὠραία ἤδξανον ὅλα! ἀλλὰ ὁ ὑάκινθος ὑπερεῖχεν ὅλων· ἦτον ὁ βασιλεὺς τοῦ κηπαρίου!

Ἡ Εὐρυδίκη ἠσθάνετο ἰδιαιτέραν κλίσιν πρὸς αὐτόν· τὸν εἶχεν ἰδεῖ πόσον μικρόν· ἔπειτα τὸν ἐθεώρει καὶ εὐεργέτην τῆς, διότι αὐτὸς τῇ ἐδίδασκε τὴν ἀξίαν τοῦ καιροῦ.

Ἀλλὰ μίαν ἡμέραν ὁ πατήρ των λαμβάνει ἐπιστολὴν τῆς νύμφης του, δι' ἧς τῷ ἀνήγγελλεν ὅτι ὁ υἱὸς τῆς Μανώλης εἶχεν ἄρρωστήσει· καὶ ὅτι ἐγείνε μὲν καλὰ ἀλλ' ἐπειδὴ ἐστενοχωρεῖτο νὰ εἶνε μόνος παρεκάλει τὴν ἐξαδέλφην του Εὐρυδίκη νὰ ὑπάγῃ νὰ τῷ κάμῃ συντροφίαν δι' ὀλίγας ἡμέρας.

Ὁ Μανώλης δὲν ἦτον εὐκολοκοινώητος, εἶχε κακὸν χαρακτήρα, καὶ κανεὶς δὲν τὸν ἡγάπα· ἀλλ' ἡ Εὐρυδίκη ἐσυλλογίσθη μόνον ὅτι ὁ ἐξαδέλφος τῆς ἦτο ἀσθενής, ὅτι εἶχεν ἀνάγκην βοηθείας καὶ ἡτοιμάσθη ν' ἀναχωρήσῃ.

Ἐν ταούτῳ ἐλυπεῖτο διότι θὰ ἄφινε τὸν πατέρα τῆς, καὶ προπάντων τὴν ἀδελφὴν τῆς, ἧτις εἶχεν ἀνάγκην τόσης προσοχῆς καὶ προστασίας.

— Ἐτο ἤσυχος, ἀγαπητὴ μου Εὐρυδίκη, εἶπεν ἡ Ἀμαλία ἐναγκαλιζομένη τὴν ἀδελφὴν τῆς, ἐγὼ θὰ ἐργάζωμαι καὶ θὰ μελετῶ πολὺ κατὰ τὴν ἀπουσίαν σου ὡς νὰ ἦτο ἐδῶ· καὶ ὅταν ἐπανέλθῃς θὰ εὐχαρισθῇς ἀπὸ ἐμὲ!

— Τὸ πιστεύω, ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο· πρέπει νὰ ἐργάζηται καὶ νὰ μελετᾷ κατὰ τὰς προσδιωρισμένας ὥρας.

— Τί σημαίνει τοῦτο! φθάνει νὰ ἐργάζωμαι, ὅτι δὲν θὰ κάμω τὴν μίαν ἡμέραν τὸ κάμνω τὴν ἐπαύριον.

— Τὴν ἐπαύριον! λέγεις, μικρά μου; ἀλλὰ τὴν ἐπαύριον θὰ ἔχῃς ἄλλα καθήκοντα, τὰ ὅποια πρέπει ἐπίτις νὰ ἐκπληρώσῃς· καὶ τοιοῦτοτρόπως καταβεβρωμένη ἀπὸ ἐργασίας δὲν θὰ ἐκτελῇς οὔτε τὰ τῆς σήμερον οὔτε τὰ τῆς αὐρίου.

— Καλὰ! θὰ εἶμαι πιστὴ εἰς τὸν κανονισμόν μου· κάθε πρᾶγμα εἰς τὴν ὥραν του, καὶ κάθε ὥρα δι' ἐκαστον πρᾶγμα.

— Πρόσεξε λοιπὸν, μικρά, νὰ ἐκτελῇς τὰ καθήκοντά σου, διότι ὅταν ἔλθω ὁ ὑάκινθος θὰ μοὶ τὸ εἴπῃ.

— Πῶς! εἶπεν ἐκπληκτος ἡ Ἀμαλία, ὁ ὑάκινθος θὰ σοὶ τὸ εἴπῃ!...

Ἀλλ' ἡ Εὐρυδίκη δὲν ἀπήντησεν εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην.

* * * *

Αἱ πρῶται ἡμέραι τῇ ἐφάνησαν λίαν μελαγχολικαί. Δὲν εἶχε πλέον τὴν ἀδελφὴν τῆς πλησίον τῆς νὰ τῇ ὁμιλῇ περὶ τῶων πραγμάτων· ἡ σιωπὴ δὲ τοῦ μεγάλου δωματίου τὴν ἔκαμνε νὰ αἰσθάνηται περισσότερον τὴν μοναξίαν τῆς.

Ἐπὶ τέλους τὸσον πολὺ ἐστενοχωρήθη, ὥστε παρεκάλει τὸν πατέρα τῆς νὰ προσκαλέσῃ τὴν μικρὰν γείτονα Ἑλένην διὰ νὰ ἐργάζωνται μαζύ· ὁ πατήρ τὸ παρεδέχθη, διότι ἡ Ἑλένη ἦτο καλὸν κοράσιον, εὐθυμὸν καὶ καλὴ συντροφὸς· ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἐγνώριζε τὴν ἀξίαν τοῦ καιροῦ καὶ ἔκαμνε ὅ,τι ἤθελεν, ὅταν τὸ ἤθελεν, ὅπως ἡ ἰδιοτροπία τῆς

καὶ ἡ φαντασιοπληξία της τῆς τὸ ὑπεργόρεον.

Τὴν πρώτην ἡμέραν ἡ Ἀμαλία προσεπάθη νὰ πείσῃ τὴν Ἑλένη νὰ ἐργασθοῦν μὲ τάξιν· ἡ Ἑλένη εἶπεν ὅτι ἦτο πολὺ μονότονον καὶ ἐνοχλητικόν· ἡ Ἀμαλία εἶπεν ὅτι ἄμικ συνειθίσουν θὰ εἶνε εὐχάριστον· ἀλλ' ἐπὶ τέλους παρετύρθη ἀπὸ τὴν Ἑλένην, καὶ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἤρχισαν νὰ ἐργάζωνται ἢ νὰ παίζουν κατὰ τὴν ὁρεξίν των. Ἐπειτα ὅτε παρετῆρει ὅτι παρέλειψε κανὲν μάθημα, ἤρχισε νὰ ἐργάζεται μέχρι τῆς ὥρας τοῦ ὕπνου χωρὶς ν' ἀναπαυθῇ διόλου, καὶ ἐπειδὴ ὅλα τὰ πράγματα ἔμειναν ὀπίσω καὶ αἱ προσδιωρισμένοι δεκαπέντε ἡμέραι παρῆλθον καὶ τὰ καθήκοντά της ἔμειναν ἀνεκτέλεστα, ἤρχισε νὰ ἐργάζεται δραστηρίως καὶ κατὰ τὰς τελευταίας μάλιστα ἡμέρας δὲν διεσκέδασε διόλου.

Καὶ τὰ ἄνθη τί ἀπέγειναν καὶ τὸ κηπάριον;

Μεθ' ὅλας τὰς προσπάθειάς της ἡ Ἀμαλία δὲν κατώρθωσε νὰ ἐκτελέσῃ ὅλα της τὰ καθήκοντα.

Ὅταν δὲ μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας ἐπανῆλθεν ἡ Εὐρυδίκη πόσῃ χαρὰν ἠεθάνθη, πῶς τὴν ἐθλίβεν εἰς τὰς ἀγκάλας της.

Ἀλλὰ ἡ Εὐρυδίκη ἐξετάζουσα τὴν Ἀμαλίαν μὲ τὴν προσοχὴν καὶ τρυφερότητα μητρὸς παρετήρησεν ὅτι ἦτον ὀλίγον ὠχρά, ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ της ἦσαν κόκκινοι ὡσάν νὰ εἶχε πυρετόν.

— Μήπως εἶσαι ἀσθενής; τὴν ἠρώτησεν.

— Ὁχι!

— Ἀλλὰ διατί εἶσαι τόσον καταβεβλημένη;

— Διότι εἰργάσθην πολὺ.

— Μήπως καὶ ὅταν ἦμην ἐδῶ δὲν εἰργάζεσο! διατί καὶ τότε δὲν ἐκουράζεσο;

— Ἡ Ἀμαλία δὲν ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἀπέστρεψε τοὺς ὀφθαλμούς της, καθὼς ὅταν δὲν ἠξεύρομεν τί ν' ἀπαντήσωμεν.

Ἡ Εὐρυδίκη τὸ παρετήρησε τοῦτο καὶ λαβούσα τὴν Ἀμαλίαν ἀπὸ τῆς χειρὸς ἐβάδισε πρὸς τὸν κήπον ὅπου ἡ Ἀμαλία δὲν εἶχεν ὑπάγει ἀπὸ ὀκτὼ ἡμερῶν.

Ἐνεθυμήθη τότε τοὺς λόγους τῆς ἀδελφῆς

της, τοὺς ὁποίους τῇ εἶχεν εἰπεῖ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀναχωρήσεώς της: «Ὁ ὑάκινθος θὰ μοι τὸ εἴπῃ, ἐν ἐτήρησας τὸν κανονισμόν.» Ἐνόμισεν ὅτι ἡ Εὐρυδίκη σκοπὸν εἶχε νὰ ἠρώτα τὸν ὑάκινθον, καὶ ἡ καρδία της ἤρχισε νὰ πάλλῃ. «Ἀλλὰ τὰ ἄνθη δὲν ὁμιλοῦν,» εἶπε καὶ ἑαυτὴν ἡ Ἀμαλία, «Ὁ ὑάκινθος δὲν θὰ εἴπῃ τίποτε καὶ ἡ ἀδελφὴ μου οὐδὲν θὰ μάθῃ.» Καὶ προσεπάθει οὕτω σκεπτομένη νὰ καθησυχάσῃ ἑαυτήν. Ἀλλ' ὅταν ἐφθασαν ἐνώπιον τοῦ κηπρίου, ἀλλοίμονον! τί βλέπουσιν; ὅλα τὰ ἄνθη μαραμμένα καὶ τὸν ὑάκινθον ξηρὸν καὶ χωρὶς ἄνθη!

— Ὁ καυμένος ὁ ὑάκινθος! ἐφώνησεν ἡ Εὐρυδίκη μετὰ λύπης.

— Ποίος τὰ ἔκαμεν αὐτά; εἶπεν ἡ Ἀμαλία ἀγανακτοῦσα.

— Σὺ βεβαίως!

— Ἐγώ;

— Σὺ, διότι δὲν εἰργάσθης μὲ τάξιν, ἔχασες τὸν καιρὸν σου, καὶ δὲν εὔρες πλέον καιρὸν νὰ ποτίσῃς τὰ ἄνθη καὶ ὅλα ἐμαρῶνθησαν καὶ ὁ ὑάκινθος ἀκόμα, τὸν ὁποῖον ἡγάπων περισσότερον τῶν ἄλλων!

Πραγματικῶς σκώληκες, κέρμειοι πράσιναι καὶ ἄλλα ἔντομα ἦσαν ἐπάνω εἰς τὰ ἄνθη.

— Ἄχ! συγχώρησόν μοι, ἀδελφὴ μου, διὰ τὴν λύπην, τὴν ὁποίαν σοι προξενῶ. Ἐλησμόνησα τὸν κανονισμόν· διὰ νὰ διορθώσω δὲ τὸ σφάλμα μου εἰργάσθην ἀδικόπως.

— Καὶ ἄφες ἐρημα τὰ ἄνθη.

— Ναί.

— Καὶ ἠσθένησας!

— Ναί.

— Τουλάχιστον ἔκαμες τὰ καθήκοντά σου;

— Ὁχι.

— Κατώρθωσας νὰ κερδίσῃς καὶ τὸν καιρὸν τὸν ὁποῖον ἔχασες;

— Ὁχι!

Εἰς τὴν σκληρὰν ταύτην σκέψιν ἡ Ἀμαλία ἔκλαυσε πολὺ· ἡ Εὐρυδίκη ἰδοῦσα τὴν μετάνοιάν της ἤρχισε νὰ τὴν παρηγορῇ.

Καὶ ὁ δυστυχὴς ὑάκινθος, ὅστις τῇ εἶχε διδάξῃ τὴν ἀξίαν τοῦ καιροῦ ἦτον ἐκεῖ μαραμμένος.

Αἱ δύο ἀδελφαὶ ἤρχισαν νὰ καθαρίζωσι τὰ έντομα, τὰ όποία τὸν κατήνησαν εἰς τοιαύτην κατάστασιν, τὸν έπότισαν, τὸν έπεριποιήθησαν πολύ.

Θά ἀναλάβῃ; Θά ξανανθήσῃ, μικροὶ μου ἀναγνώσται; — Τοῦτο έξαρτάται ἀπὸ τὴν τάξιν, τὴν όποίαν θά κρατήσῃ ἡ Ἀρχὴ καὶ τὰς περιποιήσεις, τὰς όποίας θά τῷ κάμνῃ. . . έν τῇ τῆς τὸν κανονισμῶν.

MARIA ΛΙΒΑΝΙΟΥ.

ΜΟΝΟΣ ΤΟΥ ΘΑ ΤΟ ΦΑΤΗ;

— Στάσου, στάσου ᾿λιγάκι, Μπάμπι-Μανώλη, νὰ ᾿δοῦμε τὴ ζωγραφιά! . .

Ταῦτα ἔλεγον τρεῖς παιδάκια ὀδηγούμενα εἰς τὸ σχολεῖον ὑπὸ καταλεύκου γέροντος ὑπηρετοῦ. Προσεκολληθήσαν δὲ ἐπὶ τῆς θυρίδος ἐμπορικῶς τινος καταστήματος τῆς ὁδοῦ Αἰόλου, καὶ ἔβλεπον τὴν εἰκόνα, τὴν όποίαν βλέπετε καὶ σεῖς, μικροὶ ἀναγνώσται, διότι χάριν σας τὴν μεταφέραμεν εἰς τὰς στήλας «τῆς Διαπλάσεως». Τόσον δὲ εἶχαν τὰ περίεργα παιδάκια πλησιάσει εἰς τὰς ὑέλους, ὥστε αἱ ἀναπνοαὶ τῶν τὰς ἐθάμβωναν καὶ ἠναγνάζοντο νὰ τὰς καθαρίζωσι διὰ τοῦ ἀγκῶνος τῶν. . .

— Ἢ τυχα νὰ μὴ σπάσετε τὰ γυαλιὰ καὶ ἔχομε σκοτούρις! ἐφώναξεν ὁ γέρον. . .

— Τί εἶν' αὐτὴ ἡ ζωγραφιά; ἠρώτησε τὸ έν.

— Ἐμένα ἐρώτᾳς σύ, γραμματισμένος ἄνθρωπος; ἀπήντησεν ὁ Μπάμπι-Μανώλης. . . Νά... ἓνα παιδί σάν κ' ἐσᾳς, φορεῖ περικεφαλαῖα καὶ σπαθὶ τῆς ἐθνοφυλακῆς, τρώγει ἓνα μεγάλο κομμάτι ψωμί καὶ γύρω του στέκουν ἢ πάπιες καὶ τὸν καμαρώνουν. . .

— Γιατί, Μπάμπι-Μανώλη, δὲν τρώει καὶ αὐταῖς; ἠρώτησε τὸ μεγαλειότερον.

— Διότι δὲν ἔχουν. . . Τέτοιος εἶν' ὁ κόσμος, παιδιά μου! ὁ ἓνας νὰ ἔχῃ μὲ τὸ παρπάνω καὶ οἱ πολλοὶ νὰ μὴν ἔχουν τίποτε! ἓνας τρώγει καὶ δέκα κυττάζουν. . .

— Γιατί λοιπὸν αὐτὸς ποῦ εἶνε ἓνας καὶ ἔχει τόσο πολὺ δὲν δίνει καὶ εἰς τοὺς ἄλλους; ἠρώτησε τὸ μεσαῖον.

— Ἄν ἦτο, παιδί μου, τέτοιας καρδιάς

ἄνθρωπος, καὶ ἂν ἔδινε ὅ,τι ἔχει σὲ ὅσους δὲν ἔχουν, θά ἦτο καὶ αὐτὸς σάν κ' ἐμένα! δὲν θά εἶχε τίποτε.

— Ἢ θες νὰ ἔχῃς τώρα, Μπάμπι-Μανώλη, ὅσα εἶχες ὅταν ἦσουν νέος; ἠρώτησε περιέργως τὸ μεγαλειότερον. . .

— Ναι παιδί μου. . .

— Γιατί;

— Διὰ νὰ τὰ ξαναμοιράσω, παιδί μου, σὲ ὅσους δὲν ἔχουν καὶ δὲν ἔμπορουν νὰ ἐργασθῶν ὅπως ἐγώ. . .

— Τί κακὸ παιδί νὰ μὴ δίνῃ νὰ φᾶνε κ' ἡ πάπιες;! ἀνέκραξε τὸ μεσαῖον.

— Τὸ λοιπὸν σάν δὲν τοὺς δίνει πρέπει νὰ τ' ἀρπάξουν!! εἶπε τὸ μικρότερον, λαθὼν στάσιν ἀπειλητικὴν καὶ γενόμενον καταπόρφυρον.

— Ὅχι παιδάκι μου, ἡ βία δὲν εἶνε καλὸ πρᾶγμα, ὅταν ὁ ἓνας εἶναι κακὸς δὲν πρέπει ὁ ἄλλος νὰ γίνεται χειρότερος. . . ἐκείνον ποῦ δὲν δίνει εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸν τιμωρεῖ ὁ Θεός, ἐκείνον ποῦ κλέπτει τὸν τιμωρεῖ καὶ ὁ Θεός καὶ τὸ δικαστήριον. . .

— Ἄ! γι' αὐτό, Μπάμπι-Μανώλη, ἐκεῖνον ποῦ ἀρπάξε μιὰ ἡμέρα ἀπὸ τὸ φούρνο τῆς γειτονιάς μας μιὰ πῆτα τὸν ἐπῆγαν φυλακὴ;

— Ἐγὼ νὰ ἤμουν πάπια θά ἔκανα μιὰ χὰ π. . . καὶ θά τοῦ ἀρπάζα τὸ ψωμί ἀπ' τὰ χέρια. . . ἐπανελάθε ζωηρῶς τὸ μικρόν.

— Ἐλα τώρα, πᾶμε, εἶπεν ὁ γέρον, καὶ πέρασεν ἡ ὥρα, θά σᾳς μαλώτῃ ὁ δάσκαλος. Καὶ ἐπροχώρησε κρατῶν τὰ δύο διὰ τῶν χειρῶν του, ἀλλὰ τὸ τρίτον τραβῶν τὴν φουστανέλλαν του εἶπε μὲ ὕφος καὶ τόνον θλιβερόν:

— Μπάμπι-Μανώλη! σάν χορτάσῃ θά τοὺς δώσῃ ὅ,τι περισσεύσῃ; . .

— Θὰ τοὺς δώσῃ. . .

— Νά! ποῦ θά τοὺς δώσῃ, ἀνέκραξαν τὰ τρεῖς μιὰ φωνῇ, καὶ σὺ μᾶς ἔλεγες προηγουμένως πῶς δὲν θά τοὺς δώσῃ, κακὲ!!

— Ναι, θά τοὺς δώσῃ ἀλλὰ ἀφοῦ χορτάσῃ πρῶτα! μὰ δὲν μ' ἐρωτᾷτε καὶ διατί θά τοὺς δώσῃ τὰ περισσεύματα;

— Γιατί, Μπάμπι-Μανώλη, γιατί;

— Γιὰ νὰ παχύνουν, μάτια μου, νὰ τῆς

φάρ... ὅ,τι ἔδωκε θά τὸ πάρη μὲ τὸν τόκο. ἐρωτῶντα, ὁ γέρον δὲ ἀπαντῶν· ἀλλὰ δυσ-
καὶ ἐξηκολούθησαν τὴν ὁδόν, αὐτὰ μὲν τυγχὼς δὲν ἠκούσαμεν τὴν συνέχειαν τῆς συν-

« Ἰέτοιμοι εἰν ὁ κόσμος· ἓνας τρώγει καὶ δέκα κοττάζουν. »

διαλέξως, ὅπως τὴν μεταδώσωμεν εἰς τοὺς μικροὺς μας ἀναγνώστας. Δ. Γ. Κ.

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΗ *

ἐκφωνηθεὶς ἐνώπιον τῶν συμμαθητῶν του τὸν προπαρελθόντα μῆνα Μάρτιον.

Ἀφήσατε μόνον τὸν Μανώλη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν οἰκίαν του κατεντροπισμένος ὡπὸν ἔνοχος ὅπου εἶνε· ἄς μὴν ὑπάγῃ κανεὶς μαζὶ του· οἱ κακοὶ δὲν εἶνε ἀξιοὶ νὰ ἔχουν φίλους· ἰδέτε τον πῶς πηγαίνει δειλὰ δειλὰ καὶ δὲν τολμᾷ νὰ κρατήσῃ ὀρθὴν τὴν κεφαλὴν του· ἤξεύρει ὅτι τὸν περιμένει τιμωρία· ἤξεύρει ὅτι ὁποῖος μάθῃ τὴν δικαγωγὴν του ὅα τον κατηγορήσῃ· ὅα εἶπῃ: «τί σκληρόκαρδο παιδί! ὅα γίνῃ κακὸς ἄνθρωπος» καὶ δὲν θὰ εὐρεθῇ κανεὶς νὰ εἶπῃ δύο λόγους καλοὺς δι' αὐτόν· ὅλοι θὰ τὸν κατηγοροῦν· καὶ πρῶτα πρῶτα ὁ ἴδιος ἑαυτός του. Μία φωνὴ θὰ τοῦ λέγῃ ἀπὸ μέσα· «Εἶται σκληρός· ἀφ' οὗ μόνον αὐτὸ τὸ κακὸν ἠμπόρεις νὰ κάμῃς καὶ τὸ ἑκάμες, αὐριον, φθάνει νὰ ἠμπορέσῃς μόνον, ὅα κάμῃς πολὺ μεγαλείτερα. Εἶσαι κακός· καὶ κατὰ χειρότερον, εἶσαι ἀπάνθρωπος· εἶσαι ἀξιομίσητος ψυχῇ.»

Αὐτὴν τὴν φωνὴν τὴν γνωρίζομεν ὅλοι μας—ἴσα ἴσα αὐτὸ ἔλεγε σήμερον ὁ διδάσκαλος—λέγεται *συνειδήσις*· εἶνε ἡ ἰδίᾳ φωνὴ ἡ ὁποία τώρα μᾶς λέγει: «Σεῖς ἐκάμετε τὸ χρέος σας· ἐπήγατε εἰς τὸ σχολεῖόν σας· δὲν ἐχάσατε τὸν καιρὸν σας ὡς αὐτός· δὲν ἀνησυχήσατε κανένα· καὶ, ἂν τὸ ἐσπέρας δικτηθῇτε εἰς τοὺς γονεῖς σας τὸ αἴτιον τῆς μικρᾶς ἀργοπορίας σας, θὰ σᾶς ἐναγκαλισθοῦν, θὰ σᾶς φιλήσουν, θὰ σᾶς εἶπουν: Εὐγε! εὐγε!» ἡ φωνὴ αὕτη μᾶς λέγει: «σεῖς ἐσώσατε ὅ,τι

* Σ. τ. Δ. Εὐχαρίστως δημοσιεύομεν τὸν λόγον τοῦ μικροῦ Δημητράκη ἀφ' οὗ ὅτι μόνον χίλιοι, ὡς εἴχομεν ὁρίσει, ἀλλὰ χίλιοι διακόσιοι δεκατρεῖς ἔγραψαν ἡμῖν παρακαλοῦντες νὰ δημοσιεύσωμεν αὐτόν. Κρίνομεν ἀνωτέρους παντὸς ἑπαίνου τοῦ νεαροῦς τούτου φίλου μας διὰ τὴν προθυμίαν ταύτην καὶ τὸ ἐνθ' αὐτὸν ὅπερ ἔδειξαν ὑπὲρ τοῦ μικροῦ ἡρώδους μας Δημητράκη τούτου μαρτυρεῖ ὅτι ἔχουσι καρδίαν· καὶ ὅτι ἐν πρώτῃ εὐκαιρίᾳ θὰ τὸν μιμηθῶσι. Λυποῦμεθα μόνον ὑπερβολικῶς μὴ δυνάμενοι νὰ καταστήσωμεν καὶ εἰς τὸ κοινὸν γνωστὰ τὰ πλήρη φιλομαθεῖς ταῦτα ὀνόματα.

ἐκεῖνος ἐζήτει νὰ καταστρέψῃ, μερικὰ ἄθωα πλάσματα, μερικὰ ἀδύνατα πλάσματα· ὅσον ἄνδρος εἶνε ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος βλάπτει τοὺς ἀδυνάτους· τόσον εὐγενὴς εἶνε ὅστις τοὺς ὑπερασπίζεται· δὲν τὸ ἔλεγε σήμερον τὸ μάθημά σας; εἴθε ἀξιάπαινοι, ὅα γίνετε καλοὶ ἄνθρωποι.»

Τὴν φωνὴν ταύτην δὲν τὴν ἀκούομεν ὅλοι μας; δὲν αἰσθανόμεθα γεμάτο χαρὰν τὸ στήθος μας;

Τί τὸν εἶχον βλάψῃ αὐτόν τὰ πτηνὰ; καὶ βλάπτουν ποτὲ κανένα; ὁ πατέρας μου μοῦ ἔλεγε προχθὲς ὅτι αὐτὰ κάμνουν εὐεργεσίαν εἰς τοὺς γεωργούς, διότι ἐκλέγουν ὡς τροφήν των τοὺς βλαβεροὺς σκώληκας καὶ τὰ καταστρεπτικὰ ἔντομα· εἶνε ἀπάνθρωπις νὰ βλάπτωμεν αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἶνε ἡ χαρὰ μας, τὰ ὁποῖα εὐχαριστοῦν τοὺς ὀφθαλμούς μας με τὸ χρῶμα τοῦ πτερώματός των, καὶ μαγεύουν τὴν ἀκοήν μας με τὸ γλυκὺ κελάδημά των· τὰ φονεύομεν διότι πετοῦν εἰς τὰς στέγας μας, εἰς τὰς καπνοδόχους μας νὰ κτίσουν τὴν φωλεάν των, καὶ εἰς τὰ παράθυρά μας διὰ νὰ μᾶς φωνάζουν: Ξυπνάτε, μικροὶ μας φίλοι;

Ἄς ἀφήσωμεν ἡσυχα τὰ πτηνὰ· μέσα εἰς μίαν προσευχὴν λέγει: ὁ Θεὸς φροντίζει διὰ τὰ πτηνὰ· ἡμεῖς λοιπὸν πρέπει νὰ καταστρέψωμεν ἐκεῖνα διὰ τὰ ὁποῖα φροντίζει ὁ Θεός; ἄς μὴ παρεμβαίνωμεν μεταξὺ μιᾶς μητρὸς καὶ τῶν τέκνων τῆς· με ποῖον δικαίωμα κρημνίζομεν ἢ ἀρπάζομεν τὴν φωλεάν τὴν ὁποίαν ἔκτισαν με τόσον κόπον καὶ τόσας ἐλπίδας; ἡμεῖς θέλομεν τὴν ἐλευθερίαν μας, καὶ ὅμως ἀφαιροῦμεν τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν, τὰ φυλακίζομεν ἐντὸς κλωδίου, τὰ βλέπομεν νὰ τήκωνται μέσα εἰς τὰ σίδερα τῆς φυλακῆς των, καὶ ἀκούομεν διασκεδάζοντες τὸ τραγοῦδι τῆς σκλαδιᾶς των γεμάτο πόνον καὶ πικρίαν· ὡραία διασκεδάσις νὰ διασκεδάζωμεν με τὸν πόνον τοῦ ἄλλου! Με ποῖον δικαίωμα ὁ κυνηγὸς φονεύει καὶ βλέπει πρὸ πῶν ποδῶν του νὰ σπαίρῃ τὸ δυστυχὲς πτηνόν;

Ἐχω παρατηρημένον ὅτι ὅσαι βλάπτουν τὰ πτηνὰ ἔχουν ὅλοι κακὴν ψυχὴν· παρά-

δειγμα ὁ Μανώλης· ποῖος τὸν ἀγαπᾷ εἰς τὸ σχολεῖον; Κανεῖς ἐνθυμηθῆτε καὶ ὅλους τοὺς ἀτάκτους τοῦ σχολείου.

Καὶ πραγματικῶς διὰ νὰ μὴν ἀγαπᾷ τις τὰ πτηνὰ πρέπει νὰ μὴν ἔχῃ καρδίαν· πρέπει νὰ ᾔνη ὀφθαλμοῖς μόνον ἕνα ὀφθαλμὸν δὲν συμπονεῖ καὶ δὲν συγκινεῖται ἀπὸ τὸ μαγευτικὸν κελάδην των.

Ὦχι! ἡμεῖς δὲν θέλομεν νὰ ἡμεθα κακοὶ· καὶ δὲν πρέπει νὰ εἰμεθα· διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ὑπερασπιζώμεθα τὰ πτηνὰ! Ὁχι μόνον ἡμεῖς νὰ μὴ τὰ βλάπτωμεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους νὰ πειθώμεν ἢ νὰ ἐμποδίζωμεν. Κάτω τὰ κλουβία! ἂς γίνωμεν ἐπὶ τέλους ἐν καλὸν παράδειγμα! Ποῖος μᾶς λέγει ὅτι δὲν θὰ μᾶς μιμηθοῦν ὅλα τὰ παιδιὰ; καὶ τότε τί εὐτυχία! Ζήτω ἡ ἐλευθερία!.. ἀλλὰ ὄχι μόνον δι' ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ πτηνὰ. Εἰσθε ὅλοι σύμφωνοι; Βεβαίως· ἡξεύρω τὴν ἀπάντησίν σας χωρὶς νὰ μοῦ τὴν εἰπῇτε· παιδιὰ μὲ καρδίαν σὰν τὴν ἰδικήν σας εἶνε πάντοτε σύμφωνα διὰ μίαν καλὴν πράξιν.

Θάρρος! ἂς ἀρχίσωμεν τὸ στάδιόν μας μὲ καλὰς πράξεις καὶ θὰ γίνωμεν καλοὶ ἄνθρωποι· ποῖος μᾶς λέγει ὅτι ὁ Θεὸς ἐπλασε τὰ πτηνὰ διὰ τὴν ἰδιοτροπίαν τῶν ἀνθρώπων; Ζήτησαν τὰ πτηνὰ! ἂς προσπαθήσωμεν ὥστε ἡ φωνὴ τῶν δι' ἡμᾶς νὰ μὴν εἶνε μόνον μαγευτικὸν κελάδην, ἀλλὰ καὶ ἐκφρασις ἐγνωμοσύνης· ἂς γίνωμεν ἀξιοὶ ν' ἀκούωμεν πάντοτε τὴν γλυκεῖαν ταύτην φωνὴν ἥτις τώρα μᾶς φωνάζει εἰς τὰ στῆθι μας «Εὖγε! εὖγε!» (Ζωηραὶ ἐπευφημῶνται καὶ κρατεταμένονα χειροκροτήματα ἐκ δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν).

¹ Ἐστеноγράφησεν

ΛΙΜΓΑΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ.

ΔΕΝΔΡΑ ΚΑΙ ΑΝΘΗ

Κατὰ μίαν ὥραιαν πρωΐαν τῆς ἀνοιξείας, ὁ κύριος Εὐγενιάδης μὲ τὸν μικρὸν τοῦ υἱοῦ ἐπεσκέφθη ἕνα κήπον. Τὸ παιδίον παρετῆρει μὲ πολλὴν προσοχὴν τὰ δένδρα καὶ τὰ ἄλλα φυτὰ.

— Διατί τοῦτο τὸ δένδρον εἶνε τόσον

ὠραῖον καὶ ἴσον; ἔλεγεν ὁ Νικηφόρος πρὸς τὸν πατέρα του; διατί τὸ ἄλλο δὲν τοῦ ὁμοιάζει;

— Διότι, ἀπεκρίθη ὁ πατήρ, τὸ ἴσιωσαν, τὸ ἐπτόλωσαν καὶ τὸ ἐκλάδευσαν· τὸ ἄλλο τὸ ἀφήσαν ἐκεῖ εἰς τὴν ἄκραν ἀπεριποίητον.

— Καὶ διατί τὰ ἀνθὴ αὐτὰ εἶνε τόσον ὠραῖα, ἐν-ὅτι τὰ ἄλλα μολοντί εἶνε ὅμοια μολὶς ἤνοιξαν;

— Διότι τὰ ἐπεριποιήθησαν καλλίτερον ἀπὸ τὰ ἄλλα.

— Εἰς ἕνα κήπον λοιπὸν ὅλα ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν περιποίησιν καὶ τὴν καλλιέργειαν, ἡρώτησεν ὁ Νικηφόρος;

— Μάλιστα, υἱέ μου, ἀπάντησεν ὁ πατήρ, καὶ τοῦτο εἶνε ἐν μάθημα δι' ἡμᾶς.

— Ποῖον, πάτερ μου;

— Σὺ ὁμοιάζεις πρὸς τὸ ὠραῖον τοῦτο δένδρῳ. Ἐάν δὲν σὲ ἀφήσω νὰ κάμῃς ὅ,τι τύχη, ἀλλὰ σοὶ λέγω τί πρέπει νὰ κάμῃς καὶ τί δὲν πρέπει, ἐάν σὲ περιποιούμαι ὡς τὸ ὠραῖον δένδρον καὶ τὰ ὠραῖα ἀνθὴ, ἐάν σὲ ὑποχρεώσω νὰ μάθῃς ὠφέλιμα πράγματα, καὶ ἐάν σὺ εἶσαι εὐπειθής, τότε καὶ μόνον θὰ ἡμπρέτῃς νὰ γίνῃς καρποφόρον δένδρον καὶ εὐώδης ἄνθος ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων.

K.

Η ΦΑΝΤΑΣΙΑ

Μικρὲ μου ἀναγνώστα ἡ μικρά μου ἀναγνώστριά, θέλω νὰ σὰς προτείνω νὰ παίξωμεν ἕνα παιγνιδάκι. Σὺ τώρα, — διότι ἐγὼ σὲ βλέπω μὲ τὸν νοῦν μου, — κρατεῖς εἰς τὰς χεῖράς σου «τὴν Διάπλασιν» καὶ παρατηρεῖς τὰς εἰκόνας, καθὼς καὶ τὴν τελευταίαν σελίδα διὰ νὰ ἴδῃς ἐκεῖ τὸ ὄνομά σου μεταξὺ τῶν λυτῶν, ἂν τυχὸν ἔλυσας κανὲν αἰνίγμα.

— Αὐτὸ λοιπὸν εἶνε τὸ παιγνίδι σας; καὶ ἐγὼ περιμένω τόσῃ ὥραν νὰ τ' ἀκούσω. Εἰπέτε το, σὰς παρακαλῶ, διότι εἰμαι πολὺ περιέργος. Τί νὰ τὴν κάμω λοιπὸν «τὴν Διάπλασιν» τὴν ὁποῖαν πραγματικῶς ἀναγνώσκω τώρα; θὰ μοι εἴπῃ ὁ μικρὸς ἀναγνώστης ἡ ἀναγνώστριά.

— Θὰ κάμῃς ὅ,τι θὰ σοὶ εἴπω. Κλείσον τοὺς ὀφθαλμούς σου... Καλὰ! Εἰπέ μοι τώ-

ρα, δύνασαι ακόμη νά βλέπης «τὴν Διάπλασιν» μὲ κλειστούς ὀφθαλμούς;

— Σταθῆτε... Ναί, ναί... τὴν βλέπω μὲ τὸν νοῦν μου· ὅλα τὰ βλέπω... καὶ τὰς εἰκόνας καὶ τοὺς λόγους, ὡτάν νά εἶχον ἀνοικτούς τοὺς ὀφθαλμούς μου.

— Πολὺ καλὰ! ἀνοίξον τοὺς ὀφθαλμούς σου τώρα! ἔλθε ἐμπρὸς εἰς τὸν καθρέπτην· κρατήσον τὸ καπέλον σου εἰς τὸ πλευρόν σου οὕτως, ὥστε νά μὴ δύνασαι νά τὸ ἴδῃς κατ' ἄλλον τρόπον παρὰ μόνον εἰς τὸν καθρέπτην. Τὸ καπέλον αὐτὸ τοῦ καθρέπτου δὲν εἶνε τὸ ἀληθινόν καπέλον σου, ἀλλὰ ἡ ἀντανάκλασις, ἡ εἰκὼν τοῦ καπέλου. Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μὲ «τὴν Διάπλασιν». Ὄταν κλείῃς τοὺς ὀφθαλμούς σου, δὲν βλέπεις τὴν ἀληθινὴν «Διάπλασιν», ἀλλὰ τὴν εἰκόνα αὐτῆς.

— Μήπως ἔχω λοιπὸν κανένα καθρέπτην ἐντὸς τῆς κεφαλῆς μου, ὅπου βλέπω «τὴν Διάπλασιν»;

— Ὄχι, μικρὲ μου φίλε, δὲν ὑπάρχει καθρέπτης ἐντὸς τῆς κεφαλῆς σου· καὶ διαφέρει πολὺ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον συμβαίνει εἰς τὸν καθρέπτην ἀπὸ τὸ συμβαῖνον εἰς τὴν ψυχὴν σου. Εἰς τὸν καθρέπτην δυνάμεθα νά ἴδωμεν μόνον ἐκεῖνα τὰ πράγματα τὰ ὅποια θέτομεν ἐμπρὸς του, καὶ διὰ τοῦτο, ἂν ἀφαιρέσῃς τὸ καπέλον σου ἀπὸ τὸν καθρέπτην, δὲν τὸ βλέπεις πλέον ἐντὸς αὐτοῦ. Ἀλλὰ ἡ ψυχὴ δύναται νά ἀπεικονίσῃ τὴν εἰκόνα καὶ ἐκείνων τῶν πραγμάτων τὰ ὅποια οὕτε πλησίον μας εἶνε, οὔτε ἐνώπιόν μας, ἀλλ' ἐνίστε καὶ πολὺ μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς. Ἐμπορεῖς, λόγου χάριν, νά μοὶ εἴπῃς τί εἶνε κρεμασμένον εἰς τὴν αἰθουσάν σου, εἰς τὸν δεξιὸν τοίχον;

— Ἡ φωτογραφία τοῦ πατρὸς μου καὶ τῆς μητρὸς μου· μοὶ φαίνεται ὡς νά τὰς βλέπω.

— Καὶ ἐντοσούτω δὲν εἶνε ἐμπρὸς σου· εἶνε εἰς τὴν αἰθουσαν. Ἀκόμη κατὰ θά σ' ἐρωτήσω: τὸ γνωρίζεις τὸ σχολεῖόν σου;

— Τὸ σχολεῖον ἂν γνωρίζω; ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει γωνία ποῦ νά μὴν τὴν ἤξεύρω. Ἰδοὺ τὸ σχολεῖον· ὅλα τὰ βλέπω μὲ τὸν νοῦν μου. Ἰδοὺ τὰ κεφαλαῖα γράμματα τὰ ὅποια εἶνε ἐπάνω εἰς τοὺς τοίχους· ἰδοὺ καὶ ἡ ἔ-

δρα τοῦ διδασκάλου· μὴδὲ οἱ πίνακες λέγουν· ὦ! ἰδοὺ καὶ ὅλον μου οἱ συμμαθηταὶ μὲ τὰς σάκκας των εἰς τὸν ὄμον.

— Ἀλλὰ μὴ λησμονῇς ὅτι εἶται πᾶνποτε εἰς τὴν θέσιν σου, εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ ὅτι ὅλον αὐτὸ τὸ σχολεῖον τὸ ἔχεις μέσα εἰς τὴν κεφαλὴν σου καὶ ὅχι ἐμπρὸς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς σου.

— Καλὰ λέγετε· τὸ σχολεῖον εἶνε τόσον μακρὸν ἀπ' ἐδῶ, καὶ ὅμως τώρα μοὺ ἐφάνη ὡς νά τὸ ἐξέλεπον μὲ ἀνοικτούς ὀφθαλμούς, ὡς νά ἦμην ἐκεῖ.

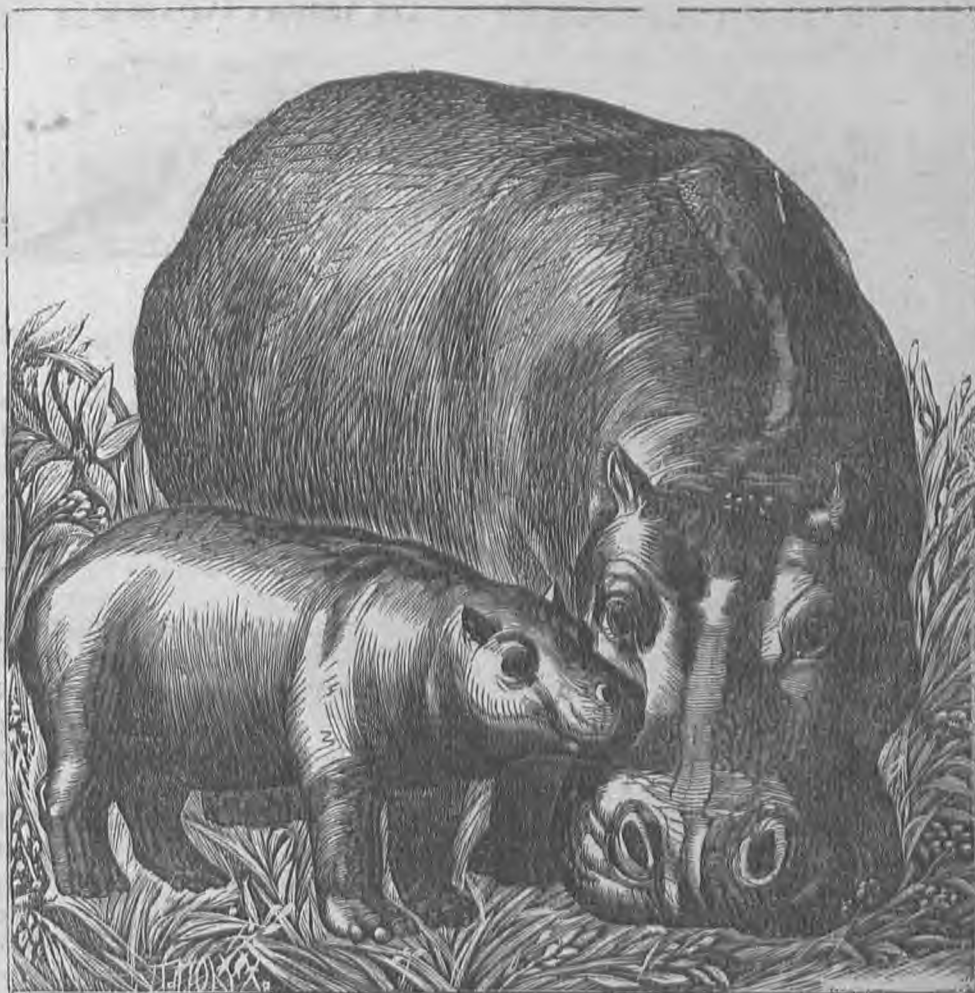
— Βλέπεις λοιπὸν ὅτι ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ τῆς ψυχῆς σου καὶ τοῦ καθρέπτου σου; Ὁ καθρέπτης ἀπεικονίζει μόνον ὅ,τι ὑπάρχει ἐνώπιόν του, ἐνῶ ἡ ψυχὴ σου δύναται ν' ἀπεικονίσῃ ὅ,τι πράγμα θέλει καὶ ὅσον μακρὰν καὶ ἂν ᾖν τὸ πράγμα τοῦτο, ἀρκεῖ μόνον νά τὸ παρετήρησας προηγουμένως μίαν ἢ πολλὰς φορές. Ἄν τώρα θέλῃς νά σοὶ εἴπω καὶ τὸ ὄνομα τῆς δυνάμεως μὲ τὴν ὁποῖαν ἡ ψυχὴ μας ἡμπορεῖ καὶ βλέπει γνωστά μας ἀντικείμενα καὶ χωρὶς νά εὐρίσκονται ἐνώπιόν της, ἡ δυνάμις αὕτη λέγεται **Φαντασία**.

ΑΙΜΥΓΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ

Ο ΙΠΠΟΠΟΤΑΜΟΣ

Τὸ ζῶον τοῦτο εὐρίσκεται πλησίον τῶν ποταμῶν τῆς μέσης καὶ νοτίου Ἀφρικῆς καὶ ἰδίως παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου.

Ὁ ἵπποπόταμος εἶνε ζῶον πηχμυέγιστον· ἔχει μῆκος τριῶν καὶ πολλὰκις τεσσάρων μέτρων, ἀλλ' οὐδέποτε σχεδὸν φθάνει εἰς ὕψος δύο μέτρων καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπειδὴ τὸ σῶμα του εἶνε ὀγκωδέστατον, οἱ δὲ πόδες του βραχύτατοι, ἡ κοιλία του σφύρεται σχεδὸν εἰς τὴν γῆν. Μετὰ τὸν ἐλέφαντα καὶ τὸν ῥινόκερων ὁ ἵπποπόταμος εἶνε τὸ μεγαλύτερον ἐκ τῶν ἄλλων χερσαίων ζώων. Ἡ ὑπερμεγέθης κεφαλὴ του καταλάγει εἰς ῥύγχος ἐξαγοκούμενον πρὸς τὰ ἄκρα ἀντὶ νά στενοῦται, ὅπως εἰς τὰ ἄλλα ζῷα. Τὸ στόμα του φθάνει σχεδὸν μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν του. Ὅποτε δὲ τὸ τερατώδες τοῦτο σῶμα, τὸ ὀπλισμένον διὰ φοβερωτάτων ὀδόντων, ἀνοίγεται

διὰ νὰ συλλάβῃ τροφήν, ὁμοιάζει πρὸς κατα-
βόθραν ζώον. Οἱ ὀφθαλμοὶ εἶναι μικροὶ καὶ
ἐξογκωμένοι. Τὸ σύνολον δὲ τοῦ σώματός του
εἶναι ὀγκώδες καὶ στρογγύλον καὶ στηρίζε-
ται ἐπὶ ποδῶν βραχυτάτων καὶ χονδροτά-
των, τῶν ὁποίων ἕκαστος ἀπολήγει εἰς τέσ-
σαρας δακτύλους φέροντας μακρὰς ὀπλάς.
Ἡ οὐρά εἶναι βραχυτάτη καὶ φέρει ὀλίγας τρί-
χας. Ὁλόκληρον δὲ τὸ ὀγκώδες τοῦτο σῶμα
τοῦ ἱπποπόταμου περιβάλλεται ὑπὸ δέρματος
ἀτρίχου, ὑποφαίου χρώματος κατὰ τὰς ἀρ-
θρώσεις, καὶ περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχει δια-
ποικίλλειν ὑπερύθρου χρώματος. Μικραὶ δὲ
αὐχνοὶ ὑποστᾶζουσιν ἐκ τῆς ἐπιφανείας

τοῦ δέρματος, τοῦ ὁποίου ἡ σκληρότης καὶ
παχύτης εἶναι ἀξιοσημείωτος καὶ δικαιολογεῖ
πληρέστατα τὴν κατάταξιν τοῦ ζώου τούτου
εἰς τὴν τάξιν τῶν Παχυδέρμων.

Οἱ ἱπποπόταμοι ζῶσι καθ' ὁμάδας παρὰ
τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν, καὶ ἐνδιατρίβουσιν
ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐντὸς τῶν ὑδάτων. Εἰς
τὴν ξηρὰν τὸ βᾶδισμά των εἶναι βαρὺ, ἀλλ'
εἶναι λίαν εὐκίνητοι ἐντὸς τοῦ ὕδατος, ὅπου
κολυμβῶσιν ἐξαίσιαν καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν ἡ-
μέραν. Ὄταν κολυμβῶσι, μόνον τὸ ἄνω μέ-
ρος τῆς κεφαλῆς των ἀφίνουσιν ἐκτὸς τοῦ ὕ-
δατος διὰ νὰ δύνανται νὰ ἀναπνέωσιν ἐλευ-
θέρως, νὰ βλέπωσι καὶ νὰ ἀκούωσιν.

Όταν ἡ νύξ πλησιάζει, ὁ ἵπποπόταμος ἐξέρχεται διὰ νὰ ζητήσῃ τροφήν. Καίτοι δὲ ἡ μορφή του εἶνε τόσο ἐιδεγμένη, ὁ ἵπποπόταμος δὲν εἶνε σαρκωτάτος ζῶον· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα αἱ διαθέσεις του εἶνε λίαν εἰρηνικαί, καὶ μόλις γνωρίζει νὰ υπερασπίζηται ἑαυτὸν κατὰ τῶν ἐχθρῶν του. Ἡ τροφή δὲ τοῦ ἵπποποτάμου ἀποτελεῖται ἐκ φυτῶν καὶ ῥιζῶν διαφόρων δένδρων· καί τοῦτο εἶνε λόγος σπουδαιότατος, ἀναγκάζων τοὺς ἀνθρώπους τῶν μερῶν ἐκείνων νὰ ἐπιδιώκωσι τὴν καταστροφὴν τῶν ἵπποποτάμων, οἱ ὅποιοι προξενοῦσι μεγίστας ζημίας τρώγοντες καὶ καταπατοῦντες τὰ προϊόντα τῆς καλλιέργειας τῶν.

Τὸ κυνήγιον τῶν ἵπποποτάμων γίνεται κατὰ πολλοὺς τρόπους. Συνήθεστον σκάπτουσι λάκκους βαθεῖς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ δι' ἧς συνηθεῖζει ὁ ἵπποπόταμος νὰ διέρχεται· τοὺς λάκκους δὲ τοὺτους καλύπτουσι διὰ κλάδων δένδρων. Όταν τὴν νύκτα ὁ ἵπποπόταμος ἐξέρχεται ἐκ τοῦ ποταμοῦ, δὲν διακρίνει τὴν παγίδα καὶ πίπτει ἐντὸς τοῦ λάκκου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου τῷ εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐξέλθῃ. Ἄλλοτε δὲ πάλιν ἐπιτίθενται κατ' αὐτοῦ διὰ πυροβόλων ἢ καὶ διὰ τόξων, ἀλλὰ τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ κυνηγίου εἶνε λίαν ἐπικίνδυνον, καθόσον ὁ ἵπποπόταμος μόνον εἰς τὴν κοιλίαν καὶ μετὰ τῶν μερῶν εἶνε τρωτός. Δυστυχία δὲ εἰς τὸν κυνηγὸν τὸν ὅποιον ἤθελε κατορθώσῃ νὰ προσθῇ! δύναται νὰ τὸν διαμελίσῃ εἰς δύο διὰ τῶν ἰσχυρῶν τοῦ ὀδόντων.

Τὸ δέρμα καὶ οἱ ὀδόντες τοῦ ἵπποποτάμου χρησιμεύουσιν εἰς τὴν βιομηχανίαν, τὸ δὲ κρέας του ἀποτελεῖ τροφήν περιζήτητον παρὰ τοῖς κατοικοῖς τῆς μεσημβρινῆς ἰδίας Ἀφρικῆς.

Οἱ ἵπποπόταμοι εἶνε τὴν σήμερον πολλὸ σπάνιοι ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἰδίως ἐν τῇ Κάτῳ Αἰγύπτῳ, ὅπου ὁ πολιτισμὸς εἶνε μᾶλλον ἀνεπτυγμένος. Ἀπ' ἐναντίας δὲ εἰς τὰ μέρη τοῦ ποταμοῦ τὰ εὐρισκόμενα πλησιέστερον πρὸς τὰς πηγὰς του, ἦτοι εἰς τὴν Νουβίαν καὶ Ἀβυσσινίαν ὑπάρχουσιν ἀκόμη παμπληθεῖς οἱ ἵπποπόταμοι καὶ προξενοῦσι μεγάλας ζημίας εἰς τὴν καλλιέργειαν.

ΔΥΟ ΝΗΠΙΑΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

1. ΟΙ ΦΙΛΟΙ

Ἦτο μίαν φορὰν ἓνας μεγάλος κύων ὁ ὁποῖος ἐφύλαττε τὴν οἰκίαν.

Ὁ κύων οὗτος ἦτο καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν δεδεδεμένος διὰ σιδηρᾶς ἀλύσσου πλησίον τῆς φωλεᾶς του καὶ ἐστενοχωρεῖτο πολὺ, διότι ἦτο πάντοτε αἰχμάλωτος καὶ μόνος.

Ἄλλ' ὑπῆρχεν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ μικρά τις γαλῆ πολὺ ὠραία, τὴν ὁποίαν ὁ κύων ἐγνώριζεν.

Ἡμέραν τινα ἡ Σερπετὴ — αὐτὸ ἦτο τὸ ὄνομα τῆς — ἦλθε πρὸς τὸν κύνα μιαιουλίζουσα, μιαιουλίζουσα μὲ πολὺ παραπονετικὴν φωνήν. Δὲν εἶχε πλέον διαθέσιν νὰ παῖζῃ, εὕρισκετο εἰς ἀνησυχίαν καὶ ἐφαίνετο ὅτι κατὰ τὴν ἐξασάνιζε.

Τοῦτο προήρχετο ἐκ τοῦ ὅτι ἡσθάνετο ὅτι μετ' ὀλίγον ἐμελλε νὰ ἀποκτήσῃ ὠραία γατάκια, καὶ δὲν ἤξευρε ποῦ νὰ τὰ θέσῃ. Ὡς καλὴ μήτηρ, ἐπρονόει περὶ τῶν τέκνων τῆς· καὶ ἐζήτει νὰ εὕρῃ κατάλληλον οἶκημα ἐντὸς τοῦ ὁποίου τὰ μέλλοντα μικρά τῆς νὰ ἔχωσι τὴν ἀνάπαυσίν των καὶ νὰ μὴ προσβάλλωνται ὑπὸ τοῦ ψύχους.

Ὁ μέγας κύων ἐμάντευσεν, ὡς φαίνεται, τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Σερπετῆς, διότι ἀμέσως εἰσῆλθεν εἰς τὴν φωλεάν του, ἐτακτοποίησε διὰ τῶν ποδῶν του τὴν ἐξ ἀγύριον κλίνην του, προσεκάλεσε κατόπιν τὴν μικράν του γαλῆν, καὶ ἅμα αὐτὴ εἰσῆλθεν, ἐκεῖνος ἐξῆλθεν, ἀφίσας αὐτὴν μόνην καὶ κυρίαν τῆς κατοικίας του.

Ἡ Σερπετὴ ἦτο πλέον πολὺ εὐτυχής, καὶ μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἐντὸς τῆς φωλεᾶς τοῦ καλοῦ κυνὸς ἐγέννησε τὰ γατάκια τῆς. Καὶ ἐκεῖ μέσα τὰ ἐτρέφεν ἕως ὅτου ἐμεγάλωσαν. Καθ' ὅλον δὲ τὸν χρόνον τοῦτον ὁ εὐεργατι-

κός κύων έκοιμάτο έξωθεν τής φωλεάς του χωρίς ούδ' άπαξ νά γρυλλίση.

Ούτω λοιπόν, όταν τά γατάκια έμεγάλωσαν και ήδυνήθησαν νά έξέλθωσι τής φωλεάς, ό καλός κύων δέν ήτο πλέον μόνος· εύρέθη έν μέσφ φίλων ολίτινες τόν ήγάπων, τόν έθώπευον και έπαιζον μετ' αύτου όλην τήν ήμέραν.

Τότε ό μέγας κύων μολονότι πάντοτε ήτο αιχμάλωτος δέν έστενοχωρείτο πλέον, ήτο εύτυχής έν μέσφ τής μικράς οικογενείας, τήν όποίαν είχεν εύεργετήσει.

ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ Π. Π.

2. ΤΟ ΠΑΙΔΙΟΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

Πεταλούδα, πεταλούδα, μέ πτερά ζωγραφιστά,
Στά τριαντάφυλλα έπάνω τί πετάς τό φουντωτά;
Μήπως ψέγγης γιά δροσούλα σά λουλούδια και πετάς;
Και νά κάμης και σū μέλι σάν τή μέλισσα ζητάς;

Πεταλούδα, πεταλούδα, γιατί φεύγεις και πετάς;
Και σά χόρτα που πλαγιάζει τό άρνιόδεν σαματάς;
Όλο τρέχεις, πεταλούδα, άσκεπη και πηδηχτή,
Μά ή μέλισσα δέν παίζει, είνε γνωστική αυτή.

Πεταλούδα δίχως γνώσι, όλο παίζεις σάν τρελλή,
Μά ή μέλισσα δουλεύει, είνε μέλισσα καλή.
Πεταλούδα, δέν μ' άρδεεις, όλο τρέχεις, δώ κ' έκει
Σάν τή μέλισσα θά γίνω όπου είνε γνωστική.

ΑΙ. ΕΙ.

ΤΟ ΛΕΜΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Ή χαρά άς βασιλεύη
Κ' ή αγάπη σην οικίαν,
Ή φίλια άς έδρεύη
Στήν ψυχή και σην καρδίαν.

Ή όργή μακρόν κι' ό εθόνος!
Είς τά στήθη μας φαίδρότης!
Θησαυρός γλυκύς και μόνος
Είναι πάντα ή ένότης.

Έτσι παίζουν και τ' άρνάκια
Χαρωπά κι αγαπημένα
Στ' άκατά τά χορτάκια
Μεταξύ των ένωμένα.

Τά παιγνίδια μας περνούμε
Μέ μεγάλη άρμονία,
Και άσκούμεθα, πηδούμε
Είς τό ένα, δύο, τρία.

Ό καθείς μας φίλον έχει
Τόν καλόν που άπαντήση,
Κ' εύτυχής μαζί του τρέχει
Τό καλόν νά άποκτήση.

Ή χαρά άς βασιλεύη
Κ' ή αγάπη σην οικίαν,
Ή φίλια άς έδρεύη
Στήν ψυχή και σην καρδίαν. Γ. Δ. Θ.

ΘΗΣΑΥΡΟΣ

Τό ν' άφίνωμεν νά παρέρχεται μία ήμέρα
και νά έλπίζωμεν είς τήν αύριον, είνε άνοη-
τότερον παρά νά ρίπτωμεν είς τήν θάλασσαν
έν χρυσοῦν νόμισμα και νά νομίζωμεν ότι τό
έχομεν έν τῷ βαλαντίῳ μας.

Κόπος κ' έπιμέλεια
Πλούτος και ώφέλεια.

Ός ψεύστης όστις φωραθή
Ίδού, ώ παι, τί κατορθοί!
Ουδείς αύτόν πιστεύει
Ούδ' όταν αληθεύη.

ΑΑ. ΚΑΤ.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

28.

Έλλειποσύνφωνον.

Ο**ι*—ά**ου—ά**ο*—**ά**ει
Έευ*ο*—*ο**ά*—*ά**ει.

29.

Ν' άντικατασταθώσιν οι κάτωτέρω άστερισκοί διά γραμμάτων τοιούτων, ώστε, τού έν τῷ κέντρῳ Ρ πάντοτε συμπεριλαμβανόμενου, ν' αναγινώσκωνται καθέτως και όριζοντίως δύο διάφοροι νήσοι τής Ελλάδος, διαγωνίως δέ δεξί όθεν, έκ των άνω πρὸς τά κάτω, πόλις τής Θεσσαλίας, και άριστερόθεν, έκ

των άνω πάλιν πρὸς τά κάτω, πόλις τής Ήπειρου.

* * *
* * *
* * *
* * *

30.

Πότις είνε έκείνος όστις όσα δεικνύει είς ήμάς αύτός δέν τά βλέπει;

31.

Ποία λέξις είναι έκείνη ήτις άποτελείται έξ έπτά

γράμμάτων, καὶ ὅμως, ἐὰν ἀφαιρέσωμεν τὰ τρία, μένουν δέκα;

32.

Ὅταν τὸν καφέ σας πίνετε
εἶμαι μέσα, μὲ κυττάζετε;
καὶ λειψή ἡ δὴ σας γίνεται
ἀν' ἐμὲ δὲν λογαριάζετε.
Εἶμαι μέσ' στὸ καλαθάκι σας
εἶμαι μέσα 'ς ὅ,τι κάνετε.
Ἐφουγα; τὸ καπιλλάκι σας
πρὸ κεφαλῆ σας τὸ χάνετε.

33.

— Θὰ μ' ἐυφρῆς; — Ναί! — Στὰ γράμματα ἀν θέ-
λης τότε κύττα.
— Τὸ ὄνομά σου; — Εὐρέτο, σὺ τὸ ὄνομα μου ζήτη.

34.

Τὸ πρῶτόν μου εἶν' ἀπλοῦν ῥημα'
Εὐρίσκεσθε τὸ δεύτερόν μου
Καὶ εὐτοχεῖς οἱ παῖδες ὅσοι
Ἀξιοῦσιν τὸ σύνολόν μου.

ΛΥΣΕΙΣ

21

Τέκνον, ἡ πλεονεξία
εἰς πολλοῦ; κακῶν αἰτία!

22

Ἢ φαλακρά κεφαλῇ.

23

Ὁ πεταλωτής.

24

Α

Α Μ Α

Π Μ Ε Ι Σ

Α Μ Ε Ρ Ι Κ Η

Κ Α Ι Ν Η

Ο Κ Α

Η

25

Ἀγαπή μοι Σουφών.

Καὶ σὺ λοιπὸν ἠσθένησας; Τὸ ἔμαθον γόε· ἄγ!
πόσον ἐλυπήθην· διὰ τοῦτο δὲν ἤρχεσσο νὰ μὲ ἴδῃς!
Ἀλλὰ καὶ σὺ πόσον θὰ ἠπόρεις, διότι δὲν ἤλθον; ὁ
ἰατρός μοι λέγει ὅτι μετὰ 5 ἡμέρας θὰ εἶμαι εἰς
κατάστασιν νὰ ἐξέλθω. Σὺ πότε; Ἀγ! πότε θὰ
παρέλθουν αὐτὰ αἱ 5 ἡμέραι; πότε θὰ ἔλθω νὰ

σὲ φιλήσω, νὰ σὲ ἐναγκαλισθῶ. Γράψον μοι ὅτι εἶ-
σαι καλλίτερα, πολὺ καλλίτερα διὰ νὰ ἡσυχάσω.
διότι περισσότερον πόνον μοι προξενεῖ ὁ ἰδικός σου
πόνος παρὰ ὁ ἰδικός μου.

Σὺ ἀσπάζομαι ὁ φίλος σου

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

26

Ἢ λίξις ῥωτᾷς; ἀρχίζει ἀπὸ ρ.

27

Τὸ ἐπιφώνημα: Ἀχ.

ΛΥΤΑΙ

Κυρίες: Εὐτέρπη καὶ Καλυψὼ Ἀθ. Ἐμμανουήλ,
Λίτωλῖα Τσάτσου, Εὐροδίκη Βλάχου, Ἑλένη Κ. Κυ-
δωνάκη, Ἑλένη Ε. Μιγιάκη, Ἀναστασία Ἰωάννου,
Μαρία Πίπιζα, Μαρία Πεταλά, Θεοδώρα Βάκουλη,
Ἑλένη Γριζάνου, Ἑλένη Π. Ζάβαλη, Μαρία Δεδιζ-
ζη (Κιρκόρας), Μαρία Θ. Θεοδωράκη (Κέας) Ὀλγα
Δ. Ξενοπούλου (Ζικύνθου), Ἀσπασία Π. Φαρακλῶ
(Ληξουρίου).

Κύριοι: Ν. Α. Ἀγκωνάκης, Κ. Κατσικαλάκης,
Λουδ. Νικολαΐδης, Δ. Ι. Καλλογερόπουλος, Γκ. Α.
Βώκος, Ἀν. Παρίσης, Α. Ι. Βασιλείου, Κ. Θ. Βώ-
κος, Σ. Σπανόπουλος, Ν. Ι. Λάσκαρης, Ξ. Ι. Στε-
λάκης, Στ. Ἐμμ. Νικολοῦδης, Ι. Περίδης, Μ. Μπε-
λόκας, Π. Ι. Ἀθανασόπουλος, Θ. Ι. Σκουφός, Σ.
Καραγιαννόπουλος, Ρ. καὶ Αἰγ. Ἀδέρωφ, Σ. καὶ Μ.
Κυδωνάκης, Μ. Ι. Σουλτάνης, Π. Δ. Ζήκος, Γ.
Κρίτσας, Κ. Π. Ζάβαλης, Ν. Π. Παπακωνσταντίνου
Ι. Κ. Λαμπάδριος, Γ. Κ. Πῶπ.

Τηλ. Λουγγῆς (Πειραιῶς), Π. Χ. Μακρυδήμας
(Πατρῶν), Ἀθ. καὶ Σωτ. Σπ. Σωτηριάδης, καὶ Α.
Χουδάλης (Ναυπλίου), Δ. Εὐσταθιάδης (Πόρου), Ι.
Κ. Τζιάθας καὶ Ι. Δ. Στραυμπόδης (Γόρας), Π.
Ἀθανασόπουλος (Μεσσήνης) Ἀνδ. Α. Βαλαωρίτης
(Λευκάδας), Γ. Α. Μοντεσάντος, Γ. Σ. Μαρίαςτος,
Δ. Ν. Κακουράτος, Δ. Ρ. Ἀρσένης, Π. Α. Μοντε-
σάντος, (Ἀργολοῦ) Ι. Θ. Γιαννακόπουλος (Λα-
κωνίας), Μ. Γ. Βιτιάδης (Χίου), Σταμ. καὶ Δημ.
Σέρμπος (Μασσαλίας).

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΝ ΤΩ ΓΡΑΦΕΙΩ ΜΑΣ

Ὁ Α'. Τόμος «τῆς Διαπλάσεως τῶν παιδῶν»
ἄδεται ἀντὶ φράγκων.

2

(Ἀποστέλλεται εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὸ ἐξωτερι-
κὸν ἐὰν προστεθῶσιν καὶ τὸ ἀντίτιμον τοῦ τόμου
λεπτὰ 30 διὰ ταχυδρομικὰ τέλη)

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ συνδρομηταὶ κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν τοῦ ἔτους, προκαταβάλλουσιν ὅμως ὁλόκληρον
τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν καὶ λαμβάνουσι τὰ φύλλα ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ τοῦ τρέχοντος ἔτους.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καὶ

ΜΟΝΟΝ ΠΡΟΗΛΥΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι . . . . . φράγκα 2

Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ . . . . . » 3

Αἰτήσεις μὴ συνοδεύεσθαι καὶ ἀπὸ τοῦ ἀντιτίμου τῆς συνδρομῆς. ἘΝ λαμβάνονται ἀπ' ὅψιν. — Μικρὰ
ποσὰ ἀποστέλλονται καὶ εἰς γραμματόσημον. — Ἀπευθυντέον κατ' ἐλθεῖν πρὸς τὸ Γραφεῖον.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ τῆς Διαπλάσεως τῶν παιδῶν ὁδὸς Ἑρμοῦ, 72, πρὸ τῆς Καπνικαρίας, ἐν Ἀθήναις.

Ἀθήνησιν, Τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Εγχειρίδιον ὑπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν διὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν.

ἜΤΟΣ Β'.

ΑΘΗΝΗΣ, Ἰούλιος 1880.

ἈΡΙΘ. 6.

Ὁ Γιάννης καὶ ὁ Βάτραχος.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΙ Ο ΒΑΤΡΑΧΟΣ

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ

Θέλω εἰς τὸ σχολεῖό μου νὰ πάγω,
Μ' αὐτὸς δὲν μὲ ἀφίνει νὰ περάσω
Κι' ἀδίκοις θὰ μὲ κάμῃ νὰ τῆς φάγω
Γιατὶ στὸ μάθημα δὲν θὰ προσθῶσω
Τί θέλει ἐδῶ; ποῖα εἶνε ἡ δουλειά του;
Ὁ Βάτραχος τί βγῆκε ἀπ' τὰ νερά του;...

Ἦτρέπομαι φωνὴ νὰ βγάνω,
Μὰ μπορῶ καὶ νὰ διαβῶ;
Ἄχ! Θεέ μου, τί νὰ κάνω
Τ' εἶν' αὐτὰ ὅπου τραβῶ;

Ο ΒΑΤΡΑΧΟΣ

Τί πράγμα φοβερὸ βλέπω ἔμπροστά μου!
Τί νάνε; ἂ!!! ἓνα παιδί στὸ δρόμο...
Χάθηκε! κάμετε τὰ κάλυδά μου.
Ἄχ! θὰ λιγοθυμήσω ἀπὸ τὸν τρόμο.
Ἀκούστηκε ποτὲ τέτοια θορυβία
Ἐτοὺς δρόμους νὰ γυροῦν; Τί δυστυχία!

Τώρα θάβγῃ ἡ ψυχὴ μου
Ἀπ' τὸν φόβο τὸν παλὺ,
Τρέμει, τρέμει τὸ κορμὶ μου...
Μὰ αὐτὸ τί ὠφελεῖ;

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ

Τώρ' αὐτὸς ἂν μὲ τσιμπήσῃ!...

Ο ΒΑΤΡΑΧΟΣ

Τώρ' αὐτὸς ἂν μὲ πατήσῃ!....

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ

Θάχῃ δόντια σουδερά!!!

Ο ΒΑΤΡΑΧΟΣ

Θάχῃ πόδια τρομερά!!!

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ

Μὰ πρέπει νὰ βρεθῶ στὸ μάθημά μου,
Γιατὶ ὁ κώδων τώρα θὰ χτυπήσῃ.
Ὁ Γερό-Βάτραχος ἀπὸ ἔμπροστά μου
Δὲν κάνει τάχα νὰ παραμερίσῃ;....

Ο ΒΑΤΡΑΧΟΣ

Μὰ πρέπει παιὰ νὰ πάγω στὰ παιδιά μου!
Θὰ κλαῖνε νηστικά... μὰ θὰ μ' ἀφήσῃ;
Τὸ φοβερὸ θορυβὸ ἀπὸ ἔμπροστά μου
Δὲν κάνει τάχα νὰ παραμερίσῃ;...

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ

Νὰ περάσω ἄφησέ με!

Ο ΒΑΤΡΑΧΟΣ

Ἄλγο τόπο ἄνοιξέ με!

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ

Τὸ κουδούνι μας σημαίνει...

Ο ΒΑΤΡΑΧΟΣ

Ἡ φαμίλια μου προσμένει...

Πηδοῦνε καὶ οἱ δῶδ' μὲ μιὰ λαχτάρα,
Τινάζονται κ' οἱ δῶδ' μὲ τὰ καλὰ τους,
Ἀκούμα ἄλγος φόβος καὶ τρομάρα
Κ' ὕστερα πᾶν κ' οἱ δῶδ' στὴ δουλειά τους.
Ὁ Γιάννης τρέχει εἰς τὸ μάθημά του
Κι' ὁ Βάτραχος πᾶει ναῦρῃ τὰ παιδιά του.

ΑΙΜΓΑΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ.

Η ΜΗΤΗΡ

— Δύνασαι νὰ μοὶ εἴπῃς, Ἑλένη, τί ἔκα-
μες χθὲς εἰς τῆς θείας σου;

— Ναί, μήτερ' πρὶν γευματίσωμεν, ἐκά-
μαμεν ἓνα κύκλον εἰς τὸν κήπον μὲ τὸν Με-
νέλαον, τὴν Θάλειαν καὶ τὸν Ἰδομενέα,
ἐπεσκεφθόμεν τὰς περιστεράς, τὰς ὀρνίθας,
καὶ διεσκεδάσαμεν ἀρετὴν ὥραν περιεργα-
ζόμενοι τοὺς κονίλους· μετὰ μεσημβρίαν
ἀνεγνώσαμεν τὸ τελευταῖον φυλλάδιον «τῆς
«Διαπλάσεως», ἐλύσαμεν τὰ αἰνίγματα, ἐμά-
θομεν ὅλα τὰ ποιήματα ἀπ' ἐξω καὶ ἐτρα-
γωδήσαμεν τὸ *Ἐμβάτηριον* τῆς ἀνοιξέως
εἰς τὸν ἦχον τοῦ Μαύρ' εἰρ' ἡ νύκτα στὰ
βουνιά· ὑστερότερον δέ, ὅταν ἐδρόσισην,
ἐπαίξαμεν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ κατόπιν ἐξήλ-
θομεν εἰς τὸν περίπατον.

— Μόνοι ἐξήλθετε εἰς τὸν περίπατον;

— Ὄχι! ἦτο καὶ ἡ θεία μαζί μας.

— Πολὺ καλὰ, Ἑλένη. Δύνασαι μετὰ τῆς
αὐτῆς ἀκριβείας νὰ μοὶ εἴπῃς, τί συνέβη εἰς
τὴν Καισαριανὴν τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν,
ὅτε εἴχομεν ὑπάγει διὰ νὰ διασκεδάσωμεν;

— ὦ! αὐτὸ, μήτερ, οὐδέποτε θὰ τὸ λη-
σμονήσω· θὰ τὸ διηγηθῶ πρὸς ὅλα τὰ γνῶ-
ριμά μου παιδιά, διὰ νὰ τοῖς χρησιμεύσῃ
ὡς μάθημα.

— Εἰπέ το λοιπὸν πρῶτον εἰς ἐμέ.

— Δὲν εἶχον εἰσέτι παρέλθει δύο ὥραι
ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ὅτε περὶ τὰς
εἴκοσιν ἄμαξαι ἦλθον εἰς Καισαριανὴν φέρου-
σαι ἄνδρας, γυναῖκας καὶ παιδιά. Ἡρώτητα
καὶ ἔμαθον ὅτι ἦλθον εἰς τὸ μοναστήριον τῆς
Καισαριανῆς διὰ νὰ βαπτίσουν ἓν βρέφος καὶ
νὰ μείνουν κατόπιν ὅλην τὴν ἡμέραν διὰ νὰ
διασκεδάσουν. Ἡ βάπτισις ἐτελέσθη ἐντὸς
τῆς ἐκκλησίας. Μετὰ ταῦτα δὲ ἡ ὁμήγουρις
ἀπεσῦρθη ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν ἐλαιοδένδρων
καὶ ἡ διακένδασις ἤρχισεν. Τὰ ἄσματα, οἱ
γέλωτες καὶ αἱ εὐφρόσυνοι φωναί, αἱ ὁποῖαι
ἤκούοντο μέχρι τῆς θέσεως ὅπου καὶ ἡμεῖς
διεσκεδάζομεν, ἦτο ἀπόδειξις τῆς εὐθυ-
μίας των.

— Ἰστε οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, Ἑλένη, διηλ-
θον εὐχάριστα τὴν ἡμέραν των εἰς τὴν ἐξο-
χὴν· δὲν εἶνε ἀληθές;

— Δυστυχῶς ὄχι μέχρι τέλους, καλή μου μῆτερ· περὶ τὴν πέμπτην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν συνέβη τι, τὸ ὁποῖον μετέτρεψεν ὅλης τῆς ἡμέρας τὴν εὐθυμίαν εἰς θλίψιν, καὶ τοὺς τόσους γέλωτας διεδέχθησαν κλαυθοὶ σπαρραξικάρδιοι. Τῆς λυπηρᾶς ταύτης σκηνῆς αὐτίος ἦτον ὁ Γεώργιος, ἑὶς ἐκ τῶν πολλῶν παίδων τῆς ὁμηγύρεως. Συμπααραλαβὼν αὐτός, ἅμα ὁ καύσων τοῦ ἡλίου ἡλαττώθη, δύο ἢ τρεῖς ἄλλους παῖδας, περιεπλανῶντο ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον πρὸς εὐρεσιν φωλεῶν πτηνῶν. Μετὰ πολλὰς ἐρεύνας πρῶτος ὁ Γεώργιος παρετήρησεν εἰς τινα κλῶνον φωλεάν καὶ ἀνερριχήθη ἐπὶ τοῦ δένδρου διὰ νὰ τὴν ἀφαρπάσῃ. Ἡ πράξις τοῦ ἦτο κακὴ καὶ ἡ τιμωρία δὲν ἐβράδυνεν. Ὁ Γεώργιος καταπεσὼν ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ δένδρου, ἐκτύπησεν εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματός του καί, τὸ λυπηρότερον, ἐσχίσθη τὸ ἄνω χεῖλός του καὶ ἐθραύσθησαν οἱ δύο ἐμπρόσθιοι ὀδόντες τῆς ἄνω σιαγόνας. Τὸ δυστύχημα εἶνε ἀθεράπευτον, διότι ὁ Γεώργιος εἶνε 14 ἐτῶν καὶ δὲν ὑπάρχει ἐλπίς ν' ἀποκτήσῃ νέους ὀδόντας. Ὁ πατὴρ του ὁ ὁποῖος διὰ τῶν καλῶν του τρόπων καὶ τοῦ εὐθύμου χαρακτῆρός του ἦτο ὁ πρόεδρος τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης διασκεδάσεως, ἅμα εἶδε τὸν υἱὸν του φερόμενον αἱματόφυρτον μὲ χεῖλος ξεσχισμένον καὶ ἐστερημένον τῶν δύο του ὀδόντων, κατελήφθη ὑπὸ ἀπελπισίας καὶ ἤρχισε νὰ ὀρνήῃ. Μετὰ τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο συμβᾶν οὐδεὶς βεβαίως εἶχε τὴν διάθεσιν νὰ διασκεδάσῃ καὶ ἀνάγκη ἐγένετο νὰ ἀπέλθωσιν ἅπαντες.

— Θυμασίως μοὶ τὰ διηγῆθης πάντα ταῦτα, Ἐλένη. Τοῦτο εἶνε ἀπόδειξις ὅτι ἡ ψυχὴ σου ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἐνθυμῇται ὄχι μόνον ὅσα σὺ ἐπραξας ἄλλοτε, ἀλλὰ καὶ ὅσα εἶδες νὰ συμβαίνωσι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου.

— Τοῦτο εἶνε ἀληθές, μῆτερ.

— Καὶ ἠξεύρεις πῶς ὀνομάζεται ἡ δύναμις αὕτη τῆς ψυχῆς διὰ τῆς ὁποίας ἐνθυμούμεθα τὰς πράξεις μας καὶ τὰ διάφορα γεγονότα;

— Μάλιστα· ὀνομάζεται *μνήμη*· καὶ

γνωρίζω ἀκόμη ὅτι διὰ τῆς αὐτῆς δυνάμεως ἐνθυμούμεθα καὶ ὅσα ἄλλοτε ἠκούσαμεν ἢ ἀνεγνώσαμεν.

— Δύνασαι λοιπὸν νὰ μοὶ εἴπῃς ὅσα ἠκούσας πρὸ ἐνὸς περιήπου μηνός; Ἐνθυμῇσαι, λόγου χάριν, τί μᾶς εἶπεν ἡ θεία σου περὶ μικρᾶς τινος πτωχῆς κόρης, τὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ, ὅτε ἦλθε νὰ μᾶς ἐπισκεφθῇ;

— Ὁχι, μῆτερ, δὲν ἐνθυμούμαι.

— Καὶ ὅμως ἦσο παρούσα ὅταν ἡ θεία σου μᾶς εἶπε τὴν διήγησιν αὐτὴν, καὶ ἐπήνεσας τὴν κόρην δι' ὅσα περὶ αὐτῆς ἠκούσας. Καὶ μάλιστα τὸ ἐσπέρας διηγῆθης τὴν ἱστορίαν αὐτὴν εἰς τὸν πατέρα σου· ἀπόδειξις ὅτι τότε τὴν εἶχες εἰς τὴν μνήμην σου.

— Πολὺ πιθανόν, μῆτερ μου· ἀλλὰ τώρα καθόλου δὲν τὴν ἐνθυμούμαι· τὴν ἐλησμόνησα.

— Θέλεις νὰ δοκιμάσωμεν ἐὰν εἶνε δυνατὸν νὰ τὴν ἐνθυμηθῇς πάλιν; Πρόσεξον, Ἐλένη. Δὲν ἔλεγεν ἡ θεία σου ὅτι ἡ πτωχὴ αὕτη κόρη εὔρε καθ' ὁδὸν ἐν ἀδαμάντινον δακτυλίδιον; Σκέψου ὀλίγον· τί συνέβη τότε;

— Τότε... τότε... Ἄ! μῆτερ, τώρα ἐνθυμούμαι ὅλην τὴν ἱστορίαν. Ἡ κόρη ἔφερε τὸ δακτυλίδιον εἰς τὴν μητέρα της καὶ τὴν ἠρώτησε τί πρέπει νὰ τὸ κάμουν. Ἡ μῆτηρ της γυνὴ πτωχοτάτη, ἀλλὰ τιμία, εἶπεν ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι ἰδικόν των καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ κρατήσουν. Τὸ κοράσιον εἶπεν ὅτι ἐὰν δὲν τὸ ζητήσῃ κανεὶς δίκαιον εἶνε νὰ τὸ κρατήσουν. Ὁχι, κόρη μου, εἶπε τότε ἡ μῆτηρ δὲν πρέπει νὰ τὸ κρατήσωμεν, ἀλλὰ πρέπει νὰ φροντίσωμεν νὰ μάθωμεν ποῖος τὸ ἔχασε καὶ νὰ τῷ τὸ ἀποδώσωμεν.

— Βλέπεις, Ἐλένη, ὅτι ἤρχισας νὰ ἐνθυμῇσαι τὴν ἱστορίαν αὐτὴν. Τί ἀπέγεινεν ὕστερον;

— Πραγματικῶς, λοιπὸν τὴν ἐπαύριον, ἀφοῦ κανεὶς δὲν ἐζήτησε τὸ δακτυλίδιον, ἐπορεύθη ἡ πτωχὴ μῆτηρ εἰς τὴν ἀστυνομίαν μετὰ τῆς θυγατρὸς της καὶ ἐδήλωσαν τὴν ὑπόθεσιν. Εκκεῖ ἔμαθον ὅτι τὸ δακτυλίδιον ἀνῆκεν εἰς τὴν κυρίαν Μελετίου, πρὸς ἣν ἀμέσως διηυθύνθησαν, καὶ τῇ τὸ ἀπέδωσαν. Ἐνῷ δὲ ἡ μικρὰ κόρη ἐνεχειρίζε τὸ δα-

κυτυλίδιον πρὸς τὴν κυρίαν Μελετίου αὕτη τῇ εἶπε: «Δὲν γνωρίζεις, μικρά μου, πόσην εὐχαρίστησιν μοὶ προσξενεῖς ἀποδιδουσά μοι τὸ δακτυλίδιον. Ἀλλὰ τίνας εἶται;»

Ὅταν ἡ κυρία Μελετίου ἔμαθεν ὅτι τὸ κοράσιον ἦτο πτωχότατον, ὅτι μόνον ἡ μήτηρ της ἔζη, ἔλαβε δεκαπέντε δραχμὰς καὶ λέγει πρὸς αὐτό:

— «Λάβε, μικρά μου, αὐτὰ τὰ χρήματα εἰς ἀνταμοιβὴν τῆς τιμιότητός σου.»

«—ὦ! σὰς εὐχαρίστῳ, κυρία, εἶπεν ἡ μικρά· ἐγὼ ἔκαμα τὸ καθήκον μου ἀποδιδουσα τὸ δακτυλίδιον τῷ ὁποῖον ἦτο ἰδικόν σας· δὲν πρέπει νὰ μὲ ἀνταμείψετε διὰ τοῦτο.

«—Εὖγε! μικρά μου· βλέπω ὅτι εἶται χρηστότατον κοράσιον. Ἐπειδὴ δὲ μοὶ ἔκαμες σὺ αὐτὴν τὴν μεγάλην χάριν θέλω καὶ ἐγὼ νὰ σοὶ κάμω μίαν· λάβε λοιπὸν τώρα αὐτὰ τὰ χρήματα!»

Τὸ κοράσιον ὑπῆκουσε τότε, πύχαισεν τὴν κυρίαν Μελετίου καὶ ἀπῆλθε συγκεινημένον.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ὁ ὑπὸ τῆς κυρίας Μελετίου ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς πτωχῆς γυναικὸς καὶ τῇ ἀνήγγειλεν ὅτι ἡ κυρία του ἀπεφάσισε νὰ λάβῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν της τὴν μικράν της θυγατέρα.

— Πολὺ ὥραϊα, Ἐλένη· αὕτη εἶνε ἀκριβῶς ὅλη ἡ ἱστορία. Δὲν ἐδοκίμασα δυσκολίαν νὰ τὴν ἐπαναφέρω εἰς τὴν μνήμην σου, διότι δὲν παρῆλθε πολὺς χρόνος ἀφότου τὴν ἤκουσας. Ἐάν ὅμως μετὰ τινα ἔτη ἐζήτουν νὰ μοὶ τὴν διηγήθῃς, ἴσως δὲν θὰ τὴν ἐνθυμῆσο πλέον, πολὺ πιθανὸν μάλιστα καὶ ἐγὼ ἡ ἰδίᾳ νὰ τὴν ἐλησμονέω. Τώρα ὅμως ἀφοῦ τὴν ἐπανελάβομεν οὔτε σὺ θὰ τὴν λησμονήσῃς πλέον, οὔτε ἐγὼ. Καὶ τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι, διὰ νὰ ἐνθυμώμεθα πολλὸν χρόνον ὅσα εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐνθυμώμεθα, πρέπει νὰ τὰ ἐπαναλαμβάνωμεν πολλάκις. Παραδείγματός χάριν, μετ' ὀλίγον θὰ κάμῃτε ἐξετάσεις, δηλαδὴ θὰ εἴπητε ἐνώπιον πολλοῦ κόσμου ὅσα ἔμαθετε ὅλον τὸ ἔτος· ἀλλὰ δὲν τὰ ἐνθυμείσθε μολονότι τὰ εἴχετε τότε μάθει καλά· διὰ τοῦτο κάμνετε τὰς ἐπαναλήψεις. Ἄν, ὅσα πράγματα μανθάνομεν, τ'

ἀφίνωμεν καὶ δὲν τ' ἀνανεώνωμεν εἰς τὴν μνήμην μας διὰ τῆς συχνῆς μελέτης καὶ ἐργασίας, αὐτὰ μᾶς διαφεύγουν· ἡ μνήμη εἶνε καθὼς ἡ πυρὰ ἡ ὁποία διὰ νὰ εἶνε πάντοτε ἀναμμένη πρέπει νὰ ῥίπτωμεν ξύλα· τὰ ξύλα δὲ εἶνε ἡ ἐπανάληψις· ἄλλως θὰ σβύσῃ.

ΤΟ ΑΒΕΙΘΕΣ ΠΑΙΔΙΟΝ

«Μητέρα μου, εἶμαι πολὺ ἀσθενής·
"Αχ! πῶς μοῦ κτυπᾷ ἡ καρδιά.
Καλὰ νὰ μὲ κάμῃς δὲν εἶνε κανεὶς,
Νὰ τρέχω μὲ τ' ἄλλα παιδιὰ;»

«Παιδί μου, μὴ κάμῃς φωνὴ καὶ κακὸ·
Καλὸς ἰατρός θὰ ἐλθῇ
Αὐτός θὰ σοὶ δώσῃ καλὸν γιatriκό·
Ὁ πόνος ἐδῶς θὰ χαθῇ.»

«Ἦ ἄτυχη μάνα τοῦ κακοῦ ῥιμλεῖ
Καὶ δίνει εὐχαίς καὶ φιλιὰ.
Δὲν θέλει ν' ἀκούσῃ αὐτὸ συμβουλή·
Δὲν βάζει στὸ στόμα σταλιά.»

Τὸ πάθος ἀδελφεῖ, προβαίνει γοργά.
Στενάζει θρηγεῖ τὸ μικρόν.
Καὶ πίνει, καὶ πίνει, ἀλλ' ἦτον ἀργά...
Καὶ τώρα τὸ θάπτουν νεκρόν...

ΑΔ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ.

«ΠΡΩΤΟΝ ΕΓΩ!»

— Ἐλα δά, μικρέ, δεῖξον ὀλίγην εὐγένειαν!... ἐπειδὴ τάχα εἶσαι δυνατώτερος διασκεδάξεις βασανίζων τὴν μικράν καὶ ταλαίπωρον γειτόνισσάν σου! Λέγεις: *Πρωτὸν ἐγὼ!* καὶ ἀφίνεις τὸ νερόν νὰ χύνεται, ἐνῶ ἡ στάμνα σου ἐγέμισε πρὸ μιᾶς ὥρας. Ἠραὶ εὐγένεια! Δὲν ἔχεις λοιπὸν σκοπὸν νὰ ἀφίσῃς τὴν πτωχὴν κόρην νὰ γεμίσῃ καὶ αὕτη τὴν στάμναν της; Τί στάσις εἶνε αὕτη τὴν ὁποίαν ἔλαβες ὥστανε ἐπρόκειτο νὰ ὑπερασπισθῇς κανὲν φρούριον! Τὸ κοράσιον τοῦτο εἶνε τόσο δειλὸν ὥστε δὲν τολμᾷ οὐδὲ νὰ σὲ παρακαλέσῃ περιμένει νὰ κάμῃς μόνος σου διάκρισιν. Αἶ! πόσον εἶνε ἀπρεπὲς τοῦτο τὸ ὁποῖον πράττεις! Δὲν γνωρίζεις ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καθιστᾷ τὴν ἰσχύϊν ὑπὸ πάντων ἐπιθυμητὴν εἶνε τὸ ὅτι δύναται ὁ ἔχων αὐτὴν νὰ βοηθῇ τοὺς ἀδυνάτους, νὰ προστατεύῃ τοὺς δειλοὺς, νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς ταπεινοὺς; Ἐάν ἦσο παιδίον μὲ ἀγαθὴν καρδίαν θὰ ἐλάμβανες τὴν στάμναν τῆς δειλῆς

αὐτῆς κόρης, θὰ τὴν ἐγέμιζες πρὶν γεμίσης | νὰ τὴν φέρῃ ἐπ' ἀρκετὸν διάστημα τῆς ὁδοῦ.
τὴν ἰδικήν σου, καὶ ἀκόμη θὰ τὴν ἐβοήθῃς | Ἡμέραν τινὰ ὁ μικρὸς ἀδελφός σου ἐκλαίει

« Πρῶτον ἐγώ! »

παρά τὰς ὀχθας ἐνὸς βυακίου, τὸ ὅποιον δὲν ἠδύνατο νὰ διέλθῃ· μικρά τις κόρη διήρχετο ἐκεῖθεν· ἔλαβε τὸν μικρὸν εἰς τοὺς βραχίονάς της, τοῦ ἐσπόγγισε τὰ δάκρυα, τὸν ἡσπάσθη καί, πηδῶσα ἀπὸ λίθου εἰς λίθον, τὸν ἀπέθεσεν εἰς τὴν ἐτέραν ὀχθὴν· κατόπιν μὲ στοργὴν ἀδελφικὴν κρατοῦσα αὐτὸν ἀπὸ τῆς χειρὸς τὸν ὠδήγησε πρὸς τοὺς γονεῖς του. Ἡ ἀξιαγάπητος ἐκείνη μικρὰ εἶνε αὐτὴ ἢ ἰδίᾳ πρὸς τὴν ὁποίαν σὺ τώρα κάμνεις τὸν ὑπερήφανον!

Ἄλλην πάλιν ἡμέραν εἶδον ἀγαθὴν τινὰ γυναῖκα ἐπιστρέφουσαν ἀπὸ τοῦ βυακίου ὅπου εἶχε μεταβῆ διὰ νὰ πλύνῃ· ἔφερεν ἐπ' ὤμων βαρὺ φορτίον ἀσπρηροῦχων καὶ ἐμελλε νὰ διέλθῃ διὰ τινος ἀνηφορικῆς καὶ κρημνώδους ὁδοῦ. Παιδίον τι ὀλίγον μεγαλειότερόν σου, ἦλθεν εἰς προὔπαντησιν αὐτῆς· ἅμα τὴν ἐπλησίασεν ἐπρότεινε τοὺς ῥωμαλέους τοῦ βραχίονα καὶ ἀνεσθήκωσε τὸ βαρὺ φορτίον, εἰπὼν: «Ἐπιτρέψατέ μοι, καλὴ μου γειτόνισσα!» Τὸ ἔθεσεν ἐπὶ τῶν ὤμων του καὶ παρηκολούθησε τὴν γυναῖκα μέχρι τῆς κατοικίας της· ὁ ἐλαφρὸς στεναγμὸς δὲν ἦ γυνὴ ἐξέβαλεν ἐκ τῆς ἀνσκουφίσεως καὶ αἱ εὐλογίαι τὰς ὁποίας ἀπέτεινε πρὸς τὸν παῖδα, διὰ τὸν κόπον ἀπὸ τὸν ὅποιον τὴν ἀπῆλλαξεν, ἐπροξένησαν πρὸς αὐτὸν μεγίστην εὐχαρίστησιν. Ὁ παῖς ἐκεῖνος, μικρὸ μου κύριε, ἦτον ὁ ἀδελφὸς τῆς κόρης τὴν ὁποίαν μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης σὺ παρηνόχλεις.

Εἰπέ μοι τώρα, εἰς τὰς περιστάσεις αὐτὰς ποῖος ἐχρησιμοποίησε καλλίτερον τὴν ἰσχύν του; Ἡ κόρη ἤτις ἐδοκίμησε τὸν μικρὸν γείτονά της, καὶ τὸ παιδίον τὸ ὅποιον ἀνεσθήκωσε τὸ φορτίον τῆς πτωχῆς γυναικὸς δὲν ἡσθάνθησαν ἐνδόμυχον ἀγαλλίαςιν διὰ τὴν καλὴν των πράξιν; Ἐνῶ σὺ τί ἐκέρδισας; μόνον πρὸς βλάβην τοῦ ἀσθενεστέρου σου μετεχειρίσθης τὴν σωματικὴν σου ῥώμην! Εἶσαι ἀξίος περιφρονήσεως!...

— ὦ! κύριε, μὴ τὸ λέγετε αὐτό! Ποτὲ πλέον δὲν θὰ δεῖξω τοιαύτην διαγωγὴν!

Ἀγαπητοὶ ἀναγνώσταί, θὰ λάβητε ἀπὸ σήμερον πάντες τὴν ἀπόφασιν νὰ πράττῃτε ὅσον εἶνε δυνατόν περισσοτέρας ἀγαθὰς πρά-

ξεις; Πόσῃν εὐτυχίᾳ θὰ διαχύσητε εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ἐάν ἐκαστὴν ἡμέραν προσπαθῇτε νὰ φαίνεσθε ὡφέλιμοι εἰς πᾶσαν παρουσιαζομένην περίστασιν! Ἐάν λάβητε τὴν καλὴν ταύτην ἔξιν, αὕτη θὰ μεταβληθῇ ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς φύσιν, καὶ καλλιεργούμενη θὰ διαρκέσῃ κατ' ὅλην σας τὴν ζωὴν.

ὦ! ἀποκριθῇτέ μοι! πρὸς ποῖον θέλετε νὰ ὁμοιάζητε; πρὸς τὸν σκληρόν καὶ βάνανσον παῖδα ὁ ὁποῖος ἀνησυχεῖ καὶ βασανίζει ὅλην τὴν γειτονίαν, ἢ πρὸς τὰ ἀξιαγάπητα ἐκεῖνα παιδιὰ τὰ ὁποῖα ζητοῦσι τὴν κατὰλληλον περίστασιν διὰ ν' ἀνακουφίσωσι τοὺς δυστυχεῖς, νὰ παρῇξωσι χάριν τινὰ καὶ νὰ κατastήσωσι τοὺς ἄλλους εὐτυχεῖς ἐφ' ὅσον δύνανται;

Η ΕΓΛΙΣΘΗΤΟΣ ΚΟΡΗ

Τὴν ἀκόλουθον ἱστορίαν τῆς εὐαισθήτου κόρης, τὴν ὁποίαν ἡ Σελήνη εἶδεν, ἐδιηγῆθη εἰς ἓνα ἐκ τῶν ἀγαπητῶν φίλων της.

« Χθὲς ἐσπέραν, ἔλεγεν ἡ Σελήνη, παρετήρησα εἰς μίαν μικρὰν αὐλὴν, ἡ ὁποία ἦτο περιτριγυρισμένη ἀπὸ οἰκίας. Ἐκεῖ εἶδον μίαν ὄρνιθα μὲ ἑνδεκα ὀρνίθια· μία μικρὰ ὠραία κόρη ἐπῆδα πέριξ τῆς ὄρνιθος, καὶ πολὺ τὴν ἠνόχλει. Ἡ ὄρνις ἐκακκάδιζε καὶ ἤπλωνε τρομαγμένη τὰς πτέρυγας της, διὰ νὰ σκεπάσῃ καὶ νὰ προφυλάξῃ τὰ μικρὰ νεογνά της. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἦλθεν ὁ πατήρ, ὁ ὁποῖος ἐπέπληξε τὴν κόρην, διότι ἐφέρετο τόσον ἀσπλάγχχνος πρὸς τὴν ὄρνιθα. Ἐγὼ, εἶπεν ἡ Σελήνη, ἐξηκολούθησα τότε τὸν δρόμον μου εἰς τὸν οὐρανὸν χωρὶς πλέον νὰ φροντίσω περὶ τῆς κόρης. Ἀπόψε πρὸ ὀλίγων λεπτῶν τῆς ὥρας πάλιν ἔρριψα τὰ βλέμματά μου εἰς τὴν ἰδίαν αὐλὴν. Ἐπεκράτει ἐκεῖ ἄκρα σιωπὴ, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἦλθε πάλιν ἡ μικρὰ κόρη, ἡ ὁποία ἐπροχώρησε σιγανὰ πρὸς τὸν ὀρνιθῶνα, ἀπέσυρε τὸν μοχλὸν τῆς θύρας καὶ εἰσῆλθεν ἐντὸς αὐτοῦ. Τὰ ὀρνίθια καὶ ἡ ὄρνις ἤρχισαν νὰ φωνάζωσι καὶ νὰ τρέχωσι τρομαγμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐντὸς τοῦ ὀρνιθῶνος, ἡ δὲ μικρὰ κόρη ἔτρεχε κατόπιν των· τοῦτο τοῦλάχιστον τὸ εἶδα καλῶς, διότι παρετήρησα διὰ μικροῦ ῥήγ-

ματος, τὸ ὁποῖον ὑπῆρχεν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ ὀρνιθῶνος. Ἐθύμωσα ὑπερβολικῶς διὰ τὸ κακὸν κοράσιον καὶ ὑπερευχαριστήθην, ὅταν εἶδον ὅτι ἤρχετο ὁ πατήρ, ὅστις πολὺ αὐστηρότερον ἀπὸ χθὲς ἐπέπληξε τὴν κόρην, καὶ τὴν συνέλαβε ἀπὸ τὸν βραχίονα. Ἡ κόρη ἐκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ μεγάλα δάκρυα ἐφάνησαν εἰς τοὺς γαλανοὺς ὀφθαλμοὺς της. «Τί κάμνεις ἐδῶ, ἡρώτησεν ὁ πατήρ.» — Ἡ κόρη ἐκλαίει. «Εἰσῆλθον, ἀπήντησε κλαίουσα ὅπως φιλήσω τὴν ὀρνίθα καὶ ζητήσω παρ' αὐτῆς συγχώρησιν δι' ὅσα τῆς ἔκαμα χθὲς· δὲν ἐτόλμων νὰ σοὶ τὸ εἶπω, πάτερ μου.» Καὶ ὁ πατήρ ἐφίλησε τὴν ἀθῶαν κόρην εἰς τὸ μέτωπον, ἐγὼ δὲ ἐφίλησα αὐτὴν εἰς τὸ στόμα καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐξηκολούθησα τὴν πορείαν μου.»

(Ἐκ τῶν τοῦ "Λυδερσεν".) ΜΙΑΤ. II.

ΚΑΙ ΠΩΣ ΕἶΝΕ ΠΤΩΧΟΣ!

Διάλογος διὰ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα.

ΠΡΟΣΩΠΑ { ΚΑΙΩ (δικαίτης)
ΘΑΛΛΗΣ (πτωχός)

ΚΑΙΩ. Πού ἦσο, Θάλλῃ; μίαν ὥραν τῶ-
ρα σὲ ζητῶ.

ΘΑΛΛΗΣ. Ἐπῆγα περιπάτον μετ' ὁν Χαρί-
λαον καὶ εὐχαριστήθηκα πολὺ· τὸ ἀγαπῶ
αὐτὸ τὸ παιδί.

ΚΑ. Μετ' ὁν Χαρίλαον ἐπῆγες; καὶ λέ-
γεις ὅτι τὸν ἀγαπᾷς; τί εἶνε αὐτά, Θάλλῃ;

ΘΑΛ. Διὰ τί; τί ἔχει ὁ Χαρίλαος;

ΚΑ. Τί ἔχει; αὐτὸς εἶνε πτωχός!

ΘΑΛ. Καὶ πῶς εἶνε πτωχός!

ΚΑ. Πρέπει νὰ ἐννοῇ τὴν θέσιν του καὶ
νὰ μὴν ἔρχεται μαζὶ μας· ὁ καθεὶς πρέπει
νὰ μένῃ ἐκεῖ ὅπου εἶνε· οἱ πτωχοὶ μετ' ὁν
πτωχοὺς, οἱ πλούσιοι μετ' ὁν πλουσίους·
ἅμα τὸν ἰδῶ θὰ τοῦ εἰπῶ κατὰ πρόσωπον
νὰ μὴν τολμήσῃ ἄλλῃ φορὰ νὰ ἐλθῇ μαζὶ μας.

ΘΑΛ. Διότι εἶνε πτωχός;

ΚΑ. Βέβαια! τί θὰ εἰπῇ ὁ κόσμος ἂν μᾶς
ἰδῇ νὰ πηγαίνωμεν μ' ἓνα παιδί τὸ ὁποῖον
φορεῖ παλαιὰ φορέματα;

ΘΑΛ. Τί θὰ εἰπῇ; καὶ τί ἡμπορεῖ νὰ εἰπῇ;

ΚΑ. Ὅτι μᾶς κατηγορήσουν.

ΘΑΛ. Διότι τὰ φορέματά του δὲν εἶνε ὡ-
σάν τὰ ἰδικά μας; πολὺ ἄσχημα θὰ κάμουν,

ἂν μᾶς κατηγορήσουν· ἀλλὰ δὲν τὸ πιστεύω.

ΚΑ. Διὰ τί;

ΘΑΛ. Διότι εἰς τὸν ἄνθρωπον δὲν δίδουν
ἄξιαν τὰ φορέματα· ἂν ὅλη μας ἡ ἀξία ἦτον
εἰς τὰ φορέματά μας τότε κάθε ἐσπέρας ὅταν
ἐκδυόμεθα, τὴν ἄξιαν μας τὴν ἀφίνομεν πλη-
σίον εἰς τὸ προσκεφάλαιόν μας.

ΚΑ. Καὶ μὲν, ὅλο νὰ πειράζῃς θέλεις...
καὶ ὅμως ὁ θεὸς μου ὁ ὁποῖος εἶνε λοχαγὸς
τοῦ πεζικοῦ δὲν φαίνεται ἀπὸ τὰ φορέματά
του ὅτι δὲν εἶνε ἀπλοὺς στρατιώτης; καὶ
ἡμεῖς ἀπὸ τὰ φορέματά μας φαινόμεθα ὅτι
εἰμεθα ἀνώτεροι ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς.

ΘΑΛ. Ἀνώτεροι ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς! εἰς
τί; ὅλοι οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶνε πλασμένοι
ἀπὸ τὸ ἴδιον χῶμα; μοῦ λέγεις ὅτι ὁ θεὸς
σου φορεῖ διαφορετικὰ φορέματα ἀπὸ ἓνα
ἀπλοὺν στρατιώτην, ἀλλ' ἐκεῖνοι εἶνε στρα-
τιωτικοί· ὁ θεὸς σου ὡς ἄνθρωπος δὲν εἶνε
ἀνώτερος ἀπὸ τὸν στρατιώτην· τὰ φορέματά
του εἶνε σημεῖον τῆς ὑπηρεσίας καὶ τίποτε
περισσότερον· εἶνε καὶ τὰ ἰδικά μας σημεῖον
ὑπηρεσίας; Τί κάμνεις σύ;

ΚΑ. Πηγαίνω εἰς τὸ σχολεῖον ὅπως καὶ σύ.

ΘΑΛ. Δὲν κάμνει τὸ ἴδιον καὶ ὁ Χαρίλαος
καὶ τόσα ἄλλα πτωχὰ παιδιά; λοιπὸν ὅλοι
μας ἔχομεν τὸν ἴδιον βαθμόν. Σὺ ἂν θὰ φο-
ρέσῃς χειρότερα φορέματα, θὰ γίνῃς χειρότερος;

ΚΑ. Ὁχι! ἀλλὰ δὲν θὰ φορέσω.

ΘΑΛ. Ὑπόθεσε ὅτι ἐφόρεσες. Ἰδοὺ λοιπὸν
ὅτι τὰ φορέματα δὲν κάμνουν τὸν ἄνθρωπον.
Ἀκόμη ἓνα· συλλογίσου ὅτι ἐμβαίνει εἰς
ἓνα κατάστημα ὅπου πωλοῦν φορέματα· ἂν
ἀγοράσῃ καλὰ φορέματα θὰ γίνῃς καλὴ;
καὶ ἂν ἀγοράσῃ ἄσχημα θὰ γίνῃς κακὴ;
τότε λοιπὸν θὰ ἦτον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ
ράπτου νὰ γίνωμεν καλοὶ ἢ κακοί; Ἐγὼ
θαρρῶ ὅτι αὐτὸ μόνον δι' ἓνα ξύλον ἀγαλ-
μα ἡμπορεῖ νὰ γίνῃ, ἀλλ' αὐτὸ ὅτι καὶ ἂν
φορέσῃ ξύλον θὰ ᾔνε.

ΚΑ. Καὶ ὅμως διὰ τί ὅλοι οἱ καλοὶ φο-
ροῦν καλὰ ἐνδύματα;

ΘΑΛ. Τί θὰ εἰπῇ καλοί;

ΚΑ. Οἱ πλούσιοι.

ΘΑΛ. Πλούσιοι θὰ εἰπῇ καλοί; τί ὥραία
πράγματα λέγεις;

ΚΑ. Αὐτοὶ ἔχουν μεγάλας οἰκίας, ἀμάξας καὶ τοὺς τιμοῦν ὅλοι.

ΘΑΛ. Τοὺς τιμοῦν μόνον διὰ τὰ πλούτη των ὅσοι συλλογίζονται ὅπως σύ' ἀκουσέ με, Κλειώ, ποῖαν ἀγαπᾷς περισσότερο τὴν Εὐτέρπην ἢ τὴν Ἀσπασίαν;

ΚΑ. Τὴν Εὐτέρπην.

ΘΑΛ. Διατί;

ΚΑ. Διότι ἡ Εὐτέρπη εἶνε καλὴ, ἐν ᾧ ἡ Ἀσπασία εἶνε κακὴ.

ΘΑΛ. Καὶ ἂν ἡ Εὐτέρπη φορέσῃ ἄσχημα φορέματα καὶ ἡ Ἀσπασία καλὰ, ποῖαν ὁ ἀγαπᾷς περισσότερο;

ΚΑ. Τὴν Εὐτέρπην καὶ πάλιν.

ΘΑΛ. Διατί;

ΚΑ. Διότι ἡ Εὐτέρπη μὲ ἀγαπᾷ καὶ αὐτὴ, καὶ ζητεῖ πάντοτε νὰ μ' εὐχαριστῇ, ἐν ᾧ ἡ Ἀσπασία ὅλο μαλόνει.

ΘΑΛ. Καὶ ὅμως φαντάσου τὴν Ἀσπασίαν μὲ ὥραϊα φορέματα· τί ὥραϊα αἶ; αὐτὴν πρέπει νὰ ἀγαπᾷς περισσότερο ἀφ' οὗ θὰ φορῇ τόσον ὥραϊα φορέματα!

ΚΑ. Ναί! ἀλλὰ εἶνε καὶ τόσον κακὴ.

ΘΑΛ. Διὰ τὴν κακίαν τῆς λοιπὸν δὲν τὴν ἀγαπᾷς; ἂν ἦτον καλὴ θὰ τὴν ἠγάπας;

ΚΑ. Ναί.

ΘΑΛ. Καὶ ἂν φοροῦσε χειρότερα φορέματα;

ΚΑ. Ναί.

ΘΑΛ. Τότε λοιπὸν δὲν ἀγαπῶμεν ἓνα ἄνθρωπον διὰ τὰ φορέματά του, ἀλλὰ ἂν ἦνε καλός. Ὁ Χαρίλαος εἶνε καλός ἢ κακός.

ΚΑ. Ὡς πρὸς τὰ ἄλλα εἶνε καλός.

ΘΑΛ. Τότε πρέπει νὰ τὸν ἀγαπῶ;

ΚΑ. Βέβαια.

ΘΑΛ. Διατί;

ΚΑ. Διότι εἶνε καλός.

ΘΑΛ. Τότε λοιπὸν γνώρισμα ἐνός ἀνθρώπου δὲν εἶνε ἂν φορῇ καλὰ ἢ ἄσχημα φορέματα, ἀλλὰ ἂν ἦνε καλός ἢ κακός. Τώρα ἂν εἶρῃς τὸν Χαρίλαον θὰ τὸν εἶπῃς νὰ μὴν τολμήσῃ νὰ ἐρχηται μαζὶ μας;

ΚΑ. Ὦχι.

Θ. Δὲν θὰ καταδέχεσαι νὰ παίζῃς μαζὶ του;

ΚΑ. Θὰ παίζω, διότι εἶνε καλός.

ΘΑΛ. Τότε ἔλα μαζὶ μου νὰ τὸν εὕρωμεν.

ΑΙΜΓΑΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ.

ΣΟΥΦΑΙΚΟΣ ΜΥΘΟΣ

«Ἰπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ ἄλλο πλάσμα, εἰς τὸ ὅποιον ὁ Θεὸς ἔδωκε περισσότερα χαρίσματα;» ἔλεγεν ἡ χῆν. «Ἐγὼ δύναμαι νὰ κολυμβῶ, νὰ περιπατῶ καὶ νὰ ἵπταμαι. Ὅταν κουράζομαι περιπατῶσα μοὶ μένει νὰ ἐκλέξω μεταξὺ τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ἀέρος!»

Ἡ ἔχιδνα ἀκούσασα τὴν χῆνα, εἶπε: «Μὴ καυχᾶσαι δὲ τόσον, παρακαλῶ! Οὐδὲ νὰ τρέχῃς δύνασαι ὡς ὁ λαγός, οὐδὲ νὰ κολυμβᾷς ὡς ὁ δελφίν, οὐδὲ νὰ ἵπτασαι ὅπως ὁ ἀετός. Μάθε ἀπὸ ἐμὲ ὅτι ἡ ὑπεροχὴ δὲν συνίσταται εἰς τὸ νὰ γνωρίζῃ τις ὀλίγον ἐξ ὧν, ἀλλ' εἰς τὸ νὰ εἶνε ἐξοχος εἰς ἓν.»

ΑΙ ΜΕΛΙΣΣΑΙ

Τὰ δύο κοράσια, τὰ ὅποια βλέπετε εἰς τὴν ἀπέναντι εἰκόνα εἶνε θυγάτρια τοῦ κυρίου Φιλαλήθους· μολοντί δὲ εἶνε ὀλίγον ζωηρά καὶ κάμνουν ἐνίοτε καὶ κάμμιαν ἀταξίαν, κατὰ βᾶθος ὅμως ἔχουν καλὴν καρδίαν, διότι ἡ μήτηρ των, εὐγενὴς ψυχὴ καὶ ἀγαθὴ καρδία, δίδει εἰς αὐτὰ καλλίστην ἀνατροφὴν.

Τὴν στιγμὴν ταύτην εὐρίσκονται εἰς τὸν μεγάλον κήπον τοῦ ἐξοχικοῦ των οἰκίσκου· διότι μεταβαίνουνσι κατ' ἔτος εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ διέρχονται τὸ θέρος των. Ἐφθασαν δὲ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐξ Ἀθηνῶν, ὅπου κατοικοῦσι τὸ λοιπὸν διάστημα τοῦ χρόνου· ἀλλ' εἰς τὰς Ἀθήνας ἔχουσι μόνον μικρὸν καὶ στενὸχωρον κηπάριον, τῶρα ὅμως ἐντὸς τοῦ μεγάλου των κήπου εὐρίσκουσι πολλὴν εὐχαρίστησιν νὰ περιπατῶσι κάτω ἀπὸ τὰς πυκνὰς δειδροστοιχίας.

Μεθ' ὅλας ὅμως ταύτας τὰς πληροφορίες τὰς ὁποίας σὰς ἔδωκα ἠξέσω ὅτι δύο ἐρωτήταις εἶνε ἑτοιμοὶ ἐπάνω εἰς τὰ χεῖλη σας· πρῶτον: πῶς ὀνομάζονται τὰ μικρὰ αὐτὰ κοράσια; δεῦτερον: τί εἶνε αὐτὸ ὅπερ κρατεῖ τὸ μεγαλείτερον; Ἐγὼ σὰς μαντεύω, μικροί μου φίλοι, καὶ θὰ σὰς τὸ εἶπω.

Ὅσον μὲν διὰ τὸ ὄνομα τῶν κορασιῶν, τὸ μεγαλείτερον λέγεται Εὐτέρπη, τὸ δὲ μικρότερον Εὐθυμία· αὐτὸ δὲ τὸ ὅποιον κρατεῖ ἡ Εὐτέρπη εἶνε μουσικὸν τρίγωνον,

ὅπερ, ὡς βλέπετε, κρούει διὰ σιδηροῦ ῥαβδίου.

Ἴσως ὅμως δὲν ἐννοεῖτε τὴν αἰτίαν καὶ διὰ νὰ σᾶς ἀπαλλάξω καὶ ἀπὸ τρίτην ἐρώτησιν σᾶς λέγω, ὅτι ἡ Εὐτέρπη ἀγαπᾷ προ-

λὺ τὴν μουσικὴν, σήμερον δὲ τῆς ἦλθεν ἡ ἰδέα νὰ μιμηθῇ τὴν στρατιωτικὴν μουσικὴν, ὅπισθεν τῆς ὁποίας πηγαίνουν οἱ στρατιῶται μὲ βῆμα. Αὕτῃ λοιπὸν μουσικός συγ-

χρόνως καὶ στρατιώτης κυτῶ τὸ *εργάριον* καὶ βαδίζει μὲ βῆμα, πλησίον δ' αὐτῆς ἀκολουθεῖ καὶ ἡ μικρὰ ἀδελφή της. Αἶφνης ἐστάθησαν ἐκπληκτοὶ καὶ αἱ δύο, διότι ἤκουσαν ἓνα βόμβον καὶ παρετήρησαν κατὰ πράγματα, ὁμοιάζοντα μὲ μεγάλας μυίας, νὰ πετοῦν τριγύρω εἰς δύο κοφίνια ἀνεστραμμένα. Ἡ Εὐτέρπη ἔχει τὰς χειράς της ἀκόμῃ ὑψωμένας ἐκ τῆς ἐκπλήξεως, ἡ δὲ Εὐθυμία φοβηθεῖσα κρύπτεται ὀπισθεν τῆς ἀδελφῆς της!

Διατί;

Αἰοῖται αὐταὶ δὲν εἶχον ἰδεῖ εἰσέτι μελισσας, χθὲς δὲ εἰς χωρὶκὸς τοῖς εἶχε φέρεῖ δύο κυψέλας· καὶ τὴν νύκτα τὰς ἔθεσαν εἰς τὸν κῆπον· τὰ ἀνεστραμμένα κοφίνια λοιπὸν εἶνε αἱ κυψέλαι· καὶ τὸν βόμβον αὐτὸν τὸν μέγαν τὸν κάμουν αἱ μέλισσαι.

Ἡ Εὐτέρπη μετενόησε, διότι ἐφοβήθη τόσον πολὺ, καὶ, ἰδοῦσα ὅτι ἦσαν τόσον μικρὰ ἐκεῖνα τὰ ζώδια, ἠθέλησε νὰ συλλάβῃ μίαν μέλισσαν.

Καὶ ἐπροχώρησε αἰγὰ σιγὰ πρὸς τὴν κυψέλην, διὰ νὰ μὴν τὰς τρομάξῃ, ἀλλὰ μόλις ἤπλωσε τὴν χειρὰ της τὴν ἀπέσυρεν ὀρμητικῶς, ἐκβάλλουσα ὀξείας κραυγὰς πόνου καὶ κλαίοντα πολὺ. Τὴν εἶχε κεντῆσει μία μέλισσα.

— Ἀχ! μητέρα μου! ἀνέκραξε, πονεῖ πολὺ τὸ χέρι μου! Ἀχ πῶς ἐπρίσθηκε! . . Καὶ ἔκλαιε.

Ἡ μήτηρ ἀκούσασα τὰς φωνὰς ταύτας ἔτρεξε παρευθὺς καί, ἀφ' οὗ ἐξέβαλε τὸ κέντρον, ἔπλυνε τὴν χεῖρα τῆς Εὐθυμίας μεῖλας διατεταμένον εἰς ὕδωρ καὶ ἡσύχασαν ὀλίγον οἱ πόνοι.

— Πῶς! δὲν τὸ ἤξευρες ὅτι κεντοῦν αἱ μέλισσαι, Εὐθυμία; ἠρώτησεν ἡ κυρία Φιλαλήθους.

— Ὅχι, μητέρα μου! ἂν τὸ ἤξευρα, ἐπήγαινα;

— Ἐγὼ ἤξευρα ὅτι κάμουν μέλι καὶ κηρόν, ἀλλὰ δὲν τὰς ἐγνώριζα.

— Δὲν ἤξεύρεις ὅμως πῶς γίνονται αὐτά, οὔτε τόσα ἄλλα περίεργα πράγματα διὰ τὰ ἦθη τῶν μελισσῶν.

— Εἰπέτε τα, μητέρα, θέλομεν νὰ τὰ μάθωμεν, ἐφώνησαν μιᾶ φωνῇ καὶ αἱ δύο.

— Πρὸ ὀλίγου εἶδετε τί εἶνε ἡ κυψέλη; τὴν κατασκευάζουν συνήθως ἀπὸ λυγαριάν· ἀλλὰ πολλοὶ σοφοὶ ἔκαμαν ὑελίνους κυψέλας καὶ κατάρθωσαν νὰ παρατηρήσουν πολλὰς λεπτομερείας ἀγνώστους ἕως τότε. Παρετήρησαν ὅτι αἱ μέλισσαι ἔχουν περίεργα ἦθη καὶ ἔθιμα, ἔχουν νόμους, καὶ κάμουν τὰς ἐργασίας των μὲ τὴν μεγαλειτέραν τάξιν.

Εἰς πᾶσαν κυψέλην ὑπάρχουν τρία εἶδη μελισσῶν· πρῶτον αἱ *εργάτιδες*· ἀναφέρονται δὲ πρῶτον αὐτάς, διότι αὐταὶ μόνον ἐργάζονται, καὶ ἐκεῖνος ὅστις ἐργάζεται καὶ ἐκπληροῖ τὸν προορισμὸν του, καὶ εἰς τὴν κατωτάτην τάξιν τῆς κοινωνίας καὶ ἂν εὐρίσκεται, εἶνε ἄξιος πολὺ περισσοτέρας τιμῆς παρὰ ὁ θεωρῶν τὸν ἑαυτὸν του εὐγενῆ καὶ μὴ καταδεχόμενος διὰ τοῦτο νὰ ἐργασθῇ. Αἱ *εργάτιδες* εἶνε, οὕτως εἰπεῖν, ὁ *λαός*· αὐταὶ ἐργάζονται διὰ τὰς ἄλλας καὶ αὐταὶ ὑπερασπίζουσι τὴν κυψέλην ἀπὸ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν ἐχθρῶν.

Δεύτερον ἔρχονται αἱ ἀρσενικαὶ μέλισσαι, αἱ ὀνομαζόμεναι *κηφήνες*· αὐτοὶ δὲν ἔχουν κέντρον, δὲν ἐργάζονται, οὔτε τοὺς κρίνουν ἀξίους νὰ τοῖς ἐμπιστευθῶσι τὴν φύλαξιν τῆς κυψέλης, διότι αἱ μέλισσαι νομίζουσι, πολὺ ὀρθῶς, ὅτι οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ ἐργασθῶσιν εἶνε ἀνίκανοι νὰ ὑπερασπίσωσι τὴν πατρίδα των. . . δηλαδὴ τὴν κυψέλην.

Καὶ τρίτον ἔρχεται ἡ θήλεια, ἡ ἐπονομαζομένη *βασίλισσα*· ἥτις προτιμώτερον θὰ ἦτο νὰ λέγηται *μήτηρ*, διότι εἶνε ἡ μήτηρ ὅλων τῶν μελισσῶν τῶν γεννωμένων ἐν τῇ κυψέλῃ. Εἰς ἐκάστην κυψέλην μία μόνη μήτηρ ὑπάρχει.

Τὴν αὐγὴν ἡμα ἐξημερώσῃ αἱ μέλισσαι τρέχουν εἰς τοὺς ἀγρούς, πετώσιν ἀπὸ ἀνθους εἰς ἀνθος καὶ ἀπομυζῶσι τὸν χυμὸν ἐξ οὗ κατασκευάζουσι τὸ μέλι· ἄλλαι δὲ μένουν εἰς τὴν κυψέλην καὶ κατασκευάζουν ἀπὸ κηρὸν τὰ *δοχεῖα*, ἐντὸς τῶν ὁποίων αἱ εἰς τοὺς ἀγρούς τρέχουσαι ἀδελφαὶ των θέτουσι τὸ μέλι, ὅταν ἐπανέρχονται.

— Καὶ πόθεν τὸν λαμβάνουν τὸν κη-

ρόν; ἤρωτησεν ἡ Εὐτέρπη· ἀπὸ τὰ ἄνθη ἄρά γε;

— Κατ' ἀρχὰς οὕτως ἐνόμιζον, ἀλλ' ἐπειτα παρετήρησαν ὅτι παράγεται ἀπὸ τὸν ἰδιὸν τῶν ὀργανισμὸν, ἐξερχόμενον τοῦ σώματος τῶν ἐξ αὐτοῦ κατασκευάζουσι τὸ μελικηρον τὴν κοινῶς κηρόπητταν καλοῦμένην, ἣτις εἶνε ἄθροισμα κυττάρων δηλ. μικρῶν διαμερισμάτων συγκεκολλημένων πρὸς ἀλλήλα καὶ ἐχόντων ἐξάγωνον σχῆμα· τὰ κύτταρα τοῦ μελικήρου εἶνε ἡ ἀποθήκη εἰς τὴν ὁποίαν φυλάττεται ἡ τροφή ὧλων τῶν μελισσῶν τῆς κυψέλης. Ἀπὸ τὸν κηρὸν τοῦτον κάμνομεν τὰς λαμπάδας καὶ ἄλλα πράγματα.

Πρὸ ὀλίγου σὰς εἶπον ὅτι εἰς ἐκάστην κυψέλην ὑπάρχει μία βασίλισσα· αὐτὴ ποτὲ δὲν ἐξέρχεται· ἡ μόνη τῆς ἐργασίας εἶνε νά γεννᾷ μικρὰ ὠά, τὰ ὁποῖα ἐναποθέτει εἰς ἐκαστὸν κύτταρον· τότε δὲ μία ἐργάτις θέτει ἐντὸς αὐτοῦ ὀλίγον μέλι ὡς προμήθειαν καὶ ἔπειτα τὸ κλείει δι' ἐπικαλύμματος κηρίνου.

Ἀπὸ τὰ μικρὰ ταῦτα ὠά ἐξέρχονται νύμφαι, δηλαδή μικροὶ σκώληκες, αὐξάνοντες ταχέως καὶ τρώγοντες τὸ ἐντὸς τῶν κυττάρων μέλι· ἄφ' οὗ δὲ φάγουν ἐντελῶς τὸ μέλι, τότε αἱ ἐργάτιδες ἀνοίγουν τὰ κύτταρα καὶ τὰς ἐξάγουν. Αἱ νύμφαι μεταμορφοῦνται ἐπὶ τέλους εἰς μελίσσας καὶ ἄλλαι μὲν γίνονται ἐργάτιδες, ἄλλαι κηφήνες καὶ ἄλλαι βασίλισσαι.

Τότε συμβαίνει παράδοξον πρᾶγμα· ἐπειδὴ ἡ κυψέλη δὲν τὰς χωρεῖ πλέον, ἀναγκάζονται νά μεταναστεύσωσι, δηλαδή νά ὑπάγουν ἄλλου, ὅπως σχηματίζωσιν ἀποικίαν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μεταναστεύουν καὶ οἱ ἄνθρωποι ὅταν ἡ πατρίς τῶν δὲν δύναται νά τοὺς θρέψῃ. Ἡ ἀποικία τῶν μελισσῶν λέγεται σμήνος.

Τὸ σμήνος ἐξέρχεται ἀπὸ τὴν κυψέλην, πετᾷ ἀχώριστον ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον· ἕως ὅτου τοῖς παρουσιασθῇ κυψέλη, τὴν ὁποίαν ἐπίτηδες θέτουσι πρὸ αὐτῶν καὶ χρίουσι μάλιστα μὲ μέλι, ὅπως τὰς πείσωσι νά εἰσέλθωσιν.

Ἐκαστον σμήνος ἔχει μίαν μόνον βασίλισσαν. Ἐὰν δὲ ὑπάρχουν πολλοὶ βασίλισσαι, τότε συνάπτουσι μάχην ἀναμεταξύ των, κεντῶμεναι διὰ τῶν κέντρων τῶν ἕως ὅτου ἀποθάνουν αἱ ἄλλαι καὶ μείνῃ μία μόνον. Οὐδεὶς ἀναμιγνύεται εἰς τὰς μάχας τῶν καὶ αἱ ἐργάτιδες ἀπλούστατα ῥίπτουσιν ἐξω τῆς κυψέλης τὰς νεκράς μετὰ τὴν μάχην.

Τὸ χειρότερον εἶνε ὅτι, ὅταν ἔρχεται ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν μαραίνονται τὰ ἄνθη καὶ τὸ μέλι γίνεται σπάνιον, αἱ ἐργάτιδες φανεύουν μὲ τὰ κέντρα τῶν τοὺς ἀδελφούς των, τοὺς κηφήνας, διότι δῆθεν δὲν ἐργάζονται καὶ τρώγουν ἔτοιμα.

— Κρίμα! ἐφώνησεν ἡ Εὐτέρπη, ἐν ᾧ εἶνε τόσο ἐργατικά, καὶ μᾶς τὰς φέρει μάλιστα ὡς παράδειγμα ἐπιμελείας ἡ διδασκαλίσσά μας, νά ᾔνῃ καὶ τόσο σκληραί; κρίμα εἰς αὐτάς!

— Αὐταὶ εἶνε ζωῦρια δίχως λογικὸν καὶ ἠθικὴν· καὶ ὅσα καλὰ ἢ ἄσχημα πράττουν τὰ πράττουν ὅλα ἀπὸ ἐνστικτοῦ· ἀλλ' ἡμεῖς, ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι οἱ ἔχοντες συνείδησιν καὶ ἠθικὴν δὲν πράττομεν τὰ ἴδια· ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐγκαταλείπομεν πολλάκις ἐρήμους τοὺς γέροντας, τοὺς ἀσθενεῖς, τοὺς ἀναπήρους καὶ ὅλους ὅσοι ἐξ ἀνάγκης πρέπει νά τρώγουν ἔτοιμα, διότι δὲν δύνανται νά ἐργασθῶσι;..

Τὸ κέντρον τῶν μελισσῶν εἶνε λεπτότατον· προξενεῖ δὲ πολὺν πόνον, διότι εἶνε δηλητηριασμένον· ὅταν ἡ μέλισσα κεντᾷ μία λεπτή, δυσδιάκριτος σταγὼν δηλητηρίου χύνεται εἰς τὴν πληγὴν.

— Διὰ τοῦτο πονεῖ τόσο πολὺ καὶ φουσκώνει τὸ χέρι! εἶπεν ἡ μικρὰ Εὐθυμία· καὶ πλήρης θυμοῦ λαβοῦσα λιθάριον τὸ ἔριψε κατὰ τῶν κυψελῶν, φωνοῦσα:

— Βέβαια! φαρμακεραὶ θά ᾔσθε ὅταν κεντᾶτε τοὺς ἀνθρώπους, ἄφ' οὗ σκοτόνετε καὶ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ἀδελφούς σας... σκληραί!

— Ἄ! μικρά μου, ἐὰν αἰσθάνεσαι τόσο ἀποστροφὴν διὰ τὰς μελίσσας, διότι φανεύουν τοὺς ἀδελφούς των χωρὶς ὅμως νά τὸ ἐννοῦν, διότι δὲν ἔχουν συνείδησιν, ποῖαν

ἀποστροφὴν πρέπει νὰ αἰσθάνεσαι διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους οἱ ὅποιοι, μὲ ὅλην τὴν συνειδήσιν καὶ ἠθικὴν των, σφάζουν τοὺς ἀδελφούς των ἢ θέτουν τοὺς ἄλλους νὰ τοὺς φονεύουν; λέγω τοὺς ἀδελφούς των, διότι ὅλοι οἱ ἀνθρώποι εἶνε ἀδελφοί· ἐὰν αἰσθάνεσαι ἀποστροφὴν δι' ἀπλὰ ζωῦρια, πόσον ἀγανάκτησιν πρέπει νὰ αἰσθάνεσαι διὰ τοὺς φονεῖς καὶ τοὺς κατακτητὰς ὅλων τῶν χρόνων οἵτινες κάμνουν τόσους ἀδίκους πολέμους καὶ χύνουν τόσον αἷμα δι' ἀπλῶν των μόνην ἰδιοτροπίαν; ἂ! αὐτοὶ δὲν εἶνε ἀξιοὶ νὰ λέγωνται ἀνθρώποι, αὐτοὶ εἶνε θηρία.

Καὶ ἡ μήτηρ οὕτως ὁμιλοῦσα ἦτο τόσον ὠραία ἐν τῇ συγκινήσει της, ὥστε τὰ κοράσια τὴν ἤκουον καὶ τὴν παρατήρουν μὲ θρησκευτικὴν εὐλάβειαν.

— Ἀλλὰ φθάνουν ταῦτα σήμερον, εἶπε μετ' ὀλίγον· ἂς ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν οἰκίαν· σὺ δὲ Εὐθυμία ἔσο ἄλλοτε περισσότερον προσεκτικὴ καὶ ἡσυχος. Αἰμγλ. ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ

ΟΙ ΣΤΑΧΥΣ ΤΟΥ ΣΙΤΟΥ

Ὁ μικρὸς Ξενοφῶν μετὰ τοῦ πατρὸς του περιπατοῦντες ἔφθασαν εἰς τινα ἀγρόν.

— Πάτερ, ἠρώτησεν ὁ Ξενοφῶν, διατί μερικοὶ στάχυς γέρνουν τόσον πολὺ πρὸς τὴν γῆν, ἐνῶ ἄλλοι δὲν γέρνουν; Ἀναμφιβόλως ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι εἶνε ὁρθοὶ θὰ εἶνε οἱ καλλίτεροι, οἱ δὲ ἄλλοι οἵτινες γέρνουν δὲν θὰ εἶνε τόσον καλοὶ.

Ὁ πατὴρ ἀμέσως ἔκοψε δύο στάχυς καὶ δεικνύων αὐτοὺς πρὸς τὸν υἱόν του, εἶπε:

— Παρατήρησον ἐδῶ, τέκνον μου· αὐτὸς ὁ στάχυς; ὁ ὅποιος ἔκλινε πρὸς τὴν γῆν τοσοῦτον μετριοφρόνως, ἔχει τοὺς ὠριότερους καὶ μεγαλειότερους κόκκους· ἀπεναντίας ὁ ἄλλος, ὁ ὅποιος μετὰ μεγίστης ὑπερηφάνειας ἐκράτει τὴν κεφαλὴν του ἠνωρθωμένην κατ' ἀντίθεσιν τῶν ἄλλων, εἶνε καθολοκληρίαν κενός· ἰδέ τον οὐδὲ ἓνα κἂν κόκκον σίτου ἔχει. Οὕτω συμβαίνει καὶ μετὰ τῶν ἀνθρώπων· ἡ ὑπερηφάνεια εἶνε χαρακτηριστικὸν τῶν ἀμαθῶν καὶ τῶν στερουμένων νοῦ, ἐνῶ τοῦναντίον ἡ μάθησις καὶ ἡ φρόνησις κάμνουν τὸν ἄνθρωπον μετριοφρόνα.

ΠΩΣ ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΑΙ ΕΡΙΑΕΣ

Δύο παιδιὰ ἐπέστρεφον ἀπὸ τὸ σχολεῖον εἰς τὰς οἰκίας των· ἐν ᾧ δὲ ἐβάδιζον συνομιλοῦντα, λέγει τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν: « Ἦθελα νὰ εἶχα ὅλα τὰ χωράφια τοῦ κόσμου. »

— Κ' ἐγὼ ἤθελα νὰ εἶχα ὅλα τὰ πρόβατα τοῦ κόσμου, εἶπε τὸ ἄλλο.

— Καὶ τί θὰ τὰ ἔκαμνες;

— Τί θὰ τὰ ἔκαμνα; θὰ τὰ ἔβασκα εἰς τὰ χωράφια.

— Ἀλλὰ τὰ χωράφια θὰ ἦσαν ἰδικά μου.

— Ἀς ἦσαν, ἐγὼ θὰ τὰ ἔβασκα.

— Ἐγὼ ὅμως δὲν θὰ σὲ ἄφινα.

— Ἀλλὰ ἐγὼ δὲν θὰ σ' ἐρωτοῦσα.

— Ποτὲ δὲν θὰ τὸ ἔκαμνες αὐτό.

— Νὰ ἦται βέβαιος πῶς θὰ τὸ ἔκαμνα.

— Σοὺ λέγω πῶς δὲν θὰ τὸ κάμῃς.

— Σοὺ λέγω πῶς θὰ τὸ κάμω.

Καὶ ἐρυθροὶ ἐξ ὀργῆς καὶ οἱ δύο παιδὲς ἐφώρμησαν κατ' ἀλλήλων καὶ συνεπλάκησαν, ἐγρονθοκοπήθησαν, ἐκυλίσθησαν κατὰ γῆς, ἔγιναν ἐλεεινοί. Διαβάτης δὲ τὴν συγκυρίαν ἐκείνην διαβαίνων ἐκείθεν, ἐμβῆκεν εἰς τὸ μέσον καὶ τοὺς ἐχώρισε, φωνάζων:

— Ἐντροπή, παιδιὰ μου, ἐντροπή.

— Αὐτὸς πταίει, εἶπεν ὁ εἷς.

— Αὐτὸς πταίει, ἐπανελάθεν ὁ ἄλλος.

— Αὐτὸς ἤθελε νὰ βόσκη τὰ πρόβατά του εἰς τὰ χωράφια τὰ ἐδικά μου...

— Αὐτὸς δὲν ἤθελε νὰ με ἀφήσῃ νὰ τὰ βόσκω...

— Ποῖα πρόβατα; ποῖα χωράφια; ἠρώτησεν ἐκπληκτος ὁ διαβάτης.

— Τὰ πρόβατα ποῦ θὰ... εἶχα.

— Τὰ χωράφια... ποῦ θὰ εἶχα.

Καὶ ἐταπείνωσαν καὶ οἱ δύο τοὺς ὀφθαλμούς, μὴ γνωρίζοντες τί νὰ εἰπῶσιν.

Ἀρὰ γε ἡ αἰτία τοῦ διαπληκτισμοῦ τῶν δύο τούτων παιδιῶν δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς παράδειγμα τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἀρχονται αἱ ἐριδὲς μετὰ πολλῶν ἄλλων, οἱ ὅποιοι, ὡς τὰ παιδιὰ ταῦτα, διαπληκτίζονται καὶ γρονθοκοποῦνται καὶ ἐπὶ τέλους εὐρίσκουν ὅτι δὲν ἤξεύρουν τὸ διατί; Ἄν ἦσαν φρονιμώτεροι βεβαίως δὲν θὰ τὸ ἔκαμνον ποτέ.

ΠΕΝΤΕ ΛΕΠΤΑ ΤΗΣ ΩΡΑΣ

Εἶμαι βεβαίᾳ ὅτι ἐσταμάτησας εἰς τὸν δρόμον, εἶπεν ἡ κυρία Διοσκουρίδου εἰς τὸν υἱὸν τῆς, ὅταν ἐπανῆλθε φέρων τὸ ἀντικείμενον τὸ ὁποῖον τὸν εἶχε στείλει ν' ἀγοράσῃ. Διατί δὲν ἐπιστρέφεις ταχέως ἀφοῦ γνωρίζεις ὅτι ὁ καιρὸς μοι εἶνε πολὺτιμος;

— Σὲ βεβαίῳ, μῆτέρ μου, ὅτι ἐπέστρεψα κατ' εὐθεΐαν. Μόνον ἔξωθεν ἐνὸς ἐμπορικοῦ καταστήματος ἐστάθην ὀλίγον διὰ νὰ ἴδω μερικὰ νέα πράγματα τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐκτεθειμένα εἰς τὰ παράθυρα, ἀλλὰ μόλις πέντε λεπτὰ τῆς ὥρας ἤργοπόρησα ἐκεῖ ὅχι περισσότερον!

— Ὅχι περισσότερον; εἶπεν ἡ μήτηρ· ἀλλὰ τὰ 5 λεπτὰ γίνονται πολλὰ, ἐάν τὰ πολλαπλασιάσῃς.

Ὁ Τιμολέων παρετήρησε τὴν μητέρα του μετ' ἀπορίας.

— Δάξε τὸ ἀθάκιόν σου, τέ-

κνον μου, προσέθηκεν ἡ μήτηρ, καὶ θὰ σοὶ δώσω νὰ ἐννοήσῃς τί θέλω νὰ εἶπω.

— Τί πρέπει νὰ γράψω, μήτηρ; ἠρώτησεν ὁ Τιμολέων, λαβὼν τὸ ἀθάκιον.

— Ἐν πρώτοις γράψον 5, καὶ εἰπέ μοι, πόσας φορές τὴν ἡμέραν χάνεις ἀνὰ 5 λε-

πτὰ τῆς ὥρας; Ἀπάντησόν μοι εὐσυνειδήτως.

Ὁ Τιμολέων ἔξεσε τὴν κεφαλὴν του, περιέστρεψε τὰ βλέμματα εἰς τὴν ὁροφὴν, διὰ νὰ λάβῃ καιρὸν νὰ σκεφθῇ, καὶ ἔπειτα ἀνέκραξεν: Ἀνὰ εἶπω 6 φορές ἀπὸ 5 λεπτὰ, θὰ εἶνε πολλὰ; γίνονται 30 λεπτὰ τὴν ἡμέραν.

— Ἄς εἶναι τὸ ἔτος ἔχει 365 ἡμέρας, ἐπομένως ἡμίσεια ὥρα καθ' ἡμέραν προσθέμεναι γίνονται 182 ὥραι καὶ ἡμίσεια κατ' ἔτος, ἥτοι περισσότερον ἀπὸ 15 ἡμέρας, ἐάν ὑπολογίσωμεν ἐκ 12 ὥρῶν ἐκάστην ἡμέραν.

Ὁ Τιμολέων παρετήρησε τὸν ἀριθμὸν τοῦτον μετ' ἐκπλήξεως.

— Ἀλλὰ τὸ κακὸν δὲν περιορίζεται ἕως ἐδῶ, εἶπεν ἡ μήτηρ· ὅταν σὲ στέλλω διὰ νὰ μοὶ ἀγοράσῃς τι καὶ σὺ μένεις εἰς τὰς ὁδοὺς διὰ νὰ διασκεδάξῃς τὴν περιέργειάν σου, μὲ ἀναγκάζεις νὰ χάνω καὶ ἐγὼ τὸν καιρὸν μου

περιμένονσα. Πρόσθεσον λοιπὸν καὶ τὸν χρόνον αὐτὸν εἰς τὸν λογαριασμὸν καὶ θὰ ἴδῃς ὅτι ἓνα ὁλόκληρον μῆνα χάνομεν κατ' ἔτος εἰς μάτην.

Ἐκαμον ἀρὰ γέ ποτε τὸν ὑπολογισμὸν αὐτὸν καὶ οἱ μικροὶ μας συνδρομηταί;

Τι παριστά ἡ εἰκὼν αὕτη;

Καὶ ποῖος θὰ διηγηθῇ καλλιτέραν τὴν ἱστορίαν τῆς πρὸς τοὺς οἰκείους του;

Ο ΑΠΑΓΧΟΝΙΣΘΕΙΣ

Χθές, μικρέ μου φίλε, επανερχόμενος από τὸν μακρινὸν ἐσπερινόν μου περίπατον, εἶδον ἐξωθεν τῶν Ἀθηνῶν ἓνα ἀπηγχονισμένον κρεμáμενον εἰσέτι ἀπὸ τῆς ἀγγόνης του. Ναί· ἐξωθεν τῶν Ἀθηνῶν!... ὡς ἀγγόνη ἐχρησίμευσεν ὑψηλὸν τι δένδρον, ἐφ' οὗ προσεδέθη σχοινίον κατὰλληλον. ὦ! δὲν θά λησμονήσω ποτὲ τὸ θανατηφόρον ἐκεῖνο σχοινίον τὸ ὁποῖον εἶχε περισφίξει τὸν λαιμὸν τοῦ ἀτυχοῦς καταδίκου. Ἐσταμάτησα πρὸ τῆς ἀγγόνης, καθὼς τὸ φαντάζεσθε. Ὁ ἥλιος ἐπλησίαζε νὰ δύσῃ καὶ αἱ ἀκτίνες του ἐχρύσωνον τὰ πέριξ τῆς ἀγγόνης ὥραϊα καὶ ὑψηλὰ δένδρα, ὃ οὐρανὸς ἦτο αἴθριος, τὰ πτηνὰ ἐκελάδουν εὐθύμως τὸν ἐσπερινόν των ὕμνον, καὶ ἐν μέσῳ ὅλης αὐτῆς τῆς μεγαλοπρεπειᾶς, τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ζωῆς μόνος ὁ κρεμáμενος ἐκεῖ νεκρὸς ἐνέπνεεν οἶκτον.

— ὦ! αὐτὸ ἐμπνέει φρίκην!

— Ὁ ἀπαγχονισθεὶς, μικρέ μου ἀναγνώστα, ἦτο μόνος· ἐκεῖνοι οὔτινες εἶχον συντελέσει εἰς τὸν θάνατόν του εἶχον ἀπέλθῃ καὶ μόνον ὀλίγοι διαβάται ἦσαν παρόντες.

— Καλέ, ποῦ συνέβησαν αὐτά; Ἐγὼ ἐνόμιζον ὅτι τοιαῦτα πράγματα δὲν γίνονται πλέον... τοῦλάχιστον ἐν Εὐρώπῃ!

— Ἐξωθεν τῶν Ἀθηνῶν εἶπον· ἀλλ' ἀκούσατε ἀκόμη. Εἰς τὸ ταλαίπωρον πλᾶσμα τὸ ὁποῖον ἐκρέματο ἀπὸ τῆς ἀγγόνης νεκρόν, οὐδὲ ἡ νόμιμος καὶ ἀπολογία ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῷ εἶχεν ἐπιτραπῇ, διότι ἡ θανατικὴ του ποινὴ ἐξετελέσθη διαρκούσης εἰσέτι τῆς δίκης!

— Ὅποια ἀδικία! Καὶ τί τὸν ἐκατηγόρουν;

— Ἐπὶ ἀποπειρᾷ κλοπῆς· τὸν συνέλαβον ἐντὸς οἰκίας τινος κερκυμένον καὶ καιροφυλακτοῦντα τὴν κατὰλληλον ὥραν διὰ ν' ἀφαρπάσῃ τὸν θησαυρὸν τοῦ ιδιοκτῆτου, ὡς διςχυρίζοντο οἱ κατήγοροί του.

— Δὲν ἀνέλαβε κανεὶς νὰ τὸν υπερασπισθῇ;

— Εἶπον μερικοὶ ὅτι δὲν εἶχεν εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ κλέψῃ

τι ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ιδιοκτῆτου, καὶ ὅτι, ἂν τὸν συνέλαβον παραμονεύοντα, τοῦτο ἔπραττε πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ κατοικούντων, διότι εἶχε σκοπὸν νὰ συλλάβῃ ἄλλους πράγματι ἐχθρούς, οἱ ὅποιοι κατέτρωγον τὰ ἀγαθὰ τοῦ ιδιοκτῆτου καὶ κατέστρεφον τὰ ἐπιπλα καὶ τὰ βιβλία του.

— Τότε λοιπὸν διατί τὸν κατεδίκασαν;

— Δὲν ἔδωσαν οὐδεμίαν ἀκρόαριν εἰς τὴν υπεράσπισιν· ἀλλ' ἐπίστευσαν μόνον τοὺς μάρτυρας τῆς κατηγορίας. Καὶ χωρὶς μάστιγα νὰ ἀναμείνωσι τὴν τελεσιδικίαν καὶ δικαιολογητικὴν ἐτυμηγορίαν ἔσπευσαν, ὡς σὰς εἶπον, νὰ ἀπαγάγουν εἰς τὴν ἀγγόνην τὸν κατηγορούμενον καὶ νὰ τὸν θανατώσουν.

— Καὶ δὲν ἤκουσαν τὴν ἀπολογίαν του;

— Δὲν τὴν ἤκουσαν.

— Τοῦτο εἶνε βδελυρόν!

— Καὶ ἐγὼ αὐτὸ ἐσκέφην.

— Δὲν ἐπράξατε λοιπὸν τίποτε ὑπὲρ αὐτοῦ; δὲν ἐφροντίσατε τοῦλάχιστον νὰ ἐξαγνίστη τὴν μνήμην του;

— Τοῦτο ἐθεώρησα καθῆκον φιλανθρωπίας καὶ ἀπεφάσισα νὰ τὸ πράξω· ὕστερον ἀπὸ ὥρμον σκέψιν ἔγραψα ἐπὶ τεμαχίου χάρτου ὀλίγας λέξεις ἀπευθυνομένας πρὸς τοὺς διαβάτας ἐξ ὀνόματος τοῦ ἀπηγχονισμένου· τὸν χάρτην δὲ τοῦτον προσεκόλλησα ἐπὶ τῆς ἀγγόνης, καιροφυλακτῆσας τὴν στιγμήν καθ' ἣν οὐδεὶς μὲ ἔβλεπε.

Τὴν πρώτην τῆς ἐπαύριον πάντες οἱ διαβάται ἀνεγίνωσκον τὰ ἐξῆς:

Φίλος σας ἦμουν σταθερὸς...
Καὶ ποντικὸς ποτὲ γέρος
Δὲν μούφυγε ἀπ' τὸ νύχι!
Καλὰ σὰς ἔκανα μεγάλα...
Μὰ σεῖς, ἄχ! ἄδική μου τύχη!
Ἐσεῖς μού στήσατε κρεμάλα...
ΦΛΕΘΩΝ ΓΑΤΟΣ.

— Ἄ!!! ἦτο γάτος!!!

— Ναί· μικρέ μου ἀναγνώστα, εἰς δυστυχῆς γάτος, κρεμασθεὶς διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι συνελήφθη ἐντὸς ξένης οἰκίας ἡ ὁποία εἶχε τόσας φωλεὰς ποντικῶν ὅσα ἐτη ἐμέτρων οἱ πεπαλαιωμένοι τοῖχοί της. Ἐμαθον μάλιστα ὅτι οἱ φονεῖς τῆς ἦσαν

40

Με κεφαλὴν, μικρὸ νησί στὸ κύμα καμαρώνω,
μὰ σὰν τὴ χάσω στὴν ξηρὰ πηδῶ καὶ σὰς καρφώνω.

41

Ἀνῆκω 'ς ἔθνος, ἐνδοξόν, 'ς ἕνα λαὸν μεγάλον,
Μ' ἂν κόψῃς τὸ κεφάλι μου ἐμπρός σου θαυρῆς ἄλλον.

ΛΥΣΕΙΣ

28

Ὅστις ἄλλου λάκκον σκάπτει
Ἐαυτὸν πολλὰίς θάπτει.

Ἀλ. Κ.

29

Π	Σ	Φ
Α	Υ	Ε
Η	Ο	Ρ
Α	Ο	Γ
Ι	Σ	Λ

30

Ὁ καθρέπτης

31

Ἡ λέξις: ὀλέκτος.

32

Τὸ στοιχείον Κ.

33

Τὸ στοιχείον Ζ.

34

Ἄγω—Γῆ.—Ἀγωγή (Ἀνατροφή)

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ

Ἀξιότιμε Κύριε Διευθυντά.

Ὡς λύσεις τοῦ 22 αἰνίγματος τοῦ ἐν τῷ Δ'. φυλ.
τῆς «Διαπλάσεως» προταθέντος νομίζω ὅτι προσφο-
ρώτατα δύνανται νὰ ἐπαρμολογήσῃ καὶ αἱ δύο αὐ-
ται: Α'. Προσφιλεῖς ἀσθενεῖς. Β'. Μονά-
κριβος ὀφθαλμός: διότι οὐδεὶς ἐπιθυμεῖ νὰ ἔχῃ
προσφιλεῖ του τινὰ ἀσθενή, ἀλλ' ἂν ἔτυχε νὰ τὸν
ἔχῃ δὲν ἐπιθυμεῖ βεβαίως νὰ τὸν χάσῃ, ὡς οὐδεὶς
ἐπίσης ἐπιθυμεῖ νὰ ἔχῃ ἕνα μόνον ὀφθαλμόν, ἀλλ'
ἂν ἔτυχε νὰ τὸν ἔχῃ ἕνα δὲν θέλει νὰ τὸν χάσῃ καὶ
νὰ μείνῃ ἐντελὲς τυφλός. Συζητήσεις παρεμπιπτού-
σης ἐπὶ τοῦ αἰνίγματος τούτου μεταξύ πολλῶν φί-
λων ἐνταῦθα ὑπεστήριξα τὴν γνώμην μου ταύτην
μέχρι στοιχείματος μιάς λίρας, τὸ ὁποῖον καὶ ἔχα-
σα βεβαίως εὐθὺς ὡς ἐν τῷ φυλλαδίῳ Μαΐου ὡς
λύσις προσέβαλεν ἡ φάλακρὰ κεφαλῆς. Καὶ ὅμως
μεθ' ὅλα ταῦτα φρονῶ ὅτι τὸ αἰνίγμα τοῦτο ἐπιδέ-

γεται διαφόρους λύσεις, ἐξ ὧν καὶ αἱ ἰδικαί μου ἡ
δὲ δημοσίευσίς τῆς παρουσίας μου θὰ εἴνε ἔνδειξις
ὅτι καὶ ὑμεῖς συμμερίζεσθε τὴν γνώμην ταύτην.

Διατελῶ μετὰ τῆς ἐξιδιασμένης μου πρὸς ὑμᾶς
ὑπολήψεως. Ἐν Μυριοφύτῳ, τῇ 10 Μαΐου 1880.

Κ. Α. ΔΟΓΜΑΤΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΛΥΤΑΙ

Κυρίαί: Εὐγενία Κ. Καρζῆ, Λίνα Ι. Ρ. Ματιᾶ,
Ἑλένη Α. Ἀγκωνάκη, Μαρία Πιπιᾶ, Ἄννα Κ.
Λαμπαδαρίου, Αἰτωλία Κ. Τσάτσου, Ἑλένη Π.
Ζαθάλη, Αἰμιλία Κολιοπούλου, Χρυσὴ Βουτηρά.

Λίκατερνῃ Α. Βούλγαρη (Σόρου), Σοφία Ν. Μι-
νήτου (Ζακύνθου), Βασιλικὴ Βάκουλη (Ἀδριανου-
πόλεως), Ἑλένη Βάκουλη (Τραπεζοῦντος), Ρουμ-
πίνα Λιναρδάτου (Ληξουρίου).

Κύριοι: Ἰω. Περίδης, Κ. Α. Βώκος, Α. Παρί-
σης, Γ. καὶ Α. Χέλης, Ν. Α. Ἀγκωνάκης, Ο. Κ.
Βάκουλης, Στ. Ἑμμ. Νικολοῦδης, Ν. Ἰωσήφ, Γ. Κ.
Λαμπαδαρίου, Γ. Κ. Πάπ, Γ. Δ. Ῥεδιαδῆς, Δ. Γ.
Καλλογερόπουλος, Κ. Π. Ζαθάλης, Μ. Ι. Σουλτάνης,
Α. Γ. Βασιλείου, Θ. Γ. Σκουφός, Π. Δ. Ζήκος, Χ. Χ.
Βλαχάνης, Π. Δ. Πετρίδης, Ν. Β. Παπακωνσταν-
τίνου.

Τ. Λουγγῆς (Πειραιῶς), Ν. Ι. Δαμιανός (Σόρου),
Γ. Δ. Ξενόπουλος (Ζακύνθου), Γ. καὶ Π. Μοντε-
σάντου, Γ. Σ. Μαργιάτος, Δ. Μοσχόπουλος, Δ. Ε.
Μοντεσάντος, Β. Α. Ζαπάντης, Μ. Κ. Ζαπάντης,
Γ. Φ. Πολλάτος, Τ. Δ. Μομφεράτος, Γ. Γ. Φιορά-
τος, Π. Χ. Μακρῆς, Β. Π. Μεκισινός, καὶ Α. Σ.
Σκινιζόπουλος (Ἀργιστοῦ), Γ. Ν. Κτενιάδης
(Φοῦρνου), Μ. Χρηστινίδης (Σάμου), Ἰω. Ἀντοι-
νιάδης (Ἀδριανουπόλεως), Π. Αθ. Ἰακώβου (Δυρ-
ραχείου), Γ. Κ. Τζάλας (Υἱοῦ), Γ. Θ. Γιαννακό-
πουλος (Λακωνίας), Ν. Κ. Ἀναστασάτος (Ληξου-
ρίου), Σ. Σ. Ταμπούρακης (Σόρου), Κ. Σ. Καπό-
τσηρης (Κερκύρας), Κ. Α. Δογματιστοπούλος (Μυ-
ριοφύτου).

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΝ Τῷ ΓΡΑΦΕΙῳ ΜΑΣ

Ὁ Α'. Τόμος «τῆς Διαπλάσεως τῶν παιδῶν»
ἄδεται ἀντὶ φράγκων 2.

(Ἀποστέλλεται εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὸ ἐξωτερι-
κὸν ἔαν εἰς τὸ ἀντίτιμον τοῦ τόμου προστεθῶσι
καὶ λεπτὰ 30 διὰ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη.)

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ συνδρομηταὶ κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν τοῦ ἔτους, προκαταβάλλουσιν ὅμως ὁλόκληρον
τὴν ἔτησίαν συνδρομὴν καὶ λαμβάνουσι τὰ φύλλα ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ τοῦ τρέχοντος ἔτους.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καὶ

ΜΟΝΟΝ ΠΡΟΗΛΗΘΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι . . . . . φράγκα 2

Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ . . . » 3

Εἰς τοὺς προμηθεύοντας καὶ προκαταβάλλοντας 10 συνδρομὰς στέλλεται ἐν φύλλῳ ΔΩΡΕΑΝ ἐπὶ ἕν
ἔτος. Ἀρίσται δ' ΕΚΠΤΩΣΙΣ δραχμῶν 20 ἐπὶ ταῖς 100 ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τῶν συνδρομῶν εἰς τοὺς
προμηθεύοντας πλείονας συνδρομὰς τῶν 10.

Αἰτήσεις μὴ συνοδεύμεναι καὶ ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου τῆς συνδρομῆς ΑΕΝ λαμβάνονται ὅπ' ὅψιν.—Μικρὰ
ποσὰ ἀποστέλλονται καὶ εἰς γραμματόσημον. — Ἀπευθυντέον κατ' ἐθεσίαν πρὸς τὸ Γραφεῖόν μας.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ «τῆς Διαπλάσεως τῶν Παιδῶν» ὁδὸς Ἑρμοῦ, 72, πρὸ τῆς Καπνικαρέας, ἐν Ἀθήναις.

Ἀθήνησιν, Τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Ἐγκρίθισα ὑπὸ τοῦ Υπουργείου τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν διὰ τῆς παιδαγωγ. ἡλικίας.

ἜΤΟΣ Β'.

ΑΘΗΝΗΣ, Ἰούλιος 1880.

ἈΡΙΘ. 7.

Π. ΠΟΛΥΧ

Ἐξοχή καὶ πόλις.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΕΞΟΧΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΣ.

Λαμπρά κυρία του σαρμού, διάσημοι πολῖται,
 'Ο ἐν τῇ πόλει βίως σας δὲν θά με δελεάσῃ.
 Τὰς πεδιάδας προτιμῶ, τοὺς λόφους καὶ τὰ δάση.
 Τὰ ὄρη, ὅθεν πρὸ ἐμοῦ εὐρύς ὁρίζων κείται.

Στοχάζομαι ἡ θερινὴ ὁπότεν φθάσ' ἡμέρα,
 Πῶς μένετε κατάκλειστοι ἐντὸς τῶν δωμάτων.
 Πατεῖτε λίθους καίοντας θερμῶν πεζοδρομίων,
 Καὶ ἀναπνέει πνιγρὸν τὸ στῆθος σας ἀέρα.

Μακρὰ παραπετάσματα, πολύτιμοι αὐλαῖα
 Πλησίον σας τὸν ἥλιον νὰ φθάσῃ δὲν ἀφίνουν.
 Ἄλλ' ὅμως κρείττονα σκιάν καὶ ζωογόνον γύνουν
 'Ο φουντωμένος πλάτανος, ἡ εὐφυλλος πελέα.

Τοῦ οἴκου σας τὴν αἴθουσαν, τὸν ἥτοχον κοιτῶνα
 Περσίας τάπης εὐχρως καλύπτει καὶ στολίζει.
 Πλὴν πόσον περισσότερο τοῦ περσικοῦ ἀξίζει
 'Ο τάπης, ὅστις πράσινος καλύπτει τὸν λειμῶνα!

Ἐξέλθετε! Κατάφυτος ἡ φύσις περιμένει.
 Καλύδην ἀχυρόσκεπον προσφέρει τὸ χωρίον.
 Ἀσπασθετὴ τὴν ἀσελὴ ζωὴν τῶν ἀγροδίων.
 Ἀδρὰ ζωὴ τῆς πόλεως τὸν ἀνθρώπον μαραίνει.

Ἐκεῖ θά μ' ἀπαντήσητε. Πρῶτ', πρῶτ' βεβάζω,
 Καὶ περιτρέχω εὐθυμὸς βουνὰ καὶ ὑπορείας.
 Καὶ, κύπτων πρὸ τοῦ βύκακος ἐν ὄρεα μεσημέριας,
 Λαμβάνω ὕδωρ ἄφθονον τὴν κεφαλὴν δροαίζω.

ΑΛ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ.

ΤΟ ΠΟΤΗΡΙΟΝ ΤΩΝ ΔΑΚΡΥΩΝ

Ὁ μικρὸς Τιμολέων ἦτον ἀσθενής· καθ' ἡμέραν αἱ δυνάμεις του ἐξέλειπον καὶ τὸ πρόσωπόν του ὥχρλα.

Μίαν ἐσπέραν ἦτο πολὺ, πολὺ ἀσθενής· ἐκλινε τὴν μικρὰν του κεφαλὴν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρός του καὶ ἀπεκοιμήθη. Καὶ εἶδεν ὄνειρον.

Τῷ ἐφάνη ὅτι ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανόν· εἰς ἄγγελος μὲ ὥρατον πρόσωπον καὶ μακρὰς λευκὰς πτέρυγας ἤνοιξε μίαν μεγάλην θύραν καὶ τῷ ἔδειξε μὲ τὸν δάκτυλόν του νὰ εἰσέλθῃ· εἰσῆλθε εἰς μίαν αἴθουσαν τόσον μεγάλην καὶ τόσον μεγαλοπρεπῆ ὅποιαν οὐδέποτε εἶχεν ἰδεῖ· τὸ ἔδαφος ἦτο ἐστρωμένον μὲ τὰπῆτας κεντημένους μὲ ἀληθινὰ φυτὰ καὶ ἄνθη· ἐπὶ τῶν τοίχων ἦσαν ἐξωγραφισμένα πτηνὰ, ἀλλ' ἦσαν ἀληθινὰ καὶ ἐκλάδουν ἀπὸ τὰς θέσεις τῶν ἀπέναντι δὲ τῆς θύρας ὑψοῦτο ὁρῶνος ὀλόχρυσος, ἐστολισμένος μὲ χιλιάδας μικρῶν ἀγγέλων ἀπὸ

ἀδάμαντας, ἀπὸ σάπφειρον, ἀπὸ τοπάζιον, ἀπὸ ἀμέθυστον· παράδοξον πρᾶγμα! καὶ αὐτοὶ οἱ ἄγγελοι ἐκίνουν τὰς πτέρυγας τῶν καὶ ἡ αἴθουσα ἐπληροῦτο ἀπὸ κυματισμοῦς ἀκτινοβολίας. Καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου... ὦ! ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐκάθητο ὁ Θεός· μάλιστα ὁ Θεός· τὸ πρόσωπόν του ἐξέπεμπε τόσον φῶς, ὅσον χίλιοι ἥλιοι καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ διακρίνῃ, ἀλλὰ ἤκουε τὰς φωνὰς τῶν ἀγγέλων, οἱ ὅποιοι ἐμελῶδουν τὸ ὄνομα του· καὶ ἦτο τόσον γλυκεῖα ἡ φωνὴ τῶν, ἦτο τόσον μαγευτικὴ ἡ ἀρμονία τῶν, ὥστε τῷ ἤρχοντο δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς· ὁ μικρὸς Τιμολέων ἵστατο ἐκστατικὸς ἀπὸ θαυμασμόν· ποτὲ δὲν εἶχεν ἰδεῖ τοιαῦτα πρᾶγματα...

Αἶφνης ἀκούει μίαν φωνὴν ἐρχομένην ἀπὸ τὸν θρόνον νὰ τῷ λέγῃ: «Τιμολέων, ἔλα πλησίον μου, εἶμαι ἐγὼ ὁ Πατέρας σου, ὁ Θεός» καὶ ὁ Τιμολέων ἐπλησίασε· τί περιεργον πρᾶγμα! ἡ λάμψις τὴν ὁποίαν ἐξέπεμπε τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ δὲν ἦτο ὡσὰν τοῦ ἡλίου, ὥστε νὰ μὴν ἡμπορῇ νὰ τὴν κυττάξῃ· τοῦναντίον ὅσον περισσότερο ἐβλέπε τὴν λάμψιν ἐκείνην, τόσον περισσότεραν ἀγαλλίασιν ἠσθάνετο· τῷ ἐφαίνετο ὅτι τὸν ἐφώτιζεν ἕως μέσας εἰς τὴν ψυχὴν του.

Ὁ Τιμολέων εἶχε πλησιάζει εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ.

— Τιμολέων, τῷ λέγει πάλιν ἡ φωνή, εἶσαι ἀσθενής πολὺ ἀσθενής καὶ ἡμπορεῖς ν' ἀποθάνῃς· ἀλλὰ τὸ βλέπεις τοῦτο τὸ ποτήριον; (καὶ τὸ ἔδειξε τότε ἐν ὀλόχρυσον ποτήριον) ἂν εὗρεθῇ κανεὶς εἰς τὸν κόσμον νὰ τὸ γεμίσῃ μὲ δάκρυα, τότε δὲν θ' ἀποθάνῃς.

Ὁ Τιμολέων ἔτρεμε· ποῖος θὰ ἤρχετο νὰ χύσῃ τόσα πολλὰ δάκρυα δι' αὐτὸν καὶ νὰ τὸν σώσῃ; οὔτε ὁ ἴδιος δὲν θὰ ἡμπορεῖν ἀχύσῃ τόσα δάκρυα· ἔπρεπε λοιπὸν ν' ἀποθάνῃ!.. ἤρχισε νὰ κλαίῃ τότε.

Αἶφνης τῷ ἐφάνη ὅτι ἤκουσε βήματα πλησίον του· ἤγειρε τὴν κεφαλὴν του καὶ ἐν μέσῳ τῶν δακρύων τῷ ἐφάνη ὅτι διέκρινε μίαν γνωστὴν μορφήν, μίαν μορφήν πολὺ ἡγαπημένην, μάλιστα πολὺ ἡγα-

πημένην· διότι ἦτον ἡ μήτηρ του καὶ ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς της τὸ χρυσοῦν ποτήριον καὶ ἔκλαιε, καὶ ἔκλαιε· τὰ δάκρυά της ἔτρεχον ὅπως αἱ γαργόρες τῆς βροχῆς τὸν χειμῶνα ὅταν βρέχῃ· καὶ τὸ ποτήριον ἐγέμιζεν ὅλον ἐν, ἀλλὰ τὰ δάκρυά της δὲν ἐστεῖρουσαν· ὦ! τί πολλὰ δάκρυα εἶχεν ἡ μήτηρ του δι' αὐτόν! τὸ ποτήριον ἐγέμισεν ἕως εἰς τὰ χεῖλη, ἀλλ' ἐκείνη ἔκλαιεν ἀκόμη καὶ προσφέρουσα τὸ ποτήριον εἰς τὸν Θεόν· ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του φωνάζουσα :

—Τὸ παιδί μου, Θεέ, τὸ παιδί μου! Σώσε μου το καὶ πόρ' τῇ ψυχῇ μου.

—Τὸ παιδί σου ἐπώθη· εἶπεν ὁ Θεός, καὶ σὺ θὰ ζήτῃς διὰ τὸ ἴδιόν σου· ἐὰν δὲν εἶχε τόσον ἀφωσιωμένην μητέρα ὅ' ἀπέθνησκε.

Καὶ τότε ἡ μήτηρ του ὤρμησε καὶ ἐνηγκαλίσθη τὸν Τιμολέοντα καὶ τὸν ἡσπάζετο μετὰ δακρύων καὶ ἐν μέσῳ τῶν λυγμῶν της ἤκούετο μόνον: «παιδί μου, παιδί μου.»

Καὶ ὁ Τιμολέων ἐνηγκαλίζετο τὴν μητέρα του χύνων δάκρυα χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης κ' ἐφώναζε: μητέρα! μητέρα! ὅτε... ἐξύπνησε.

Ὁ Ἥλιος εἶχεν ἀνατεῖλεν· τὰ πτηνὰ ἐκελάδουν ἁρμονικῶς ἐπὶ τῶν δένδρων τοῦ κήπου των καὶ τὰ ἄνθη διέχεον τὰ εὐώδη των μύρα· μία ἀκτίς τοῦ ἡλίου εἶχεν ἔλθει ἕως ἐντός τῆς μικρᾶς του κλίνης· αὐτὸς ἔκειτο παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς μητρός του ἐναγκαλιζόμενος αὐτήν.

Ἦτο ὄνειρον αὐτὸ τὸ ὅποιον εἶχεν ἴδει· ἀλλὰ καὶ ὅτε ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς του εὗρεν ἑαυτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρός του ἥτις εἶχεν ἐπ' αὐτοῦ προσηλωμένον βλέμμα στοργῆς καὶ ἔκλαιε καὶ ἔκλαιε ὥστε οἱ ὀφθαλμοί της εἶχον γίνει ἐρυθροὶ ἀπὸ τὰ δάκρυα, ἀπαρалаλλάτως ὅπως εἰς τὴν αἵθουσαν τοῦ Θεοῦ.

Πῶς ἦτο τότε ὄνειρον ἀφ' οὗ τὸ ἐβλεπε καὶ μὲ ἀνοικτούς ὀφθαλμούς;...

Καὶ ὅμως ὦ χαρά! ὦ εὐτυχία! ἦτο καλὰ, ἐντελῶς καλὰ πλέον· ἡ δρόσος τῆς υἱείας ἔπνεεν ἐντός του.

Τότε τῷ ἐφάνη ὅτι ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ ἥτις ἔλεγε πρὸς τὴν μητέρα του:

—Τὸ παιδί σου ἐσώθη· τὸ ἔσωσαν τὰ δάκρυά σου· ἐὰν δὲν εἶχε τόσον ἀφωσιωμένην μητέρα ὅ' ἀπέθνησκε.

Καὶ ὁ μικρὸς Τιμολέων ἐνηγκαλίσθη καὶ πάλιν θερμῶς τὴν μητέρα του καὶ προσκολλησας τὰ χεῖλη του τὰ μικρὰ εἰς τὰ χεῖλη τῆς μητρός του ἀνέκραξεν ἐκ βάθους ψυχῆς περιπαθῶς:

—Εὐχαριστῶ! μητέρα!

ΑΙΜΥΓΑΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ.

ΤΑ ΔΑΜΑΣΚΗΝΑ.

Μίαν ἡμέραν ἡ κυρία Καλλιᾶδου μετέβη μετὰ τὰ τέσσαρα τέκνα της νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν πάπον των, ὅστις τοὺς ὑπεδέχθη εἰς τὸν κήπον. Ὁ γέρον ἐφρεν ἐπὶ ἐνὸς ἀμπελοφύλλου τέσσαρα δαμάσκηνα κίτρινα ὡς ὁ χρυτὸς καὶ μεγάλα ὡς αὐγά. Μόνον αὐτὰ εἶχον ὠριμάσει εἰς τὸν κήπον.

—Σὺς ἀφίνω τὴν φροντίδα, τοῖς λέγει ἀστεεινόμενος, νὰ εὗρητε σεις οἱ ἴδιοι τὸν τρόπον νὰ μοιράσχητε εἰς πέντε τὰ τέσσαρα αὐτὰ δαμάσκηνα χωρὶς νὰ τὰ κομματιάσχητε.

—Εγὼ λαμβάνω τὴν φροντίδα ἀπὸ τῆς Εὐανθίας, τὸ μεγαλειότερον τῶν κορασίων. Μόνον ἀφήτατέ με νὰ κάμω τὸν λογαριασμὸν κατὰ τὸ ἰδιόν μου σύστημα.

Τότε ἔλαβε τὰ τέσσαρα δαμάσκηνα καὶ εἶπεν:

«Ἡ ἀδελφή μου, ἐγὼ καὶ ἐν δαμάσκηνον κάμνουν τρία· οἱ δύο ἀδελφοί μου καὶ ἐν δαμάσκηνον κάμνουν ἐπίσης τρία· δύο δαμάσκηνα καὶ ἡ μητέρα κάμνουν πάλιν τρία. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ μοῖρασμα εἶνε σωστὸν, καὶ χωρὶς κομμάτια.»

Οἱ ἀδελφοί καὶ αἱ ἀδελφαὶ τῆς Εὐανθίας εὐχαριστήθησαν ὑπερβολικώτατα ἐκ ταύτης τῆς διανομῆς. Ἀλλ' ἡ κυρία Καλλιᾶδου, ἐτι μᾶλλον εὐχαριστήθησα διὰ τὸν εὐφυῆ συνδυασμὸν τὸν ὅποιον ἔκαμεν ἡ θυγάτηρ της, καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν ἀγαθότητα τῆς καρδίας, τὴν ὁποίαν ἐδείξεν, ἐδωκεν εἰς ἕκαστον τῶν τέκνων της ἀπὸ ἐν δαμάσκηνον, καὶ αὐτὴ δὲν ἐκράτησε κανέν. Ὁ πάππος προσέφερε προσέτι μίαν ὠραίαν ἀνθοδέσμεν εἰς τὴν Εὐανθίαν, λέγων: «Ἐὰν ὁ εὐφυῆς

υπολογισμός της μικρᾶς μου Εὐανθίας ἀποδεικνύει ὅτι ἔχει εὐφυΐαν, ἀποδεικνύει ἔτι περισσότερο ὅτι ἔχει φιλόστοργον καρδίαν, διότι μόνον μία φιλόστοργος κόρη ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν μητέρα της τὰ δύο δαμάσκηνα, καὶ αὐτὴ μὲ τὰ τρία ἀδελφιά της ν' ἀρκεσθῶν εἰς τὰ ἄλλα δύο.»

ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ Π.Π.

ΑΔΕΛΦΙΚΗ ΑΓΑΠΗ

«Ἀχ! Θεέ μου! ὅλ' αὐτὸ μὲ ξετρελλάνει αὐτὸ τὸ μάθημα,» εἶπεν ἡ μικρὰ Ἑλπινίκη στενάζουσα. «Τί δύσκολος πολλαπλασιασμός! τὸν ἔκαμα εἴς φορὰς καὶ πάλιν λάθος τὸν εὗρισκω.» Ἀπώθησε δὲ τὸ ἀδάκνιον καὶ τὰ βιβλία της μὲ ἀγανάκτησιν καὶ λύπην, καὶ ἔμεινε περισκεπτός· οἱ ὀφθαλμοὶ της ἔγειναν κατακόκκινοι· ἔκλαιεν.

«Ἐάν ᾤτο ἐδῶ ὁ Ἀρίσταρχος,» ἐψιθύρισεν, «ἀμέσως θὰ μοὶ ἔλεγεν τὸ λάθος· ἀλλὰ... ἂ! νὰ τοῦ, ἔρχεται.»

Ἐλαβε τὸ ἀδάκνιον καὶ ἔκυψεν ἐπ' αὐτοῦ. Ἰσως ἐντρέπετο νὰ ἰδῇ ὁ ἀδελφός της, πόσον κόκκινοι καὶ βουρνωμένοι ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ της.

Ὁ Ἀρίσταρχος εἰσῆλθε πηδῶν καὶ μὲ τὸν γέλωτα εἰς τὰ χεῖλη. Ἀλλ' ἐσταμάτησεν ὅταν εἶδε τὴν ἀδελφὴν του μελετῶσαν.

«Πῶς λοιπόν! ἀνέκραξε, «δὲν ἐτελείωσας εἰσέτι τὰ μαθήματά σου;»

«Δὲν ἠμπόρεσα,» ἀπεκρίθη. «Καὶ μάλιστα δὲν βλέπω τὸν λόγον νὰ βασανίζωμαι καὶ περισσότερο!»

«ὦ! μὴ ἐποχωρῇς τόσο εὐκόλως εἰς τὰς δυσκολίας, μικρὰ μου δεσποινίς. Ποῦ εἶνε ὁ Λέανδρος; Δὲν δύναται αὐτός νὰ σὲ βοηθήσῃ;»

«Αὐτός νὰ μὲ βοηθήσῃ, ὁ ὅποιος τὸ πᾶν ᾔθελε πράξει διὰ νὰ γίνῃ αἷτιος κακοῦ!»

«ὦ! ὦ! καταλαβαίνω,» εἶπεν ὁ Ἀρίσταρχος ἡσύχως. «Τί λοιπὸν συμβαίνει; κατ' ἔχαστε μαζὺ σας· εἶμαι βέβαιος· λέγε μοι, τί ἔχετε; ἐγὼ θὰ σὰς συμφιλιώσω.»

Ἡ Ἑλπινίκη ἐδάκρυσε καὶ πάλιν. «Εἶνε σκληρός ὁ Λέανδρος, δὲν φέρεται μὲ ἡμερότητα πρὸς ἐμὲ, μοὶ εἶνε πάντοτε σκυθρωπός.»

Ὁ Ἀρίσταρχος ἔθεσε τὴν χεῖρά του ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς ἀδελφῆς του. «Ἐλα, λέγε μοι, τί τοῦ ἔκαμες καὶ ἐθύμωσεν;» ἠρώτησε μὲ ἀγαθότητα· αὐτὴ συνέβη·

«Ὅταν ἦλθον νὰ καθίσω ἐκίνησα ὀλίγον τὴν τράπεζαν καὶ ἐχύθη ὀλίγη μελάνη εἰς τὸ τετραδίον του, καὶ αὐτὸς ἐνόμισεν ὅτι τὸ ἔκαμα ἐπίτηδες, καὶ δὲν ᾔσχετο νὰ μὲ βοηθήσῃ εἰς αὐτὸν τὸν δύσκολον πολλαπλασιασμόν.»

«Ἦσύχασον, Ἑλπινίκη, ἡσύχασον,» εἶπεν ὁ ἀδελφός της. Ὁ Λέανδρος δὲν ἐδείχθη τόσο καλός, ὅσον ἔπρεπε· τὸ βλέπω. Ἀλλ' ἴσως ᾔτο στενοχωρημένος μὲ τὰ μαθήματά του. Ἡξερσεις, ὅλοι γάνομεν τὴν ὑπομονὴν μας ἐνίοτε. Ἀλλὰ μὴ σὲ μέλλει, θὰ διορθωθῶν. Ἄς ἰδωμεν τώρα, ποῦ κάμνεις λάθος!»

«Νὰ αὐτὸς εἶνε ὁ πολλαπλασιασμός· τὸν ἔκαμα τόσας φορὰς καὶ πάντοτε λάθος τὸν εὗρισκω.»

«Πῶς τὸ ἐνόμισες ὅτι εἶνε λάθος!»

«Κάμνω τὴν δοκιμὴν καὶ δὲν εὗρισκω πηλίκον ἴσον μὲ τὸν πολλαπλασιαστέον.»

«Πῶς κάμνεις τὸν πολλαπλασιασμόν; Κάμε τον ἄλλην μίαν φορὰν καὶ λέγε δυνατόν, διὰ νὰ σὲ ἀκούω.»

Ἡ Ἑλπινίκη ἐσπόγγισε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἤρχισε: Πέντε οἱ πέντε εἰκοσιπέντε· γράφομεν πέντε καὶ κρατοῦμεν δύο.»

«Μάλιστα.»

«Πέντε οἱ ἐπὶ τριανταπέντε· γράφομεν πέντε καὶ κρατοῦμεν τρία.»

«Στάσου! Τί ἔγραψες; πέντε;»

«Ναί.»

«Καὶ τὰ δύο τὰ ὅποια ἔχομεν κρατοῦμενα ἀπὸ τὰ εἰκοσιπέντε, τί τὰ ἔκαμες;»

«Ἄ! ναί,» εἶπεν ἡ Ἑλπινίκη ἐρυθρίωσα. «Πῶς ἔκαμα αὐτὴν τὴν ἀνοησίαν! Βέβαια! ἔπρεπε νὰ γράψω ἐπτά καὶ ὄχι πέντε. Τώρα ἴσως δὲν θὰ ἔδωχ' λάθος.»

«Μὴ ἀμφιβάλλῃς,» εἶπεν ὁ Ἀρίσταρχος. «Προχώρει!»

Ἡ Ἑλπινίκη ἐξετέλεσεν ὅλην τὴν πρᾶξιν χωρὶς ἄλλο λάθος, καὶ ἐγέλασεν, ἀναλογιζομένη διὰ πόσον μικρὸν πρᾶγμα ἐβασανίζετο τόσῃ ὥρᾳ: «Παράδοξον μοὶ φαίνεται»

« Πρέπει, Ἐλπινίκη, νὰ τὸ ἐπαναλάβῃς πολλάκις »

Ἔδ. σελ. 102.

ται» εἶπεν ἅμα ἐτελείωσε, « πῶς ἐλθιμό-
νουν νὰ προσθέσω αὐτὰ τὰ δύο! »

« Οὐδεὶς ἐκτελεῖ μετ' ἀκριβείας τὰς

ἐργασίας του ὅταν σπεύδει καὶ δὲν ἔχει
ὑπομονήν. » εἶπεν ὁ Ἀρίσταρχος. « Ἐχέεις,
τώρα, κανέν ἄλλο δύσκολον μάθημα; »

«Μία μικρά παράγραφος τῆς γεωγραφίας μοί φαίνεται πολὺ δύσκολος, ἔχει πολὺ μεγάλα ὀνόματα.»

Ὁ Ἀρίσταρχος ἔλαβε τὴν γεωγραφίαν, παρετήρησε τὸ δύσκολον μέρος καὶ εἶπε: «Πρέπει, Ἑλπινίκη, νὰ τὸ ἐπαναλάβῃς πολυτάκις· ἀφοῦ ἐννοεῖς τί λέγει, θὰ τὸ ἀποστηθίσῃς ἐπὶ τέλους.»

Ἡ Ἑλπινίκη ὑπήκουσε, καὶ μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἐπαναλήψεις καὶ ὀλίγας διορθώσεις, γενομένης ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ ἀδελφοῦ, τὸ ἔμαθε θαυμάσια.

«Τώρα δὲν ἔχεις ἄλλο μᾶθημα ἀμελήτητον,» εἶπεν ὁ Ἀρίσταρχος ἀσπαζόμενος τὸ μειδίων πρόσωπον αὐτῆς· «τακτοποιήσον τὰ βιβλία σου καὶ ἄς τρέξωμεν εἰς τὸν κῆπον νὰ παίξωμεν κανὲν παιγνίδιον· μετ' ὀλίγον θὰ νυκτώσῃ.»

Ὁ Ἀρίσταρχος ἐξῆλθε πρῶτος μὲ καρδίαν εὐχαριστημένην, διότι ἐβοήθησε τὴν ἀδελφὴν του. Εὔρε τὸν Λέανδρον εἰς τὸν κῆπον, τὸν ἐπλησίωσε καὶ τῷ λέγει ἡσύχως: «Νὰ σὲ πῶ, Λέανδρε! τί ἔχετε μὲ τὴν Ἑλπινίκην;»

«Ὡ! τίποτε σπουδαῖον. Ἄλλ' εἶνε τόσον ἀνίσυχον πλᾶσμα. Ἦλθε καὶ ἐκίνησε τὴν τράπεζαν καὶ ἐμελάνωσε τὸ τετραδίον μου, ἐνῷ εἶχον γράψῃ τὸ ἥμισυ τῆς ἐξηγήσεως.»

«Ὅταν εἰσῆλθον τὴν εὔρον κλαίονταν, Λέανδρε.»

«Ὡ! τὸ πιστεύω. Αὐτὴ πάντοτε κλαίει· δὲν τολμᾷ κανεὶς νὰ τῆς εἴπῃ μίαν λέξιν.»

«Εἶσαι πολὺ σκληρὸς πρὸς τὴν ἀδελφὴν σου, Λέανδρε. Πῶς σοῦ ἐδάσταξεν ἡ καρδιά νὰ τῆς εἴπῃς ὅτι τὸ ἔκαμεν ἐπίτηδες;»

«Δὲν ἤξεύρω. Ἄλλ' ἐκείνη, βλέπω, μὲ τὰ λόγια τῆς σὲ ἔκαμε νὰ μὴν ἤξεύρῃς τί λέγεις. Μάθε ὅμως ὅτι ἐγὼ δὲν εἶπον ὅτι τὸ ἔκαμεν ἐπίτηδες.»

Αὐτὴ οὕτω ἐνόμισε καὶ τὸ ἐπῆρε κατὰ καρδίαν. Τότε λοιπὸν διατί δὲν τὴν ἐβοήθησες ὀλίγον εἰς τὰ μαθήματά της; Αὐτὰ εἶνε μικρὰ πράγματα δι' ἐσέ, ἐνῷ δι' αὐτὴν εἶνε δύσκολα. Τὸ γνωρίζεις αὐτό. Βλέπεις τώρα πόσῃ ὥραν ἔμεινε μελετῶσα, ἐνῷ ἦτο καιρὸς νὰ παίξῃ καὶ ἐὰν σὺ τῆς ἔλεγες δύο λέξεις θὰ τῆς ἐδείκνυες τὸ λάθος.»

«Τὸ γνωρίζω, ἀλλ' ἤμην ἐντρυφήμενος μὲ τὰ ἰδικὰ μου μαθήματα, καὶ ἔπειτα...»

«Μοὶ φαίνεται, Λέανδρε, ὅτι δὲν φέρεσαι ὡς ἀδελφός, καὶ... καμμίαν ἡμέραν θὰ αἰσθανθῇς μεγάλην λύπην διὰ τοῦτο.»

Ὁ Λέανδρος ἀπέστρεψεν ἐξ ἐντροπῆς τὸ πρόσωπον...·

«Βέβαια!» εἶπε, «σὺ οὕτω πράττεις πάντοτε· λαμβάνεις τὸ μέρος της.»

Ὁ Ἀρίσταρχος δὲν ἀπήντησεν ἀλλ' ἀπεμακρύνθη. «Πιστεύω νὰ ἐννοήσῃ τὸ σφάλμα του,» ἐσκέφθη.

Μετ' ὀλίγον ἐπῆλθεν ἡ νύξ, καὶ ὅλα τὰ παιδία εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν.

«Νὰ σοῦ πῶ, Ἑλπινίκη,» εἶπεν ὁ Λέανδρος, «ἔχω ἐν βιβλίον πολὺ ὠραῖον· μοὶ τὸ ἐχάρισεν ἡ κυρία Ἑλένη, θέλεις νὰ ἴδῃς τὰς εἰκονογραφίας;»

«Ναί, θέλω. Ἀλλὰ σὺ δὲν τὸ χρειάζεσαι νὰ τὸ ἀναγνώσῃς;»

«Τὸ ἀναγινώσκω ἄλλοτε,» εἶπεν ὁ Λέανδρος, καὶ ἔφερε τὸ βιβλίον πρὸς τὴν ἀδελφὴν του, καὶ ἐκάθισε πλησίον της διὰ νὰ παρατηρήσουν ὁμοῦ τὰς εἰκονογραφίας.

Ὁ Ἀρίσταρχος παρετήρησεν αὐτοὺς μὲ μερίμνῃ εὐχαριστήσεως. «Μετενόησεν,» εἶπε καθ' ἑαυτόν, «δὲν τὸ ἐμάντευσα ἐγώ; ἴσως μάλιστα ἀπὸ σήμερον προσπαθήσῃ νὰ γίνῃ μαλακώτερος καὶ ἀγαθώτερος πρὸς τὴν ἀδελφὴν του.»

Ἡ ἀδελφικὴ ἀγάπη φέρει τὴν εὐτυχίαν εἰς πᾶσαν οἰκίαν, καὶ, ἂν ὅλοι οἱ ἀδελφοὶ καὶ αἱ ἀδελφαὶ ὁμοιάζον πρὸς τὸν Ἀρίσταρχον, αἱ κακαὶ σκέψεις, τὰ πάθη, αἱ πικραὶ, αἱ ἐριδες, τὰ ὅποια εἰς πολλὰς οἰκογενεὰς προσζενοῦσι τόσας λύπας καὶ τόσῃν δυστυχίαν, δὲν θὰ ὑπῆρχον.

Ο ΠΑΠΑΓΑΛΛΟΣ

Ὁ Γερο Δῆμος εἶχεν εἰς τὸ δωμάτιόν του ἓνα παπαγάλλον, εἰς τὸν ὅποιον ἐδίδαξε νὰ προσφέρῃ ὀλίγας λέξεις.

Παραδείγματός χάριν ὅταν ὁ Γερο Δῆμος ἠρώτα:

— Ποῦ εἶσαι παπαγάλλο;

— Νὰ με! ἀπεκρίνετο ἀμέσως τὸ πτηνόν.

Ἄλλ' ὁ Μανώλης, ὁ υἱὸς τοῦ γείτονος, ἡσθάνετο μεγάλην εὐχαρίστησιν ν' ἀκούῃ τὸν παπαγάλλον νὰ ὁμιλῇ καὶ ἤρχετο συχνὰ καὶ τὸν ἐβλεπε.

Μίαν ἡμέραν ὁ Μανώλης ἐμῶκεν εἰς τὸ δωμάτιον καθ' ἣν ὥραν ὁ Γερο-Δῆμος ἔλειπεν. Ἦρπασε λοιπὸν τὸν παπαγάλλον, τὸν ἐβάλεν εἰς τὸν κόλπον του καὶ ἡτοιμάσθη νὰ φύγῃ.

Ἀλλὰ τὴν ἰδίαν στιγμήν ὁ Γερο-Δῆμος ἐπέστρεψε. Θέλων δὲ νὰ εὐχαριστήσῃ καὶ πάλιν τὸ γειτονόπουλόν του ἠρώτησεν ὅπως καὶ ἄλλοτε :

— Ποῦ εἶσαι παπαγάλλο;

Τὸ πτηνὸν κρυμμένον ἐντὸς τοῦ κόλπου τοῦ παιδὸς ἐφώνησε μὲ ὄλην τὴν δύναμίν του:

— Νά με!

Φαντασθῆτε τὴν θέσιν τοῦ Μανώλη!

Ἡ κλοπή· ὦ ἡ κλοπή!... ὅσον μυσικὴ καὶ ἂν ᾔηε, τὸ ἐλάχιστον πρᾶγμα δύναται νὰ τὴν ἀποκαλύψῃ.

Τίς ἀνεκάλυψε τὴν κλοπὴν τοῦ Μανώλη;

Ἡ φωνὴ ἐνὸς παπαγάλου.

« ΤΙ ΝΑ ΗΝΑΙ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ ! »

(Διάλογος διὰ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα).

ΠΒΗ

ΕΛΛΗ

ΑΚΤΙΣ

μικρὰ κορίσια·

ἡ Ἀκτίς μεγαλειτέρα.

ΠΒΗ (πρὸς τὴν Ἀκτίνα).

Αἴ! σὺ ποῦ ξέρεις τὰ πολλὰ καὶ ὁ νοῦς σου κατεδίδει, Εἰπέ μου, σὲ παρακαλῶ, τί νὰ ναι τὸ φεγγάρι...

ΕΛΛΗ (προπετώσως παρεμβαίνουσα).

Χριστέ μου! μὴ χειρότερα! (κἀμνει τὸν σταυρὸν τῆς) [πρᾶγμα ποῦ σὲ ξιπάζει!]

Αὐτὸ ἐσυλλογίζεσθαι καὶ εἶχες τόσο καμάραι;

ΠΒΗ (πρὸς τὴν Ἑλλην εἰρωνικῶς).

Λοιπὸν νὰ μᾶς τὸ πῆτε σεῖς!...

ΕΛΛΗ (προθύμως).

Μπᾶ! γιατί ἄχι, φῶς μου; (ἐντὼνως) μεγάλη λάμπα τοῦ Θεοῦ, ποῦ φέγγει ὅλου τοῦ κόσμου...

ΑΚΤΙΣ (μειδῶσα).

Τότε λοιπὸν ὁ ἥλιος τί πρᾶγμα εἶνε;

ΕΛΛΗ (μετ' ἀπελπιστικῆς ἀπορίας δεικνύουσα τὴν Ἀκτίνα καὶ κινῶσα τὴν κεφαλὴν).

Νά τη!...

(πειστικῶς) λάμπα, πουλάκι μου, καὶ αὐτὴ, ἀλλὰ [μὲ γιάζ γεμάτη...]

(ἡ Ἀκτίς καὶ ἡ Ἡδὴ καγχάζουσι μετὰ μικρὰν παύσιν)
ΑΚΤΙΣ (πρὸς τὴν Ἡδὴν).

Λοιπὸν νὰ μάθῃς ἀπὸ μὲ ζητούσας τὸ φεγγάρι
Τί εἶνε;

ΠΒΗ

Μάλιστα, Ἀκτίς, ναί, κάμε μου τὴν χάρι

ΑΚΤΙΣ (λαμβάνουσα ὕψος σοβαρόν).

Ἄστρο καὶ αὐτὸ ὅπως καὶ ἡ γῆ...

ΕΛΛΗ (διακλύπτουσα ὀργίλῃ)

Θὰ σκάσω, θὰ πεθάνω...

ΑΚΤΙΣ (ἐξακολουθοῦσα)

καὶ ὅλα ὅσα λάμπουνε στὸν οὐρανὸ ἐπάνω...

ΕΛΛΗ

Ὅριστε μᾶς! δὲν ντρέπεσαι λιγάκι, συχαμένη!...

ΑΚΤΙΣ (μὴ προσέχουσα εἰς τὴν Ἑλλην)

Κόσμοι τὰ ἄστρο, Ἡδὴ μου, εἶν' ὅλα...

ΕΛΛΗ (οἰκτερούσα)

Σούτ, καυμένη!...

ΑΚΤΙΣ (ἐξακολουθοῦσα)

Π γῆ, εἶπ' ἡ δασκάλα μᾶς εἶνε πλεον μεγάλη
ἀπ' τῇ Σελήνῃ, μὰ καὶ αὐτὴ, καθὼς μᾶς εἶπε, πάλι
μπρὸς σ' ἄλλα ἄστρο τίποτε δὲν εἶνε.

ΕΛΛΗ

Κύτταξέ την...

Ψεῦτρα, σὺν νὰ τὰ μέτρησιν...

ΠΒΗ (πρὸς τὴν Ἑλλην)

Σύχασε! (πρὸς τὴν Ἀκτίνα) κτύπησέ την!...

ΑΚΤΙΣ (ἀδικοφῶρως)

Μπορεῖ νὰ εἶνε καὶ ἄνθρωποι στὰ ἄστρο...

ΕΛΛΗ (καθ' ἑαυτὴν μετὰ μικρὰν σκέψιν)

Νὰ τί θίλει...

(πρὸς τὴν Ἀκτίνα) Ἄν δὲν τὰ πῶ εἰς τὸν παπᾶ, νὰ
[μὴ μὲ λῖνε Ἑλλην...]

νῆρθη μὲ μιὰ φαλλίδα γράπῃ, τὴ γλώσσα νὰ σοῦ κόψῃ.
(Φεύγει ἀπειλοῦσα).

Στάσου, καλὰ, θὰ τοῦ τὰ πῶ, ὅλῃθ, θὰ σὲ προκόψῃ

ΠΒΗ (κινουμένη ὅπως φύγῃ)

Τώρα θὰ πάω καὶ ἐγὼ νὰ τήνε μαρτυρήσω...

ΑΚΤΙΣ (κρατοῦσα αὐτήν).

Μὴ τὴν καυμένην, εἶνε μικρὴ, ὅχι δὲν θὰ σ' ἀφήσω.

ΠΒΗ (πραυνθεῖσα)

Ἄς ἔχῃ χάρι εἰς ἐσέ' ἀλλὰ γιὰ πές μου τώρα...
(φιλοφρονητικῶς)—πῶς ντρέπομαι νὰ σὲ κρατῶ ὅ-

[λόβῃ τὴν ὥρα—

πότε νὰ μάθω καὶ ἐγὼ αὐτὰ θὰ κατορθώσω;

ΑΚΤΙΣ

Μὴ βιάζεσαι ἔχεις καιρὸ καὶ ὅσο σπουδάζεις, τόσο
θὰ φέλλῃς καὶ θὰ εὐλογῇς τὸν ὑψίστον Πατέρα,
"Ὅστις δι' ὅλους μεριμνᾷ καὶ νύκτα καὶ ἡμέρα!

Δ. ΓΡ. Κ.

ΤΑ ΠΑΘΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ

Τί θλιβερά πρώτα διὰ τὴν Σοφίαν!

Σὰς ἔτυχέ ποτε, καλοὶ μου ἀναγνώσται, νὰ ἐξημερώσῃ καὶ διὰ σὰς τοιαύτῃ ἡμέρᾳ, καθ' ἣν τὰ πάντα μᾶς φαίνονται κακὰ, τὰ πάντα μᾶς πταίνου, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐγερωθῶμεν τῆς κλίνης μέχρις οὗ κατακλιθώμεν, Παρατηρήσατε τί συμβαίνει; Ἦν πρώτοις μᾶς κόπτεται ἐν κομβίον, κατόπιν εἰς τὰ δέματα τῶν ὑποδημάτων μας δένεται κόμβος τόσον σφιγκτός ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ τὸν λύσωμεν· φθάνει ἔπειτα ἡ ὥρα τοῦ προγεύματος καὶ ἐνῶ καθήμεθα νὰ πῶμεν τὸν καφέ ἢ τὸ γάλα μας, δὲν ἠξέυρω πῶς, ἀλλὰ μᾶς γύνεται κατὰ κακὴν τύχην ἐπὶ τῆς τραπέζης ἢ ἐπὶ τοῦ πατώματος καὶ οἱ γονεῖς μας δυσχεστεύονται καὶ μᾶς ἐπιπλήττουν· μετ' ὀλίγον πρέπει νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸ σχολεῖον· δὲν εὐρίσκομεν ὅλα μας τὰ βιβλία καὶ ἡ στιγμή τῆς ἀναχωρήσεως παρελθόν· τὰ ζητοῦμεν δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ, παραπονούμεθα ὅτι μᾶς τὰ κρύπτουν, τέλος ἐρευνῶμεν μετὰ σπουδῆς καὶ τὰ εὐρίσκομεν, ἀλλὰ φθάνομεν εἰς τὸ σχολεῖον πολὺ ἄργά, ἐπιπληττόμεθα ὑπὸ τοῦ διδασκάλου καὶ συνάμα λαμβάνομεν ἀπουσίαν, διότι δὲν ἐπροφθάσαμεν εἰς τὴν ἐκφώνησιν τοῦ καταλόγου. . . Κλαίομεν ἔπειτα καὶ νομίζομεν ὅτι τὰ πάντα συνώμοσαν ἐναντίον μας, ὅτι πάντες θέλουσι τὸ κακὸν μας.

Εἰς παρομοίαν λοιπὸν κατάστασιν εὐρέθη καὶ ἡ Σοφία. Ὃταν τὴν ἐνῖψαν ἐκλαυσε, διότι τὸ νερόν τῆς ἐφάνη πολὺ ψυχρὸν καὶ ὁ σπόγγος πολὺ σκληρός· ὅταν τὴν ἐκτένισαν διετάραξεν ὀλόκληρον τὴν οἰκίαν φωνάζουσα, ἐπειδὴ, ὡς ἔλεγε, τὰ μαλλία τῆς ἦσαν ἐμπερδευμένα καὶ τὸ κτένιον ἀπέσπα τὰς τρίχας τῆς. Καὶ ὁμῶς οὐδὲν τούτων ἦτον ἀληθές. Ποῦ, πρὸς Θεοῦ, ἠκούσθη ποτὲ νὰ παραπονῶνται ἐν καιρῷ θέρους ὅτι τὸ ὕδωρ εἶνε ψυχρὸν! Ὡς πρὸς δὲ τὸν σπόγγον καὶ τὸ κτένιον δὲν εἶχε δίκαιον, διότι μὲ τὸν ἴδιον σπόγγον τὴν ἐνῖψαν καὶ χθὲς καὶ πρὸ τόσου καιροῦ, καὶ μὲ τὸ ἴδιον κτένιον τὴν ἐκτένιζον πάντοτε. Ἀλλ' ἄς ἴδωμεν ἀκόμη! Ἄμα τὴν ἐνέδυσαν, ὁ ἔκτωρ ἐπήδησε

πρὸς αὐτὴν διὰ νὰ τῇ εἴπῃ τὴν καλημέραν. Συνήθως ὁ χαμετισμός οὗτος ἐπρόξενει εἰς τὴν Σοφίαν μεγάλην εὐχαρίστησιν, ἀλλὰ σήμερον ἤρχισεν ἐκ νέου νὰ κλαίῃ, φωνάζουσα: «Μπωμπῶ! μπωμπῶ!»

Ὃταν τῆς ἔφεραν τὸ γάλα διὰ νὰ προγευματίσῃ ἐκλαυσε πάλιν, διότι ἦτο πολὺ ζεστόν, ὕστερον δὲ ὅταν ἐρρίψαν κρῦον γάλα τῆς ἐφάνη πολὺ ψυχρὸν! Αἱ!!.. αὐτὰ, βλέπατε δὲν εἶχον τέλος· ἡ μήτηρ τῆς ἔχασε τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν ἐπέπληξε, τὴν ἀπεμάκρυνε τῆς τραπέζης καὶ τὴν ἀφῆκεν ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς καθέδρας τῆς λέγουσα ὅτι, ἐάν δὲν φρονιμεύσῃ δὲν θὰ τὴν περιποιηθῇ πλέον, διότι δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ βασανίζεταί με μίαν κόρην ἥτις μουρμουρίζει δι' ὅλα χωρὶς αἰτίαν.

Ἡ Σοφία, ἐπειδὴ ἔπεινα, ἐσιώπησε, καὶ ὑπεσχέθη νὰ εἶνε φρόνιμος· ἡ δὲ μήτηρ ἔφερε τὸ γάλα καὶ ἡ Σοφία ἀφού ἐρρίψεν ἐντὸς αὐτοῦ ψωμίον, ἤρχισε νὰ τρώῃ ἡσύχως.

Ἀλλ' ὅποια συμφορά! Ὁ ἔκτωρ ἀνεσκήνω ἐπὶ τῶν δύο ὀπισθίων τοῦ ποδῶν καὶ ἔθεσε τοὺς δύο ἐμπροσθίους ἐπὶ τοῦ καθίσματος τῆς Σοφίας. Ἡ Σοφία ἠθέλησε νὰ τὸν ἀπιδιώξῃ, ἀλλ' ἔλαμψε μίαν κίνησιν τοσοῦτον ἀδεξίαν ὥστε κατέρριψε τὸν κύαθον ἐν τῷ ὀπίσῳ ὑπῆρχε τὸ πρόγευμά της! Καὶ φυσικῶς τῷ λόγῳ ὁ κύαθος καταπεσὼν ἐθραύσθη, τὸ δὲ γάλα ἐχύθη κατὰ γῆς καὶ ὁ ἔκτωρ βοηθούμενος ὑπὸ τῆς Αἰλίνης τὸ κατεβρόχθισαν αὐτοστιγμῇ.

Ἡ Σοφία ὕστερον ἀπὸ ὅλα αὐτὰ δὲν εἶχε προγευματίσει, καὶ, ἐπειδὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ δὲν ὑπῆρχεν ἄλλο γάλα, ἠναγκάσθη νὰ φάγῃ τεμάχιον ἄρτου μόνον καὶ νὰ μείνῃ εὐχαριστημένη.

Ἄς ἀφήσωμεν τώρα τὴν μικρὰν Σοφίαν νὰ χωνεύσῃ τὸ λιτὸν πρόγευμά της, καὶ ἡμεῖς ἄς ἐξετάσωμεν διατί ὅλα αὐτὰ συνέβησαν; διατί τόσα δάκρυα, τόση ἀναποδιά; Διατί τέλος, ὕστερον ἀπὸ τὸ γάλα τὸ ὅποιον τῇ ἐφάνετο πότε κρῦον, πότε ζεστόν, πότε ἄνιστον, ἡ Σοφία ἐπρογευματίσει θαυμάσια καὶ μὲ ἐν ἀπλοῦν τεμάχιον ἄρτου; Διότι... διότι ὅπως ἐν δένδρῳ μᾶς φαίνεται πότε

Τὰ παθήματα τῆς Σοφίας.

μεγάλον, τότε μικρόν ἀναλόγως τῆς θέσεως εἰς ἣν ἡμεῖς εὐρισκόμεθα πρὸς αὐτό, ἂν δηλαδὴ εἴμεθα πλησιέστερον ἢ μακρότερον, μολονότι τὸ δένδρον οὔτε ἐμεγάλωσεν, οὔτε ἐμίκρυνεν, οὔτε μετεκινήθη ἀπὸ τὴν θέσιν του, οὔτω πολλάκις τὰ πράγματα μᾶς φαί-

νονται τοιαῦτα ἢ τοιαῦτα ὡς ἐκ τῆς ἰδίας ἡμῶν διαθέσεως, ἐνῶ αὐτὰ εἶνε τὰ ἴδια πάντοτε. Ἀλλοίμονον δὲ ὅταν μᾶς καταλαμβάνει ἡ δυσθυμία ἐκείνη ἥτις εἶχε καταλάβει καὶ τὴν Σοφίαν· τότε τὰ πάντα μᾶς ἐνοχλοῦσι, τὰ πάντα μᾶς πταίουσι, ἢ

οικία μας μᾶς φαίνεται φυλακή, οἱ φίλοι μας ἀποτρόπαιοι, αἱ ἐργασίαι μας βράσανοι. Ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει ὁ ἄνθρωπος οὔτε νὰ σκεφθῇ, οὔτε νὰ ἐνεργήσῃ, οὔτε νὰ ἐργασθῇ δύναται. Ὡ! τότε εἶνε πολὺ δυστυχής! καὶ αἷτιος τῆς δυστυχίας του εἶνε αὐτὸς ὁ ἴδιος.

Ὅσοι λοιπὸν ἐκ τῶν μικρῶν μας φίλων ἔχουσι τὴν κακὴν ἔξιν νὰ κακιώρουν καὶ νὰ μουρμουρίζουν, γρήγορα γρήγορα ἄς γίνωσιν εὐθυμοί, ζωηροί, καὶ τότε θὰ γίνωσιν δραστήριοι καὶ θὰ γίνωσιν εὐτυχεῖς. Μέγας τις ἀνὴρ εἶπεν: ἡ εὐθυμία εἶνε μήτηρ πάσης ἀρετῆς.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

«Εἶδον ἕν κοράσιον νὰ κλαίῃ», ἔλεγεν ἡ Σελήνη εἰς τινὰ ἐκ τῶν φίλων της, «ἔκλαιε δὲ διὰ τὴν κακίαν τοῦ κόσμου τούτου. Τὴν ὠραίαν της κούκλαν εἶχε λάβει δῶρον. Ὡ! ἀλλὰ ἦτο μία κούκλα τὸσον κομψὴ καὶ λεπτή, ὥστε ἐφαίνετο ὅτι δὲν εἶχε γεννηθῇ διὰ νὰ ὑποφέρῃ δυστυχίας, ἀλλὰ ὁ ἀδελφός της κόρης ὅστις εἶχε τὰς χεῖρας πολὺ μακράς, ἔλαβε μίαν ἡμέραν τὴν κούκλαν καὶ, ἀφ' οὗ ἔθεσεν αὐτὴν ἐπὶ ἐνὸς ὑψηλοῦ δένδρου εἰς τὸν κήπον, ἔφυγεν. Ἡ μικρὰ μας κόρη δὲν ἠδύνατο νὰ φθάσῃ ἐπὶ τοῦ δένδρου τὴν κούκλαν καὶ νὰ τὴν καταβιβάσῃ, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἔκλαιεν. Ἡ κούκλα βεβαίως ἐπίσης ἔκλαιεν, ἥπλωνε τὰς μικράς της χεῖρας διὰ μέσον τῶν πρασίνων κλάδων τοῦ δένδρου καὶ ἐφαίνετο πολὺ δυστυχής. Μάλιστα! αὐτὴ ἦτο ἡ δυστυχία τοῦ κόσμου περὶ τῆς ὁποίας τοσάκις ἡ μήτηρ ὠμίλει πρὸς τὴν μικρὰν κόρην. Ὡ πτωχὴ κούκλα! ἦτο ἥδη ἑσπέρα καὶ μετ' ὀλίγον ἔμελλε νὰ ἐπέλθῃ τὸ σκότος τῆς νυκτός! Ἄρρειλε λοιπὸν ὅλην τὴν νύκτα νὰ μείνῃ ἔξω τῆς οἰκίας κρεμαμένη ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ δένδρου; Ὁχι! τοῦτο ἡ καρδία τῆς μικρᾶς κόρης δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ ὑποφέρῃ! «Θὰ μείνω πλησίον σου, κούκλα μου, ἔλεγεν ἡ μικρὰ κόρη, θὰ μείνω πλησίον σου, ἂν καὶ τοῦτο εἶναι πολὺ πολυμυρόν.» Μετ' ὀλίγον εἰς τὴν μικρὰν κόρην ἐφάνη ὅτι ἤρχισαν νὰ φαίνωνται καθαρῶς αἱ μικραὶ νεράϊδες μὲ ὑψηλοὺς καὶ σουβιλεροὺς σκού-

ρους εἰς τὴν κεφαλὴν των ἀνὰ μέσον τῶν θάμνων, τέλος ἐνόμισεν ὅτι ἐπλησίασαν περισσότερο, ἥπλωσαν τὰς χεῖράς των πρὸς τὸ δένδρον ὅπου ἦτον ἡ κούκλα, ἐγέλων καὶ ἐδείκνυσαν αὐτὴν διὰ τοῦ δακτύλου των. Ὡ! πόσον ἡ μικρὰ κόρη ἔμεινεν ἔντρομος! «Ἄλλὰ» ἐσκέφθη καθ' ἑαυτὴν «ἐάν τις οὐδὲν σφάλμα ἐπραξέ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τῇ συμβῇ κακόν τι!» Ἀφ' οὗ δὲ ἐθασάνισε τὸν νοῦν της ἡ κόρη διὰ νὰ ἐνθυμηθῇ ἂν ἐπραξέ κακόν τι: «Ὡ! μάλιστα!» ἐφώναζεν, «ἐγέλασα ὅταν εἶδον τὴν καυμένην τὴν πάππια ἡ ὁποία ἔφερε τὴν ἐρυθρὰν ἐκείνην ταινίαν περὶ τοὺς πόδας της; ἀλλὰ ἐχώλαινε τὸσον γελοῖως, ὥστε δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ γελάσω! Εἶναι ὅμως ἀμάρτημα τὸ νὰ γελάσῃ τις μὲ τὰ ζῶα;» Καὶ ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα, ὕψωσε τὴν κεφαλὴν της πρὸς τὸ δένδρον καὶ παρετήρησε τὴν κούκλαν. «Εἰγέλασες ποτὲ σὺ μὲ τὰ ζῶα;» ἠρώτησε τὴν κούκλαν, καὶ τῇ ἐφάνη ὅτι ἡ κούκλα ὕψωσε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ἄνω, ὡς νὰ τῇ ἔλεγεν: «Ὁχι! ὄχι!»

(Κατὰ Ἀνδερσεν.)

ΜΙΑΤ. Π.

«ΔΙΟΤΙ ΣΕ ΑΓΑΠΟΥΝ!»

Διάλογος διὰ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα.

ΑΧΙΑΛΕΓΣ { μικρὰ παιδί· ὁ Ἀχιλλεύς
ΚΛΕΩΝ { μεγαλύτερος.

ΑΧΙΑΛΕΓΣ.—Διατί εἶσαι τὸσον κόκκινος Κλέων; τί ἔχεις;

ΚΛΕΩΝ.—Τί ἔχω; εἰμὶ θυμωμένος· πολὺ θυμωμένος.

ΑΧΙΑ.—Διατί; σ' ἐπειράξε κανεὶς;

ΚΛ.—Νά! δὲν μ' ἀγαποῦν πλέον.

ΑΧΙΑ.—Ποῖος δὲν σ' ἀγαπᾷ;

ΚΛ.—Κανεὶς, κανεὶς· ἐγὼ θαρροῦσα πῶς μ' ἀγαποῦσε ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα! ἀλλ' οὐτ' αὐτοὶ δὲν μ' ἀγαποῦν· εἰμὶ πολὺ δυστυχής· μοῦ ἔρχεται νὰ κλαίω, νὰ κλαίω.

ΑΧΙΑ.—Καὶ πόθεν τὸ ἠνόησες, Κλέων;

ΚΛ.—Πόθεν τὸ ἠνόησα; Νά! ἀκουσε καὶ σὺ δύω ἡμέρας τώρα τοὺς παρακαλῶ νὰ μ' ἀφήσουν νὰ ὑπάγω νὰ ψαρεύσω εἰς τὸ Παλιὸν Φάληρον μὲ τὸν Ντάκην, τὸν Γιώργον, καὶ ἄλλα παιδιὰ, καὶ δὲν μὲ ἀφίνουν.

ΑΧΙΑ.—Διατί ἀράγε δὲν σὲ ἀφίνουν;

ΚΑ.—Διότι δὲν μ' ἀγαποῦν· δὲν τὸ καταλαμβάνεις; δὲν θέλουν νὰ διασκεδάζω κ' ἐγὼ ὀλίγον!...

ΑΧΙΑ.—Ἄ! μὲ ὑγίαν Κλέων· πονηρέ! δὲν μοῦ τὸ λέγεις τόση ὥρα· πότε τὰ ἔκαμες αὐτὰ τὰ ὠραῖα φορέματα;

ΚΑ.—Τὴν περασμένην ἐβδομάδα μὲ ἐπῆρε ὁ πατέρας καὶ τὰ παρήγγειλε εἰς τὸν ῥάπτειν· νὰ ἤξευρες ἀκόμη τί μοῦ ἠγόρασε;

ΑΧΙΑ.—Τί;

ΚΑ.—Ἐνα καπελάκι ψάθινο τῆς μόδας· ἀλήθεια τὸ σογιὰ μου τὸν εἶδες;

ΑΧΙΑ.—Ὅχι! ἔχεις καὶ σογιὰ;

ΚΑ.—Βέβαια· μοῦ τὸν ἠγόρασε ὁ πατέρας.

ΑΧΙΑ.—Τί πολλὰ πράγματα σὲ ἠγόρασεν ὁ πατέρας σου!

ΚΑ.—Ὅχ μ' ἀγοράσῃ καὶ ἄλλα· ἀτώρα ποῦ ἔγινες καλὰ· μοῦ εἶπε «ὅχ σ' ἀγοράσω πολλὰ πράγματα, ἂν ἦσαι φρόνιμος.»

ΑΧΙΑ.—Τώρα πλέον ἔγινες καλὰ; ἐντελῶς καλὰ;

ΚΑ.—Βέβαια· δὲν μὴ βλέπεις; Ἄλλ' ἂν δὲν μ' ἐπεριποιεῖτο ἡ μητέρα μου τόσον πολὺ ὅθ' ἤμουν ὅλο τὸ καλοκαῖρι εἰς τὸ κρεβάτι· ὁ ἱατρὸς τὸ εἶπε· τὴν ὑγίαν μου τὴν χρεωστῶ εἰς τὴν μητέρα μου.

ΑΧΙΑ.—Ὅταν ἓνα παιδί τὸ περιποιούνται καὶ τὸ σώζουν ἀπὸ μίαν ἀσθένειαν, ὅταν τοῦ ἀγοράζουν ἐνδύματα, καπέλο καὶ ἄλλα πράγματα τὸ ἀγαποῦν ἢ δὲν τὸ ἀγαποῦν;

ΚΑ.—Τὸ ἀγαποῦν.

ΑΧΙΑ.—Καὶ σὲ λοιπὸν σὲ ἀγαποῦν ἢ δὲν σὲ ἀγαποῦν;

ΚΑ.—Μὲ ἀγαποῦν.

ΑΧΙΑ.—Καὶ ὅμως δὲν σὲ ἀγαποῦν!

ΚΑ.—Ἐμένα δὲν μὲ ἀγαποῦν; ἔχεις λάθος!

ΑΧΙΑ.—Δὲν σὲ ἀγαποῦν σὲ λέγω.

ΚΑ.—Ποῦ τὸ ἠξεύρεις σὺ πῶς δὲν μ' ἀγαποῦν;

ΑΧΙΑ.—Τὸ ἔμαθα ἀπὸ σὲ τὸν ἴδιον· σὺ τὸ ἔλεγες τώρα, ὅτι δὲν σ' ἀγαποῦν, διότι δὲν σ' ἀφίνουν νὰ υπάγῃς νὰ ψαρεύῃς εἰς τὸ Παλαιὸν Φάληρον.

ΚΑ.—Ἀλήθεια ἐγὼ τὸ ἔλεγα· ἀλλὰ τί πειράζει τάχα ἂν μ' ἀφήτουν νὰ υπάγω;

ΑΧΙΑ.—Τί πειράζει; σὺ ἠξεύρεις περισσό-

τερα ἢ ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα σου; ἤμπορεῖ νὰ πειράζει· ἀπ' οὗ σου κάμνουν τόσα πράγματα διότι σ' ἀγαποῦν, καὶ αὐτὸ διότι σ' ἀγαποῦν τὸ κάμνουν.

ΚΑ.—Καὶ ὅμως τί πειράζει ἂν υπάγω;

ΑΧΙΑ.—Ἰσως πειράζει.

ΚΑ.—Ἄ! ἔχεις δίκαιον· τώρα τὸ ἐτυλλογίσθηκα· εἶχα υπάγει ἄλλην μίαν φορὰν καὶ ἐκρύψα καὶ κατόπιν ἀρρώστησα· δι' αὐτὸ δὲν μ' ἀφίνουν.

ΑΧΙΑ.—Εἶδες λοιπόν;

ΚΑ.—Ἀλήθεια· μ' ἀγαπᾷ ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα καὶ δὲν μὲ ἀφίνουν νὰ υπάγω.

ΑΧΙΑ.—Ἰδοὺ λοιπὸν αὐτὸ ποῦ σοῦ ἔλεγα· ὅτι δηλ. πᾶν ὅ,τι μᾶς κάμνουν οἱ γονεῖς μας, τὸ κάμνουν διότι μᾶς ἀγαποῦν.

ΚΑ.—Καὶ ἡμεῖς πόσαις φοραῖς δὲν τὸ καταλαμβάνομεν, καὶ νομίζομεν ὅτι τὸ κάμνουν διὰ τὸ κακὸν μας!...

ΑΙΜΓΑΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ.

ΠΡΟΦΑΣΙΣ ΑΜΕΛΟΥΣ

Παιδίον ἀμελὲς ἐξεταζόμενον εἰς τὴν ἱστορίαν ἐρωτᾶται:

— Εἰπέ μας τί γνωρίζεις περὶ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου;

— ..... (τὰ ἀποσιωπητικὰ σημαίνουν ὅτι δὲν ἠξευρε τί νὰ εἰπῇ καὶ ἐσιώπῃ.)

— Τότε εἰπέ μας, τί ἔκαμεν ὁ Λεωνίδας εἰς τὰς Θερμοπύλας;

— .....
— Ἀλλ' ἐπὶ τέλους δὲν θὰ εἰπῇ τίποτε! ἀνέκραξεν ὁ διδάσκαλος ὠργισμένος.

— Δὲν ἤμπορῶ τίποτε νὰ εἰπῶ, εἶπεν ὁ μαθητὴς, οὔτε διὰ τὸν ἓνα οὔτε διὰ τὸν ἄλλον, διότι ὁ πατέρας μου μοι εἶπε νὰ μὴ ἀνμυγνύωμαι εἰς ξένους ὑποθέσεις καὶ νὰ μὴ με μέλῃ τί ἔκαμεν ὁ ἓνας καὶ ὁ ἄλλος.

ΑΙ ΤΡΕΙΣ ΧΡΥΣΑΛΙΔΕΣ

Τρεῖς χρυσαλίδες, μία λευκὴ, μία ἐρυθρά, καὶ μία κιτρίνη ἐπαιζον μίαν ἡμέραν εἰς τὸ λαμπρὸν φῶς τοῦ ἡλίου καὶ ἐπέτων ἀπὸ ἄνθους εἰς ἄνθος. Δὲν ἐκουράζοντο, διότι πολὺ ἤρεσκεν εἰς αὐτάς ἡ διασκέδασις ἐκείνη. Ἀλλὰ αἰφνυδίᾳ ὁ οὐρανὸς ἐσκοτίσθη,

ἤρχισε νὰ βρέχη καὶ τὰ πτερὰ τῶν χρυσαλίδων ἤρχισαν νὰ γίνωνται βαρέα καὶ δυσκίνητα ἀπὸ τὴν βροχὴν, καὶ ὅταν ἡσθάνθησαν ὅτι ἦσαν βεβρεγμένοι, ἀπεφάσισαν ταχέως νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν φωλεάν των· εὗρον ὅμως τὴν θύραν τῆς φωλεᾶς των κλεισμένην, καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ εὗρωσι τὸ κλειδίον αὐτῆς. Τί νὰ κάμωσιν; ὤφειλον νὰ μείνωσιν ἐξω καὶ νὰ βρέχωνται περισσότερον, διότι ἐξηκολούθει ἡ βροχὴ. Διὰ τοῦτο ἐπέταξαν πρὸς τὸ ἐρυθρὸν καὶ κίτρινον χρωματισμένον λείριον, καὶ τῷ εἶπον: «ὦ! καλὸν λείριον, ἀνοιξόν μας ὀλίγον τὸ μικρόν σου ἄνθος, ὅπως εἰσέλθωμεν ἐντός καὶ μὴ βρεχώμεθα!» Ἀλλὰ τὸ λείριον ἀπήντησεν: «Εἰς τὴν κίτρινην καὶ τὴν ἐρυθρὰν εὐχαρίστως ἀνοίγω, διότι μοὶ ὁμοιάζουν κατὰ τὸ χρῶμα, εἰς τὴν λευκὴν ὅμως δὲν δύναμαι.» Ἀλλὰ ἡ κίτρινη καὶ ἡ ἐρυθρὰ χρυσταλὶς τῷ εἶπον: «Ὀχι, ἐάν σὺ δὲν δέχῃσαι τὴν κδεληφὴν μας τὴν λευκὴν, καὶ ἡμεῖς δὲν ὀξομεν νὰ ἔλθωμεν ἐντός σου.» Ἀλλὰ ἡ βροχὴ ἐξηκολούθει ἰσχυρωτέρᾳ καὶ ἡναγκάσθησαν αἱ καλαὶ μας χρυσταλίδες νὰ πετάξωσι πρὸς τὸ λευκὸν κρῖνον καὶ νὰ ζητήσωσιν ἀπ' αὐτοῦ φιλοξενεῖαν. «Καλὸν κρῖνον, ἔλεγον, ἀνοιξόν μας τὸ μικρόν σου ἄνθος ὀλίγον, διὰ νὰ μὴ βρεχώμεθα.» τὸ κρῖνον ὅμως ἀπήντησεν: «Εἰς τὴν λευκὴν εὐχαρίστως ἀνοίγω, διότι μοὶ ὁμοιάζει, εἰς τὰς ἄλλας ὅμως δὲν δύναμαι.» Καὶ ἡ λευκὴ εἶπε: «Ὀχι, ἀφοῦ δὲν δέχῃσαι τὰς ἀδελφάς μου, οὔτε καὶ ἐγὼ εἶναι δυνατόν νὰ ἔλθω ἐντός σου, προτιμῶμεν ὁμοῦ ὅλοι νὰ βρεχώμεθα, παρὰ ἡ μία νὰ ἐγκυταλείψῃ τὰς ἄλλας.» Τότε δ' ἐπέταξαν καὶ αἱ τρεῖς μακρὰν καὶ ἀπὸ τὸ κρῖνον.

Ἀλλὰ ὁ ἥλιος ὅπισθεν τῶν νεφῶν εἶχεν ἀκούσει, πόσον καλαὶ ἀδελφαὶ ἦσαν αἱ τρεῖς χρυσταλίδες καὶ πόσον ἐβουλόυντο καὶ ἡγαπῶντο μεταξύ των. Διὰ τοῦτο διέσχισε τὰ νέφη, διέκοψε τὴν βροχὴν καὶ ἐφώτισε πάλιν λαμπρῶς τὴν ἐξοχὴν καὶ τὰς τρεῖς χρυσταλίδας μας. Δὲν παρήλθον πολλαὶ στιγμαὶ καὶ αἱ ὑπὸ τῆς βροχῆς ὑγρανθεῖσαι πτέρυγες τῶν χρυσταλίδων ἐστέγνωσαν, καὶ

τὸ σῶμά των ἐθερμάνθη· τότε αἱ καλαὶ ἀδελφαὶ ἐπέτων, παίζουσαι, ἀπὸ ἄνθους εἰς ἄνθος ἀπαρallάκτως καθὼς καὶ πρὶν μέχρις ἐσπέρας. Τὸ ἐσπέρας ἐπέταξαν πάλιν ὁμοῦ καὶ αἱ τρεῖς εἰς τὴν φωλεάν των, εὗρον τὴν θύραν ἀνοικτήν, εἰσῆλθον καὶ ἐκοιμήθησαν ἡσύχως.

ΜΙΑΤ, Π.

ΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΤΟΥ ΝΙΚΗΤΟΥ.

— «Ε! Ε! γιὰ 'δὲς 'στὸν κῆπον 'κεῖ λίγο σιτάρι! Εἶνε γιὰ μένα, τί ὠραία! τί χαρά!»
Ἐφώναξε ἕνα ὄρνιθι, μὲ καμάρι
Καὶ ἔκτυπωσε τὰ μικρά του πτερὰ.

«Ὀχι!! ἐφώναξε ἕν' ἄλλο ὄρνιθακι,
Ἐγὼ τὴ πρωτοεῖδα! φύγε ἀπ' ἐδῶ!
Καὶ μένε!... κάμω πῶς τὸ κέρνεις δὲ λιγάκι...
Ὅσο νὰ βίξῃς τὰ φτερά σου σοῦ μαθῶ!

— Χά! Χά! σὲ μένα κάνεις οὐ τὸ παλληκᾶρι;
Κάθου στ' αὐγάσου ἡσυα μὴν τῆς γευθῇς...
Κ' ἄνθρα δὲν μὲ ξεύρεις!... κάνε μου τὴ χάρι!...
Ἐλα!... γιὰ δεῖξέ μου τὴ βίχ: σου εὐθύς!...

— Ἀν σοῦ βιστᾷ ἔλα κοντά μου... νὰ σοῦ δείξω!
— Γρήγορα πίσω!! κακομοῖρη! εἰδεμένη...
— Πίσω!! γιὰτί θὰ πέρῃς, μόνον ἂν σ' ἐγγίξω...
— Πίσω!! γιὰτί σὲ πνίγω τώρα στὴ σιγμῇ.

Κ' ἀγριωμένα, κατακόκκινα, πετιῶνται
Τὸ ἕνα 'πανοὶ στ' ἄλλο μ' ἄγρια ὀργή.
Δαγκώνονται, μαδιώνται, σέρνονται, σπινπιώνται,
Τὸ αἷμά τους ποτάμι χύνεται στὴ γῇ.

Μὴ δὲν βαρτᾷ τὸ ἕνα πρὸς τὸ ἀποσταμένο
τρέχει νὰ φύγῃ, τρέχει, τρέχει νὰ σωθῇ...
Καὶ ἔλλο (μὴ κ' αὐτὸ στὸ αἷμα βουτηγμένο)
Τρέχει τῆς νίκης τὸ βραβεῖον νὰ γευθῇ...
καὶ εἶδε... κ' εἶδε... μ' ἕνα βλέμμα ὀλιθερό...!
Ναί... εἶδ' ἕνα κομμάτι ἄγυρο μικρό...!

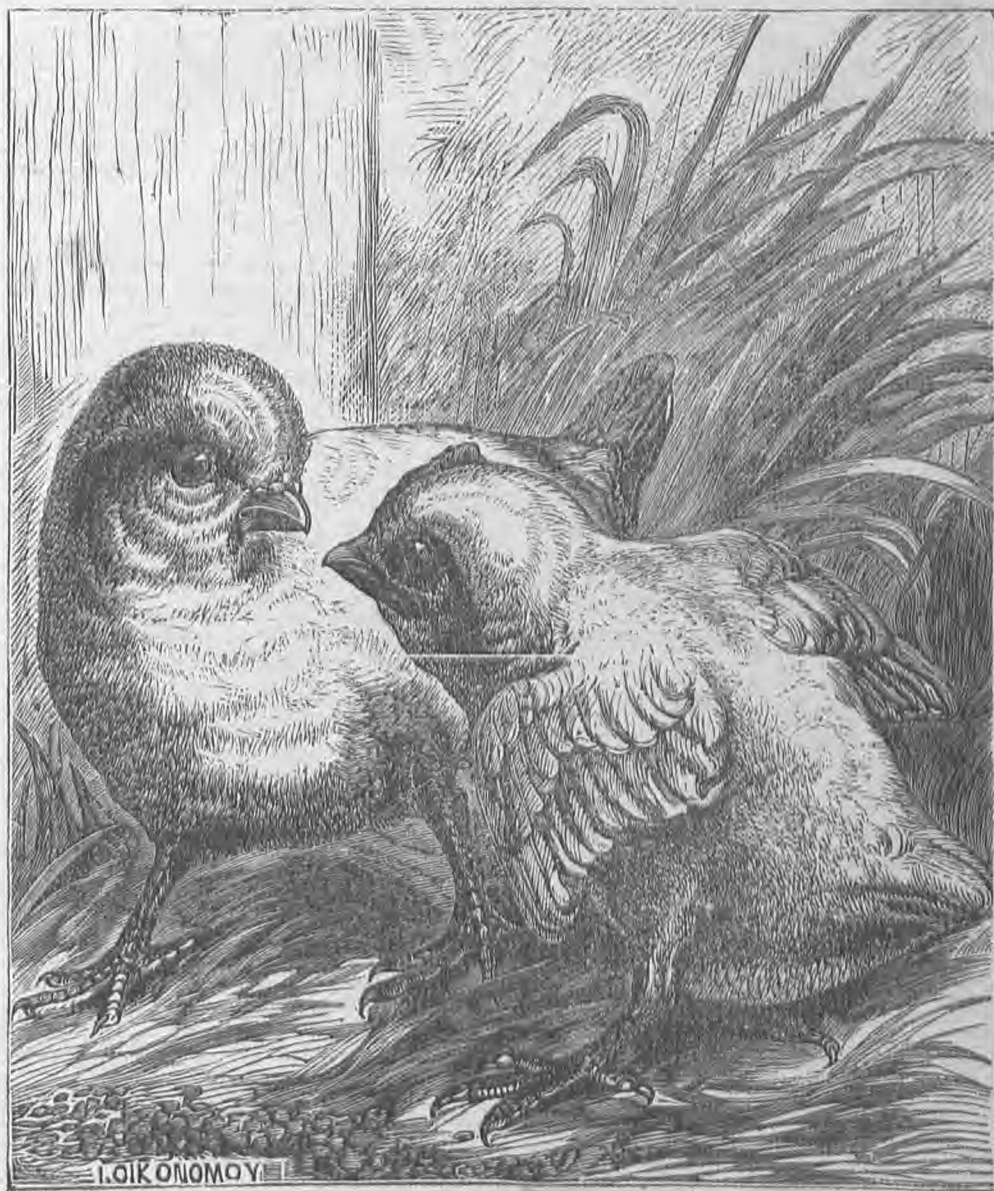
ΑΙΜΓΑΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ.

Η ΣΥΛΛΗΦΘΕΙΣΑ ΜΥΙΑ.

«Πρόσπεχε, μικρά μου μυῖα! δὲν βλέπεις πέραν τῆς ρινός σου. Βεβαίως καθὼς προχωρεῖς, θὰ συλληφθῇς εἰς τὸν ἱστόν αὐτόν τῆς ἀράχνης.»

Ἀλλ' ἡ μυῖα περιφρονούσα τοὺς λόγους μου, ἐπέταξεν εἰς τὸν ἀέρα ὡς νὰ μὴ ἔμελλε πλέον νὰ καταθῇ, καὶ ἐν τούτοις πλησίον τῆς, εἰς τὸν τοῖχον, ἡπλοῦτο εἰς τρομερὸς ἱστός ἀράχνης.

«Πρόσπεχε, ἐπανέλαβον, θὰ σοὶ ἐπέλθῃ δυστύχημα· δὲν βλέπεις λοιπὸν τὴν παγίδα

— Πίσω!! γιατί θα πέσης, μόνον αν σ'εγγίξω... »

ταύτην ἢ ὅποια εὕρεσκεται ἐνώπιόν σου; »

Ἡ μυῖα μὲ παρατήρησε μὲ ὑπερήφανον ἦθος, ὥς νὰ μοι ἔλεγε: «Σὺ μόνον διὰ τὰ βιβλία σου νὰ φροντίζης—διότι τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐμελέτων τὸ μάθημά μου—ἐγὼ δὲν εἶμαι τόσοσιν τρελλὴ νὰ ἀφήσω νὰ με συλ-

λάβουν... καὶ ποῦ;... εἰς τὸν ἱστόν μίᾳς ἀράχνης!»

Καὶ, διὰ νὰ δείξῃ ὅτι χλευάζει τὴν συμβουλὴν μου, ἐπέταξε μὲ περισσοτέραν ὀρμὴν. Μικρὰ ταραχὴ συνέβη εἰς τὸν ἱστόν, καὶ τὴν εἶδον ἐπικρεμαμένην ἀπὸ τοῦ ἐνὸς

ποδός με τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω.

«Δυστυχία σου! δὲν σοὶ τὸ εἶπον ἐγώ;» ἐφώνηξε. Ἀλλ' ἡ ἄσκητος ἐκείνη δὲν ἔχασε τὸ θάρρος της· ἐφάνετο ὡς νὰ ἔλεγεν: «ὦ! μὴ σὲ μέλλῃ· ἂν συνελήφθῃ ὁ εἰς ποῦς μου ἔχω ἄλλους πέντε ἐλευθέρους, ὅχ κατορθώσω ν' ἀπαλλαχθῶ!» Καὶ τότε ἔθηκε ἄλλον πόδα διὰ νὰ ὠθήσῃ τὸ νῆμα εἰς τὸ ὅποιον περιεπλέχθη ὁ πρῶτος· ἀλλὰ τὸ νῆμα συνέλαβε καὶ τὸν δεύτερον πόδα.

«Δυστυχής!» ἐφώνησα καὶ πάλιν. Τὸ ταλαίπωρον ζωῦφιον ἠγωνίζετο καὶ ἐφάνετο ὡς νὰ ἔλεγε: «Περίμεινε μίαν στιγμὴν καὶ ὁ ἰδὼς· ἔχω ἄλλους τέσσαρας πόδας ἐλευθέρους!» Ἀλλὰ φεῦ! οὐδὲν σωτήριον κατώρθωσε, ἀλλὰ περιέπλεξε εἰς τὸν ἰστὸν ἀλληλοδιαδόχως καὶ τοὺς ἄλλους πόδας, καὶ τὰς πτέρυγας, καὶ τὸ σῶμά της καὶ τὴν κεφαλὴν της. Περιεστρέφετο ἀγωνιωδῶς ζητοῦσα ν' ἀπαλλαχθῇ, ἀλλὰ μάτην· ἦτο πλέον πολὺ ἀργά· τετέλεσται. Τότε ἦτο πλέον ἡ κατὰλληλος διὰ τὴν ἀράχην στιγμὴ. Ἐξήλθε τῆς κρύπτῃς της καὶ, περιφερομένη περὶ τοῦ θύματός της, τὸ περιέδεσε διὰ νημάτων τοσοῦτων πυκνῶν καὶ σφιγκτῶν ὥστε πᾶσα προσπάθεια πρὸς σωτηρίαν ἀπέβαινε τοῦ λοιποῦ ἀνωφελής. Μετ' ὀλίγον τὸ ατύχῃς ζωῦφιον οὐδεμίαν κίνησιν ἠδύνατο νὰ κάμῃ, ἐγὼ δὲ δὲν ἠδυνάμην πλέον νὰ τὴν διακρίνω ἐντὸς τοῦ πυκνοῦ ἱστοῦ.

Ἡ ἀφήγησις αὕτη δὲν εἶνε μῦθος, εἶνε γεγονός· τὸ εἶδον διὰ τῶν ἰδίων μου ὀφθαλμῶν ὅτε ἤμην εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, καὶ μολονότι παρῆλθεν ἱκανός ἔκτοτε χρόνος δὲν τὸ ἐλησμόνησα. Τὸ ἀναπολῶ δὲ εἰς τὴν μνήμην μου πάντοτε ὁσάκις βλέπω ἀσύναιτα παιδιὰ τὰ ὅποια, θέλοντα νὰ κάμωσιν ὅ,τι τοῖς ἐπέρχεται εἰς τὴν κεφαλὴν των, ἀκολουθοῦσι τὸν δρόμον τὸν ὅποιον αὐτὰ θέλουν μετὰ τὴν ἀπερισκεψίαν καὶ ἡ μύξα, δὲν ἀκούουσι δὲ οὔτε τῶν γονέων των τὰς συμβουλὰς, οὔτε τῶν ἀληθῶν φίλων των καὶ πίπτουν εἰς τὴν παγίδα, εἰς τὸ κακόν, εἰς τὸν ὀλεθρον, ὡς νὰ ἤθελον μόνων νὰ γίνωσι θύματα τοῦ ἐχθροῦ.

ΦΙΛΟΜΗΛΑ.

ΛΥΚΟΣ ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΠΟΙΜΗΝ.

Ἐνας λύκος μίαν ἡμέραν, μετὰ ἀρνίακια γειτονεύων, Πονηρὸς ὡς ἂν ἀλώπηξ, πλὴν πρὸ ἡμερῶν νηστεύων, συλλογίσθη γιὰ τροφὴν νὰ ἀλλάξῃ τὴν μορφήν.

Καὶ λοιπὸν κινῶ μετὰ ῥοῦχα καὶ καπότα ἐνδυμένος, Μὲ μαγκοῦρα εἰς τὸ χέρι καὶ αὐλὸν ἐνὸς ποιμένου, πλησιάζει σιγαλὰ Τὰ ἀρνίακια τὰ δειλὰ.

Καὶ ἠδύνατο ἀκόμη τὴν ἀπάτην νὰ ἀδξήσῃ, Στὸ καπέλλο ἂν μπορούσε τέτοιον τίτλον νὰ κολλήσῃ: «Νά! ὁ Θάνατος εἰμ' ἐγώ· τοῦ παντοῦ σὺς ὁδηγῶ!»

Πλὴν ὁ Θάνατος ἐκοιμᾶτο εἰς τὰ γόρτα τ' ἀνθισμένα, ἀληθὴς ποιμὴν ἐκεῖνος, καὶ κοντὰ του πλαγιασμένα τὰ ἀρνία καὶ τὰ σκυλιὰ δὲν ἐβγάζανε ἡμιλίαν.

Ἐποκρίνεται ὁ λύκος καὶ κανένα δὲν πειράζει. Εἰς τὸ μέρος του νὰ φέρῃ τὰ μικρὰ των δοκιμάζει. Πλησιάζει ὁλονέν καὶ κυττάζει τὸ καθέν.

Ἄλλ' ἐσκέρθη ὅτι ἴσως ἂν συγχρόνως τὰ φωνάξῃ ὅα τὰ πείσῃ καὶ εὐκόλως ὅ,τι θέλει ὅα τὸ πράξῃ, Ἄλλὰ τούτῃ τὴ φορὰ τὸν εὗρηκε συμφορὰ.

Τὰ φωνάζει... πλὴν τὸν Θάνατον ὁ πτωχὸς δὲν ἐμιμήθη, Καὶ ἀντήχησε τὸ δάσος, ...τὸ μυστήριον ἐλύθη. «Ὅλοι τότε ἐξυπνοῦν Καὶ ἐπάνω του κινοῦν.

Καὶ τὴν ἔπαθε ὁ λύκος μετὰ πολλὴν του καταίσχυνσιν Καὶ νὰ φύγῃ δὲν ἠμπορεῖ στὴν περίστασιν ἐκείνην· ἡ καπότα ποῦ φορεῖ τὴν φυγὴν τοῦ ἀφαιρεῖ.

Ἔτσι πιάνονται πολλάκις πονηροὶ ποῦ προσπαθοῦσι τοὺς ἀνθρώπους ν' ἀπατώσιν ἢ τοὺς ἄλλους ἀδικοῦσι. ἂν ὡς λύκος γεννηθῇ, λύκος ἔσται ἀληθής.

(Κατὰ Λαφονταίν)

Γ. Δ. Θ

ΣΟΦΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ.

Εἷς ἔμπορος ἐξ Ἡπείρου διὰ τῆς ἱκανότητός του καὶ δραστηριότητός του κατώρθωσε νὰ ἀποκτήσῃ ὥραιαν οἰκίαν καὶ ὑπ' αὐτὴν ὥραιότατον κατάστημα, πρὸ τοῦ ὁποίου τὸ πλῆθος ἴστατο καθ' ἡμέραν μετὰ θαυμασμοῦ. Μεταξὺ τοῦ πλήθους τούτου εὕρισκοντο συνήθως ἄεργοι οἵτινες δὲν ἔλειπον νὰ λέγωσι σιγὰ σιγὰ: «Αὐτοὺς ὁ πλούσιος ἄνθρωπος ἦτο ὡς ἡμεῖς μίαν ἡμέραν καὶ δὲν εἶχε τίποτε.»

Ὁ ἔμπορος ἤκουσε μίαν ἡμέραν τὴν παρατήρησιν ταύτην, καὶ ἐπειδὴ εἶχε παρατηρήσει ὅτι οἱ πλείστοι τῶν θαυμαστῶν του ἦσαν παιδιὰ, ἀνῆρτησεν ἔξωθεν τοῦ καταστήματός του τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν :

Μάθε καὶ,
Τότε θὰ κάμῃς καὶ,
Θὰ κερδήσῃς καὶ,
Καὶ θὰ ἔχῃς καὶ.

Μίαν ἡμέραν, ὅτε εἶχε πλέον γηράσει πολὺ, καὶ πρὸ πολλοῦ εἶχεν ἀφήσει τὴν διευθύνσιν τοῦ ἐμπορίου του εἰς τὸν υἱόν του, λαμβάνει μίαν ἐπιστολὴν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ἣ βλέπει νὰ τῷ ἐκφράξῃ θερμὴν εὐγνωμοσύνην εἰς ἄνθρωπος τὸν ὅποιον οὔτε εἶχεν ἴδῃ, οὔτε εἶχε γνωρίσει. Διὰ ποῖον πρᾶγμα λοιπὸν νύχαριστεῖ ὁ ἄγνωστος αὐτός τὸν ἔμπορον; Διότι εἶχε γίνῃ αἰτία ὥστε νὰ καταστῇ ἄνθρωπος τοῦ ἐμπορίου, δραστήριος καὶ οὕτω ν' ἀποκατασταθῇ. Ἰδοὺ πῶς: Ὁ ἄγνωστος ἦτο μαθητὴς ὅποτε ὁ ἔμπορος εἶχεν ἀναρτῆσαι τὴν ἐπιγραφὴν ἐμπροσθεν τοῦ καταστήματος, καὶ τὴν ἀνεγίνωσκεν ὡς ἴστατο θαυμάζων πρὸ τοῦ καταστήματος, δηλαδὴ συχνότατα. Οἱ λόγοι ἐκεῖνοι ἐνεχαράχθησαν εἰς τὴν καρδίαν του, καὶ τόσο βαθεῶς ὥστε ὅχι μόνον ὅταν ἦτο μαθητὴς, ἀλλὰ πανταχοῦ καὶ πάντοτε, καὶ ὅτε ἦτο ὑπάλληλος, καὶ βραδύτερον εἰς τὰς ἰδικὰς του ἐπιχειρήσεις ἡσθάνθη τὴν ἀνάγκην νὰ ᾔνῃ δραστήριος, ἐπιχειρηματίας, καὶ φιλόπονος. Τέλος πάντων κατέστη καὶ ὁ ἴδιος ἔμπορος, εὐτυχὴς καὶ πλούσιος καὶ ἀνῆρτησεν ἐμπροσθεν τοῦ καταστήματός του εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐπιγραφὴν μὲ τὰς αὐτὰς λέξεις:

Μάθε καὶ,
Τότε θὰ κάμῃς καὶ,
Θὰ κερδήσῃς καὶ,
Καὶ θὰ ἔχῃς καὶ.

Θὰ λάβωμεν ἄραγε καὶ ἡμεῖς τὴν εὐτυχίαν νὰ λάβωμεν ποτὲ ὁμοίαν ἐπιστολὴν ἀπὸ τινος τῶν μικρῶν μας ἀναγνωστῶν, ἐν τῇ ὁποίᾳ νὰ μᾶς γράφῃ ὅτι τὰ πλοῦτη του καὶ τὴν εὐτυχίαν του τὰ ὀφείλει κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν συμβουλὴν μας ταύτην;

ΤΟ ΑΚΑΤΑΣΤΑΤΟΝ ΚΟΡΑΣΙΟΝ

Ἡ μικρὰ Ἀγλαΐα ἦτο τόσο ἀκατάστατος ὥστε οὐδέποτε ἐτακτοποιεῖ τὰ πράγματά της.

Μίαν ἡμέραν ἦτο εἰς τὸ δωμάτιόν της, ὅτε ἡ θυγάτηρ τῆς γειτονίσσης τῇ ἔφερεν ἐν κἀνίστρον πλήρες κερασίων, τὸ ὅποιον αὕτη μὲ τὴν ἀκαταστασίαν της τὸ ἔθηκεν ἐπὶ μιᾶς καθέκλας ὅπου ἔτυχε νὰ εἶνε καὶ τὸ νέον φόρεμά της· ἔπειτα κατέβη νὰ παίξῃ εἰς τὸν κήπὸν των.

Τὸ ἑσπέρας ὅτε ἤρχισε νὰ σκοτεινιάζῃ ἀνέβη εἰς τὸ δωμάτιόν της καὶ, κατακουρασμένη ὅπως ἦτον, ἐκάθισε μὲ ὀρμὴν εἰς τὴν καθέκλαν πρὶν ἀνάψῃ φῶς. Ἀλλὰ μόλις ἐκάθισεν ἀφῆκε φωνὴν φρίκης. Εἶχε καθίῃ ἐπάνω εἰς τὰ κεράσια.

Φαντασθῆτε τί ἔγειναν τὰ φορέματά της ὡς καὶ τὸ ἄλλο καινούργιόν της φόρεμα τὸ ἐπὶ τῆς καθέκλας εὐρισκόμενον!

Ἡ μήτηρ της ἀκούσασα τὰς ὁξείας ἐκείνης κραυγὰς ἔτρεξεν εἰς τὸ δωμάτιον μὲ τὸ φῶς εἰς τὰς χεῖρας καὶ, ἰδοῦσα τὴν ἐλκεϊνὴν τῆς κατάστασιν, ἐπέπληξεν αὐτὴν αὐστηρῶς διὰ τὴν ἀπροσεξίαν της, εἰτα δὲ προσέθηκε:

— Βλέπεις τώρα πόσον εἶνε ἀνάγκη νὰ τακτοποιῇς τὸ δωμάτιόν σου καὶ νὰ θέτῃς κάθε πρᾶγμα εἰς τὴν θέσιν του; Ἰδοὺ ἐτιμωρήθης διὰ τὴν ἀκαταστασίαν σου· εἴθε ἡ φορὰ αὕτη νὰ ᾔνῃ ἡ τελευταία.

ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ Π. Π.

ΘΗΣΑΥΡΟΣ

Ὁ πλοῦτος, τὰ κοσμήματα,
Τοῦ κάλλους ἡ λαμπρότης
Ἀνθρώπων φρουρὰ κτήματα
Καὶ κόσμου ματαιότης.
Ἡ ἀρετὴ δὲ μόνη
Ὑπὲρ τοὺς ἄλλους τῶν θνητῶν
Περίβλεπτον καὶ ζηλωτὸν
Στολίζει καὶ ὑψώνει.
Τὴν ἀρετὴν, ὦ κόρη,
Ὡς κάλλος ἀναζητεῖτον,
Ὡς θησαυρὸν ἐξαίρετον
Ἀγάπα καὶ θεώρει.
Διότι τ' ἄλλα φθονερά
Ἡ τύχη ἀν' ἀρπάσῃ,
Αὐτὴ ἑμμένει σταθερά
Αὐτὴν δὲν ὀφθαλμοὶ χάσει.

ΔΔ. ΚΑΤΑΚΟΓΖΗΝΟΣ.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

42

*τ*μ*ς—*ν*—*ρ*γ*,
*ν*τ*μ*ς—*—*ρ*γ*σ*.*

43

Ἀντικατάστησον τοὺς κáιωθι áστερίσκους διὰ γραμμάτων ὥστε νὰ ἀναγινώσκωνται καθέτως καὶ ὀριζοντίως τὰ ὀνόματα δύο νήσων τῆς Ἑλλάδος· διαγωνίως δὲ δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν δύο παράθλασσίων πόλεων τῆς Ἑλλάδος, τῆς μὲν ἐκ τῆς ἑλευθέρας, τῆς δὲ ἐκ τῆς ἀπελευθερουμένης ἡδῆ.

* * * * *
* * * * *
* * * * *

44

Ποῖον εἶνε ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἀναπαύει συγχρόνως ὅλας τὰς αἰσθήσεις;

Ἐν Μυριοφύτῳ. Κ. Α. Δογματῆζόπουλος.

45

Κατὰ τί συμφωνεῖ ἡ κίνησις μετὰ τὴν ἀληθειαν;

46

Ποῖα εἶνε αἱ λέξεις αἱ σημαίνουσαι θηρίον καὶ ποταμὸν, θηρίον καὶ ἀστερισμὸν, θηρίον καὶ ὄνομα ἀνθρώπου;

47

Τίνος ἀριθμοῦ διψήφιος τὸ γινόμενον τῶν ἐξ ὧν ἀπατελεῖται ἀριθμῶν εἶνε ἐξαπλάσιον τῆς διαφορᾶς αὐτῶν;

Ἐν Ἰθάκῃ.

Δ. Σ. ΖΗΚΟΣ.

48

Ὁ ἀκέφαλόν με ἔχων
Δυστυχεῖ ἀναστενάζει,
Ὁ τὸ ὅλον μου κατέχων
Εὐτυχεῖ διασκεδάζει. Θ. Γ. Σκοῦφο.

49

Κοντὰ μου ἄλλο δὲν γωρῶ μ' ἀρέσει ἢ μοναξιά μου,
Μ' ἀνκόψης τὸ κεφάλι μου μακραίνουνε τ' αὐτιά μου.

ΛΥΣΕΙΣ

35

Ἡ φιλοπονία εἶνε εὐτυχία καὶ ζωὴ·
θάνατος ἡ ὀκνηρία καὶ τῶν κακιῶν πηγή.

36

Ὁ κηπουρὸς ἔταξε τὸν λαίμαργον παῖδα δέκατον εἰς τὴν γραμμὴν, καὶ ἤρχιζε μετρῶν ἀπὸ τοῦ πρώτου ἑκατοσ δὲ καὶ εὐρισκόμενος εἰς τὴν ἐκástοτε ἐδδόμην θέσιν ἐξήρχετο τῆς γραμμῆς. ἕως οὗτο ἐξήλθον ὅλοι καὶ ἔμεινε μόνος ὁ λαίμαργος.

37

Λίκατερίνη.

38

Ἡ διαφορὰ ἐνός: Ε.

39

Οἱ ἀστερισμοί: Μικρὰ καὶ Μεγάλῃ Ἄρκτος.

40

Δῆλος—ἦλος.

41

Γάλλος—ἄλλος.

ΛΥΤΑΙ

Κυρίαί: Ἑλένη Δ. Γρεζάνου, Εὐρυδίκη Σ. Βλάχου, Χρυσὴ Βουτυρᾶ, Ἀλεξάνδρα Λιβανᾶ.—Ἀσπασία Π. Φαρακλῶ (Ληξουρίου).

Κύριοι: Α. Παρίσης, Ν. Α. Ἀγκωνάκης, Στ. Λεοντίδης, Π. Δ. Περίδης, Στ. Ἑμμ. Νικολοῦδης, Ν. Β. Παπακωνσταντίνου, Π. Δ. Ζήκος, Ὁθ. Κ. Βάκουλης, Γ. Ι. Κρίτσας, Π. Α. Κουτσούκος Κ. καὶ Χ. Κατζῆ Μιγάλης, Δ. Ι. Καλογερόπουλος, Π. Παπαμιχαλόπουλος, Ι. Περίδης, Ι. Εὐρυπαῖος.

Ι. Θ. Γιαννακόπουλος (Λακωνίας), Ἀθ. Σωτηριάδης (Ναυπλίου), Γ. Δ. Ξενόπουλος (Ζακύνθου) Ν. Χρυσάκης, Γ. Δ. Δανάλης, Ν. Κ. Ἀναστασάτος, Ι. Π. Φαρακλῶς (Ληξουρίου), Γ. καὶ Π. Α. Μοντεσάντος, Α. Σ. Σκιντζόπουλος, Β. Π. Μελισσινός, Π. Κακάτος, Β. καὶ Ι. Α. Ζαπάντης, Μ. Μ. Ζαπάντης, Γ. Σ. Μαριάτος, Δ. Μοσχόπουλος, Γ. καὶ Δ. Ε. Μοντεσάντος, Ι. Γ. Τραυλῶς (Ἀργοστολίου), Γ. Ἀνδρεάδης (Κων/πόλεως), Ν. Α. Σαλδᾶτος (Μασσαλίας), Ι. Κ. Τζάβας (Ἰόρας).

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΝ Τῷ ΓΡΑΦΕΙῳ ΜΑΣ. Ὁ Α'. Τόμος «τῆς Διαπλ. τῶν Παίδων» ἄδεται ἀντὶ φράγκων 2.
(Ἀποστέλλεται δὲ εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὸ ἐξωτερικόν, ἐὰν εἰς τὸ ἀντίτιμον τοῦ τόμου προστεθῶσι καὶ λεπτά 30 διὰ τὰ τεχνυδρομικὰ τέλη.)

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ συνδρομηταὶ κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν τοῦ ἔτους, προκαταβάλλουσιν ὁμῶς ὁλόκληρον τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν καὶ λαμβάνουσι τὰ φύλλα ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ τοῦ τρέχοντος ἔτους.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

| Ἐν Ἑλλάδι . . . . . φράγκα 2

ΜΟΝΟΝ ΠΡΟΗΛΗΡΩΤΕΑ

| Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ . . . . . » 3

Εἰς τοὺς προμηθεύοντας καὶ προκαταβάλλοντας 10 συνδρομὰς στέλλεται ἐν φύλλον ΔΩΡΕΑΝ ἐπὶ ἐν ἔτος. Ἀφίεται δ' ΕΚΠΤΩΣΙΣ δραχμῶν 20 ἐπὶ ταῖς 100 ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τῶν συνδρομῶν εἰς τοὺς προμηθεύοντας πλείονας συνδρομὰς τῶν 10.

Αἰτήσεις μὴ συνοδεύμεναι καὶ ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου τῆς συνδρομῆς ΔΕΝ λαμβάνονται ὅπ' ὅψιν.—Μικρὰ ποσὰ ἀποστέλλονται καὶ εἰς γραμματόσημον.—Ἀπευθυντέον κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ Γραφεῖόν μας.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ «τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων» ὁδὸς Ἑρμοῦ, 72, πρὸ τῆς Καπνικαρέας, ἐν Ἀθήναις.

Ἀθήνησι, Τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γπουργείου τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ῥεληγοιστικῶν διὰ τὴν παιδικὴν ψυχὴν.

ἜΤΟΣ Β'.

ΑΘΗΝΗΣΙΝ, Αὐγούστου 1880.

ἈΡΙΘ. 8.

Τὸ παιδίον καὶ ὁ σκύλας Πιστός.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΟ ΠΑΙΔΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΣΚΥΛΟΣ ΠΙΣΤΟΣ.

Ἐνδύω ἀνεγίνωσκα, Πιστέ, τὸ μάθημά μου
Ἀδιακόπως μ' ἔδλεπες, καθήμενος κοντά μου,
καὶ ἂν ἡδύνασο καὶ σὺ ὀλίγον νὰ λαλήσῃς;
"Ἄχ, πότε", θὰ μοι ἔλγεις, "τὸ ἔργον σου θ' ἀφήσῃς;"

Μὲ ἀγαπᾷ καὶ σ' ἀγαπᾷ καλὸς μου φίλος εἶσαι.
Ἀλλ' ἂν ποτὲ σὲ ἀμελῶ, νὰ μὴ παραπονήσῃς.
Δὲν εἶδες ὅτ' εἰς χεῖράς μου ἐκράτουν τὸ βιβλίον;
Δὲν παίζει ἀδιάκοπα τὸ φρόνιμον παιδίον.

Πλὴν τῶρα ἐτελείωσα, Πιστέ ἡγαπημένε,
Ἐλθέ εἰς τὰς ἀγκάλας μου καὶ ὅσον θέλεις μένε.
Ἐλθέ ἡ ὥρα ἐβόασεν, ὡς δαίγμα ἀγάπης τύσης,
Θωπεύματ' ἀναρίθμητα νὰ λάβῃς καὶ νὰ δώσῃς.

ΑΛ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ.

ΤΟ ΧΑΡΤΙΝΟΝ ΠΛΟΙΟΝ

Ὁ Θεμιστοκλῆς εἶχε μεγάλην κλίσιν εἰς
τὰ ναυτικά· τὸ μόνον τοῦ ὄνειρον ἦτο νὰ
γίνῃ πλοίαρχος μεγάλου ἱστιοφόρου ἢ ἀτμο-
κινήτου πλοίου καὶ νὰ ταξιδεύῃ εἰς τὰς
πλέον μεμακρυσμένας χώρας. Ἐφρατίζετο
πόσον θὰ εἶνε εὐχάριστον νὰ εἶνε κυβερνήτης
καὶ νὰ διατάσῃ τοὺς ναύτας, νὰ διασχίζῃ
τὴν θάλασσαν, νὰ διαπερᾷ τοὺς ὠκεανούς.
Ἀνέφραστον δὲ ἡσθάνετο χαρὰν ὅταν διε-
λογίζετο ὅτι θὰ εἶδῃ τόσους ξένους τόπους!
Ἀλλὰ πάντα ταῦτα ἦσαν μέλλοντα· κατὰ
τὸ παρὸν οὔτε διαταγή, οὔτε ναῦται, οὔτε
πλοῖον. Τί νὰ κάμῃ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκεί-
νης;

Εὐτυχῶς ἰδέα ἐπῆλθεν εἰς τὴν κεφαλὴν
τοῦ: νὰ κατασκευάσῃ πλοῖον χάρτινον.

Δὲν κατεσκευάσατέ ποτε καὶ σεῖς, φιλο-
παίγμονες μικροὶ, τοιοῦτον πλοῖον; Λαμβά-
νετε λόγου χάριν καρμύιν παλαιὰν ἐφημε-
ρίδα, τὴν διπλώνετε εἰς δύο, ἔπειτα εἰς
τέσσαρα· ἀναδιπλώνετε τὰ ἄκρα, καὶ μὲ δύο
τρεῖς ἀκόμη κινήσεις γίνεσθε τέλειοι ναυπη-
γοί. . . . ἐνὸς χάρτινου πλοίου!

Τὸ αὐτὸ ἔκαμε καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς. Εἰς
τὸ μέσον δὲ ἐνέπιξε ξυλάριον, τὸ ὅποιον ἐ-
χρησίμευσεν ὡς ἱστός. Τὸ κατὰστρωμα κα-
τεσκεύασεν ἐκ χάρτου, ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ ὑφά-
σματος ἔκρυψε καὶ τὰ ἱστία, καὶ ἐφιλοτέ-
χνησε τὰ σχοινία καὶ τὸ πηδάλιον. Ὡς ἐπι-
τήδειος δὲ ναυπηγὸς ἐχρωμάτισε τὸ ἐξωτε-
ρὸν μέρος τοῦ σκάφους δι' ἐρυθρὰς μελάνης.

Διὰ τῆς ψαλίδος ἤνοιξε θυρίδας, καὶ ἔσω-

θεν αὐτῶν ἐτοποθέτησεν, ὡς κανόνια, τέσ-
σαρα σπίρτα.

Ἦδη ἔπρεπε νὰ βαπτίσῃ τὸ πλοῖόν του,
καὶ ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πλευρᾷ τῆς πύρας
ἔγραψεν: ΕΛΛΑΣ. Ἐπὶ δὲ τοῦ ἱστοῦ ἀνέ-
στη τὴν ἐλληνικὴν σημαίναν.

Ἵπελείπετο τέλος νὰ φορτώσῃ τὸ πλοῖόν
του. Ἐναπέθηκεν ἐν αὐτῷ πᾶν ὅ,τι εἶχε πο-
λύτιμον: ἓνα ἐπηγερωμένον κονδυλοφόρον,
δύο χρυσὰ κομβία, καὶ δύο ἀργυρὰ ἡμι-
φορὰ, τὰ ὅποια πάντα, χάριν μείζονος
ἀσφαλείας, τὰ ἐτοποθέτησεν εἰς τὸ κύτος
(ἀμπάρι).

Τὸ πλοῖον ἦτο ἑτοιμον, ἀλλὰ διὰ νὰ τα-
ξειδύσῃ ἐχρειάζετο ἄλλασσα· καὶ διὰ τοῦτο
ὅταν ὁ καιρὸς ἐδρόσισε, πρὸς τὸ ἐσπέρας,
κατήλθεν εἰς τὸ παραθαλάσσιον καὶ ἔθεσεν
ἐπὶ τοῦ ὕδατος, μετὰ μεγίστης προσοχῆς,
τὸ πολύτιμον πλοιάριόν του, τὸ ὅποιον ἦτο
τόσον καλῶς κατεσκευασμένον, ὥστε οὔτε
πρὸς τὰ δεξιὰ ἔκλινεν, οὔτε πρὸς τ' ἀριστε-
ρά, ἀλλ' ἔπλεεν ἀγερώχως καὶ μετὰ χάριτος,
ὠθούμενον ὑπὸ τοῦ ἀέρος.

Τί χαρὰ, τί εὐτυχία! ὁ Θεμιστοκλῆς ἐ-
φύσα ἐπὶ τῶν ἱστιῶν καὶ τότε ἔτρεχε περισ-
σότερον ἡδύνατο κατ' ἐλάχιστον ὅρον μὲ
τὴν ταχύτητα αὐτὴν νὰ διανύσῃ δέκα μέτρα
τὴν ὥραν.

Ἡ ἐπιτυχία αὕτη διήρκεσε σχεδὸν πέντε
λεπτὰ τῆς ὥρας· ἀλλ' ἐπὶ τέλος, ὁ χάρτης
διεβράχῃ ὑπὸ τοῦ ὕδατος, ἐμαλάκωσε καὶ
ἤρχισε νὰ βαρύνῃ· ἐπροχώρει μὲ ὀλιγοτέραν
ταχύτητα καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐβυθίζετο.
Ὁ Θεμιστοκλῆς δὲν ἐτόλμα νὰ τὸ ἐγγίσῃ,
ἐκ φόβου μήπως τὸ βαρύνῃ διὰ τῆς χειρὸς
του· λαβὼν ὅμως μικρὸν ξυλάριον, τὸ ὥθει
ὀλίγον, καὶ, ὅταν ἔκλινε πρὸς τὰ δεξιὰ, τὸ
ἀνεστήκωνε πρὸς τ' ἀριστερά. Κατὰ τὸ διά-
στημα τοῦτο, ὁ χάρτης ἐμαλάκωσε τοσού-
τον ὥστε τὸ πλοῖον διατρυπηθὲν ἐβυθίσθη,
μὲ ὅλον τὸ φορτίον, εἰς τὸν πυθμένα.

Διατὶ λοιπὸν ἐβυθίσθη; τί τοῦ ἔλειπε;
δὲν ἦτο βερνικωμένον; δὲν εἶχε τὸν ἱστὸν
του, τὴν σημαίναν του, τὸ κατὰστρωμά του,
τὸ πηδάλιον του; Ναί, βεβαίως εἶχε πάντα
τὰ ἀπαιτούμενα δι' ἓν πλοῖον, ἀλλὰ τὰ

πάντα ἦσαν χάρινα! Ἦτο ὥραϊον κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀλλὰ μὴδὲν ἐν τῇ πραγματικότητι! Ὁραϊόν χαρτίον, καλῶς διπλωμένον, λαμπρῶς ἐστολισμένον, ζωηρῶς κεχρωματισμένον· ἀλλὰ χαρτίον καὶ μόνον χαρτίον!

Πόσα πράγματα ὁμοιάζουν πρὸς τὸ πλοῖον τοῦ Θεμιστοκλέους! Παρατηρήσατε τὸ τετραδίδιον αὐτό· πόσον εἶνε ὥραϊον! ἔχει ἐρυθρὸν ἐξώφυλλον, χαρακωμένας σελίδας, χαρτίον στιλπνόν, γραφὴν καλλιγραφικωτάτην, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς μέχρι τέλους εἶνε πλήρες ἀνορθογραφῶν, πλήρες ἀριθμητικῶν σφαλμάτων· Εἶνε καὶ αὐτὸ ὡς τὸ χάριτινον πλοῖον!

Παρατηρήσατε τὰ καλοενδεδυμένα ἐκεῖνα παιδιὰ· εἶνε ἀβροδίαιτα, ζωηρά, ῥοδόχροα, φλογεροῖσι, παίζουσι πάντοτε, οὐδέποτε μανθάνουσι, καὶ ἔχουσι τὰς μὲν χεῖράς των πλήρεις ἀνορθογραφῶν, τὴν δὲ κεφαλὴν των κενὴν ἰδεῶν· Εἶνε πλοῖα χάρινα!

Σεῖς δέ, ὅσοι ἀνέγνωτε τὴν διήγησίν μου ταύτην, μήπως τὴν διήλθετε χωρὶς νὰ δώσῃτε προσοχὴν καὶ χωρὶς νὰ τὴν ἐννοήσῃτε; Μήπως ἐσπεύδετε νὰ φθάσῃτε εἰς τὸ τέλος διὰ νὰ τὴν ξεφορτωθῆτε; Δὲν τολμῶ νὰ πιστεύσω τοῦτο, διότι, ἂν εἶχε οὕτω, τότε θὰ εἴθε καὶ σεῖς πλοῖα χάρινα! πράγμα τὸ ὁποῖον δὲν παραδέχομαι διὰ παιδιὰ τὸσον φιλομαθῆ, ὅπως εἴθε σεῖς! ΚΡΙΤΩΝ.

ΤΟ ΕΜΨΥΧΟΝ ΠΑΙΓΝΙΔΙΟΝ

Ἡ Πολυξένη, μονογενὲς καὶ ὀκταετὲς κοράσιον, ἠγαπᾶτο πολὺ ὑπὸ τῶν γονέων της. Ἡ φιλοστοργία καὶ ἡ μέριμνα, δι' ἧς τὴν περιέβαλλον ἦτο τρυφερωτάτη.

Μετέβαινε δὲ κατὰ τὸ θέρος εἰς Κηφισίαν, ὅπου κατῴκει ἡ ὑπεραγαπῶσα αὐτὴν μάμη της, εἰς τὴν ἐξοχικὴν οἰκίαν τῆς ὁποίας διήρχετο ἡμέρας πολλὰς καὶ ἐνίοτε ἐβδομάδας ὁλοκληρούς. Καί, νὰ εἰπωμεν τὴν ἀλήθειαν, εἶχε δίκαιον· διότι ἡ γοαῖα μάμη ἦτο τὸσον καλὴ, ἡ οἰκία της ἔκειτο εἰς τόσον ὥραϊαν τοποθεσίαν καὶ ὁ περιτρυγυρίζων αὐτὴν μέγας κήπος ἦτο τὸσον γεμάτος ἐξ ἀνθῶν καὶ ὁπωρικῶν, ὥστε καὶ ἡ ἰδία Πολυξένη ἠπόρει πῶς θὰ ἠδύνατο νὰ λάβῃ

τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἀθήνας.

— Ἀχ! ἀγαπητὴ μου μάμη, ἔλεγε, πῶς θὰ ὑποφέρω τὴν στέρκαίν σας! αἰσθάνομαι εὐχαρίστησιν πολλὴν νὰ ἐπανίδω τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα μου, οἱ ὅποιοι εἶνε τόσον καλοὶ καὶ τοὺς ἀγαπῶ τόσον πολὺ, ἀλλὰ θὰ χάσω πᾶν ὃ,τι ἐδῶ ἀγαπῶ. Πρῶτον ὑμᾶς, ἔπειτα τὸν κῆπον, τοὺς καλοὺς κύνας, τὴν αἶγα, ἔπειτα καὶ τὸν ψιττακόν. Ἡξεύρετε, ὅτι δὲν ἔχω κανένα εἰς τὴν οἰκίαν μας νὰ παίζω, καὶ ἀναγκάζομαι νὰ παίζω ὁλομόναχον.

— Θὰ εὖρῃς ἔσως ἐπιστρέφουσα ἐκεῖ νέον τι παιγνίδιον.

— Δὲν τὸ πιστεύω, μάμη μου. Ἐν πάσῃ ὁμῶς περιπτώσει, ἐγὼ ἐπιθυμῶ ἐν ἐμψυχον παιγνίδιον, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔχομεν κῆπον, δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν οὔτε κύνας, οὔτε αἶγας εἰς τὴν οἰκίαν, οὔτε ψιττακοὺς, διότι ἡ μητέρα δὲν τοὺς ἀγαπᾷ.

— Ἐ! λοιπὸν πρέπει νὰ ζητήσῃς ἀπὸ τὴν μητέρα σου νὰ σ' εὖρῃ ἓνα σύντροφον διὰ νὰ παίζῃς.

Τὴν ἐπαύριον ἡ Πολυξένη ἐπέστρεφεν εἰς Ἀθήνας συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ πιστοῦ ὑπηρέτου τῆς μάμης της. Ὄταν εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν διήλθον διὰ τοῦ καταστήματος τοῦ πατρὸς της, ἀλλὰ δὲν ἦτο ἐκεῖ. Πόσον εἶχεν ἐπιθυμήσει τὸν ἀγαπητόν της πατέρα! πόσον ἤθελε νὰ τῷ εἰπῇ πῶς διήλθεν εἰς τὴν ἐξοχὴν! Ἀλλ' ἐκεῖνος ἔλειπε· διὰ τοῦτο κατηυθύνθη μετὰ τοῦ συνοδευόντος αὐτὴν ὑπηρέτου εἰς τὴν οἰκίαν, ἀλλὰ σιωπηλὴ καὶ μελαγχολικὴ καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ.

Ὅποταν ἐφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἐκρουσαν τὸν κῶδωνα, ἡ ὑπηρετριά, ἡ ὁποία κατέβη ν' ἀνοίξῃ, τῇ λέγει:

— Ἀ! δὲν ἠξεύρεις τί δῶρον σὲ περιμένει ἐπάνω.

— Δῶρον! ἀνέκραξεν ἡ Πολυξένη μετὰ ζωηρότητος. Τί εἶδους δῶρον εἶνε αὐτό;

— Θὰ τὸ ἴδῃς, ὅταν ἀναβῇς ἐπάνω· θὰ σοὶ τὸ δεῖξῃ ἡ μητέρα σου.

— Ἰσως εἶνε τὸ παιγνίδιον, διὰ τὸ ὁποῖον μοῦ ἔλεγεν ἡ μάμη μου, ἐσκέφθη ἡ Πολυξένη, ἀναβαίνουσα ὀρμητικῶς τὴν κλίμακα.

Όταν δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς μη-
τρός της, τὴν εἶδε κρατοῦσαν ἓν μικρὸν
παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας της.

— Εἶνε δῶρον διὰ σέ! τῇ λέγει ἡ μήτηρ
της μειδιῶσα. Εἶνε εἰς μικρὸς ἀδελφός.

— Πόσον εἶνε ὥραϊον! ἀνέκραξεν ἡ Πολυ-
ξένη, φιλοῦσα τὴν μικρὰν καὶ ἀπαλὴν του πα-
ρειῶν· ἀληθῶς! αὐτὸ εἶνε τὸ ὥραιότερον δῶ-
ρον, ὅφ' ὅσα μ' ἔδωκες μέχρι τοῦδε, μητέρα.

Ἡ Πολυξένη ἔγραψεν εἰς τὴν μάμην της
ἀφιγυμένη εἰς αὐτὴν τὴν ἱστορίαν τοῦ νέου
δώρου. Τὴν δὲ ἐπιστολὴν της τὴν ἐτελείω-
σεν ὡς ἐξῆς: «Αὐτὸ εἶνε πολὺ καλλίτερον
καὶ ἀπὸ τὸν ὥραιόν σας κῆπον, καὶ ἀπὸ τὴν
αἶγα, καὶ ἀπὸ τοὺς κύνας, καὶ ἀπὸ τὸν ψι-
τακόν. Ποτὲ ἄλλοτε δὲν ἤμην τόσο πολὺ
εὐχαριστημένη ὅσον τώρα. Ω! νὰ τὸ ἐβλεπες
τ' ἀδελφάκι μου!»

ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΟΝΤΙΚΟΥ.

Ὁ κύριος Α. . . ἤγάπα πολὺ τὴν μουσι-
κὴν, ἔπαιζε δὲ καὶ πλαγιάζον τόσο ὥραϊα,
ὥστε συνεχίνει ὅχι μόνον ἀνθρώπους, ἀλλὰ
καὶ γάτας καὶ ποντικούς. Ἐξ ἐκ τούτου ὁ-
σάνκις ὁ κύριος Α. . . ἔπαιζεν, ἡ μὲν γάτα
του, ἣν ἐκάλει Κυρίαν Μάου, ἤρχετο καὶ
ἐκάθητο παρὰ τοὺς πόδας του, περιστρέφου-
σα δὲ τὴν οὐρὰν της περὶ τοὺς πόδας της,
ἔτεινε τὰ πόδια της καὶ συνάδευε τὸν ἦχον
τοῦ πλαγιαζίου διὰ τοῦ μονοτόνου γουρ-
γουρίσματός της, ποντικός δὲ τις, ὃν ὁ κύ-
ριος Α. . . ὠνόμαζεν ἐξοχώτατον Κρίκ, ἐξ-
ήρχετο τῆς κρύπτεις του καὶ προσήρχετο,
κατ' ἀρχὰς μὲν λάθρα καὶ ἀφανῶς, ὑπερο-
νῶς ἐξοικειωθείς, οὐ μόνον ἐπλησίαζε καὶ
ἐκάθητο παραπλεύρως τῆς γάτας, ἀλλὰ, βλέ-
πων τὴν ἀνοχὴν της καὶ τὴν ἀγαθότητά της,
ἐπὶ τέλους τῆς ᾤκησε στὸ στέρο.

Πολύκις τῆς ἡμέρας ἡ Κυρία Μάου ἐπι-
θυμοῦσα τὴν συγκρομὰ τοῦ ποντικοῦ ἐφώ-
ναζε περὶπαθῶς, καὶ ὁ ποντικός ἐν τῷ ἔμ-
μα παρίστατο φαιδρός καὶ περιχαρής. Ὅσάνκις
δὲ ἐκάθητο εἰς τὸν τράχηλον τῆς γάτας ἡ-
νώρθον τοὺς δύο ἐμπροσθίους τοῦ πόδας καὶ
εἰς τὴν φυσιογνωμίαν του διεχέετο ἀριστο-
κρατικὴ ὑπερηφάνεια.

Οὕτως ἐπὶ πολὺν χρόνον διέρρεεν εὐφρο-
σύνης ἡ ζωὴ τῶν δύο φίλων τοῦ κυρίου
Α. . . Καὶ θὰ ἤμην πολὺ εὐτυχής, ἐάν ἡδυ-
νάμην νὰ σὰς εἶπω ὅτι μέχρι τέλους διήρ-
κεσεν ἡ εὐδαιμονία αὐτῇ.

Ἀλλὰ ἐάν αἱ διηγήσεις ὅπως καὶ τὰ πραγ-
ματικά συμβάντα τοῦ βίου ἐλάβανον πάν-
τοτε αἴσιον τέλος, οὐδέποτε θὰ ἐγράφοντο
δράματα καὶ θλιβεραὶ ἱστορίαι.

Φεῦ! ὅποια θύελλα μέλλει νὰ συνταράξῃ
τὴν γαλήνην τοῦ ποντικικοῦ βίου!! Αἱ γα-
λαὶ τῆς συνοικίας ἐκατηγόρουσαν φοβερὰ τὴν
ἀριστοκράτιδα γάταν μας, διότι περιεφρό-
νησε καὶ κατεπάτησε τὰ πάτρια ἥθη καὶ
ἔθιμα, συμμαχήσασα μετὰ τῶν πατροπαρα-
δότων ἐγθρόων τῆς φυλῆς των, δηλαδὴ μετὰ
τῶν ποντικῶν. Ἐπειδὴ δὲ ὑπῆρχε φόβος μή-
πως τὸ κακὸν μεταδοθῇ καὶ εἰς ἄλλας γαλάς,
καὶ τότε καταστῇ ἡ ἐκρίζωσις του δυσχερής,
ἂν μὴ ἀδύνατος, ἀπεράσιαν, μετὰ πολλὰ
συμβούλια καὶ συνδιασκέψεις, νὰ σωφρονή-
σῃ τὴν Κυρίαν Μάου. Πρὸς τούτω δὲ ἀπε-
στάλη ἐκτακτὸς ἀπεσταλμένος γαλῇ τις
βροντόφωνος καὶ τεραστίᾳ τὸ μέγεθος, μὲ
τὴν πληρεξουσιότητα νὰ ἐκκινήσῃ πᾶσαν
αὐτῆς τὴν εὐγλωττίαν, ὅπως ἐπαναφέρῃ τὴν
Κυρίαν Μάου εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος·
ἐν ἀποτυχίᾳ δὲ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν γατο-
σύγκλητον καὶ νὰ φέρῃ τὴν ἀπάντησίν της,
ὅπως προδῶσιν εἰς τὰς περαιτέρω ἐνεργείας.

Ἡ ἀπεσταλμένη εἰσέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν
τοῦ κυρίου Α. . . μὴ βλέπουσα δὲ τὴν Κυ-
ρίαν Μάου, ἐξέβαλε βροντώδη καὶ παρατε-
ταμένην φωνήν· καὶ ἡ μὲν κατηγορουμένη
γαλῇ προσῆλθεν, ἰδοῦσα ὅμως τὴν ἀπεσταλ-
μένην καὶ ἐνόησεν περὶ τίνος πρόκειται,
οὔτε νὰ ὁμιλήσῃ τῇ ἐπέτρεψεν, οὔτε νὰ κα-
θίσῃ τῇ εἶπεν, ἀλλὰ στρέψασα τὰ νῶτά της
ἀγερῶχος, ἀπῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ
κυρίου της καὶ κατεκλίθη εἰς ἐπὶ τούτω
ἐκ πτελίων προσκεφάλαιον, ἡ δὲ ἀπεσταλ-
μένη, πλήρης ὀργῆς διὰ τὴν ὕβριν κατὰ τοῦ
προσώπου καὶ τῆς ιδιότητός της, τονίσασα
λέξεις τινὰς πικρὰς ἠτοιμάζετο ν' ἀπέλθῃ.

Ἀλλ' οἶμοι! ὁ δυστυχὴς ποντικός, ὁ χα-
ρίεις φίλος μας, ὁ ἐξοχώτατος Κύριος Κρίκ,

Η. Πορτογαλός

«Τῆς κάθησε στο σβέρκο!»

ἀκούσας τὰς φωνάς, καὶ νομίσας ὅτι προσκαλεῖται ὑπὸ τῆς φίλης τοῦ Μάου, παθούσης δυστύχημά τι, ὅπως ἀνεπιφυλάκτως καὶ ἀσθμαίνων ἐκ τοῦ δρόμου, — διότι ἦτο εἰς τὸ ὑπόγειον καὶ ἐπεθεώρει τὰ χοιρομήρια τοῦ κυρίου Α. . . —, εὕρισκεται αἰφνης ἀντιμέτωπος τῆς ἀπεσταλμένης, καὶ, πρὶν προφθάσῃ νὰ ἐννοήσῃ τί τρέχει, ἦτο τεθαμμέ-

νος εἰς ζῶντα τάφον, εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μαινομένης ὑπὸ τῆς ἄργης ἀπεσταλμένης.

Ἐπιτρέψατέ μοι, εὐαίσθητοι ἀναγνώσται, νὰ καταθέσω ἐνταῦθα τὸν κάλαμον καὶ νὰ τελειώσω τὴν θλιβερὰν ἱστορίαν τοῦ ποντικοῦ Κρίκ, ἥτις, εἰς τοὺς θέλοντας νὰ διδάσκωνται ἐκ τῶν παθημάτων τῶν ἄλλων, δὲν θὰ ᾔναι ὅπως ἀνωφελὲς. Δ. ΓΡ. Κ.

Ο ΕΧΘΡΟΣ ΤΟΥ ΚΑΠΝΟΥ

Μίαν ημέραν μεταβάς κατὰ τύχην εἰς ἐν τῶν ἀποκέντρων δωματίων τῆς οἰκίας μας εἶδον μίαν ἀράχνην ὑφαίνουσαν τὸν ἱστόν της· τὴν παρετήρουν μὲ τόσῃ περιεργίαν ἐργαζομένην ὥστε ἠπόρουν, πῶς ἐν τοιοῦτον ζωῦριον ἠδύνατο νὰ κάμνῃ ὑφασμα, τὸ ὁποῖον οἱ ἄνθρωποι, μ' ἄλλον τὸ λογικόν των καὶ τὰς μηχανάς των, δυσκόλως ἠδύναντο νὰ φθάσωιν ὡς πρὸς τὴν λεπτότητα· τοσοῦτον λοιπὸν ἡθάρθην θαυμασμέν ὥστε μετέβαινον καθ' ἡμέραν καὶ παρετήρουν κατὰ πόσον προώδευεν ὁ ἱστός· κάπου κάπου τῇ ἔρριπτον ὡς τροφήν της καὶ τι, τὸ ὁποῖον ἐνόμιζον ὅτι τῇ ἤρεσκε, καὶ ἐκείνη ἀμέσως τὸ καταβρόχιζεν, ἐπὶ τέλους δὲ τόσον μ' ἐσυνηθίσεν ὥστε περιέμενε πλέον παρ' ἐμοῦ τὴν τροφήν της τὴν ἡμερησίαν. Μίαν πρωτὴν διὰ νὰ δοκιμάσω τὴν διάθεσίν της, ἔρριψα ἐντὸς τοῦ ἱστοῦ ἐν μικρὸν τεμάχιον καπνοῦ βεβρεγμένου. Ἡ ἀράχνη, νομίζουσα ὅτι εἶνε ἡ πρωτὴν της συνήθης τροφή, ὥρμησεν ἐπὶ τοῦ καπνοῦ μετ' ἄκρας ἀπληστίας, ἀλλ' ὡπισθοδρόμησεν ἐν ἀκαρεὶ καὶ ἔφυγεν εἰς τὴν ἀκροτέραν τοῦ οἰκήματός της γωνίαν.

Δὲν ἠγνόουν ὅτι ἡ ναυτιώδης καὶ ναρκωτικὴ αὐτὴ οὐσία ὅα τῇ προὔξεναι δυσαρέσκειαν, καὶ μάλιστα προεμάντευον ὅτι τὸ ἐντομὸν δὲν ὅα ἐπλησιάζειν εἰς αὐτὴν καὶ δευτέραν φοράν· διὰ τοῦτο ἤμην πολὺ περιέργως νὰ ἴδω πῶς ὅα κατῴρου νὰ ἀπαλλαγῇ αὐτῆς. Ἐν διαστήματι ὀλίγων λεπτῶν ἀνεργήθη εἰς τὸ ἀνώτατον μέρος τοῦ ἱστοῦ καὶ ἤρχισε νὰ τὸν κινῇ πᾶσαις δυνάμεσιν, ἐν τούτοις ὅμως δὲν κατῴρωσε νὰ ῥίψῃ ἔξω τὸν καπνόν. Ἐπειτα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν συνήθη της θέσιν καὶ ἐφάνη οἶονεὶ διαλογιζομένη τί ἔπρεπε νὰ πράξῃ. Τέλος προύχωρσε μὲ ἥθος εὐτολμον μαρτυροῦν ὅτι ἐπενόησεν ἐν μέσῳ· ἐγὼ ὅμως δὲν ἠγνόουν εἰσέτι ὁποῖον ἦτο αὐτό. Τῇ ἀληθείᾳ ἐπέτυχεν ἐν μέσῳ καὶ τὸ ἔθηκεν ἀμέσως εἰς ἐνεργεῖαν. Ἦρχισε νὰ σχίζῃ περίξ τοῦ καπνοῦ κύκλον διαμέτρου ἑξ ἑως ἑπτὰ ἐκαστομέτρων, ἕως ὅτου τὸ τεμάχιον κατέπεσε διὰ μιᾶς, ἔπειτα δὲ ἐπεδιώρθωσε τὸν ἱστόν της.

Ἀλλὰ ἔγω λόγους νὰ πιστεύω ὅτι ἔκτοτε ἡ φίλη μου ἀράχνη δὲν αἰσθάνεται τὴν προτέραν φίλιν καὶ ἐμπιστοσύνην πρὸς ἐμέ, καὶ ἡ συμπεριφορὰ της μοὶ φαίνεται ὀλίγον ψυχρά.

Καὶ ὅμως ἐγὼ ἔκτοτε τὴν ἀγαπῶ καὶ τὴν θαυμάζω περισσότερον, διότι ἐφάνη τόσον εὐφυῆς καὶ τόσον προνοητικὴ· εὐφυῆς μὲν διότι κατῴρωσε μὲ τόσον ὠρίαν μέθοδον ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ καπνοῦ, προνοητικὴ δὲ, διότι οὔτε ἤγγισεν, ἀλλὰ μακρόθεν μόνον ὠσφράνθη τὸ δηλητήριον καὶ ἔσπευσε νὰ καθάρσῃ τὸ οἶκμά της ἀπὸ τὸ μόλυσμα. Καὶ ὅμως ὑπάρχουν ἄνθρωποι λογικοί, οἵτινες δὲν ἔχουν τόσῃ φρόνησιν ὥσθιν ἐδειξῇ τὸ μικρὸν ἐκείνο ζωῦριον! ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι μεταβάλλοντες τὸ στόμα αὐτῶν εἰς κάμινον καὶ τὴν ῥινὰ των εἰς καπνοδόχην καὶ δηλητηριάζοντες τὸ αἷμα αὐτῶν διὰ τοῦ καπνοῦ. Ὑπάρχουσι καὶ παιδία κακοκνατε-οραμένα, τὰ ὁποῖα περιφέρονται εἰς τὰς ἀγυῖας καὶ καπνίζουσι μετ' ἐπιδειξέως. Σὰς ἀφίνομεν νὰ φαντασθῇτε τί γίνεται τὸ σῶμα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τοιαύτην ἡλικίαν ἀπορροφᾷ δηλητήριον, διότι ὁ καπνὸς εἶνε δηλητήριον, καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἐζήτει ἡ ἀράχνη νὰ τὸν διώξῃ ἔξω τοῦ ἱστοῦ της.

Ἀλλὰ σεῖς, μικροὶ μας φίλοι, ποτὲ δὲν ἐκαπνίσατε, οὔτε ὅα καπνίσετε ποτέ, δὲν ἔχει οὕτω· σεῖς ποτὲ δὲν ὅα θελήσητε νὰ ποικτήσητε τοσοῦτον ὀλεθρίαν συνήθειαν, ἥτις ὄχι μόνον οὐδεμίαν ὠφέλειαν παρέχει, ἀλλὰ καταστρέφει καὶ τὴν υγίαν καὶ τὸν νοῦν παντός καπνίζοντος, ἰδίᾳ ὅμως τοῦ τρυφεροῦ παιδός, ὅστις καπνίζων διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ καταστῇ καὶ νὰ μείνῃ βλάξ ἐφ' ὅλης του τῆς ζωῆς.

ΑΙ—ΕΙ.

ΟΛΙΓΗ ΟΥΣΙΑ

— Διὰ τί, μήτερ, θέτεις ἄλλας εἰς πᾶν φαγητόν;

— Τέκνον μου, ὅα σοὶ δώσω νὰ φάγῃς τοῦτο ἀνάγκη καὶ ὅα τὸ ἐνοήσῃς.

Ἡ μικρὰ ἀπέσπυρεν ἀμέσως τὸ φαγητόν ἀπὸ τὰ χεῖλη της.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἦλθε νὰ παραπονεθῇ εἰς τὴν μητέρα της, διότι μία μικρὰ της φί-

λη ἐδέχθη μὲ δυσἀρέσκειαν μίαν μομφήν, τὴν ὁποίαν τῇ ἀπέτεινεν.

— Ἰσως, εἶπεν ἡ μήτηρ, δὲν ἔθηκες ἄλλας εἰς τὴν παρατήρησίν σου.

— Ἄλλας εἰς τὴν παρατήρησίν μου; ἀλατίζονται καὶ αἱ παρατηρήσεις;

— Δὲν ἔθηκες ἄλλας εἰς τὴν παρατήρησίν σου καὶ ἡ φίλη σου τὴν ἀπέριψε μετ' ἀηδίας, ὅπως σὺ, πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, τὸ ἀνάλατον φαγῆτόν.

Πράγματι ποσάκις εἰς τὰς καθημερινὰς μας σχέσεις λησμονοῦμεν νὰ θέσωμεν οὐσίαν εἰς τοὺς λόγους μας! Θέλομεν νὰ συμβουλευσώμεν, νὰ παροτρύνωμεν, νὰ διορθώσωμεν μὲ τὴν καλλιτέραν πρόθεσιν, ἀλλ' ὁ λόγος μας εἶνε ξηρὸς, ἀνοστας, ἄχαρις, καὶ μᾶς φαίνεται παράξενον πῶς αὐτε πρᾶττον εἰς αὐτόν, οὔτε τὸν ἀκούουν.

Πόσον αἱ οἰκογενειακαὶ καὶ φιλικαὶ σχέσεις θὰ ἦσαν ἀγαθαὶ καὶ εὐχάριστοι, ἐάν ἐθέτομεν εἰς αὐτάς τὸ ἄλλας τῆς περισκέψεως, τῆς αὐταπαρνήσεως, καὶ ἐν γένει πάσης ἀβροφροσύνης, ἐκφραζούσης τὰ ἐσωτερικὰ αἰσθήματα! Μὲ πόσῃ προθυμίᾳ θὰ ὑπεδέχοντο τοὺς λόγους μας ἂν ἀντὶ νὰ ὦσι πλήρεις πικρίας ἢ ψυχρότητος, εἶχον τὴν θελκτικὴν οὐσίαν τῆς ἐπιεικείας, τῆς ἐνθαρρύνσεως, τῆς ἀληθοῦς ἀγάπης!

ΠΟΛΛΟΙ ΟΜΟΥ

— Μικρὸν χορταράκι, μικρὸν χορταράκι, εἰς τί δύνασαι σὺ νὰ χρησιμεύῃς εἰς τὸν μεγάλον τοῦτον κόσμον;

— Συντελῶ εἰς τὸ νὰ τὸν καλύπτω μὲ χλόην.

— Ἀλλ' εἶσαι τόσο μικρὸν, τόσο μικρὸν!

— Τὸ γνωρίζω ὅτι εἶμαι μικρὸν, ἀλλὰ εἴμεθα πολλὰ, καὶ βοηθούμενα ἀναμεταξύ μας, καλύπτομεν μὲ τάπητα δροσερὸν καὶ χλοερὸν τὰ ὄρη καὶ τὰς κοιλάδας.

— Εἶνε ἀληθές, μικρὸν χορταράκι, εὐχαριστῶ διὰ τὸν ὠραίον σου τάπητα τὸν δροσερὸν καὶ καταπράσινον.

— Μικρὸν ἄνθος, μικρὸν ἄνθος, εἰς τί δύνασαι σὺ νὰ χρησιμεύῃς εἰς τὸν μεγάλον τοῦτον κόσμον;

— Συντελῶ εἰς τὸ νὰ τὸν κάμνω ὠραίον καὶ νὰ τὸν εὐωδιάζω.

— Ἀλλ' εἶσαι τόσο εὐθραστον, τόσο εὐθραστον!

— Τὸ γνωρίζω ὅτι εἶμαι εὐθραστον, ἀλλὰ εἴμεθα πολλὰ, καὶ, βοηθούμενα ἀναμεταξύ μας, καλύπτομεν τὴν γῆν μὲ ὠραιότητα καὶ γεμίζομεν τὸν ἀέρα μὲ ἡδέα μῦρα.

— Εἶνε ἀληθές, μικρὸν ἄνθος, εὐχαριστῶ διὰ τὰ ὠραία σου χρώματα καὶ τὰς γλυκείας σου εὐωδίας.

— Μικρὰ σταγὼν τοῦ νεροῦ, μικρὰ σταγὼν τοῦ νεροῦ, εἰς τί δύνασαι νὰ χρησιμεύῃς εἰς τὸν μεγάλον τοῦτον κόσμον;

— Συντελῶ εἰς τὸ νὰ τὸν τρέφω καὶ τὸν δροσιζῶ.

— Ἀλλ' εἶσαι τόσο πολὺ μικρὰ, τόσο πολὺ μικρὰ!

— Τὸ γνωρίζω ὅτι εἶμαι τόσο πολὺ μικρὰ, ἀλλὰ εἴμεθα πολλὰ, καὶ, βοηθούμενα ἀναμεταξύ μας, κατορθώνομεν νὰ δροσίσωμεν τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰς πεδιάδας, τὰ δένδρα καὶ τὰ ἄνθη.

— Εἶνε ἀληθές, μικρὰ σταγὼν τοῦ νεροῦ! εὐχαριστῶ διὰ τὴν καλὴν σου δρόσον!

— Μικρὰ ἀκτίς τοῦ ἡλίου, μικρὰ ἀκτίς τοῦ ἡλίου, εἰς τί δύνασαι νὰ χρησιμεύῃς εἰς τὸν μεγάλον τοῦτον κόσμον;

— Συντελῶ εἰς τὸ νὰ τὸν γεμίζω μὲ φῶς καὶ θερμότητα.

— Ἀλλ' εἶσαι τόσο μικρὰ, τόσο μικρὰ!

— Τὸ γνωρίζω ὅτι εἶμαι πολὺ μικρὰ, ἀλλὰ εἴμεθα πολλὰ, καὶ, βοηθούμενα ἀναμεταξύ μας, γεμίζομεν τὸν κόσμον μὲ χαρῶν λάμψιν.

Μικρὸν χορταράκι, μικρὸν ἄνθος, μικρὰ σταγὼν τοῦ νεροῦ, μικρὰ ἀκτίς τοῦ ἡλίου, εὐχαριστῶ! μοὶ δίδετε ἐν ὠραιότατον μάθημα. Μοὶ φαίνεται ὅτι ὅλη αὕτη ἡ φροντίς, τὴν ὁποίαν ἔχετε σεῖς, νὰ ἐκπληροῖτε τὸν προορισμὸν σας, μοὶ λέγει:

— Μικρὸ παιδί, μικρὸ παιδί, σὺ δὲν κάμνεις τίποτε εἰς τὸν μεγάλον τοῦτον κόσμον;

— Καὶ ἀποκρίνομαι: βέβαια, μάλιστα. Θὰ κάμω καὶ ἐγὼ ὅ,τι ἤμπορῶ διὰ νὰ διαχύσω τὴν εὐτυχίαν εἰς αὐτόν.

—'Αλλ' εἶσαι τόσο μικρόν, τόσον τρυφερόν, τόσον εὐθραστόν!

—Ναί, ἀλλὰ δὲν εἶμαι μόνον· εἶμεθα καὶ ἡμεῖς πολλοί, καὶ, βοηθοῦμενοι ἀναμεταξύ μας, ὡς ἀδελφοί, θὰ κάμνωμεν καλὰς πράξεις, θὰ εἶμεθα ἀγαθοὶ καὶ εὐσπλαγχοὶ καὶ θὰ διαχύσωμεν ὀλίγην εὐτυχίαν καὶ χαρὰν εἰς τὸν μεγάλον τοῦτον κόσμον.

—'Αλλὰ πρέπει νὰ ᾔσθῃς πολλοὶ καὶ νὰ βοηθῇσθε ἀναμεταξύ σας.

—Ἡμεῖς ὅλα τὰ παῖδιά τοῦ σχολείου εἶμεθα πάντοτε ἀγαπημένοι καὶ βοηθοῦμεθα ἀναμεταξύ μας, εἶπε τὸ καλὸν παιδίον. *

ΤΟ ΞΕΝΙΤΕΥΘΕΝ ΠΑΙΔΙΟΝ

Ὀλίγον μακρὰν τοῦ χωρίου Α... ἐν Πελοποννήσῳ, εἰς μοναχικὴν παραλίαν, εἰς τὴν ὁποίαν φύονται ὀλίγα βρύα, καὶ ὅπου τὸ κύμα φλοισβίζον ἀφίνει ὀλίγον ἀφρόν ἐπὶ τῆς ἁμμῶν, κάθονται δύο παῖδιά, δύο ἀδελφοί, ὁ Ἀνδρέας καὶ ἡ Εἰρήνη.

Ἐκ τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὅποιον ἡ Εἰρήνη κρατεῖ τὸ παραβάκι τοῦ Ἀνδρέα, ὁ δὲ Ἀνδρέας δίνει τὰ σχοινιά του, ἐννοοῦμεν ὅτι ἡ κυρία αὐτῶν φροντὶς δὲν εἶνε ἡ ἐξάρτυσις τοῦ πλοίου, ἀλλ' ὅτι εἰς ἄλλο τι ἔχουν τὸν νοῦν των, ἄλλο τι σκέπτονται.

Τί ἀρά γε;...

Ὁ θεῖος τοῦ Ἀνδρέα, ῥώτας, ἀδελφός τῆς μητρὸς του, ἔμπορος ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔγραψε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἰς τὴν μητέρα του, ζητῶν αὐτὸν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπως τὸν τελειοποιήσῃ εἰς τὰ μαθήματα του καὶ τὸν προσλάβῃ εἰς τὸ κατάστημά του. Χαρὰ συγχρόνως καὶ λύπη διεχύθη εἰς τὰς φυσιογνωμίας των, ὅταν ἀνέγνωσαν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ θεῖου ῥώτα· ἤνοιγε λοιπὸν ἡ τύχη τοῦ Ἀνδρέα, θὰ ἐμάνθανε πολλὰ γράμματα, θὰ ἐγίνετο ἐμποροῦπάλληλος καὶ ἴσως ἴσως, μὲ τὴν εὐχὴν τῆς μητρὸς του, καὶ ἔμπορος· ἀλλὰ διὰ νὰ γίνουν ὅλα αὐτὰ ἔπρεπε νὰ ᾔνε μακρὰν ἔτη ὁλόκληρα.

Ἐτη ὁλόκληρα νὰ μὴν ἴδουν ἡ μήτηρ καὶ ἡ Εἰρήνη τὸν Ἀνδρέαν καὶ ὁ Ἀνδρέας τὴν μητέρα του καὶ τὴν Εἰρήνην! αὐτὴ ἦτον ἡ πικρὰ λύπη ἡ ἐρχομένη κατόπιν τῆς χαρᾶς των.

Καὶ ἡ μήτηρ τοῦ ἦτο χίρα καὶ εἶχε μόνον αὐτὸν ὑποστήριγμα διὰ τὰ γηρατειά της!

Καὶ ὁμοῦς ἔπρεπε νὰ φύγῃ. ...

Θέλων δὲ μίαν ἐτι φοράν νὰ παίξῃ τὸ ἀγαπητόν του παιγνίδιον καὶ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν θέσιν, ὅπου ἐπῆγαινε συνήθως καὶ ἐκάθητο, ὡς νὰ ᾔθελε νὰ τ' ἀποχαιρετίσῃ, ἦλθε μὲ τὴν ἀδελφὴν του εἰς τὴν παραλίαν, ὅπου τοὺς βλέπομεν καθήμενους· ἀλλὰ τὸ παιγνίδιον σήμερον δὲν ἔχει χάριν, καὶ τὰ δάκτυλα κινουῦνται μηχανικῶς, διότι ὁ νοῦς των εἶνε ἄλλου, ὡς εἴπομεν.

Καὶ οἱ δύο ἐσκέπτοντο· καί, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσουν, οὔτε ὁ εἰς αὐτὴν ὁ ἄλλος εἶχον εἶπει λέξιν. Αἴφνης ὁ Ἀνδρέας ἀνέγειρε τὴν κεφαλὴν καί, δεικνύων τὰ εἰς τὸ πέλαιος πλέοντα πλοία, λέγει:

—Ὅταν, Εἰρήνη, βλέπω τὰ πλοία ἐκεῖνα νὰ σχίζουν τὴν θάλασσαν καὶ νὰ πηγαίνουν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, δὲν ἤξεύρω τί αἰσθάνομαι· ἐδῶ εἰς τὴν καρδίαν μου, μοῦ ἐρχονται δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς· ὦ! πόσον θέλω νὰ γυρίσω κόσμον, νὰ γνωρίσω ἄλλους ἀνθρώπους...

—Καὶ μίαν ἡμέραν νὰ ἐπιστρέψῃς ὀπίσω, ὥστε ἀπὸ δέκα ἐτῶν ἀπουσίαν, πτωχὸς καὶ ἐλεεινός, ὡς ὁ Λάμπρος τῆς Κυρᾶ· Ελένης, ὁ ὁποῖος ἐπῆγεν ἔως εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ ὁμοῦς ἐγύρισε μὲ ξεσχισμένα ἐνδύματα, εἶπεν ἡ Εἰρήνη μετὰ πικρίας.

Αὐτὰ τὴν παρεκκλίνει ἡ λύπη τῆς ἡ πολλῇ νὰ λέγῃ, μολονότι ἤξευρε πολὺ καλὰ, ὅτι ὁ ἀδελφός της δὲν ὠμοίαζε τὸν Λάμπρον τῆς Κυρᾶ· Ελένης.

—Ἄν εἶνε ἓνας κακὸς καὶ δὲν θέλει νὰ προαχθῇ, τὸ ἴδιον θὰ κάμῃ εἴτε μέσα εἰς τὸ χωρίον τοῦ μείνῃ, εἴτε εἰς τὴν ἀκρὰν τοῦ κόσμου ὑπάγῃ. Ἀλλὰ εἰπέ με, σὲ παρακαλῶ, πῶς θέλεις νὰ προοδεύσω εἰς ἐν τόσον μικρὸν χωρίον ὥσάν τὸ ἴδιόν μας;

—Εἰς αὐτὸ ἔχεις δίκαιον· ἀλλὰ θὰ φύγῃς, θ' ἀπομακρυνθῇς, θὰ μᾶς λησμονήσῃς, προσεῖπεν ἡ Εἰρήνη δακρύουσα· βέβαια, θὰ μᾶς λησμονήσῃς, καὶ θὰ ἔχῃς δίκαιον· ἀφ' οὗ θὰ ἴδῃς τόσοὺς μεγάλους τόπους ὥσάν τὴν Κωνσταντινούπολιν, τόσας μεγάλας οἰ-

Ὁ Ἀνδρέας καὶ ἡ Εἰρήνη.

κίας καὶ παλάτια, τόσα πλούτη, ποῦ πλέον
θὰ καταδεχθῇς σὺ νὰ ἐνθυμηθῇς τὸ μικρὸ
μας τὸ χωριό, τὸ πτωχόσπητό μας, καὶ
τὴν δυστυχῇ μητέρα μας κ' ἐμεῖ. Ἰσως
καὶ μείνῃς διὰ πάντα εἰς τὰ ξένα. Ἐχομεν
καὶ ἄλλα παραδείγματα εἰς τὸ χωριό καὶ

συλλογίσου τί θὰ γίνωμεν ἡμεῖς χωρὶς σέ,
Ἀνδρέα. . . .

— Ἀλλὰ, διότι εὐρίσκονται δύο τρεῖς κα-
κοί, θὰ εἴπῃ ὅτι δὲν ὑπάρχουν καὶ καλοί;
ἐγὼ νὰ σὰς λησμονήσω ὅταν ἀποκτήσω χρή-
ματα, ἀφ' οὗ τότε ἴσα ἴσα θὰ σὰς ἐνθυμη-

θῶ; καὶ διὰ ποῖον λοιπὸν ζητῶ νὰ τ' ἀποκτιῶ; ἀκούστέ με λοιπὸν νὰ μάθῃς τὸ μυστικόν μου· παλλάκις ὅταν ἤρχόμην ἐδῶ εἰς τὴν ἀκρογιαλίαν καὶ ἐκαθόμην εἰς τὴν μοναζίαν ἡσθάνόμην εἰς τὸ στῆθός μου ἕνα πόθον· νὰ διακριθῶ, νὰ γίνω καλὸς ἄνθρωπος, νὰ φανῶ χρήσιμος πρὸς σὰς, πρὸς τὴν πατρίδα μου, νὰ κάμω τὸ καλὸν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον, καὶ ἔχω μίαν πεποίθησιν ὅτι θὰ τὸ ἐπιτύχω· ναί! θὰ ἐπιτύχω καὶ θὰ ἐπιστρέψω.

— Θὰ μᾶς ἀγαπᾷς λοιπὸν πάντοτε; αἱ! πόσον θὰ ὑποφέρωμεν χωρὶς σέ!

— Καὶ μήπως ἐγὼ δὲν θὰ αἰσθάνωμαι τὴν πικρίαν τοῦ χωρισμοῦ; θὰ ἦνε πολὺ σκληρὸν νὰ ζῶ μακριὰν σὰς· ἀλλ' ὅταν θὰ με καταλαμβάνῃ ἡ λύπη καὶ τὰ δάκρυα, θὰ λέγω: ἐργάζομαι δι' ἐκεῖνας! καὶ ἡ ιδέα ὅτι ἐργάζομαι διὰ σὰς θὰ με δίδῃ θάρρος καὶ ὑπομονήν· ἀλλὰ εἶνε καιρὸς νὰ ἐπιστρέψωμεν πλέον, διότι ἤρχισε νὰ νυκτόνη.

Τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἔγειναν αἱ προετοιμασίαι διὰ τὸ ταξίδιον τοῦ Ἀνδρέα· ἡ μήτηρ του τῷ ἔβαλεν εἰς ἕν μικρὸν κιβώτιον λευκὰ λευκὰ ἀσπρόρουχα, καὶ μίαν καινούργην ἐνδυμασίαν· εἰς δὲ τὸ ἄκρον τοῦ κιβωτίου κρυφίως, διὰ νὰ τῷ προσενίσῃ εὐχάριστον ἐκπληξιν, ἔριψε καὶ ὀλίγα ἀμύγδαλα ἀπὸ τὴν ἀμυγδαλέαν τοῦ κήπου των.

Πῶς διῆλθεν ἡ ἑσπέρα ἐκείνη δὲν περιγράφεται· ποῖος ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά του καὶ τὴν συγκίνησίν του; μόλις ἐκλιναν ὀλίγον τὴν κεφαλὴν των διὰ νὰ κοιμηθῶσιν, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κλείσωσι μάτι.

Περὶ τὸ γλυκοχάραγμα ἦλθεν ἕνας ναύτης, διὰ ν' ἀναγγεῖλῃ ὅτι τὸ πλοῖον ἦτο ἐτοιμον, καὶ νὰ παραλάβῃ τὰ ἐνδύματα τοῦ Ἀνδρέα.

Τὴν πρωΐαν ἐκείνην τὸ πλοῖάριον ἐκείνο ἀνεχώρει κατευθυνόμενον εἰς Κωνσταντινούπολιν· ἡ δὲ μήτηρ τοῦ Ἀνδρέα καὶ ἡ Εἰρήνη ἔσειον ἀπὸ τὴν ἀκρογιαλίαν τὰ λευκὰ μανδύλιά των· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μέσθ' ἀπὸ τὸ πλοῖάριον ἐκινεῖτο ἐν ἄλλῳ μανδύλιον λευκόν.

Εἶνε ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν ὅτι ἦτο τοῦ Ἀνδρέα, ὅστις ἀνεχώρει;

* * * * *

Μετὰ δώδεκα ἔτη ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκείνης κομφῆς καὶ καλοενδεδυμένος νεανίας ἀπεβιβάζετο μίαν ἑσπέραν εἰς τὴν παραλίαν τοῦ χωρίου καὶ ἐβάδιζε γοργῶ βήματι πρὸς μίαν πενιχρὰν οἰκίαν· ὅτε ἔκρουσε τὴν θύραν ἡ χεὶρ του ἔτρεμεν.

Ἄμα δ' εἰσῆλθεν ὠρμησε συγκεκινημένος εἰς τὰς ἀγκάλας γηραιᾶς γυναικὸς καὶ νεανίδος ὡραίας, φωνάζων: — Μητέρα! Εἰρήνη!

— Ἀνδρέα!! ἐφώνησαν ταυτοχρόνως δύο φωναί. Ἀλλ' ὡς ἦτον ὁ Ἀνδρέας, ὅστις ἐκράτησε τὸν λόγον του καὶ δὲν ἔμεινε εἰς τὰ ξένα.

Ἀλλ' ἐπέστρεψε πεπαιδευμένος, πλούσιος καὶ τόσον ἀγαθὸς καὶ τόσον φιλόστοργος υἱὸς καὶ ἀδελφός, ὅσον ἦτο καὶ τὴν στιγμὴν καὶ ἦν ἀνεχώρει. Ἦλθε λοιπὸν νὰ ἐκτελέσῃ ὅλα, ὅσα ἐσυλλογιζέτο ὅταν ἐκάθητο μόνος του εἰς τὴν παραλίαν.

Εἰς τὴν θέσιν τῆς πενιχρᾶς ἐκείνης οἰκίας ἀνηγέρθη μεγαλοπρεπὴς οἶκος μὲ μεγάλον κήπον· ἀλλὰ παρὰ τὸν οἶκον καὶ μεγαλοπρεπὲς σχολεῖον διὰ τοὺς παῖδας τοῦ χωρίου· εἰς ἐκάστην δὲ τετραετίαν ὁ ἀριστεύων σπουδάζει εἰς Ἀθήνας δαπάναις αὐτοῦ.

Τὴν Εἰρήνην, ἥτις ἔγινε χαρίεσσα νεάνις τὴν ἐπροίκισε πλουσίως καὶ τῇ ἔδωκε σύζυγον ἕνα κάλλιστον νέον, ὅστις τὴν κατέστησεν εὐτυχῇ.

Ὅσάκις οἱ συμπατριῶταί του δὲν ἔχουν ἐργασίαν, πάντοτε εὐρίσκει αὐτὸς μίαν ἰδικὴν του ἐργασίαν νὰ τοὺς ἐνασχολῇ καὶ νὰ τοὺς πληρύνῃ, ἐννοεῖται.

Ἡ μήτηρ του τόσον συγκινεῖται ἀκούουσα τὰς εὐλογίας ὅλων διὰ τὸν υἱὸν της, ὥστε δὲν δύναται νὰ κρατῇ τὰ δάκρυά της, οἱ δὲ συμπατριῶταί του τόσον εὐγνωμοσύνην αἰσθάνονται δι' αὐτὸν ὥστε ἀπεφάσισαν νὰ τὸν ἐκλέξουν δῆμαρχον καὶ τὸν ἐξέλεξαν παμψηφεί, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἐδέχθη· ψιθυρίζεται μάλιστα ὅτι θὰ ἐκλεχθῇ καὶ βουλευτής, καὶ τοῦτο, πρέπει νὰ τὸ εἴπωμεν, εἶνε ἡ κρυφὴ χαρὰ τῆς μητρός του, ἀλλὰ εἰμεθα βέβαιοι ὅτι δὲν θὰ δεχθῇ καὶ πάλιν· καὶ ἂν τὸν ἀκούσῃ τις, διὰ τί δὲν θέλει νὰ γίνῃ βουλευτής, θὰ πεισθῇ ὅτι ἔχει δίκαιον. Αἰμγαῖος Εἰμαρμένος.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΝΕΦΩΝ

Τίς ἀπὸ τῶν μικρῶν ἀναγνώστας μας δὲν εἶδε τὰ νέφη κινούμενα ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τοῦ οὐρανοῦ, λαμβάνοντα πολλάκις περίεργα σχήματα, ὡραῖα χρώματα καὶ τέλος εἴτε διαλυόμενα, ἢ σχηματίζοντα τοὺς μελανοὺς ὄγκους οἱ ὅποιοι φέρουσι τὴν βροχὴν καὶ τὰς καταιγίδας; Ὅλοι βεβαίως θὰ παρετηρήσατε τὸ θαῦμα αὐτὸ τῆς φύσεως! ἀλλὰ πόσοι γνωρίζετε καὶ τὸν λόγον τοῦ θαύματος αὐτοῦ; ὦ! δὲν θέλομεν νὰ ἐγγίσωμεν τὴν φιλοτιμίαν τῶν μικρῶν ἀναγνωστῶν μας! Ὁ ἀπάρχων βεβαίως πολλοὶ φιλομαθεῖς, περίεργοι, τερπόμενοι εἰς τὴν μελέτην τῶν ἔργων τῆς φύσεως, καὶ οἱ τοιοῦτοι θὰ ἔλαβον τὴν περιέργειαν νὰ μάθωσι καὶ τί εἶνε τὰ νέφη. Ἀλλὰ ἀφ' ἑτέρου θὰ ἀπάρχων καὶ ἄλλοι, οἱ ὅποιοι, — δὲν θέλομεν νὰ φαντασθῶμεν διὰ ποίους λόγους, — δὲν ἔλαβον τὴν εὐκαιρίαν νὰ μάθωσι τὰ περίεργα αὐτὰ φαινόμενα καὶ θεωροῦσι τὰ μεγάλα καὶ λαμπρὰ αὐτὰ ἔργα τοῦ δημιουργοῦ μὲ τὴν αὐτὴν ἀδιαφορίαν μὲ τὴν ὁποίαν δέχεται καὶ ὁ ἐκ γενετῆς τυφλὸς τὴν λάμψιν τοῦ ἡλίου. Λέγομεν δὲ τοῦτο, διότι βεβαίως, καθὼς ὁ τυφλὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀδιαφορεῖ, ἂν λάμπῃ ὁ ἥλιος εἰς τὸν οὐρανὸν ἢ ὄχι, τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ μὴ γνωρίζων τὰ τῆς ἐπιστήμης ἀδιαφορεῖ πρὸς τὰ μεγάλα τῆς φύσεως ἔργα, εἰς τὰ ὅποια πᾶς ὅστις ἐφωτίσθη τὸν νοῦν ὑπὸ τῆς σπουδῆς καὶ τῆς γνώσεως ἀνακαλύπτει τὴν πανσοφίαν τοῦ δημιουργοῦ.

Ἄς ἴδωμεν λοιπόν, χάριν τῶν ἀγνοούντων, τί νὰ ᾔνε ἄρα γε τὰ νέφη; Κάποιος μοὶ λέγει: «Ἄτμος ὕδατος». Τοῦτο θὰ τὸ ἤκουσε βεβαίως ἀπὸ τὸν διδάσκαλόν του. ἔχει καλῶς· ἀλλὰ διὰ νὰ ἐννοήσωμεν καλύτερον τί ἐστὶν ἄτμος ὕδατος καὶ ἐπομένως νέφος, ἂς ὑπάγωμεν πρῶτον εἰς τὸ μαγειρεῖον. «Περίεργον! εἰς τὸ μαγειρεῖον;» ἤθελον μὲ ἐρωτήσει τινές. «Ἀλλὰ τί κοινὸν μεταξὺ ἐνὸς μαγειρείου καὶ τῶν νεφῶν τῶν διασχίζοντων τὸν ἐλεύθερον ἀέρα;» Σπεύδετε, μικροὶ ἀναγνώσται, βραδύως. Μὴ ἐξάπτεσθε τὰ ἀπλούστερα πράγματα δύνα-

ται νὰ σὰς διδάξωσι μεγάλα καὶ ἐκείνοι ἐγέναν μεγάλοι, ὅσοι ἤρχισαν ἐξετάζοντες ἀπὸ τῶν μικρῶν. Ἐμπρὸς λοιπόν· παρατηρήσατε εἰς τὸ μαγειρεῖον τὴν χύτραν βράζουσαν ἐπὶ τῆς ἐστίας. Τί βλέπετε; Ἀνωθεν τῆς χύτρας σχηματίζεται λευκὸς ἄτμος, ὅστις ἀνέρχεται καὶ διαλύεται εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν· ἐὰν δὲ θέσῃ τις τὴν χεῖρα ὑπεράνω τοῦ ἄτμου αὐτοῦ, παρατηρεῖ ὅτι αὕτη ὑγραίνεται, καὶ ἐὰν ἔχῃ τὴν ὑπομονὴν νὰ περιμεῖνῃ ὀλίγον, θὰ ἴδῃ ὅτι διαυγείς σταγόνες ὕδατος σχηματίζονται ἐπ' αὐτῆς, αἵτινες σταγόνες δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο εἰμὴ αὐτὸ τὸ ὕδωρ τῆς χύτρας, τὸ ὁποῖον ἐν καταστάσει ἄτμου ἐξέρχεται ἐξ αὐτῆς. Τώρα ἂς τρεῖσωμεν εἰς τὸ μέγα μαγειρεῖον τῆς φύσεως, ἵνα ἴδωμεν τί καὶ ἐκεῖ συμβαίνει. Παντοῦ θὰ εἶρωμεν χύτρας ὕδατος. Μία, παμμεγίστη, εἶνε ἡ θάλασσα, ἐπὶ δὲ τῆς ξηρᾶς αἱ λίμναι, οἱ ποταμοί, τὰ ρυάκια, τὰ τέλματα καὶ ἐν γένει αὕτη ἡ γῆ, ἡ κλείουσα εἰς τοὺς κόλπους τῆς ὕδατος, εἶνε τόσαι ἄλλαι χύτραι, αἱ ὁποῖαι, ἕνεκα τῆς μεγίστης ἐπιφανείας, τὴν ὁποίαν παρουσιάζουσι, δύναται νὰ σχηματίσωσι μέγα ποσὸν ἄτμων. Κοινὴ ἐστὶν, παρέχουσα θερμότητα δυναμένην νὰ θερμάνῃ καὶ μεταβάλλῃ τὰ ὕδατα ταῦτα εἰς ἄτμους, εἶνε ὁ ἥλιος! Τώρα οἱ ἀναγνώσται μας θὰ ἐνόησαν διατί εἰσῆλθομεν εἰς τὸ στενόχωρον μαγειρεῖον, διὰ νὰ δεῖξωμεν τί συμβαίνει εἰς τὴν εὐρεῖαν φύσιν. Ὑπάρχουσι καὶ εἰς τὸ μὲν καὶ εἰς τὴν δὲ αἱ αὐταὶ περιστάσεις, ὕδωρ δηλ. καὶ πῦρ, τὸ δὲ ὕδωρ καὶ τὸ πῦρ εἶνε οἱ δύο ἀπαραίτητοι ὅροι πρὸς παραγωγὴν ἄτμων. Ὅταν ὁ ἥλιος θερμαίνῃ τὰς ἐκτάσεις τῆς θαλάσσης καὶ τῆς ξηρᾶς, καθὼς τὸ πῦρ τὴν χύτραν τοῦ μαγειρείου, ἀπειροὶ ποσότητες ἄτμων, κατ' ἀρχὰς ἀφανῶν εἰς τὸν ἀνθρώπινον ὀφθαλμὸν ἕνεκα τῆς μικρότητος τῶν σταγόνων των, ὑψοῦνται ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας, διασπείρονται καὶ πληροῦσι τὴν ἀτμοσφαῖραν. Ταξιδεύει ὁ ἄτμος αὐτὸς ὁ ἀόρατος δεξιᾷ, ἀριστερὰ κατὰ τὴν φορὰν τῶν ρευμάτων τοῦ ἀέρος, καὶ ἅμα κατὰ τὴν ὁδὸν του ἀπαντήσῃ ρεύματα ἀέρος ψυχρὰ, ἢ ἅμα

λείψη τὸ πῦρ τῆς ἐστίας, δηλ. ὁ ἥλιος, τότε αἱ μικραὶ ἐκείναι σταγόνες συνεννοῦνται καὶ σχηματίζουσιν ἄλλας μεγαλειτέρας, αἱ ὁποῖαι, εἰς ἑκατομμύρια ἑκατομμυρίων συμποσούμεναι, ἀποτελοῦσι τοὺς ἀδιαφανεῖς ἐκείνους ὄγκους, τοὺς τόσους ἐλαφροὺς, τοὺς ὑψουμένους εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν ὑψηλά, τοὺς ὁποῖους καλοῦμεν νέφη.

Τὰ νέφη ἐμποδίζουσι τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, ἢ ὅταν τὸ φῶς τοῦ ἡλίου δὲν ὑπάρχει, καθὼς τὴν νύκτα, φαίνονται ὡς μελανοὶ πέπλοι καλύπτοντες ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μας τὴν θέαν τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ. Τὴν ἡμέραν τὰ νέφη λαμβάνουσι ποικίλα καὶ ὠραία χρώματα, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον διέρχονται διὰ μέσου αὐτῶν αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου· ἄλλοτε φαίνονται ὡς μεγάλοι φαιοὶ ὄγκοι ἐτοιμοὶ νὰ καταπέσωσιν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν μας, ἄλλοτε λαμβάνουσι λευκότητα λαμπροτέραν τῆς χιόνος, περὶ δὲ τὴν ἀνατολὴν καὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου τὰ νέφη παριστῶσι τὸ ὠραιότερον θέαμα, διότι τότε λαμβάνουσι τὰ ζωηρότερα αὐτῶν χρώματα, δηλ. χρυσαῖ, ἐρυθρὰ, ἰώδη, μέχρις ὅτου ἀποσβεσθῇ ὁ χρωματισμὸς αὐτῶν, ὅταν τὰ σκότη τῆς νυκτός καλύψωσι τὴν γῆν. Ποσάκις δὲν θὰ ἐθαυμάσατε μετὰ τὴν μικρὰν καὶ ἀθῶαν φαντασίαν σας, καλοὶ μας φίλοι, τὰ ὠραία χρώματα τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ἐν τῷ μέσῳ νεφῶν πολλῶν;

Λήγει ἄρα γε ἐδῶ ἡ ἱστορία τῶν νεφῶν; Ὀχι· καθὼς πάντα τοῦ κόσμου τούτου τὰ πράγματα ἔχουσι τὸ παρελθόν, τὸ παρόν καὶ τὸ μέλλον των, τοιοῦτοτρόπως καὶ τὰ νέφη ἔχουσι τὸ παρελθόν, τὸ παρόν καὶ τὸ μέλλον των. Τὸ παρελθόν των τὸ ἐξητάσαμεν ἤδη, ὅτε ὡς ὕδατα ἦσαν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, τὸ παρόν των τὸ εἶδομεν, ὅταν ὡς νέφη ὑπερέφανα πλανῶνται ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τοῦ ματαίου τούτου κόσμου. Μᾶς μένει ἤδη τὸ μέλλον των. ὦ! τὸ μέλλον των νεφῶν εἶνε περιεργότερον ἀκόμη! ἔχει ποικίλας φάσεις, ἐξαρτᾶται ἐκ ποικίλων περιστάσεων, καθὼς τὸ μέλλον σου καὶ παντός ἄλλου, μικροῦ μου ἀνχνῶστα. Περὶ τοῦ μέλλοντος τῶν νεφῶν θὰ σοὶ ὁμιλήσω

εἰς τὸ προσεχές φύλλον τῆς προσφιλοῦς σου Διαπλάσεως τῶν παιδῶν. ΜΙΑΤ. II.

Ο ΚΛΕΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΗΛΑ

Τὸν μικρὸν Κλεάνθην εἶδε μίαν ἡμέραν ὁ πατὴρ του παίζοντα μετὰ τινος ἀγυιόπαιδας κακοανατεθραμμένους. Εἶχε παρατηρήσει ὅτι ἀπὸ τινος ὁ υἱὸς του εἶχεν ὀλίγον μεταβληθῇ, εἶχε καταστῇ ἀπότομος τοὺς τρόπους, καὶ πείσμων, καὶ βλάσφημος, καὶ ἠρέσκειτο νὰ παίζῃ πολὺ καὶ νὰ μελετᾷ ὀλίγον· τότε ἠννόησεν ὅτι ἡ ὀλεθρία αὕτη μεταβολὴ ἐπῆλθεν εἰς τὰ ἔθνη τοῦ υἱοῦ του ἐκ τῆς κακῆς συναναστροφῆς. Καὶ ἠσθάνθη μὲν μεγάλην θλίψιν, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτε εἰς τὸν Κλεάνθην τὴν στιγμὴν αὐτήν. Τὸ ἐστέρας δὲ ἐπανελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν ἔφερεν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς ἐξ ὠραίων ῥοδοκόκκινων μῆλων, τὰ ὁποῖα ἔθεσεν ἐντὸς πινακίου καὶ προσέφερε πρὸς τὸν Κλεάνθην. Τὸ παιδίον ἐχάρη πολὺ καὶ εὐχαρίστησε τὸν πατέρα του διὰ τὴν τὴν τὴν τὴν ἀγάπην.

«Πρέπει νὰ τὰ κρύψῃς ἐπὶ τινος ἡμέρας, διὰ νὰ ὀρμάσῃς περισσότερον», εἶπεν ὁ πατὴρ· καὶ ὁ Κλεάνθης μετ' ἰλαρότητος ἐξῆλθε τοῦ δωματίου, διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς του.

Ἀλλ' ἐνῷ τὸ παιδίον κατηυθύνετο πρὸς τὸ ἐρμᾶριον διὰ νὰ φυλάξῃ τὰ μῆλα, ἦλθεν ὁ πατὴρ καὶ ἔθεσεν ἐν τῷ πινακίῳ μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ἑξέδομον μῆλον, τὸ ὁποῖον ἦτο καθολοκληρίαν σεσηπός· παρεκάλεσε δὲ τὸν υἱὸν του νὰ τὸ ἀφήσῃ ἐκεῖ μετὰ τὰ ἄλλα.

«Ἀλλὰ, πατέρ», εἶπεν ὁ Κλεάνθης, «τὸ σάπιον μῆλον θὰ γίνῃ αἰτία νὰ σαπίσῃς καὶ τὰ ἄλλα».

«Εἶσαι βέβαιος, τέκνον μου, ὅτι οὕτω θὰ συμβῇ;» εἶπεν ὁ πατὴρ. «Διατὶ τάχα νὰ μὴ ὑποθέσωμεν τὸ ἐναντίον; ὅτι τὰ καλὰ θὰ κάμουν καὶ αὐτὰ καλόν;»

Καὶ χωρὶς νὰ εἴπῃ ἄλλην λέξιν, ἀνεχώρησεν ὁ πατὴρ, ὁ δὲ Κλεάνθης ἔθεσεν εἰς τὸ ἐρμᾶριον τὸ πινακίον μετὰ τὰ ἐπτά μῆλα καὶ ἐκλείδωσεν.

Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ὁ πατὴρ εἶπεν εἰς τὸν Κλεάνθην ν' ἀνοίξουν τὸ ἐρμᾶριον καὶ νὰ

Ὁ μικρὸς Ηλέκθης.

λάβουν τὰ μήλα. Ἀλλ' ὅποιον θέαμα παρέ-
στη ἐνώπιόν των! Τὰ εἶς μήλα, τὰ ὅποια
ἦσαν τόσοι στρογγύλα καὶ τόσοι ροδοκό-

κινα, ὅταν ἐφυλάχθησαν, εὐρέθησαν τώρα
ἐντελῶς σεσηπότα.

«Δὲν σοί τὸ εἶπον ἐγώ, πατέρα», ἐφώνη-

σεν ὁ Κλεάνθης, «ὅτι τὸ κακὸν μᾶλλον θὰ χαλάσῃ καὶ τὰ ἄλλα; Δὲν ἤθελες νὰ μ' ἀκούσῃς.»

«Δὲν σοὶ τὸ εἶπον καὶ ἐγὼ πολλάκις, τέκνον μου», ὑπέλαβεν ὁ πατήρ, «ὅτι τὰ κακὰ παιδίον θὰ σὲ κάμουν καὶ σὲ κακὸν, ἂν τὰ συναναστρέφεσαι; Ἀλλὰ σὺ δὲν μὲ ἤκουσας. Ἀδὲς τώρα παράδειγμα ἀπὸ τὰ μῆλα αὐτὰ καὶ πρόσχε, διότι ὁμοίως δύνασαι καὶ σὺ νὰ καταστραφῇς ἐκ τῆς κακῆς συνανατροφῆς.»

Ὁ Κλεάνθης οὐδέποτε ἐλητμόνησε τὸ μάθημα τοῦτο καὶ οὐδέποτε εἰς τὸ ἐξῆς παρετήθη παίζων ἢ συναναστρεφόμενος μὲ τοιοῦτους κακοκνατεθραμμένους παῖδας.

Η ΟΡΓΗ

Ἡ Καλλιόπη ἦτο πολὺ ὀργίλου χαρακτῆρος.

Ἡ μήτηρ τῆς τῇ ὑπεδείκνυε πολλάκις μετὰ αὐστηρότητος πότον ἢ ὀργὴν εἰς φρικώδεις, βλαβερά καὶ ἀξιόμεμπτος, τὴν προέτρεπε δὲ μετὰ πραότητος νὰ μετριάξῃ ἐαυτήν. Ἀλλ' ἡ Καλλιόπη δὲν ἐδιορθοῦτο.

Μίαν ἡμέραν ἐκάθητο παρὰ τινι μικρᾷ τραπέζῃ, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἦτο ἐν ἀγγεῖον ἐκ πορσελάνης πλήρες ἀνθέων. Ὁ ἀδελφός τῆς, ὁ ὁποῖος ἐκάθητο πλησίον τῆς καὶ ἔπαιζεν, ὤθησε κατὰ κακὴν τύχην τὴν τράπεζαν, καὶ τὸ ἀγγεῖον ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, εἰς πολλὰ τεμάχια συντριβέν.

Ἡ μικρὰ ἐθύμωσε τότε τόσον πολὺ, ὥστε ἔβαινεν ἔξω φρενῶν. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐσπινθηροβόλουν, αἱ φλέβες τῆς ἐξηγκάθησαν καὶ ὄλον τὸ πρόσωπόν τῆς ἐφαίνετο τεταραγμένον.

Ἡ μήτηρ τῆς ἔλαβεν ἀμέσως ἓνα καθρέπτην καὶ τὸν ἐκράτησεν ἐνώπιον τοῦ προσώπου τῆς Καλλιόπης. Αὕτη ἐτρόμαξεν ἰδοῦσα ἐν αὐτῇ τὴν μορφήν τῆς. Ἡ ὀργὴ τῆς κατεπραῖνθη ταυτοχρόνως καὶ τὸ δυστυχὲς κορμίον ἤρχισε νὰ κλαίῃ.

«Εἶδες λοιπὸν τώρα πόσον ἡ ὀργὴ καθίστα τὸ πρόσωπον φρικώδες;» τὴν ἠρώτησεν ἡ μήτηρ τῆς. «Ἐν λάθῃς τὴν ὀλεθρίαν συνήθειαν νὰ καταλαμβάνῃσαι ὑπὸ ὀργῆς, τὸ

πρόσωπόν σου θὰ λάβῃ μικρὸν κατὰ-μικρὸν τὰ μισητὰ χαρακτηριστικά, τὰ ὁποῖα πρὸ ὀλίγου εἶδες, καὶ πᾶσα ἐκφρασις γλυκύτητος θὰ ἐξαφανισθῇ.»

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ Καλλιόπη ἐνατύπωσε εἰς τὴν καρδίαν τῆς τὰς παροτρύνσεις τῆς μητρός τῆς καὶ κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως κατορθώσῃ νὰ νικήσῃ τὴν πρὸς τὴν ὀργὴν κλίσιν τῆς. Κατέστη παράδειγμα πραότητος, καὶ ἡ πραότης τὴν κατέστησεν ἔτι ὠραιότεραν. ΦΙΛΟΜΠΑΛΑ.

ΤΟ ΨΕΥΔΟΣ ΜΟΥ.

Οὐδέποτε θὰ λησμονήσω ἐν ψεῦμα, τὸ ὁποῖον εἶπον μίαν φορὰν, ἂν καὶ ὅτε τὸ εἶπον ἤμην πολὺ μικρός. Ἡ μικροτέρα μου ἀδελφὴ εἶχε μίαν πεντάραν καὶ μὲ αὐτὴν ἤθελε ν' ἀγοράσῃ ῥοδάκινα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἰδέα δὲν ἦν δυνατό νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἀγοράν, μὲ παρεκάλεσε νὰ ὑπάγῃ ἐγὼ. Καὶ βεβαίως ἐγὼ δὲν ἤντηθην. Ὁ ὁπωροπώλης μοὶ ἐδίπλωσεν εἰς τεμάχιον χάρτου ἐν ὠραιότατον ῥοδάκινον, καὶ ἐνθ' ἐπέστρεφον εἰς τὴν οἰκίαν, μοὶ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ παρατηρήσω τὸ ῥοδάκινον. Ἦνοιξαι λοιπὸν τὸ χαρτίον καὶ ἡ εὐωδία τοῦ ὁπωρικοῦ μοὶ διήγειρε τὴν ὀρεξιν νὰ δαγκάσω ὀλίγον εἰς μίαν ἀμραν. Ἡ λαίμαργία μου ὅμως μὲ παρεκίνησε νὰ δαγκάσω καὶ δεύτερον, χωρὶς νὰ σκεφθῶ ὅτι τὸ ῥοδάκινον δὲν ἦτο ἰδικόν μου. Τὸ δεύτερον δάγκαμα ἐπηκολούθησε τρίτον, τὸ τρίτον τέταρτον καὶ οὕτω καθεξῆς· ὅταν δὲ ἔφθασα εἰς τὴν οἰκίαν εἰσῆλθον χωρὶς ῥοδάκινον. Τότε μόλις ἐσυλλογίσθην ὅτι τὸ ῥοδάκινον ἦτο τῆς ἀδελφῆς μου, καὶ ἤρχισα νὰ στενοχωροῦμαι. Τί νὰ εἶπω; Πῶς νὰ δικαιολογηθῶ;

Κατ' ἀρχὰς ἐσκέφθην νὰ φύγω, νὰ κρυφθῶ καὶ νὰ μὴ ἐμφανισθῶ πλέον· κατόπιν ὅμως ἔλαβον ἄλλην ἀπόφασιν· παρουσιάσθην εἰς τὴν ἀδελφὴν, μὲ ὅσον θάρρος ἠδυνάμην, καὶ τῇ εἶπον ὅτι ἔχασα τὴν πεντάραν. Ἐνθυμούμαι ὅτι ἡ εἰδήσις αὕτη τῇ ἐπροξένησε πικρὰ δάκρυα· ἀλλ' ἐγὼ κατηνύθην ἀμέσως εἰς τὸν κῆπον καὶ προσεπάθουν νὰ λησμονήσω τὴν πράξιν μου καὶ νὰ

σκεφθῶ περὶ ἄλλων πραγμάτων, ἀλλ' εἰς μάτην. Τὸ ἔγκλημά μου μὲ ἠτένιζε κατὰ πρόσωπον, καὶ ἤμην ἄθλιος.

Ἡ ὥρα τοῦ γεύματος ἐπλησίαζε καὶ ἐγὼ ἔτρεμον μὴπως τὸ ψεῦδος μου ἀνακαλυφθῇ. Περιεφερόμην εἰς τὴν κῆπον μὲ καρδίαν ἀνήσυχον, «Ἄν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ φωραθῶ ψεύστης», ἐσκεπτόμην, «ὅλα μου τὰ παιγνίδια ἐδίδον, καὶ τὴν ἐπιστημωτέραν διαβεβαίωσιν ὅτι οὐδέποτε πλέον θὰ ψευθῶ.»

Ὅτε παρετέθη τὸ γεῦμα εἰσῆλθον μὲ δειλίαν καὶ κατέλαβον τὴν θέσιν μου εἰς τὴν τράπεζαν, πλησίον τοῦ πατρός μου· ἀλλὰ μόλις ἐκάθησα, προσῆλθε καὶ ἡ ἀδελφή μου καταλυπημένη καὶ κλαίουσα. Ὁ πατὴρ ἀμέσως ἠρώτησε τὴν αἰτίαν, ἡ δὲ μήτηρ διηγήθη ὅλην τὴν ἱστορίαν, τῆς ὁποίας συμπέρασμα ἦτο, ὅτι ἐγὼ ἔγρασα τὴν πεντάραν.

Ἐνθυμούμαι ἀκόμη μὲ πόσῃ ἀγαθότητῃ μὲ ἠτένισεν ὁ πατὴρ μου καὶ πόσῃ ἐξεφραζον ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμὲ οἱ γλυκεῖς αὐτοῦ ὀφθαλμοί, ὅταν, μετὰ τὴν διήγησιν τῆς μητρὸς μου, μοὶ ἀπέτεινε τὴν ἐρώτησιν:

— Καὶ δύνασαι, τέκνον μου, νὰ μοὶ εἴπῃς ποῦ περίπου ἔχασες τὴν πεντάραν; ὥσως δυνήσῃμεν νὰ τὴν ἐπανεύρωμεν.

Οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἠδυνάμην ἐγὼ νὰ περιφρονήσω τὴν πλήρη στοργῆς καὶ ἐμπιστοσύνης ταύτην ἐρώτησιν τοῦ πατρός μου, ἀλλὰ διαπραγμῶν εἰς δάκρυα, ἐρώνησα:

— ὦ! πατέρ μου, δὲν ἔχασα τὴν πεντάραν, ἀλλ' ἔφαγα τὸ ροδάκινον!

Σιγὴ νικηρικὴ διεδέχθη τὴν ἐξομολόγησίν μου ταύτην. Οὐδεὶς ὠμίλησεν. Ἐπὶ τινὰς στιγμὰς μοὶ ἐφάνη ὅτι ἄβυσσος μὲ διεχώριζεν ἀπὸ τῆς οἰκογενείας μου. Ἐνόμισα ὅτι μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τῶν γονέων μου καὶ τῶν ἀδελφῶν μου ἦνοιγθη βάρβαρον. Ἦμην εἰς ψεύστης ἐνώπιόν των. Δὲν ἤμην πλέον ἀξίος τῆς ἀγάπης των, τῆς ἐμπιστοσύνης των. Τὰ βλέμματά των, τὰ ὁποῖα ἄλλοτε μοὶ ἐξέφραζον στοργήν, τώρα μοὶ ἐφάνιντο ὡς νὰ μὲ περιεφρόνουν. Δὲν ἠδυνάμην πλέον νὰ μένω ἐνώπιόν των· δι' ὃ ἐγκατέλιπον τὴν τράπεζαν καὶ ἐκλείσθην εἰς τι δωμάτιον διὰ νὰ ἦμαι μόνος. Ἐκεῖ ἔμεινα μέχρις ἑσπέρας με-

τανοῶν· τὴν ἀκόλουθον δ' ἡμέραν καὶ καθ' ὅλην τὴν ἐβδομάδα ἤμην μελαγχολικός. Ἀλλ' ἐνῶς ὁ χρόνος παρήρχετο, ὁ δὲ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου καὶ αἱ ἀδελφαὶ μου μοὶ ἀπέδιδον πάλιν τὴν ἀγάπην των καὶ τὴν στοργὴν των, ἐπανέκτησα καὶ ἐγὼ τὴν προτέραν μου εὐθυμίαν. Ἐξ ὅλου ὅμως αὐτοῦ τοῦ συμβάντος ἐνεχαράχθη εἰς τὸν νοῦν μου καὶ εἰς τὴν καρδίαν μου ἀνεξίτηλος ἐντύπωσις, ἣν μέχρι τοῦδε διατηρῶ· ἐπέισθην δὲ ὅτι, «εἰς οἰανδήποτε περίστασιν εἶνε πάντοτε προτιμώτερον νὰ λέγωμεν τὴν ἀλήθειαν.»

ΚΡΙΤΕΡΝ.

Η ΕΚ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΕΣΟΔΟΣ.

Παύει, παύ' ἡ ἐργασία,
Ἡ μελέτη κ' ἡ σπουδὴ,
Εἰς τὴν σάκκην τὰ βιβλία
Τώρα κρύπτει τὸ παιδί.
Ἐτελείωσεν ἡ ὥρα,
Εἰς τὸ σπῆτι πῶμε τώρα.
Τραλαλά.

Πάλλαι εὐθυμ' ἡ καρδιά μου,
Καὶ ὁ ἥλιος γέλα,
Ὅλα τὰ καθήκοντά μου
Ἐξεπλήρωσα καλά.
Πῶς μ' ἀρέσει νὰ μανθάνω
Κάθε μέρα παραπάνω!
Τραλαλά.

Εἰς τὸ σπῆτι ὅταν πάγω
Τοῦ καλοῦς μου ὁ ἀσπασθῶ,
Θὰ καθήσω καὶ θὰ φάγω,
Λίγα θὰ ξεκουρασθῶ.
Πλὴν βεβαίως, πρὶν πλαγιαίσω,
Τὸ βιβλίον μου θὰ πιάσω.
Τραλαλά.

Τὸ κωδωνίσμα ἐκείνο
Τὰ παιδάκια προσκαλεῖ,
Ἄχ! μὴ λυπηθῶν ὁ ἀφώνω,
Διδασκάλισσα καλὴ.
Μ' εὐχαρίστησιν μεγάλην
Τὸ πρῶτ' θὰ ἔλθω πάλιν.
Τραλαλά.

ΛΑ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ.

ΘΗΣΑΥΡΟΣ

*Ἐχεις δέκα δακτύλους, ὅπως ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, δύνασαι λοιπὸν νὰ ἐργασθῇς, ὅπως ὅλοι. Ἄν ἀπαντήσης καμμίαν δυσκολίαν, ποτὶ δὲν πρέπει νὰ λήγῃς; Δὲν ἔμπορῶ, πρὶν δοκιμάσῃς ἀποφασιστικῶς νὰ τὴν νικήσῃς. Μόνον ὁ δεινὸς καὶ νωρὸς δὲν ἐπιτυχάνουσιν ποτὶ εἰς κανὼν· δίδει τοῖς λείπει ἡ ἰσχυρὰ θέλησις καὶ ἡ δραστηριότης.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

30

‘Ο *ο*ο*ο* *ω*! *δ*η*τ* *α! εδ*ε*η *α*!α*,
Ου*ε υ*δ*η*τ* *ε*α*, α** ού*ε εδ*υ*!α*.

31

Τί ἔχουσι κοινόν τὰ ἡφαίστεια καὶ τὰ βερούκοκκα;

32

Ποῖον εἶνε ἑκείνο εἰς τὸ ὁποῖον εὐχεται τις νὰ
φθάσῃ, ἀλλὰ δὲν ἐπιθυμεῖ καὶ νὰ εὕρεται;

33

Ποῖα εἶνε ἡ ἀρχὴ τοῦ παντός καὶ ποῖον τὸ τέλος
τοῦ κόσμου;

34

‘Η Σύρος ὑπερβαίνει τὴν Σύρον κατὰ τὸ ἐμπό-
ριον· ἡ δὲ Σύρος κατὰ τί ὑπερβαίνει τὴν Σύρον;

35

Εὐρίσχομαι μέσα’ στὰ νερά, μὲ γρηγοράδα τρέχω
Καὶ μέσ’ στὰ βόθρη τῆς καρδιᾶς μεγάλη φλόγα ἔχω.
Ἐν Κορίνθῳ. ΠΕΡ. ΜΕΝΤΣΕΛΟΠΟΥΛΟΣ.

36

Κατόπιν πάντοτε βροχῆς, μὲ ἄκρον θαυμασμόν σας
Μὲ ἀνενίχετε,
‘Αλλ’ ἄντε κεφαλῆς πηδῶ εὐθὺς στὸ πρόσωπόν σας
Καὶ μὲ σκουπίζετε.

37

Σὺν μ’ ἀφῆσθς μὲ κεφάλι
νῆσο; εἶμαι στὸ γιαλό.
Μὰ σὺν μοῦ τὸ κόψης πάλι
γίνονται βουνὸ ὕψλῳ.

ΛΥΣΕΙΣ

42

“Ατιμος εἶν’ ἡ ἀργία,
“Εντιμος ἡ ἐργασία.

43

Π	Δ	Β
Γ	Η	Ω
Μ	Η	Α
Ο	Α	Ο
Σ	Σ	Σ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΝ Τῷ ΓΡΑΦΕΙῳ ΜΑΣ. ‘Ο Α’ Τόμος «τῆς Διαπλ. τῶν Παίδων» ἄδειος ἀντὶ φράγκων 2.
(‘Αποστέλλεται δὲ εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὸ ἐξωτερικόν, ἐὰν εἰς τὸ ἀντίτιμον τοῦ τόμου προστεθῶσι
καὶ λεπτὰ 30 διὰ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη.)

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ συνδρομηταὶ κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν τοῦ ἔτους, προκαταβάλλουσιν ὅμως δόλοκληρον
τὴν ἑτησίαν συνδρομὴν καὶ λαμβάνουσι τὰ φύλλα ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ τοῦ τρέχοντος ἔτους.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

) Ἐν Ἑλλάδι . . . . . φράγκα 2

ΜΟΝΟΝ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

) Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ 3

Εἰς τοὺς προμηθεύοντας καὶ προκαταβάλλοντας **10** συνδρομὰς στέλλεται ἐν φύλλον **ΔΩΡΕΑΝ** ἐπὶ ἑν
ἔτος. ‘Αφίεται δ’ **ΕΚΠΤΩΣΙΣ** δραχμῶν **20** ἐπὶ ταῖς **100** ἑκ τοῦ ἀντίτιμου τῶν συνδρομῶν εἰς τοὺς
προμηθεύοντας πλείονας συνδρομὰς τῶν **10**.

Αἰτήσεις μὴ συνοδεύμεναι καὶ ὑπὸ τοῦ ἀντίτιμου τῆς συνδρομῆς **ΔΕΝ** λαμβάνονται ὡς ὕψιν.—Μικρὰ
ποσὰ ἀποστέλλονται καὶ εἰς γραμματόσημον. — ‘Απευθυντέον κατ’ εὐθείαν πρὸς τὸ Γραφεῖόν μας.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων ὁδὸς Ἑρμοῦ, 72, πρὸ τῆς Καπνικαρέας, ἐν Ἀθῆναις.

‘Αθήνηαι, Τύποις Ἀδελφῶν Παρρηΐ.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

44

‘Ο ὕπνος.

45

Καθ’ ὅτι ἀμφοτέραι εἰσι πικραί.

46

Τί γρις, Ἄρκτος, Λέων.

47

Τοῦ ἀριθμοῦ 63, ἡ 36.

48

‘Αρά, Χαρά.

49

Μόνος, Ὀνος.

ΛΥΤΑΙ

Κυρίαι: Μαρία Α. Κασσαδέτη, Φιλομήλα, Εὐ-
φροσύνη Ν... Ἄννα Σεργιώτου, Παναγιούλα Ν.
Βρέττα (Ἰδρας).

Κύριοι: Κ. Μ. Ῥάλλης, Β. Α. Οἰκονομόπουλος,
Α. Παρίσης, Χ. Λογοθέτης, Θ. Μ. Μπούκης, Μ. Ι.
Σουλτάνης, Γ. καὶ Α. Χέλμης, Α. Ζαΐμης, Ν. Β.
Παπακωνσταντίνου, Σ. Ἐμμ. Νικολοῦδης, Εὐαγ.
Ν. Γεωργιάδης, Ι. Ν. Εἰδουπαῖος, Γ. Χαϊμαντᾶς,
Π. Σ. Σπορίδης, Σ. Α. Παπαφράγκος, Π. καὶ Α.
Σεΐδας, Δ. Ι. Καλογερόπουλος.—Π. Κ. Ἀποστολί-
δης, (Πειραιῶς), Ι. Κ. Τζάθας (Ἰδρας), Σ. Σωτη-
ριάδης, Δ. Δημαρᾶς (Ναυπλίου), Δ. Μανωλάκης
(Σκοπέλου), Γ. Ν. Κτενιάδης (Φοῦρνων), Γ. Ἄν-
δρεάδης (Κων/πόλεως), Ι. Τριανταφυλλίδης (Περι-
στάσεως), Λεωτάσιος Α. Λογοθετίδης (Μυριοφύτου),
Βασίλειος Χ. Ἀλιδουζάτος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ο ΕΛΕΓΘΕΡΙΟΣ, διήγημα παιδαγωγικὸν μετὰ
ποιημάτων πρὸς χρῆσιν τῶν παίδων καὶ τῶν γο-
νέων, ἐρμηνευθὲν κατὰ τὸ ἀγγλικὸν τῆς κυρίας Μα-
ρίας Ἐδξουαρδ ὑπὸ Ξενοφάντος Δ. Ζόγουρα, καθη-
γητοῦ. Ἐν Ἀθῆναις, τύποις Ι. Κουβέλου καὶ Α.
Τρίμη 1880. Ἀποτελεῖται ἐκ σελίδων 192 καὶ τι-
μάται φρ. 1.50.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Εγκριθείσα ἐπὶ τοῦ Υπουργείου τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν διὰ τὴν παιδικὴν ψυχὴν.

Ἔτος Β'.

ΑΘΗΝΗΣΙ, Σεπτέμβριος 1880.

Ἄριθ. 9.

ε'Ω! στάσου, πεταλούδα! Ήλα, στάσου!

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΝ ΑΓΓΕΛΜΑ

Ἡ κεντρικὴ ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ τῶν πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως, τῇ ἐπινεύσει τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, συνίστησι θερμῶς «τὴν Διάπλασιν τῶν παιδῶν» πρὸς πάντα τὰ σχολεῖα ἐκατέρου τοῦ φύλου, καὶ προτρέπει πάσας τὰς ἐλληνικὰς οἰκογενείας νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ εἰς τὸ περιοδικὸν τοῦτο, ὅπερ ἐκρίθη παρ' αὐτῆς ὡς προσφορώτατον μέσον διαπαιδαγωγήσεως τῶν ἐλληνοπαίδων.

Τὴν σύστασιν ταύτην τοῦ πατριαρχείου, ἥτις ἐδημοσιεύθη καὶ διὰ τῶν ἐφημερίδων Κωνσταντινουπόλεως, μετὰ εὐγνωμοσύνης ἀνέγνωμεν. Βέβαιοι δ' ὄντες ὅτι μεγάλην θὰ προξενήσῃ χαρὰν εἰς πάντας τοὺς φίλους μας καὶ συνδρομητὰς ἢ ἀνάγνωσις ὁλοκλήρου τοῦ κειμένου τῆς συστάσεως, ἀναδημοσιεύομεν αὐτὴν ἔχουσαν οὕτω:

ΕΚ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΩΝ ΠΕΡΙ «ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ»

Ἡ ἐν τοῖς πατριαρχείοις κεντρικὴ ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ διεξεληθούσα τὸν πρῶτον τόμον τῆς *Διαπλάσεως τῶν Παίδων*, συγγράμματος περιοδικοῦ ἀπὸ διετίας ἤδη περίπου κατὰ μῆνα ἐν Αθήναις ἐκδιδομένου ὑπ' ἀνδρῶν λογίων ἐντριβῶν εἰς τὰ παιδαγωγικά, καὶ κρίνουσα τὸ περιοδικὸν τοῦτο τὰ μάλιστα συντελεστικὸν εἰς τὴν καλὴν τῶν παιδῶν ἀγωγὴν προάγεται ἀδεία καὶ προτροπῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἵνα ὡς τοιοῦτον συστήσῃ τοῦτο τοῖς γονεῦσι καὶ διδασκάλοις.

Σκοπὸς τῆς *Διαπλάσεως τῶν Παίδων*, καθάπερ καὶ ὁ τίτλος δηλοῖ, ἐστὶν ἡ εἰς τὰς ἀπαλὰς τῶν παιδῶν καρδίας ἐμφύτευσις ἀρχῶν ὑγιῶν καὶ ἡ τοῦ πνεύματος αὐτῶν ὀρθὴ ἀνάπτυξις· τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον λίαν ἐπιτυχῶς ἡ τοῦ περιοδικοῦ σύνταξις ἐκκληροῖ παρατιθεῖσα τοῖς μικροῖς αὐτοῦ ἀναγνώσταις ἅμα μὲν ἐκλεκτὰ ἱστορήματα, ποιήσεις, μύθους καὶ παραγγέλματα, ἐπιμελῶς συντεταγμένα καὶ πρὸς τὴν μόρφωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ πρὸ πάντων αἰσθήματος καὶ τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν τῆς νεότητος ἀποβλέποντα, ἅμα δὲ κατάλληλα τῇ νεαρᾷ ἡλικίᾳ προβλήματα, ἐρωτήσεις καὶ παίγνια σκοποῦντα τὴν τοῦ πνεύματος αὐτῶν τερπνὴν ἅμα καὶ ὠφέλιμον ἐνάσκησιν· ὕψος καθαρεῦον καὶ εὐληπτον, σκόπιμος τῆς ὕλης ἐκλογὴ καὶ κατάταξις, καὶ εἰκόνες εἰπιτυχῶς τὰ γραφόμενα ἀποτυπῶσαι, καθιστῶσι τὴν *Διάπλασιν τῶν Παίδων* ἀνάγνωσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς παιδὰς χριστιανικὴν καὶ ἐλληνοπρεπεῖα λαμβάνοντας ἀγωγὴν. Τοιοῦτον κρίνουσα τὸ περιοδικὸν τοῦτο ἡ ἐν τοῖς πατριαρχείοις κεντρικὴ ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ συνίστησι θερμῶς εἰς τὰς οἰκογενείας πάσας καὶ τὰ σχολεῖα ἐκατέρου τοῦ φύλου τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ ὡς μέσου διαπαιδαγωγήσεως τὰ μάλιστα προσφόρου, καὶ προτρέπει εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ ἔργου τούτου πάντας τοὺς δυναμένους συνδραμεῖν.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 7 αὐγούστου 1880.

† Ὁ Μέγας πρωτοσύγγελλος.

ΤΑ ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΤΟΥ ΛΑΔΕΦΟΥ ΤΑΚΗ

"Εγώ με τὰ γενέθλια τοῦ Τάκη.
Χθές βράδυ ἐκλείσει τὰ δυὸ χρονάκια.
Τί ἔξυπνο! τί νόστιμο ἀδελφάκι!
Θά τρέξω νὰ μαζεῦσω λουλουδάκια
Νὰ κάνω μιὰ ἀνθοδέσμη μυρωδάτη.
Πρέπει κ' ἐγὼ νὰ τοῦ χαρίσω κάτι!

Τοῦ εἶπα πῶς θά τρέξω νὰ τοῦ εἰδῶ,
Καί νὰ τὸ πᾶγυ μου τὸ μικρὴν του κλίνη.
Τὸ πρῶγμα τ' ὠραιότερο ποῦ ξέρω.
Καί πεῖ ὥρα τοῦ τί μορεῖ νὰ γίνῃ
Ἀπὸ τὰ δροσερὰ λουλούδια μου αὐτά:
"ἴσως ἢ πεταλούδα κ' ἐλθῇ ποῦ πετᾷ...

"ὦ! στίσου πεταλούδα! ἔλα, στίσου!
"Ἀχ! νᾶχα τὸ πλατύ μου τὸ καπέλο!...
Δὲν θά σὲ ὠραιοῦσαν τὰ πτερὰ σου...
Ἄ! ἔλα! γιὰ τὸν Τάκη μας σὲ θέλω!...
Αὐτὸς θά σ' ἀγαπᾷ, θά εὐτυχίσῃ.
Δὲν θέλεις; κρῖμα!... θά μετανοήσῃς...

Καλὰ! λοιπὸν μὲ φεύγεις; σὲ λυποῦμαι...
Ἄλλῃ... δὲν κάνεις κ' ἄσχημα, καυμένη.
"Ὁ Τάκης, τὴν ἀλήθεια νὰ εἰποῦμε,
Ἄπορεί καί νὰ σ' ἀφήσῃ ἀμελημένη
Κι' ἀντί; γιὰ φυλακὴ σ' ἕνα στενὸ κουτί
Τὴν ἐξοχὴ βεβαίως προτιμᾷ αὐτὴ.

Μὰ δὲν μοῦ λές, μικρούλα πεισματάρη,
Τί θά γένῃς, χωρὶς προστάτη, μόνη;
"Ὅταν βορείας μὲ ἀστραπαῖς κ' ἀνέμω
Καί κεραυνοὺς τὸν κόσμον ἀνατατόνει;
ἔλα! ἢ στέγῃ μας σὲ περιμένει
Ἐκεῖ θά ἦσαι πλεῖα ἀσφαλισμένη.

"Ἀφ' οὗ δὲν θέλεις, αἶ! ὥρα καλῆ σου!
Καί εἶθι νὰ πετᾷς εὐτυχισμένη.
Μὲ τὴν εὐχὴ τῆς μάνας σου μαζήσου,
"Ὅσο καί πάλι Αὐγούστου νὰ γένῃ.
Κι' ὅταν τὰ τρία κλείσῃ ὁ Γάμος μὲ καλὸ,
Ἐλπίζω τότε νᾶχῃς κλειότερο μυαλό.

Αἰμύλιος εἰμαρμένος.

ΟΙ ΔΥΟ ΓΙΓΑΝΤΕΣ

— Ὄχι, ὄχι! δὲν δύναμαι! εἶνε ἀδύνατον, εἶπεν ὁ Πάτροκλος.

— Ποῖον εἶνε ἀδύνατον, Πάτροκλε;

— Νὰ λύσω τὸ πρόσλημα, μήτερ' ἔδοκίμασα, ἐβασανίσθην, ἔχασα τόσην ὥραν, ἀλλὰ τίποτε! δὲν δύναμαι νὰ τὸ λύσω! Ἄ! πῶς τὰ σικχαίνομαι αὐτὰ τὰ μαθήματα...

— Ἔ, μικρὲ μου, ἡξέρεις ὅτι χωρὶς οὐδὲ τὴν παρρημιαν νὰ ἔχῃς ὑποψίαν ἐπέτρεψας νὰ σὲ συλλάβῃ καὶ νὰ σὲ καταστήτῃ δούλόν του εἰς γίγας; καὶ τί γίγας! πολὺ ἰσχυρό-

τερος, ἀπὸ ἐκείνους περὶ τῶν ὁποίων ἔμαθες εἰς τὴν μυθολογίαν!

— Τί θέλεις νὰ εἶπῃς μήτερ, ἠρώτησεν ὁ Πάτροκλος, ὁ ὁποῖος ἀκούσας τὴν λέξιν γίγας, ἐπέστησε τὴν προσοχὴν του.

— Ὁ χαιρέκακος αὐτὸς γίγας ὀνομάζεται: Δερ-δύναμαι, καὶ ἀν τὸν ἀφήσῃς νᾶ ἐνεργῇ ὁὰ σοῦ ἀφαιρέσῃ πᾶσαν τὴν εὐτυχίαν τῆς ζωῆς σου. Ὅσον σὺ ὑποχωρῇς εἰς τὰς ὀρέξεις του, τόσον ἐκείνος γίνεται ἰσχυρότερος καὶ τυραννικώτερος ἐναντίον σου, μέχρις ὅτου σὲ καταστήσῃ τέλειον αὐτοῦ αἰγμᾶλῳτον.

— Ἀλλ' ἐγὼ, μήτερ, δὲν τὸ βλέπω αὐτὸ τὸ τέρας.

— Τὸ ἡξέρω! καθὼς δὲν δύνασαι νὰ ἴδῃς τὴν ψυχὴν σου, ὁμοίως δὲν δύνασαι νὰ βλέπῃς καὶ τοὺς ἐχθρούς αὐτῆς, ἀλλ' οὔτε καὶ τοὺς φίλους.

— Καὶ ποῖοι εἶνε οἱ φίλοι τῆς ψυχῆς μου;

— ὦ! ὁ Θεὸς σοὶ ἐδῶκε πολλούς. Ἐκεῖνος ὅμως περὶ τοῦ ὁποίου ἐγὼ τώρα θά σοὶ ὁμιλήσω ὀνομάζεται: Θέλω.

Ἡ περιεργία τοῦ Πατρόκλου διηγέρετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον. Ἡ ἰδέα ὅτι τέρας τι προσεπάθει νὰ ὑποδουλώσῃ τὴν ψυχὴν του ἦτο πρωτόκουστος δι' αὐτόν, καὶ ἐπειδὴ εἶχεν ἀρκούντως εὐφάνταστον εὐφυῖαν, λίαν δυσάρεστον καὶ ἀποτροπαίαν ἐφαντάζετο τὴν ὄψιν τοῦ τέρατος τούτου. Μετὰ μικρὰν σκέψιν ὁ Πάτροκλος ἐπανέλαθε:

— Μήτερ, ἐπιθυμῶ ν' ἀπομακρύνω ἀπ' ἐμοῦ τὸν κακεντρογῆ αὐτὸν γίγαντα, ἀλλ' ἐάν μοι ἐπιτεθῇ αἰφνιδίως, εἰ νὰ κάμω;

— Προσκάλεσον εἰς βοήθειαν τὸν φίλον σου Θέλω! εἶναι καὶ αὐτὸς γίγας καὶ πολὺ μάλιστα ἰσχυρότερος ἀπὸ τὸν ἄλλον! ἀλλ' εἶνε παρατηρημένον ὅτι οὗτος μόνον ὅταν προσκληθῇ προσέρχεται, ἐνῶ ὁ ἄλλος ἐρχεται ἀπροσκλητος.

— Αὐτὸ δὲν εἶνε δίκαιον, εἶπεν ὁ Πάτροκλος.

— Οὔτοι νομίζεις; ὑπέλαθεν ἡ μήτηρ, θριαμβευτικῶς μειδιῶσα. Τότε λοιπὸν πρέπει ν' ἀποδοθῇ δίκαιός σου. Ὅταν ὁ Θέλω φιλοδωρήτῃ πεντ' ἑξ ῥαβδισμῶν εἰς τὸν Δερ-

δύναμαι, οὐδέποτε πλέον θὰ τοιμῶσθαι οὗτος νὰ σὲ πλησιάσῃ.

Ὁ Πάτροκλος ἐξῆλθε τοῦ δωματίου μὲ ὕψος ἀποφασιστικόν, τὸ ὅποιον ἐπροξένησεν εὐχάριστον ἐντύπωσιν εἰς τὴν μητέρα του.

Ἀκριβῶς τὴν ὥραν αὐτὴν ὁ Πάτροκλος εἶχε νὰ μελετήσῃ ἐν δυσκολώτατον μάθημα, καὶ, ἀφίνοι τὴν μητέρα του, ἐσκέπτετο ὅτι θὰ δείξῃ εἰς τὸ τέρας Δείρ-δύναμαι, τί δύναται ἐν παιδίον νὰ κατορθώσῃ τῇ βοήθειᾳ τοῦ Θεῶ.

Ἐκλείθη εἰς ἐν δωματίον καὶ ἤρχισε τὴν μελέτην. Μόλις ἀνέγνωσεν ὀλίγας γραμμὰς καὶ πόθος πρὸς διασκέδασιν τὸν κατέλαβε. Μερικὰ παιδιὰ ἐπαιζόν κάτωθεν τοῦ παραθύρου· ἄχ! πόσον ἐπεθύμει νὰ παῖξῃ καὶ αὐτός μαζί τιν. Ὁ Πιστός ἐπαιξε μὲ τὴν Αἰλίναν· πόσον ὥραϊον θὰ ἦτο νὰ συμμετάσχω καὶ αὐτός εἰς τὰ τρελλὰ παιγνίδια τῶν δύο ἀγαπημένων ζώων. Μία σελὶς τοῦ τετραδίου του ἦτο ἀγγραφοῦς, καὶ ἐφαίνετο ὡς νὰ τὸν προσεκάλει νὰ ζωγραφίσῃ ἐπ' αὐτῆς διάφορα γελοῖα ἀνθρωπίκια. Ὅλα αὐτὰ ἦσαν ἱκανὰ ν' ἀπασχολήσωσιν ἐν παιδίον ἀπὸ τῆς μελέτης του καὶ νὰ τὸ προσελκύσωσιν, ἀλλ' ὁ Πάτροκλος, εἰπούμεν, εἶχε λάβει πλέον γενναίαν ἀπόφασιν· ὥστε, βλέπων ὅτι ἐκινδύνευε νὰ παρασυρθῇ, ἐφώναζε· Θεῶ! Θεῶ! καὶ ἐξηκολούθησε παντὶ σθένει τὴν μελέτην του. Μετ' ὀλίγον ἔμαθε τὸ μάθημά του καὶ τὴν ἐπύριον ἦτον ὁ πρῶτος τῆς τάξεως ἐν τῇ σχολείῳ· ἡ μήτηρ του ἠσθάνετο ἄφικτον εὐχαρίστησιν διὰ τὴν μετατροπὴν τοῦ υἱοῦ τῆς, καὶ αὐτός δὲ ὁ ἴδιος ἔχειρεν ὅτι κατώρθωσε νὰ δώσῃ τὸ πρῶτον κτύπημα εἰς τὸ τέρας Δείρ-δύναμαι.

ΚΡΙΤΑΝ.

ΟΡΙΣΜΟΣ

«Τί διαφέρουν, Νιόβη, τὰ χεῖματα τοῦ ἐμπόρου ἀπὸ τὰ χεῖματα τοῦ φυλαργύρου;» ἠρώτησεν ἡ μικρὰ Εὐάδην τὴν φίλην τῆς.

«Ὁ μὲν ἐμπόρος», ἀπάντησεν ἐτοίμως ἡ εὐφυὲς Νιόβη, «δὲν ἀφίνει τὰ χεῖματά του νὰ κοιμηθῶν, τὸν δὲ φυλαργύρον δὲν ἀφίνουν τὰ χεῖματα νὰ κοιμηθῶν».

Κα Μ. Γρ. Κ.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

Καλὰ παιδιὰ, προσοχή!
Ἴδου ἐφθίσταμεν εἰς τὸ Χ.
Ἀκούη δύο μένουσιν.
Ἐς τὸν πίνακα προσμένουν.
Προσέγετε εἰς ἐμένα·
«Ψεῖ λέγεται τὸ ἕνα»
Ἀκούσατε· «Τὸ ἄλλο»
Τὸ λέγουσιν Ὁ μεγάλο.»

Ἐκεῖνος, ποῦ προσέχει,
Πολλὰ καλὰ θὰ ἔχη.
Θὰ μᾶλλον νὰ διαβάξῃ,
Καὶ θὰ διασκεδάξῃ.
Τὶ εὐνοοῦν βιβλία
Θὰ λίσσεται, παιδίε,
Μ' ὥραιας ἱστορίας
Καὶ εἰκονογραφίας!

Ἢ προσοχή σας, τί καλὴ!
Ἐνὶ πολὺ σὰς ὠφελεῖ,
Χαρὴν μεγάλην δίδει
Κατόπιν εἰς τὸ παιγνίδι.
Λοιπὸν καιρὸν μὴ χάνετε,
Προσέγετε, μανθάνετε,
Καὶ ὑπερὸν θὰ τρεξώμεν,
Θὰ φάγωμεν, θὰ παίξωμεν.

ΑΛ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ.

ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΝ ΔΕΡΜΑ

Ὅλη ἡ ἐπιφάνεια τοῦ σώματός μας καλύπτεται καὶ προφυλάττεται ἀπὸ λεπτόν καὶ ἀπαλὸν περικάλυμμα, τὸ ὅποιον ἐνίοτε σχίζετε, ἀπερίσκεπτοι μικροί, ὅταν παίζετε, ἀλλ' ὅπερ εὐτυχῶς ἐπιδιορθοῦται μόνον του.

Τοῦτο τὸ λεπτόν, ἀπαλὸν καὶ θαυμασίον περικάλυμμα εἶναι τὸ δέριμα σας.

Βεβαίως ἔχετε ἰδεῖ δέρματα ζώων, βύρσαν (πετσὶ) παραδείγματος χάριν. Τὰ δέρματα τῶν ζώων εἶνε πυκνότερα τοῦ δερμάτός μας, διότι τὰ ζῶα δὲν ἔχουν νὰ κάμνωσι τόσον δυσκόλους καὶ πολυαριθμούς κινήσεις ὡς ὁ ἄνθρωπος. Ἐπὶ τοῦ δερμάτος τῶν μασταφόρων ζώων φύονται πάντοτε σχεδὸν τρίχες, ὅπως καὶ ἡμεῖς ἔχομεν μακροὺς καὶ λεπτοὺς τρίχας καλυπτούσας τὴν κεφαλὴν μας.

Μολονότι τὸ δέριμα μας φαίνεται λεῖον καὶ ἀκακύντως πυκνόν ὥστε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκροὴν τοῦ αἵματός μας, ἐν τούτοις ὁμῶς ἔχει πολλὰς μικρὰς ὀπὰς ἀδιοράτους, τὰς ὁποίας καλοῦμεν πόρους τοῦ δερμάτος καὶ διὰ τῶν ὁποίων τελεῖται ἡ διαπνοή,

Ὁ μικρὸς διδάσκαλος.

ἡ ὁποία, ὅταν εἶνε ἄφθονος καὶ ὁρατὴ, λέγεται ἰδρώς. Διαπνέομεν πάντοτε καὶ χωρὶς μάλιστα νὰ τὸ ἐννοώμεν.

Εἶνε λοιπὸν ἀναπόφευκτον διὰ τὴν ὑγιείαν μας νὰ λειτουργῇ τὸ δέριμα μας, δη-

λαδή νὰ ἐνεργῇ τελείως, διότι αἱ λειτουργεῖαι τοῦ εἰς κατὰ τινὰ τρόπον τὸ συμπλήρωμα τῆς ἀναπνοῆς μας. Οἱ ἀνωφελεῖς ἀτμοὶ ἐξέρχονται τοῦ σώματός μας διὰ μέσον τῶν μικρῶν ὀπῶν τοῦ δερμάτος καὶ

τοῦτο λέγεται διαπνοή· ὁμοίως δὲ μεγίστη ποσότης τοιούτων ἀτμῶν ἐξέρχεται ἐνδοθεν τῶν πνευμόνων μας διὰ τῆς ἐκπνοῆς.

Ἀλλ' ὅπως ἡ διαπνοὴ ἐκτελεῖται τελείως, πρέπει οὐδὲν νὰ μὴ φράττη τὰς μικρὰς καὶ δυσδικαίτους ὁπὰς τοῦ δέρματος. Καὶ τοῦτο εἶνε εἰς ἓκ τῶν λόγων, δι' οὓς ἡ καθαριότης τοῦ σώματος εἶνε δι' ἡμᾶς ἐν τῶν στοιχειωδερστέρων καθυκόντων.

Τὸ νὰ πλύνωμεν τὰς χεῖράς μας, τοὺς πόδας μας, τὸ πρόσωπόν μας, τὸ νὰ λούωμεν τὸ σῶμά μας, νὰ τηρῶμεν τὴν κόμην μας καὶ τὴν κεφαλὴν μας ἐντελῶς καθάραν, εἶνε προφυλάξεις ἀπολύτως ἀναγκαῖαι διὰ τὴν ὑγίειάν μας.

Ἄν δὲ παραμελῶμεν τὴν καθαριότητα τοῦ σώματος, ἐκτιθέμεθα εἰς διαφόρους ἀσθενεῖας ὁδυνηρὰς καὶ δυσχερεῖς.

Ἡ καθαριότης εἶνε προτέτι δι' ἡμᾶς καθῆκον, ὅπερ μᾶς ἐπιβάλλει ἡ ἀξιοπρέπεια καὶ ὁ πολιτισμός, πρὸς τοὺς ὁμοίους μας, πρὸ τῶν ὁποίων δὲν πρέπει νὰ παρουσιάζωμεθα ῥυπαροί, διότι οὕτω προκαλοῦμεν τὴν ἀηδίαν, ἣν προξενεῖ ἡ θέα τῶν τοιούτων.

Τέλος ἡ καθαριότης εἶνε καθῆκον ὅπερ ἔχομεν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς ἄνθρωποι κοινωνικοί, καλῶς ἀνατετραμμένοι, πολιτισμένοι, αἵτινες σέβονται τὸν ἑαυτὸν των, καὶ θέλουσι νὰ ἐκτιμῶνται καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ.

Η ΠΟΝΤΙΚΟΠΑΓΙΔΑ

Μίαν ἡμέραν οἱ ποντικοὶ συνῆλθον εἰς συνεδρίασιν, εἰς τὸ βῆθος ἐνὸς ὑπογείου, διὰ νὰ συζητήσουν περὶ τῶν μέσων τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ θέσουν εἰς ἐνέργειαν, ὥστε νὰ κατορθώσουν μὲν ν' ἀφαιροῦν ἀπὸ τὴν ποντικοπαγίδα τὸ καψαλιστὸ ψωμί ἢ τὸ ψητὸ τυρί, ἀλλὰ χωρὶς νὰ κινδυνεύουν πλέον νὰ χάσουν τὴν ζωὴν των καὶ τὰς τῶσας ἀπαλαύσεις τοῦ κόσμου τούτου, ὅπως τὸ ἔπαθον ἕως τῶρα τόσοι καὶ τόσοι φίλοι καὶ συγγενεῖς καὶ ὁμογενεῖς. Ἐκαστος ποντικός ἔχει εἰς τὴν μικρὰν τοῦ κεφαλῆν καὶ ἐν σχέδιον, μερικοὶ μάλιστα ἔχουσιν ἀπὸ δύο τρία. Τέλος πάντων μετὰ πολλὰς προτάσεις καὶ

ἀντιπροτάσεις καὶ νομοσχέδια, ἀναβαίνει τὸ βῆμα (ἀφ' οὗ πρότερον ἐζήτησε τὸν λόγον ἀπὸ τὸν πρόεδρον) εἰς τῶν σεβασμιωτέρων καὶ ἐπικυνδυνωτέρων... φίλων τοῦ τυρίου καὶ τῶν χοιρομηρίων, καὶ ἐν μέσῳ βαθείας σιγῆς ἀρχίζει τὴν ἀγόρευσίν του, ἔχουσαν περίπου ὡς ἑξῆς, κατὰ τὰ στενογραφημένα πρακτικὰ τὰ ὅποια ἔφερε καὶ ἀφῆκε πλησίον μικρὰς ὁπῆς τοῦ ἐρμαρίου μας εἰς στενογράφος ποντικός.

« Ἄνδρες ποντικοί !

Μετὰ τὸν ἀξιοτίμιον προαγορεύσαντα μοι φαίνεται, ὅτι ἔχω καθῆκον νὰ εἰπῶ καὶ ἐγὼ τὴν γνώμην μου, ἀφ' οὗ πρόκειται περὶ αὐτῆς τῆς σωτηρίας καὶ τῆς δόξης τοῦ ἔθνους καὶ τῆς εὐδαιμονίας τοῦ κράτους. Προτείνω λοιπὸν νὰ προχωρῶμεν τοῦ λοιποῦ με φρόνησιν καὶ περισκέψιν κατὰ τοῦ κοινοῦ ἔκθερος, δηλαδή κατὰ τῆς ποντικοπαγίδος, καὶ νὰ ἐξουδετερώμεν οὕτω τὴν καταστρεπτικὴν τῆς δυνάμειν μὲ ἐν στρατήγημα ὀφειλόμενον εἰς τὴν ταπεινὴν πειρὰν μου. (Φωνὴ ἀπὸ τοῦ κέντρου : « Σιωπῆτε γὰ θεορεῖται ! ») Ἐξηγοῦμαι. Πράττομεν, φίλοι συμπολίται, ἐν μέγα λάθῳ : ζητοῦμεν νὰ λάβωμεν τὸ περιεχόμενον τῆς ποντικοπαγίδος μὲ τοὺς δύο πόδας· τρέφω ἀπερίοριστον σεβασμὸν πρὸς τὰ πατροπαράδοτα ἔθνη καὶ ἔθιμα, ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ἀνόητον καὶ καταστρεπτικὸν ἔθιμον, καὶ ἔγινεν αἰτίαν νὰ κλαύσουν τόσαι χῆραι καὶ νὰ πεινοῦν τόσα ὄρφανά ! (Γενικὴ συγκίνησις). Υψηλίζω ἐναντίον τοῦ εἰθίμου τούτου καὶ τὸ ἀποκηρύττω. Ἰδοὺ λοιπὸν ἐγὼ τί προτείνω : νὰ λαμβάνωμεν τὴν τροφὴν μας μὲ τὸν ἓνα μόνον πόδα, ἀκούετε, κύριοι ; μὲ τὸν ἓνα μόνον, ἐν ᾧ συγχρόνως ὁ ἄλλος θὰ κρατῇ τὸ ἐλαττήριον διὰ νὰ μὴν πέσῃ. »

Τὰς λέξεις ταύτας τοῦ ἀγορευτοῦ ὑπεδέχθη ὁξὺς συριγμός, ἐπείχων τόπον ἐπευφημιῶν, καὶ εὖγε, εὖγε, αἱ δὲ οὐραὶ τῶν ποντικῶν ἐκτύπων ζωκρῶς τὸ ἔδαφος δίλκην χειροκροτημάτων. Ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτὴ παμφυκφί. Ὁ πρόεδρος ἐκάρυξε τὴν λῆξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ οἱ ποντικοὶ ἐπανεκάμψαν οἰκῶδε.

Ἄλλ' αἶμοι! ὁ ὄλεθρος ἐξακολουθεῖ καὶ πάλιν ἀμειλίχτως ἀποδεκατίζων τὰς τάξεις τῶν! Τί νὰ πράξουν; Οἱ ποντικοὶ συγκαλοῦν καὶ πάλιν μετ' ὀλίγον τὴν βουλὴν τῶν εἰς ἑκτακτον σύνοδον, δὲν ἐνθυμοῦμαι δυνάμει τίνος ἄρθρου τοῦ Συντάγματος τῶν.

Οἱ πρεσβύτεροι εἶχον ἤδη ἀρχίσει ν' ἀγορεύωσι καὶ νὰ διακραγῶσιν τὴν δυστυχίαν τῆς πατρίδος, στερεθείσης τόσων ἐντίμων καὶ φιλησύχων πολιτῶν, ὅταν αἰφνης ἐκ τῶν τελευταίων ἐδωλίων ἀκούεται ὀξεὶς φωνῇ ζητοῦσα τὸν λόγον, καὶ ταῦτοχρόνως εἰς δυστυχῆς ποντικῆς ὅστις ἔπαυσεν πλέον ν' ἀνῆλθῃ εἰς τὴν φυλὴν τῶν τετραπόδων, διότι ὁ πτωχὸς εἶχε τρεῖς μόνον πόδας, προχωρεῖ πρὸς τὸ βῆμα χωλαίνων σπαρταξικαρδίως. Ἀκρα σιγή. Ἡ γενικὴ προσοχὴ πρὸς αὐτὸν εἶνε ἐστραμμένη.

Οὗτος δέ, κρεμάσας ἀπὸ τοῦ βήματος τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ἡκρωτηριασμένου του ποδός, ἐκφωνεῖ μετὰ φωνῆς πλήρους πικρίας:

«Τὸ σύστημα, τὸ ὁποῖον ἐψηφίσατε εἰς τὴν παρελθούσαν σύνοδον, τὸ ἐδοκίμασα καὶ ἰδοὺ τὸ ὄφελός του! ἔχασα διὰ παντός τὸν ἓνα πόδα μου, καὶ ἐπ' ὅλης μου τῆς ζωῆς θὰ ἔμαι χωλός· ὁποῖα προσβολὴ διὰ τὴν οἰκογενειάν μου καὶ διὰ τὸ ἔθνος μας. (Μία φωνή: «δυνατώτερα!») Ἀκούω νὰ φωνάζουν: «δυνατώτερα!» Δυνατώτερα! ἀλλ' ἡ θλίψις καὶ ἡ ἀπελπισία καὶ ἡ καταισχύνῃ ἀφῆκαν πλέον δύναιμι, ἀφῆκαν πλέον ζῶν εἰς τοὺς πνεύμονάς μου; Σὲς ὠρίλουν περὶ τοῦ ποδός μου, ὁ ὁποῖος ἔμεινεν εἰς τὴν ποντικοπαγίδα, ἀλλ' ἄλλοι εἶνε ἀκόμη δυστυχέστεροι· ἄλλοι ἀφίνουν τὴν ζωὴν τῶν αὐτῶν ἐκεῖ ὅπου ἐγὼ ἀφῆκα μόνον τὸν πόδα μου. . . . (ὦ! ὦ!) ὦ! εἶνε φοιτὸν, ἀδελφοί! Θέλετε λοιπὸν ν' ἀκούσῃτε μίαν συμβουλὴν; (Ἀσθησις) μίαν συμβουλὴν ἣτις θὰ σὰς κάμῃ τόσον ἀσφαλῆς ὡς νὰ εἴσθε ἀσφαλισμένοι εἰς καρμὶν ἀσφαλιστικὴν ἐταιρίαν; (Ζωηραὶ ἐπιδοκιμασθαὶ παταχόμεν) καὶ νὰ περιπαίζετε τὴν ποντικοπαγίδα ὡς ἄθυρμα; (Εἶγε! εἶγε!) ἰδοὺ τὸ μόνον μέσον: Μὴ πλησιάζετε ποτὲ εἰς τὴν ποντικοπαγίδα! (Γερικὴ ἐκπληξίς!!). . . .

Δὲν ἔχομεν νεωτέρας πληροφορίας ἂν ἐψηφίσθη ἡ ἀπερρίφθη ἡ πρότασις τοῦ προτεινάντος.

Ἀλλ' ἂν οἱ μικροὶ φίλοι «τῆς Διαπλάσεως» μᾶς ἤκουον, θὰ τοῖς ἐλέγομεν ὅτι τὸ μόνον μέσον ὅπως μὴ περιπέσουν εἰς τὴν κακίαν, εἶνε νὰ φεύγουν μακρὰν ἀπ' αὐτὴν, νὰ μὴ πλησιάζουν τοὺς κακοὺς. Ἐπεσεν ὁ ἀνθρωπος εἰς τὰ ἐλαττώματα; Ἐπεσεν ὁ ποντικός εἰς τὴν ποντικοπαγίδα; Ἐτελείωσε! καὶ ὁ ἓνας καὶ ὁ ἄλλος κατεστράφησαν.

Αἰμῆλιος Εἰμάρμενος

ΕΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΩΝ

μεταξὺ Μάρκου Βότσαρη καὶ Θ. Κολοκοτρώνη

Ἡ ἑλληνικὴ ἑπανάστασις κηρυχθεῖσα τὴν 25 Μαρτίου 1821 ἠρίθμει ἡδὴ τὸ δεύτερον αὐτῆς ἔτος, ὅτε ὁ Μάρκος Βότσαρης, βλέπων κινδυνεῖον τὸ Σούλι, μετέβη εἰς Κόρινθον κατεσπευσμένως ζητῶν βοήθειαν. Ἐκεῖ δὲ συνητήθη μετὰ τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, τὸν ὁποῖον εἶχε γνωρίσει τῷ 1814 καὶ μετ' αὐτοῦ εἶχαν γίνεαι ἀδελφοποιοί. Ἡ ἐν Κόρινθῳ αὕτη τῷ 1822 συνέντευξις τῶν δύο τούτων μεγάλων τῆς ἱερᾶς ἡμῶν ἐπανάστασεως ἀνδρῶν εἶνε ἀξία ἀναγραφῆς, ἐνεκα συγκινητικῆς ἐπεισοδίου, μαρτυροῦντος τὴν ἀρχαίαν ἀπλότητα τοῦ Μάρκου Βότσαρη, τοῦ νέου τούτου Λεωνίδα, ὡς καὶ ὁ ἴδιος ἠρέσκετο νὰ τὸν ὀνομάζουν. Πρῶτος ὁ Κολοκοτρώνης μετέβη νὰ ἐπισκεφθῇ αὐτόν, τὸν ὁποῖον ἄλλοτε εἶχε γνωρίσει ἄσημον, καὶ τότε ἐπανέβλεπε πλήρη δόξης. Ἐνεδύθη λοιπὸν τὴν λαμπροτέραν του φορεσίαν· ὡς ζωνάρι ἐφόρεσε πολύτιμον σάλι μεταξωτόν, ἐκρέμασε τὰ χρυσὰ του τσαπράζια, ἐνεδύθη τὴν φέρμελὴν του μετὰ τὰς ἀνοικτάς χειρίδας καὶ τὰ χρυσὰ κεντήματα, καὶ εἰς τὸ πλευρόν του ἐκρέμασε γιγαγάκι μετ' ἀργυρᾶν θήκην. Ὁ Μάρκος τούναντίον εἶχε μετεβῆ εἰς Κόρινθον ἀνευ συνοδείας καὶ ἐπιδειξέως, μετὰ τὴν ἀπλουστάτην τῶν ὀρειῶν ἐνδυμασίαν. Ἐφόρει, ὡς πάντοτε, τὸν κοντόν ἐκ κυανοῦ ἐριούχου ἐπεινδύτην του, τὴν ἐκ τριχῶν αἰγὸς μεγάλην του κάπαν, καὶ τὰ ὄπλα του δὲν εἶχον οὐδὲν κόσμημα. Ἡ μόνη του πολυτέλεια ἦτο τὸ λινόν του ζωνάρι, χιονόωδον ἔχον λευκά-

τήτα, ὅπερ ἦτο χειροτέχνημα τῆς ἀδελφῆς του Ἀγγελικῆς. Ὁ Κολοκοτρώνης τετραγμένος ἐκ τῆς ἀντιθέσεως, ἦν ἐσχημάτιζεν ἡ πολυτελής του ἐνδυμασία πρὸς τὴν αὐστηράν καὶ πολεμικὴν στολὴν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Σουλιωτῶν, ὠμίλησεν ὀλίγα, ἔμεινεν ὀλίγον, καὶ ἔσπευσε νὰ τελειώσῃ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτὴν, ἥτις τὸν ἔφερεν εἰς τοιαύτην ἀμυχανίαν. Τὴν ἐπαύριον ὁμῶς, πρῶτ' πρῶτ', ἐπανῆλθεν· ἀλλὰ τὼρα πλέον ἐφόρει τὴν παλαιὰν του κλέφτικη φορεσίαν· τὸ φέσι του τὸ παλαιόν, τὴν φουστάνελαν τοῦ τὴν λερὴ καὶ κατὰ τρυπιμένην ἀπὸ ἐχθρῶν σφαίρας, τὸ γιαντζῆνι του τὸ ἐσκωριασμένον, καὶ τὴν μακρὰν του καραμπίναν κρεμασμένην εἰς δερμάτινον ἱμάντα. Ἰδὼν αὐτὸν οὕτω ὁ Μῆρκος Βύσσαρης, τρέχει, πετᾷ μὲ ἀνοικτοὺς βραχίονας φωνάζων: «Δέξ' σοι ὁ Θεός, ἀδελφέ! τὼρα δὲ εἶσαι ἄν παλληκάρ'· τὼρα σὲ ἀναγνωρίζω, τὼρα ἔλα ν' ἀγκαλιασθοῦμε!» ΦΙΑΣΤΩΡ.

ΑΠΟ ΠΟΥ ΠΑΘΕΝ;

Χόπ, χόπ, χόπ! Εἰσῆλθε διὰ τοῦ παραθύρου τὸ χαριέστατον κίτρινον καναρινάκι, χωρὶς οὐδόλως νὰ φοβῆται, καὶ στρέφον τὴν μικρὰν του κεφαλὴν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπέτεινε μὲ τὴν γλυκυτάτην φωνήν του ἐρωτήσεις ἃς οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ νῆσῃ.

Ὁ Τιμολέων, ἡ Οὐρανία καὶ ὁ μικρὸς Ὁρέστης μὲ μεγάλην χαρὰν ὑπεδέχθησαν τὸν μικρὸν ἐπισκέπτην. Ὁ Τιμολέων ἔτρεξε νὰ κλείσῃ τὸ παράθυρον, ἡ ἀγαθὴ Οὐρανία ἔσπευσε νὰ φέρῃ τροφήν, ὁ δὲ σοδαρὸς Ὁρέστης ἔθεσε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῶν χειλέων του καὶ ἠτένιζεν μετὰ θαυμασμοῦ.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ τὸ ὠραῖον πτηνὸν διέτρεχε τὸ δωμάτιον, ἐπτερύγιζεν, ἐφλυᾷρει, καὶ τέλος, διὰ νὰ δείξῃ ὅτι ἦτο συνειθισμένον μὲ συντροφιά, ἐπεκάθησεν ἐπὶ τοῦ δακτύλου τοῦ Τιμολέοντος καὶ ἤρχισεν νὰ τρώγῃ τὸ ὑπὸ τῆς Οὐρανίας προσφερόμενον πλακούντιον.

«Ἵποθέτεις, Τιμολέων, νὰ ἦλθε κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὰς Καναρίους νήτους, ὅπου εἶναι ἡ πατρίς τῶν καναρινίων; ἢ ἠρώτησεν ἡ Οὐρανία.

Ὁ Τιμολέων ἀντὶ ἀπαντήσεως ἔσεισε τὴν κεφαλὴν ὡς νὰ ἔλεγε: «Ἐξέρω καὶ γὰρ... εἶναι μακρὰν, πολὺ μακρὰν ἀπ' ἐδῶ αἱ Καναρίαι νῆσοι!»

Ἐν τούτοις ἡ Οὐρανία ἐφρόνει, ὅτι ἔπρεπε νὰ φιλοξενήσῃ τὸν ξένον, καὶ ἐξῆλθε τοῦ δωματίου, διὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν μητέρα της κλωδίον διὰ τὸ καναρινίον. Μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἐπανῆλθε φέροντα αὐτό, ἀλλὰ οἱ ὀφθαλμοὶ της ἦσαν σχεδὸν δακρυόεστετοι.

«Ἡ μητέρα μοὶ εἶπεν, ὅτι δὲν θὰ τὸ κρατήσωμεν τὸ καναρινίον, διότι εἶναι ξένον.»

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἰσῆλθεν ἡ μήτηρ.

«Πρέπει λοιπὸν νὰ τὸ ἀφήσωμεν νὰ φύγῃ» ἠρώτησεν καὶ οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ μὲ φωνή.

«ὦ! ὦχι», ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ. «Εἶναι ἀληθές ὅτι πολλὰί; σὰς εἶπον, ὅτι τὰ πτηνὰ δὲν ἐπλάσθησαν διὰ νὰ ζῶσιν ἐντὸς τῶν κλωδίων, καὶ ὅτι πρέπει νὰ τ' ἀφήνωμεν ἐλεύθερα. Ἀλλὰ τὸ καναρινίον δὲν εἶναι πτηνὸν τῆς χώρας μας, εἶναι πτηνὸν τῶν θεσμῶν κλιμάτων· καὶ ἐὰν τὸ ἀφήσωμεν νὰ φύγῃ δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ζήσῃ πολλὰς ἡμέρας εἰς τοὺς ἀγρούς.

«Λοιπὸν θὰ τὸ κρατήσωμεν, μήτηρ!»

«Τέκνα μου», ἐπανέλαθεν ἡ μήτηρ, «δὲν εἶναι δίκαιον νὰ τὸ κρατήσωμεν· τὸ πτηνὸν αὐτὸ ἔχει κύριον, ὁ ὁποῖος τὴν στιγμὴν αὐτὴν βεβαίως λυπεῖται διότι τὸ ἔχασε, καὶ τὸ ἀναζητεῖ. Δίκαιον λοιπὸν εἶναι καὶ καθεκὼν μας συγχρόνως νὰ μάθωμεν εἰς ποῖον ἀνήκει, διὰ νὰ τοῦ τὸ ἀποδώσωμεν.»

Τὰ παιδιὰ δὲν ἀπήντησαν εἰς τοὺς λόγους τῆς μητρὸς των, διότι ἠθιγάνοντο πόσον δίκαιος τοῖς ὠμίλει· ἡ λύπη ὁμῶς κατεπλημύρισε τὴν καρδίαν των, καὶ μόλις ἠδύναντο νὰ κρατῶσι τὰ δάκρυα.

«Ἐμπρός, παιδιὰ! Ὡσαυτὸ τὸ πτηνὸν, εἰς τὸ κλωδίον καὶ ἐξεληθετε νὰ ἐρωτήσητε τοὺς γείτονας· ἴσως μάθωτε τίνας εἶναι.»

Ὁ Τιμολέων καὶ ἡ Οὐρανία ὑπήκουσαν· ἀλλὰ καθ' ὁδὸν ἔλεγον σιγὰ, σιγὰ: «Τοῦλάχιστον νὰ μὴ μάθωμεν τίνας εἶναι...»

Καὶ ὁμῶς αὐτὰ εὐσυνειδήτως ἐξεπλήρωσαν τὸ χρέος των ζητοῦντα ὅσας ἠδύναντο πληροφορίας.

Ἀπο ποῦ ἦλθεν;

Εἰς τινὰ γειτονικὴν οἰκίαν κατοικεῖ ὁ μικρὸς
Φωκίων, τὸ μονογενὲς τέκνον ἑνὸς ἐπιπλο-
ποιοῦ. Τὸ ἀτυχὲς παιδίον ἦτο ἀρρώστον καὶ

πρὸ πολλοῦ χρόνου δὲν εἶχεν ἐξέλθει τῆς οἰκίας
διὰ νὰ παίξῃ μετὰ τὰ συνομήλικά του παιδιά·
ὥστε καὶ αὐτὰ τὸν εἶχον πλέον λησμονήσει.

Τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἦτο περισσότερον τε-
θλιμμένος παρ' ἄλλοτε ὁ μικρὸς Φωκίων.
Εἶχε χάσει τὸν μικρὸν πτερωτὸν φίλον του,
τὸ καναρινάκι του, τὸ ὁποῖον τὸν διεσκέ-
δαζε μὲ τὰ παιγνιδιά του καὶ τὸν ἔτερπε
μὲ τὸ γλυκύ του κελάδημα. Ὡ! ἦτον ἀπαρη-
γόρητος· εἶχε κλαύσει τόσο πολὺ ἀπὸ τῆς
πρωίας ὥστε τὸν εἶχε καταλάβει πυρετός.
«Ἄχ! τὸ μικρόν μου τὸ καναρινάκι», ἔλεγε,
«ἔχασθ', ἔχασθ'. Δὲν θὰ περυγιζῇ πλέον
ἐπάνω ἀπὸ τὴν κλίνην μου, καὶ δὲν θὰ κά-
θεται πλέον εἰς τοὺς ὤμους μου, διὰ νὰ τρώγῃ
εἰς τὰς χεῖράς μου τὴν τροφήν του. Πόσον
διασκεδαστικὸν ἦτο! Τὸ ταλαίπωρον, θὰ τὸ
ἔφαγε τώρα καμμία γάτα...»

Καὶ ἔκλαιεν ἀδικυόπως, καὶ ἡ μήτηρ του
δὲν κατώρθου νὰ τὸν παρηγορήτῃ.

Περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν πρὸ μεσημβρίας
κτύπος ἠλαύσθη εἰς τὴν οὔραν τῆς οἰκίας
των. Ἦνοιξαν καὶ δύο παιδιὰ εἰσῆλθον. Ἦσαν
ὁ Τιμολέων καὶ ἡ Οὐρανία.

«Λάβετε, κυρία», εἶπεν ἡ Οὐρανία, προ-
τείνουσα πρὸς τὴν μητέρα τοῦ Φωκίωνα τὸ
μὲ λευκὸν πανίον κεκαλυμμένον κλωβίον,
ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὁ μικρὸς δραπετής ἦτο φι-
λακιτμένος, «ἡ γειτόνισσα μᾶς εἶπεν ὅτι
εἶναι ἰδικόν σας καὶ ἤλθομεν νὰ σᾶς τὸ φέ-
ρωμεν».

Ἡ Οὐρανία δὲν ἔλεγε τί ἔφερεν, ἀλλ' ὁ
Φωκίων δὲν ἐπερίμενε νὰ τοῦ τὸ εἶπουν διὰ
νὰ τὸ νοήτῃ.

«Ὡ! τὸ καναρινάκι μου», ἐφώνησεν, «Εὐ-
χαριστῶ, εὐχαριστῶ! Δὲν σὲ ἔφαγε λοιπὸν
ἡ γάτα, ἀνόητον;»

Ὁ Φωκίων ἤνοιξε τὸ κλωβίον. Τὸ πτηνὸν
ἐπέταξε, καὶ ἀφοῦ ἔκαμε μερικὸς γύρους
ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ κυρίου του, ἐπεκά-
θησεν ὑστερον ἐπὶ τοῦ ὤμου του καὶ τοῦ
ἐτοίμαπα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς. Το παι-
δίον ἤθελε νὰ τὸ συλλάβῃ διὰ νὰ τὸ φιλήσῃ,
ἀλλ' αὐτὸ ἔφευγεν.

Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἔμειναν ἐκπληκτοί, καὶ
βλέποντες τὴν χάριν τοῦ μικροῦ ἀσθενοῦς
ἔλεγον καθ' ἑαυτούς: «Ἡμεῖς ἡμεῖθα οἱ αἵτιοι
τῆς χάρις του.»

«Δὲν θὰ ἔρχεσθε νὰ βλέπετε τὸ καναρι-

νάκι;» ἠρώτησαν συγχρόνως ὁ Φωκίων καὶ
ἡ μήτηρ.

«Ναί, ναί, θὰ ἐρχώμεθα», ἀπάντησαν οἱ δύο
ἀδελφοί, καὶ ἀποχαιρετίσαντες τὸν Φωκίωνα
καὶ τὴν μητέρα του, ἀπῆλθον. Ὄταν ἔφθα-
σαν εἰς τὴν οἰκίαν των διηγήθησαν τὰ πάντα
εἰς τὴν μητέρα, ἥτις ἀκούουσα αὐτοὺς μὲ
συγκεκριμένην καρδίαν, ἐσκέπτετο: «Εἶναι
τίμια καὶ μὲ εὐγενῆ καρδίαν τὰ τέκνα μου».

Ἀλλὰ ἡ ἱστορία δὲν ἐτελείωσεν ἔως ἐδῶ.

Ἡ θεία τοῦ Φωκίωνα, ἥτις ἦτο πλουσίη,
ἄμχ ἔμαθεν ὅτι ὁ μικρὸς ἀνεψίος τῆς ἔχασε
τὸ καναρινάκι του, τοῦ ἔστειλε τὴν μεσημ-
βρίαν τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐν ἄλλο καναρινίον,
τὸ ὁποῖον μαζὺ μὲ τὸ ἰδικόν του κατεσκευά-
σαν φωλεὰν ἐντὸς τοῦ κλωβίου των καὶ
μετ' ὀλίγης ἡμέρας ἔκαμαν πέντε ὠά, ἐκ
τῶν ὁποίων ἐξῆλθον πέντε χρυσᾶ καναρινά-
κια. Ὁ Φωκίων τότε ἔστειλε δύο ἐξ αὐτῶν
εἰς τὸν Τιμολέοντα καὶ τὴν Οὐρανίαν. Ὡστε
ἐπὶ τέλους ἀπέκτησαν καὶ αὐτοὶ καναρινία.

Ο ΚΥΩΝ ΤΟΥ ΛΑΚΙΒΙΑΔΟΥ

Ὁ Λακισιάδης, ὁ παράδοξος οὗτος ἀνθρω-
πος τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος εἶχεν ἓνα κύνα,
ὅστις, κατὰ τοὺς ἱστορικούς, εἶχε σπανίαν
καλλονὴν καὶ τεραστίαν δύναμιν, ὅπως καὶ
ὁ κύριός του.

Ἡμέραν τινα ὁ κύων οὗτος εὐρίσκετο μό-
νος ἐντὸς δάτους μικροῦ κατὰ τὰ περιχώρα
τῶν Ἀθηνῶν· κλέπτει τινὲς ἰδόντες αὐτὸν
προσεπάθησαν ν' ἀφαιρέσωσιν ἀπὸ τὸν λαι-
μόν του τὸ ὀλόχρυστον περιδέραιον ἐπὶ τοῦ
ὁποίου ἦτο κεχαρσμένον τὸ ὄνομα αὐτοῦ
καὶ τῆς κατοικίας τοῦ κυρίου του· ἀλλ' ὁ
κύων ὤρμησε θαρραλέως ἐναντίον των, δει-
κνύων εἰς τοὺς κακούργους πόσον κοπτεροί
ἦσαν οἱ ὀδόντες του. Καὶ τρεῖς μὲν ἐξ αὐ-
τῶν ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, ἀλλ' εἰς κακὴν
κατάστασιν ἀπὸ τὰ πολλὰ δαγκάματα, τὸν
δὲ τέταρτον ὁ κύων δὲν τὸν ἐκακοποίησεν,
ἀλλὰ, συλλαβὼν αὐτὸν ἀπὸ τὴν χεῖρα, τὸν
ἠνάγκασε νὰ βαδίζῃ καὶ τὸν ἔφερεν οὕτω
ἐνώπιον τοῦ κυρίου του.

Ὅτε ὁ Λακισιάδης ἐξωστρακίσθη ἀπὸ τῆς
Ἀθήνας, κατέφυγεν εἰς τὴν Περσίαν μετὰ τοῦ

κυνός του, ἐλπίζων ὅτι θὰ εἶνε ἐξησφαλισμένος ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων.

Ἀλλ' ὁ Φαρνάβαζος εἰς ἐκ τῶν μεγάλαι-
τέρων σατραπῶν τῆς Περσίας, κατὰ προτρο-
πὴν τοῦ Αὐσάνδρου, τοῦ στρατηγοῦ τῶν
Σπαρτιατῶν καὶ τυράννου τῶν Ἀθηνῶν, ὥρι-
σεν ἀνθρώπους νὰ τὸν δολοφονήσουν.

Ἀλλὰ ποῖος ἐτόλμα νὰ φονεύσῃ κατὰ πρό-
σωπον τὸν Ἀλκιβιάδην, τὸν ὁποῖον ἔτρεμον
ἔλοι διὰ τὴν ῥώμην του καὶ τὴν γενναϊό-
τητα του; διὰ τοῦτο ἐβόησαν πῦρ τὴν νύκτα
εἰς τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ κατώκει καὶ ἐν ᾗ ἡμί-
γυμνος ἐπῆθα διὰ μέσου τῶν φλογῶν, ἐκείνοι
μακρόθεν ἐξηκόντιζον κατ' αὐτοῦ χάλαζαν
βελῶν, καὶ τὸν ἐρριπτον νεκρὸν κατὰ γῆς.

Διὰ μέσου τῶν φλογῶν ἠκολούθησεν ἐκ
τοῦ σύνεγγυς τὸν κύριόν του ὁ πιστὸς κύνων.
Καὶ αὐτὸς κατεπληρώθη ἀπὸ τοῦ δολοφόν-
ου· ἀλλὰ καὶ ἐν ᾗ ἐξέπνευε τὸ γενναῖον
ζῶον ἠγωνίζετο ἀκόμη ν' ἀποσπᾷ με τοὺς
ὀδόντας του τὰ βέλη τὰ ὅποια ἦσαν ἐμπε-
πηγμένα εἰς τὸ σῶμα τοῦ Ἀλκιβιάδου....

Ὅποια ἔκτακτος ἀποσίωσις συγκινοῦσα μέ-
χρι θαυρῶν! καὶ ὅμως ὑπάρχουν ἀνθρώποι
ἐχόντες τὴν ἀπανθρωπίαν νὰ κακοποιοῦν τὰ
ζῶα!....

ΦΙΛΙΣΤΩΡ.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΝΕΦΩΝ

Βροχή.

Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον «τῆς Δια-
πλάσεως» ὑπεσχέθημεν νὰ ἐξηκολουθήσω-
μεν τὴν ἱστορίαν τοῦ μέλλοντος τῶν νεφῶν.
Ἐτοιμασθῆτε, μικροὶ ἀναγνώσται, νὰ ἀκού-
σῃτε πράγματα περίεργα, τὰ ὅποια ὅμως εἶ-
νε τόσον ἀπλὰ καὶ τόσον χρήσιμα, ὥστε
ἐκπλήττεται τις, πῶς μία ἀτμὶς ὕδατος, ἀό-
ρατος κατ' ἀρχάς, ἀνερχομένη ἀπὸ τῆς ἐπι-
φανείας τῆς γῆς πρὸς τὴν ἀτμοσφαιραν, δύ-
νεται νὰ λάβῃ τόσας μορφὰς καὶ νὰ παρα-
στήσῃ τόσα περίεργα φαινόμενα.

ὑποθέσατε, καλοὶ μου φίλοι, ὅτι ὁ ἥλιος
πλήρης φωτὸς καὶ θερμότητος λάμπει εἰς τὸ
στερεῶμα, ἀλλὰ ὅτι μακρὰν, βαθεὺς εἰς τὸν
ὀρίζοντα διακρίνονται τινὰ νέφη, τῶν ὁποίων
τὴν οὐσίαν γνωρίζετε ἤδη, καὶ τὰ ὅποια,
αὐξάνοντα ἀδιακόπως καὶ μελαινόμενα, ἀ-

πειλοῦσι νὰ καλύψωσι τὸν οὐρανόν, ὅστις
ἀπλοῦται ὑπεράνω ἡμῶν. Δὲν πᾶρρῃται
ἴσως πολὺς χρόνος, καὶ ὁ καθαρὸς ἐκεῖνος οὐ-
ρανὸς κρύπτεται ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ νέφη, ἀρ-
χίζουσι βρονταὶ καὶ ἀστραπαί, τὰς ὁποίας
ἀκολουθεῖ ἡ βροχή. Πόθεν ὅμως καὶ πῶς
ἐρχεται ἡ βροχή; Βεβαίως ἡ βροχὴ πίπτει
ἀπὸ τὰ νέφη· πῶς ὅμως τὰ ἐλαφρὰ ἐκεῖνα
νέφη μετεβλήθησαν εἰς βροχὴν; Διὰ νὰ ἐν-
νοήσῃτε τὸ φαινόμενον πάλιν θὰ φέρω τὴν
φαντασίαν σας εἰς τὸ ταπεινὸν μαγεῖριον·
ὡς βλέπετε, εἶνε προωρισμένον πολλὰ νὰ
μᾶς διδάξῃ. Ἐνθυμεῖσθε τὴν χύτραν βρά-
ζουσιν ἐπὶ τῆς ἐστίας· ἐνθυμεῖσθε δὲ καὶ
ποῖαν ἀναλογίαν ἐθέταμεν μεταξὺ τῶν ἀτ-
μῶν τῶν ἐξερχομένων ἐξ αὐτῆς καὶ τῶν νε-
φῶν, τὰ ὅποια πλανῶνται εἰς τὸν ἀέρα. —
ἔχει καλῶς. — Γώρα ἐάν λάβῃτε καὶ θέσῃτε τὸ
σκεπασμα τῆς χύτρας ὀλίγον ὑψηλὰ, ὑπεράνω
τῆς χύτρας, τί θὰ γίνῃ; Ὁ ἐλαφρὸς καὶ θερμὸς
ἐκεῖνος ἀτμὸς ὁ ἐξερχόμενος ἐκ τῆς χύτρας,
καθὼς ἀνέρχεται, θέλει ἀπαντήσῃ τὸ σκέ-
πασμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θέλει σχηματίσῃ
σταγόνas ὕδατος ἀρκετὰ μεγάλας, αἱ ὁποῖαι,
ὅταν γίνωσι τόσον μεγάλας, ὥστε νὰ μὴ δύ-
νανται νὰ μείνωσι προσκεκολλημένοι εἰς τὸ
σκεπασμα, θέλουσι καταπέσει διὰ τοῦ βάρ-
ους τῶν πάλιν ἐντὸς τῆς χύτρας. Τὸ φαι-
νόμενον τοῦτο, δηλ. τὴν μεταβολὴν τῶν
ἐλαφρῶν ἀτμῶν εἰς σταγόνas ὕδατος, κα-
λοῦσιν οἱ σοφοὶ μετὰ τὸ ἰδιώτερον ὄνομα συμ-
πύκνωσιν τῶν ἀτμῶν. Ἡ συμπύκνωσις τῶν
ἀτμῶν, ἥς ὀνομάζωμεν οὕτω τὴν νέαν αὐτὴν
κατάστασιν τῶν ἀτμῶν, συμβαίνει μόνον,
ὅταν οἱ θερμοὶ ἀτμοὶ ἀπαντήσωσιν εἰς τὸν
δρόμον τῶν ἀντικείμενόν τι τῶ ὁποῖον νὰ
εἶνε ψυχρότερον ἀπὸ αὐτούς. Ἐκ τοῦ ἀπλοῦ
γεγονότος τῆς χύτρας καὶ τοῦ σκεπασματος
αὐτῆς ὠδηγήθησαν οἱ σοφοὶ νὰ ἐξηγήσωσιν
καὶ τὴν βροχὴν! Δὲν θαυμάζετε καὶ σεῖς μετὰ
τὸ παρατηρητικὸν πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου ὅπου
ἠδυνήθη ἐκ τῶν ἀπλουστάτων πραγμάτων
νὰ εἰσδῶσῃ καὶ ἀνακαλύψῃ τὰ μυστηριωδέ-
στερα ἔργα τῆς φύσεως; Ἰδοὺ λοιπὸν πῶς
μᾶς λέγουσιν οἱ σοφοὶ ὅτι γίνεται ἡ βροχή.
Ὅταν τὰ νέφη, πλανώμενα εἰς τὴν ἀτμοσφαι-

ραν, ἀπαντήσωσι κανὲν ρεῦμα ἀέρος ψυχρόν, τότε αἱ μικραὶ καὶ ἐλαφραὶ σταγόνες, αἱ ἀποτελοῦσαι τὰ νέφη, συνεννοῦνται μεταξύ των, διὰ συμπυκνοῦνται, καὶ σχηματίζουσιν ἄλλας μεγαλητέρας, αἱ ὁποῖαι, ὅταν γίνωσι τόσον μεγάλαι, ὥστε ἕνεκα τοῦ βάρους των νὰ μὴ δύνανται νὰ διατηρηθῶσιν ὑψηλὰ εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν, πίπτουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἢ ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ὅπου καὶ ἂν εὗρεθῶσι, καὶ οὕτω σχηματίζεται τότε τὸ φαινόμενον τῆς βροχῆς.

Πόσον χρήσιμος εἶναι ἡ βροχὴ! Εἴηαι τὸ δῶρον τὸ ὁποῖον στέλλει ἡ Θεία Πρόνοια εἰς τὴν γῆν. Ἐὰν αἱ πεδιάδες καὶ τὰ ὄρη πρασινίζουσιν ἀπὸ χόρτου, ἐὰν τὰ δένδρα φέρωσι καρποὺς εὐχύμους, ἐὰν ὁ ἄνθρωπος διατρέχῃ δροσερός, εἰς τὰς εὐεργετικὰς σταγόνας τῆς βροχῆς ὀφείλομεν τὴν χάριν ταύτην, διότι ἄνευ αὐτῶν καὶ ἡ ὠραιότερα πεδιάς καὶ ὁ λαμπρότερος κήπος ἔθελον καταστῆ ζηρὰ καὶ ἄχρηστοι ἔρημοι!

Πολλάκις διηγοῦνται οἱ ἄμαθεῖς ἄνθρωποι ὅτι συνέβησαν βροχαὶ Θείου (Θειαφίου) καὶ ἐχαρκατήρισαν αὐτάς ὡς σημεῖα τῆς ὀργῆς τοῦ Δημιουργοῦ! Ἀλλὰ οἱ σοφοί, οἱ ὁποῖοι γνωρίζουσιν ὅτι ὁ Δημιουργὸς εἶνε πανάγαθος καὶ δὲν τιμωρεῖ τοὺς ἀνθρώπους μετὰ ταῦτα σημεῖα, ἐξήτασαν καὶ εὗρον ἄλλα· τοῦτον τὸν λόγον τῶν τοιούτων βροχῶν. Καὶ τίς ἀπὸ σᾶς δὲν ὠσφράνθη ἐν ἄνθος, ἐν κρίνον π. χ. χωρὶς εἰς τὸ ἄκρον τῆς ρόδου αὐτοῦ νὰ μὴ μείνῃ ὀλίγη κιτρίνη κόνις; Ἡ κόνις αὕτη, ἡ ὁποία ὀνομάζεται γύρις, ὑπάρχει εἰς πᾶν ἄνθος, πρὸ πάντων δὲ ἀφθονωτάτη ὑπάρχει εἰς τὰ ἄνθη τῶν ἐλατῶν καὶ τῶν πευκῶν. Συμβαίνει λοιπὸν πολλάκις ἄνεμοι νὰ διέλθωσι διὰ τῶν δασῶν αὐτῶν, ἐν ὥρᾳ τῆς ἀνθώσεως των, καὶ νὰ παραφέρωσι νέφη τοιαύτης κόνεως κιτρίνης· καὶ τότε, ἐὰν αἱ σταγόνες τῆς βροχῆς διέλθωσι διὰ μέσου τῶν νεφῶν αὐτῆς τῆς κόνεως, ἀναμιγνύονται μετ' αὐτῆς καὶ καταπίπτουσιν ἐπὶ τῆς γῆς ὡς σταγόνες κιτρίνης βροχῆς. Κατέφυθαί τοιαῦται βροχαὶ συνέβησαν, τὰς ὁποίας οἱ προληπτικοὶ καὶ ἄμαθεῖς ἐνόμισαν ὡς βροχὰς αἵματος· ἀλλὰ καὶ αἱ βροχαὶ αὗται

τὸν αὐτὸν ἔχουσι λόγον, δηλ. τὴν ἀνάμιξιν μετὰ τῶν σταγόνων τῆς βροχῆς ἐρυθρὰς κόκκινου ἀνθίου ἢ ἐρυθροῦ κονιορτοῦ, ὁ ὁποῖος εἰς πολλὰ μέρη τῆς γῆς ὑπάρχει. Περίεργοι εἶνε αἱ βροχαὶ τῶν βατράχων, αἱ ὁποῖαι συμβαίνουν, ὅταν ἡ βροχὴ συνοδεύεται ὑπὸ ἀνέμου σφοδροῦ, ὅστις, διερχόμενος διὰ τελευάτων ἢ λιμνῶν ἀναρπάζει τὰ μικρὰ αὐτὰ ζῶα, τὰ ὁποῖα καταπίπτουσιν ὑστερον ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ τῆς βροχῆς.

Ὡς βλέπετε καὶ ἡ ἐρυθρὰ καὶ ἡ κιτρίνη βροχὴ καὶ ἡ βροχὴ τῶν βατράχων εἶνε αἰσθητὰ καὶ εὐεργετικὰ, καθὼς καὶ πᾶσα ἄλλη βροχὴ, καὶ οὐχὶ σημεῖον τῆς ὀργῆς τοῦ Κυρίου, ὡς οἱ ἄμαθεῖς ἐπίστευσαν. Ἀς ἤμεθα λοιπὸν εὐγνωμόνες πρὸς τὴν ἐπιστήμην, ἡ ὁποία μᾶς διδάσκει τὸ φῶς καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ διαλύει τὰ σκότη καὶ τὰς δυσειδιχημονίας!

Τόσα λέγομεν περὶ τῆς βροχῆς· ὅλ' αὖτὰς ἐρωτήσου ὅμως οἱ ἀναγνώσταις μας: «Τελειώνει λοιπὸν ἐδῶ ἡ ἱστορία τῶν νεφῶν;» Ὁχι· τὸ μέλλον τῶν νεφῶν ἐξακολουθεῖ. Ἀπὸ τὰ νέφη ἔρχεται καὶ ἕξι τι ἄλλο, ἔρχεται ἡ χιών. Ἐπειδὴ ὅμως ἔμειθα μακρὰν ἀκόμη ἀπὸ τοῦ νὰ ἴδωμεν ἐπιστρέφουσιν τὴν χιόνα ἐπὶ τῶν ὀρέων μας, διὰ τοῦτο ἀναβύλλομεν καὶ ἡμεῖς τὴν διήγησίν μας διὰ τὸ προσεχὲς φύλλον, διὰ νὰ μὴ ἐνθυμήτωμεν τόσον ταχέως εἰς τοὺς μικροὺς μας ἀναγνώστας, ὅτι ἐφθασεν ὁ καιρὸς νὰ ἀποχαιρετησῶσι τὰς ἡμέρας τοῦ θέρους, τὰς ὁποίας ἴσως πολλοὶ μετὰ τῶν αὐτῶν διὰ πολλοὺς λόγους ὅλ' ἀγαπῶσιν.

ΜΙΑΤ. II.

ΤΟ ΕΒΑΥΝΑΜΕΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΚΑΝΗΝ

Ὁ Κύριος Ἰερουκῆς παρτήρει μετ' ἀπορίας τὸ ὠρολόγιόν του.

— Δὲν ἔμπορῶ νὰ ἐννοήσω, λέγει εἰς τὴν σύζυγόν του, τί ἔπαθε τὸ ὠρολόγι μόν. Νομίζω ὅτι αὔριον ὅλ' γίνῃ ἀνάγκη νὰ τὸ δώσω νὰ μοῦ τὸ καθάρίσουν.

— Μὴ τὸ δώσης πατέρα, ἀπαντᾷ ἡ μικρὰ Ἐλένη· εἴμαι βεβαία ὅτι εἶνε καθαρὸν, διότι ἐγὼ καὶ ὁ Νίκος τὸ ἐπλύναμεν εἰς τὴν λεκάνην ὅλον τὸ ἀπομεσήμερον.

1.—'Ας παίζωμεν με τῇ μέλει σου τοῦ παιδιου Μανώλη.

ΙΣΤΟΡΗΜΑΤΙΟΝ
(μετὰ διδασκαλίας εὐκόλου ἀπονοουμένου)

2.—'Εἰ ἐν παιδικίᾳ μου, τί ἐκείναι αὐτοὺς τὴν!

3.—Καὶ ἀλλ' ἢ ἡ μήτηρ των μὲν ἦδυνήθη, καὶ τοὺς γυναικῆς.

4.—Ὁρα καὶ πόσο μετανόησι.

Ο ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ

Τὸν ἔξοτε τὸν Δημητράκη;
Εἶν' ἓνα νόστιμο παιδάκι.
Καὶ τί καλὸ, καὶ τί καλὸ!
Δὲν ἠμιάζει τὰ κακὰ παιδιὰ,
Γιατ' ἔχει εὐγενῆ καρδιά,
Κ' ἔχει μυαλό, πολὺ μυαλό!
Γι' αὐτὸ ἀπ' ὅπου κι' ἂν περνᾷ
Λέγουνε ὅλοι σιγανά:
«Τὸ γυναικίνο παιδί περνᾷ.»

Εὐθὺς, ἀπ' τὴν αὐγὴ ἀκόμα
Πηδᾷ ἀπ' τὸ μικρὸ του στῶμα.
Τί; τὸν θερμεῖτε ὀπναρᾷ;..
Ἐνδύεται ὁ τὸ πεταχτὸ
Καὶ ἀρχινᾷ νὰ μελετᾷ
Μὲ τί χαρά, μὲ τί χαρά!
Γι' αὐτὸ ἀπ' ὅπου κι' ἂν περνᾷ
Λέγουνε ὅλοι σιγανά:
«Τὸ φρόνιμο παιδί περνᾷ.»

Φορεῖ τὴν σάκκα ὅς τὸ πλευρό του
Καὶ τρέχει, τρέχει ὅς τὸ σχολεῖο του
Μὲ εὐθυμῆ, φαιδρὴ καρδιά,
Κ' ἐκεῖ διαδίδει, δὲν μιλεῖ,
Κ' ἐκεῖ τὸν ἀγαποῦν πολὺ
Τοῦ σχολεῖοῦ ὅλα τὰ παιδιὰ.
Γι' αὐτὸ ἀπ' ὅπου κι' ἂν περνᾷ
Λέγουνε ὅλοι σιγανά:
«Τ' ἀγαπητὸ παιδί περνᾷ.»

Σωπᾷτε κ' ἤλθε ἡ σειρὰ του!
Τώρα θὰ πῇ τὸ μάθημά του
«Λέγε! πῶς τὸ ἔχεις... ὅσον νερό!
Πέρονε ἄριστα πιντοτεινὰ
Κι' ὁ δάσκαλος, τὸν ἐπαινᾷ
Τὸν Δημητράκη τὸν μικρό.
Γι' αὐτὸ ἀπ' ὅπου κι' ἂν περνᾷ
Λέγουνε ὅλοι σιγανά:
«Τὸ ἔξυπνο παιδί περνᾷ.»

Καὶ μιὰ κρυφὴ ἔχει ἐλπίδα,
Νὰ ὠφελήσῃ τὴν πατρίδα,
Ν' ἀξιώθῃ καμμιά φορὰ.
Καὶ παλλικάρι ἂν γενῇ
«Λέγε! Ἕλληνα νὰ φανῇ.
Αὐτ' εἶν' ἡ μόνη του χαρά!
Καὶ τότε ἀπ' ὅπου κι' ἂν περνᾷ
Νὰ λέγουν ὅλοι σιγανά:
«Ὁ Δημητράκης μας περνᾷ.»

ΑΙΜΥΛΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ

Η ΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

— Ποῖον εἶνε τὸ μυστικόν σας, δι' οὗ
κατορθοῦτε νὰ ἀπομιμῆσθε τοσοῦτον τελείως
τὴν φύσιν; ἡρώτα εὐγενὴς τις κυρία ἐξοχὸν
ζωγράφον.

— Δὲν ἔχω κανέν μυστικόν, ἀπεκρίθη
οὗτος, καὶ οὐδὲν δύναμαι νὰ κάμω τελείον

ἄνευ πολλῆς ἐργασίας καὶ ὑπομονῆς. Βεβαίως
ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀποκτῶ περισσοτέ-
ραν ἐπιτηδειότητα, ἀλλ' ἄνευ κόπου οὐδέ-
ποτε ἐκτελῶ τι.

Ἰατροί τις ἔλεγον: «Ἐκείνο τὸ ὅποῖον δια-
κρίνει τοὺς ἀνθρώπους ἀπ' ἀλλήλων, δὲν
εἶνε κυρίως ἡ εὐφυΐα, ἀλλ' ἡ δραστηριότης
ἣν ἕκαστος ἀναπτύσσει ἐν τῇ ἐργασίᾳ».

Ἄλλοι δὲ διάσημοι ἀνὴρ ἔλεγον: «Ἡ ἐργα-
σία καλῶς διευθυνομένη δύναται νὰ φέρῃ
ἀποτελεσματὸς πρὸς πάντας, ἀλλ' οὐδεὶς δύνα-
ται νὰ ἐπιτελέσῃ τι ἀληθῶς καλὸν ἄνευ διη-
νεκούς ἐργασίας».

Ἄλλοι δὲ πάλιν εἶπεν: «Ὅτι ὁ ἄνθρωπος
δύναται εἰς οἰκονομικὰ ἐπιστήμην ἢ τέχνην
νὰ διακρίνῃ, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἀφιερῶται πρὸς
αὐτὴν πᾶσαν αὐτοῦ τὴν δραστηριότητα, διότι
ἄνευ τούτου οὐδεμίαν γνῶσιν δύναται ν' ἀπο-
κτήσῃ».

«Δι' ἑνὸς καὶ μόνου μέσου δυνάμεθα νὰ
φθάσωμεν εἰς τὸ καλόν, εἰς τὸ τέλειον: διὰ
τῆς ἐνδελειχοῦς ἐργασίας. Ὅστις δὲ δὲν θέλει
νὰ κοπιᾷ διὰ τὴν ἀπόκτησιν αὐτοῦ, πρέ-
πει, εὐθύς ἐξ ἀρχῆς, νὰ παύσῃ ἐπιδιώκων
αὐτὸ δι' ἄλλων μέσων», λέγει ἄλλος τις.

Καὶ τέλος, «οὐδὲν εἶνε ἀκατόρθωτον διὰ
τὸν ἄνθρωπον ὅστις δύναται καὶ θέλει»,
εἶπεν ἕτερος.

Ποῖος δύναται νὰ εἴπῃ ἐν συνειδήσει ὅτι
δὲν ἔχει ὀλίγον πνεῦμα; Ἀπ' ἐναντίας μά-
λιστ' ἴδιον τοῦ ἀνθρώπου εἶνε νὰ νομίζῃ ὅτι
ἔχει περισσότερον παρ' ὅσον πράγματι κέ-
κτῃται· ἐὰν λοιπὸν ἕκαστος ἐθέτῃ εἰς ἐνέρ-
γειαν τὸ πνεῦμά του καὶ τὴν θέλησίν του,
πόσον ἡδύνατο νὰ ὠφεληθῇ ἐξ αὐτῶν!

Μικροὶ μας ἀναγνώσται, ἐγγραφεῖς τοὺς
ἀνωτέρω λόγους εἰς τὴν μνήμην σας! Ἐὰν
ἐνίοτε δὲν ἐπιτυχάνητε, δὲν προοδεύητε,
αἵτιοι εἰσθε σεῖς αὐτοί, διότι δὲν θέτετε εἰς
ἐνέργειαν τὴν δύναμιν τοῦ νοός σας καὶ τῆς
καρδίας σας, δι' ὧν εἰσθε πεποικισμένοι.

ΘΝΟΣ ΚΑΙ ΑΥΓΑΣ

«Θνος ἔδρακ' εἰς λειβάδι, ὅτε εἶδ' ἕνα ποιμένα
ὅστις ἔπαιζεν αὐλόν.
Μ' ἁρμονίαν καὶ μὲ χάριν ὑπὸ δένδρα ἀνθισμένα,
ὅλους πέριξ προσκαλῶν.
Μ' ἀπορίαν βλέπων τόσους τὸν ποιμένα νὰ κυκλῶνουν
λέγει ταῦτα θυρωθεὶς:
«Τί τρελλοί! πῶς μὲ τὸ στόμα ἀνοιγμένο προσηλό-
τῶ αὐτὶ των ὁ καθείς! [νουν
Καὶ θυμάζουεν ἕνα βλάκα ποῦ κουράζεται, ἰδρώνει
μὴν τρύπαν νὰ φουῖ!
Μὲ τί κόπους, τί ἀγῶνα νὰ τοὺς τέρη κατορθῶναι·
πῶς βλακίζει περισσά!
Καὶ ἐγώ... Δὲν ὑποφέρω... Φθάνει! φεύγω... τί
«Αἱ ἐθύμισα πολὺ.» [βλακία!
Καὶ σκεφθεὶς ὁ ὄνος οὕτω, ἀνεχώρησεν ἐν βίᾳ
καὶ ποσῶς δὲν ἤμιλει.
Προχωρεῖ καὶ εἰς τὰ χόρτα ἕν' αὐλὸν λησμονημένον
βλέπει· στέκεται εὐδὲς
Μὲ τ' αὐτὶ του τευγμένον, μὲ τὸ μᾶτι ἀνοιγμένον
τὸν κυττίζει ἐλκυσθεὶς.
Σκύπτει ἥσυχα, τὸ στόμα 'σ τὰς ὁπᾶς του πλησιᾶ-
σάν μεγάλος μουσικός, [ζει
Καὶ φουᾷ ὅσον ἡμπορεῖ καὶ τὴν τέχνην του θαυμάζει:
ὦ τί ἤχος θελκτικός!
Πνεῦμα ἔξοχον ὁ ὄνος ἑαυτὸν πλέον νομίζει,
τὴν χαρὰν του ἐκδηλῶν·
Μὲ πηδήματα μεγάλα τὸν ἀέρα διασχίζει
«Παίζω, λέει, τὸν αὐλόν».
Εἶνε πλῆθος ἀνοήτων, ὡς ὁ ὄνος, ποῦ νομίζουν,
ὅτι εὐκολὰ μανθάνουν ὅσα ἄλλους· βλακίζουν.
(Κατὰ Φλοριάν) Γ. Δ. Θ.

ΑΛΩΠΗΞ ΚΑΙ ΑΛΕΚΤΩΡ.

Μία Ἀλώπηξ, ἰδούσα Ἀλέκτορα ἐπὶ δέν-
δρου καθήμενον εἶπεν:
«Ἀγαπᾷτε ἐξάδελφε, εἰμὶ πολὺ εὐτυχής,
διότι πὲ βλέπω· ἀλλὰ τί στέκεις τόσον ὑψηλά!
δὲν ἔρχεσαι ὀλίγον κάτω νὰ συναμιλῇσωμεν
μὲ περισσοτέραν ἀνεσιν;»
«Εἰμὶ προθυμώτατος νὰ σᾶς εὐχαριστήσω
ἀπήντησεν ὁ Ἀλέκτωρ. «Γνωρίζω ὅτι θὰ
ἦμαι ἀσφαλὴς μεζύ σας, ἀλλὰ φοβοῦμαι
μήπως εἶνε κάτω καὶ ἄλλα ζῶα, τῶν ὁποίων
τὰ αἰσθήματα δὲν εἶνε τόσον φιλικὰ πρὸς
ἐμέ, ὅσον τὰ ἰδικά σας».
«Πῶς! καὶ δὲν γνωρίζετε λοιπόν», ὑπέ-
λαβεν ἡ Ἀλώπηξ, «ὅτι συνωμολογήθη εἰρήνη
μεταξὺ ὅλων τῶν ζώων, καὶ ὅτι τοῦ λοιποῦ

θὰ ζῶμεν πάντες φιλικῶς; Κατάβα, λοιπόν,
κατάβα!»

Ἐνῷ δὲ ἡ Ἀλώπηξ ἔλεγε ταῦτα, ὁ Ἀλέ-
κτωρ ὑπεκρίνετο ὅτι παρετῆρει μακρὰν.

«Ἐξάδελφε», ἠρώτησεν ἡ Ἀλώπηξ, «τί πα-
ρατῆρεῖς μὲ τόσῃν προσοχῇ;»

«Μοὶ φαίνεται ὅτι ἐκεῖ πέραν βλέπω ἀγέ-
λην κυνηγητικῶν κυνῶν, ἐρχομένων πρὸς ἡμᾶς
μὲ μεγάλην ταχύτητα», εἶπεν ὁ Ἀλέκτωρ.

«Τί λέγεις; ὦ! τότε πρέπει ταχέως νὰ
φύγω ἀπ' ἐδῶ», εἶπεν ἡ Ἀλώπηξ τρέμουσα.

«Καὶ διατί; Ἀφοῦ ἔγεινεν εἰρήνη δὲν θὰ
ζῶμεν ὅλα τὰ ζῶα ὡς ἀδελφοί;»

«Βεβαίως!» ἀνέκραξεν ἡ Ἀλώπηξ, «ἀλλὰ
νομίζω ὅτι τὸ διάταγμα τοῦτο δὲν ἐκοινο-
ποιήθη ἀκόμη εἰς τοὺς κύνας».

Καὶ ἐνῷ ἡ Ἀλώπηξ ἔφειγε μὲ ὄλην τὴν
ταχύτητα τῶν ποδῶν της, ὁ Ἀλέκτωρ ἐξε-
καρδιζέτο ἀπὸ τὰ γέλοια: διότι διπλὴν χα-
ρὴν αἰσθάνεται ὁ κατορθῶνων διὰ τῆς εὐ-
φυίας του νὰ ἐξαπατήσῃ ἐκείνον ὅστις ἐπάγ-
γελμα ἔχει νὰ ἐξαπατᾷ τοὺς ἄλλους.

(Κατὰ Λαφονταίν).

Ο ΓΕΡΩΝ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

Γέρων τις δημοδιδάσκαλος, ὅταν εἰσῆρ-
χετο εἰς τὸ σχολεῖον, ἐξῆγε τὸν πῖλόν του
καὶ ἐχαίρετα μετὰ βαθείας ὑποκλίσεως τοὺς
μικροὺς μαθητάς του· ὁσάκις δὲ ἤρωτάτο
διατί μετὰ τόσοῦ σεβασμοῦ καὶ ὑπολήψεως
ἐχαίρετα τοὺς μαθητάς του οἱ ὅποιοι οὐδὲν
ἄλλο ἦσαν ἢ παιδιάρια, αὐτὸς ἀπεκρίνετο:

«Διότι τινὲς ἐκ τῶν μικρῶν μαθητῶν μου
δύναται νὰ ἔχωσιν ἔξοχον πνεῦμα καὶ νὰ γί-
νωσι μεγάλοι ἄνδρες· τὴν εὐφυΐαν δὲ καὶ
τὴν ἀρετὴν ἐγὼ συνείθισα νὰ τιμῶ εἰς οἶαν-
δήποτε ἡλικίαν καὶ ἂν εὕρεσκαται.»

ΘΗΣΑΥΡΟΣ

Μήτε νὰ κάμνη: φίλου; σπεῦδε, μήτε νὰ ἐγκατα-
λίπη; ὅσους ἔχεις.
ΣΟΛΩΝ.

* Δὲν ἐγεννήθημεν δι' ἡμᾶς αὐτοὺς, ἀλλὰ διὰ
τὴν πατρίδα.
ΚΙΚΕΡΙΩΝ.

* Μὴ ἐπιτρέπη; εἰς τὴν γλῶσσάν σου νὰ τρέχη
πρὸ τῆς διανοίας σου.
ΧΙΛΩΝ.

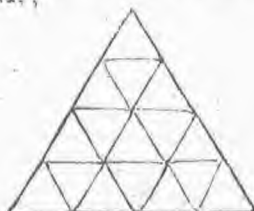
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

58

*α**ι*α—δ**ω*—*ο—*ω*α, —*ι*ε*αι—*αι—δ*ιη*
 *χι—*ε**ατο*—*η*—*α**ι*ο*—*η*ω*—*—*δ*ε*
 [α**ι**η*]

59

Πώς δύναται νά γραφῇ τὸ ἀκόλουθον σχῆμα διὰ μονοκονδυλῶν;

60

Διαιρέσον τὸν ἀριθμὸν 45 εἰς τέσσαρα ἄνισα μέρη, οὕτως ὥστε, προστιθεμένου εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἀριθμοῦ 2, ἀφαιρουμένου ἀπὸ τοῦ δευτέρου μέρους τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ, πολλαπλασιαζομένου τοῦ τρίτου πάλιν ἐπὶ 2 καὶ διαιρουμένου τοῦ τετάρτου διὰ τοῦ 2, νὰ εὐρεθῶσιν ἄθροισμα, ὑπόλοιπον, γινόμενον, καὶ πλῆκτον ἴσα πρὸς ἄλληλα.

61

Πώς ἀπέθανεν ὁ Αἰσχλός;

62

Τίς, ἐνῶ στρέφεται περὶ ἡμᾶς, μᾶς δεικνύει πάντοτε τὴν αὐτὴν πλευράν;

63

Ποῖα λέξις ἀναιμῶν νῆσον τῆς Ἑλλάδος καὶ θηρίον ἐκλιπὸν ἦδη;

64

Εἶμι νῆσος ἐν πελάγει τῶ Αἰγαίου,
 καὶ ἑλεύθερον ἄερα ἀναπνέω.

Ἄν τὸ πρῶτον μ' ἀφαιρέσῃς
 ὥς θεός ὃς μὲ προσθέσῃς.

Ἐν Χ'ω

Μιλτιάδης Γ. Βιτιάδης.

ΩΦΑΕΙΤΑΙ ΕΝ ΤΩ ΓΡΑΦΕΙΩ ΜΑΣ. Ὁ Α'. Τόμος «τῆς Διαπλ. τῶν Παίδων» ἔδωκε ἀντὶ φράγγων 2.
 (Ἀποστέλλεται δὲ εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὸ ἐξωτερικόν, ἐὰν εἰς τὸ ἀντίτιμον τοῦ τόμου προστεθῶσι καὶ λεπτά 30 διὰ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη.)

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ συνδρομηταὶ κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν τοῦ ἔτους, προκαταβάλλουσιν ὅμοις ἐλλόληρον τὴν ἱερίαν συνδρομὴν καὶ λαμβάνουσι τὰ φύλλα ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ τοῦ τρέχοντος ἔτους.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καὶ

ΜΟΝΟΝ ΠΡΟΗΛΗΘΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι . . . . . φράγγα 2

Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ 3

Εἰς τοὺς προμηθεύοντας καὶ προκαταβάλλοντας 10 συνδρομὰς στέλλεται ἓν φύλλον ΔΩΡΕΑΝ ἐπὶ ἓν ἔτος. Ἀφίσταται δ' ΕΚΠΤΩΣΙΣ δραμῶν 20 ἐπὶ ταῖς 100 ἐκ τοῦ ἀντίτιμου τῶν συνδρομῶν εἰς τοὺς προμηθεύοντας πλείονας συνδρομὰς τῶν 10.

Αἰτήσεις μὴ συνοδεύονται καὶ ὑπὸ τοῦ ἀντίτιμου τῆς συνδρομῆς ΔΕΝ λαμβάνονται δι' ὄψιν. — Μικρὰ ποσὰ ἀποστέλλονται καὶ εἰς γραμματόσημον. — Ἀπευθυντέον κατ' ἐδοῖαν πρὸς τὸ Γραφεῖόν μας.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ «τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων» ὁδὸς Ἑρμοῦ, 72, πρὸ τῆς Καπνικαρέας, ἐν Ἀθήναις.

Ἀθήνησι, Τύποις Ἀδελφῶν Παρρηΐ.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

65

Ἐὰν τρεῖς γάται φονεύουν τρεῖς ποντικῶν· εἰς διάστημα τριῶν λεπτῶν τῆς ὥρας, πόσους ποντικούς δύναται νὰ φονεύσωσιν ἑκατὸ γάται εἰς διάστημα ἑκατὸ λεπτῶν τῆς ὥρας;

ΛΥΣΕΙΣ

66

Ὁ πλοῦτος χωρὶς φρόνησιν καὶ εὐγενῆ καρδίαν, οὕτε ὑπόληψιν γεννᾷ, ἀλλ' οὕτε εὐτυχίαν.

67

Τὸν πυρῆνα.

68

Τὸ γῆρας.

69

Ἡ ἀρχὴ τοῦ παντὸς εἶνε τό: π, καὶ τὸ τέλος τοῦ κόσμου τό: υ.

70

Κατὰ τὸ γράμμα: κ.

71

Τὸ ἀτμόπλοιον.

72

Ἴρις — ρίς.

73

Πόρος — ὕρος.

ΛΥΤΑΙ

Κυρίαι: Νίνα, Καλυψώ, Ἰουλία καὶ Εὐτέρπη Ἀθ.
 Ἑμμανουήλ, Ἀναστασία Ἰωάννου, Αἰκατερίνη Ν.
 Πετρίτση, Μαρία Γ. Φιλιππίδου. Ἑδδαλία Παπε-
 μουῦδα καὶ Εὐκλὴ Χούπη (Πειραιῶς), Ἀσπασία Π.
 Φαρχλάου (Ληξουρίου), Μαρία Χ. Κεφαλᾶ καὶ
 Γεωργία Α. Καλογερό, Χαρίτιν Γ. Παπαμοθιότου.
 Κύριοι: Ἀσημάκης Ζαήμες, Θ. καὶ Μ. Ρακτιβάν,
 Χαρ. Ἀθ. Ἑμμανουήλ, Δ. Ι. Καλογερόπουλος, Στ.
 Ἑμ. Νικολοῦδης, Δ. Χ. Βουρνάκης, Θ. Σ. Τσερού-
 λης, Ν. Σ. Νάντης, Δ. Γαλανόπουλος, Χ. Γ. Χρη-
 στοφής. — Ἀγ. Καλτσέτης (Ζακύνθου), Ἡέουθ. Α.
 Σπυρίδης, Β. Χ. Ἀλιβεζάντος, Ν. Π. Ρίκος, Ι.
 Μ. Ἀλιεξανδράτος καὶ Θ. Γ. Λυκοῦδης (Ληξουρίου),
 Ἰω. Θ. Γιαννακόπουλος (Λακωνίας), Ἀναστάσιος
 Γ. Παπαμυθιώτης, Μ. Γ. Βιτιάδης (Χίου).

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γραμματικοῦ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν διὰ τὴν κατὰ τὴν ἡλικίαν.
καὶ συστήθετα ὑπὸ τοῦ Οἰκουμἐνικοῦ Πατριαρχικοῦ Κωνσταντινουπόλεως.

Ἔτος Β'.

ΑΘΗΝΗΣΙΝ, Ὀκτώβριος 1880.

Ἀριθ. 10.

Η ΦΙΛΗΣΑΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ»

Σὰς ζητεῖ μίαν χάριν!!!

Εὐχαριστεῖται νὰ σὰς κάμνη συντροφιά καὶ σὰς παρακαλεῖ θερμῶς νὰ τὴν προσκαλέσητε καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1881. Συλλογίζεται ὅτι ἐφέτος δύο μόνον ἐπισκέψεις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ σὰς κάμῃ ἀκόμη: μίαν τὸν Νοέμβριον καὶ μίαν ἄλλην τὸν Δεκέμβριον, καὶ λυπεῖται διὰ τοῦτο πολὺ, παρὰ πολὺ. Ἦθελε νὰ εἶνε πάντοτε μαζὺ σας' ὅσον σὰς ἀγαπᾷ!

ΣΠΕΥΣΑΤΕ λοιπὸν ΣΠΕΥΣΑΤΕ

νὰ ἀνανεώσητε τὴν σύνδρομήν σας, ὅσον τὸ δυνατόν ἐνωρίτερον πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1881, διὰ νὰ μὴ διακοποῦν αἱ ἐπισκέψεις τῆς ἀγαπώσης σας φίλης Διαπλάσεως.

Αὐτὴν τὴν χάριν σὰς ζητεῖ.

Συγχρόνως δὲ παρακαλοῦμεν καὶ ἡμεῖς πάντας τοὺς μικροὺς μας φίλους νὰ ἀναγνώσῃσι τὸν χρωματιστὸν χάρτην τὸν ὁποῖον θὰ εὕρωσιν εἰς τὸ μέσον τοῦ φυλλαδίου τούτου. Εἶνε λίαν ἐνδιαφέροντα τὰ περιεχόμενά του.

Ἡ Διεύθυνσις.

ΔΙΚΩΣ ΜΑΝΟΥΛΑ!...

"ὦ μάνα, τὸ πουλάκι μου
εἶν' κρύο καὶ ξυλιασμένο!
Τὶ νὰ παθῇ κ' ἐφόρησε;
Μάνα, μὴ φταίω ἐγώ;

Μάνα μου, τί νὰ τοῦλειψε;
Μὴν τοῦλειψε σταράκι;
Μήπως τὸ μαῦρο ἐδίψασε
καὶ δὲν εἶχε νερό;

"Ἄχ! τοῦλειψε ἡ μανοῦλά του,
καὶ τὰ γλυκὰ φιλιὰ της.
Τοῦλειψανε τὰ χεῖδιά της,
κ' ἡ ζέστα της φωλιάς.

"ὦ μάνα μου, μανοῦλα μου,
Ποτὲ νὰ μὴ μ' ἀφήσῃς.
Κ' ἐγὼ νάμαι μ' ἐσένα,
Μανοῦλα μου, ὅπου πᾶς.

Α. ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ.

Ο ΠΑΛΑΙΟΣ ΣΑΣ ΦΙΛΟΣ

Παρατηρήσατε καλῶς τὴν πρώτην εἰκόνα· γνωρίζετε, μικροὶ μου φίλοι, τὸ παιδίον αὐτό, ὅπερ ἔχει τὰς χεῖράς του εἰς τὰ θυλάκιά του καὶ σὰς παρατηρεῖ ἀσκαρδαμικτεῖ, ὡς ν' ἀπορῇ πῶς δὲν τὸν ὁμιλῇτε;

— Δὲν τὸ γνωρίζομεν, ἀκούω τινὰς νὰ μοι λέγουν.

— Καὶ ὅμως τὸ γνωρίζετε· συλλογισθῆτε ὀλίγον· θὰ τὸ ἐνθυμηθῆτε· εἶνε φίλος σας· μόλις εἶνε ἕξ μῆνες ἀφ' οὗτου τὸ ἐγνωρίσατε καὶ δὲν πρέπει νὰ λησμονῆτε ὅσον ταχέως τοὺς φίλους σας.

— Δὲν τὸ ἐνθυμούμεθα, δὲν τὸ ἐνθυμούμεθα· τοῦλάχιστον δὲν μᾶς λέγετε τὸ ὄνομά του;

— Κρίμα νὰ μὴν ἐνθυμηθῇτε τὸν Δημητράκην!

— Ποῖον Δημητράκην; μοὶ ἀποκρίνεται ἡ φωνὴ ἐνὸς εὐφροσύντου μικροῦ συνδρομητοῦ, τὸν ὁποῖον πολὺ ἐκτιμῶ· τὸν Δημητράκην ὅπου ἔκαμε τὸν Μανώλη τοῦ δημάρχου νὰ ὑπάγῃ τὴν φωλεὰν μὲ τὰ πτηνὰ εἰς τὴν θέσιν της;

— Καὶ ἔπειτα ἀπήγγειλε εἰς τοὺς συμμαθητάς του τὸν ὠραίον ἐκεῖνον λόγον, τὸν ὁποῖον ἔμαθον ἀπ' ἐξω, ὅτι δὲν πρέπει νὰ βλάπτωμεν τὰ πτηνὰ; προσθέτει ἡ ὁξεῖα φωνὴ ἐνὸς ἄλλου μικροῦ.

— Μάλιστα, βέβαια, αὐτὸν τὸν Δημητράκην λέγω.

— Αὐτὸς νὰ εἶνε ὁ Δημητράκης! ἀκούω τινὰ ἐκφωνοῦντα μὲ δυσπιστίαν· δὲν εἶνε αὐτός!

— Ὁ Δημητράκης ἦτο παχύτερος! — Ὁ Δημητράκης ἐφόρει κασκέτον ναυτικόν, λέγει μίαν μικρά. — Καὶ ἦτο καὶ χωρὶς παλτό! — Δὲν εἶνε αὐτὸς ὁ Δημητράκης!

Καὶ ὅλοι οἱ μικροὶ μου φίλοι διαμαρτύρονται ὅτι δὲν εἶνε αὐτὸς ὁ Δημητράκης.

— Καὶ ὅμως εἶνε, μικροὶ μου κύριοι, ἡλλαξεν ὀλίγον, εἶνε ἀληθές, καὶ ὅμως, μὲ ἄλλην του τὴν μεταβολήν, αὐτὸς εἶνε ὁ ῥήτωρ τοῦ Μαρτίου.

— Τότε λοιπὸν πῶς ἔγινε ὅσον ἀγνώριστος;

— Μέσα εἰς τὸ πλατύ του παλτό τὸν ἐκλαμβάνει κἀνείς δι' ὑπουργόπουλο!

— Τοῦτο εἶνε ὁλόκληρος ἱστορία τὴν ὁποῖαν θὰ σὰς διηγηθῶ ἀμέσως· θὰ σὰς τὴν διηγηθῶ δὲ μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν, διότι θὰ ἴδῃτε ὅτι ἡ καλὴ καρδιά καὶ ἡ εὐφυΐα, ταχέως ἢ ἀργά, ἀνταμείβονται πάντοτε, καὶ ποτὲ δὲν μετενόησε κἀνείς διότι ὑπῆρξε καλός.

— Τότε, λέγετε ὁργήγορα, διότι ἀνυπομονοῦμεν νὰ τὴν ἀκούσωμεν.

— Προσοχὴ λοιπόν. Φαίνεται ὅτι ἡ *Διαπλάσις τῶν Παίδων* ἔχει τὴν τιμὴν ν' ἀναγινώσκηται ὄχι μόνον ἀπὸ μικρὰ παιδιὰ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μεγάλους ἀνθρώπους, καὶ πεπαιδευμένους μάλιστα καὶ μεγαλοψύχους. Ἐνθυμείσθε ὅλοι σας τὴν ἱστορίαν τοῦ Δημητράκη. Βίς λοιπόν πεπαιδευμένος, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ πολὺ πλούσιος κύριος, ἀλλ' ἀπὸ ἐκείνους τοὺς πλουσίους οἱ ὅποιοι τὸν πλοῦτον των τὸν μεταχειρίζονται διὰ τὸ καλὸν τοῦ ἔθνους των καὶ τῶν ὁμοίων των, τακτικὸς ἀναγνώστης τῆς *Διαπλάσεως*, ἀναγνώσας εἰς τὰ φυλλάδια τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου καὶ Μαΐου τὴν ἱστορίαν τοῦ Δημητράκη καὶ τὸν λόγον του, ἔλαβε μέγα ἐνδιαφέρον, μεγάλην συμπάθειαν δι' αὐτὸ τὸ παιδί τὸ ὁποῖον δὲν ἐγνώριζε παρὰ μόνον ἀπὸ τὴν εὐγένειαν τῆς καρδίας του, καὶ ἐπεθύμει νὰ λάβῃ πληροφορίας περὶ αὐτοῦ.

Μίαν δὲ ἡμέραν πρὸ τοῦ Γραφείου τῆς *Διαπλάσεως*, τὸ ὁποῖον ὅλοι βεβαίως γνωρίζετε ὅτι εὐρίσκεται ἐν τῇ ὁδῷ Ἑρμοῦ, ἀρ. 72, παρὰ τὴν Καπνικαρέαν, σταματᾷ μία ἄμαξα ἐκ τῆς ὁποίας καταβαίνει εἰς κύριος πεντήκοντα περίπου ἐτῶν, μὲ πώγωνα λευκὸν καὶ μὲ τὸσον συμπαθητικὸν πρόσωπον, ὥστε μίαν φορὰν ἂν τον ἐβλεπέ τις ἤρκει νὰ τὸν ἀγαπήσῃ καὶ νὰ τὸν κάμῃ φίλον· πρέπει δὲ νὰ ἤξεύρετε ὅτι τὸ πρόσωπον εἶναι καθρέπτῃς τῆς ψυχῆς, καὶ ὅτι εἶνε σπανιώτατον, διὰ νὰ μὴ εἴπω ἀδύνατον, νὰ εὕρεθῃ ἄνθρωπος ἔχων κακὴν φυσιογνωμίαν καὶ ἀγαθὴν καρδίαν· οἱ καλοὶ ἄνθρωποι ἔχουσι πρόσωπον συμπαθητικόν—δὲν λέγω ὡραῖον, διότι ὡραῖον καὶ συμπαθητικὸν διαφέρουν

πολύ—ὥσάν ἡ ἀγαθότης τῆς ψυχῆς ν' ἀκτινοβολῇ εἰς τὴν μορφήν των.

Ἔννοεῖται ὅτι ὁ κύριος οὗτος ἦτον ὁ ἀγνωστος φίλος τοῦ Δημητράκη. Τὸ ὄνομα του δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ τὸ εἴπωμεν, διότι ὁ ἀγαθὸς οὗτος κύριος εἶνε καὶ πολὺ μετριόφρων, ἀλλὰ, διὰ νὰ εὐχαριστήσωμεν ἀπ' ἐνὸς τὴν περιεργίαν τῶν ἀναγνωστῶν μας καὶ ἀπ' ἑτέρου νὰ μὴ φανῶμεν ἀκριτόμυθοι καὶ δυσαρεστήθῃ ὁ εὐγενὴς κύριος, θὰ τὸν ὀνομάζωμεν ὑπὸ τὸ ἀρχικὸν τοῦ ὀνόματος του στοιχείον κύριον Κ.

Ὁ κύριος Κ. λοιπόν μᾶς ἠρώτησεν ἂν γνωρίζωμεν τὸ παιδίον ἐκεῖνο περὶ τοῦ ὁποῖου ἐγράψαμεν, καὶ ἂν δυνάμεθα νὰ τῷ δώσωμεν τὰς προσκρούσας περὶ αὐτοῦ πληροφορίες. Ἡμεῖς δὲ τῷ εἴπομεν τὸ ὄνομα τῆς πατρίδος του, τῷ ἀφηγηθῆμεν τὴν ἐσχάτην ἔνδειαν τῆς οἰκογενείας του, τὴν ὁποῖαν ὁ πατήρ του, πτωχὸς κτίστης, μετὰ μεγίστης ἀγωνίας κατορθῶναι νὰ τρέφῃ, τῷ εἴπομεν ἔπειτα τὴν μεγάλην εὐφυΐαν καὶ τὴν εὐγένειαν τῆς καρδίας τοῦ Δημητράκη.

— Ὁ πατήρ του λοιπόν εἶνε πολὺ πτωχός; μᾶς ἐρωτᾷ ὁ κύριος Κ.

— Τόσον πολὺ ὥστε ἐτοιμάζεται νὰ διακόψῃ καὶ τὸν Δημητράκην ἀπὸ τὰ μαθήματά του, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ τὸν βοηθῇ ὀλίγον εἰς τὸ ἐπίπονον ἔργον του· θέλει νὰ τὸν κάμῃ καὶ αὐτὸν κτίστην.

— Κτίστην νὰ κάμῃ τὸν Δημητράκην! ἀνερώνησεν ὁ κύριος Κ. μετὰ θλίψεως, κτίστην ἓνα παιδί μὲ τοιοῦτον μέλλον...

Καὶ ἀπ' οὗ ἐσχέθη ἐπὶ τινὰ λεπτά.

— Καὶ πιστεύετε, μᾶς λέγει, ὅτι ἂν τὸν ζητήσω τὸν Δημητράκην ἀπὸ τοὺς γονεῖς του διὰ νὰ τὸν φέρω ἐδῶ εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν σπουδάσω, θὰ μοὶ τὸν δώσουν, ἔπειτα δὲ καὶ ὁ Δημητράκης θὰ θελήσῃ, νὰ ἔλθῃ;

— Ὅσον διὰ τὸν Δημητράκην, νὰ ᾗσθε βέβαιος ὅτι θὰ πετάξῃ νὰ ἔλθῃ μετὰ χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης, ὅσον δὲ διὰ τοὺς γονεῖς του τοὺς καταπείθωμεν.

— Ἐχετε δίκαιον, εἶπε, αὐτὸ θὰ πράξω.

Καὶ τῷ ὅντι ὁ κύριος Κ. μετ' ὀλίγας

ἡμέρας ἔγραψεν εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Δημητράκη, ζητῶν νὰ τὸν λάβῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν του καὶ νὰ τὸν σπουδάσῃ, καὶ ὅτι, ἂν τὸν ἀφῇσουν, μίαν ἡμέραν θὰ τοὺς γίνη πολὺ ὠφελιμώτερος παρὰ τὴν τῶρα γινόμενος κτίστης.

Ἄν καὶ οἱ γονεῖς τοῦ Δημητράκη ἦσαν πτωχοί, ἀλλ' ἦσαν ἀγαθοὶ ἄνθρωποι· καὶ ἂν ἔστενοχωροῦντο ὀλίγον διότι θὰ τοὺς ἔλειπεν ἡ βοήθεια τοῦ Δημητράκη, τί ἦτον αὐτὴ ἡ στενοχωρία πρὸ τοῦ μεγάλου μέλλοντος τοῦ τέκνου των; Ἐν μόνον τοὺς ἐλύπει· ὅτι δὲν θὰ τὸν ἔχουν πλησίον των, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀπεπτόμενοι τὴν εὐτυχίαν τοῦ Δημητράκη ἐλησμόνουν τὰ πάντα καὶ ἡ καρδιά των ἐπλημμύρει ἀπὸ χαρᾶν. Καὶ ὁ Δημητράκης; ὁ Δημητράκης, εἶνε ἀνάγκη νὰ τὸ εἴπωμεν; ἡκτινοῦσθε ἀπὸ εὐτυχίαν· αἱ ἐλπίδες, οἱ πόθοι του ἐξεπληροῦντο εἰς μίαν στιγμὴν. «Εὐχαριστῶ Θεέ μου! ἐφώναξε, εὐχαριστῶ, κύριε Κ, ὦ! θὰ μάθω πολλὰ γράμματα νὰ ἦσθε βέβαιος, καὶ θὰ ἦμαι πολὺ καλός» καὶ ἦτο συγκεκινημένος.

Καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ Δημητράκης ἦτον εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ὁ κύριος Κ. τὸν περιέμενε μετ' ἀνοικτὰς ἀγκάλας καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς τὴν μεγάλην οἰκίαν του ὅπου τὸν ἔλουσιν, τὸν ἐκαθάρισαν, τὸν ἔκαμαν ὠραία φορέματα, τοῦ ἡγόρασεν ὠραῖον πῖλον καὶ ὠραία ὑποδήματα, καὶ, ὅτι πρὸ πάντων ἐχαροποίησε τὸν Δημητράκην, ὠραία βιβλία. Ἀπὸ τῆς 1 δὲ Σεπτεμβρίου τὸν ἐνέγραψαν εἰς ἓν ἐκπαιδευτήριον καί, ἂν προσέχητε ὀλίγον, ἡμπορεῖτε νὰ τὸν ἀπαντήσητε καθ' ὁδὸν κάμμιαν φορᾶν. Καὶ νὰ ἡξεύρετε πόσον εἶνε ἐπιμελής! ἡ εὐφυΐα του καὶ ἡ ἐπιμέλειά του ἐκκρούει τὸν θαυμασμὸν τῶν διδασκάλων του· διὰ τοῦτο ὅ,τι αἰσθάνονται πρὸς αὐτὸν δὲν εἶνε ἀγάπη, εἶνε ἀληθινὴ λατρεία.

Ὁ δὲ κύριος Κ. καὶ ἡ κυρία του, γυνὴ ἐνάρετος καὶ ἀγαθὴ ὡς ὁ σύζυγός της εἶνε καταγοητευμένοι ἡ κυρία μάλιστα, ἡ ὅποια δὲν ἔκαμε τέκνα, τὸν ἀγαπᾷ ὡς ἰδίον της παιδί, καὶ βλέπουσα αὐτόν, τόσο καλὸν καὶ ἠθικὸν ἤρχισε νὰ ἀκρίβηται μετὰ τοῦ συζύγου της, νὰ τὸν νιοθετήσουν, καὶ ἅμα

μεγαλῶσθαι νὰ τὸν στείλουν εἰς τὴν Εὐρώπην νὰ τελειοποιηθῇ, διότι προμαντεύουν, μετὰ γὰρ ἄλλαν χαρὰν των, ὅτι θὰ γίνη μέγας ἄνθρωπος καὶ θὰ δοξάσῃ καὶ τὸν ἐκυτὴν του καὶ τὴν Ἑλλάδα.

Δὲν ἀξίζει τὸν κόπον λοιπὸν, νὰ εἰνέ τις καλός;

ΑΙΜΓΑΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ.

ΑΝΕΛΗΣΤΟΝ ΚΕΡΑΟΣ

Ἐὰν δύο παιδιὰ κατακλίνωνται τὸ ἑσπέρας τὴν ἰδίαν ὥραν, ἀλλὰ τὸ ἓν ἐξ αὐτῶν συνειθίζῃ νὰ ἐγείρηται τὴν ἑκτὴν ὥραν τῆς πρωίας, ἐνῶ τὸ ἄλλο μένει εἰς τὴν κλίνην μέχρι τῆς ὀγδόης, εἰς διάστημα τεσσαράκοντα ἐτῶν, δηλαδὴ ἕως οὗ μεταβῶσιν εἰς τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν — τὸ πρῶτον θέλει ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν του εἴκοσι ἐννέα χιλιάδας ὥρας περισσότερον τοῦ ἄλλου!

Πόσα πράγματα δύναται τις νὰ μάθῃ ἢ νὰ πράξῃ εἰς τόσον καιρὸν!!!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΛΗΣ

Τὴν ἐλευθερίαν μας καὶ τὸ βυσίλειόν μας, ἔστω καὶ μικρὸν, τὸ ὅποιον ἔχομεν σήμερον, δὲν τὰ εἴχομεν πάντοτε· ἤμεθα καὶ ἡμεῖς ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Τούρκων, ὅπως πολλοὶ ἀκόμη ἀδελφοί μας, καὶ διὰ τὴν ἀπελευθερωθῶμεν, οἱ πατέρες καὶ πάποι μας ἐπολέμησαν ὡς ἥρωες ἐπτὰ χρόνους. Εὐγνωμοσύνην θερμὴν νὰ αἰσθάνεσθε πρὸς τοὺς γενναίους ἐκείνους ἄνδρας τοῦ 1821, οἵτινες ἔχοντες ἐπὶ τῆς σημαίας των γραμμένον: **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ἢ ΘΑΝΑΤΟΣ** κατέρωσαν νὰ διώκουν τοὺς Τούρκους ἀπὸ τὰ χῶματά μας καὶ ἀφῆκαν εἰς ἡμᾶς, τοὺς ἀπογόνους των, ὡς πολῦτιμον κληρονομίαν τὴν ἐλευθερίαν.

Εἰς ἀπὸ τοὺς μεγαλειότερους ἄνδρας τῆς ἱερᾶς ἡμῶν ἐπαναστάσεως εἶνε καὶ ὁ Ἀνδρέας Μιαούλης, ὅστις ὡς ναύαρχος τῶν Ἑλλήνων κατέστρεψε πολλάκις τὰ πλοῖα τῶν ὀθωμανῶν καὶ ἔσωσε τὴν Ἑλλάδα· ἐπειδὴ δὲ ἡξεύρω ὅτι συγκινεῖσθε διὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἐνθουσιάζεσθε διὰ τὰ ἀνδραγαθήματα, μοι φαίνεται ὅτι θὰ σὰς εὐχαριστήσω, ἂν γράψω τὴν βιογραφίαν του.

Ὁ Ἀνδρέας Μιαούλης ἐγεννήθη ἐν Ἰδρᾷ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΛΗΣ

περὶ τὰ 1760· ἦτον ἐξ χρόνων ὅτε ἐμβῆκεν ὡς ναυτόπαις (μουτσας) εἰς τὸ πλοῖον τοῦ πατρὸς του. Εἰς ἡλικίαν μόλις δεκαεξ· χρόνων ἐκυβέρνα ὡς πλοίαρχος τὸ πλοῖον τοῦ ἀδελφοῦ του, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀσθενήσει. Μετ' ὀλίγον δὲ ἡγόρασεν ἰδικόν του πλοῖον καὶ ἔκαμε ταξείδια διὰ λογαριασμὸν του. Μίαν ἡμέραν πλησίον τῆς Πύλου ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ πλοίου του ἑξαφνα πειραταὶ μελιταῖοι· καὶ οἱ μὲν ναῦται του τὴν ἀφῆκαν καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ξηράν, αὐτὸς δὲ πληγωθεὶς ἐδέθη ἀπὸ τοὺς πειρατάς, οἵτινες μετὰ μικρὰν σύσκεψιν ἀπεφάσισαν νὰ τὸν φονεύσουν· ἀλλ' ὁ Μιαούλης τοῖς ἀπέδειξεν ὅτι ἂν τὸν φονεύσουν δὲν θὰ ὠφεληθοῦν τίποτε, ἐν ᾧ ἡμπο-

ροῦν νὰ τὸν ὑπάγουν εἰς ἓν χωρίον τῆς Πελοποννήσου ὅπου οἱ φίλοι του θὰ ἐξαγοράσουν καὶ αὐτὸν καὶ τὸ πλοῖόν του· ἡ πρότασις του ἤρρεσεν εἰς τοὺς πειρατάς, καὶ τὸν ἐξήγαγον εἰς τὴν ξηράν ὅπου ἐξ ἀπὸ τοὺς πειρατάς τὸν ἐφύλαττον. Ὁ Μιαούλης μὴ δυνάμενος νὰ περιπατήσει ἀπὸ τὰς πληγὰς του ἐσταμάτησεν εἰς μίαν παρὰ τὴν θάλασσαν καλύβην, ὅπου μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὸν ἀφῆκαν κ' ἔφυγον οἱ φύλακές του, τρέχοντες εἰς τὸ πλοῖόν των, τὸ ὁποῖον κατεδίωκον οἱ Ἕλληνες· οὕτω ὁ Μιαούλης ἐσώθη καὶ ἀνέκτησε τὸ πλοῖόν του, καὶ εὐρὼν ἀμέσως ναύτας ἤρχισε τὰ ταξείδιά του, ἀπὸ τὰ ὁποῖα πάντοτε ἐκέρδιζεν.

— Οἱ μῦς.
 — Σεις! καὶ δὲν ἐντραπήκατε!
 — Ἀλλὰ δὲν τὸ ἐφάγομεν ἡμεῖς...
 — Ποῖος λοιπὸν τὸ ἔφαγε;
 — Οἱ μῦς! ἐπανελάθον τὰ παιδιὰ μετὰ
 μεγαλειτέρας ἐντάσεως, καὶ ἐγγέλιον, διότι ἡ
 μάμη των δὲν τοὺς ἠνύσει.

— Δὲν ἀρκεῖ ὅτι τὸ ἐφάγετε, ἐκφωνεῖ ἡ
 γραῖα, ἀλλὰ ζητεῖτε ἀκόμη καὶ νὰ μὲ πε-
 रिπαῖζετε· τὴν νὰ σὰς δειξῶ ἐγὼ!...

Καὶ ἀρπάσασα μίαν ῥάβδον ἤρχισε νὰ τὰ
 κυνηγῇ, ἀλλὰ τὰ μικρὰ ἔτρεχον γελῶντα,
 ἡ δὲ γραῖα, μολονότι δὲν ἠδύνατο νὰ τὰ
 φθάσῃ, καὶ οἱ πόδες τῆς ἤρχισαν μάλιστα
 νὰ κουράζωνται, ἔτρεχε πάντοτε νὰ τὰ φθά-
 σῃ· τὸσον μεγάλη ἦτον ἡ ὀργὴ τῆς!

Ἄφνης εἰσέρχεται ἡ μήτηρ τῶν μικρῶν
 εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου ἐγένετο ἡ σκηνὴ αὕτη,
 καὶ, βλέπουσα τὴν γραῖαν καθιδρῶν, καὶ με-
 τὴν ῥάβδον εἰς τὴν χεῖρα τρέχουσαν, μὲ ὅλα
 τὰ γηρατειά τῆς, κατόπιν τῶν μικρῶν, δὲν
 δύναται νὰ ἐννοήσῃ τί συμβαίνει.

— Νά! πῶς τὰ ἀνατρέφεις τὰ παιδιὰ
 σου! λέγει ἡ γραῖα πρὸς αὐτήν, ἥτις ἦτο θυ-
 γάτρη τῆς· ἀκούς ἐκεῖ! νὰ μὲ περιπαῖζουν
 τὰ ἀνόητα!

— Πῶς! σεις περιπαῖζετε τὴν μάμην σας;
 — Καθόλου, μήτερ· πῶς εἶνε δυνατόν!
 — Τότε τί συμβαίνει;
 — Μὰς ἠρώτησε, ποῖος ἔφαγε τὸ γλυκό,
 ἡμεῖς δὲ εἴπομεν οἱ μῦς, ἡ δὲ μάμη μας
 ἐνόμισεν ὅτι τὸ ἐφάγομεν ἡμεῖς.

— Μὰ ἀφοῦ τὸ ἐφάγετε σεις, τότε πῶς
 δὲν τὸ ἐφάγετε σεις;

— Τώρα ἐννοῶ, εἶπεν ἡ μήτηρ· οἱ μῦς
 θὰ εἶπῃ οἱ ποντικοί· καὶ τὰ παιδιὰ σὲ ἐλε-
 γον ὅτι οἱ ποντικοὶ ἔφαγον τὸ γλυκό.

— Ὡ! τὰ πονηρά! νὰ μὲ ταραῖζουν ἐμὲ
 γρη῏α γυναικα, διότι ἔξέφουν ἕνα ἑλληνικὸ
 περισσότερο ἀπὸ ἐμὲ! Καὶ τότε ἤρχισε νὰ
 γελᾷ καὶ ἐκείνη. Ὑστερον δ' ἐπανελάθε:

— Καὶ τὸ γλυκὸ λοιπὸν, τί ἔγινε τὸ
 γλυκὸ; διότι ἡμεῖς δὲν ἔχομεν μῦς εἰς τὴν
 οἰκίαν μας!

— Αὐτὸ εἶνε ἀληθές, εἶπεν ἡ μήτηρ· βε-
 βαίως δὲν ἔχομεν ποντικούς εἰς τὴν οἰκίαν

μας, ἀλλ' οὔτε κλέπτας ἔχομεν. Τὸ γλυκὸ
 λείπει ἀπὸ τὸ ποτήριον, διότι ἐγὼ τὸ ἔ-
 δειξα εἰς ἄλλο ποτήριον πρὸ ὀλίγου. Πῶς
 ἦτο δυνατόν νὰ τὸ φάγουν τὰ παιδιὰ, ἄφῃ
 δὲν εἶνε λαίμαργα!

ΦΙΛΟΜΗΛΑ.

Ο ΡΙΝΟΚΕΡΩΣ

Ὁ Ρινοκέρως εἶναι ζῶον πολὺ μεγάλον
 καὶ χονδροειδέστατον, εὐρισκόμενον ἐν Αἰσίᾳ
 καὶ ἐν Ἀφρικῇ. Εἶναι τὸ μεγαλειότερον ἐκ τῶν
 χερσαίων ζῶων, μετὰ τὸν ἐλέφαντα*, περὶ
 τοῦ ὁποῖου πολλὰ εἴπομεν ἄλλοτε, δημο-
 σιεύσαντες καὶ τὴν εἰκονογραφίαν του.

Τοῦ πελωρίου τούτου ζῶου τὸ δέρμα εἶνε
 ἀτοιχον, παχύτατον καὶ τοσοῦτον σκληρόν
 ὥστε σφαῖρα τυφεκίου δὲν δύναται πάντοτε
 νὰ τὸ διατρύχη. Ἐπειδὴ δὲ ἕνεκα τῆς με-
 γάλους του σκληρότητος ἠδύνατο νὰ παρ-
 κωλύῃ τὸς κινήσεις τοῦ σώματος, σχημα-
 τίζονται, ὡς βλέπετε ἐν τῇ εἰκονογραφίᾳ,
 πτυχαὶ εἰς τὰ μέρη τοῦ σώματος, ὅπου εὐ-
 ρίσκονται ἀρθρώσεις, διὰ νὰ δύνανται οὕτω
 τὰ μέλη νὰ κινῶνται ἐλευθέρως. Οἱ πόδες
 τοῦ ρινοκέρω εἶναι χονδροὶ καὶ βραχεῖς, καὶ
 ἀπολήγουσιν εἰς τρεῖς δακτύλους κερατίνους
 ὁμοίους πρὸς τὰς ὀπλὰς τοῦ ἵππου, πρὸς ὃν
 ὁμοιάζει ὀλίγον καὶ κατὰ τὰ ὦτα.

Τὸ παρδοξώτερον εἰς τὸν ρινοκέρω, εἶνε
 τὸ κέρας τὸ ὁποῖον φέρει ἀνωθεν τῆς ρινός
 του, ἐξ οὗ καὶ ἔλαθε τὴν ὀνομασίαν τοῦ
 'Ρινοκέρω, λέξεως συνθέτου ἐκ τοῦ: ρίς καὶ
 κέρας. Τὸ κέρας τοῦτο, ὅπερ συνήθως αὐ-
 ξάνει μέχρις ἐνός μέτρου μήκους, χρησιμεύει
 εἰς τὸν ρινοκέρω εἰς ὑπεράσπισιν ἑαυτοῦ·
 εἶνε φοβερόν ὄπλον, δι' οὗ προφυλάσσεται
 ἀπὸ τὰς ἐπιθέσεις τοῦ λέοντος καὶ τῆς
 τίγρεως, καὶ πρὸ πάντων ἀπὸ τὰς τοῦ ἐλέ-
 φαντος, ὁ ὁποῖος εἶνε καὶ ὁ ἀσπονδότερος
 ἐχθρὸς του.

Εἶνε πολὺ ἄγριον ζῶον ὁ ρινοκέρω, στε-
 ρούμενον νοημοσύνης, καὶ σχεδὸν ἀτίθασ-
 σον. Ὅταν ὀργίζεται, τρέχει κατ' εὐθείαν
 ἐμπρός, ἐκρίζων διὰ τοῦ κέρατός του δέν-
 δρύλια, ἐκσπενδονίζων λίθους καὶ πᾶν ὅ,τι

* Περὶ ἐλέφαντος βλῆτε ἐν τῷ Α' τόμῳ τῆς
 «Διαπλάσεως» σελ. 29

*Ρινόκερως

ἤθελεν εὐρεθῇ ἐνώπιόν του. Καὶ ὁμῶς τὸ τόσον ἄγριον τοῦτο ζῶον κατορθώνουσι καὶ τὸ ἐξημερώνουσιν ὀλίγον διὰ τῆς πραότητος καὶ τῆς γλυκειάς πρὸς αὐτὸ συμπεριφορᾶς, τοῦτο ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ἀγαθότης εἶνε ἰσχυροτέρα καὶ ἀπὸ αὐτὴν ἀκόμη τὴν βίαν.

Ὁ ρινόκερως ἐνδιατρίβει εἰς μέρη βαλτώ-

δη· καίτοι δὲ εἶνε τόσο ἀνήμερος, δὲν τρώγει ὅμως πρὸς μόνον φυτὰ ἐκ τῶν ὁποίων καταβροχθίζει μείζονην ποσότητα. Οἱ ἐγγώριοι ἐπιδιώκουσι τὴν καταστροφὴν του, διότι κατατρώγει τὰς φυτείας τῆς ὀρύξης καὶ τοῦ σακχαροκλάμψου. Τὸ κυνήγιον τοῦ ζώου τούτου εἶνε λίαν ἐπικίνδυνον καὶ δυσκολώτα-

τον, διότι, ὡς εἴπομεν ἄνωτέρω, ἡ σφαῖρα δὲν διατρύπῃ τόσον εὐκόλως τὸ δέριμα του· ἐὰν δὲ ἡ πρώτη βολὴ ἀποτύχῃ, ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ κυνηγοῦ, τρέχον μετὰ μεγίστης ταχύτητος, καὶ ἀλλοίμανον ἐὰν τὸν καταφθάσῃ.

Οἱ ῥινόκερω τῶν Ἰνδιῶν ἔχουσιν ἐν μόνον μέγα κέρας ἄνωθεν τῆς ῥινός, ἐνῶ οἱ εὐρισκόμενοι ἐν Ἀφρικῇ ὀπίσθεν τοῦ μεγάλου ἔχουσι καὶ ἕτερον μικρὸν κέρας.

Εἰς ἄλλην ἐποχὴν οἱ ῥινόκερω, ἦσαν ἀπειραπληθεῖς, ἀλλὰ ὁσημέραι καθίστανται σπανιώτεροι, καὶ δὲν ἀπέχει πολὺ ἀπ' ἡμῶν ὁ χρόνος καθ' ὃν τὸ ζῶον τοῦτο θὰ ἐκλείψῃ ὀλοτελῶς, καταδιωκόμενον ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Γνωρίζουσι βεβαίως οἱ μικροὶ μας ἀναγνώσται ὅτι εἰς πᾶσαν χώραν ἐφ' ὅσον οἱ κάτοικοι γίνονται πολυαριθμότεροι καὶ ἐφ' ὅσον προσδεύουσιν εἰς τὸν πολιτισμὸν, ἐπὶ τοσοῦτον τὰ ἄγρια ζῶα ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ ὀλιγοστεύουσιν, ἐὰν δὲν εἴνε δυνατόν νὰ ἐξημερωθῶσι διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς σύντροφοι καὶ ὑπηρεταὶ τοῦ ἀνθρώπου.

ΚΑΛΗΝ ΗΜΕΡΑΝ!

Καλὴν ἡμέραν εὐχομαι,
Ὁ ἥλιος ἐφάνη,
Ἡ γῆ στολὴν λαμβάνει,
Λαμπρὰν καὶ χρυσωτήν.
Μὲ τὴν δροσιὰν ἐξέπνησαν,
Τοῦ δάσους τὰ πουλάκια·
Μὲ νέα τραγουδάκια,
Ἑμνοῦν τὸν Ποιητήν.

Καλὴν ἡμέραν εὐχομαι,
Καὶ πρῶτον ἐκ καρδίας
Προσφέρω εὐλογίας
Καὶ λέγω προσευχήν.
Καὶ τοῦ Ὑψίστου δέομαι,
Αὐτὸς νὰ μὲ ὁδηγήτῃ,
Αὐτὸς νὰ μοῦ φωτίσῃ
Τὸν νοῦν καὶ τὴν ψυχὴν.

Καλὴν ἡμέραν εὐχομαι,
Γονεῖς ἀγαπημένοι,
Περνατ' εὐτυχισμένοι,
Τὸν βίον τὸν θνητὸν.
Ὁ Πλάστης ὁ πανάγαθος,
Χαρὰν νὰ σᾶς χαρίσῃ
Κ' ἐμὲ νὰ καταστήσῃ
Παιδί ἀγαπητὸν.

ΑΛ. ΚΑΤΑΚΟΡΥΘΝΟΣ.

ΠΑΡΕΝΘΕΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΩΝ ΝΕΦΩΝ.

Περὶ ἡλεκτρισμοῦ.

Εἴπομεν, φίλοι ἀναγνώσται, εἰς τὰ δύο προηγούμενα φύλλα τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων, τί εἶνε τὰ νέφη καὶ τί ἡ βροχὴ, σᾶς ὑπεσχέθημεν δὲ νὰ σᾶς εἴπωμεν εἰς τὸ παρὸν τί εἶνε ἡ χιών, ἀλλὰ, ἐπειδὴ δὲν ἤλθεν ἀκόμη ἡ χιών νὰ λευκάνῃ τὰ ὄρη μας, θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃτε νὰ τὴν περιμενῶμεν καὶ ἐν τῷ μεταξὺ νὰ σᾶς εἴπωμεν ἄλλο τι, ὅπερ εἶνε λίαν συνδεδεμένον μὲ τὰ νέφη καὶ τὴν βροχὴν καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ τὸ γνωρίζετε. Θὰ σᾶς ὁμιλήσωμεν δηλαδὴ περὶ τῆς ἀστραπῆς καὶ τῆς βροντῆς καὶ τέλος περὶ τοῦ καταστρεπτικοῦ κεραυνοῦ περὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἠκούσατέ ποτε μετὰ φρίκης καμμίαν διήγησιν.

Ἀλλὰ σεῖς θὰ ἀνυπομονῆτε καὶ θὰ ἐπιθυμῆτε νὰ σᾶς εἴπω μὲ ὀλίγας λέξεις τί εἶνε ἡ ἀστραπή, ὁ κεραυνὸς καὶ οὕτω νὰ τελειώσωμεν. Αἱ! δὲν εἶναι ὅμως πολὺ εὐκόλον μὲ ὀλίγας λέξεις νὰ ἐννοήσῃ τις τόσον σπουδαῖα πράγματα! Καὶ ἡ ἀστραπή καὶ ἡ βροντὴ καὶ ὁ κεραυνὸς ἔχουσι μίαν κοινὴν αἰτίαν, τὸν ἡλεκτρισμὸν. Τί εἶνε ὅμως ἡλεκτρισμός; Εἶνε ἄρά γε πράγμα τι τὸ ὁποῖον δυνάμεθα νὰ δεῖξωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας; Ὁχι, φίλοι μου, ὁ ἡλεκτρισμὸς εἶναι κατὰ τι τὸ ὁποῖον οὐδεὶς εἶδε, οὐδεὶς ἐψηλάφησε. Ὑπάρχουσι πολλὰ πράγματα ἀόρατα, τῶν ὁποίων τὴν ὑπαρξὴν μόνον συμπεραίνουμεν ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα παράγουσι, καὶ ἅτινα περιπίπτουσιν εἰς τὰς αἰσθήσεις μας. Τοῦτο συμβαίνει καὶ μὲ τὸν ἡλεκτρισμὸν. Προσέξατε τῶρα εἰς ὅσα θὰ εἴπω, ὅπως καὶ σεῖς ἐννοήσῃτε τί εἶνε ὁ ἡλεκτρισμός.

Γνωρίζετε τὰς κιτρίνας ἐκείνας πίππας αἱ ὁποῖαι εἶνε κατεσκευασμέναι ἀπὸ ἡλεκτρον (τὸ λεγόμενον κεχριμπάρι) καὶ μὲ τὰς ὁποίας πολλοὶ ἐκ τῶν πατέρων σας καπνίζουν τὸ σιγάρον των; Ζητήσατε μίαν τοιαύτην πίππαν καὶ ἀμέτε ὅ,τι θὰ σᾶς εἴπω. Τρίψατε τὴν πίππαν μὲ ἐν τμαχίον μαλλίνου ὑφάσματος ἐπὶ ὀλίγα λεπτά τῆς ὥρας, καὶ ἀκούσθεως πλησιάζατέ την εἰς μίαν τρίχα,

ἢ εἰς ἓν μικρὸν ἄχυρον, ἢ εἰς ἓν ἄλλο μικρὸν, ἐλαφρὸν πρᾶγμα· τότε θέλετε ἰδεῖ ὅτι ἡ θορίξ, τὸ ἄχυρον ἔλκονται καὶ προσκολλῶνται εἰς τὴν πίππαν. Ἡ πίππα εἶνε ἡ αὐτὴ, δὲν ἠλλαξεν, ἐντοσούτῳ ἔπαθε κάτι τι, τὸ ὁποῖον, χωρὶς νὰ ἀλλοιώσῃ τὴν μορφήν ἢ τὴν οὐσίαν της, τῇ ἔδωκε τὴν νέαν αὐτὴν ιδιότητα. Αὐτὸ τὸ ἄγνωστον κάτι τι, τὸ ὁποῖον οὔτε βλέπετε οὔτε αἰσθάνεσθε, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον ἐννοεῖτε μόνον ἐκ τοῦ ἀποτελέσματός του, ὠνομάσθη ἡλεκτρισμός· καὶ ὠνομάσθη οὕτω, διότι κατὰ πρῶτον εἰς τὸ ἡλεκτρον παρετηρήθη. Ὅχι μόνον τὸ ἡλεκτρον τριβόμενον ἡλεκτρίζεται, ἀλλὰ καὶ ἡ ὑέλως καὶ ἡ ῥητίνη ἢ ὅποια ἀποτελεῖ τὸν γνωστόν σας σφραγιστικὸν κηρὸν, δι' οὗ σφραγίζομεν τὰς ἐπιστολάς, καὶ τέλος ὅλα τὰ σώματα τριβόμενα ἀποκτῶσι τὴν ιδιότητα τοῦ ἡλεκτρισμοῦ.

Ἀλλὰ ὅλα τὰ σώματα δὲν διατηροῦσι τὸν ἡλεκτρισμὸν των· ὑπάρχουσι πολλὰ καθὼς ἡ ὑέλως, ἡ ῥητίνη καὶ ἄλλα, τὰ ὅποια ἡλεκτριζόμενα διατηροῦσι τὸν ἡλεκτρισμὸν των ἐπὶ τινα λεπτὰ τῆς ὥρας, ἄλλα δὲ πάλιν, καθὼς τὰ μέταλλα, ἡλεκτριζόμενα, χάνουσιν εἰς τὴν ἰδίαν στιγμὴν τὸν ἡλεκτρισμὸν των, τὸν ἀφίνουσι δηλ. νὰ φύγῃ. Τὰ διατηροῦντα τὸν ἡλεκτρισμὸν των ὠνομάσθησαν κακοὶ ἀγωγοὶ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, ἐνῶ τούναντίον τὰ σώματα τὰ ἀφίνοντα νὰ διαφύγῃ ἀμέσως ὁ ἡλεκτρισμὸς των ὠνομάζονται καλοὶ ἀγωγοὶ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ. Ἐνθυμεῖσθε, μικροὶ μου ἀναγνώσται, καλῶς τὰς λέξεις ταύτας, διότι δὲν εἶναι ἀνευ σημασίας καὶ πολὺ θὰ μᾶς χρησιμεύωσι καὶ ἄλλοτε.

Μήπως ὅμως νομίσῃ τις ἐξ ὑμῶν ὅτι μόνον αἱ νεκραὶ καὶ ἀψυχαὶ οὐσίαι, καθὼς ἡ ὑέλως, ἡ ῥητίνη κλ. ἡλεκτρίζονται; Ὅχι· καὶ καθεὶς ἀπὸ σας δύναται νὰ ἡλεκτρισθῇ· τὸ περιέργον δὲ εἶνε ὅτι τὸ ἀνθρώπινον σῶμα εἶνε καθὼς τὰ μέταλλα, καλὸς ἀγωγὸς τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, διότι ὁ ἡλεκτρισμὸς τοῦ τόσο ταχέως φεύγει, ὥστε δὲν δύναται νὰ ἀνταφυθῇ, ἐὰν δὲν ληφθῇ μία πρόνοια περὶ τῆς ὁποίας ἀμέσως θὰ σας ὁμιλήσω. Εἰς ὅμως ἐξ ὑμῶν μοὶ φαίνεται ὅτι με ἐρωτᾷ : « Μὰς

λέγετε, ὅτι ὁ ἡλεκτρισμὸς φεύγει τάχιστα καὶ χάνεται ἀπὸ τὰ σώματα, τὰ ὅποια εἶνε καλοὶ ἀγωγοὶ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ· τί ἄρα γίνεται; » Δικαίᾳ ἡ ἐρώτησις· ὑπάρχει μία μεγάλη ἀποθήκη, εἰς τὴν ὅποιαν διασπείρεται πᾶσα ποσότης ἡλεκτρισμοῦ, ἡ ἀποθήκη δὲ αὐτὴ εἶνε ἡ γῆ. Ἐὰν λοιπὸν εἰς ἀνθρώπος, κρατῶν ῥάβδον μεταλλικὴν, τρίβῃ αὐτὴν διὰ τινος ὑφάσματος, ὅπως τὴν ἡλεκτρίσῃ, ὁ ἐπὶ τῆς ῥάβδου ἀναπτυσσόμενος ἡλεκτρισμὸς φεύγει καὶ χάνεται εἰς τὴν γῆν διὰ μέσου τοῦ σώματός του, τὸ ὁποῖον εἶνε καλὸς ἀγωγὸς τοῦ ἡλεκτρισμοῦ. Ἐὰν ὅμως ἡ ῥάβδος αὐτὴ ἡ μεταλλικὴ φέροι μίαν λαβὴν ὑελίνην, τὴν ὅποιαν κρατεῖ εἰς τὴν χεῖρά του ὁ ἀνθρώπος, τότε, ὁ ἀναπτυσσόμενος ἡλεκτρισμὸς ἐπὶ τῆς ῥάβδου τῆς μεταλλικῆς, διατηρεῖται ἐπ' αὐτῆς. Πῶς ἄρα γε τώρα συμβαίνει, ὥστε ἡ μεταλλικὴ ῥάβδος νὰ διατηρῇ τὸν ἡλεκτρισμὸν της; πολὺ εὐκόλῳ εἶνε· διότι μετὰξὺ τῆς μεταλλικῆς ῥάβδου καὶ τῆς χεῖρός τοῦ ἀνθρώπου ὑπάρχει ἡ ὑελίνη λαβὴ, ἡ ὅποια εἶνε κακὸς ἀγωγὸς τοῦ ἡλεκτρισμοῦ. Αἱ τοιαῦται λοιπὸν οὐσίαι, δηλ. οἱ κακοὶ ἀγωγοὶ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ χρησιμεύουσιν, ὅπως ἀπομονώσι τοὺς καλοὺς ἀγωγούς τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, καὶ δι' αὐτὸ ὠνομάσθησαν καὶ ἀπομονωτήρες. Αὐτὴ ἦτο ἡ πρόνοια, τὴν ὅποιαν σας ἔλεγον ἀνωτέρω ὅτι πρέπει νὰ λαμβάνωμεν, ὅσκις θέλωμεν νὰ ἡλεκτρίσωμεν ἓν σῶμα, τὸ ὁποῖον εἶνε καλὸς ἀγωγὸς τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, τοιούστι πρέπει νὰ τὸ χωρίσωμεν ἀπὸ τῆς γῆς, ἢ ἀπὸ τοῦ σώματος ἡμῶν, διὰ τινος κακοῦ ἀγωγοῦ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, καὶ ὥς τοιοῦτος χρησιμεύει ἡ ὑέλως.

Σὰς εἶπον ὅτι μία ῥάβδος ἐξ ὑέλου καὶ ἄλλη μία ἐκ ῥητίνης (καὶ πρὸς εὐκόλῳ μὰς δὲ υποθέσωμεν μίαν ῥάβδον ἐκ σφραγιστικοῦ κηροῦ) τριβόμεναι ἡλεκτρίζονται· ἀλλὰ ὁ ἡλεκτρισμὸς τῆς ὑελίνης ῥάβδου διαφέρει ἀπὸ τὸν ἡλεκτρισμὸν τῆς ῥάβδου τοῦ σφραγιστικοῦ κηροῦ. Ποῦ συνίσταται ὁμοίως ἡ διαφορὰ αὕτη; Προσέξαιτε εἰς τὴν ἀκόλουθον πείραμα τὸ ὁποῖον εἶνε ἀπλοῦν. Ὑποθέσατε ἓν μικρὸν τεμάχιον ἀχύρου δεδεμένον εἰς τὸ ἄκρον ἐνός

νήματος μετάξης (ἡ μετάξω κατατάσσεται εἰς τοὺς κακοὺς ἀγωγούς τοῦ ἡλεκτρισμοῦ). Ἰπυθέσατε ὅτι κρατεῖτε εἰς τὴν χειρὰ σας τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ νήματος τῆς μετάξης, ὥστε τὸ ἄκρον κρέμεται ἐλεύθερον. Ἐάν τώρα εἰς ἀπὸ τοὺς μικροὺς συντρόφους σας κρατῇ μίαν ῥάβδον ὑελίνην καὶ μίαν ἐκ σφραγιστικοῦ κηροῦ ἡλεκτροισμένην, καὶ πλησιάζῃ εἰς τὸ κρεμάμενον ἄκρον πρῶτον τὴν ὑελίνην ῥάβδον π. χ. θὰ ἴδῃτε, ὅτι τὸ μικρὸν ἄκρον φέρεται καὶ προσκυλλᾶται ἐπὶ τῆς ὑελίνης ῥάβδου, ἀλλὰ ἄμα προσκυλλῶν, ἀμέσως ἀποκρίνεται, ἀπωθεῖται καθὼς ἠθέλατε εἶπει ὁρθότερον, καὶ τόσον περισσώτερον ἀπωθεῖται, ὅσον πλησιάζει πρὸς αὐτὸ ἡ ὑελίνη ῥάβδος. Ἐάν, ἐνῶ οὕτω ἀπωθεῖται ὑπὸ τῆς ὑελίνης ῥάβδου τὸ ἄκρον, πλησιάζῃ ὁ σύντροφός σας τὴν ῥάβδον τοῦ σφραγιστικοῦ κηροῦ, τότε τὸ ἄκρον, τὸ ὁποῖον ἐφευγε τὴν ὑελίνην ῥάβδον, ἔρχεται καὶ προσκυλλᾶται εἰς τὴν ῥάβδον τοῦ σφραγιστικοῦ κηροῦ. Δὲν ἐννοεῖτε τώρα καὶ σεις ὅτι ὁ ἡλεκτρισμός τῆς ὑελίνης ῥάβδου διαφέρει ἀπὸ τὴν ἡλεκτρισμόν τῆς ῥάβδου τοῦ σφραγιστικοῦ κηροῦ; Ἐβαίως, νομίζω· διότι τὸ ἄκρον τὸ ὁποῖον ἡ ὑελίνη ῥάβδος ἀπωθεῖ, τὸ αὐτὸ ἄκρον ἡ ῥάβδος τοῦ σφραγιστικοῦ κηροῦ τὸ προσελκύει. Εἰς τὰ δύο αὐτὰ εἶδη τοῦ ἡλεκτρισμοῦ ἔδωκαν οἱ σοφοὶ διάφορα ὀνόματα, τὸν μὲν τῆς ὑελίνης ῥάβδου ἡλεκτρισμόν ὠνόμασαν *θετικόν*, τὸν δὲ τοῦ σφραγιστικοῦ κηροῦ *ἀρνητικόν* ἡλεκτρισμόν· παρετήρησαν δέ, ὅτι, *ὅταν δύο σώματα φέρουν τὸ αὐτὸ εἶδος τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, ἀπωθοῦνται, ἐνῶ τοῦ ἐναντίου, ὅταν τὸ ἓν φέρῃ τὸ ἓν εἶδος καὶ τὸ ἄλλο τὸ ἕτερον εἶδος τοῦ ἡλεκτρισμοῦ τότε ἀμειβάτως ἔλκονται.*

Ἐάν παρατηρήσωμεν εἰς τὸ σκότος τὰ σώματα τὰ ὁποῖα ἡλεκτρίζομεν, τρίβοντες αὐτὰ μετὰ ξύλινον ὑφάσματος, βλέπομεν ὅτι μία ἀμυδρὰ λάμψις φωτὸς διαχύνεται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῶν. Τὸ φαινόμενον εἶνε περιέργον καὶ ὠραῖον. Ἀλλὰ ἐάν ἡ ποσότης τοῦ ἡλεκτρισμοῦ ἐπὶ τοῦ τριβομένου σώματος εἶνε πολὺ μεγάλη, τότε, ἄμα προσεγγίσει τις ἓνα ἐκ τῶν δακτύλων τοῦ εἰς τὸ ἡλεκτρι-

σμένον σῶμα, αἰσθάνεται εἰς τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου τοῦ ἐν ἐλαφρότατον κέντημα, καὶ παρατηρεῖ ὅτι ταυτοχρόνως εἰς μικρὸς φωτεινὸς σπινθὴρ γίνεται μετὰ τοῦ ἡλεκτροισμένου σώματος καὶ τοῦ δακτύλου τοῦ. Ὁ σπινθὴρ αὐτὸς ὀνομάζεται ἡλεκτρικὸς σπινθὴρ.

«Τί περίεργα πράγματα» ἀναφωνεῖ εἰς ἐξ ὑμῶν, ἄλλος δὲ τις μοὶ λέγει: «Ποῦ τὰ περί ἀστραπῆς, τὰ περί βρονθῆς καὶ τοῦ κεραυνοῦ, περί τῶν ὁποίων ἐν ἀρχῇ τῆς διηγήσεώς σας ὑπεσχέθητε νὰ μὰς ὁμιλήσητε;» Ναί· εἶνε ἀληθές, ὑπεσχέθη νὰ σὰς ὁμιλήσω περὶ αὐτῶν, καὶ, ὅταν ἤρχισα νὰ γράφω, αἱ ἀστραπαὶ καὶ οἱ κεραυνοὶ διέσχίζον τὴν τρικυμιώδη ἀτμοσφαῖραν· ἐπέβη ὅμως, ὅτι, ἐάν δὲν ὠπλίζον τὴν διάνοιάν σας μετὰ τὰς ὀλίγας αὐτὰς γνώσεις περὶ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, αἱ ἀστραπαὶ καὶ οἱ κεραυνοὶ ἤθελον τόσον σὰς συγχίσειν, ὥστε θὰ ἦτο φόβος μήπως, ἀντὶ νὰ εὐχαριστήσω τὸν νοῦν σας, τὸν ἐθαμβώονον καθὼς θαμβοῦνται καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ σας εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἀστραπῆς καὶ κλείονονται, ὅπως ἀποφύγῃσι τὴν υπερβολικὴν λάμψιν!

Περιμένετε λοιπόν, μικροὶ μου φίλοι, τὸ προσεχὲς φύλλον τῆς *Διαπλάσεως τῶν Παίδων*, τὸ ὁποῖον θὰ σὰς ἔλθῃ μετὰ ἀστραπᾶς καὶ κεραυνούς. ΜΙΑΤ. II...

ΟΡΙΣΜΟΙ

ΤΕΚΝΟΝ.—Τί διαφέρει, μῆτερ, ἡ ἀλαζονεία τῆς υπερηφανείας;

ΜΗΤΗΡ.—Ἡ υπερηφάνεια, παιδί μου, εἶνε ιδιότης τῶν βαρέων κεφαλῶν, ἡ δὲ ἀλαζονεία τῶν ἐλαφρῶν.

* *

ΤΕΚΝΟΝ.—Τί διαφέρει ἡ ταπεινοφροσύνη τῆς χαμερπείας;

ΜΗΤΗΡ.—Διὰ νὰ εἶναι τις ταπεινόφρων, τέκνον μου, πρέπει νὰ ἴσταται ὑψηλὰ· διὰ τὸ δεύτερον ὅμως ἀρκεῖ καὶ νὰ ἔρπη τις χαμαί. ΚΑ Μ. ΓΡ. Κ.

Ἡ ἐκπαίδευσις εἶνε κλειδιονία, ἥς ἡ κλεῖς εἶνε ἡ μελέτη.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

!!! ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ !!!

Τίς ἐκ τῶν μικρῶν μας φίλων δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ λαμβάνῃ «τὴν Διάπλασιν» δις τοῦ μηνός ; Πάντες βεβαίως θέλετε τοῦτο. Ἀλλ' ἔτι μᾶλλον εἰπωσὶ τινες : «Καὶ τρίς εἶνε δυνατόν νὰ τὴν λαμβάνωμεν, ἀρκεῖ νὰ πληρόνωμεν τριπλάσιον τὴν συνδρομὴν τῆς !»

Ὁχι, μικροί μας φίλοι, ὄχι,

Δὲν αὐξάνομεν τὴν συνδρομὴν οὐδὲ κατὰ ἓν λεπτόν !

Πῶς εἶνε δυνατόν, θὰ μᾶς εἴπητε καὶ πάλιν, νὰ διπλασιασθῇ ἡ ἑξέδοσις «τῆς Διαπλά-
πλάσεως» χωρὶς νὰ διπλασιασθῇ καὶ ἡ συνδρομὴ τῆς ;

Τοῦτο εἶνε δυνατόν

μόνον ἂν

Οἱ συνδρομηταί μας πενταπλασιασθῶσι

Πρᾶγμα εὐκολώτατον :

καὶ τὸ ὅποῖον ἐξαρτᾶται μόνον ἀπὸ :

ΥΜΑΣ !

Διότι ἂν ἕκαστος ἐξ ὑμῶν κάμῃ

Τέσσαρας ΝΕΟΥΣ Συνδρομητάς

Ὁ ἀριθμὸς τῶν συνδρομητῶν πενταπλασιάζεται καὶ τότε θὰ ἔχετε «τὴν Διάπλασιν»

Δις τοῦ μηνός !

Καὶ τίς ἐξ ὑμῶν δὲν ἔχει τέσσαρας ὁμήλικας φίλους ἢ συγγενεῖς, οἱ ὅποιοι δὲν λαμβά-
νουσι «τὴν Διάπλασιν», διότι δὲν ἔτυχε νὰ τὴν γνωρίσωσι ; καὶ τίς ἐξ ὑμῶν δὲν ἔχει τόσην
εὐγλωττίαν καὶ πειθὴ ὅπως πείσῃ αὐτοὺς νὰ γίνωσι συνδρομηταὶ εἰς τὴν περιοδικὸν εὐφρο-
νιστικὴν, γραφόμενον ἐπίτηδες διὰ παιδίαν καὶ κοράσια, τοσοῦτον ὥραϊον, τερπνόν, διδακτικόν,
μὲ εἰκόνας, μὲ ποιήματα, μὲ διηγήματα, μὲ μύθους, μὲ διαλόγους, μὲ ἀστεῖα, μὲ ἱστορίαν,
μὲ ἀνέκδοτα, μὲ συμβουλὰς, μὲ αἰνίγματα, μὲ ζωολογίαν, μὲ φυτικὴν, μὲ βοτανικὴν, μὲ
μετεωρολογίαν, καὶ μὲ χίλια ἄλλα τόσα ὥραϊα πράγματα, καὶ τέλος

Μὲ τὴν ἔγκρισιν τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας

καὶ

Μὲ τὴν σύστασιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

ΑΚΟΥΕΤΕ, μικροί μας φίλοι, ΑΚΟΥΕΤΕ ;

Ἐνεργήσατε λοιπὸν διὰ τῶν συγγενῶν σας, διὰ τῶν φίλων σας, δείξατε τὴν εὐφυίαν σας,
τὴν νοημοσύνην σας, τὴν δραστηριότητά σας, παρακαλέσατε τοὺς γονεῖς σας νὰ σᾶς διευκα-
λύνωσιν εἰς τὰς ἐνεργείας σας, ἀφοῦ ὄχι μόνον σεῖς οἱ ἴδιοι θὰ ὠφεληθῆτε, διότι θὰ λαμβά-
νετε δις τοῦ μηνός «τὴν Διάπλασιν», ἀλλὰ καὶ τοὺς φίλους σας θὰ ὠφελησέτε, γινόμενοι σεῖς

Δημοσιὰ Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἡ αἰτία νὰ ἀναγινώσκωσι «τὴν Διάπλασιν» ἢ ὁποῖα σκοπὸν ἔχει νὰ ὠφελῇ τοὺς ἀναγνώστας της, καὶ ἡ ὁποῖα ἐπομένως θὰ ὠφελῇ καὶ αὐτοὺς.

Γενικὸν λοιπὸν σύνθημα

Ὦλων μας τῶν μικρῶν φίλων ἀπὸ σήμερον ἂς εἶνε :

Ἐκαστος ἀνὰ τέσσαρας συνδρομητάς!

Ὅσοι ὁμῶς δύνασθε νὰ ἐγγράψετε καὶ περισσοτέρους ἐγγράφατέ τους, διότι συλλογιασθῆτε ὅτι θὰ εὐρεθῶσιν ἴσως ἄλλοι οἱ ὅποιοι, μολοντί ἔχουσι τὴν προθυμίαν καὶ μολοντί θὰ προσπαθῶσιν πολὺ, δὲν θὰ δυνήθωσιν ὁμῶς νὰ κάμωσιν οὔτε ἓνα νέον συνδρομητὴν, ἔνεκα τῆς μικρᾶς τῶν ἡλικίας, ἢ ἔνεκα ἄλλων αἰτίων.

Ἡμεῖς ἐντοσούτῳ, μικροὶ μας φίλοι, κρίνοντες ἀπὸ τὸ εὐγενὲς ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον ἐδείξατε μέχρι τοῦδε ὑπὲρ «τῆς Διαπλάσεως» καὶ ἀπὸ τὴν θερμότητιν σας πρὸς αὐτὴν ἀγάπην, ἔχομεν τὴν πεποιθήσιν ὅτι πάντες θὰ ἐνεργήσατε ὅπως ἡ τρυφερά σας καρδιά θὰ σᾶς ὑπαγορεύσῃ καὶ καὶ ὅπως οἱ φιλόστοργοι γονεῖς σας θὰ σᾶς συμβουλεύσωσιν, ἵνα κατορθώσητε νὰ περταπλασιάσητε τοὺς συνδρομητάς, ἀφοῦ μάλιστα εἰς ἀνταμοιβὴν τῶν θυσιῶν σας καὶ εἰς βράβευσιν τῆς ἱκανότητός σας καὶ τῆς φιλομουσίας σας, ἡ φίλη σας «Διάπλασις» θὰ σᾶς ἐπισκέπτεται τότε δις τοῦ μηνός!

Τοῦτο μόνον δὲν δυνάμεθα νὰ μαντεύσωμεν :

Ποῖοι ἄρά γε θὰ φανῶσι προθυμότεροι εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν: αἱ μικραί μας συνδρομητρίαι ἢ οἱ μικροὶ μας συνδρομηταί; Ἀλλὰ καὶ τοῦτο θὰ τὸ ἴδωμεν καὶ θὰ τὸ ἴδῃτε καὶ σεῖς καὶ ΟΛΟΣ Ο ΚΟΣΜΟΣ! διότι:

Θὰ δημοσιεύωμεν μὲ κεφαλαῖα γράμματα τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν μικρῶν μας φίλων, οἱ ὅποιοι θὰ ἔχωσι τὴν εὐγένειαν νὰ κάμωσι ΝΕΟΤΣ συνδρομητάς εἰς «τὴν Διάπλασιν», συγχρόνως δὲ θὰ σημειώωμεν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν νέων συνδρομητῶν, τοὺς ὁποίους ἕκαστος ἠδυνήθη νὰ κάμῃ.

Ἀλλὰ εἰς ὅλας σας τὰς ἐνεργείας σᾶς συνιστῶμεν ταχύτητα· διότι περὶ τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρίου πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅλα τὰ ἀποτελέσματα.

!!!ΕΜΠΡΟΣ ΔΟΙΗΘΟΝ!!!

Ἀποσπάσατε τὴν ἀγγελίαν τὴν ὁποίαν βλέπετε ἀντικρὺ καὶ ἀρχίσατε ἀπὸ τοῦδε μὲ καρδίᾳ τὸ ἔργον, διὰ τοῦ ὁποίου καὶ μόνου θὰ κατορθώσητε νὰ ἐκδίδωται

Δις τοῦ μηνός

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.

ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΟΝ.—Ἀπὸ πάντα συνδρομητὴν τὸν ὁποῖον θὰ ἐγγράψετε ἐν τῇ ἀγγελίᾳ πρέπει νὰ λαμβάνετε καὶ τὴν συνδρομὴν του, ἢ ὁποῖα, ὡς γνωρίζετε, εἶνε προπληρωτέα. Καὶ ὅταν εἰσπράξτετε ὅλας τὰς συνδρομὰς τὰς ἐσκαλείετε μετὰ τῆς ἀγγελίας καὶ μετὰ τῆς ἰδικῆς σας συνδρομῆς ἐντὸς ἐπιστολῆς σας, τὴν ὁποίαν ἀποστέλλετε ἐπὶ συστάσει κατ' εὐθείαν πρὸς ἡμᾶς, μὲ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν:

Πρὸς τὸ Γραφεῖον «τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων»

Ὁδὸς Ἑρμοῦ 72, πρὸ τῆς Καπνικαρέας,

Εἰς ΑΘΗΝΑΣ.

Ἐντὸς τῆς ἐπιστολῆς δὲν δύνασθε νὰ θέτῃτε χάλκινα ἢ ἀργυρᾶ νομίσματα, δύνασθε ὁμῶς νὰ θέτῃτε χαρτονομίσματα καὶ γραμματόσημα ἑλληνικά. Οἱ ἐν τῷ ἑξωτερικῷ εὐρισκόμενοι δύνασθε νὰ ἀποστέλλητε χρυσὰ νομίσματα ἢ καὶ γραμματόσημα Γαλλικὰ ἢ Ἀγγλικὰ. — Αἱ ἐπιστολαὶ σας οὕτω στέλλόμεναι λαμβάνονται ἀσφαλῶς, καὶ ἡμεῖς θὰ σᾶς ἀπαντήσωμεν ἐγκαίρως περὶ τῆς παραλαβῆς αὐτῶν. — Ἐπιστολαὶ ἀποστέλλόμεναι πρὸς ἡμᾶς μετὰ ὀνομάτων συνδρομητῶν, ἀλλ' ἀνευ συνδρομῶν εἶνε ὥς νὰ μὴ ἐστάλησαν.

ΑΓΓΕΛΙΑ

Ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰανουαρίου 1881 «ἡ Διάπλασις τῶν Παίδων» θὰ ἐκδίδωται δις τοῦ μηνός, ἐὰν οἱ συνδρομηταὶ τῆς πενταπλασιασθῶσιν.

Τὴν φροντίδα ταύτην τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνδρομητῶν ἀναθέτομεν κατὰ μέγα μέρος εἰς τοὺς μικροὺς καὶ εὐφυεῖς συνδρομητάς μας καὶ συνδρομητρίας μας.

Παρακαλοῦμεν δὲ πάντας τοὺς Ἑλληνόπαιδας ἑκατέρου τοῦ φύλου, ὅσους οἱ φίλοι των καὶ συνδρομηταὶ μας θὰ παρακαλέσωσι νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταί, νὰ μὴ τοῖς ἀρνηθῶσι τὴν χάριν ταύτην, διότι «ἡ Διάπλασις» θὰ εἶνε δι' αὐτοὺς πολὺ καλὴ φίλη, ὡς θὰ ἴδωσι κατόπιν καὶ μόνοι των, καὶ καθὼς πάντες ὁμολογοῦσιν.

Ὅσοι θέλουσιν νὰ γίνωσι συνδρομηταὶ γράφουσιν εὐαναγνώστως εἰς τὴν ὀπισθεν σελίδα τὸ ὄνομά των, τὸν τόπον εἰς ὃν κατοικοῦσι καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν συνδρομῶν, συνεννοῦνται δὲ μετὰ τοῦ ἐπιφέροντος τὴν παροῦσαν ἀγγελίαν περὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἀντιτίμου τῆς συνδρομῆς των πρὸς τὸ Γραφεῖόν μας.

Συνδρομὴ ἐτησίᾳ	}	Ἐν Ἑλλάδι..... φρ. 2
καὶ		
μόνον προπληρωτέα	}	Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.... » 3

Δὲν πιστεύομεν νὰ εὐρεθῇ παιδίον ἢ κοράσιον ἑλληνικῆς οἰκογενείας, τὸ ὅποῖον θὰ ἀρνηθῇ τὴν ἀπόκτησιν τόσῃ καλῆς φίλης οἷα «ἡ Διάπλασις», καὶ τῆς ὁποίας ἡ συνδρομὴ εἶνε τόσῃ μικρά.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1880.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.

Όνομα και επώνυμον	Διαικμονή	Ποσόν συνδρομῶν.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΟΥΚΛΑΣ.

Ω! συμφορά! ἡ κούκλα μου ἀπέθανε! ἐνεκρόθη·
Μάταιον κόπον χάνετε νὰ μὲ παρηγορῆτε.
Εἰραγία! ἡ καρδιά μου, τὸ δάκρυ μου ἐσιώθη.
Αὐτὴ δὲν ἀνασταίνεται μετ' ὅσα κι' ἂν εἰπῇτε.

Ἡ κεφαλὴ της βέβαια κατόπιν τούτου κτύπου
ἐθραύσθη καὶ εἶν' ἀδύνατον νὰ ἔχῃ θεραπείαν.
Ὡ θλίψις! δὲν θὰ παίζοιμεν πλέον ἐντὸς τοῦ κήπου...
Ὁ θάνατός σου, κούκλα μου, μετ' ἐμὲ ἀπελπισίαν.

Καλὲ, τί κτύπος φοβερός! Ἐγὼ ὅταν θυμοῦμαι
τὸ πένσιμον ποῦ ἔκαμε στὸ μάρμαρον ἐπάνω,
τὰ νεῦρά μου μετ' ἐλπίσιν ἀλλοιοῦμαι,
καὶ—δὲν σὰς λέγω ὑπερβολὴν—τὸ λογικόν μου χάνω.

Ἡ κεφαλὴ της ἔσπασεν! Δὲν εἶνε τοῦτο μόνον.
Φαίνεται κ' ἡ καρδιά της ὅλ' ἦτο μαρμαμένη...
Τώρα ἐνθυμούμαι! βέβαια! τὸ εἶχε πάρει πόνον
Ἐπειδὴ χθὲς ἀπ' τὸ πρῶτ' εἶχα ἀμελημένη.

Κι' ὅτε χθὲς βράδυ ἡ θεὰ μου μ' ἔδωκε μιὰν ταινίαν
καὶ μ' εἶπεν ὅτι γίνεται τῆς κούκλας λαιμοδείτης
Ἐγὼ τὴν πῆρα κ' ἔτρεξα ἀμέσως κατ' εὐθείαν
Ναῦρω τὴν γάταν τὴν μικράν τῆς ἀδελφῆς μου Καίτης.

Καὶ τοῦτο τῆς ἐκέντησε βαθέως τὴν καρδίαν,
καὶ σήμερον ἐξέπνευσε χωρὶς νὰ μου μιλήσῃ
Χωρὶς κ' ἐγὼ νὰ θυνηθῶ συγγνώμης λέξιν μίαν
Ν' ἀκούσω ἀπ' τὰ χεῖλη της.....

Πλὴν τώρα πρέπει παρευθὺς ἀπόφασιν γενναίαν
Νὰ λάβω· πρέπει ὁ νεκρὸς ἄταφος νὰ μὴ μείνῃ.
Θὰ σκάψω τάφον στὴν αὐλὴν κοντὰ εἰς τὴν ἱτέαν,
Ἵστ' ἂν θέσιν ὅπου ἔθαψα προχθὲς τὸ καναρίνι.

Θὰ ἐτοιμάσω ἔπειτα κηδεῖαν καθὼς πρέπει,
καὶ μετὰ θρήνων καὶ κλαυθμῶν θὰ τὴν ἀκολουθήσω.
Θὰ βάλω στὸ καπέλλον μου πένθιμον μαῦρο κρέπι,
καὶ πρὸ τοῦ τάφου θλιβερόν λόγον θὰ ἐκφωνήσω.

Ἐπειτα τὸν πατέρα μου θὰ τὸν παρακαλέσω,
Νὰ μ' ἐπιτρέψῃ ξύλινον στὸν τάφον της μνημεῖον
Νὰ στήσω, καὶ μὲ γράμματα μεγάλα νὰ ἐκθέσω
τὰ βάσανά της ὡς ἐξῆς καὶ τὸν βραχὺν της βίον:

«Ἐνθάδε νεῖται ἡ μικρὰ κούκλα τῆς Εὐανθίας,
Κούκλα μετ' ὁμοίους ἀφελεῖς,
Θανοῦσα ἀπὸ μαρμαρῶν ἐξείσθη τῆς καρδίας,
καὶ ῥάγισμα τῆς κεφαλῆς.»

ΚΡΙΤΩΝ.

ΤΟ ΕΛΕΝΑΚΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΤΕΙΝΑΡΑΚΙ

(Νηπιακόν.)

"Ενα μικρὸ πετειναράκι
ἐξύπναγε τὸ 'Ελενάκι
ἀπὸ τὸν ὕπνο τὸν γλυκό.
Γιατὶ ξυπνᾷς, πετειναράκι,
τὸ εὐμορρο τὸ 'Ελενάκι;
εἰς' ἀδιάκριτο, κακό!

Μὴ μίαν ἡμέρα τὸ 'Αλενάκι
κουτᾷ τὸ πετειναράκι
σφαγμένο κάτω στήν αὐλή,
τὸ ἴδιο τὸ πετειναράκι:
ποῦ ξύπναγε τὸ 'Ελενάκι
μὲ τὴν φωνή του τὴν ψιλή.

Καὶ τὸ μικρὸ τὸ 'Ελενάκι
λυπήθη τὸ πετειναράκι
ποῦ τῶρα ζεῖν γιὰ τὸ φαγί.
Καὶ λέει τότε τὸ 'Αλενάκι:
"ὅς ζοῖσες, οὐ πετειναράκι
κ' ὅς μὲ ξυπνοῦσες τὴν αὐγή!"

ΑΙΜΥΓΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ.

Η ΚΑΛΗ ΝΕΡΑΪΔΑ

Ἐξ ἡ πρὸ πολλῶν ἐτῶν μικρὸν κοράσιον
χαριέστατον ὀνομαζόμενον Πηνελόπη. Ἡ Πη-
νελόπη αὕτη ἔρραπτε πολὺ καλλίτερον παρ'
ὅσον πολλὰ κοράσια σήμερον, καὶ οὐδέποτε
ἐθεώρησε τὸ ῥάψιμον ὡς ἀγγχεῖν καὶ τὰ
μικρά, μικρὰ δάκτυλά της ἐκινεῖν μετὰ τό-
σσην ἐπιτηδειότητι ἐπὶ τοῦ ὑφάσματος ὥστε
ἐφάνιντο ὡς νὰ ἐπέτων ἐπ' αὐτοῦ.

Μίαν ἡμέραν ἡ καλὴ μήτηρ της ἔλεγε
πρὸς τινὰ γειτόνισσάν της: «Παρατηρῶ ὅτι
οἱ ὀρθαλμοὶ μου ἐξασθενίζουν ἀπὸ τὸ ψύχος·
δὲν βλέπω πλέον νὰ ῥάπτω ὡς ἄλλοτε, καὶ
εἶμαι ἡναγγκασμένη ν' ἀφήσω κατὰ μέρος τὰ
ὑποκάμισα αὐτά, τὰ ὅποια πολὺ ἐπεθύμουν
νὰ τελειώσω πρὸ τοῦ χειμῶνος· τί νὰ γίνῃ!
Θὰ τὰ παραιτήσω τώρα, καὶ θὰ τὰ ἀρχίσω
πάλιν κατὰ τὰς καλοκαιρινὰς ἡμέρας, ὅτε
βλέπω καλλίτερον.»

Ἡ Πηνελόπη ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους
ἐκ τύχης, καὶ χωρὶς νὰ εἴπῃ τίποτε ἀπεφά-
σισε νὰ προξενήτῃ μεγάλην καὶ αἰφνιδίαν
εὐχαρίστησιν εἰς τὴν ἀγαπητὴν της μητέρα.
Ἀπὸ τῆς ἡμέρας λοιπὸν ἐκείνης ἐκλείετο εἰς
τι δωμάτιον τῆς οἰκίας των ἐπὶ μίαν ἢ δύο
ὥρας καθ' ἑκάστην καὶ ἔρραπτε κατὰ τι μετὰ
καρτερίας καὶ ὑπομονῆς.

Ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ εἰσέλθῃτε εἰς τὸ
δωμάτιον ἐκεῖνο ὅπου ἡ Πηνελόπη ἐκάθητο
πλησίον τῆς ἐργοθήκης της, θὰ τὴν ἐβλέπε-
τε λίαν ἐνησχολημένην· ἦτο πάντοτε μόνη
καὶ ἐφάνετο ὡς νὰ ἤκροατο μετὰ προσοχῆς
ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν. Καὶ τὸν ἐλάχιστον
κρότον βημάτων ἐὰν ἤκουεν, ἐκρυπτε τὴν ἐρ-
γασίαν της καὶ ἐκλείει τὴν ἐργοθήκην μετὰ
σπουδῆς. Δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἴδῃ κανεὶς τί
ῥάπτει, διότι προητοίμαζε διὰ τὴν μητέρα
της κατὰ τι τὸ ὅποιον μεγάλως ἤθελε τὴν
ἐκπλήξῃ. . . Ἐρραπτε τὰ ὑποκάμισα!

Ὅταν τὰ ἐτελειώσῃ, τὰ ἔθηκεν ὅλα ἐντὸς
τοῦ κιβωτίου, ὅπου ἡ μήτηρ της τὰ εἶχε
κλεισμένα νομίζοντα, ὅτι θὰ μένουν ἐκεῖ ἀ-
τελειώτα μέχρι τοῦ καλοκαιρίου.

Τὴν ἐπαύριον δὲ ἡ Πηνελόπη ἐρωτᾷ τὴν
μητέρα της:

— Μητέρα, ἐρρίψατε ἐσχάτως κανέν
βλέμμα εἰς τὰ νέα ὑποκάμισά σας;

— Ὄχι, εἶπεν ἡ μήτηρ. Καὶ πρέπει νὰ
τὰ ἐκβάλω διὰ νὰ ἴδω ἂν θὰ δυνηθῶ νὰ
ῥάψω ὀλίγον, ὅπερ δὲν πιστεύω. . . Πόσον
καλὰ θὰ ἦτο νὰ ἤρχετο καμμία καλὴ νεράϊ-
δα νὰ μοῦ τὰ ἐτελειώσῃ!

— Ἀς ἴδωμεν, μήτερ· ἴσως ἦλθε καμμία!

— ὦ! τέκνον μου, δὲν εἶναι δυνατόν!
ἐγὼ ἀστειεύομαι. Δὲν ὑπάρχουν πλέον νε-
ράϊδες! ἢ, διὰ νὰ εἴπω καλλίτερον, οὐδέποτε
ὑπῆρξαν νεράϊδες, παρὰ μόνον εἰς τὴν φαν-
τασίαν τῶν ἀνθρώπων· ὥστε δὲν πρέπει νὰ
πιστεύωμεν εἰς τὰς νεράϊδας, τέκνον μου.

Καὶ ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα ἤνοιξε τὸ κιβώ-
τιον. . . Σὰς ἀφίνω νὰ φαντασθῇτε μόναι
σας, μικραὶ μου ἀναγνώστρις, ὅποια ὑπῆρ-
ξεν ἡ ἐκπλήξις τῆς εὐδαίμονος ἐκείνης μη-
τρός, ὅταν εἶδε τὰ ὑποκάμισα καθαρῶς δι-
πλωμένα καὶ τοποθετημένα μετὰ τάξιν ἐντὸς
τοῦ κιβωτίου, καὶ πόση χαρὰ καὶ εὐχαρί-
στησις κατεπλημύρησε τὴν καρδίαν της,
διότι ἐγὼ εἶνε ἀδύνατον νὰ σὰς τὸ περι-
γράψω ἐνταῦθα.

— Τί θαῦμα εἶνε τοῦτο; ἀνέκραξε. Καὶ
βλέποντα μεῖδιμα χαρωπὸν φωτίζον τὸ
πρόσωπον τῆς θυγατρὸς της, ἐπανέλαβε:
Σὺ κατὰ θὰ γνωρίζῃς!

— Πιστεύεις εἰς τὰς νεράιδας, ἀγαπητὴ μου μῆτερ, εἶπεν ἡ μικρὰ γελῶσα ἐξ ὅλης καρδίας.

— Μάλιστα, τέκνον μου, πιστεύω, εἶπεν ἡ εὐτυχὴς μήτηρ σφίγγουσα αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς· καὶ εἶμαι μάλιστα πολὺ εὐτυχὴς, διότι ἔχω μίαν τοιαύτην νεράϊδαν εἰς τὸν οἶκόν μου!

Μικρὰ μου ἀναγνώστρια! καὶ σὺ βεβαίως ὁμοιάζεις τὴν Πηνελόπην, καὶ σὺ εἶσαι ἡ χαρὰ τῆς μητρός σου, καὶ τὸ κάυχμα τοῦ πατρὸς σου, καὶ ὅταν γίνῃς ὀλίγον μεγαλειτέρα—διότι σὲ ὑποθέτω πολὺ μικράν—ὡς διὰ μαγείας θὰ ἐτοιμάζῃς ὅλα τοῦ οἴκου σας τὰ πράγματα, θὰ τὰ βλέπουν ὡραία καὶ τελειωμένα ἑξαφνα μὴν ἡμέραν οἱ γονεῖς σου, θὰ ἐκπλήττωνται καὶ... θὰ σὲ φιλοῦν.

ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ὁ μικρὸς Μανώλης ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ σχολείου καταλυπημένος.

— Τί ἔχεις, Μανώλη μου, τὸν ἐρωτᾷ ἡ μήτηρ του.

— Τί νὰ ἔχω! νά! αὐτὸς ὁ διδάσκαλος ὅλο μ' ἐμένα τρώγεται· σήμερον πάλιν με ἠρώτησε, πόσοι θεοὶ ὑπάρχουν.

— Καὶ δὲν τῷ ἀπεκρίθης ὅτι εἰς καὶ μόνος ὑπάρχει.

— Τί λέγεις, καλὲ μητέρα; ἐγὼ τῷ ἀπήντησα ὅτι ὑπάρχουσι τρεῖς, καὶ πάλιν δὲν ἔμεινεν εὐχαριστημένος!

Ὁ μικρὸς Πέτρος λέγει τὸ μάθημά του. Ὁ διδάσκαλος τὸν ἐρωτᾷ:

— Ἡξεύρεις τί θὰ εἴπῃ εὐσπλαγχνία;

Ὁ Πέτρος σιωπᾷ.

— Δὲν ἠξεύρεις λοιπὸν τί θὰ εἴπῃ εὐσπλαγχνία;

Ὁ Πέτρος καὶ πάλιν σιωπᾷ.

— Λέγε λοιπὸν, τί θὰ εἴπῃ εὐσπλαγχνία, φωνάζει ὁ διδάσκαλος, σύρων δυνατὰ τὸ ὦτιον τοῦ παιδός.

Ὁ Πέτρος πονῶν καὶ φωνάζων: ὦχ! ὦχ! λέγει ἐπὶ τέλους:

— Εὐσπλαγχνία!.. εὐσπλαγχνία!..

Καὶ ἐπειδὴ ὁ διδάσκαλος ἐπιμένει σύρων δυνατώτερα τὸ ὦτιον του, προσέεται:

— Πῶς λοιπὸν νὰ τὸ εἰξεύρω ἐγώ, ἀφοῦ οὔτε σεῖς ἠξεύρετε τί θὰ εἴπῃ εὐσπλαγχνία;

ΤΟ ΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΠΕΤΕΙΝΑΡΙ

Πληθὸς μικρῶν νεοσσῶν ὄρνιθος ἔτρεχε μετὰ τὴν μητέρα γύρω εἰς τὴν αὐλήν. Ὅταν ἡ ὄρνις εὗρισκε κόκκον τινὰ κριθῆς, ἐφώναζε: «κλου, κλου!» τότε δὲ ἔτρεχον τὰ πουλιὰ νὰ φάγωσιν.

Ἀλλὰ μετὰ τῶν μικρῶν πουλιῶν ἦτο ἐν πετεινάκι. Αὐτὸ ἐνόμιζε τὸν ἑαυτὸν του πλεόν πολὺ γνωστικὸν καὶ ἐπίστευεν, ὅτι θὰ ἠδύνατο μόνον του τώρα νὰ εὕρῃ τὴν τροφὴν του. Ἐτρεξε λοιπὸν ἀπὸ τὴν αὐλήν εἰς ἓνα κῆπον. Ἡ μήτηρ τοῦ φωνάζει: «ἔλα ὀπίσω, μὴ σοῦ τύχῃ κανὲν δυστύχημα!» Ἀλλὰ τὸ πετεινάκι εἶπεν: «ἦ, τί θὰ μοῦ τύχῃ, ἐγὼ εἶμαι τώρα μεγάλος καὶ ἡμπορῶ μόνος μου νὰ γυρεύω κριθαράκια! Ἀλλὰ μόλις εἰσῆλθεν εἰς τὸν κῆπον, καὶ πηδᾷ κατ' αὐτοῦ ἀλώπηξ τις καὶ τὸ πιάνει ἀπὸ τὸν λαιμόν! Τότε φωνάζει τὸ πετεινάκι: «Ἄχ, μητέρα, βοήθει.» Ἀλλ' ἡ μήτηρ εἶνε πολὺ μακράν· δὲν ἀκούει τὴν φωνήν. Οὕτως ἔνεκα τῆς ἀπειθείας του ἠναγκάσθη ν' ἀποθάνῃ τὸ πετεινάρι.

(Ἐκ τοῦ ἀξιολόγου Ἀναγνωσματορίου τοῦ κ. Χαρίση Πουλλίου).

ΘΗΣΑΥΡΟΣ

Χωρὶς φίλους, δὲν δίδεται εὐδαιμονία, χωρὶς φίλους ὁ κόσμος εἶν' ἔρημος· χωρὶς φίλους προτιμότερον εἶνε νὰ μὴν ὑπάρχῃς. Ἡ φιλία δὲν εἶνε πάθος ἀδυνάτων ψυχῶν. Ἐξ ἐναντίας κανένα μέγαν ἄνδρα δὲν ἔχῃς νὰ δεῖξῃς ἄφρον.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Νέον ἀναγνωσματοάριον — κατὰ τὸ πρόγραμμα τῶν ἐν τῷ προτύπῳ Δημοτικῷ σχολεῖν τοῦ διδασκαλείου Θεσσαλονίκης διδασκόμενων μαθημάτων — ὑπὸ Χαρίση Πουλλίου, καθηγητοῦ. Ἐκδόσεις Β'. ἐπιμνησμένη καὶ βελτιωμένη. Ἀθήνησι, τόποις Α. Κορομηλά 1880. Ἀποτελεῖται ἐκ 5 τεύχων, ὧν ἐξεδόθησαν τὰ 3 πρῶτα. Τεῦχος α'. (τάξις β') σελ. 160, λεπτὰ 50. Τεῦχος β'. (τάξις γ') σελ. 192, λεπτ. 60. Τεῦχος γ'. (τάξις δ') σελ. 208, λεπτὰ 70.

Μέγα ἀλφαβητάριον — κατὰ νέαν μέθοδον συντεταγμένον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ. Ἀθήνησι, τόποις Σ. Κ. Βλαστοῦ 1880. Σελ. ζ'. 148, λεπτὰ 50.

Τιμή έκαστου φύλλου λεπτά 20.

Δημοσίον Κοινωνία

Έκδίδεται κατά μήνα.

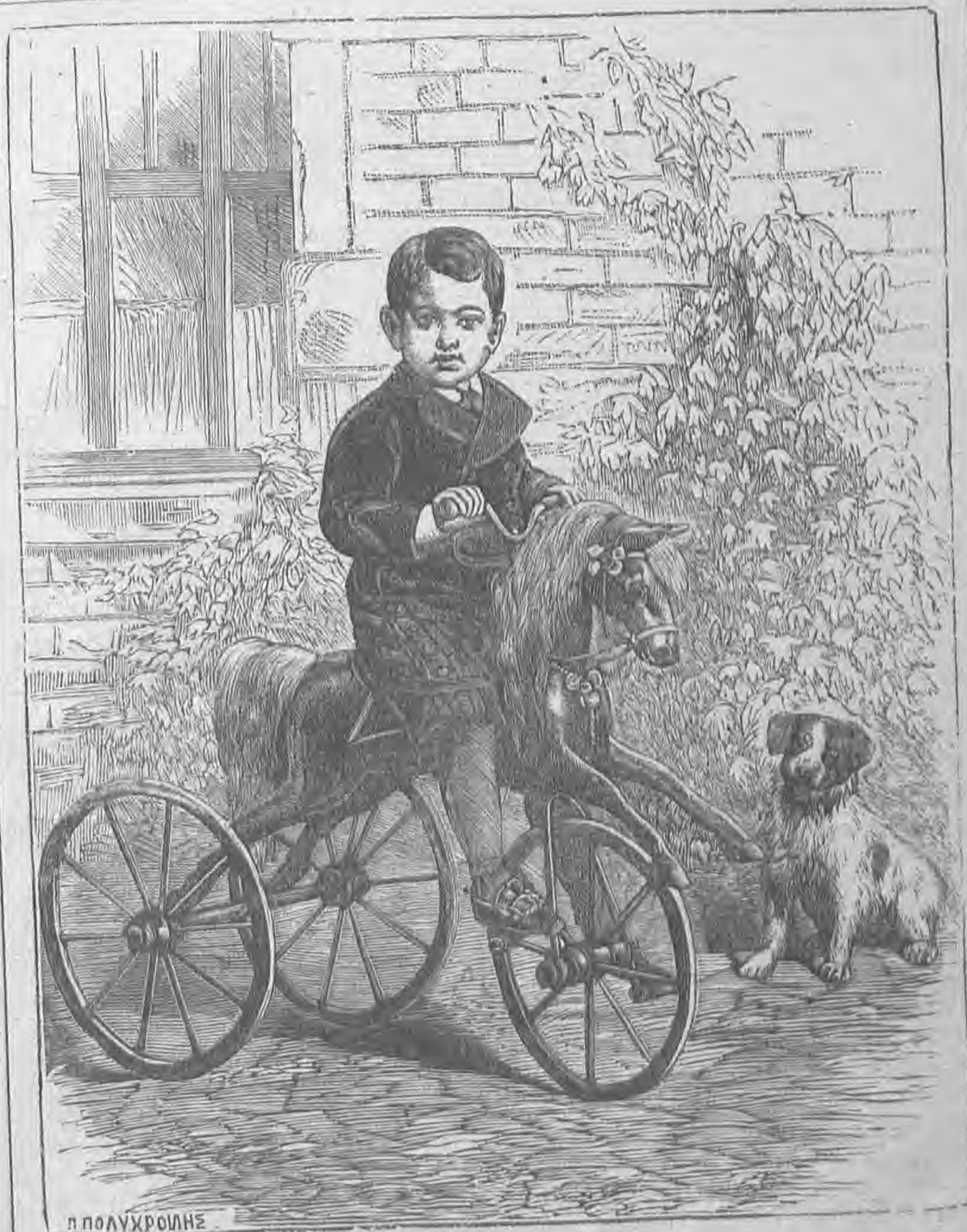
Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Έγκρισις υπό του Υπουργείου της Παιδείας και των Εκκλησιαστικών διά την παιδική ηλικίαν,
και συστήσις υπό του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως.

Έτος Β'.

ΑΘΗΝΗΣ, Νοέμβριος 1880.

ΑΡΙΘ. 11.

ἡ Τυπολίτις.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΑΠΟ 1^{ης} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1881

« Ἡ Διάπλασις τῶν Παίδων » θὰ ἐκδίδωται
ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

—Καὶ μὲ τὴν αὐτὴν συνδρομὴν—

Ἐὰν οἱ συνδρομηταὶ μας πενταπλασιασθῶσιν.

Ὅσοι ἐκ τῶν μικρῶν μας συνδρομητῶν εὐχρηστίθησαν νὰ ἐνεργήσωσι καὶ ἐγγράψωσι νέους συνδρομητὰς διὰ τὸ προσεχές ἔτος, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, παρακαλοῦνται νὰ μᾶς ἐπιστρέψωσι τὰς ἀγγελίας περὶ τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρίου.

Τὰ ὀνόματα τῶν ἀποστελλόντων ἡμῖν νέους συνδρομητὰς μετὰ τοῦ ἀντιτίμου τῶν συνδρομῶν, θὰ δημοσιεύσωμεν ἐν ἰδίῳ καταλόγῳ τὴν προσεχῇ Ἰανουάριον, σημειοῦντες συγχρόνως τὴν διαμονὴν των, τὸ σχολεῖον εἰς ὃ φοιτῶσι, τὴν ἡλικίαν των—ἐὰν θέλωσι—καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν νέων συνδρομητῶν οὓς ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ἠδυνήθη νὰ ἐγγράψῃ.

Πρὸς τοὺς ἐπιστρέψαντας ἤδη τὰς ἀγγελίας των μετὰ νέων συνδρομητῶν, καθὼς καὶ πρὸς τοὺς σπεύσαντας οὕτω προθύμως ν'ἀνανεώσωσι τὴν συνδρομὴν των διὰ τὸ τρίτον ἔτος 1881, ἐκφράζομεν τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας μας διὰ τὸν εὐγενῆ ζῆλόν των καὶ διὰ τὴν πρὸς « τὴν Διάπλασιν » ἀγάπην των.

Ἡ Διευθύνσις.

Ο ΤΙΜΟΛΕΩΝ

« Παραμερίσατε! παραμερίσατε! ἔρχεται ὁ Τιμολέων ἔφιππος. Νά! δὲν ἀκούετε αὐτὸ τὸ γροῦ-γροῦ-γροῦ; εἶνε οἱ τροχοὶ τοῦ ἵππου του! Παραμερίσατε λοιπὸν, δὲν ἀκούετε; ἔφθασεν, ἰδοὺ ἐφάνη! Παρκτηρήσατέ τον, ἴδετε τὸν ἵππον του! τί παρὰδοξος ἵππος! Ἐγὼ τὸν ἔχω ἰδεῖ χιλιάκις ἕως τώρα καὶ πάλιν θὰ σταθῶ νὰ τὸν ἴδω· ἂν θέλετε μείνατε καὶ σεῖς· ἀπ' ἐδῶ ἀκριβῶς θὰ περάσῃ... »

« Ἀλλὰ ποῖος λέγει αὐτά; » θὰ μ' ἐρωτήσωσιν ἀνυπομόνως ὅσοι ἐκ τῶν μικρῶν μας ἀναγνωστῶν δὲν παρετήρησαν τὴν πρώτην εἰκόνα—διότι ὅσοι τὴν παρετήρησαν ἐμάντευσαν βεβαίως, ὅτι ὁ ταῦτα λέγων εἶνε ὁ Φοῖβος, τὸ μικρὸν αὐτὸ κυνάριον τὸ ὁποῖον κάθεται καὶ παρκτηρεῖ μὲ τόσῃ ἐκπληξίν τὸν μικρὸν ἵππέα μας.

« Τὸ κυνάριον ὁμιλεῖ; Τί νόστιμα ποῦ τὸ λέγετε! καὶ μὲ πόσῃ ἀφέλειαν! Καὶ ἀπὸ πότε ἤρχισαν νὰ ὁμιλῶσι καὶ οἱ κύνες; »

Μὴ σὰς φαίνεται παρὰδοξον, μικροὶ μου φίλοι. Ὁ Φοῖβος εἶνε τοῦ Τιμολέοντος, καὶ ὁσάκις οὗτος ἐξέρχεται μὲ τὸν ἵππον του, τὸ κυνάριον προπορεύεται εἰς τὰς ὁδοὺς γαυγίζον πρὸς ὅσους συναντᾷ, ὡς νὰ τοὺς διατάσῃ, ὡς νὰ τοὺς προτρέπῃ εἰς κἄτι τι· ὅταν δὲ κουράζεται φωνάζον: γαυ-γαυ-γαῦ, γαυ γαῦ, σταματᾷ, ὕστερον τρέχει καὶ πάλιν σταματᾷ περιμένον νὰ διέλθῃ ἐμπροσθέν του ὁ κύριός του ἔφιππος, διὰ νὰ θαυμάσῃ τὸν παρὰδοξον αὐτὸν ἵππον, ὁ ὁποῖος δὲν περιπατεῖ μὲ τοὺς πόδας του, καθὼς ὅλοι οἱ ἄλλοι ἵπποι ὅσους ἐγνώρισεν, ἀλλὰ ἔχει τροχοὺς καὶ μὲ αὐτοὺς τρέχει! Τοῦτο εἶνε ἀκατανόητον διὰ τὸν Φοῖβον· εὕρισκει ὅμως ὅτι θὰ ἦτο πολὺ εὐχάριστον πρᾶγμα νὰ εἶχε καὶ αὐτὸς τροχοὺς.

Αὐτὸ λοιπὸν τὸ παρκτηταμένον γαῦ γαῦ, τί ἄλλο σημαίνει, παρ' ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀνέγνωτε εἰς τὴν πρώτην παράγραφον;

« Ἀλλὰ ποῖος εἶνε αὐτὸς ὁ Τιμολέων, ὁ ὁποῖος παρουσιάσθη ἐνώπιόν μας καθήμενος

ἐπὶ τοῦ ξυλίνου ἵππου του με τὴν σοβαρότητα ὡς νὰ ἦτο στρατάρχης; Ὁ δὲ εἶπε ἴσως κἀνὲν φαντασμένον παιδίον; »

Ὅχι, μικρὲ μου ἀναγνώστα, ὄχι! ὁ Τιμολέων καθόλου δὲν εἶνε φαντασμένος· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα εἶνε τοσοῦτον καταδεκτικός καὶ τοσοῦτον φιλόφρων καὶ εὐπροσέγορος, ὥστε οὐδέποτε εἶπε κἀνείς, ὅτι κἀμνεὶ τὸν υπερήφανον ἐπειδὴ εἶνε υἱὸς πλουσίων. Καὶ εἰς τὸν ἵππον του ἀκόμη ὅταν εὕρισκεται παρατηρεῖ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μὴ τυχὸν διέρχεται κἀνείς γνώριμός του, διὰ νὰ τὸν χαιρετήσῃ· ἔχει τὸσον ἀφελεῖς τρόπους καὶ τὸσον ἀγαθὴν καρδίαν, ὥστε ἀμέσως συμφιλοῦται με ὅλα τὰ παιδιά τῆς ἡλικίας του, ὅσα δειξώιν ὅτι ἐπιθυμοῦσι νὰ γίνωσι φίλοι του.

Ἐὰν θέλετε καὶ σεῖς νὰ τὸν γνωρίσετε, στρέψατε τὴν πρώτην σελίδα καὶ παρατηρήσατέ τον ὀλίγον· αὐτὸς τότε ἀμέσως θὰ στρέψῃ τὰ βλέμματά του πρὸς σᾶς, καὶ, ἂν ἐξυκολοθήσετε ἐπ' ὀλίγας στιγμὰς νὰ τὸν παρατηρήτε, θὰ σᾶς χαιρετήσῃ... καὶ ὁ γυνήτε φίλοι.

ΚΡΙΤΩΝ.

ΤΟ ΟΡΦΑΝΟΝ ΜΑΣ!...

Εἰς ἓνα στενὸν δρομίσκιον τῶν Ἀθηνῶν, ὀπίσω τῆς Ἀκροπόλεως, εὕρισκεται μία οἰκία μικρά, πέρα πολὺ μικρά, ἰσόγειος· οἱ τοῖχοί της ἤρχισαν νὰ κρημνίζωνται καὶ ἡ στέγη της πλησιάζει νὰ καταπέσῃ· τὰ δύο παράθυρά της δὲν ἔχουν ὕλους, καὶ, διὰ νὰ μὴ εἰσέρχεται ὁ ἄνεμος, κολλῶσιν ἐσθρυσμένα παλαιόπανα ἢ τεμάχια ἐφημερίδων ἀντὶ ὕλων· ἀλλ' ἡ προφύλαξις αὕτη δὲν ὠφελεῖ διόλου, διότι ὁ ἄνεμος εἰσδύει, συρίζων διὰ τῶν ἀναριθμήτων ὀπῶν τῆς οἰκίας, κατὰ τὰς ψυχρὰς ἡμέρας τοῦ φθινοπώρου καὶ πρὸ πάντων τοῦ χειμῶνος, καὶ οἱ δυστυχεῖς, οἱ κατοικοῦντες ἐντὸς αὐτῆς, τρέμουσιν ἐκ τοῦ ψύχους.

— Ἀλλὰ εἶνε δυνατόν, θὰ μᾶς ἐρωτήσῃ τις ἐκ τῶν μικρῶν ἀναγνωστῶν μας, εἶνε δυνατόν εἰς τοιοῦτον παλαιόσπητον νὰ κατοικῶσιν ἄνθρωποι;

— Δυστυχῶς εἶνε δυνατόν, μικρὲ μου

φίλε, διότι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶνε πλούσιοι καὶ δὲν ἔχουσι μέγαρα καὶ μεγαλοπρεπεῖς οἰκίας· ὑπάρχουσι καὶ πτωχοί, πολλοὶ μάλιστα, οἵτινες τὸν ὀλίγον ξηρὸν ἄρτον τὸν ὁποῖον τρώγουσι τὸν ἀποκτῶσι με δυσκολίας τὰς ὁποίας οὔτε νὰ φαντασθῇς ἡμπορεῖς· ἄλλοι οὐδ' αὐτὸν τὸν ἄρτον τῶν δύνανται νὰ κερδίσωσι, διότι εἶνε ἀσθενεῖς καὶ κατὰκοιτοὶ καὶ οὔτε ἰατρὸν ἔχουσιν, οὔτε ἰατρικά, τοὺς εὕρισκε δὲ πολλὰκις ἢ ἑσπέρα χωρὶς οὐδὲ ψυχίον νὰ βάλωσιν εἰς τὸ στόμα των, ἔπειτα νυκτάνει, καὶ πλαγιάζουσιν νηστικοὶ νὰ κοιμηθῶσιν· ὑπάρχουσι παιδιά ὀρφανὰ, τὰ ὁποία δὲν ἔχουσι κἀνένα εἰς τὸν κόσμον νὰ τὰ προστατεύσῃ· δὲν ἔλαβον τῆς μητρὸς των τὸ φίλημα καὶ δὲν τὰ ἐσφιγξεν ἀγαθὴ μητρική, καὶ ἀποθνήσκουσι μίαν ἡμέραν δι' ἐλλειψιν ὀλίγης στοργῆς, ὡς ἄνθη στερούμενα ὀλίγων ἀκτίνων τοῦ ἡλίου.

ὑπάρχουσι λοιπὸν δυστυχεῖς, κατοικοῦντες εἰς τοιαῦτα παλαιόσπητα· καὶ εἰς τὴν κατακρημνισμένην οἰκίαν, περὶ ἧς σοὶ εἶπον ἀνωτέρω, κατῴκει ἓν ὄρφανόν.

Ἐν ὀρφανόν! Ὅταν ἐνίστα, μικροί μου φίλοι, ἀπαντᾷτε εἰς τὸν δρόμον κἀνὲν παιδίον κατὰμυρα ἐνδεδυμένον, γλωμὸν καὶ παραπονεμένον, ἔχον χαμηλωμένους καὶ ἀπὸ δάκρυα θολωμένους τοὺς ὀφθαλμούς του, μὴν τὸ ἀφήτητε, πλησιάσατέ το, εἰπατέ τῷ δύο γλυκεῖς λόγους, δύο παρηγορητικούς λόγους. ὦ! ἀγαπάτε το, ἀγαπάτε το πολὺ, διότι τὸ δυστυχὲς εἶνε ὄρφανόν!...

Τοιοῦτον ἦτο καὶ τὸ παιδίον τῆς μικρᾶς οἰκίας.

Ἦτο δέκα ἐτῶν· ἦτον ἔρημον ἐπὶ τοῦ κόσμου· ὁ πατήρ του καὶ ἡ μήτηρ του εἶχον ἀποθάνει· εἶχε μείνει μόνον μία μακρυνή του θεία, ἡ ὁποία τὸ ἐλυπήθη καὶ τὸ ἔλαβεν εἰς τὴν πτωχὴν τῆς οἰκίας, ἀλλ' αὕτη οὔτε νὰ τὸ θρέψῃ ἠδύνατο· τὸ δυστυχὲς ὄρφανόν! ἀπὸ τὴν λύπην, ἀπὸ τὰς στερησεις, ἀπὸ τὰς κακουχίας, καὶ ἀπὸ ἓν ἄλλο τρομερὸν εἶδος λύπης, τὸ ὁποῖον εὐχόμεαι κἀνείς ἀπὸ σᾶς νὰ μὴ γνωρίσῃ· ἀπὸ τὴν ὀρφανίαν, ἠσθένησεν· ἐξηπλώθη λοιπὸν ἐπάνω εἰς ἓν ἄθλιον ξηρὸν ἀχυρόστρωμα, πλησίον τοῦ παραθύρου καὶ

ἀπὸ ἐκεῖ ἐβλεπε τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου νὰ ἔρχονται τὸ πρῶτ' καὶ νὰ φεύγουν τὸ ἐσπέραις, ἤκουε τὴν κελεύθου τῶν πτηνῶν, τὰ ὅποια ἐπέτων εἰς τὴν ἀντικρυνὴν στέγην, καὶ διέκρινε τὴν κορυφὴν τοῦ ὑψηλοῦ δένδρου, τὸ ὅποιον ἦτο φυτευμένον ἐντὸς ἐνὸς γειτονικοῦ κήπου.

Μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὸν δρομίσκον ἐκεῖνον διηλθεν ἓν παιδίον· ἔρριψεν ἓν βλέμμα εἰς τὸ παράθυρον καὶ παρετήρησε τὸ μικρὸν χλωμὸν ὄρφανόν. Ἄμα τὸ παρετήρησε, τὸ ἐλυπήθη, ἠθάνθη συμπάθειν δι' αὐτό, ἠπλωσε τὴν χεῖρά του διὰ μέσου τοῦ παραθύρου, τὸ ὅποιον, ὡς γνωρίζετε, δὲν εἶχεν ὑέλους, καὶ τῷ ἔδωκε τὸ πορτοκάλιον τὸ ὅποιον εἶχεν εἰς τὰς χεῖράς του. Τὸ ὄρφανόν τὸ ἔλαβε μὲ τὰ ἰσχνὰ καὶ φεγγερά δάκτυλά του, τὸ δὲ παιδίον ἐφυγεν ἀμέσως· διηγήθη ἔπειτα εἰς τοὺς φίλους του πόσον συμπαθητικὸν ἦτο τὸ δύστηνός ἐκεῖνο παιδίον, ἐκεῖνοι τὸ διηγήθησαν εἰς ἄλλους φίλους των, καὶ τοιοῦτοτρόπως δὲν παρήχετο ἡμέρα χωρὶς ἓν παιδίον νὰ σταματήσῃ εἰς τὸ παράθυρον καὶ νὰ δώσῃ εἰς τὸ ὄρφανόν ὁποῖα ἢ ἀνθή.

Κάνεν ἀπὸ τὰ παιδία ἐκεῖνα δὲν ἐγνώριζε τὸν μικρὸν ἀσθενῆ· κάνεν δὲν ἤξευρε τὸ ὄνομά του, οὔτε τὸ ἡρώτησεν. Ἐκεῖνα τῷ εἶχον δώσει ἓν ὄνομα παραπονετικὸν συγχρόνως καὶ συμπαθητικόν· τὸ ὄρφανός μας.

Ἦσαν πολὺ καλὰ παιδία ἐκεῖνα καὶ εἶχον εὐγενῆ καρδίαν. Ποσάκις ἐστερήθησαν τὰ παιγνιδία των, ποσάκις ἀντὶ ν' ἀγοράσωσι τόσα ὡραῖα πράγματα, τὰ ὅποια ἀγαπῶσι πόσον πολὺ τὰ παιδία, ἐκράτησαν τὰ χρήματά των μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ὑπάγῃσι κατὰ τι εἰς τὸ ὄρφανόν των!

Καὶ ὅταν ἤκουον τὴν γλυκεῖάν του φωνὴν νὰ λέγῃ· εὐχαριστῶ! μέσα ἀπὸ τὸ παράθυρον, ἠθάνοντο πολλήν, πολλήν χαρὰν καὶ ἦσαν πολὺ περισσότερον εὐχαριστήμενα παρὰ ἂν ἐπαίζον.

Ὁ καιρὸς παρήχετο, ἀλλὰ τὰ παιδία δὲν ἐλησμόνουν τὸ ὄρφανόν των.

Ἦλθε τὸ φθινόπωρον, τὰ πτηνὰ δὲν ἤρχοντο πλέον εἰς τὴν ἀντικρυνὴν στέγην, τὰ

φύλλα τοῦ μεγάλου δένδρου τοῦ γειτονικοῦ κήπου ἤρχισαν νὰ κιτρινίσωσι καὶ νὰ πίπτωσι, καὶ αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου δὲν ἦσαν τόσον θερμαὶ ὅσον πρότερον· ἐπλησίαζεν ὁ Νοέμβριος, καὶ τὸ ὄρφανόν ἐκεῖτο πάντοτε εἰς τὸ ἀχυρόστρωμά του περισσότερον χλωμὸν καὶ περισσότερον μαρμαμένον.

Μίαν ἡμέραν τέλος, τὴν 15 Ὀκτωβρίου, νομίζομεν, ὅταν πάλιν ἓν τῶν παιδίων ἐκεῖνων ἦλθε καὶ ἔτεινε τὴν χεῖρά του ἐντὸς τοῦ παραθύρου, διὰ ν' ἀφήσῃ ἓν μικρὸν φόρεμα, ὅπερ παρεκάλεσε τὴν μητέρα του νὰ ῥάψῃ, διὰ νὰ μὴ κρυώῃ ὁ μικρὸς ἀρρωστος, τὸ ὄρφανόν δὲν ἠπλωσε πλέον τὴν χεῖρά του νὰ τὸ λάβῃ. Τὸ παιδίον ἐπερίμενεν ὀλίγον· ἔπειτα ἔκυψεν ὀλίγον εἰς τὸ παράθυρον καὶ εἶδεν ὅτι τὸ ἀχυρόστρωμα δὲν ἦτο πλέον εἰς τὴν θέσιν του· εἰς μίαν γωνίαν μόνον ἐφαίνετο ἓν μικρὸν ξύλινον νεκροκράββατον, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ὀλίγα ἀνθὲ μαρμαμένα, τὰ ὅποια εἶχε φέρεи τὴν παραμονὴν ἓν παιδίον.

Τὰ παιδία ἔχασαν πλέον τὸν προστατευόμενόν των! τὸ ὄρφανόν ἀπέθανε!... καὶ, ὅταν διερχόμενος τὴν στιγμὴν ἐκείνην, εἶδον ἓν παιδίον νὰ κλαίῃ, νὰ κλαίῃ, σπογγίζον τὰ δάκρυά του, καὶ τὸ ἡρώτησα· «διὰ τί κλαίεις;» μὲ ἀπεκρίθη μὲ παράπονον καὶ μέφων ἡ διακοπτομένην ἀπὸ λυγμούς· «ἀπέθανε τὸ ὄρφανόν μας!...»

Αἰμγαῖος Εἰμαρμένος.

Ο ὙΠΝΑΡΑΣ

Ὑπναρᾶ! τί χασμάσαι τόσον πολὺ καὶ ἀνοίγεις τὰς σιαγόνας σου καὶ τρίβεις τοὺς ἐξωγκωμένους σου καὶ ἡμικλειστούς ὀφθαλμούς, καὶ τανύεσαι; δὲν ἤξεύρεις ὅτι πρὸ πολλοῦ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος; ὁ μικρός σου ἀδελφός, ὁ ὅποιος εἶνε μόλις δύο ἐτῶν, ἐξύπνησε πρὸ δύο ὥρων, καὶ σὺ κοιμᾶσαι ἀκόμη;

«Ὁ ὕπνος εἶνε γλυκὺς», λέγεις, «ἀφ' οὗ νυστάζω ἀκόμη ἄς κοιμηθῶ ἀκόμη ὀλίγον» καὶ στρέφεις ἀπὸ τὸ ἄλλον πλευρόν· καὶ ὅμως αἱ ὥραι παρέρχονται, αἱ πολύτιμοι ὥραι τῆς ζωῆς σου, καὶ σὺ μένεις κάτω ἀπὸ τὸ ἐφάπλωμα ἐξηπλωμένος; Νομίζεις ὅτι ὁ καιρὸς σὲ περιμένει νὰ ἐξυπνήσῃς; ἐκεῖνος τρέ-

Ὁ ὑπναρᾶς.

χει, καὶ σὺ τὸν χάνεις! καὶ ὅταν τέλος κα-
τορθώσῃς νὰ ἐξυπνήσῃς κάθῃσαι ἐντὸς τῆς
κλίνης σου νυστάζων καὶ χασμώμενος καὶ
ταυνόμενος· τί δύναται νὰ κάμῃ εἰς τὴν ζωὴν
τοῦ εἰς ὑπναρᾶς, εἰς ὄκηρός, εἰς μαλθακός
ὅπως εἶται σὺ; διατί δὲν πηδᾷς ἀμέσως ἀπὸ
τὴν κλίνην σου εὐθυμός, ζωηρός, δραστήριος;
Τί κατὰστάσις εἶνε αὐτή; διατί δὲν φορεῖς καὶ
τὴν ἄλλην σου περιαντήμιδα, ἀλλὰ τὴν ἀφῆ-
κες νὰ σῦρεται κατὰ γῆς; Ἐνδύσου λοιπόν!
Πότε θὰ μελετήσῃς; πότε θὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ
σχολεῖον; δὲν θὰ προφθάσῃς; ἢ ἂν προφθά-
σῃς δὲν θὰ ἡξεύρῃς τὸ μάθημά σου, καὶ ὁ
διδασκαλός σου θὰ σὲ ἐπιπλήξῃ καὶ θὰ κα-
ταισχυνθῇ πρὸ τῶν συμμαθητῶν σου.

Πότε δὲν ἤκουσας καὶ σὺ τὸν ἔπαινον τοῦ
διδασκάλου σου, διότι ποτὲ δὲν ἤξευρες τὸ
μάθημά σου· καὶ πῶς ἠδύνασο νὰ τὸ μάθῃς,
ἀφ' οὗ ἐξυπνᾷς τόσο ἀργά; οὕτω, νομίζεις,
μανθάνονται τὰ γράμματα; τὰ γράμματα
ἀπαιτοῦσι κόπον· καὶ ἂν δὲν μάθῃς γράμ-
ματα τί θὰ γίνῃς; θὰ σὲ περιφρονῶσιν ὅλοι·
θὰ φορῇς ἐσχισμένα παλαιονδύματα, καὶ
θὰ ἐπαιτῇς τὸν ἄρτον σου, καὶ ὁ ἀποθάνῃς

ἄθλιος. Ἐνδύσου λοιπόν, ὀκνηρέ, καὶ ἄρχισον
νὰ μελετᾷς· ὦ! μὴ νυστάζῃς, ἐξύπνα, ὑπναρᾶ,
ἐξύπνα!

ΦΙΛΟΜΗΛΑ.

ΤΙ ΔΕΝ ΘΕΛΕΙ;

— Ὄχι! δὲν θέλω! δὲν θέλω! ἀνέκραξε
μία πρῶταν ἡ μικρὰ Κλεοπάτρα, ἐγερθεῖσα
τῆς κλίνης καὶ ἐνδυομένη.

Τί ἄρᾳ γε δὲν ἤθελεν ἡ μικρὰ κορασὶς;

— Δὲν θέλω, δὲν ἔχω διόλου διαθέσιν
νὰ προσευχηθῶ, ἐπανελάθειν ἡ αὐτὴ φωνή.

Καὶ μετ' ὀλίγον ἐνδυθεῖσα παρουσιάσθη
εἰς τὴν μητέρα τῆς, ἥτις ἦτο εἰς τὴν αἴθου-
σαν καὶ ἤκουσεν ὅλας τὰς φωνὰς τῆς.

— Καλὴν ἡμέραν, μητέρα, εἶπε· καὶ ἐλά-
θησεν εἰς τὰ γόνατά τῆς.

— Εἶσαι καλὰ, Κλεοπάτρα μου; ἠρώ-
τησεν ἡ μήτηρ ἐναγκαλιζομένη καὶ φιλοῦσα
τὴν μικρὰν κόρην τῆς.

— Πολύ καλὰ, μητέρα μου.

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης, ἐξύπνησα σήμερον
ὑγιεστάτῃ· διὰ τοῦτο ἅμα ἠγέρθην ἠὲ χαρί-
στησα τὸν Θεόν, διότι ἐφρόντισε καὶ δι' ἐμέ.

— Ἀλήθεια, εἶπεν ἡ Κλεοπάτρα μετὰ φω-

νήν μαρτυροῦσαν, ὅτι ἡ συνειδήσις της ἀμέσως ἤρχισε νὰ τὴν ἐλέγχῃ.

— Ἐβαλες κάμμιαν φορὰν τὸν δάκτυλόν σου εἰς τὸν σφιγμὸν μου; ἠρώτησεν ἡ μήτηρ μετ' ὀλίγον.

— Ὁχι, ποτέ μου!

— Λοιπὸν ψηλάφησέ τον τώρα* αἰσθάνεσαι πῶς πάλλει;

— Μάλιστα, μῆτέρ μου.

— Ἐάν παύσῃ νὰ πάλλῃ, θὰ ἀποθάνῃ τὴν ἰδίαν στιγμὴν.

— Ὡ μῆτερ! εἶπεν ἡ Κλεοπάτρα περιφοβὸς καὶ ἐναγκαλιζομένη τὴν μητέρα της· ποτέ δὲν πρέπει νὰ παύσῃ.

— Καὶ ὅμως αὐτὸ δὲν εἶνε εἰς τὴν ἐξουσίαν μου· δὲν ἠμπορῶ ἐγὼ νὰ τὸν κάμω νὰ μὴ παύσῃ.

— Ποῖος λοιπὸν ἠμπορεῖ;

— Ὁ Θεός! Ἄκουσον ὅμως, κόρη μου· καὶ σὺ ἔχεις σφυγμὸν, ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖς οὔτε νὰ τὸν κινήσῃς, οὔτε νὰ τὸν σταματήσῃς. Μόνος ὁ Θεός δύναται τοῦτο. Ποῖος λοιπὸν ἄλλος, ἂν ὅχι ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος μόνος ἔχει τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου μας, δύναται νὰ φροντίζῃ δι' ἡμᾶς;

— Δὲν ἠξεύρω, εἶπε τὸ κοράσιον σκεπτικόν.

Μετ' ὀλίγον δὲ ἡ μήτηρ ἐπανελάθεν:

— Ἐννοεῖς λοιπὸν, ὅτι, ἅμα ἐξύπνησα σήμερον, ἡ πρώτη μου φροντίς ἦτο νὰ εὐχαριστήσω τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος ἐμερίμνησε περὶ τῆς υἱειᾶς μου. Ἐλπίζω δέ, ὅτι θὰ φροντίσῃ καὶ δι' ὅλους μας. Τί λέγεις λοιπὸν; δὲν νομίζεις, ὅτι θὰ εἶνε καλὸν νὰ ζητήσῃς καὶ σὺ ἡ ἰδία τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃς, διότι ἐμερίμνησε τὴν νύκτα ταύτην περὶ σοῦ;

— Μάλιστα, μῆτέρ μου, ἀπήντησεν ἡ Κλεοπάτρα. Καὶ ἀμέσως κατέβη ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῆς μητρός της καὶ ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα· καὶ οὕτω γονυπετὴς καὶ κύπτουσα τὸ πρόσωπόν της, ἐζήτησε τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ δι' ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ εὐχαρίστησεν αὐτόν, διότι διεφύλαξεν αὐτὴν καὶ κατὰ τὴν νύκτα ταύτην.

ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ.

ΠΕΡΙ ΑΣΤΡΑΠΗΣ, ΒΡΟΝΤΗΣ, ΚΕΡΑΥΝΟΥ

Ἰδοῦ, μικροὶ μου ἀναγνώσται, ἐπανερχομαι νὰ σᾶς εἰπῶ τί εἶνε ἡ ἀστραπή, τί ἡ βροντή, τί ὁ κεραυνός· ἀλλὰ, θὰ μοὶ ἀντεῖπῃ τις ἐξ ὑμῶν, ἀφοῦ τὰ φαινόμενα ταῦτα συμβαίνουνσι τόσον ὑψηλὰ εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, τίς ἀπετόλμησε νὰ ἀναβῇ ἐκεῖ, διὰ νὰ μᾶς εἴπῃ πῶς γίνονται;

Ἰ! ἀνέβησαν πολλοί, τοιμηρότεροι βεβαίως ἀπὸ σᾶς, καὶ περὶ τῶν ταξειδιωτῶν αὐτῶν τοῦ ἀέρος ἄλλοτε θὰ σᾶς ὁμιλήσω. Μὴ νομίζετε ὅμως, ὅτι διὰ νὰ μάθῃ τις τί εἶνε ἡ ἀστραπή, τί ἡ βροντή, τί ὁ κεραυνός ἔχει ἀνάγκην νὰ ἀναβῇ εἰς τὰ νέφη· τὸ σπουδαστήριον ἐνὸς σοφοῦ εἶναι ἀρκετόν, διότι καὶ τὴν ἀστραπὴν καὶ τὸν κεραυνὸν ἠδυνήθησαν οἱ σοφοὶ νὰ κάμωσι ἐντὸς τοῦ σπουδαστηρίου τῶν ἀπραλλάκτως ὡς γίνονται καὶ εἰς τὰ νέφη.

ἠμπορεῖ λοιπὸν κανεὶς νὰ κάμῃ ἀστραπὰς, βροντὰς καὶ κεραυνούς; Ἰ! τί ὠραῖον παιγνίδιον! θὰ ἀνακράξωσιν οἱ ζωηρότεροι ἐξ ὑμῶν.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι τὸ παιγνίδιον εἶνε ὠραῖον, ἀλλὰ εἶνε παιγνίδιον ἐπικίνδυνον δι' ἐκείνον, ὅστις δὲν ἔχει τὸν νοῦν τοῦ πλήρη μὲ ἐπιστημονικὰς γνώσεις· ὥστε ἀπελπισθῇτε, μικροὶ μου φιλοπαίγμονες, ὅτι θὰ δοκιμάσῃτε τὸ παιγνίδιον αὐτό! Περιορισθῇτε τώρα νὰ μάθητε πῶς γίνονται αἱ ἀστραπαὶ καὶ τὰ λοιπὰ φαινόμενα, ὅταν δὲ γίνητε μεγάλοι καὶ ἴσως σοφοί, τότε θὰ δυνήθητε καὶ ἐντὸς τοῦ σπουδαστηρίου σας νὰ κάμνητε, καὶ σεῖς, ἀστραπὰς μὲ βροντὰς καὶ κεραυνούς.

Οἱ ἀνυπόμονοι ὅμως ἐξ ὑμῶν θὰ ἐπιθυμῶσι νὰ μάθωσι τοῦλάχιστον τὸ μυστικόν, πῶς δύναται τις νὰ κάμῃ ἀστραπὰς ἐντὸς τοῦ σπουδαστηρίου του. Ἰδοῦ πῶς:

Ἐπάρχει μία μηχανὴ ἡ ὁποία λέγεται *ηλεκτρικὴ μηχανή*. Τὸ σπουδαιότερον μέρος τῆς μηχανῆς αὐτῆς εἶνε εἰς *ὁ ἐλεῖκος δισκος* στρογγύλος, ὁ ὁποῖος περιστρέφεται, καὶ, περιστρεφόμενος, τρίβεται μετὰ τῶν τεμαχίων ὑφάσματος μαλλίνου. — Τί γίνεται τότε; — Ὅλοι σας πιστεύω ὅτι τὸ ἐνόησατε. — Ἰε-

λος τρέφεται ἐπὶ μαλλίνου ὑφάσματος, ἀναπτύσσεται λοιπὸν ἡλεκτρισμός. Ἰδοὺ μία μηχανὴ ἡ ὁποία μᾶς παράγει ἡλεκτρισμόν!

Ὁ δίσκος τῆς μηχανῆς αὐτῆς εἶναι ἀρκετὰ μεγάλος καὶ διὰ τοῦτο μᾶς φέρη καὶ μεγάλην ποσότητα ἡλεκτρισμοῦ. Ἐὰν πλησιάσωμεν εἰς τὴν μηχανὴν αὐτήν, τὴν φέρουσαν τὸν ἡλεκτρισμόν, ἐν ἑτερον σῶμα ἀνηλέκτιστον, τότε παρατηροῦμεν ὅτι εἰς ζωηρὸς ἡλεκτρικὸς σπινθὴρ γίνεται μεταξύ τῆς μηχανῆς καὶ τοῦ ἀνηλεκτρίστου σώματος, καὶ ὁ σπινθὴρ αὐτὸς παρακολουθεῖται ὑπὸ κρότου.

Τί ἀρά γε εἶνε ὁ σπινθὴρ αὐτός καὶ ὁ κρότος; Ἰδοὺ τί μᾶς λέγει ἡ ἐπιστήμη· ὅταν εἰς ἐν σῶμα ἡλεκτρισμένον πλησιασῇ, χωρὶς νὰ τὸ ἐγγίση, ἑτερον σῶμα ἀνηλέκτιστον, τότε καὶ τὸ δεύτερον αὐτὸ σῶμα ἡλεκτρίζεται· τοῦτο ὠνομάσθη ἡλεκτρισμός ἐξ ἐπιδράσεως. Διὰ τὴν συμβαίνει τοῦτο; Διότι εἰς ἕκαστον σῶμα ὑπάρχει ἡλεκτρισμός χωρὶς νὰ φαίνεται, ὅταν δὲ σῶμά τι ἡλεκτρισθὲν διὰ τῆς τριβῆς πλησιασῇ εἰς ἑτερον, κάμνει, ὥστε νὰ ἀναφνῇ καὶ εἰς τὸ ἑτερον σῶμα ὁ ἡλεκτρισμός. Ἀλλὰ συμβαίνει καὶ τι ἄλλο· ἐὰν π. χ. τὸ ἐν σῶμα φέρι θετικὸν ἡλεκτρισμόν, τὸ ἄλλο θὰ λάβῃ ἀρνητικόν, ὥστε οἱ δύο ἀντίθετοι ἡλεκτρισμοὶ εὐρίσκονται ἀπέναντι. Ὅταν οἱ δύο ἀντίθετοι ἡλεκτρισμοὶ εὐρίσκονται ἀπέναντι, εἰς ἱκανὴν ἀπόστασιν, τότε δὲν δύνανται ἐπὶ πολὺ νὰ διατηρηθῶσι, ἀλλὰ ἔχουν τὴν περίεργον ιδιότητα νὰ συνενοῦνται καὶ νὰ ἐξαφανίζονται, ἐνῶ ταῦτοχρόνως παράγουσι λαμπρὸν σπινθῆρα καὶ κρότον. Ὁ σπινθὴρ λοιπὸν εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνώσεως τῶν δύο ἀντιθέτων ἡλεκτρισμῶν.

Ὅλα ὅσα σὰς εἶπον δὲν σὰς φαίνονται ὡς ἐν ὥρσιον παιγνίδιον, τὸ ὁποῖον ἠθέλατε ἐπαναλάβει καὶ σεῖς ἂν εἴχετε μίαν ἡλεκτρικὴν μηχανήν; Ἐρωτήσατέ με τῶρα τί εἶναι ἡ ἀστραπή, τί ἡ βροντὴ; Τίποτε ἄλλο, μικροὶ μου φίλοι, εἰμὶ τὸ παιγνίδιον τὸ ὁποῖον σὰς παρέστητα γινόμενον μετὰ τὴν ἡλεκτρικὴν μηχανήν, με μόνην τὴν διαφορὰν, ὅτι ἀντὶ νὰ ἔχωμεν μίαν ἡλεκτρικὴν

μηχανήν εἰς ἐν στενόχωρον σπουδαστήριον, εἰς τὴν γένεσιν τῆς ἀστραπῆς ἔχομεν περισσότερας ἡλεκτρικὰς μηχανάς, δηλαδὴ τὰ νέφη, εἰς τὴν εὐρύχωρον ἀτμοσφαῖραν.

Ἡ γὰρ εἶνε, σὰς εἶπον ἄλλοτε, ἡ μεγάλη ἀποθήκη τοῦ ἡλεκτρισμοῦ. Ἐν νέφος διερχόμενον πλησίον τῆς γῆς, λαμβάνει ἡλεκτρισμόν, καὶ ἀκολουθῶς ὑφούμενον εἰς τὸν ἀέρα, χρησιμεύει καθὼς ἡ ἡλεκτρικὴ μηχανὴ διὰ νὰ ἡλεκτρίξῃ καὶ ἄλλα νέφη. Ἐὰν συναπαντηθῶσι δύο νέφη φέροντα ἀντιθέτους ἡλεκτρισμούς καὶ ἐὰν αἱ ποσότητες τοῦ ἡλεκτρισμοῦ εἶναι μεγάλαι, τότε γίνεται ἡ ἐνωσις τῶν δύο ἀντιθέτων ἡλεκτρισμῶν, καὶ ἰδοὺ τότε γίνεται ἡ ἀστραπή ἡ σχίζουσα τὰ μελανὰ τοῦ οὐρανοῦ νέφη. Ἐννοεῖτε λοιπὸν τῶρα, ὅτι ἡ ἀστραπή δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ εἰς μέγας ἡλεκτρικὸς σπινθὴρ, ἀπαράλλακτος μετὰ τὸν μικρὸν ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ὡς παιγνίδιον σὰς παρέστητα γινόμενον εἰς τὴν ἡλεκτρικὴν μηχανήν;

Θὰ με ἐρωτήσῃ ὅμως κανεὶς ἐξ ὑμῶν: «Πᾶν ὅπερ ἔχει φῶς παρέχει καὶ θερμότητα· παρέχει ἀρά γε καὶ ἡ ἀστραπή θερμότητα;» Βεβαίως, καὶ θερμότητα πολὺ μεγάλην. Τοῦτο τὸ παρετήρησαν ὅχι εἰς τὴν ἀστραπὴν τῶν νεφῶν, ἀλλὰ εἰς τὴν μικρὰν ἀστραπὴν τῆς ἡλεκτρικῆς μηχανῆς.

Ἐνεκα δὲ τῆς ὑπερβολικῆς θερμότητος, τὴν ὁποῖαν παράγει ἡ ἀστραπή, θερμαίνεται ὁ ἀὴρ τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ τίθεται εἰς ἀναστάτωσιν· καὶ ἀποτέλεσμα τῆς ἀναστατώσεως τοῦ ἀέρος εἶναι ὁ θόρυβος, ὁ ὁποῖος ἀκολουθεῖ τὴν ἀστραπὴν καὶ τὸν ὁποῖον ὠνομάζομεν βροντὴν. Ἡ βροντὴ ἀκούεται ὀλίγον χρόνον μετὰ τὴν λάμψιν τῆς ἀστραπῆς, διότι οἱ ὀφθαλμοὶ μᾶς εἶνε πολὺ ἰσχυρότεροι ἀπὸ τὰ ὠτά μας· βλέπομεν ἕνα φῶς μᾶς μακρόθεν, ἀλλὰ πρέπει νὰ πλησιασῇ διὰ νὰ ἀκούσωμεν τὴν φωνὴν τοῦ. Πολλὰκις θὰ βλέπετε, μικροὶ μου ἀναγνώσται, ἀστραπὴν καὶ δὲν θὰ ἀκούετε βροντὴν· τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ ἀστραπή γίνεται πολὺ μακρὰν, ὥστε ἡ βροντὴ δὲν φθάνει εἰς τὰ ὠτά σας.

Τί εἶνε ὅμως ὁ κεραυνός, ὁ ὁποῖος τόσο μᾶς φοβίζει; Μὴ πιστεύετε ὅτι ὁ κεραυνός

εἶναι καὶ τὸ ὅποσον πίπτει ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Ὅχι! ὁ κεραυνὸς εἶναι καὶ αὐτὸς ἀστραπή, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ μὲν κυρίως ἀστραπή γίνεται μεταξύ δύο νεφῶν, ὁ δὲ κεραυνὸς γίνεται μεταξύ ἐνὸς νέφους καὶ τῆς γῆς.

Ὁ κεραυνὸς γίνεται εἰς μέρη ὑψηλά. Τὰ ὑψηλά δένδρα εἰς τὴν ἐξοχὴν, τὰ ὑψηλὰ οἰκοδομήματα καὶ τὰ κοιδωνοστάσια εἰς τὰς πόλεις εἶνε τὰ μέρη ἐπὶ τῶν ὁποίων γίνεται ὁ κεραυνός, διὰ τοῦτο εἶναι ἐπικίνδυνον νὰ καταφεύγῃ τις εἰς αὐτὰ ἐν καιρῷ καταιγίδος, διότι κινδυνεύει νὰ φονεῖται ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ.

Πῶς ὅμως γίνεται ὁ κεραυνός; Ὅταν διέρχεται ἐν νέφους ἡλεκτρισμένον ὑπεράνω τοῦ ὑψηλοῦ δένδρου ἢ τοῦ ὑψηλοῦ οἰκοδομήματος, ἐνεργεῖ καθὼς ἐνεργεῖ ἡ ἡλεκτρικὴ μηχανὴ ἐπὶ τοῦ πλησιάζοντος πρὸς αὐτὴν σώματος, δηλαδὴ τὸ ἡλεκτρίζει, ἀλλὰ μὲ ἡλεκτρισμὸν ἀντίθετον ἀπὸ τὸν ἡλεκτρισμὸν τοῦ νέφους. ἔχομεν λοιπὸν τότε τὰ δύο εἶδη τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, δηλαδὴ τὸ μὲν ἐν ἐπὶ τοῦ νέφους τὸ δὲ ἔξω ἐπὶ τοῦ οἰκοδομήματος. Ἐὰν δὲ αἱ ποσότητες τῶν δύο ἡλεκτρισμῶν εἶνε μεγάλαι, γίνεται ἡ ἑνώσις αὐτῶν, ὅταν τὸ νέφος πλησιάσῃ πρὸς τὸ ὑψηλὸν οἰκοδομημα, καὶ τότε παρ' αὐτῆς ἀναχίνεσθαι ὁ ἡλεκτρικὸς σπινθὴρ συνοδευόμενος ὑπὸ φθοεῶς βροντῆς. Τὸ μέρος ἐπὶ τοῦ ὁποίου γίνεται ὁ κεραυνὸς κατασυντρίβεται, ὥσπερ ὑλικὴ τις δύναμις ἐνέργει τὴν καταστροφὴν.

Τί δὲν κάμνει ὅμως ὁ σφοδρὸς νοῦς! Καὶ τοῦ κεραυνοῦ τὴν δύναμιν κατώρυσεν ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐκμηδενίσῃ διὰ τῶν ἀλεξικεραυνῶν, περὶ τῶν ὁποίων ἄλλοτε θὰ σὰς διηγήσωμεν.

Τόσα εἶχον νὰ σὰς εἶπω περὶ τῆς ἀστραπῆς, τῆς βροντῆς καὶ τοῦ κεραυνοῦ. Πῶς σὰς ἀφίνω. Ὅταν ἴδῃτε συμβαίνοντα τὰ φαινόμενα ταῦτα ἐν τῷ οὐρανῷ, νὰ ἐνθυμηθῇτε τὴν ἀγαπῶσαν ὑμᾶς «Διάπλασιν τῶν παιδῶν». Ἐγὼ περιμένω νὰ ἴδω τὴν χιόνα λευαίνουσαν τὸν Ἰμπετόν μας, διὰ νὰ τρέξω νὰ λάβω ὀλίγην, τὴν ὁποίαν θὰ σὰς ἀποστείλω μὲ τὸ προσεχές φύλλον «τῆς Διαπλάσεως τῶν παιδῶν».

ΜΙΑΤ. Η.

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑ

Ὁ ἄγγελός μου ἔπεισε
Γλυκὰ στὴν ἀγκαλιά μου
Νὰ πᾶρῃ τὴ φιλιὰ μου,
Γλυκὰ νὰ κοιμηθῇ.

Θεὶ μου, τὸ παιδάκι μου,
Θεὶ μου, φύλαξέ το
Καὶ ἀποκαίμῃς το
Καλὰ νὰ σηκωθῇ.

Ν' ἀνοίξῃ τὰ ματάκια του
Καὶ τὴ μικρὰ του χεῖλη,
Φιλὰ καὶ νὰ αὐτὴν αἰσθῇ,
"Ἐνα γλυκὸ φίλ!"

Γιὰ σὲ καὶ τὴν Πατρίδα του
Δόσε, Θεὶ, νὰ ζήτῃ
Καὶ νὰ σὰς ἀγαπήτῃ
Πολύ, πολύ, πολύ.

Κι' ἂν ἴσως ἄνδρας μοῦ γενῇ,
Κι' ἂν ἴσως μεγαλώτῃ
Ὁ αἵμά του νὰ δώσῃ
Γιὰ σὰς καὶ τὴν ψυχὴν

Καὶ τότε' ἐγὼ πῆρῃναι
Γιὰ τὴ θανάτου γοῦν μου
Θὰ γρίψω στοῦ παιδιοῦ μου
Τὸ μνημα μοναχόν!

"Διαβάτε; πῶς διαβαίνετε,
Στὴν πέτρ' αὐτὴ σταθῇτε
Τὴν κλίνη μὴν παύετε
Μοναχίον παιδιοῦ,

"Ὅπου κοιμᾶται τὸν γλυκόν
Τὸν ὕπνον τιμημένον,
Διανοστεριωμένον
Καλὸν παλληκαριόν!"

ΑΧ ΠΑΙΔΕΣ

ΤΟ ΕΛΑΤΤΩΜΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ

Διατί οὐδαίς ἡγάπα τὴν Ἀντιγόνην; Ἀλλὰ πρῶτον ἡξήσατε, καὶ καὶ μὴν ἀναγνώστριαι, τί ἦτο ἡ Ἀντιγόνη; Ἦτο κοράσιον μὲ μοῖρα χαρίσματα, κοράσιον πλουσίαν διὰ νὰ ἀρέσῃ. Ἦχε μεγάλους μαύρους ὀφθαλμούς, μακρὰν καστανὴν κόμην, χαρακτηριστικὰ συμμετρικώτατα. Οἱ βλέποντες αὐτὴν διὰ πρώτην φορὰν ἔλεγον: Τί ὀραία κόρη! Ὅταν ὅμως ἐθεώρουν αὐτὴν ἐκ τοῦ πλησίον, παρετήρουν ὅτι οἱ μαῦροι ὀφθαλμοὶ τῆς ἦσαν ὀλίγον ξηροί, ὅτι ἡ ἐκφρασίς των ἦτο ὀλίγον ἀλαζονική, ὅτι τὸ μικρὸν ροδόχρουν στόμα τῆς ἐκλείετο ὑπερῃφάνως, καὶ ὅτι ἐκ τῆς στά-

Ὁ ἄγγελός μου ἔπεσε
Γλυκὰ στήν ἀγκαλιά μου

Νέ πάρῃ τὰ φιλά μου
Γλυκὰ νὰ κοιμηθῇ

σεως ολοκλήρου τοῦ σώματός της, ἐκ τοῦ
τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον, ὅταν ἴστατο ὀρθή,
ἐκλινεν ὀλίγον πρὸς τὰ ὀπίσω, ἐφαίνετο ὡς
νὰ ἔλεγε πρὸς πάντας: Παρατηρεῖτέ με,
θαυμάζετέ με, ἀλλὰ μὴ, μὴ με ἐγγίζετε!

Ἐκ τῶν διδασκαλισσῶν της οὐδεμίαν ἡγά-

πα τὴν Ἀντιγόνην· καὶ ὅμως ἡ Ἀντιγόνη
ἦτο ἡ καλλιτέρα μαθήτρια, ἦτο ἡ πρώτη
καὶ ἡ εὐτακτωτέρα εἰς ὅλα τὰ μαθήματα.
Διατί λοιπὸν δὲν τὴν ἡγάπων;

Αἱ συμμαθήτριά της ἐπίσης οὐδεμίαν
χοθάνοντο πρὸς αὐτὴν ἀγάπην. «Καὶ τί πα-

ράδοξον δύναται τις νά εὔρη εἰς τοῦτο! » ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν ἐνίοτε ἡ Ἀντιγόνη, « ζηλεύουν, διότι μὲ βλέπουν πάντοτε πρώτην ».

Πολὺ ὁμως ἄδικον εἶχεν ἡ Ἀντιγόνη νομίζουσα ζηλοτύπους τὰς συμμαθητρίας της· καὶ, ἂν ἐσκέπτετο ὀλίγον σοβαρώτερον, ἤθελεν ἐννοήσει τὴν πλάνην της. Διότι εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν, ἀλλ' εἰς ἕτερον τμήμα, ὑπῆρχεν ἄλλη τις μαθήτρια, ἡ Φιλομήλα, ἐπίσης πρώτη καὶ αὐτή· καὶ ὁμως αἱ συμμαθητρίαι της τὴν ἡγάπων· τὴν ἐλάτρευον. Πῶς λοιπὸν ἐγένετο τοῦτο; Κατὰ τὰς ὥρας τῶν διαλειμμάτων αἱ μαθήτραι ἔτρεχον, ποία πρώτη νὰ ὀμιλήσῃ εἰς τὴν Φιλομήλαν: « Φιλομήλα, θέλεις νὰ παιζώμεν μαζύ; — Φιλομήλα, ἐγὼ δὲν ἔγραψα ἐξήγησιν· εἶνε μία λέξις τὴν ὁποίαν δὲν ἐννοῶ· δὲν ὑπάρχει εἰς τὸ λεξικόν· θὰ μὲ βοηθήσῃ; Ἄλλη πάλιν τὴν ἔσुरεν ἀπὸ τῆς χειρὸς διὰ νὰ τῇ ἐμπιστευθῇ μεγάλην τινα θλίψιν της, ἢ διὰ νὰ τῆς ζητήσῃ καμμίαν συμβουλήν, ἢ διὰ νὰ τῇ ἀνακοινώσῃ μέγα τι μυστικόν. Καὶ ἡ Φιλομήλα προθύμως πάντοτε ἄφινε τὰ παιγνίδια της καὶ τὰς διασκεδάσεις της πρὸς χάριν ἐκείνων αἵτινες τὴν ἐκάλουν.

« Ἀπὸ ἐμὲ δὲν ζητοῦν τίποτε », ἔλεγεν ἡ Ἀντιγόνη. « Δὲν πταίω λοιπὸν ἐγὼ, ἂν δὲν κάμνω τίποτε χάριν τῶν ἄλλων. »

Ἐλητμόνει ὁμως ὅτι πολλάκις εἶχε προσποιηθῇ τὴν κωφὴν, διὰ νὰ μὴ διακόψῃ τὸ παιγνίδιον ἢ τὴν ἐργασίαν της, καὶ ὅτι τοσοῦτον ἦτο ὑπερήφανος διὰ τὰ πρωτεῖά της, ὥστε ὁ κόσμος ἂν ἐχαλοῦσε δὲν ἔδιδε συμβουλήν εἰς τὰς συμμαθητρίας της. « Δὲν ἐπιτρέπονται ὁμιλίαι κατὰ τὰς παραδόσεις », ἀπεκρίνετο, ὡσάκις τὴν ἠρώτων κρυφίως, πῶς γράφεται ἡ δεῖνα λέξις, ἢ πότε ἐγένεν ἡ ἐν Σαλαμίνι ναυμαχία, ἢ ἄλλο τι παρόμοιον. Ἀληθῶς λοιπὸν ἐκ φόβου μήπως ἀτακτῆται ἐκώφευεν εἰς τὰς τοιαύτας ἐρωτήσεις;

Ὑπῆρχον στιγμαὶ καθ' ἃς ἡ Ἀντιγόνη ἠσθάνετο τὴν ἀπομόνωσίν της καὶ ἐλυπεῖτο, διότι δὲν εἶχε στενάς φίλας, ἀλλ' αἱ σιγμαὶ αὗται πολὺ ὀλίγον διήρουν, καὶ διότι οἱ γονεῖς της ἦσαν πλούσιοι καὶ ἐξετέλουν τὰς ὁρέξεις της, καὶ διότι μεταξὺ τῶν συμ-

μαθητριῶν της ὑπῆρχον πολλοὶ λαίμαργοι, αἵτινες ἐπλησίαζον αὐτὴν καὶ τὴν ἐκολάκευον διὰ νὰ συντρώγῃσι τὰ γλυκὰ καὶ τὰ ὀπωρικά, ὑπὸ τῶν ὁποίων πάντοτε ἦτο πλήρη τὰ θυλάκιά της. Ἀλλὰ ἡ Ἀντιγόνη δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ ἐννοῇ ὅτι αὗται δὲν ἦσαν φίλαι· ἄλλως τε καὶ ἡ γενναιοδωρία της περιωρίζετο μόνον εἰς τὸ νὰ δίδῃ ὅ,τι δὲν τῇ ἤρεσκε πλέον, ὅ,τι ὁμως τῇ ἤρεσκε δὲν τὸ ἔδιδε δι' ὅλον τὸν κόσμον. Φαίνεται, ὅτι δὲν ἠνύσει ὅτι τὰ διδόμενα τότε μόνον ἔχουσιν ἀξίαν, ὅταν δίδωνται μὲ θυσίαν.

Ἡ Ἀντιγόνη εἶχεν ἀδελφὴν χαριεστᾶτην καλουμένην Θεελξιόπην, ἣτις ἦτο τέσσαρα ἔτη μικροτέρα αὐτῆς. Ἀδύνατον ἦτο νὰ εὐρεθῶσι δύο ἀδελφαὶ τοσοῦτον ἀπ' ἀλλήλων διαφέρουσαι. Ἡ Θεελξιόπη ἦτο μικρά, ξανθή, μὲ ὀφθαλμοὺς γαλανούς, οἱ ὅποιοι μάλιστα ἦσαν γλυκύτεροι καὶ καταθεκτικώτεροι ἀπὸ τοὺς τῆς ἀδελφῆς της. Εἰς τὰ παιγνίδια ἦτο ἀνήτυχος καὶ ζωηρά, κατ' ἀντίθεσιν τῆς Ἀντιγόνης· πάντοτε προθύμη, πάντοτε φαιδρά, καὶ πολὺ ἀπέχεε κατὰ τὴν φρόνησιν ἀπὸ τὴν ἀδελφὴν της· ἦτο ἐλαφρὰ καὶ ἀστόχαστος ὡς πτηνόν, ἀλλὰ πρὸς πάντας μὲ καλὰς διαθέσεις. Ὡ! ἐὰν ἡ Ἀντιγόνη ὁμοιάζε πρὸς τὴν Φιλομήλαν, οὐδέποτε ἤθελε λυπήσῃ τὴν μικρὰν ἀδελφὴν της, οὐδέποτε θὰ τὴν ἔκκαμνε νὰ κλαύσῃ! ἀλλὰ δὲν τῇ ὁμοίαζεν.

Καθ' ἑκάστην, ὅταν ἐπρόκειτο τὴν πρῶταν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ σχολεῖον, αἱ αὗται σκηναὶ ἐπανελαμβάνοντο. Ἡ Ἀντιγόνη ἐτοίμη, μὲ τὴν σάκκαν εἰς χεῖρας, ἀνέμενε τὴν ὑπηρετρίαν μὲ ὕψος σκυθρωπὸν. Μόλις ἡ ὥρα ἦτο ἐβδόμη καὶ ἡμίσεια, καὶ ἐκείνη ἐφώναζεν: « Ἐλα λοιπὸν τώρα, Σταυροῦλα, θὰ ἀργήσω. Ἐσύ, Θεελξιόπη, ἀκόμη θὰ μὲ κάμῃς νὰ περιμένω κατὰ τὴν συνήθειάν σου! »

Καὶ πράγματι μὲν ἡ Θεελξιόπη ἠργοπόρει — καὶ ἦτο ἀξιοκατάκριτος διὰ τοῦτο — ἐνίοτε δὲν εὗρισκε τὸ μολυβδοκόνδυλον, ἄλλοτε ἔχανε τὸ τετραδίδιον της, ἄλλοτε τὴν ἐργασίαν της, ἄλλοτε ἐζήτηε τὴν γεωγραφίαν της, ἄλλοτε ἐλητμόνει τὸ φαγητόν της, καὶ πολὺ ἐλυπεῖτο ἀναχωροῦσα πολλάκις

ἄνευ αὐτῶν. Ἀλλ' ἡ Ἀντιγόνη οὐδέποτε ἐσκέφθη νὰ τὴν βοηθήσῃς ἀνέυρεσιν αὐτῶν.

Τὸ ἐσπέρας πάλιν τὰ αὐτά. Ἡ Ἀντιγόνη στηρίζουσα τοὺς ἀγκῶνας τῆς ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ τὰς παρειὰς ἐπὶ τῶν χειρῶν τῆς ἐμάνθανε τὰ μαθήματά τῆς μορμυρίζουσα, κατὰ τὴν ἐπάρατον συνήθειαν ὧν τῶν μαθητριῶν. Ἐὰν ἡ Θεελξιοπὴ τῇ ἔλεγε μὲ παραπενητικὸν ὕφος: «Δὲν ἐννοῶ τὸ μάθημά μου, καὶ δὲν θὰ κατορθώσω νὰ τὸ μάθω,» ἢ ἐὰν τὴν παρεκάλει νὰ τὴν ἀκούσῃ, ἡ Ἀντιγόνη ἀπεκρίνετο τραχέως: «Ἄφες με ἤτυχον.» Ἐντούτοις ὅσάκις ἡ μήτηρ τῶν παρευρίσκειτο, ἡ Ἀντιγόνη δὲν ἠρνεῖτο· ἀλλ' ἐκ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον προσεφέρετο νὰ βοηθήτῃ τὴν μικρὰν Θεελξιοπὴν, αὕτη μετενόει διότι τὴν ἠρώτησε καὶ ὑπέσχετο εἰς ἐξουτὴν νὰ μὴ ζητήσῃ ἄλλοτε καμμίαν χάριν ἀπὸ τὴν ἀδελφὴν τῆς.

Ἡ Ἀντιγόνη εἶχε πάντοτε τὰ πράγματά τῆς ἐν τάξει· ποτὲ δὲν ἔχανε τὰ βιβλία τῆς, ποτὲ δὲν ἐσύρετο δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ὁ πῖλός τῆς, καὶ τὰ ἐνδύματά τῆς οὐδέποτε εὐρέθησαν λερωμένα ἢ ξεσχισμένα. Ἡ Θεελξιοπὴ ὅμως, ὡς μικροτέρα, δὲν ἠδύνατο νὰ εἶνε τοσοῦτον προσεκτικὴ, τοσοῦτον προνοητικὴ. Διὰ τοῦ λοιπὸν ἡ Ἀντιγόνη οὐδέποτε ἐπρόσβλεπε νὰ τὴν συνδράμῃ; Διὰ τοῦ, ἐὰν ποτε ἐπλήττειτο τὸ φῶρεμα τῆς Θεελξιοπῆς, δὲν ἐπρόντιζεν ἡ ἀδελφὴ τῆς, ὡς μεγαλειτέρα, νὰ τῆς τὸ διορθώσῃ, διὰ νὰ τὴν σώσῃ ἀπὸ τὰς ἐπιπλήξεις τῆς μητρός; Διὰ τοῦ ἡ γαλῆ των ποτὲ δὲν τὴν ἐπλησίαζεν, οὐδ' ὅσάκις ἠθέλει νὰ παίξῃ ἢ νὰ δεχθῇ θωπεύματα; Διὰ τοῦ πάντες ἐφοβοῦντο νὰ ἐγγίσωσι τὰ πράγματά τῆς, ἀφοῦ ἦσαν τόσο κατὰ τὸν τακτικόν;

Καὶ εἶνε δυνατόν νὰ ὀνομασθῇ τάξις αὐτῆς; Πρὸς τί ἡ τόση σκληρότης ἢ τόση αὐστηρότης; Τίς ἠδύνατο νὰ ἀγαπᾷ τὴν Ἀντιγόνην, ἀφοῦ αὐτὴ οὐδέποτε καὶ πρὸς οὐδέναν ἐδείκνυνεν ὀλίγην εὐμένειαν, ὀλίγην πραότητα, ἀφοῦ πρὸς οὐδένα ἦτο φιλόφρων, ἄνευ τῶν ὁποίων ὅλα τὰ προτερήματα οὐδεμίαν ἔχουσιν ἀξίαν;

Βεβαίως, εἶνε λίαν ἀξιεπαινος ἡ κατορ-

θοῦσα νὰ εἶνε ἡ καλλιτέρα μαθήτρια ἐν τῇ σχολείῳ· ἀλλ' ἐν, διδασκόμεναι ἐκ τῶν βιβλίων σας, δὲν ἐμάθατε νὰ ᾗθετε καλαί, ἐπιεικεῖς, πραεῖαι, τοῦτο σημαίνει ὅτι δὲν ἐννοεῖτε τὸν σκοπὸν τῶν βιβλίων σας, ὅτι εἰς μάτην κοπιᾶτε. Παράδειγμα ἡ Ἀντιγόνη. Τὰ βραβεῖα, τὰ ὁποῖα κατ' ἔτος λαμβάνει, εἶνε βεβαίως ἡ ἀμοιβὴ τῶν κόπων τῆς· ἀλλὰ τὸ βραβεῖον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἡ Φιλομήλα λαμβάνει περισσότερον ἀπὸ αὐτὴν, καὶ τὸ ὁποῖον ἡ Ἀντιγόνη τολμᾷ νὰ ὀνομάζῃ χλευαστικῶς «βραβεῖον τῶν κουτῶν», τὸ βραβεῖον λέγω τῆς φρονήσεως, δηλαδὴ τὸ βραβεῖον τῆς ἀληθοῦς ἀρετῆς, τὸ βραβεῖον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον χωρίζει τὰς ἄλλας μαθήτριας ἀπὸ τὴν καλλιτέραν ἀπὸ τὴν μᾶλλον ἀξιογάπητον, διὰ τοῦ αὐτοῦ τὸ βραβεῖον ποτὲ δὲν τὸ ἔλαβεν ἡ Ἀντιγόνη;

Διότι..... διότι ἔχει ἐν ἐλάττωμα ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἐξουδετεροῦσιν ὅλα τὰ προτερήματα. Εἶνε ἀνάγκη νὰ σᾶς τὸ ὀνομάσω τὸ ἐλάττωμα τοῦτο, καλαί μου ἀναγνώστρια; Καὶ νομίζετε ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ σᾶς ἐκθέσω ἐν τῇ μικρᾷ καὶ ἀγαπητῇ σας Διαπλάσει τῶν παιδῶν τὰ ὅσα ἡ Ἀντιγόνη ὑπέφερε καθ' ὅλον αὐτῆς τὸν βίον, ἕνεκα τοῦ ἐλαττώματος αὐτοῦ;

Ἐγὼ θὰ ἡσθάνομην μεγίστην εὐχαρίστησιν, ἐὰν, καταλήγων, ἐνταῦθα ἡδυνάμην νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι ἡ Ἀντιγόνη ἔπαθε μὲν πολλὰ, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀνεγνώρισε τὸ ἐλάττωμά τῆς καὶ ἐδιορθώθη, καὶ ἐγένετο εὐτυχὴς. Δυστυχῶς ὅμως, ὄχι! Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ Ἀντιγόνη οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ὅλα αὐτῆς τὰ δυστυχήματα προήρχοντο ἐκ τοῦ ἐλαττώματος τούτου.

Ἀλλὰ τότε λοιπὸν διὰ τοῦ ἡ Ἀντιγόνη, γηράσασα ἤδη, εἶνε τώρα πλᾶσμα δυστυχέστατον, ιδιότροπον καὶ δύστροπον; Διὰ τοῦ εἶνε ἔρημος ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἄνευ οἰκογενείας, ἄνευ συγγενῶν; Διὰ τοῦ οὐδένα ἔχει ὅστις νὰ τὴν ἀγαπᾷ, οὐδὲ ἓνα σκύλον τοῦλάχιστον, οὐδὲ μίαν γάταν, οὐδὲ ἐν πτηνόν, καθὼς ἔχουσι πολλοὶ ἄλλοι καταδιωχθέντες ὑπὸ τῆς τύχης; Διὰ τοῦ ἄλλο, παρὰ διότι ἡ Ἀντιγόνη οὐδέποτε ἠγάπησεν ἄλλον ἐν τῇ

κόσμῳ τούτῳ εἰμὴ μόνον τὸν ἑαυτὸν τῆς, καὶ διότι εἰς ὅλην τῆς τὴν ζωὴν οὐδέποτε «ἐμερίμνησεν ὑπὲρ τῶν ἄλλων;»

Τὸ φθιβερὸν λοιπὸν ἐλπίνο ἐλάττωμα, τὸ ὅποιον κατέστησεν αὐτὴν τοσούτῳ δυστυχῇ, τὸ ὅποιον κατέστησε τὸν βίαν αὐτῆς ἀνωφελὴ καὶ ἄχρηστον, τὸ ὅποιον κατέστησεν αὐτὴν καὶ οἴκου ἀναξίαν, ἐμαντεύσατε ἥδη πῶς ὀνομάζεται: εἶναι ὁ ἐρωδισμός.

Μία μόνον φίλη φροντίζει πάντοτε περὶ τῆς Ἀντιγόνης: ἡ μικρὰ ἀδελφὴ τῆς Θεοξινόπης. Αὐτὴ μὲ τὸν καιρὸν ἐγένετο μεγάλη καὶ ἐγένετο μήτηρ φιλόστοργος καὶ διέμεινε καὶ ἀδελφὴ ἀγαθὴ· διότι ἀπὸ τῆς μικρᾶς τῆς ἀκόμης ἡλικίας εἶχεν ἐννοήσει ὅτι πρέπει νὰ ἤμεθα καλοὶ καὶ νὰ πράττωμεν τι καλὸν καὶ πρὸς ἐκείνους ἀκόμῃ οὔτινες οὐδ' ὅλως μᾶς εὐχέσασθουσιν.

«Καὶ ἡ Ἀντιγόνη;» μ' ἐρωτᾷ τις ἐκ τῶν ἀναγνώστων μου, «τί ἀπέγεινεν ἡ Ἀντιγόνη;» Ὡ! τὴν Ἀντιγόνην πρέπει νὰ τὴν οἰκτείρετε πλέον! Θὰ ἀποθάνῃ χωρὶς νὰ ἔχῃ γνωρίσῃ τὰς δύο μεγαλειτέρας εὐχαριστήσεις τῆς ζωῆς: τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ δίδειν καὶ τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ λαμβάνειν.

ΚΡΙΤΩΝ.

ΑΣΜΑ ΤΗΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ

Ἡ γυμναστικὴ κρατῶναι.
Σὺμ' ἀνδρίζει καὶ ψυχὴν.
Τίς μακρὸν αὐτῆς θάμειν;
Παῖδες, ἀέρετε ἐσχέον.

Σπεύσωμεν ἐν προθυμίᾳ,
Ἄνευ κρύπτων, καὶ ἀρκαγίων.
Προσυχέ! Ἐν, δύο, τρία
Δύσαν φέρει ὁ ἀγών.

*Αναβάθρ' ἔδω καὶ κάλοι.
Κρίκοι, δίξυγα ἐκεῖ
Καὶ ἱστοὶ μικροί, μεγάλοι·
Ζήτω ἡ γυμναστικὴ.

*Ὅς ποιήσωμεν τὸ σῶμα
Ῥωμαλέον, δυνατόν·
Ἡ πατρίς ἡμῶν ἀκόμα
Χρῆζει νέων μαχητῶν.

ΑΔ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ.

ΟΙ ὈΡΤΥΓΕΣ

Τί ὠραῖοι ὀρτυγες! Ὁ πατὴρ ἵσταται ἐπὶ μεγάλου λίθου καὶ ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ φαίνεται, ὅτι μένει ἐκεῖ διὰ νὰ προστατεύῃ τὴν φιλόστοργον μητέρα καὶ τὴν πολυάριθμον οἰκογένειάν των. Πόσα μικρὰ ἔχουσι; — Δὲν εἰσέρω ἀκριβῶς. — Ἄς τὰ ἀριθμήσωμεν: 1, 2, 3, 4, 5, τὸ βον ἵσταται ἐπὶ τῆς ῥάχως τῆς μητρὸς του, τὸ δὲ 7ον εἶναι περιμαζευμένον ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῆς καὶ μόλις ἡ μικρὰ του κεφαλὴ εἶνε ὀρατὴ. Τίς εἰσέρει μάλιστα! πιθαυὴν αὐτὸ νὰ εἶνε ἄλλης μητρὸς τέκνον, ἀπορφανωμένον, καὶ αὐτὴ νὰ τὸ περιμαζεύσῃ κατὰ τὴν συνήθειαν τὴν ὁποίαν ἔχουσιν ὅλοι αἱ ὀρτυγες, νὰ προστατεύωσι τὰ ὀρφανά.

Πάντες ἤξεύρετε ὅτι οἱ ὀρτυγες, ἢ, καθὼς κοινῶς τοὺς λέγομεν, τὰ ὀρτύκια μᾶς ἐπισκέπτονται δις τοῦ ἔτους: τὴν ἀνοιξὴν ὅτε μεταβαίνουν εἰς Ἀφρικήν καὶ τὸ φθινόπωρον μεταβαίνοντες εἰς Εὐρώπην καὶ τὸ φθινόπωρον μεταβαίνοντες εἰς Εὐρώπην εἰς Ἀφρικήν. Διέρχονται δὲ τὴν Μεσόγειον ὁλάσσαν ταξιδεύοντα συνήθως διὰ νυκτός, καὶ ἀναπαυόμενα ἐπὶ μακρὸν εἰς τὰς νήτους. Ἀπορίας ἄξιον εἶνε πῶς τὰ πτηνὰ ταῦτα κατορθοῦσι τὸ μακρινὸν αὐτὸ ταξίδιον, ἐνῷ ἵπτανται χαμηλὰ καὶ μετὰ δυσκολίας.

Οἱ ὀρτυγες εἶνε χρήσιμα πτηνὰ εἰς τὴν γεωργίαν, διότι τρώγουσι τοὺς σκώληκας καὶ ἄλλα ἐπιβλαβῆ ἔντομα· ὅταν δὲ δὲν εὐρίσκωσι τοιαῦτα τρώγουσι κόκκους ἀγρίων φυτῶν. Ἀλλ' οἱ κάτοικοι τῶν παραλίων μερῶν τῆς Εὐρώπης, περιμένουσιν ἀνυπομόνως μὲ τὸ ὄπλον, ἢ μὲ τὰ δίκτυα εἰς τὰς χεῖρας τὰ ἀτυχῆ ταῦτα πτηνὰ, καὶ κατὰ τὴν ἀφίξιν των καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησίν των.

Γνωστὸν εἶνε, ὅτι σμήνη ἀναριθμήτων ὀρτύγων φθάνουσιν εἰς Μάναν τῆς Λακωνίας κατὰ μῆνα Αὐγουστον, ὅτε ἀναχωροῦσιν εἰς Εὐρώπην· οἱ κάτοικοι δὲ τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης τοὺς συλλαμβάνουσι διὰ δικτύων, καὶ πολλάκις θὰ ἔτυχῃ νὰ ἔδωσιν οἱ μικροὶ μᾶς ἀναγνώσται πωλουμένους ἀνὰ τὰς ὁδοὺς ζωντανούς ὀρτυγας, οἱ ὅποιοι μαγειρευόμενοι εἶνε νοστιμώτατοι.

Οἱ ὀρτυγες ἐνδιατρίβουσιν ἐπὶ τοῦ ἐδά-

Ὁρατοὶ ὄρτυγες.

φους ἐντὸς τῶν καλλιεργημένων ἀγρῶν, ὅπου καὶ φωλοποιοῦσι καὶ τίκτουσι τὰ ὠά των ὀκτὼ ἕως δέκα τὸν ἀριθμὸν, ἐνίοτε δὲ καὶ δώδεκα. Τὰ ὄρτυκια ἅμα ἐξέλθωσι τῶν ὠών, τρέχουσιν ὅπισθεν τῆς μητρὸς αὐτῶν ἀναπτύσσονται δὲ πολὺ ταχέως, ὥστε τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἐκκολάψεως αὐτῶν δύνανται νὰ τρέφονται ἀνευ τῆς μητρικῆς

βοηθείας καὶ νὰ ἵπτανται διὰ τῶν πτερύγων των· λέγουσι μάλιστα, ὅτι εἰς ἡλικίαν τριῶν μηνῶν δύνανται νὰ ὠτοκλήσωσιν.

Κακῶς πράττουσιν οἱ κυνηγοὶ οἱ φονεῦντες τοὺς ὄρτυγας κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐλεύσεως των εἰς Εὐρώπην, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὠτοκοῦσι καὶ πρόκειται νὰ πολλαπλασιασθῶσιν.

ΣΟΦΙΑ.

ΑΛΩΠΗΣ ΚΑΙ ΓΑΛΗ

Γάτα μία καὶ Ἀλώπηξ ἔξοχῇ περιπατοῦσαν,
Περὶ ἀρετῆς σπουδαίως καὶ αἱ δύο ὁμιλοῦσαν·
Μὲ τὴν ἄλλην ἐπαινεῖ
Μὲ πολὺ γλυκερὰ φωνή.

Ἀφῆνης Λύκον σὲ κοπάδι βλέπουν πρόβατο ν' ἀρπάξῃ
Καὶ μὲ δόντια καὶ μὲ νύχια φοβερὰ νὰ τὸ σπαράξῃ.
«Τὶ κακοῦργος εἶν' αὐτός;
Φοβερός καὶ μισητός!»

«Διατὶ καὶ αὐτὸς δὲν τρώγει ἄδολο χλωρὸ χορτάρι,
Ἄλλ' ἄθῳα ζῶα σφάζει καὶ ποτὲ δὲν κάνει χάρις;
Εἶναι πράξις λυπηρά,
Ἄδικία φοβερά!»

Ταῦτα ἔλεγον ἐκεῖναι μὲ πολλὴν ὀποκρίσιν.
Κ' ἐνῶ πῆγαιναν σὸν δρόμον, ἡ Ἀλώπηξ μὲ μανίαν
Ἦρπας ὄρνιθα καλὴν
Ἐμπροστὰ εἰς τὴν γαλῆν.

Πλὴν καὶ αὕτη κατὰ τύχην πονεῖκόν παχὺν ἀρπάζει
Καὶ μὲ ὄρεξιν μεγάλῃν γεῦμα ἁμέσως ἐτοιμάζει
Καὶ δὲν δίδει προσοχὴν
Εἰς τὴν περὶ ἔσοχῃν.

Μὲ Ἀράχνη δ' ὁπίσω δ' τὸ ὕψωμα τὰς βλέπει
Καὶ κατηγορεῖ ἐκείνας, λέγει: «Ἄδικο δὲν πρέπει
Στὸν πλησίον μου ποτὲ
Νὰ τὸ κάμω ὡς αὐταί!»

Πλὴν σὺ ὕψωμά της μύγα αἴφνης ἔπесε, καὶ ἐκείνη
Τὴν διπλύνει μὲ τὰ δίκτυα καὶ οὐδόλως τὴν ἀφίνει:
Εἶνε δίκαιο αὐτὸ
Στῆς Ἀράχνης τὸν ἱστό!...

Συμβουλευόμεν τοὺς ἄλλους νὰ μὴ κάμουν ἄδικίαν·
Ἄλλ' ἀπέχομεν οἱ ὅσοι ἀπ' αὐτὴν τὴν ἁμαρτίαν;

Γ. Δ. Θ.

ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΝΔΡΕΣ

Πολλὰ παῖδιά, βεβαίως, ἐπιθυμοῦσι νὰ γίνωσι μεγάλοι ἄνδρες· ἐνίοτε μάλιστα εὐχαριστοῦνται σκεπτόμενα πόσα θαυμάσια πράγματα θὰ κάμωσι μίαν ἡμέραν, καὶ πόσον θὰ καταπλήξωσι τὸν κόσμον διὰ τῆς εὐφυΐας των! Ἀλλ' ἴσως καλλίτερον θὰ ἦτο νὰ σκέπτονται πῶς δύνανται νὰ γίνωσι μεγάλοι ἄνδρες, παρὰ τί θὰ κάμωσιν ἐὰν γίνωσι τοιοῦτοι.

Ἐὰν ἐπιθυμῇτε ν' ἀποκτήσῃτε ὑψηλὸν ἀνάστημα — καὶ ἴσως πάντες θέλετε τοῦτο — πῶς θὰ τὸ ἀποκτήσῃτε; Βεβαίως δὲν εἶνε δυνατόν διὰ μίαν νὰ γίνητε ὑψηλοί, ἀλλὰ πρέπει τὸ σῶμά σας καθ' ἡμέραν ν' αὐξάνῃ

ὀλίγον κατ' ὀλίγον τώρα, ὅτε εἴσθε ἀκόμη παῖδιά. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι ἂν καθ' ἡμέραν συγκρίνωμεν τὸ ἀνάστημά σας πρὸς τὸ ἀνάστημα ἄλλου παιδός, ὁ ὁποῖος θὰ γίνῃ μικρόσωμος, δὲν θὰ ἐννοήσωμεν ἴσως ποῖος ἤυξεν περισσότερο τοῦ ἄλλου· τὸσον ἀνεπαίσθητος εἶνε ἡ διαφορὰ τῆς αὐξήσεώς σας. Μὲ τὴν ἐλαχίστην ὅμως αὐτὴν διαφορὰν, ἡ ὁποία μόλις ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος εἶνε καταφανής, γίνεσθε τέλος ὑψηλοί.

Ὅμοίως καὶ ἂν θέλητε νὰ γίνητε μεγάλοι ἄνδρες καὶ καλοὶ ἄνθρωποι, μὴ νομίζετε, ὅτι κατὰ τι θὰ συμβῇ, τὸ ὅποιον θὰ ᾔσκαμῃ τοιοῦτους ἐντὸς ὀλίγου χρόνου καὶ διὰ μίαν. Ἰπάρχουσιν, ἐννοεῖται, παραδείγματα, ἐξ ὧν μανθάνομεν, ὅτι πολλάκις ἀπροσδόκητόν τι περιστατικὸν συνετέλεσεν εἰς μετατροπὴν τοῦ βίου ἀνθρώπων τινων, ἀπὸ ἀφανοῦς καὶ ἀχρήστου εἰς ἔνδοξον καὶ ὠφέλιμον. Ἀλλὰ τὸ σὺνηθες εἶνε τοῦτο: ὅτι οἱ μεγάλοι ἄνδρες ὑπῆρξαν μεγάλα παῖδιά· δηλαδή μεγάλα κατὰ τὴν καρδίαν, κατὰ τὸ πνεῦμα, κατὰ τὴν φρόνησιν. Αὐτὸ θὰ εἴπῃ μεγάλα παῖδιά. Καὶ μεγάλους ἄνδρας ὀνομάζομεν ὅχι τοὺς ἔχοντας μέγα σῶμα καὶ ὑψηλὸν ἀνάστημα, ἀλλ' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν μεγάλα ἔργα, εὐγενεῖς πράξεις, διὰ τῶν ὁποίων ὠφέλησαν τοὺς ὁμοίους των καὶ τὴν πατρίδα των καὶ τὴν ἀνθρωπότητα ὅλοκληρον, καὶ ἀφῆκαν τὸ ὄνομά των ἀθάνατον.

Ἐὰν λοιπὸν καὶ σύ, μικρὲ μου ἀναγνώστα, ἐπιθυμῇς νὰ γίνῃς μέγας ἄνθρωπος, νὰ τὸ ἐπιτύχῃς ὅχι ὀνειρευόμενος τί θὰ κάμῃς ἐὰν γίνῃς τοιοῦτος, ἀλλὰ προσπαθῶν νὰ ἦσαι μέγαλον παῖδιον. Δὲν θέλω νὰ εἴπω μὲ τοῦτο, ὅτι πρέπει νὰ κάμῃς ἀπὸ τώρα μεγάλα καὶ θαυμάσια ἔργα, διότι τοῦτο εἶνε φύσει ἀδύνατον διὰ τὴν ἡλικίαν σου, ἀλλὰ ὅτι, διήποτε πράττεις, εἴτε μικρόν, εἴτε μέγα, νὰ τὸ πράττῃς μὲ προθυμίαν, μὲ ἐπιμέλειαν καὶ μὲ εὐγενὴ καρδίαν.

Ἔσο μετρίφρων, ἐπιμελής, δραστήριος, εὐπειθής, ἔσο εὐσεβής, δείκνυς ἀγάπην πρὸς τοὺς ὁμοίους σου καὶ πρὸς τὴν ἐργασίαν, βοήθει τοὺς ἀδυνατωτέρους σου μὲ οἰονδήποτε

τρόπον δύνασαι, προσπαθεί νά ἦσαι χρήσιμος καί τότε εἶσαι μέγα παιδίον.

Καί ἂν ἦται μέγα παιδίον, θά γίνῃς μέγας ἀνὴρ.

ΚΡΙΤΩΝ.

ΤΑ ΠΥΡΡΟΛΙΚΑ ΚΑΙ ΕΝ ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ

— Πάτερ! ἡρώτα ὁ μικρὸς Ἀριστοτέλης τὸν πατέρα του, προχθὲς μοι ἐδιηγείσθε πῶς οἱ πρόγονοί μας τοῦ 1821 κατέστρεψαν μὲ τὰ μικρά των πλοιάρια τὰ μεγάλα πλοῖα τῶν Τούρκων, καί μοι ὑπεσχέθητε νά μοι διηγηθῇτε σήμερον τὸν τρόπον μὲ τὸν ὅποιον τὰ ἔκαιον. Λοιπὸν θά μὲ τὸ εἰπῇτε;

— Βέβαια, μικρέ μου Ἀριστοτέλες! καί χαίρω πολὺ, διότι δεικνύεις τόσον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔθνους σου. Ἄκουσον λοιπὸν: Τὸ πρῶτον ὅπλον, μὲ τὸ ὅποιον ἔκαιον καί κατέστρεφο τῶν ἐχθρῶν μας τὰ πλοῖα, ἦτον ὁ πατριωτισμὸς τῶν ὁ διάπυρος καί ἡ μεγάλη των ἀνδρεία, διὰ τῶν ὁποίων ἐπεριφέροντο κάθε κίνδυνον! ἔπειτα δὲ ἄλλο μέσον ἦσαν τὰ πυρρολικά, ἡ, ὅπως τὰ ὠνόμαζον οἱ ναυτικοί μας τότε, τὰ μπουρλότα.

— Τί ἦσαν, πατέρ, τὰ πυρρολικά; τὸ λέγω καλῶς; τὰ πυρρολικά;

— Μάλιστα, τὰ πυρρολικά ἦσαν πλοιάρια, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἔθετον διαφόρους εὐφλέκτους καί ἐκρηκτικὰς ὕλας, δηλαδὴ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἀνάπτουν εὐκολὰ καί ἀνατινάσσονται, οἷον νάφθαν, ἀσφαλτον καί τὰ παρόμοια· τὰς λέμβους ταύτας δικτύθουν οἱ τολμηρότεροι καί γενναϊότεροι τῶν πλοιάρχων· τὰς ἔφερον μὲ μεγάλον κίνδυνόν των πλησίον τῶν τουρκικῶν πλοίων, τὰς ἤναπτον, τὰς προσεκόλλων εἰς τὰ ὀθωμανικά πλοῖα, εἰς τὰ ὁποῖα μετέδιδον τὰς φλόγας των καί τ' ἀνετίναζον εἰς τὸν ἀέρα. Ὁ κίνδυνος αὐτὸς τῶν ἀνδρείων ἐκείνων προγόνων μας, εἰς τὸν ὅποιον ἐξετίθεντο χάριν τῆς πατρίδος καί τῆς ἐλευθερίας δὲν σὲ συγκινεῖ τέκνον μου;

— Μὲ συγκινεῖ πολὺ καί τοὺς θαυμάζω τοὺς μεγάλους ἐκείνους ἀνδρας.

— Ἄκουσον τώρα νά σὲ εἰπῶ καί ἐν ἀνεκδοτῶν σχετιζόμενον μὲ τὰ πυρρολικά καί

μὲ τὰς ἀνδραγαθίας ἐνὸς ἡρώος τῆς ἐλληνικῆς ἑπαναστάσεως, περὶ τοῦ ὁποίου θά σοι ὁμιλήσω κάμμειαν ἄλλην ἡμέραν, περὶ τοῦ Κανάρη. Τὰ πυρρολικά τῶν Ἑλλήνων εἶχον ἐνσπεῖρει τρόμον εἰς τοὺς δεισιδαίμονας ὀθωμανούς. Διὰ νὰ δείξουν λοιπὸν αὐτοί, ὅτι δὲν φοβοῦνται πλέον τὰ πυρρολικά, κατέσχευαν ἐν μεγάλῳ πλοίῳ μὲ τρία καταστρώματα, τοῦ ὁποίου τὰ πλευρὰ ἐκάλυψαν μὲ χονδρὰς πλάκας χαλκοῦ ὥστε νὰ μὴ φοβῇται πλέον ἀπὸ τὸ πῦρ, εἰς δὲ τὴν πύρραν του ἐγραψαν ὑπερφάνως μὲ χρυσὰ γράμματα: *Δὲν φοβεῖται τὰ πυρρολικά*. Λοιπὸν αὐτὸ τὸ ὅποιον «δὲν ἐφοβεῖτο τὰ πυρρολικά» εὐθὺς ἀμὰ ἐξῆλθεν εἰς τὸ πρῶτόν του ταξίδιον, ἐξω ἀπὸ τὰ Δαρδανέλια ὁ Κανάρης τὸ ἀνετίναξεν εἰς τὸν ἀέρα!

ΦΙΛΙΣΤΩΡ.

ΠΟΙΚΙΛΑ

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ. — Γιατί, Κωστάκη, τὸ φεγγάρι εἶνε τόσο χλωμό;

ΚΩΣΤΑΚΗΣ (σοβαρῶς). — Γιατί δὲν κοιμάται ὁλη-νύχτα.

Α. Γ. Κ.

***

Εἰς τὸν μικρὸν Μανώλην ἔδωκεν ὁ διδάσκαλός του τὸ ἐξῆς πρόβλημα:

«Ἐπῆγα εἰς τινα πανήγυριν καί ἡγόρασα 300 αὐγάς πρὸς 7 $\frac{1}{2}$ λεπτά τὸ ἓν. Πόσα ἐξώδευσά;

Τὴν ἐπαύριον ἐρωτᾷ τὸν μαθητὴν του:

— Ἐ! λοιπὸν εὔρες τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος;

— Πῶς νὰ τὴν εὔρω, ἀπαντᾷ ὁ ἀμελής Μανώλης; μήπως ἤμην ἐγὼ εἰς αὐτὸ τὸ πανηγύρι νὰ ἰδῶ πόσα ἐδώκατε;

ΘΗΣΑΥΡΟΣ

Δὲν ὑπάρχει πεπρωμένον· τὰ συμβαίνοντα ἐν τῇ βίῳ τῶν ἀνθρώπων ἔχουσι τὴν αἰτίαν των ἐν τῷ πνεύματι, ἐν τῇ διαγωγῇ, ἐν τῇ θεϊκότητι αὐτῶν.

* * * Ὁ μόνος ἔνοχος πρὸς ὃν οὐδεμίαν πρέπει νὰ δεικνύμεν ἐπισεικτικὰ εἶνε· ὁ ἐαυτὸς μας· πρὸς πάντα ἄλλον πρέπει νὰ ὦμεν ἐπισεικτικῶς.

* * * Ὁ ἀργὸς ἄνθρωπος ὁμοιάζει πρὸς τὸ στασίμον ὄδιον, ὅπερ ἐκ τῆς ἀκίνησιός του καθίσταται μολυσματικόν.

* * * Ὁ λόγος τοῦ τιμίου ἀνθρώπου ἰσοδυναμεῖ πρὸς ὄρεον.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

73

Φωνηεντολόγησον

*ν - χ*0' - *κ*στ*ν - *μ*ρ*ν - 0*σ*τ*ς - *λ*γ*ς -
 σ*τ*γ*μ*ς - 0* - ν* - *ν*γ*ν*σ*κ*ς - *χ*ρ*ς - *μ*ς - ν* -
 τ*ς - 0*π*ν*ς - *ς* - π*τ*μ*σ*ν - *ς* - *λλ*ς - *ρ*γ*σ*ς
 τ - *ς* - 0* - σ*κ*σ*σ*ς - *ς* - *ς* - τ* - τ*λ*ς - τ* -
 ς - 0* - *τ*π*λ*γ*ς - *ς* - 0* - *π*ρ*χ*ρ*ς - 0*ς -
 0* - τ*ς - π*ρ*δ*ς - σ*.

74

Ελλειποσύμμετρον

*Ο - *αυ*ώ*ε*ο - *ι*ά - *η* - ε*ε*η - *α*α*ω*η* -
 *ου - *ι*ά - *η* - *υ*η* - *ου - *ι*ά - *α* - *ο*ε*η*α* -
 *ου - α*α*ω*ί*ει - 0* - *ε* - *α*α*ι*ο - *ο*υ*ω*.

75

Τί κοινόν μεταξύ πλοίου καὶ σχολείου;

76

Ποία σφαῖρα δὲν εἶνε στρογγύλη;

77

Πῶς δυνάμεθα νὰ γράψωμεν τὸν ἀριθμὸν 10 με-
 ταχειριζόμενοι ἑνεάκις τὸ 1;

78

Διὰ τῶν γραμμάτων α ε κ ρ σχηματίσων δύο λέ-
 ξεις ἐκ πέντε γραμμάτων ἑκάστην.

79

"Ὅπως εἶμαι ἀν μ' ἀφῆσθαι,
 Εἰς τὸν ὕπνον οὐ βυθίζω.

Ἀν μὲ ἀποκεφαλίσθαι,
 Λύρην θαυμαστὴν τόνιζω.

Ἐν Μυριοφύτῳ.

Κ. Α. ΔΟΥΡΜΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ.

ΛΥΣΕΙΣ

66

"Ἢ ἐγκράτεια μᾶς δίδει καὶ ὑγίαν κ' εὐτυχίαν
 Ἡδονὰς ἢ ἀκρασίαν, πλὴν συγχρόνως ἀτιμίαν,
 Ἀσθενείας καὶ πτωχείαν.

67

Κατὰ τὰ τρία στοιχεῖα τοῦ ἀλφαριθμοῦ: ν0η.

68

Προσθέτοντες εἰς τὸ ὠμὸν τὸ γράμμα: ζ, καὶ

λαμβάνοντες τὸ κρέας εἰς τὴν γενικὴν πτώσειν ἔχο-
 μεν ζωμὸν κρέατος.

69

Τὸ ἐπίρρημα: ᾧδε.

70

Σοφός.

71

Ἡ Δημοσθένης ἀπέθανε δηλητηριασθεὶς.

72

Ἀΐσων - Ἰάσων.

ΛΥΤΑΙ

Κυρίαι: Αἰκατερίνη Λάσκαρη, Βασιλικὴ Σείδα,
 Ἀνα... Χρυσὴ Βουτυρᾶ, Ἀλεξάνδρα Λιβανᾶ, Μα-
 ρίκα Πιπιζᾶ. — Ἐλισάβετ Κ. Θεοφίλου (Μυριοφύ-
 του), Εὐδοκίη Μ. Τζαύρα καὶ Αἰκατερίνη Κ. Τζαύρα
 (Τριπόλεως).

Κύριοι: Δ. Χ. Βαυράζος, Κ. Ι. Στελλάνης,
 Β. Α. Οἰκονομοπούλου, Στ. καὶ Σπ. Παπαράγκος,
 Στ. Ἐμ. Νικολοῦδης, Π. Σείδας, Ἀσ. Θ. Ζαΐμης,
 Π. Ἀθανασόπουλος, Γ. Α. Ῥηγόπουλος καὶ Δ. Α.
 Λιάλιος (Πατρῶν), Μιλτ. Βιτιάδης (Χίου), Π. Α.
 Μεντώρος (Τριπόλεως), Ἀγγελ. Λιθιέρatos Ἀντω-
 νίου (Ληξουρίου).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Τὸ πρῶτον βιβλίον τῶν παιδῶν ἡ
 ἡθικὰ διηγήματα πρὸς χρῆσιν τῶν ἀσκητῶν καὶ δη-
 μοτικῶν σχολῶν (ἐκ τῶν τοῦ Μ. Delapraline), με-
 ταφρασθέντα ἐλευθέρως καὶ ἐκδοθέντα ὑπὸ Κ. Ἀνα-
 γνωστοπούλου, ἐγκρίσει τῆς ἀνωτάτης ἐκκλησια-
 στικῆς ἀρχῆς καὶ ἀδεία τοῦ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως
 ὑπουργείου. Ἀποτελεῖται ἐκ 2 τόμων σχήματος 16,
 ὧν ὁ α', διὰ τὸ 6' σχολικὸν ἔτος ἐκ σελίδων 86,
 τιμᾶται δεδεμένως γρόσια 2, ὁ δὲ 6' τόμος διὰ τὸ
 γ' σχολικακὸν ἔτος ἐκ σελ. 106 γρόσι. 3. Ἐν Κων-
 σταντινουπόλει, 1880, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Α. Κορο-
 μηλᾶ, παρ' ᾧ καὶ πωλεῖται.

Μικρὰ ἀληθεῖς ἱστορίαι διὰ παιδία τσα-
 σάρων ἕως ὀκτὼ ἔτων, κατὰ τὴν Γαλλίδα Μιρρ Ζ.
 Gatteau ὑπὸ Στυλιανῆς Σ. Μαλάκη, μετὰ εἰκονο-
 γραφῶν. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς Ἐ-
 νώσεως 1880. σελ. 101, δρ. ν. 1.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΝ Τῷ ΓΡΑΦΕΙῳ ΜΑΣ. Ὁ Α'. Τόμος «τῆς Διαπλ. τῶν Παίδων» ἄδετος ἀντὶ φράγκων 2.
 (Ἀποστέλλεται δὲ εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὸ ἐξωτερικόν, ἔαν εἰς τὸ ἀντίτιμον τοῦ τόμου προστεθῶσι
 καὶ λεπτὰ 30 διὰ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη.)

ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ συνδρομηταὶ κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν τοῦ ἔτους, προκαταβάλλουσιν ὅμως ὁλόκληρον
 τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν καὶ λαμβάνουσι τὰ φύλλα ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ τοῦ τρέχοντος ἔτους.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καὶ

ΜΟΝΟΝ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι . . . . . φράγκα 2

Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ . . . . . » 2

Εἰς τοὺς προμηθεύοντας καὶ προκαταβάλλοντας 10 συνδρομὰς στέλλεται ἐν φύλλον ΔΩΡΕΑΝ ἐπὶ ἐν
 ἔτος. Ἀφίεται δ' ΕΚΠΤΩΣΙΣ θραγμῶν 20 ἐπὶ ταῖς 100 ἐκ τοῦ ἀντίτιμου τῶν συνδρομῶν εἰς τοὺς
 προμηθεύοντας πλείονας συνδρομὰς τῶν 10.

Μικρὰ ποσὰ ἀποστέλλονται καὶ εἰς γραμματόσημον. — Ἀπευθυντέον κατ'εὐθείαν πρὸς τὸ Γραφεῖόν μας.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ «τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων» ὁδὸς Ἑρμοῦ, 72, πρὸ τῆς Καπνικαρέας, ἐν Ἀθήναις.

Ἀθήνηαι, Τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Έγκριθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γραυρείου τῆς Παιδείας καὶ τοῦ Ἑλληνιστικῶν διὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν,
καὶ συστηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχίου Κωνσταντινουπόλεως.

ἜΤΟΣ Β'.

ΑΘΗΝΗΣ, Δεκέμβριος 1880.

Ἀριθ. 12.

Ζωγραφίζει χιλιεστὴν ἤδη φορὰν τὴν εἰκόνα τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝ ΔΩΡΟΝ

Πρὸς πάντας, ὅσοι ἐκ τῶν συνδρομητῶν μας τοῦ 1880 ἀνανεώσωσι τὴν συνδρομὴν των διὰ τὸ ἔτος 1881 ἐντὸς τοῦ ἀρχαιμένου μηνὸς Δεκεμβρίου, καὶ πρὸς πάντας ὅσοι θὰ ἐγγραφῶσι νέοι ἐντὸς τοῦ Δεκεμβρίου

ΕΝ ΤΟΜΙΔΙΟΝ

Ἐκ σελίδων **64**, κομψότατον, φιλοκαλέστατον, ἐπὶ ὥραιου χάρτου, μὲ καλλιτεχνικώτατον ἐξώφυλλον

ΠΕΡΙΕΧΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ, ΠΟΙΗΜΑΤΑ, ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ

Καὶ συντεταγμένον ἐπίτηδες διὰ τοὺς μικροὺς μας φίλους ὑπὸ τοῦ προσφιλὸς τοῖς ἀναγνώσταις «τῆς Διαπλάσεως» συνεργάτου μας κυρίου:

ΑΙΜΥΛΙΟΥ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΥ

Σπεύσατε λοιπόν, σπεύσατε! ὅσοι θέλετε νὰ λάβητε τὸ ὥραϊον τοῦτο ΔΩΡΟΝ, διότι τόσα μόνον ἀντίτυπα θὰ τυπώσωμεν, ὅσοι θὰ εἶνε οἱ ἀνανεώσαντες ἢ ἐγγραφέντες συνδρομηταὶ διὰ τὸ 1881, ἐντὸς τοῦ Δεκεμβρίου, καὶ ὅσοι εἶνε οἱ πράξαντες ἤδη τοῦτο πρὸ τοῦ Δεκεμβρίου.

Τὸ ΤΟΜΙΔΙΟΝ τοῦτο θὰ διανεμηθῇ πρὸς τοὺς ἀποκτήσαντας τὸ δικαίωμα νὰ τὸ λάβωσι, μετὰ τοῦ δευτέρου φυλλαδίου «τῆς Διαπλάσεως» τοῦ 1881· διότι μόνον τὴν 1 Ἰανουαρίου θὰ γνωρίζωμεν πόσα ἀντίτυπα πρέπει νὰ τυπωθῶσιν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

Σημειώσεις. Ὅσοι ἐκ τῶν κ.κ. ἀνταποκριτῶν μας λάβωσιν ἐντὸς τοῦ Δεκεμβρίου συνδρομὰς ἢ ἀνανεώσεις ὑπὸ τῶν ἐπιθυμούντων νὰ λάβωσι τὴν δωρεάν ταύτην, δὲν ἀρκεῖ νὰ μᾶς ἀναγγείλωσι μόνον τοῦτο ἐντὸς τοῦ Δεκεμβρίου, ἀλλὰ πρέπει νὰ μᾶς ἀποστείλωσι καὶ τὸ ἀντίτιμον τῶν συνδρομῶν αὐτῶν, διότι ἡ δωρεὰ αὕτη θὰ δοθῇ μόνον πρὸς ἐκείνους, τῶν ὁποίων ἡ συνδρομὴ θὰ φθάσῃ εἰς τὸ Γραφεῖόν μας ἐντὸς τοῦ Δεκεμβρίου.

ΔΩΡΟΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΑΤΟΝ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

Πρὸς τοὺς μικροὺς Ἑλληνόπαιδας εἶνε οἱ δύο τόμοι

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ.

Καὶ πωλοῦνται ἀπὸ σήμερον ἐν τῷ Γραφείῳ μας ὑπὸ τὰς ἐξῆς τιμὰς:

ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΜΟΣ 1879

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΟΜΟΣ 1880

Ἄδεται μὲ ὥραϊον ἐξώφυλλον..... φρ. 2 1/2

Ἄδεται μὲ ὥραϊον ἐξώφυλλον..... φρ. 2.—

Δεδεμένον..... " 3 1/2

Δεδεμένον..... " 3.—

Χρυσοδεμένον..... " 5.—

Χρυσοδεμένον..... " 4 1/2

ΟΙ ΔΥΟ ΤΟΜΟΙ ΣΥΝΕΡΡΑΜΜΕΝΟΙ ΕΙΣ ΕΝ ΤΕΥΧΟΣ: Ἄδεται μὲ ὥραϊον ἐξώφυλλον φρ. 4 1/2

Δεδεμένον φρ. 6.— Χρυσοδεμένον φρ. 8.—

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΜΟΣ ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΑΚΡΙΒΩΤΕΡΟΝ ΔΙΟΤΙ ΕΙΝΕ ΣΧΕΔΟΝ ΕΞΗΝΤΑΗΜΕΝΟΣ

Ἄπαντες οἱ ἀνωτέρω τόμοι ἀποστέλλονται διὰ τοῦ ταχυδρομείου εἰς τε τὰς ἐπαρχίας καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἐν μετὰ τοῦ ἀντιτίμου αὐτῶν μᾶς ἀποσταλῶσι καὶ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη, ἀνερχόμενα εἰς λεπτὰ μὲν 30 δι' ἑκάστον ἄδεται τόμον, καὶ εἰς 50 δι' ἑκάστον δεδεμένον. Διὰ δὲ τοὺς συνερραμμένους ἀδέτους λεπτὰ 50, δεδεμένους 60.

ΤΟ ΑΓΓΕΛΟΥΔΙ ΤΟΥ ΦΤΩΧΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

«Κρύνω, μάννα, σφίξε με πολύ στην άγκαλιά σου!
 "Αχ! ζέστανέ με, μάννα μου, με τὰ θερμὰ φιλιὰ σου
 Πού πᾶν' ὡς μέσα στην καρδιά...»

Σφίξε με, μάννα, σφίξε με, τὸ κρύο μὲ πεθαίνει,
 Βογγάει ἔξω ὁ βορείας, κ' ἀπὸ τὰς τρύπαις μπαίνει,
 Τὶ κρύα, μάννα μου, βραδυά!

Εἴμ' ἄρρωστο, μαγουλά μου, τὸ ξέρεις, καὶ κρύνω!
 "Αχ! τώρα πάλι ἔννοιωσα τὸν πρῶτο μου τὸν πόνο,
 Νὰ μου θερρίξῃ τὴν καρδιά...

Τὶ κρύο! Πόσους σὺν κ' ἐμᾶς φτωχοὺς θὰ τοῦς παγώτῃ!
 Τρέμω... τὰ δόντια μου χτυποῦν, πότε θὰ ξεμερώτῃ;
 Τὶ κρύα, μάννα μου, βραδυά!»

Κι' ἀποκοιμήθῃ τὸ φτωχὸ μὲ τὸ παράπονό του!
 Κ' ἐκεῖ πού ἔκοιμάτανε, εἶδε εἰς τ' ὄνειρό του
 "Ἐν' ἀγγελοῦδι μὲ φτερά,

Ποῦ φέρνε στὴν μητέρα του φορέματα, ψωμάκι
 Καὶ εἰς ἐκεῖνο ἔφερνε ἕνα φορεματάκι
 Νὰ μὴν κρυώνῃ... Τὶ χαρά!..

Καὶ τὸ πρῶτ' τὴν θύρα τοὺς ἕνα παιδί χτυπάει
 Κρατᾷ ψωμὶ σὰ χέρια του, φορέματα βάζει,
 Ἄλλα λεφτὰ εἰς ἕνα χαρτί...

Τὰ ἔστειλ' ὁ πατέρας του... Ἐξημέρουν' ἡ γιορτὴ του,
 Καὶ νὰ μοιράσῃ ἔστειλε βοήθειαις τὸ παιδί του,
 Γιὰ νάχουν κ' οἱ φτωχοὶ γιορτὴ...

«Μάννα μου τ' ἀγγελοῦδι μου!», φωνάζει τὸ παιδάκι.
 Τὸ ἀγγελοῦδι τοῦ φτωχοῦ τὸ ἔλεγε Δημητράκη...

ΑΙΜΓΙΑΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Πόσον ὠραῖον πρᾶγμα εἶνε ἡ ζωγραφικὴ!
 Πόσον εὐτυχεῖς εἶνε ὅσοι ἡξεύρουν νὰ ζω-
 γραφίσωσι!

Φαντάσου, μικρὸ μου ἀναγνώστα, νὰ ἡ-
 ξεύρῃς νὰ ζωγραφίσῃς ὅ,τι θέλεις καὶ ὅ,τι
 ἀγαπᾷς: τὸ δένδρον τοῦ κήπου σας — ἂν
 ἔχετε, — τὴν κοῦκλαν τῆς μικρᾶς σου ἀδελ-
 φῆς, — ἂν ἔχῃ, — τὸ γατάκι σας, τὸ προ-
 σωπάκι τοῦ μικροῦ σου ἀδελφοῦ, ὁ ὅποιος
 οὔτε τοὺς πόδας του ἔμπορεῖ ἀκόμη νὰ με-
 ταχειρισθῇ, οὔτε τὴν γλῶσσάν του, διότι
 οὔτε νὰ περιπατήσῃ ἡξεύρει, οὔτε νὰ ὁμι-
 λήσῃ.

Δὲν θὰ ἦτο πολὺ εὐτυχής, ἂν παρουσίαζες
 εἰς τὴν μητέρα σου ἑξαφνα, ἑξαφνα τί; τὴν
 ἰδίαν τῆς εἰκόνα! καὶ ἐκεῖνη παρετήρει αὐ-

τὴν μὲ ἐκπληξῆν, σὺ δέ, ὁ ὅποιος τὴν ἐπέ-
 τυχες τόσον ὠραία, ἐμειδίξας, διότι, πονη-
 ρέ, τόσας ἡμέρας παρεμάνευες τὴν στιγμήν,
 κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν σὲ ἐβλεπε, διὰ νὰ βλέ-
 πῃς κρυφά, κρυφά τὸ πρόσωπόν της καὶ νὰ
 τὸ ζωγραφίσῃς ἐπὶ τοῦ χαρτίου σου; Εἰπέ
 μου, δὲν θὰ ἦσα πολὺ εὐτυχής;

Τοιοῦτον εὐτυχὲς παιδίον ἦτο καὶ ἐκεῖνο
 τὸ ὁποῖον βλέπετε ζωγραφίζον ἐν τῇ πρώτῃ
 εἰκόνι πλησίον τῆς ἀδελφῆς του. Τὸ παιδίον
 τοῦτο ἡγάπα πολὺ τὴν ζωγραφικὴν. Πάντο-
 τε ἤθελε νὰ ζωγραφίσῃ. Τὰ τετράδιά του
 ὁμοιάζον πρὸς περιοδικὸν μὲ εἰκόνας, ὡτάν
 «τὴν Διάπλασιν» παραδείγματος χάριν,
 διότι ἕκαστον φύλλον αὐτοῦ ἦτο πλήρες
 ζωγραφιῶν. Καὶ δὲν εἶνε μὲν καλὸν ἐν φρά-
 νιμον καὶ καθαρόν παιδίον νὰ γεμίξῃ τὰ
 τετράδιά του, ἀλλ' αἱ ζωγραφίαι του ἦσαν
 τόσον ὠραῖαι, αὐτὸ ἦτο τόσον ἐπιμελὲς καὶ
 εὐφυὲς παιδίον, ὥστε οὔτε ὁ διδάσκαλος, οὔτε
 οἱ γονεῖς του ἤθελον νὰ δυσανεστήσωσι τὸν
 «μικρὸν ζωγράφον», ὅπως τὸν ὀνόμαζον.
 Τῇ ἀληθείᾳ τὰ τετράδιά του ὁμοιάζον μὲ
 τὴν τράπεζάν των, ὅπου ἕκαστος εἶχε τὴν
 θέσιν του, ἀπὸ τοῦ παπποῦλη, ὅστις ἦτον
 ἐννενήκοντα τριῶν ἐτῶν, μέχρι τοῦ μικροτέ-
 ρου τοῦ ἀδελφοῦ, ὅστις ἦτο μόνον τριῶν· ὅ-
 λοι ἦσαν ἐκεῖ ἐξωγραφημένοι, ὁμοιάτατοι,
 ἐνίοτε δὲ μάλιστα προσετίθετο ὅπως καὶ
 εἰς τὴν τράπεζάν των καὶ κἀνεῖς συγγενής.

Μίαν ἡμέραν πρὸ τῆς οἰκίας των διήλθεν
 εἰς σπανὸς περιουλήρας καὶ ἡ μήτηρ του
 τὸν ἐφώνησε κατὰ τύχην ν' ἀγοράσῃ λαχα-
 νικά· ἀλλ' αὐτός, εἰς τὸν ὅποιον ἔκαμεν ἐν-
 τύπωσιν τὸ παράδοξον πρόσωπόν του, πη-
 γαίνει σιγὰ, σιγὰ πλησίον τοῦ θνους καὶ ἀπ'
 ἐκεῖ τὸν παρατηρεῖ καὶ τὸν ζωγραφίζει εἰς
 τὴν πλάκα του διὰ μιᾶς μονοκορυφίας. Ἰδέτε
 τον, μένει ἀκόμη ἐπὶ τοῦ ἀθρακίου· δὲν ἡ-
 ξίζε νὰ τὸν ζωγραφίσῃ;

Τὴν στιγμήν ταύτην ζωγραφίζει χιλιο-
 στὴν ἴσως φορὰν τὴν μικρὰν ἀδελφὴν του,
 ἡ ὁποία, παρατηρήσατε, μὲ πόσῃ προσοχῇ
 καὶ εὐχαριστήσιν παρατηρεῖ τὴν ρινὰ της,
 τὸ στόμα της, τοὺς ὀφθαλμούς της, τὰ ὠτά
 της, ὅλον της τὸ πρόσωπον, σιγὰ, σιγὰ γι-

νόμενον ὑπὸ τὰ δάκτυλα τοῦ ἀδελφοῦ της τὰ θαυματουργά.

Ἀλλ' ὅταν λέγω τὴν στιγμήν ταύτην, νὰ μὴ νομίσῃτε ὅτι ἐννοῶ τὴν ἐννοῶ τὴν στιγμήν, τὴν ὅποιαν παριστᾷ ἡ εἰκὼν, διότι ἔκτοτε παρῆλθον πολλὰ ἔτη καὶ ὁ «μικρὸς ζωγράφος» σήμερον ἔγεινε μέγας ζωγράφος. Εἰς πλούσιος ὁμοεθνῆς μας, θαυμάσας τὴν εὐφυΐαν αὐτοῦ τὸν ἔστειλε νὰ σπουδᾷ δι' ἐξόδων του εἰς Γερμανίαν, σήμερον δὲ ἔγεινε τοιοῦτος ζωγράφος, ὥστε τιμᾷ τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα εἰς τὴν Εὐρώπην. Πιθανὸν καὶ μὴν ἡμέραν ἢ φῆλῃ σας «Διάπασις» νὰ σᾶς προσφέρῃ τὴν βιογραφίαν του καὶ τὴν εἰκόνα του, ὅπως εἶνε σήμερον δηλαδὴ, διότι ἔκτοτε ἤλλαξε πολὺ καὶ δὲν ὁμοιάζει σχεδὸν διόλου πρὸς τὴν παιδικήν του εἰκόνα, ὅπως καὶ σύ, μικρὲ μου ἀναγνώστα, δὲν θὰ ὁμοιάζης πλέον μὲ τὸν μικρὸν ἐαυτὸν σου—τὸν σημερινόν—ὅταν τὰ ἄνω χεῖλη σου θὰ στολίζῃ εἰς κομψός, κομψότατος, καὶ δίκην ἀγκίστρου ἐστριμμένος μύσταξ, ὀνειροπόλημά σου τὴν ὥς παιδίον, καὶ κόσμημά σου τότε ὡς νεανίου. . . .

Αἰγύγιος Εἰσαρμένιος.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

(κατὰ παράκλησιν μικρὸν μου φίλον)

«Ὅλα τὰ ἄνθη χαροπὰ, μὲ τὴ θροισὶ λουσιμένα,
Σ' τῆς ἀνοιξῆς τὴν ἀγκαλιὰ ἀνθίζουν ἕνα, ἕνα.
Μὰ κάθε τι, τὸ πεῖο μικρὸ, τὴ μυρωδιὰ χαρίζει
Εἰς τὴν καλὴν μητέρα του, ὅπου γι' αὐτὸ φροντίζει,
Καὶ ὅταν τὴν πρωτομαγιά γιορτάζει τὸν ὀνόμα' της
Ἡ ἀνοιξί, γιορτάζουσε μαζί ἡ καὶ τὰ παιδιὰ της.

Λουλούδια ἂν εἴμαστε ἐμεῖς, ἔσ' εἴς' ἡ ἀνοιξί μας
Μεσ' στὴ δίκῃ σου ἀγκαλιὰ ἀνθίζει ἡ ψυχὴ μας.
«Ἀχ! πάρε τὴν ἀγάπην μας καὶ δός μας τὴν εὐχὴ σου»
Εἶνε γιὰ μᾶς «πρωτομαγιά» ἡ ἡμέρα τῆς γιορτῆς σου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΑΙ ΔΥΟ ΑΔΕΛΦΑΙ

Μετὰ πόσης ἀνυπομονητικῆς περιμένουσιν αἱ μικραὶ μας ἀναγνώστριαι τὸ νέον ἔτος! Ὅλαι, ὅλαι ἀνεξαιρέτως ἀριθμοῦσιν εἰς τὰ δάκτυλα πόσαι ἡμέραι πρέπει ἀκόμη νὰ παρελθῶσι, διὰ νὰ φθάσῃ ἡ πρώτη Ἰανουαρίου, ἡ εὐτυχῆς ἐκείνη ἡμέρα καθ' ἣν οἱ γονεῖς

τινὸν θὰ ταῖς δώσωσι τὸσον ὥραια δῶρα τῆς πρωτοχρονιάς.

Ἐγὼ ὅμως γνωρίζω δύο κοράσια τὰ ὅποια ἐὰν τὰ ἐρωτήσῃτε θὰ σᾶς εἰπωσιν ὅτι πολὺ, παρὰ πολὺ ἐπεθύμουν νὰ ἀπείχεν ὀλίγον περισσότερον ἢ ἡμέρα τοῦ ἁγίου Βασιλείου, τὴν ὅποιαν σεῖς οὕτω ἀνυπομόνως ἀναμένετε.

Διατί ἄρα γε; καὶ ποῖα εἶνε τὰ δύο αὐτὰ κοράσια;

Εἶναι αἱ δύο ἀδελφαί, ἡ Σαπφὼ καὶ ἡ Κορίννα, τὰς ὁποίας βλέπετε εἰς τὴν ἐνώπιόν σας εἰκονογραφίαν τοσοῦτον βαθύως ἐνηττολημέναις εἰς τὸ ἔργον των. Μὴ τὰς διαταράξετε, σᾶς παρακαλῶ· διότι καὶ μία στιγμήν εἶνε δι' αὐτάς πολὺτιμος. Ἐγὼ δὲ νὰ σᾶς δώσω οἰανδήποτε πληροφορίαν θέλετε περὶ αὐτῶν· τὰς γνωρίζω πολὺ καλὰ. Ἄφετε λοιπὸν αὐτάς ἡσυχούς καὶ στρέψατε πρὸς με τὴν προσοχὴν σας.

Ἡ Σαπφὼ καὶ ἡ Κορίννα εἶνε ἀδελφαὶ μεγαλύτεραν τῶν εὐτυχίων θεωροῦσαι ν' ἀγαπῶσιν ἀλλήλας. Ἡ Κορίννα εἶνε κατὰ ἑξ ἑτη μικροτέρα τῆς Σαπφῆς, ἥτις μέχρι τῆς γεννήσεως τῆς Κορίννης ἦτο μοναχοκόρη. Ἐνὸς ἡ Κορίννα ἦτο βρέφος, ἥτο ἡ προσφιλεστέρη διασκεδάσις τῆς Σαπφῆς, ἀφότου δὲ ἤρχισε νὰ ἐννοῇ, νὰ παίζῃ, νὰ μανθάνῃ, εἶνε ἡ πιστοτέρη αὐτῆς σύντροφος καὶ προσπαθεῖ πάντοτε νὰ μιμῆται εἰς ὅλα τὴν μεγαλύτεραν τῆς ἀδελφήν.

— Πρέπει νὰ εἶσαι πολὺ προσεκτικὴ εἰς τὴν συμπεριφορὰν σου, ἀγαπητὴ μου Σαπφῶ, εἶπε μίαν ἡμέραν ἡ μήτηρ τῆς· διότι τὴν οἱ μικροὶ αὐτοὶ ὀφθαλμοὶ τῆς Κορίννης ἐπὶ σὲ εἶνε ἐστριμμένοι. Αἱ μικραὶ ἀδελφαὶ μιμούνται τὰς πράξεις τῶν μεγαλύτερων· καὶ ἐπομένως ἡ ἀνατροφή τῆς Κορίννης ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ σέ.

— Ἀπὸ ἐμέ! εἶπεν ἡ Σαπφῶ ἐκπληκτος, καὶ ἀναλογιζομένη τὴν εὐθύνην. Πῶς δύναται νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμέ ἡ ἀνατροφή τῆς ἀδελφῆς μου; Μήπως τάχα δὲν θὰ μιμηθῇ σὲ καὶ τὸν πατέρα;

— Δὲν λέγω ὅχι· ἀλλὰ περισσότερον τὰς ἰδικὰς σου πράξεις θὰ μιμῆται, διότι αὐτὴ εἶσαι πλησιέστερον πρὸς αὐτὴν κατὰ τὴν ἡλι-

Ἡ Σαπφὼ περιέβαλε διὰ τῶν βραχιόνων της τὴν μικρὰν ἀδελφήν της.

κίαν, καὶ διότι αἱ μικραὶ ἐπιθυμοῦσι νὰ πράττωσιν ὅ,τι καὶ αἱ μεγαλύτεραι τῶν ἀδελφῶν. Πρόσεχε λοιπὸν μήπως ἡ Κορίννα ἴδῃ τι ἀπὸ σέ, τὸ ὅποιον δὲν εἶναι καλὸν νὰ μιμηθῇ.

— Ὅχι προσπαθῆσω, μήτηρ, θὰ προσπαθῶ νὰ προσέχω, εἶπεν ἡ Σαπφῶ προθύμως. Ἡ Σαπφῶ, κατόπιν τῆς συνδιαλέξεως ταύτης, ἔμεινεν ἐπὶ πολλὰν ὥραν περισκεπτός

καὶ τέλος ἀπεφάσισε νὰ χρησιμεύσῃ ὡς καλὸν παράδειγμα διὰ τὴν ἀδελφὴν της. Καὶ διὰ νὰ μάθῃτε κατὰ πόσον ἡ Σαπφὼ ἐκπληροῖ τὴν ἀπόφασίν της ταύτην, δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ σᾶς ἐξιστορήσω ὅλας τὰς καλὰς αὐτῆς πράξεις· ἀρκεῖ μόνον νὰ σᾶς εἶπω ὅτι ἡ Κορίννα εἶνε ὅλη ἀφοσιωμένη πρὸς αὐτήν. Τοσοῦτον ἡ Σαπφὼ ἔχει προσελκύσει τὴν ἀγάπην της καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην. Πᾶν ὅ,τι ἡ Σαπφὼ πράττει, ἡ Κορίννα τὸ ἐπιδοκιμάζει ὡς ὀρθῶς πεπραγμένον· καὶ ὅσας θέλει νὰ διαβεβαιώσῃ τοὺς λόγους της, λέγει ἀφελῶς: «Τὸ εἶπεν ἡ Σαπφὼ αὐτό.» Καὶ ἂν τις ἐκ δευτέρου ἐρωτήσῃ αὐτήν: «Ἄλλ' εἴσαι βεβαία; πῶς γνωρίζεις, ὅτι οὕτως ἔχει;» ἡ ἀπάντησίς της εἶνε πάντοτε ἀμετάβλητος, ἡ αὐτή, ἀλλὰ μὲ περισσώτερον δύναμιν καὶ μὲ μεγαλειτέραν πεποίθησιν: «Διότι τὸ λέγει ἡ Σαπφὼ!»

Ὡ! μικραὶ μου ἀναγνώστριαι! πόσων ἐπαίνων θὰ εἴθε ἀξίαι, ἂν χαίρετε τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν μικροτέρων ἀδελφῶν σας! Ὅσαι κατορθώνουσι τοῦτο θὰ εἴπῃ ὅτι εἶνε κοράτσια μὲ μεγάλην φρόνησιν καὶ μὲ μεγάλην ἀξίαν. Φροντίσατε σεῖς αἱ μεγαλειτέραι ἀδελφαί, φροντίσατε νὰ ἐμπνεύσητε τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς μικροτέρας ἀδελφάς σας. Καὶ ὅταν τοῦτο κατορθώσητε, προσέχετε καλῶς μήπως καμμὶν φορὰν στερηθῇτε τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτῆς. Προσέχετε μήποτε αἱ μικρότεράί σας ἀδελφαὶ εὕρωσιν ὅτι τὰς ἠπατήσατε, ἔστω καὶ χάριν ἀπαιτήσῃ. Λέγετε πάντοτε πρὸς αὐτάς καθαρὰν τὴν ἀλήθειαν. Καὶ ἂν ποτε ὑπεσχέθητέ τι πρὸς αὐτάς, τηρήσατε τὸν λόγον σας, ὅσους δὴ ποτε κόπους καὶ ὅσας δὴ ποτε θυσίας καὶ ἂν πρέπῃ νὰ καταβάλητε πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεώς σας.

Οὕτω πράττει ἡ Σαπφὼ, τὴν ὁποίαν σήμερον συνιστῶμεν εἰς μίμησιν πρὸς τὰς ἀναγνώστριάς «τῆς Διαπλάσεως.»

Ἀλλὰ διατί αἱ δύο αὗται ἀδελφαὶ ἐπιθυμοῦσι νὰ ἀπείχων ὀλίγον περισσώτερον ἢ ἡμέρα τοῦ Ἁγίου Βασιλείου; Ἀκούσατε νὰ σᾶς τὸ εἶπω!

Ἡ Σαπφὼ ἐκτὸς πολλῶν ἄλλων ἐδίδαξε

τὴν Κορίνναν καὶ τὴν ἀνάγνωσιν· τοσοῦτον δὲ παιγνιδῶς καὶ τοσοῦτον εὐκόλως ἐγένετο τοῦτο, ὥστε ἡ Κορίννα οὐδέποτε παρεπονέθη ὅτι εἶνε δύσκολον τὸ μανθάνειν· καὶ τώρα ἐνῶ ἐξ χρόνων εἶνε μόνον, καὶ ἐνῶ δὲν τὴν ἔστειλαν εἰσέτι εἰς τὸ σχολεῖον, αὐτὴ ἀναγινώσκει πολὺ καλῶς.

Μίαν ἡμέραν, τώρα δὲ ἐσχάτως περὶ τὰ τέλη τοῦ Νοεμβρίου, ἡ Κορίννα λέγει πρὸς τὴν ἀδελφὴν της:

— Σαπφὼ, τώρα ποῦ ἔμαθα ν' ἀναγινώσκω θὰ μοὶ δώσῃς νὰ διαβάσω «τὴν Διαπλάσιν τῶν παιδῶν;»

— Βεβαίως, ἀγαπητὴ μου Κορίννα· καὶ ἐγὼ αὐτὸ ἐσκεπτόμην τὴν στιγμήν ταύτην.

Καὶ ἀμέσως ἡ Σαπφὼ ἔτρεξε καὶ ἔφερεν ἀπὸ τοῦ συρταρίου της τὰ φυλλάδια τοῦ δευτέρου ἔτους «τῆς Διαπλάσεως.»

— Λάβε τα, Κορίννα, εἶπε, καὶ ἀναγνώσε τα. Δὲν σοὶ συνιστῶ νὰ προσέχῃς μήπως τὰ λερώσῃς, διότι ἤξεύρω πόσον εἶσαι φίλη τῆς καθαριότητος.

Καὶ ἡ Κορίννα ἤρπασε μετὰ χαρᾶς ἀπεριγράφτου τὰ ἔνδεκα φυλλάδια καὶ ἤρχισε νὰ στρέφῃ τὰ φύλλα των, διὰ νὰ παρατηρήσῃ πρῶτον τὰς εἰκόνας. Ἐπειτα ἤρχισε νὰ παρατηρῇ τοὺς τίτλους διὰ ν' ἀναγνώσῃ πρῶτον κατ' ἐκλογὴν τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα, ὅτε οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐσταμάτησαν ἐπὶ τοῦ τίτλου: Καὶ τὰ παιδιὰ διδουσι δῶρα τῆς πρωτοχρονιάς εἰς τοὺς γονεῖς των. Ὁ τίτλος αὗτος τῇ ἐφάνη ἄρκετὰ προσελκυστικὸς καὶ μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέροντος ἀνέγνω τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

Ἀμὰ ἐτελείωσε τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τῆς τελευταίας παραγράφου, λέγει ζωηρῶς εἰς τὴν ἀδελφὴν της!

— Σαπφὼ! εἶδες εἰς τὸ φυλλάδιον τοῦ Φεβρουαρίου τί λέγει; ὅτι καὶ τὰ παιδιὰ διδουσι δῶρα τῆς πρωτοχρονιάς εἰς τοὺς γονεῖς· καὶ ἡμεῖς δὲν τὸ ἐσκέφθημεν ποτέ, ἐνῶ δὲν εἶνε δύσκολον νὰ τὸ πράξωμεν. Φαντάσου πόσον θὰ εὐχαριστηθῇ ἡ μητέρα καὶ ὁ πατέρας, ἐὰν ἔξαφνα, ἔξαφνα τὴν πρώτην τοῦ νέου ἔτους, πρὶν αὐτοὶ πρῶτοι μᾶς προσφέρωσι τὰ δῶρά των, τοὺς παρουσιάσωμεν

πρώτοι ἡμεῖς τὰ ἰδικά μας. ὦ! τί φιλήματα θὰ μᾶς δώσουν! πῶς θὰ μᾶς ἐναγκαλισθοῦν, πόσον θὰ μᾶς ἀγαπήσουν περισσότερο διὰ τὴν στοργὴν μας.... Ἀλλὰ τί δῶρα νὰ ἐτοιμάσωμεν;

— Ἐν πρώτοις ἐλθε νὰ σὲ ἀσπασθῶ, καλὴ μου Κορίννα, διὰ τὰ εὐγενῆ σου αἰσθήματα, εἶπεν ἡ Σαπφὼ συγκεκινημένη· καὶ μετ' ὀλίγον θὰ σοὶ εἶπω τί θὰ πράξῃς. Τώρα περίμενον ἐδῶ μίαν στιγμὴν.

Καὶ ταῦτα εἰπούσα ἡ Σαπφὼ καὶ ἀσπασθεῖσα τρυφερώτατα τὴν ἀδελφὴν της, ἐξῆλθε τοῦ δωματίου καὶ μετ' ὀλίγον ἐπανῆλθε φέρουσα κλωστήν καὶ μαλλίον τοῦ κεντήματος καὶ βελόνας.

— Αὐτὰ εἶνε διὰ σέ, Κορίννα, εἶπεν. Ἀπὸ σήμερον θὰ σὲ διδάξω νὰ πλέκῃς καὶ νὰ κεντᾷς, διὰ νὰ ἐτοιμάσῃς τὰ δῶρα· διότι ἐγὼ πρὸ πολλοῦ ἠτοίμασα τὰ ἰδικά μου μετὰ τῶν ἄλλων χειροτεχνημάτων εἰς τὸ σχολεῖον.

Ἡ Κορίννα πλήρως χαρᾶς ἠθέλησε νὰ τρέξῃ διὰ ν' ἀναγγεῖλῃ εἰς ὅλους ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὅτι θὰ μάθῃ νὰ πλέκῃ καὶ νὰ κεντᾷ, ἀλλὰ ἡ Σαπφὼ τὴν ἐμπόδισε λέγουσα:

— Κράτησον τὴν χαρὰν σου, Κορίννα, καὶ ὅταν μάλιστα, τότε τὸ λέγεις εἰς τὴν μητέρα καὶ εἰς ὅλους, διὰ νὰ τοὺς ἐκπλήξῃς. Τώρα ἐλθε πλησίον μου νὰ σοὶ δεῖξω πῶς πλέκουν.

Ἡ Κορίννα ὑπήκουσε καὶ ἐπλησίασεν. Ἡ δὲ Σαπφὼ περιέβαλε διὰ τῶν βραχιόνων της τὴν μικρὰν ἀδελφὴν της, καθὼς ἐν τῇ εἰκονογραφίᾳ παρατηρεῖτε, καὶ ἤρχισε τὴν διδασκαλίαν.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης μέχρι σήμερον, ὅτε χάριν τῶν μικρῶν ἀναγνώστῶν τῆς *Διαπλάσεως* γράφω τὴν μικρὰν ταύτην ἱστορίαν τῶν δύο ἀγαπημένων ἀδελφῶν, ὀλιγίσται μόνον ἡμέραι παρήλθον, καὶ ἡ Κορίννα ἐμαθε νὰ πλέκῃ καὶ νὰ κεντᾷ θαυμασίως. ἤρχισε δὲ νὰ πλέκῃ ἐν λευκὸν μάλλινον σάλιον διὰ τὴν μητέρα της, καὶ νὰ κεντᾷ ἐν ζεῦγος ὥραιον ἐμβάδιον (παντόφλες) διὰ τὸν πατέρα της.

Θὰ προσθάσῃ ἄραγε νὰ τὰ τελειώσῃ μέχρι τοῦ νέου ἔτους διὰ νὰ τὰ δωρήτῃ εἰς τοὺς γονεῖς της; Ἐγώ, μικρά μου ἀναγνώ-

στριαί, δύναμαι νὰ σᾶς διαβεβαιώσω, ὅτι θὰ προσθάσῃ, διότι γνωρίζω πόσον εἶνε ἐπιμελὲς καὶ φιλεργὸν κοράσιον, καὶ πόσον τὴν βοηθεῖ καὶ ἡ ἀδελφὴ της. Ἀλλ' αὐταί, καίτοι τοσοῦτον ἐνδελεχῶς ἐργάζονται, σκέπτονται ὅμως ὅτι μόλις εἰς μὴν καὶ ὀλίγαι ἡμέραι ὑπολείπονται εἰσέτι μέχρι τοῦ νέου ἔτους, καὶ φοβοῦνται μήπως δὲν προσθάσωσιν. Αὐτὴ λοιπὸν εἶνε ἡ αἰτία, δι' ἣν, ὡς σᾶς εἶπον, πολὺ ἐπεθύμουν αἱ δύο αὐταὶ ἀδελφαὶ νὰ ἀπείχον ὀλίγον περισσότερο ἢ πρώτη Ἰανουαρίου, ἐνῷ σεῖς ὄλαι, καὶ ἡ φίλη σας ἀκόμη «*ἡ Διαπλάσις*», φλέγεσθε ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας ποτε νὰ φθάσῃ ἡ εὐτυχὴς ἐκείνη ἡμέρα.

ΚΡΙΤΕΝ.

ΤΟ ΛΑΟΓΑΚΙ

Εἶχα μιὰ φορὰ	Εἶχα σηκωθῇ...
"Ἐνα ἀλογάκι"	"Ἄσπρος ἀπ' τὴν σκόνι,
Κ' ἦταν μιὰ χαρὰ,	Μοῦ εἶχε ξεσπασθῇ
Κ' ἦταν διαβολάκι.	Καὶ τὸ πανταλόνι.

"Ἐτρεχε... φωτιά!	Στὴ στιγμὴ αὐτὴ
"Ἐχοροπηδοῦσε"	Κ' ἡ μαμὰ προσθάνει
"Ὅλα τὰ παιδιά	Κι' ἀπὸ τὸ αὐτὸ
Τὰ ποδοπατοῦσε.	"Ἐξέφρα μὲ πιάνει.

Μὰ μιὰ ἡμέρα ἔμπρὸς	Παίρνει καὶ αὐτὸ
"Ποῦ τὸ εἶχα βάνει,	Τὸ φτωχὸ καλὰ μὲ,
Κι' ἤμουν φοβερός..."	Ποῦ εἶχα πηδηχθῇ
"Ἐξέφρα τὰ χάνει.	"Ἀλογάκι κάρει:

"Ἐγινε τρελλὰ	Καὶ μὲ δίνει μιὰ...
Καὶ ἀγριεμένο,	"Ἐπειτα μὲ βάζει:
Ποῦταν καλὸ	"Ὅρθο σὲ γωνιά!
Τὸ ἀγαπημένο.	Καὶ μ' ὀργὴ φωνάζει:

"Ἐρταίγα... καὶ μιὰ	"Ἐπειδὴ ἰφέρνηκες
Πλάφ! κι' ἀγκαλισμένοι	Σὺν κακῷ παιδάκι,
Πέσαμε, παιδιά,	"Ἐγινες χειρότερο
Κάτω ξαπλωμένοι.	"Ἀπὸ τ' ἀλογάκι."

Α. Π. Σ.

ΤΟ ΜΕΓΑ ΠΑΙΔΙΟΝ

Θέλετε νὰ σᾶς διηγηθῶ τί ἔκαμεν εἰς μέγας ἀνὴρ ὅταν ἦτο μικρὸν παιδίον;

Μίαν ἡμέραν παρετήρησεν ἓνα κακὸν ἄνθρωπον νὰ δέρῃ ἐν μικρὸν παιδίον τὸ ὅποιον ἡγάπα πολὺ. Ἦθελε νὰ τὸ βοηθήσῃ· ἀλλὰ τί ἡδύνατο νὰ κάμῃ ἐν μικρὸν παιδίον, ὡς αὐτό, εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκείνον; πλησιάζει λοιπὸν πρὸς αὐτόν, καὶ μὲ δακρυσμένους ὀ-

φθαλμούς τὸν ἐρωτᾷ πόσους βραδισμούς ἐσχό-
πενε νὰ δώσῃ εἰς τὸ παιδίον ἐκεῖνο.

— Τί σέ μέλει σέ! τῷ ἀπαντᾷ ὁ κακὸς
ἄνθρωπος.

— Διὰ νὰ δώσῃ εἰς ἐμέ, ἂν εὐχαριστῇ-
σαι, τοὺς ἡμίσεις, λέγει τὸ καλὸν παιδίον.

Δὲν ἦτο μεγαλόκαρδον τὸ παιδίον ἐκεῖνο;
καίτοι δὲ μικρὸν δὲν ἦτο μέγα παιδίον;
Ἀλλήλως τὸ παιδίον ἐκεῖνο ἦτο μέγα, διότι
ἦτο ὁ Βέρων, ὁ μεγαλοφυὴς Ἀγγλος ποιητής,
τὸν ὁποῖον ὅλος ὁ κόσμος θαυμάζει, καὶ τὸν
ὁποῖον ἡμεῖς ἔχομεν καὶ ἰδιαιτέρον καθῆκον
νὰ εὐγνωμονώμεν, διότι ἡγάπα πολὺ τοὺς
Ἕλληνας καὶ μᾶς ὠφέλησε πολὺ κατὰ τὴν
ἱερὰν ἡμῶν Ἐπανάστασιν, καὶ ἐπὶ τέλους
ἤλθε νὰ πολεμήσῃ ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεώς
μας, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε καὶ ἀπέθανεν εἰς
τὸ Μεσολόγγιον. ΦΙΛΙΣΤΩΡ.

ΤΟ ΣΤΡΟΥΘΙΟΝ

Πάντες γνωρίζετε τὸ στρουθίον· εἶνε τὸ
μικρὸν αὐτὸ πτηνὸν τὸ ὁποῖον κοινῶς ὀνο-
μάζομεν σπουργίτην· εἶναι τὸ πρῶτον ἔτος
πτηνὸν τὸ ὁποῖον ἐγνωρίσατε εἰς τὴν ζωὴν
σας. Δὲν ὑπάρχει πόλις, οὔτε χωρίον, οὔτε
ἐξοχὴ ἄνευ στρουθίων.

Δὲν εἶνε, νομίζω, ἀνάγκη νὰ σᾶς εἶπω ποῦ
κτίζει τὴν φωλεάν του τὸ στρουθίον, διότι
πάντες γνωρίζετε ὅτι ἡ στέγη τῶν οἰκιῶν,
τῶν ἐκκλησιῶν, αἱ κυπάριστοι, οἱ πλάτανοι
καὶ ἄλλα πολλὰ ὑψηλὰ δένδρα, αἱ βραγιάδες
τῶν τοίχων καὶ τέλος πᾶσα τρίψα καὶ πᾶν
ἐρείπιον, καὶ αἱ θάμνοι ἀκόμη τῶν ἀγρῶν,
χρησιμεύουσιν ὡς ἀστυὰ προσφυλῇ ἐπὶ τῶν
ὁποίων τὸ στρουθίον φωλεοποιεῖ.

Ἰσως ὅμως δὲν γινώρίζετε πάντες πόσον
χρήσιμον καὶ πόσον ὠφέλιμον εἶνε εἰς τὸν
ἄνθρωπον τὸ μικρὸν τοῦτο πτηνόν, τὸ ὁποῖον
πολλοὶ καταδιώκουσι, νομίζοντες ὅτι προξενεῖ
ζημίας εἰς τὴν γεωργίαν.

Ἀληθὲς εἶνε ὅτι τὰ πτηνὰ ταῦτα τρώ-
γουσιν ἐνίοτε τοὺς σπόρους τοῦ σίτου καὶ
ἄλλων φυτῶν, πολλάκις δὲ καὶ τὰ ὀπωρικά,
ἀλλ' ἡ συνήθης αὐτῶν τροφή εἶνε ἕντομα διά-
φορα, ἥτοι σκώληκες, ἀκρίδες, κάμπαι, μη-
λωδόνθαι καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα, ὡς

γνωρίζετε, μεγάλην βλάβην προξενοῦσιν εἰς
τὰ φυτὰ.

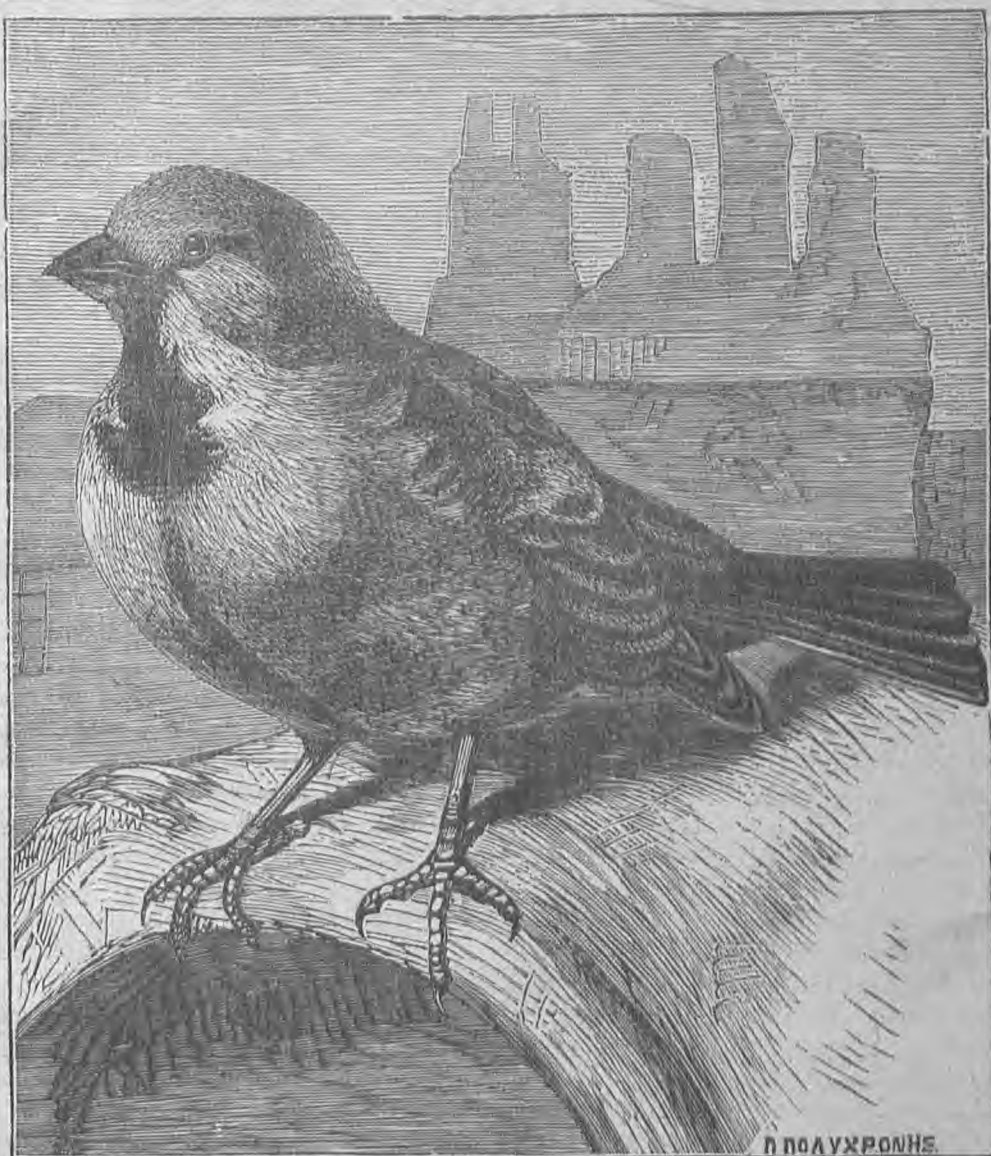
Ἰπελόγησαν οἱ σοφοὶ ὅτι ἐν μόνον στρου-
θίον καταστρέφει πλέον τῶν 200 τοιούτων
ἐντόμων καὶ ἡμέραν. Φαντασθῆτε λοιπόν,
ἐάν ἔλειπον τὰ στρουθία, πόσον θὰ ἐπληθύ-
νοντο τὰ καταστρεπτικὰ αὐτὰ ἕντομα!

Θὰ σᾶς διηγηθῶ μίαν ἱστορίαν, ἥτις εὐ-
γλώττως ἀποδεικνύει πόσον εἶνε ὀλεθρία εἰς
τὰ προϊόντα τῆς γῆς ἡ ἔλλειψις τῶν πτη-
νῶν τούτων:

Πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐβασίλευεν ἐν Πρωσσίᾳ
Φρειδερίκος ὁ Μέγας, ὁ ὁποῖος ἡγάπα ἐμπα-
νὸς τὰ κεράσια· ἐπειδὴ δὲ καὶ τὰ στρουθία
κατὰ τοῦτο δὲν ἦσαν κατώτερα τοῦ βασι-
λέως, ἐπεσκέπτοντο τὸν κήπον αὐτοῦ καὶ ἔ-
τρωγον τὰ ὠριωτέρα κεράσια. Μίαν ἡμέραν
ὁ Φρειδερίκος ὠργίσθη διὰ τοῦτο φανερὰ
κατὰ τῶν στρουθίων καὶ διέταξε νὰ φονεύ-
σων ὅλα τὰ στρουθία τοῦ βασιλείου του,
ὑποσχέσεις μάλιστα καὶ χρηματικὴν ἀμοι-
βὴν πρὸς τοὺς φονεύοντας πολλά. Ἀμέσως
λοιπόν ἤρχισεν ἡ σφαγὴ τῶν ἀθῶων καὶ
ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον χρόνον δὲν ὑπῆρχεν οὐδὲ
ἐν στρουθίον ζῶν ἐν Πρωσσίᾳ, διότι τὰ πλεῖ-
στα ἐφονεύθησαν, ὅσα δὲ ἐπρόφθασαν ἀνε-
χώρησαν εἰς ξένους τόπους διὰ νὰ σωθῶσιν.

Ἀλλ' εὐθὺς τὸ ἐπόμενον ἔτος, καὶ μάλι-
στα τὸ δεῦτερον ἔτος ἀπὸ τῆς ἐξολοθρεύσεως
τῶν στρουθίων, τὰ ἐπιβλαβῆ ἕντομα ἐπὶ το-
σούτον ἐπληθύνθησαν ὥστε κατέφαγον τὰ
δένδρα καὶ τὰ φυτὰ, καὶ ὁ Φρειδερίκος μὲ
ὅλον τὸ βασιλικόν του ἀξίωμα, δὲν εὗρισκεν
οὐδὲ ἐν κεράσιον νὰ φάγῃ, οἱ δὲ ὑπάκουοι του
ἤρχισαν νὰ ἀνησυχῶσι, διότι τὰ ὀπωρικά καὶ
τὰ λαχανικά ἤρχισαν νὰ ἐκλείπωσιν ὁλο-
τελῶς.

Καὶ τότε ὁ βασιλεὺς ἐνόησε τὸ μέγα
σφάλμα του καὶ μετενόησε, διότι εἶχε δια-
τάξει τὸν ὀλεθρον τῶν στρουθίων· καὶ ἐ-
πειδὴ δὲν ἔπαυσε νὰ ἀγαπᾷ τὰ κεράσια, ἀ-
πέστειλεν ἀνθρώπους ἐκτὸς τοῦ κράτους του
διὰ νὰ συλλέξωσι καὶ νὰ φέρωσι πάλιν εἰς
τὴν Πρωσσίαν τοὺς μικροὺς πτερωτοὺς κυ-
νηγούς τῶν καταστρεπτικῶν ἐντόμων. Τοι-
ουτοτρόπως ἐδαπάνησε πολὺ περισσώτερα

Στρουθίον

χρήματα διὰ νὰ ἐπαναφέρῃ τὰ στρουθία παρ' ὅσα εἶχεν ἐξοδεύσει διὰ νὰ τὰ ἐξολοθρεύσῃ.

Ἡδυνάμην καὶ ἄλλα παρόμοια ἱστορικά παραδείγματα νὰ σὰς διηγηθῶ, ἀλλ' εἶμαι βεβηχία ὅτι εἰς τόσον νοήμονας ἀναγνώστας, ὅποιοι εἴσθε σεῖς οἱ μικροὶ ἀναγνώσται «τῆς Διαπλάσεως» ἀρκοῦσιν ὅσα εἶπον διὰ νὰ πεισθῇτε περὶ τῆς μεγάλης χρησιμότητος τῶν

πηγῶν τούτων εἰς τὴν γεωργίαν καὶ ἐπομένως εἰς τὸν ἄνθρωπον, καὶ πρὸ πάντων εἰς σὰς τοὺς μικροὺς οἱ ὅποιοι καθ' ὑπερβολὴν ἀγαπᾶτε τὰ ὀπωρικά.

Διακόψατε τώρα ἐπὶ μίαν στιγμὴν τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀγαπῶσης σὰς «Διαπλάσεως» καὶ πλησιάσατε εἰς τὸ παράθυρόν σας· ρίψατε ἐν βλέμμα εἰς τὴν αὐλὴν σας καὶ θά

ἴδῃτε δωδεκάδα στρουθίων, τὰ ὅποια ζή-
τουσι νὰ εὗρωσιν ὀλίγην τροφήν· πεινώσι τὰ
δύστηνα! ρίψατέ τους ὀλίγα ψίχια. Στρέ-
ψατε ἔπειτα τοὺς ὀφθαλμούς σας πρὸς τὴν
ὁδόν· ἐκεῖ θὰ ἴδῃτε ἐν στρουθίον κατεργό-
μενον μεθ' ὁρμῆς, διὰ νὰ φάγῃ ὀλίγην τρο-
φήν, τὴν ὁποίαν ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς γειτο-
νικῆς οἰκίας παρετήρησε, καὶ ὀλίγον παρέ-
κει θὰ ἴδῃτε μικρὸν παῖδα ἐτοιμαζόμενον νὰ
λιθοβολήσῃ τὸ ἄθῳον στρουθίον· ὁ ἀνόητος!
τί μέλλει νὰ πράξῃ! ἐμποδίσατέ τον· δώ-
σατέ του νὰ ἐννοήσῃ ὅτι συμφέρον του εἶνε
νὰ προστατεύῃ καὶ ὅχι νὰ καταδιώκῃ τὰ
στρουθία.

ΣΟΦΙΑ

Η ΧΙΩΝ

(Τέλος τῆς ἱστορίας τῶν νερῶν)

Ἐάν εἶπω εἰς τοὺς μικροὺς ἀναγνώστας
«τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων», ὅτι τοῖς
ἀποστέλλω τὴν χιόνα τοῦ Ἰμηττοῦ, τὴν
ὁποίαν τοῖς ὑπεσχέθην εἰς τὸ προηγούμενον
φύλλον, θὰ ἀπορήσωσι καὶ θὰ μεῖρωσήσωσι
ποῦ εἶνε αὕτη. Καὶ ὅμως εἶνε εἰς τὸ φύλ-
λον τοῦτο· δὲν εἶνε ψυχρὰ καὶ ἄμορφος, κα-
θὼς ὅταν εἶνε ἐξηπλωμένη ἐπὶ τῶν ὀρέων,
ἀλλ' εἶνε ὡραία καὶ τοιαύτη οἶαν ἡ ἐπιστή-
μη μᾶς τὴν διδάσκει.

Τὸ ἀντικρὺ σχῆμα σᾶς δίδει τὴν εἰκόνα τῆς
χιόνος, προσφιλὲς μου ἀναγνώστη. Μὴ ἐκ-
πλήττεσθε, ἐάν βλέπετε τὰ ὡραία ἀστερο-
ειδῆ σχήματα τῆς εἰκόνης ταύτης, διότι
ἀκριβῶς ὑπὸ τοιαῦτα σχήματα παρουσιάζε-
ται ἡ χιών. Ἐάν σεῖς δὲν εἴδετε ποτὲ τὴν
χιόνα ὑπὸ τοιαῦτα ὡραία σχήματα, τοῦτο
δὲν σημαίνει ὅτι δὲν εἶναι τοιαύτη ἡ μορφή
αὐτῆς, ἀλλ' ὅτι οἱ ὀφθαλμοί σας, ὅπως ὅλων
τῶν ἀνθρώπων οἱ ὀφθαλμοί, εἶναι πολὺ ἀδύ-
νατοι, ὥστε δὲν δύνανται νὰ ἴδωσι τὰ περίεργα
αὐτὰ μυστήρια τῆς φύσεως. Ἐάν εἴχετε ἐν
ἐργασίῳ, τὸ ὅποῖον ὀνομάζου μικοσκοπ-
εῖον καὶ μὲ τὸ ὅποῖον τὰ πολὺ μικρὰ καὶ
ἀόρατα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας πράγματα
φαίνονται μεγάλα, ὦ! τότε ἠθέλατε εἶδει
ὅτι τὸ ἄμορφον τεμάχιον τῆς χιόνος, τὸ ὁ-
ποῖον διὰ τοῦ μικροσκοπίου παρατηρεῖτε,
ἀποτελεῖται ἀπὸ ἄπειρα τοιαῦτα ὡραία ἁ-
στεροειδῆ σχήματα, τὰ ὅποια βλέπετε ἐν

ζωγραφημένα εἰς τὴν παρούσαν εἰκόνα. Τὰ
ὡραία αὐτὰ σχήματα ἀποτελοῦσι τοὺς κρυ-
σταλλοὺς τῆς χιόνος.

Τί ὅμως ἀρὰ γε νὰ εἶνε ἡ χιών καὶ πῶς
σχηματίζεται; τοῦτο ἤθελε μὲ ἐρωτήσῃ πε-
ρίεργος τις ἐξ ὑμῶν.

Ἡ χιών εἶνε ὕδωρ. Τοῦτο τὸ γνωρίζετε
βεβαίως πάντες, διότι πάντες ἔχετε εἶδει πῶς
ἡ χιών μεταβάλλεται εἰς ὕδωρ ὅταν λύνει.
Τὸ ζήτημα ὅμως εἶνε πῶς τὸ ὕδωρ μετα-
βάλλεται εἰς χιόνα.

Ἐνθυμηθῆτε, μικροῖ μου ἀναγνώσται, τοὺς
τοὺς ἀτμούς, περὶ τῶν ὁποίων ἄλλοτε σᾶς
εἶπον πῶς ἀνέρχονται ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας
τῆς γῆς εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν καὶ ἀποτε-
λοῦσι τὰ νέφη. Ἐκεῖνοι μᾶς δίδουσι καὶ τὴν
χιόνα· ἀλλὰ διὰ νὰ γίνῃ ἡ χιών ἀπαιτεῖται
καὶ ἕτερον τι ἐκτὸς τῶν ἀτμῶν, ἀπαιτεῖται
δηλαδὴ ψυχρὸς, καὶ ψυχρὸς ὑπερβολικόν. Ἐάν
νέφη πλανώμενα εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, εὗρε-
θῶσιν ἐν μέσῳ ψυχροτάτων βευσμάτων ἀνέ-
μων, τότε αἱ μικρότατοι σταγόνες ὕδατος,
ἐξ ὧν ἀποτελοῦνται τὰ νέφη, παγόνουσι,
ἐνῷ δὲ παγόνουσι συνέρχεται ἡ μία πλησίον
τῆς ἄλλης καὶ ἀποτελοῦσι τοὺς μικροὺς ἁ-
στεροειδεῖς κρυστάλλους τῆς χιόνος. Δὲν
μένουσιν ὅμως οἱ σχηματισθέντες κρυστάλ-
λοι τῆς χιόνος μεμονωμένοι, ἀλλὰ συναρχό-
μενοι καὶ αὐτοὶ πολλοὶ μεταξὺ τῶν ἀποτε-
λοῦσι τὰς κηράδας τῆς χιόνος, δηλαδὴ ὄγ-
κους ἐκ χιόνος μικροὺς καὶ ἐλαφροὺς, οἱ
ὅποιοι καταπίπτουσιν ὡς ἐλαφρὰ τεμάχια
λευκοῦ βάρβακος ἐπὶ τῶν ὀρέων κατὰ τὰς
ψυχρὰς τοῦ χειμῶνος ἡμέρας.

Ἡ χιών ἀγαπᾷ τὰς ὑψηλὰς κορυφὰς καὶ
διὰ τοῦτο πίπτει εἰς τὰ ὄρη, σπανιώτερον
πίπτει εἰς τὰς περὶ τῶν ὀρέων πεδιάδας
καὶ πολὺ σπανιώτερον εἰς παραθαλάσσια
μέρη. Θέλετε νὰ σᾶς εἶπω διατί ἡ χιών ἀ-
γαπᾷ τὰ ὄρη; εἶνε πολὺ εὐκολον. Ἡ χιών,
σᾶς εἶπον, σχηματίζεται εἰς στρώματα τῆς
ἀτμοσφαίρας λίαν ὑψηλά, πλησιέστερα δη-
λαδὴ πρὸς τὰ ὄρη, ἀλλὰ καθόσον ἡ χιών
κατέρχεται διὰ νὰ πέσῃ εἰς τὴν πεδιάδα
ἀπαντὰ στρώματα τῆς ἀτμοσφαίρας θερμό-
τερα, τότε ἡ χιών λύνει καὶ καταπίπτει

πλέον ως λεπτή ψυχρά βροχή, την οποίαν οι κοινοί άνθρωποι λίαν σφοδρῶς ὀνομάζουσι νε-
ρόχτορον. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον συμβαίνει
εἰς μὲν τὴν κορυφὴν ἐνὸς ὄρους νὰ χιονίζῃ,
ἐνῶ συγχρόνως εἰς τὰς ὑπωρείας βρέχει.

Πολλοὶ ἐξ ὑμῶν θὰ νομίζουσιν ὅτι ἡ χιών
εἶνε καταστρεπτική. Πόσον τὴν ἀδικοῦσιν!
ἡ χιών εἶνε ἀθῶα καὶ εὐεργετική, καθὼς
καὶ αἱ σταγόνες τῆς βροχῆς αἱ δροσίζονται
τὸ ἐκ τοῦ θερινοῦ καύσωνος ξεραίνόμενον
ἔδαφος τῆς γῆς. Πᾶν ὅ,τι, φίλοι μου, ἔδω-
κεν ὁ Δημιουργὸς ἔχει τὸν λόγον του καὶ
φέρει τὴν σφραγίδα τῆς παντοφίας του. Μό-
νον δὲ ὁ ἀμαθὴς δὲν ἐννοεῖ τοῦτο.

Ὅταν σεῖς κρύνετε σκεπάζεσθε διὰ νὰ
μὴ παγώσῃτε ἀπὸ τὸ ψῦχος, ἐσκέφθητε
ὅμως τίς θὰ σκεπάσῃ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς
γῆς, εἰς μέρη ὅπου τὸ ψῦχος εἶνε ὀρμύ, διὰ
νὰ μὴ παγώσωσι καὶ ἐξολοθρευθῶσι τόσοι
σπόροι φυτῶν, τοὺς ὁποίους εἴτε ἡ φύσις,
εἴτε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἐσπείρει διὰ τὰς
ἀνάγκας του; Μάθετε ὅτι ὡς τοιοῦτον σκέ-
πασμα χρησιμεύει ἡ χιών. Εἰς τὴν πατριίδα
μας, ὅπου θερμὸς ὁ ἥλιος ζωογονεῖ τὸ ἔδα-
φος τῆς γῆς, καὶ κατ' αὐτὰς ἀκόμη τὰς
ἡμέρας τοῦ χειμῶνος, δὲν εἶνε τόσο ἀνάγκη
τοῦ σκεπάσματος αὐτοῦ· εἰς τὰ βόρεια ὅμως
μέρη, ὅπου τὸ ψῦχος εἶνε ὀρμύ καὶ ὁ ἥλιος

δὲν θερμαίνει ὅπως ἐδῶ, εἰς ἐκείνας τὰς χώ-
ρας ἡ χιών εἶνε μέγα εὐεργέτημα, διότι σχη-
ματίζει σκέπασμα τῆς γῆς, ὑπὸ τὸ ὁποῖον
διατηρεῖται ἡ θερμότης καὶ αὐτὰ τὰ νεαρά
φυτὰ καὶ οἱ διάφοροι σπόροι δὲν καταστρέ-
φονται ὑπὸ τοῦ ψύχους τῆς ἀτμοσφαίρας.
Ὅταν δὲ ἐπανεέλθῃ καὶ διὰ τὰ μέρη ἐκείνα
ἡ ἀνοιξίς, ὅτε αἱ χιόνες ἀρχίζουν νὰ λιώνου-
ν, τότε προβάλλουσι τὰ νέα φυτὰ διὰ μέ-
σου τῆς χιόνος ζωηρὰ καὶ δροσερά, διὰ νὰ
ἀπορροφήσουν τὰς θερμὰς τοῦ ἡλίου ἀκτίνας.

Οὕτως, ἐνῶ ἀκόμη ὑπάρχουσιν αἱ χιόνες,
οἱ ποιμένες περιχαρεῖς ὀδηγοῦσι τὰ ποιμένα
των εἰς τὰ ὄρη, ὅπως βοσκῇσιν τρυφερὰν
χλόην, καὶ ταυτόχρονως οἱ γεωργοὶ τρέχου-
σιν εἰς τοὺς ἀγρούς των καὶ τοὺς κήπους
των, ὅπου τὰ σπέρματα των προβάλλουσιν ἐκ
τῆς χιόνος, ὡς ν' ἀναγγέλλωσιν εἰς τοὺς φι-
λοπόνους ἐκείνους ἀνθρώπους τὴν ἐκσφάλι-
σιν τῆς εὐτυχίας των.

Ἀλλὰ καὶ οἱ ποταμοί, οἱ τόσοι εὐεργε-
τικοὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον, μέχρι μέρας τῶν ὑδά-
των αὐτῶν λαμβάνουσιν ἀπὸ τὰς χιόνες τῶν
ὄρεων. Αὗται λιώνουν καὶ τὰ ὕδατα καταρ-
ρέοντα πρὸς τὰς πεδιάδας ἀυξάνουσι τὸ ρεῦμα
τῶν ποταμῶν, καὶ διὰ τοῦτο οἱ μεγάλοι πο-
ταμοὶ πηγάζουσιν ἀπὸ ὄρη μεγάλα καίχι-
νοσκεπῇ.

ΜΙΑΤ. Π.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΚΥΡΙΑ ΚΑΙ Ο ΚΥΡΙΟΣ ΠΙΛΟΣ

Αἱ κατακόκκιναι μικραὶ ῥίνες τῶν μικρῶν
συνδρομητῶν αὐτῆς Διαπλάσεως ἀναγγέλ-
λουσι τὴν ἔλευσιν τοῦ χειμῶνος. Τί ψυχρός,
τί ψυχρός! Ὅπου στρέψῃ τις θὰ ἴδῃ ἀνθρώ-
πους κρύνοντας. Διὰ τοῦτο ἅμα εἶνε καμ-
μὶά ὥραία, καμμὶά καλοκαιρινή ἡμέρα τρέ-
χουν ὅλοι νὰ τὴν ἀπολαύσωσι, καὶ νὰ ἐπα-
ναλάβωσι τοὺς ἀγαπητοὺς περιπάτους τοὺς
ὁποίους μετ' αὐτὴν ἀπολαύσαντες ἐννοεῖ ὁ
χειμῶν. Μίαν τοιαύτην ὥραν ἡμέραν, κατὰ
τὴν ὁποίαν ὁ ἥλιος ἀνέτειλε θερμὸς, ἡ κυρία

Κ. ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ Πατήσια μετὰ
τῶν τεσσάρων τέκνων της καὶ τῶν δύο ἀνε-
ψιῶν της, εἰς τὸ περιβόλι τοῦ Θεοῦ των.
Οἱ ἀνεψιοὶ ἦλθον πρῶτ' πρῶτ' καὶ τὰ πάντα
ἦσαν ἑτοιμα.

Ἀλλὰ διατί δὲν ἀναχωροῦν; Διότι ἡ μι-
κρά Χαρίκλεια δὲν ἐννοεῖ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν
ἐξοχὴν μετὰ τὰ καθημερινὰ της ἐνδύματα, ὅ-
πως καὶ οἱ ἄλλοι, ἀλλὰ θέλει τὰ ἑορτερινὰ
της, ὁ δὲ Περικλῆς λέγει ὅτι ὁ πῖλός του
δὲν εἶνε καλὸς διὰ νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν
κόσμον καὶ ζητεῖ νὰ φορέσῃ τὸν ὥραϊον καὶ

καινουργῇ πῖλον τοῦ μεγάλου του ἀδελφοῦ.

— Παιδιά μου, δὲν σκέπτεσθε καλὰ, τοῖς λέγει ἡ μήτηρ των· ὅταν πηγαίνουν εἰς τὴν ἐξοχὴν οἱ ἄνθρωποι, δὲν φοροῦν τὰ ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα φοροῦν, ὅταν πηγαίνουν εἰς μίαν συναναστροφὴν.

Ἄλλ' ἐκεῖνοι ἐπιμένουσιν. Ὁ Περικλῆς θέλει τὸν πῖλον, καὶ ἡ Χαρίκλεια τὸ ὠραῖόν της φόρεμα, τὸν εὐμορφὸν πῖλόν της, τὰ καλλιτέρα της ὑποδήματα.

— Καλὰ, λέγει καὶ πάλιν ἡ μήτηρ των· φορέσατέ τα ἀφ' οὗ τὰ θέλετε. Διότι βλέπω ὅτι ἔχετε ἀνάγκην νὰ λάβητε καὶ οἱ δύο σας ἓν μάθημα πείρας.

Ἐν τούτοις ἠτοιμάσθησαν. Βλέπουσιν εἰς τὸ κάτοπτρον· ὁ Περικλῆς εὐρίσκει ὅτι ὁ πῖλος τῷ εἶνε πολὺ μεγάλος καὶ ὅτι τῷ καταβαίνει ἕως τοῦς ὀρθαλμοῦς, ἀλλὰ παρηγορεῖται συλλογίζομενος τὴν ἐντύπωσιν τὴν ὁποῖαν θὰ κἀμὴ εἰς τοῦς ἀνθρώπους ὁ πῖλος του. Ἡ δὲ Χαρίκλεια εἶνε ὅλη χαρὰ, λέγει ὅτι τοῖς πηγαίνουν θεῖα τὰ ἐορτερινὰ της αὐτὰ ἐνδύματα καὶ ὅτι ὁμοιάζει μὲ *μεγάλῃν κυρία*.

Τέλος ἀνεχώρησαν. Ὁ Περικλῆς ἀφ' ὅπου διήρχοντο ἔβλεπεν ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι παρετῆρουν τὴν κεφαλὴν του καὶ ἐχαμογέλων.

— Παρατήρησε, ἐντύπωσιν ὅπου κάμνω μὲ τὸν πῖλόν μου! ἐσκέπτετο καὶ ὅλον ἐκαμάρωνεν. Ἀλλὰ μόλις εἶχε κάμει τὴν σκέψιν ταύτην ὅτε ἐξαφνὰ ἀκούει πλησίον του καγχασμοὺς καὶ μίαν φωνήν:

— Κύριε Πίλε, αἱ! κύριε Πίλε! ποῦ τὸ πηγαίνεις τὸ παιδίον;

Ὁ Περικλῆς στρέφει νὰ ἴδῃ ποῖον ἐπερίπαιζον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ εἶδεν ὅτι δύο τρεῖς ἄνθρωποι ἐκύτταζον αὐτὸν καὶ ἐγέλων.

Δι' αὐτὸν λοιπὸν ἦτον ἡ φωνὴ ἐκείνη; Αὐτὸν ἐπερίπαιζον! Τότε ἐνεθυμήθη πόσον μεγάλος τῷ ἦτον ὁ πῖλος, καὶ ὅτι εἶχε χωθῇ πράγματι ἐντὸς αὐτοῦ.

Ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν τῷ ἤλθον δάκρυα. Ἀλλὰ τί νὰ πράξῃ; νὰ εἶχε καὶ τὸν ἰδικόν του μικρὸν πῖλον, ὅς ἦτο καὶ ὀλίγον παλαιός! Τέλος πάντων ἐφθασαν. Τί ὠραία ἐξοχή!

τί ὠραῖος κήπος! τὰ παιδιά τρέχουσι, σκιρτῶσι, πηδῶσι, παίζουσι, κρύπτονται εἰς τὰς βάτους, κινηγοῦνται. Ἀλλὰ διατί ἡ Χαρίκλεια στέκει εἰς μίαν παράμερον θέσιν παραπενομένη; διότι αὕτη δὲν ἔμπορεῖ νὰ παῖξῃ καὶ βέβαια πῶς ἔμπορεῖ νὰ παῖξῃ ἀφ' οὗ θὰ χαλάσουν τὰ ὠραῖά της ὑποδήματα ἐπὶ τῆς ὑγρᾶς γλῆς, ἀφ' οὗ θὰ καταστραφῇ τὸ ὠραῖόν της φόρεμα ἂν τρέχῃ μεταξὺ τῶν δένδρων, ἀφ' οὗ θ' ἀφανισθῇ ὁ ὠραῖος της πῖλος, ἂν κρύπτεται εἰς τὰς βάτους!

Ἐπλησίαζε μεσημβρία καὶ ἔστρωσαν νὰ γευματίσουν ἀγροτικῶς ἐπὶ τῶν χορτίων· ὅλοι τρέχουν μὲ θαυμασίαν ὀρεξιν νὰ καθήσουν τριγύρω.

— Σὺ δὲν ἔμπορεῖς, Χαρίκλεια, νὰ καθῇς, τῇ λέγει ἡ μήτηρ της· θὰ κηλιδώσῃς τὰ φορέματά σου.

Τῇ ἀληθείᾳ τοῦτο πλέον ἦτο πολὺ σκληρόν. Ἡ Χαρίκλεια κλαίει, παραπονεῖται, εἶνε δυστυχής. Ὅλοι νὰ παίζουν καὶ ἐκεῖνη νὰ μὴν ἔμπορῃ. Διὰ τοῦς ἄλλους ἦτον ἡμέρα ἐορτῆς καὶ δι' αὐτὴν ἦτον ἡμέρα στενοχωρίας πείσματος, δακρύων.

Ἀλλ' ὅσον πλησίαζει ἡ ὥρα καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀναχωρήσῃσι τὸ πρότωπον τοῦ Περικλέους γίνεται σκυθρωπὸν. Πῶς; πάλιν νὰ τὸν ἴδωσι μὲ τὸν μεγάλον ἐκεῖνον πῖλον, (δὲν τὸν ὀνομάζει πλέον πῖλόν του) νὰ τὸν περιπαίξωσι πάλιν!

Τί νὰ πράξῃ; Μόνον ὅταν γίνῃ ἐσπέρας δὲν θὰ τὸν παρατηρήσῃσι. Παρακαλεῖ λοιπὸν τὴν μητέρα του νὰ βραδύνῃ μέχρι τῆς ἐσπέρας τὴν ἐπιστροφὴν. Ἡ μήτηρ του δέχεται ὑπομειδιῶσα καὶ οὕτω ἐπιστρέφουσιν ὀλίγον ἀργὰ εἰς τὸν οἶκόν των ὅλοι εὐχαριστημένοι ἐκτὸς τῆς Χαρίκλειας καὶ τοῦ Περικλέους.

— Πῶς σὰς ἐφάνη τὸ μάθημα τῆς πείρας περὶ τοῦ ὁποίου σὰς ἔλεγον τὴν πρωΐαν; τοῖς λέγει ἡ μήτηρ των· ἡ ἐπίδειξις καὶ ἡ ματαιοδοξία δὲν εἶνε ἀληθῆς εὐχαρίστησις καὶ τὸ ἠννοήσατε σήμερον ἐκ πείρας. Δὲν ἔχει οὕτω, *μεγάλῃ κυρία*; δὲν ἔχει οὕτω *κύριε Πίλε*;

ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΒΑΡΕΛΑΣ

Ακούετε τὸν κρότον τὸν ὁποῖον προξενεῖ ὁ κόπανος τοῦ μικροῦ βαρελά; βεβαίως τὸν ἀκούετε, διότι αὐτὸς δὲν ἀστεύζεται, αὐτὸς καταβάζει δυνατά, μὲ τὰ καλά του, τὸν κόπανον. Ἐμπρός, μικρέ μου βαρελά! κτύπα σύ, κτύπα τὴν σφήνα καὶ τὸ στεφάνι θὰ ὀπάγῃ κάτω.

— Ἀλλά, θὰ μοῦ εἰπῇτε, διατί εἶνε τὸσον βιαστικός ὁ μικρὸς βαρελάς, καὶ κατε-

κοκκίνησε καὶ ἰδρώσε, καὶ δὲν ἐννοεῖ ν' ἀφήσῃ μίαν στιγμὴν τὸν κόπανον ἀπὸ τὰς χειρὰς του διὰ ν' ἀναπνεύσῃ καὶ αὐτός;

— Ὡ! ὄχι, δὲν ἔμπορεῖ αὐτὸς ν' ἀναπαυθῇ, καὶ πρέπει νὰ τελειώσῃ τὸν κάδδον του. Ἐμπρός, μικρέ μου βαρελά! κτύπα σύ, κτύπα τὴν σφήνα.

— Ἀλλὰ τέλος πάντων τί συμβαίνει; θὰ μὲ ἐρωτήσητε ἀνυπομονοῦντες.

— Τί συμβαίνει;... συμβαίνει ὅτι ὁ

Κτύπα, μικρέ μου βαρελά, κτύπα τὴν σφήνα!

μικρὸς βαρελάς βιάζεται νὰ τελειώσῃ τὸν κάδδον τοῦ ὀγρήγορα, ὀγρήγορα, διὰ νὰ λάβῃ δύο φράγκα διὰ τὸν κόπον του, καὶ μὲ αὐτὰ νὰ ἀποκτήσῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὠνειροπόλησε ἡμέρας καὶ νύκτας ὁλοκλήρους, ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον τὸσον μικρὸς καὶ βαρελάς κατάντησε νὰ γίνῃ:— «τὴν Διάπλασιν τῶν παιδίων». Διότι αὐτὸς δὲν εἶνε βαρελάς ἐξ ἐπαγγέλματος; ὄχι! αὐτὸς εἶνε μαθητὴς τῆς ὀγδόης τάξεως καὶ ἐπιμελὴς μάλιστα, καὶ εὐφυστάτος μαθητῆς. Ἀλλ' ὁ δυστυχὴς

εἶνε πτωχὸς καὶ δὲν ἔχει οὔτε δύο φράγκα νὰ γίνῃ συνδρομητὴς εἰς τὴν Διάπλασιν.

Ὡ! ἂν ἔμπορεῖ νὰ γίνῃ συνδρομητὴς καὶ αὐτός! νὰ περιμένῃ καὶ αὐτός, ὡς τόσα ἄλλα εὐτυχῇ παιδιὰ, μὲ καρδιοκτύπι εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς τὸν διαγομῇ νὰ τοῦ φέρῃ τὴν Διάπλασιν» κομμένην, ραμμένην, κομψήν, ὠρεῖαν, ἁροστεράν! Τί νὰ πράξῃ λοιπόν; τί νὰ πράξῃ;... ἡ πτωχὴ τέχνας κατεργάζεται! ὦ! τὸ εὔρε' ὁ θεὸς του εἶνε βαρελάς καὶ πολλάκις τὸν εἶδε νὰ δένη βαρελία!

εις αὐτὸν λοιπὸν παρουσιάζεται καὶ τοῦ ζῆ-
τει νὰ τῷ δώσῃ δύο κάδδους νὰ δέσῃ ἀντὶ
δύο φράγκων· ὁ μικρὸς βαρελάς εἶνε τεχνί-
της, ὁ θεῖός του τὸ ἠξεύρει, διότι ἕως τῶρα
παίζων κατεσκεύαζε πολλοὺς καδδίσκους,
καὶ ἐργαλεῖα ἰδικὰ του ἔχει, καὶ κόπανον
καὶ σφήνα, καὶ ποδιάν. Αἱ συμφωνίαι ἐτε-
λείωσαν· ὁ θεῖός του ἐδέχθη, θὰ καρδέτῃ τὰ
δύο φράγκα, θ' ἀποκτήσῃ «τὴν Διάπλα-
σιν» ὡς εὐτυχία! διὰ τοῦτο κτυπᾷ μὲ τό-
σον ἐνθουσιασμὸν τὸν κόπανόν του. Ἐμπρός,
μικρὲ μου βαρελά! κτύπα λοιπὸν, κτύπα
τὴν σφήνα.

Ἀλλ' ὁ φίλος του, ὁ μικρὸς σκύλος τὸν ὁ-
ποῖον βλέπετε ἐκεῖ ἐντὸς τοῦ τελειωμένου
κάδδου, δὲν ἔχει τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ μι-
κροῦ του κυρίου, ἐκεῖνος συλλογίζεται δι-
αφορετικὰ. «Τί ἀσπλαγχνός κόσμος! «σκέ-
πεται» ἐξοδεύουν ἀνωφελῶς ἀμέτρητα
χρήματα καὶ οὔτε ἓως ἀνθρώπος ἢ ἐν παι-
δίον δὲν εὐρίσκεται νὰ τὸν ἐγγράψῃ συνδρο-
μητὴν διὰ νὰ λαμβάνῃ δωρεάν «τὴν Διά-
πλασιν» οὔτε ἔρχεται κανεὶς νὰ ρίψῃ εἰκοσι
τρεῖς δεκάρας, μόνον εἰκοσι τρεῖς! εἰς τὸ βα-
ρέλι του, διὰ νὰ πετάξῃ νὰ γίνῃ μόνος του
συνδρομητὴς εἰς αὐτήν. Ἀλήθεια, ὥραϊον πε-
ρισδικὸν «ἡ Διάπλασις!» τὴν ἀγαπᾷ πολὺ,
διότι ἐνίοτε καταδέχεται καὶ βάλῃ καὶ
τὴν ἰδικήν μας εἰκόνα, συμβουλεύει δὲ καὶ
τὰ παιδιά νὰ μὴ μᾶς κακομεταχειρίζωνται.
ἔχει δίκαιον ὁ μικρὸς μου κύριος νὰ κατα-
βάξῃ τὸσον δυνατὰ τὸν κόπανον.»

Καὶ μὲ τὸ νόστιμον γαύγισμά του φαίνε-
ται ὡς νὰ τῷ λέγῃ καὶ αὐτός: Ἐμπρός, κύ-
ριέ μου βαρελά! κτύπα, κτύπα τὴν σφήνα.

ΑΙΜΥΓΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ

Πῶς ἔμαθε γράμματα ὁ Ἄνθιμος Γαζής.

Εἰς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας τοὺς ἐργασθέντας
ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεώς μας εἶνε καὶ ὁ Ἄν-
θιμος Γαζής, διότι καὶ μέλος τῆς φιλικῆς
Ἑταιρίας, δηλαδὴ τῆς ἑταιρίας ἡ ὁποία
προπαρασκεύασε τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821,
ὑπῆρξε, καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς Ἐπα-
ναστάσεως εἰργάσθη ὑπὲρ τῆς πατρίδος, καὶ
πολλὰ συγγράμματα συνέγραψε διὰ τῶν ὁ-

ποίων ὠφέλησε τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ μεταξὺ
ἄλλων τὸ μέγαλον ἐκεῖνο ἑλληνικὸν Λεξικόν.
Ὁ Ἄνθιμος Γαζής ἦτο ἐξ ἐκείνων τῶν ἀνθρώ-
πων οἱ ὁποῖοι ζητοῦν ὅσον τὸ δυνατόν πε-
ρισσότερα γράμματα νὰ μάθωσι διὰ νὰ φη-
νῶσιν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον ὠφέλιμοι
πρὸς τὴν πατρίδα καὶ πρὸς τοὺς ὁμοίους των.

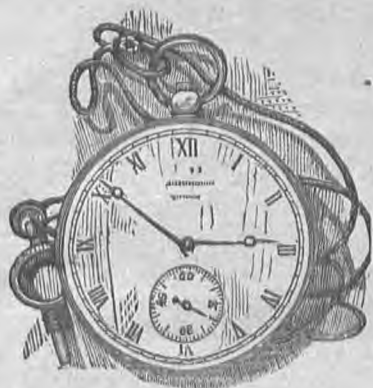
Ἀλλὰ μὴ νομίση τις, ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους
τοῦ Ἄνθιμου Γαζή ἦτο τὸσον εὐκόλον νὰ μάθῃ
τις γράμματα ὅσον εἶνε σήμερον. Τότε ὅστις
ἤθελε νὰ μάθῃ γράμματα ἔπρεπε νὰ ὑπο-
φέρῃ πολὺ καὶ νὰ βασανισθῇ, καὶ ἂν θέλετε
νὰ λάβητε ἐν παράδειγμα ἀκούσατε τί διη-
γεῖται ὁ Ἄνθιμος Γαζής περὶ τῆς παιδικῆς
του ἡλικίας: «Μίαν ἡμέραν, λέγει, μὲ ἐπέ-
πληξεν ἡ μήτηρ μου, διότι ἔκαυσα ὅλον τὸ
ἔλαιον τοῦ πτωχοῦ μας λύχνου μελετῶν
τὴν νύκτα· ἀλλ' ἐγὼ εἶχα ἓνα παρὰ τὸν ὁ-
ποῖον ἐκέρδισα διότι ἔγραψα ἐν γράμμα
πρὸς τὸν σύζυγον μιᾶς ξενιτευμένης γυναι-
κός· μὲ τὸν παρὰν μου λοιπὸν αὐτὸν ἡγό-
ρασα ἔλαιον, μετεσχημάτισα ἐν ὀτρυνόν
εἰς λύχνον, καὶ ἐξηκολούθησα νὰ μελετῶ
καὶ πάλιν τὴν νύκτα, ἀλλὰ ἐξοδεύων πλέον
ἀπὸ τὴν περιουσίαν μου. Εὐτυχῶς τὸ ἔρ-
γον τοῦ γραφέως εἶχε πέρας εἰς τὸ χωρίον
μας, καὶ δὲν μοι ἦτο δύσκολον νὰ εὐρίσκω
ἀνθρώπους θέλοντας νὰ γράψωσι γράμματα·
καθ' ἡμέραν λοιπὸν ἐλάμβανον ἀπὸ ἓνα πα-
ρὰν καὶ κάθε νύκτα ἐμελέτων μὲ τὸ ἔλαιον
τὸ ὁποῖον ἡγόραζα μὲ τὸν κόπον μου.»

Ἰδοὺ πῶς γίνονται αἱ σοφοί! Καὶ ὅμως
πόσοι ἐνῷ ἔχουν ὅλας τὰς ἀνάσεις καὶ
τὰς εὐκολίας εἶνε ἀμελεῖς καὶ δὲν μανθά-
νουν τίποτε, καὶ οὔτε τὴν πατρίδα των θὰ
ὠφελήσουν, οὔτε τοὺς ὁμοίους των, οὔτε τὸν
ἑαυτὸν των!...

ΦΙΛΙΣΤΩΡ.

ΘΗΣΑΥΡΟΣ

Τὰ ἔτη γέροντας μόνον παρασκευάζουσιν, ἀλλ'
ὅχι σοφοὺς. Ἡ σοφία ἀποκτάται διὰ τῆς μελέτης.
* Πρέπει πρὸς πάντας νὰ φέρεται εὐγενῶς, καὶ
πρὸς τοὺς βρεβαριότερους ἀκόμη καὶ τοὺς κτηνωδε-
στέρους ἀνθρώπους, διότι τοῦτο εἶνε τὸ μόνον μέσον
δι' οὗ δύνασθε νὰ τοὺς κάμειτε νὰ ἐρυθριῶσι διὰ τὴν
κτηνωδίαν των, ἐνίοτε δὲ καὶ νὰ τοὺς διορθώσῃτε.
* Ὅπως αἱ μέλισσαι μόνον τὸ μέλι λαμβάνουν
ἀπὸ τῶν ἀνθέων, οὕτω καὶ ἡμεῖς μόνον τὰ προτερή-
ματα τῶν ἄλλων πρέπει νὰ μιμνήμεθα.

ΤΟ ΩΡΟΛΟΓΙ

Τικ τάν, παιδί, τικ τάν, τικ τάν χτυπάει
Τὸ ὠρολόγι δίχως νὰ σταθῇ.
Κ' ἔμπρός, ἔμπρός ἀδιακόπως πάει
Χωρὶς ποτέ, ποτέ νὰ κουρασθῇ.

Τικ τάν, παιδί, τικ τάν, τικ τάν χτυπάει
Ὡσάν νὰ σοῦ φωνάξῃ φανερά,
Πῶς ὁ καιρὸς γοργά, γοργά περνάει
Καὶ πίσω δὲν γυρνᾷ ἄλλη φορὰ.

Τικ τάν!... ἀκούεις; τρέχα στὸ σχολεῖό σου.
Καὶ ἂν πολὺ ἐπιμελής φανῇς,
Ἄν κοπιᾷς, ἂν δὲν χάνῃς τὸν καιρὸ σου,
Μίαν ἡμέραν καὶ θὰ γενῇς.

ΔΙΜΓΛΙΟΣ ΒΙΜΑΡΜΕΝΟΣ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Γιάννης δέρεي κάποτε τὸν μικρὸν τοῦ ἀδελφόν Νίκου.

Ἡ μήτηρ τοῦ τὸν ἐπιπλήττει :

— Δὲν ἐντρέπεται, Γιάννη; δὲν ἐννοεῖς ὅτι γίνεσαι ζῶον ὅταν φέρεσαι οὕτω εἰς τὸν ἀδελφόν σου;

Προχθὲς πάλιν τὸν ἔδειρε τὸν Νίκου, ἀλλ' ἠννόησεν ἀμέσως τὸ σφάλμα τοῦ, καὶ παρουσιάσθη μὲ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς εἰς τὴν μητέρα τοῦ.

— Τί ἔχεις, Γιάννη, καὶ κλαίεις;

Ὁ Γιάννης:

— Νά, χί, χί, χί... ἔγινα ζῶον πάλιν!

***

Τὸν μικρὸν Παῦλον μέμφεται καθ' ἐκαστην ἡ μήτηρ τοῦ, διότι ποτέ, ποτέ δὲν ἐφρόντισε καὶ αὐτὸς διὰ τὰ χρυσόψαρα, τὰ

ὅποια ἔχουν εἰς τὴν οἰκίαν τῶν ἐντὸς ὑελίνου δοχείου.

Ὁ Παῦλος προχθὲς ἀποφασίζει πλέον νὰ ἀλλάξῃ τὸ νερόν των* κενώνει λοιπὸν τὸ παλαιὸν νερόν, λαμβάνει νερόν ζεματιστὸν καὶ ἤρχισεν ἤδη νὰ τὸ χύνῃ ἐντὸς τοῦ δοχείου, ὅτε εἰσέρχεται ἡ μήτηρ τοῦ.

— Τί κάμνεις ἐκεῖ; τῷ λέγει βλέπouσα τοὺς ἀτμούς τοῦ ὕδατος καὶ τὰ χρυσόψαρα σπαίροντα ἐντὸς τοῦ δοχείου.

Ὁ Παῦλος πλήρης ὑπερηφανίας :

— Βλέπεις, μητέρα, τοῦ μὲ λέγεις ὅτι δὲν φροντίζω διὰ τὰ χρυσόψαρα; ἐγώ, ὁ ὅποιος τὰ ἔβαλα ζεστὸν νερό διὰ νὰ μὴ παγώσουν μὲ αὐτὸ τὸ σημερινὴν κρύο;

Ὁ μικρὸς Ἰάσων θέλει νὰ μάθῃ νὰ παίζῃ βιολίον. Τοῦ ἠγόρασε λοιπὸν ὁ πατήρ τοῦ ἓν μικρὸν βιολίον μὲ ἓν μικρὸν δοξαράκι. Ἄλλ' αὐτὸς ἐννοεῖ νὰ παίζῃ ὁλοκλήρους ὥρας διὰ νὰ μάθῃ ὀργήγορα, καὶ τὸ δοξάρι τοῦ ἐπομένως ἐχάλασε. Μίαν ἡμέραν λοιπὸν παρουσιάζεται πρὸ τοῦ πατρὸς τοῦ καταλυπημένος.

— Πατέρα, σὰς παρακαλῶ, τῷ λέγει, νὰ μοῦ πάρете ἓνα δοξάρι, διότι αὐτὸ ὅπου ἔχω ἐγένινεν ὡσάν τὴν κεφαλὴν τοῦ παππούλη.

— Ὡσάν τὴν κεφαλὴν τοῦ παππούλη; ..

— Ναί! δὲν τοῦ ἔμεινεν οὔτε τρέχα.

Ἡ μικρὰ Μαρίκα* εἶνε φιλόανθρωπος κόρη. Μίαν ἡμέραν εἰσέρχεται μίᾳ πτωχῇ εἰς τὴν οἰκίαν τῶν ζητοῦσα ἐλεημοσύνην.

— Καλὴ μου γυναῖκα, τῇ λέγει ἡ Μαρίκα, δίδουσα εἰς αὐτὴν ἓν τεμάχιον ἄρτου, προσέτι δὲ καὶ μίαν κοῦκλαν, λάβε καὶ αὐτὴν τὴν κοῦκλαν διὰ τὰ παιδιὰ σου.

— Δὲν ἔκαμα παιδιὰ, τί νὰ τὴν κάμω;

— Δὲν ἔκαμες παιδιὰ;... αἱ! δὲν πειράζει τότε λάβε τὴν διὰ τὰ ἐγγόνια σου!

ΔΙΜΓΛΙΟΣ ΒΙΜΑΡΜΕΝΟΣ.

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ.—Διατί, Κωστάκη, τὸν χεῖμῶνα ὁ ἥλιος ἀνατέλλει ἄργα;

ΚΩΣΤΑΚΗΣ. (σοβαρῶς). — Διότι φοβεῖται τὸ ψῦχος.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

80

Φωνητογράφων.

* - π*τ*ν - τ* - π*ν* - σ*φθ* - μ*ν*ν* - π*ρ* -
τ*ν* - π*χ*ρ*ν* - τ*ξ*δ*ν* - ν*ν* - π*ρ*τ*μ*σ*ξ*.

81

Έλλειπτογράφων.

Ο - ε*ν* - η* - λ* - *ε* - α* - *ε* - ο* - *ε* - ο* - ο* -
δ* - α* - *ε* - ε* - α* - η* - η* - *δ* - ε* - ο* - δ* - ο* - α* - ε* -
η - η* - η* - α* - *ε* - α* - ε* - ο* - ε* - η* - ε* - α* - α* - ε* - ε* -
η - ε* - α* - *η* - δ* - α* - ε* - α* - *η*.

82

Τί κοινόν μεταξύ του γήρατος και του χρωματι-
στού των τοίχων;

83

Τίς είναι ο σοφός εκείνος ούτινος ή ανήμνησις έ-
σωσε την ζωήν ενός βασιλέως;

84

Ποία είναι εκείνη ή λέξις ήτις αναγινωσκομένη μιν
εκ των εμπροσθεν προς τα όπισω σημαίνει μίαν νή-
σον ήρωικήν, εκ των όπισω δέ προς τα εμπρός τον
κάτοικον της χώρας εν ήι εγεννήθη ο Μωάμς;

85

Μετάβαλε τα συνώνυμα των λέξεων: πληθος,
έτερος, σύρομαι διά του αναγραμματισμού εις
τά συνώνυμα των: όργη, φλύαρος, κλίνω.

86

Ποία είναι ή πρωτεύουσα ενός κράτους της Ευρώ-
πης ή όποια χωρεί έντός των δυνατών σωμάτων;

87

Ποιον είναι εκείνο τό κ*ε*φ*α*λ*ί* τό όποιον δέν έχει
ούτε κόμην, ούτε στόμα, ούτε βίνα, ούτε όφθαλμούς,
τό όποιον ούτε κινείται μόνον του, ούτε σκέπτεται,
ούτε αιματόνει, αλλά μόνον τρώγεται;

88

Εύμαιός' στά γράμματα, κύττα'δ'ω*καί*κύττα'κεί.
Κ' είμαι πάλι φύρεμα πο*υ*φορο*ν*οί*χωρικοί.

89

*Όποταν είμαι μέ τό Χ είμ' όλος παγωμένος,
*Όποταν είμαι μέ τό Α, άν ήνε καλοκαίρι,
*Ω! είμαι καταπράσινο, είμαι ανθοσπαρμένος.
Ποιος ξέρει τ'είμαι μέ τό Χ, ή μέ τό Α, ποιος ξέρει;
Α. Π.

ΛΥΣΕΙΣ

73

*Αν καθ' έκαστην ήμέραν θυσιάξης ολίγας στιγ-
μάς διά ν' αναγινώσκης, χωρίς όμως νά τάς διαπα-
νῇς κατά προτίμησιν εις άλλας εργασίας, ούτε εις
διασκεδάσεις, εις τό τέλος του έτους θα καταπληγῇς
και θα υπερευχαριστηθῇς διά τάς προόδους σου.

74

*Ο καυχώμενος διά την ευγενή καταγωγήν του,
διά την τύχην του, διά τά προτερήματά του ανα-
γνωρίζει ότι είναι ανάξιος τούτων.

75

*Η όμοιοκαταληξία.

76

*Η έν Πειραιεϊ έκδοδεμένη έφημερις: «Σφαίρα.»

77

$1 \times (1+1) \times (1+1) \times (1+1) + 1+1=10.$

78

Κέρας - Κρέας.

79

Μορφεύς - Όρφεύς.

ΛΥΤΑΙ

Κυρίαι: Έλένη Κ. Κυδωνάκη, Μαρία Βουτσου-
δάκη, Χρυσή Βουτουρά, Ίριγένεια Βουτουρά, Αλεξάν-
δρα Α. Κωστή, Αλεξάνδρα Λιδανά, Μαρίκα Κ. Πί-
πιζα, Άγγελική Χωματιανού — Εύδοκία Μ. Τζαύρα
και Αλεκτερίνη Κ. Τζαύρα (Τριπόλεως), Άνδρονίκη
Α. Δράκου (Θηρών).

Κύριοι: Έμ. Χ. Δραγάσης, Γ. Ι. Μιχαλόπου-
λος, Δ. Χ. Βουρνάζος, Σ. Κ. Κυδωνάκης, Ν. Α.
Άγκωνάκης, Σ. Σ. Στανανόπουλος, Κ. Π. Ζάβα-
λης, Δ. Ι. Καλογερόπουλος, Ι. και Έμ. Κ. Αζιμπα-
δάριος, Ν. Κ. Μυρουδής, Στ. Έμ. Νικολούδης, Ν.
Β. Παπακωνσταντίνου, Π. Άθανασόπουλος, Σ.
Μπούκης, Γ. Χ. Χέλμης, Γ. Τσοκόπουλος, Άντ.
Σκόκος — Ρ. Ρ., Γ. Ι. Τριχάς, Γρ. Δ. Ξινόπουλος
(Ζακύνθου), Ζ. Π. Λυκαδής (Λυζουρίου), Γ. Έμ.
Γιαννουλάτος (Άροστούλου), Π. Α. Μεντώρος
(Τριπόλεως), Δ. Εύσταθιάδης (Πόρου), Ι. Κ. Τζάβας
(Ίδρας), Χ. Π. Τσελλέντης και Γρ. Μισαηλίδης
(Νικομηδείας), Μιλτιάδης Βιτιάδης (Χίου), Νικό-
λαος Ζαφειρίου (Κορίνθου).

ΔΩΡΑ!

*Ίδετε
εις την σελίδα
178

ΔΩΡΑ!

*Ίδετε
εις την σελίδα
178

ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ συνδρομησάι κατά πάσαν εποχήν του έτους, προκαταβάλλουσιν όμως ολόκληρον
την έτησίαν συνδρομήν και λαμβάνουσι τά φύλλα από του πρώτου αριθμού του τρέχοντος έτους.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

και

ΜΟΝΟΝ ΠΡΟΗΛΗΡΩΤΕΙ

| Έν Ελλάδι . . . . . φράγκα 25

| Έν τῷ εξωτερικῷ . . . . . » 35

Είς τούς προμηθεύοντας και προκαταβάλλοντες 100 συνδρομάς στέλλεται έν φύλλον ΔΩΡΕΑΝ επί έν
έτος. Αρρίεται δ' ΕΚΠΤΩΣΙΣ δραχμῶν 250 επί τῇ 1000 έκ του αντίτιμου των συνδρομῶν εις τούς
προμηθεύοντας πλείονας συνδρομάς των 100.

Μικρά ποσά αποστέλλονται και εις γραμματόσημον — Αρεσθαιέον κατ'εθελῶν προς τό Γραφεῖόν μας.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ετης Διαπλάσεως των παιδων — δδδδ Έρμού, 72, πρό της Καπνικαρέας, έν Αθήναις.

Αθήνησε, Τύποις Α. Σελεφών Περρῆ.

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.		
"Αγγελος (ὁ) (μετὰ 2 εἰκόνων).....	18	"Ιστορία τῶν νεφῶν.....	123
"Αδελφαί (αἱ δύο) (μετὰ εἰκόνας).....	180	Καὶ πῶς εἶνε πτωχός! (διάλογος).....	87
"Αδελφική ἀγάπη (μετὰ εἰκόνας).....	100	Καὶ τὰ παιδιὰ δίδουσι δῶρα τῆς πρωτοχρονιάς	
"Αηδῶν ἢ ῥάπτρια (μετὰ εἰκόνας).....	12	εἰς τοὺς γονεῖς τῶν.....	28
"Αθῶα εὐχὴ κορασίου.....	60	Καλὴ (ἡ) νεράιδα.....	158
"Ακαθαρσία (αἱ).....	15	Καμηλοπάρδαλις (ἡ) (μετὰ εἰκόνας).....	43
"Ακατάστατον (τὸ) κοράσιον.....	111	Κλεάνθης (ὁ) καὶ τὰ μήλα (μετὰ εἰκόνας).....	124
"Αλκίπης καὶ ἀλέκτωρ.....	143	Κονδυλομάχητόν μου (τὸ).....	56
"Ανατολή (ἡ) τοῦ ἡλίου.....	8	Κοριτσάκι (τὸ) καὶ τὸ γατάκι (μετὰ 2 εἰκόν.)	62
"Ανδρέας Μισοῦλης (μετὰ εἰκόνας).....	148	Κύρος ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν (μετὰ εἰκόν.)	10
"Ανδροκλῆς (ὁ) καὶ λέων (μετὰ εἰκόνας).....	7	Κύων (ὁ) τοῦ Ἀλκιβιάδου.....	138
"Ανέλπιστον κέρδος.....	148	Λόγος τοῦ μικροῦ Δημητράκη.....	74
"Ανθρώπινον (τὸ) δέρμα.....	132	Λύκος (ὁ) καὶ ὁ κύων.....	56
"Αἴξια (ἡ) τῆς ἐργασίας.....	142	Μαμμούθ (ὁ) (μετὰ εἰκόνας).....	27
"Απαγχονισθεῖς (ὁ).....	94	Μέγα (τὸ) παιδίον.....	183
"Από ποῦ ἦλθεν; (μετὰ εἰκόνας).....	136	Μαγάλη (ἡ) κυρία καὶ ὁ κύριος Πίλος.....	187
"Αστραπή, βροντὴ, κεραυνός.....	166	Μαγάλοι ἄνδρες.....	174
Βιβλιογραφία.....	16, 64, 128, 159, 176	Μέλισσαι (αἱ) (μετὰ εἰκόνας).....	88
Βροχή (συνέχεια τῆς ἱστορίας τῶν νεφῶν).....	139	Μικρὰ (ἡ) ματαιόδοξος.....	31
Γενναιοπραξία μικροῦ παιδός.....	42	Μικρὸς (ὁ) βρεχλῆς (μετὰ εἰκόνας).....	189
Γέρον (ὁ) δημοδιδάσκαλος.....	143	Μικρὸς (ὁ) ζωγράφος (μετὰ εἰκόνας).....	179
Γεώργιος (ὁ) καὶ τὰ δῶρα τῆς πρωτοχρονιάς.....	12	Μνήμη (ἡ).....	82
Γίγαντες (οἱ δύο).....	131	Μόνος, του θὰ τὸ φάγῃ! (μετὰ εἰκόνας).....	72
Γνωστικόν (τὸ) πετεινάρι.....	159	Μπράβο σου!.....	44
Γραῖα (ἡ) καὶ τὰ παιδιὰ.....	151	Ξενιτευθὲν (τὸ) παιδίον (μετὰ εἰκόνας).....	120
Γυμνάσια (τὰ) (μετὰ εἰκόνας).....	18	"Ολίγη οὐσία.....	118
Δάλεια καὶ ἴον.....	22	"Ορὴ (ἡ).....	126
Δαμάκηνα (τὰ).....	99	"Ορισμοί.....	132, 156
Δένδρα καὶ ἄνθη.....	75	"Ορτυγες (οἱ) (μετὰ εἰκόνας).....	172
Δηλητηριώδεις ἀντίδομα.....	14	"Ορφανὸν μας (τὸ).....	163
Διὰ τὴν εὐχαριστήσῃ ἡ μητέρα.....	63	Παθήματα (τὰ) τῆς Σοφίας (μετὰ εἰκόνας).....	104
Διήγησις τῆς σελήνης.....	106	Παιδικαὶ ἀναμνήσεις (μετὰ εἰκόνας).....	3
Διότι σὲ ἀγαποῦν (διάλογος).....	106	Παιδικὸν πνεῦμα.....	191
"Εγκλημα (ἐν) τοῦ Κωνσταντίνου (μετὰ εἰκόνας).....	23	Παλαιὰ (ἡ) οἰκία.....	57
"Ελάττωμα (τὸ) τῆς Ἀντιγόνης.....	168	Παλαιὸς σας φίλος (ὁ) (μετὰ εἰκόνας).....	146
"Ελλείψις ἀδερφοσύνης.....	30	Παπαγάλλος (ὁ).....	102
"Εμψυχόν (τὸ) παιγνίδιον.....	115	Πέντε λεπτὰ τῆς ὥρας.....	93
"Επεα πτερόεντα.....	51	Ποικίλα.....	159, 175
"Επιστάδιον μεταξὺ Βότσαρη καὶ Κολοκοτρώνη.....	135	Πολλοὶ ὁμοῦ.....	119
Εὐαίσθητος (ἡ) κόρη.....	86	Ποντικοπαγίδα (ἡ).....	134
Εὐφυὲς ἀπάντησις παιδός.....	47	Ποτήριον (τὸ) τῶν σαρκῶν.....	98
Εὐχάριστον ἄγγελμα (ἡ ὑπὲρ τῆς «Διαπλά- σεως τῶν Παίδων» σύστασις τοῦ Οἴκου- μενικοῦ Πατριαρχείου).....	130	Προβλήματα καὶ ἐρωτήσεις.....	10, 31, 47, 63, 79
"Εχθρός (ὁ) τοῦ καννὸς.....	118	[95, 112, 128, 144, 160, 176, 192]	
"Ηλεκτρισμός (παρένθεσις εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν νεφῶν).....	155	Προμηθεὺς ὁ καὶ ὁ Ἐπιμηθεὺς.....	35
Θάνατος (ὁ) ὅλων τῶν ζώων.....	24	Πρὸς τοὺς φίλους «τῆς Διαπλάσεως».....	67, 2
Θερμὸν χτυπήματὸς τῶν αἰδηρῶν.....	151	Πρόφασις ἀμειβῶν.....	107
Θησαυρός 15, 31, 47, 63, 79, 95, 111, 127, 143, [159, 175, 190]		Πρωὴν ἑκδρομὴν (μετὰ εἰκόνας).....	66
"Ιπποπόταμος (ὁ) (μετὰ εἰκόνας).....	76	«Πρῶτον λόγῳ» (μετὰ εἰκόνας).....	84
"Ιστορημάτιον (μετὰ 4 εἰκόνων).....	141	Πυρπολικά (τὰ) καὶ ἐν ἀνέκδοτον.....	175
"Ιστορία ἐνὸς ποντικοῦ (μετὰ εἰκόνας).....	116	Πῶς ἀρχίζουσιν αἱ ἐριδες.....	92
		Πῶς ἔμαθε γράμματα ὁ Ἀνθίμος Γαζής.....	130
		Ρινόκερος (ὁ) (μετὰ εἰκόνας).....	152
		Σοῦδικὸς μύθος.....	98
		Σοφὴ συμβουλὴ.....	110
		Στάχες (οἱ) τοῦ σίτου.....	92

Στρουθίον (τὸ) (μετὰ εἰκόνας)	184	Φεβρουαρίου (ἡ εἰκοστή ἐννάτη)	22,
Συλληφθεῖσα (ἡ) μυῖα	108	Φίλοι (οἱ) (μετὰ 2 εἰκόνων)	
Τὴν λέξιν περιμένει (μετὰ εἰκόνας)	50	Φίλος (ὁ) τοῦ παππούλη	
Τί δὲν ἤθελε;	165	Φλοῖος (ὁ) τοῦ καρυδίου	
Τιμολέων (ὁ) (μετὰ εἰκόνας)	162	Φωλεὰ (ἡ) (μετὰ 2 εἰκόνων)	
Τὸ ἐπλύναμεν εἰς τὴν λεκάνην	140	Χάρτινον (τὸ) πλοῖον	
Τρεῖς (αἱ) χρυσαλίδες	107	Χελιδόνη (τὸ)	
Τριγύρω εἰς ἓνα πηγάδι (μετὰ εἰκόνας)	34	Χιδών (ἡ) (μετὰ εἰκόνας)	
Υάκινθος (ὁ)	68	Ψεύδος μου (τὸ)	
Υπναρᾶς (ὁ) (μετὰ εἰκόνας)	164	Ψεύτικος (ὁ) ἄνθρωπος (μετὰ εἰκόνας)	
Φαντασία (ἡ)	78		

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

Ἀγγελοῦδι (τὸ) τοῦ φτωχοῦ παιδιοῦ	179	Ἰλλιος (ὁ) καὶ ἡ σελήνη	
Ἀηδόνη (τὸ) καὶ ὁ μπουφός	30	Θάνατος (ὁ) τῆς κοῦκλας (μετὰ 2 εἰκόνων)	
Ἀλογάκι (τὸ)	183	Κακὴ (ἡ) μέλισσα	
Ἀλώπηξ καὶ γαλῆ	174	Καλὴν ἡμέραν	
Ἄνθος (τὸ) καὶ τὸ σύννεφο	15	Λύκος γενόμενος ποιμῆν	
Ἀνοιξίς (ἡ)	62	Μητέρα (ἡ) ἔχει δίκαιο	
Ἀπειθὴς (τὸ) παιδίον	84	Νανούρισμα (μετὰ εἰκόνας)	
Ἀποχώρησις (ἡ) τοῦ χειμῶνος	34	Νευτόπουλο (τὸ) (μετὰ εἰκόνας)	
Ἀρνάκι (τὸ)	50	Ὀνος καὶ λαγός	
Ἄσμα τῆς γυμναστικῆς	172	Ὀνος καὶ λύκος	
Ἄσμα (τὸ) τῶν παιδίων	72	Παῖδιον (τὸ) καὶ ὁ σκύλος Πιστός (μετὰ εικ.)	
Βραδεῖον (τὸ) τοῦ νικητοῦ (μετὰ εἰκόνας)	108	Παῖδιον (τὸ) πρὸς τὴν πεταλούδα	
Γενέθλια (τὰ) τοῦ Τάκη (μετὰ εἰκόνας)	131	Πατρίς μου (ἡ)	
Γεωγραφία	14	Πρὸς τοὺς μικροὺς συνδρομητάς «τῆς Διαπλ.»	
Γιάννης (ὁ) καὶ ὁ βάτραχος (μετὰ εἰκόνας)	82	Ρόδο καὶ ἀγριολούλουδο	
Δημητράκης (ὁ)	142	Συκοφαντία (ἡ)	
Διδάσκαλος (ὁ μικρός) (μετὰ εἰκόνας)	132	Τί νὰ εἶνε τὸ φεγγάρι!	
Δίχως μανούλα!	146	Τυφλόμουγα (ἡ) (μετὰ εἰκόνας)	
Ἐγκόλοιο (τὸ) τῆς νεότητος	52	Φιλοστοργία	
Ἐλενάκι (τὸ) καὶ τὸ πετειναράκι	158	Χειμῶνας (ὁ)	
Ἐμβατήριον τῆς ἀνοίξεως (μετὰ εἰκόνας)	66	Χορὸς (ὁ) τῶν μικρῶν	
Ἐξοδός (ἡ) ἐκ τοῦ σχολείου	127	Χριστὸς ἀνέστη	
Ἐξοχὴ καὶ πόλις (μετὰ εἰκόνας)	98	Ψάρια (τὰ) καὶ τὰ πουλιά	
Ἐορτὴ (ἡ) τῆς μητέρας	180	Ὠρολόγι (τὸ) (μετὰ εἰκόνας)	

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ὁ δεῦτερος οὗτος τόμος «τῆς Διαπλάσεως» περιέχει 60 εἰκονογραφίας.

47
78
68
95
52
114
38
186
36
126

95
157
22
154
110
36
168
20
61
143
114
79
18
3
151
51
103
40
8
27
63
66
43
191

KL

KL

Τριπύργου & Λεπιδίου

Τριπύργου

Τριπύργου

11 22
Τεύχος Επερχίου Κονταίου

786 = 786

~~Επεί~~

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βερόλιας